T.C.

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI ANADOLU HALK ŞARKILARI 3-4 NO'LU DEFTERLERİN GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİNE AKTARILMASI VE İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kadir VURAL

Enstitü Anabilim Dalı : Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı : Müzik Bilimleri

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ferdi KOÇ

EYLÜL - 2020

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI ANADOLU HALK ŞARKILARI 3-4 NO'LU DEFTERLERİN GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİNE AKTARILMASI VE İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kadir VURAL

Enstitü Anabilim Dalı : Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı : Müzik Bilimleri

"Bu tez sınavı 08/09/2020 tarihinde online olarak yapılmış olup aşağıda isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir."

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ
Doç. Dr. Ferdi KOÇ	BAŞARILI
Doç. Dr. Cemal KARABAŞOĞLU	BAŞARILI
Doç. Dr. Enver Mete ASLAN	BAŞARILI

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	T.C. SAKARYA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU	Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı	:	Kadir Vural
Öğrenci Numarası	:	Y15662008
Enstitü Anabilim Dalı	:	Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı	:	Müzik Bilimleri
Programı	:	☑ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	Darü'l-Elhân Külliyatı Anadolu Halk Şarkıları 3-4 No'lu Defterler (Metin-İncelenme)
Benzerlik Oranı	:	%15

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

☑ Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulalma Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.

14/08/2020
İmza

☑ Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulalma Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımca yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere sbetezler@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

14/08/202020
İmza

Uygundur

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı: Doç. Dr. Ferdi KOÇ

Tarih: 14/08/2020

İmza:

☐ KABUL EDİLMİŞTİR ☐ REDDEDİLMİŞTİR **EYK Tarih ve No:**	**Enstitü Birim Sorumlusu Onayı**

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER ..... **i**

KISALTMALAR ..... **iv**

TABLO LİSTESİ ..... **v**

RESİM LİSTESİ ..... **vi**

ÖZET ..... **ix**

ABSTRACT ..... **….x**

GİRİŞ **1**

1. BÖLÜM: TÜRK MÜZİĞİNDE DÂRÜLELHÂN, NOTA YAYIMCILIĞI VE ANADOLU HALK ŞARKILARI DEFTERLERİ **4**

1.1. Türk Müziğinde Dârülelhân 4

1.2. Nota Yayımcılığı 9

1.3. Anadolu Halk Şarkıları Defterlerinin Tanıtımı 13

2. BÖLÜM: DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI ANADOLU HALK ŞARKILARI 3-4 NO'LU DEFTERLERİN İNCELENMESİ **15**

2.1. 3 No'lu Defterin İncelenmesi 15

2.1.1. On İkidir 16

2.1.2. Oduncular Türküsü 21

2.1.3. Ferâhî Zeybek 30

2.1.4. Bakırlı Efe 33

2.1.5. Harmandalı 33

2.1.6. Zeybek Oyun Havası 33

2.1.7. Yörük Ali Türküsü 33

2.1.8. Dağdereli Mustafa'nın Türküsü 33

2.1.9. Karaca Ahmed Türküsü 33

2.1.10. Kara Osmanzâde Kadir Bey Türküsü 34

2.1.11. Fındık Mehmed Türküsü 40

2.1.12. İnce Mehmed Türküsü 44

2.1.13. Zeybek Oyun Havası 46

2.1.14. Bergama Oyun Havası 46

2.1.15. Yemenim Türküsü 46

2.1.16. Efelerin Sarhoş Türküsü 46

2.1.17. Zeybek Oyun Havası 49

2.1.18. Aydın Türküsü 49
2.1.19. Demircili Hatice Türküsü 50
2.1.20. Sevda Türküsü 52
2.1.21. Arab Türküsü 52
2.1.22. Zühre Türküsü 52
2.1.23. Garib Türküsü 52
2.1.24. Cafer Efe Türküsü 53
2.1.25. Oyun Havası 53
2.1.26. Gediz Türküsü 53
2.1.27. Çakır Hatice Türküsü 55
2.1.28. Kerimoğlu Zeybek Havası 56
2.1.29. Bayram Türküsü 56
2.1.30. Oyun Havası 56
2.1.31. Davullu Zeybek Havası 56
2.1.32. Asar Türküsü 56
2.1.33. Mavilim Oyun Havası 61
2.1.34. Altı Kızlar Türküsü 69
2.1.35. Çavdarlı Murad Havası 72
2.1.36. Sinanoğlu 72
2.1.37. Zekiye Hanım Türküsü 72
2.1.38. Cafer Efe Türküsü 72
2.1.39. Oyun Havası 74
2.1.40. Milas Türküsü 74
2.1.41. Eğri Fes Türküsü 74
2.1.42. Kadıkuyusu Türküsü 75
2.1.43. Osman Türküsü 77
2.1.44. Hameyli Şarkısı 81
2.1.45. Nazoğlu Havası 81
2.1.46. Sürmelim Türküsü 84
2.1.47. Ali Bey Türküsü 84
2.1.48. Katırcıoğlu Zeybek Havası 85
2.2. 4 No'lu Defterin İncelenmesi 85
2.2.1. Ger Ali Türküsü 86
2.2.2. Kıllıoğlu Zeybek Türküsü 87
2.2.3. Zeybek Oyun Havası 87
2.2.4. Cevriye Türküsü 87
2.2.5. Dumanlı Dağlar Türküsü 87
2.2.6. Gündüz Beyi Türküsü 91
2.2.7. Yayla Zeybek Türküsü 92

2.2.8. Azime Türküsü 92
2.2.9. Yörük Kızı 95
2.2.10. Câminin Müezzini Yok 95
2.2.11. Bozkaya Türküsü 95
2.2.12. Söğüdün Yaprağı Türküsü 96
2.2.13. Alçak Dağlar Türküsü 99
2.2.14. Sarı Boyvada Türküsü 100
2.2.15. Cezayir Türküsü 101
2.2.16. Erzurum Havası 107
2.2.17. Yörük Yaylası Zeybek Havası 107
2.2.18. Kesik Kerem 110
2.2.19. Gaziler Havası 110
2.2.20. Kantarcıoğlu 110
2.2.21. Eşekaya Türküsü 110
2.2.22. Keklik Türküsü 113
2.2.23. Sille Türküsü 117
2.2.24. Hapishane Türküsü-Jandarma Türküsü 117
2.2.25. Turnam Türküsü 117
2.2.26. Ustan Kimdi Türküsü 117
2.2.27. Genç Osman 117
2.2.28. Yayla Havası 120
2.2.29. Zeybek Oyun Havası 124
2.2.30. Meyhâne Türküsü 124
2.2.31. Elifim Türküsü 125
2.2.32. Acem Kızı Türküsü 125
2.2.33. Menberi Türküsü 128
2.2.34. Kadifeli Gelin Türküsü 128

3. BÖLÜM: DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI ANADOLU HALK ŞARKILARI 3-4 NO'LU DEFTERLERİN GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİNE AKTARILMASI 132

3.1. 3 No'lu Defterin Günümüz Türkçesine Aktarılması 132

3.2. 4 No'lu Defterin Günümüz Türkçesine Aktarılması 187

SONUÇ VE ÖNERİLER 230

KAYNAKÇA 232

EKLER 237

ÖZGEÇMİŞ 300

KISALTMALAR

ed. : Editör

İBB : İstanbul Büyükşehir Belediyesi

No : Numara

s. : Sayfa

SBE : Sosyal Bilimler Enstitüsü

TDV : Türkiye Diyanet Vakfı

TRT : Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

vd. : Ve diğerleri

yy. : Yüzyıl

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3 No'lu Defterde Bulunan Türküler 15

Tablo 2: Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 4 No'lu Defterde Bulunan Türküler 85

RESİM LİSTESİ

Resim 1: Dönemin Ünlü Müzik Üstadları Dârülelhân Hoca ve Talebeleriyle Birlikte ... 8
Resim 2: Tarihî Türk Mûsikîsi Eserlerini Tasnif ve Tespit Heyeti'nden Bir Görünüm 10
Resim 3: On İkidir (3 No'lu Defterde Bulunan Eser) ... 18
Resim 4: On ikidir Manisa'nın Dermeni ... 19
Resim 5: On İkidir Şu Burdur'un Dermeni (1. Sayfa) ... 20
Resim 6: On İkidir Şu Burdur'un Dermeni (2. Sayfa) ... 21
Resim 7: Oduncular Türküsü (3. No'lu Defterde Bulunan Eser) ... 23
Resim 8: Evc Türkü Oduncular Dağdan Odun İndirir ... 24
Resim 9: Oduncular Dağdan Odun İndirir ... 25
Resim 10: Oduncular Dağdan Odun İndirir (1. Sayfa) ... 26
Resim 11: Oduncular Dağdan Odun İndirir (2. Sayfa) ... 27
Resim 12: Oduncular Dağdan Odun Endirir ... 28
Resim 13: Oduncular Dağdan Odun İndirir (1. Sayfa) ... 29
Resim 14: Oduncular Dağdan Odun İndirir (2. Sayfa) ... 30
Resim 15: Ferâhî Zeybek (3 No'lu Defterde Bulunan Eser) ... 31
Resim 16: Ferayi'dir Kızın Adı Ferayi ... 32
Resim 17: Kara Osmanzâde Kadir Bey Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser) ... 35
Resim 18: Ben Çiftliğe İndim Gittim Annem Duymadan ... 36
Resim 19: Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden (1.Sayfa) ... 37
Resim 20: Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden (2. Sayfa) ... 38
Resim 21: Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden (3. Sayfa) ... 39
Resim 22: Fındık Mehmed Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser) ... 41
Resim 23: Kayaser'dir Yolumuz (1. Sayfa) ... 42
Resim 24: Kayaser'dir Yolumuz (2. Sayfa) ... 43
Resim 25: İnce Mehmed Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser) ... 44
Resim 26: İnce Mehmet ... 45
Resim 27: Efelerin Sarhoş Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser) ... 47
Resim 28: Akşam Oldu Yakamadım Gazımı ... 48
Resim 29: Akşam Oldu Yakamadım Gazımı ... 49
Resim 30: Demircili Hatice Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser) ... 50
Resim 31: Karataş'ın Bağlarında Üzüm Var ... 51

Resim 32: Gediz Türküsü (3 No'lu Defter Bulunan Eser) 54
Resim 33: Ey Bostancı 55
Resim 34: Asar Türküsü (3 No'lu Defterde Bulanan Eser)..... 57
Resim 35: Eğrem de Büğrem Gavrasarın Yolları (1. Sayfa) 58
Resim 36: Eğrem de Büğrem Gavrasarın Yolları (2. Sayfa) 59
Resim 37: Pek Yokuşmuş Cavır Asar'ın Yolları (1. Sayfa)..... 60
Resim 38: Pek Yokuşmuş Cavır Asar'ın Yolları (2. Sayfa)..... 61
Resim 39: Mavilim Oyun Havası (3 No'lu Defterde Bulanan Eser) 63
Resim 40: Köprünün Altı Diken (Zöhrem) 64
Resim 41: Köprünün Altı Diken (1. Sayfa) 65
Resim 42: Köprünün Altı Diken (2. Sayfa) 66
Resim 43: Köprünün Altı Diken 67
Resim 44: Köprünün Altı Diken 68
Resim 45: Köprünün Altı Diken 69
Resim 46: Altı Kızlar Türküsü (3 No'lu Defterde Bulanan Eser) 70
Resim 47: Altı Kızlar 71
Resim 48: Cafer Efe Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)..... 73
Resim 49: Alıverin Sandığımdan Kürkümü 74
Resim 50: Kadıkuyusu Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser) 76
Resim 51: Kadı Kuyusu'dur Bizim Köyümüz..... 77
Resim 52: Osman Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)..... 78
Resim 53: Osmanım'ın Mendili Saman Sarısı (1. Sayfa) 79
Resim 54: Osmanım'ın Mendili Saman Sarısı (2. Sayfa) 80
Resim 55: Nazoğlu Havası (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)..... 82
Resim 56: Nazoğlu'nun Biber Gibi Benleri Var (1. Sayfa)..... 83
Resim 57: Nazoğlu'nun Biber Gibi Benleri Var (2. Sayfa)..... 84
Resim 58: Dumanlı Dağlar Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)..... 88
Resim 59: Duman Vardır Güzel İzmir'in Başında (1. Sayfa)..... 89
Resim 60: Duman Vardır Güzel İzmir'in Başında (2. Sayfa)..... 90
Resim 61: Azime Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser) 93
Resim 62: Haydi Gidem Garadaş'a Üzüme..... 94
Resim 63: Söğüdün Yaprağı Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)..... 97

Resim 64: Söğüdün Yaprağı Narindir Narin (1. Sayfa) 98
Resim 65: Söğüdün Yaprağı Narindir Narin (2. Sayfa) 99
Resim 66: Cezayir Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)..... 102
Resim 67: Cezayir'in Yüksek Olur Evleri (1. Sayfa)..... 103
Resim 68: Cezayir'in Yüksek Olur Evleri (2. Sayfa)..... 104
Resim 69: Cezayir'e Kara Bayrak Çekildi (1. Sayfa) 105
Resim 70: Cezayir'e Kara Bayrak Çekildi (2. Sayfa) 106
Resim 71: Yörük Yaylası Zeybek Havası (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)..... 108
Resim 72: Yörük de Yaylasında Yaylanamadım..... 109
Resim 73: Eşekaya Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)..... 111
Resim 74: Eşmekaya'nın Kavakları..... 112
Resim 75: Keklik Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser) 114
Resim 76: İki Keklik Bir Derede Ötüyor..... 115
Resim 77: İki Keklik Bir Kayada Ötüyor..... 116
Resim 78: Genç Osman (4 No'lu Defterde Bulunan Eser) 119
Resim 79: Genç Osman 120
Resim 80: Yayla Havası (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)..... 122
Resim 81: Yayla Suyu Yan Gider (1. Sayfa)..... 123
Resim 82: Yayla Suyu Yan Gider (2. Sayfa)..... 124
Resim 83: Acem Kızı Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)..... 126
Resim 84: Hey Acem Kızı..... 127
Resim 85: Kadifeli Gelin Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)..... 129
Resim 86: Bir Su İçtim Testiden (1. Sayfa)..... 130
Resim 87: Bir Su İçtim Testiden (2. Sayfa)..... 131

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Özeti

Yüksek Lisans	✓	**Doktora**		

Tezin Başlığı: Dârülelhân Külliyatı Anadolu Halk Şarkıları 3-4 No'lu Defterlerin Günümüz Türkçesine Aktarılması Ve İncelenmesi

TezinYazarı: Kadir VURAL	**Danışman:** Doç. Dr. Ferdi KOÇ
Kabul Tarihi: 08/09/2020	**Sayfa Sayısı:** x (ön bölüm) + 236 (tez) + 62 (ek)
Anabilim Dalı: Temel Bilimler	**Bilim Dalı:** Müzik Bilimleri

Bu çalışmada; Türk müziğinde Dârülelhân ve Dârülelhân'da yapılmış olan nota yayımları hakkında bilgi verilmiş, Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* defterleri tanıtılmış, Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3-4 No'lu defterlerin günümüz Türkçesine aktarılması yapılmış ve bunların içeriğinde bulunan eserlerin gerek TRT repertuvarında gerek internet ya da diğer nota yayınlarındaki nüshaları üzerine melodi ve güfte yönünden benzerlik ya da farklılıklarının ortaya koyulması hedeflenmiştir.

Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3-4 No'lu defterlerde var olan eserler önce günümüz Türkçesine aktarılmış, daha sonra TRT repertuvarından, Nota Arşivleri ve Sanat Müziği Notaları internet sitelerinden elde edilen eserler ile güfte benzerlikleri ve melodik formları bakımından karşılaştırılarak incelenmiştir.

Meşhur Türk Beşlerinden olan biri olan Cemal Reşit Reşit Rey'in çabaları sonucu 1927 senesinde yayınlanan 3-4 No'lu defterlerin her ikisinin başlangıç kısımlarında kendisinin kaleme aldığı mukaddimeler bulunmaktadır. Her iki defterde de bu mukaddimelerin ardından gelen toplam 82 eser mevcuttur. Mukaddime kısımları ve türküler Osmanlı Türkçesinden günümüz Türkçesine aktarıldıktan sonra bu eserler; güftelerinin başlangıç sözleri, isimleri dikkate alınarak taranmış, ulaşılan eserler güfte benzerlikleri ve melodik formları esas alınarak karşılaştırılmıştır.

Son olarak her iki defterde var olan toplam 82 eserin günümüz Türkçesine aktarımı yapıldıktan sonra, güfteleriyle yazılarak yeniden notaya alınmış ve icrâya hazır hâle getirilmeleri sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dârülelhân, Dârülelhân Mecmuası, Dârülelhân Külliyatı, Anadolu Halk Şarkıları, Türkü Derleme.

Sakarya University
Institute of Social Sciences Abstract of Master's Thesis

Master Degree	✓	**Ph.D.**		

Title of the Thesis: Transferring Dârülelhân Collection Anatolian Folk Songs 3-4 Notebooks İnto Modern Turkish And Studying

Author: Kadir VURAL **Consultant:** Assoc Prof. Ferdi KOÇ

Acception Date: 08/09/2020 **Number of Page:** x (pre text)+309 (main body)+62 (app)

Department: Basic Science (Music) **Discipline:** Musical Sciences

In this study, the information was given about the publications of Dârülelhân and the notes which were made in Dârülelhân, Dârülelhân Collection *Anatolian Folk Songs* books were introduced, *Anatolian Folk Songs* books 3-4 were transferred to modern Turkish and it was aimed to reveal the similarities or differences in terms of melody and lyrics on the copies of the works in the TRT repertory and on the internet or other nota publications.

The Complete Works of the 3-4 records of *Anatolian Folk Songs* Dârülelhân were first transferred to modern Turkish, then they were examined compared with similarities of lyrics, melodic form and were obtained from TRT repertory Music Archives and Art Music Notes web sites.

Cemal Reşit Rey, one of the famous Turkish five, published in 1927 as a result of the efforts of 3-4 numbered books in the beginning parts of both of the scriptures are written by himself. In both books, there are 82 works followed by these preliminaries. The part of the preliminaries and folk songs were transferred from Ottoman Turkish to modern Turkish, after these works were compared with the prosedures of melodic form, similarities of the lyrics and with the reached works and scanned on the basis of the initial words.

Finally, after transferring 82 works to our modern Turkish, that are both in two records available, it was made ready to be rendered as lyrics in a way that the lyrics were written.

Keywords: Dârülelhân, Dârülelhân Magazine, Dârülelhân Collection, Anatolian Folk Songs, Folk Song Compilation.

GİRİŞ

Türk müziğindeki eserlerinin birçoğu usta-çırak ilişkisi içinde, nesilden nesile sözlü aktarım ve meşk sistemi yöntemleri ile daha sonraki nesillere aktarılmıştır.

Meşk yöntemi; talebenin hocasından aldığı ses ve saz cümlelerini taklit ederek, birlikte tekrara dayalı bir şekilde çalışmalarını esas alan öğrenme metodu olarak tanımlanabilir. Bu metodun en önemli şartı daima ritmik kalıplarla çalışmanın farkında olmaktır. Hoca eseri usûl vurarak okur, öğrenci okuma esnasında usûl vurmaya devam eder, hocanın okumasının ardından bu okuyuşu tekrar ile taklit eder (Karabaşoğlu, 2013, 1835). Bu müzik eğitim yöntemi geleneğimizde geçmişten son zamanımıza kadar kullanılmıştır.

Osmanlı'nın son dönemlerine tekabül eden süreçte millî bir müzik eğitimine yer verilmesi fikri ile kurulan Dârülelhân'da; alanında yetkin müzik öğretmenleri, ses ve saz sanatkârları yetiştirmenin yanında; konser verme, mûsikî yayımcılığı ve Anadolu'da var olan geçmişten günümüze intikal eden türkülerin derlenmesi faaliyetlerini gerçekleştirmek amaçlanmıştır.

Cumhuriyet'in ilânından sonra Türk müziğinin asıl hazinesinin halk müziği olduğu ve bestekârların bu kaynaktan yararlanması gerekliliği üzerinde durulduğu söylenebilir. Bu politikanın gereği olarak Türkiye'de folklor alanında ilk müzik derlemeleri yapılmıştır (Sarc, vd., 1986, 417-418). Bu derleme faaliyetleriyle Türk müziğinde uzun yıllar boyunca nesilden nesile aktarılan Türkülerin derlenip, kayıt altına alınması sağlanmıştır.

Dârülelhân, kurulduğu 1917 yılından yenilenmeye gittiği 1923'e kadar sıkıntılı dönemlerden geçmesine rağmen, kurumda pek çok ses ve saz sanatkârı yetişmiş, bünyesinde Türk halk müziği eserleri derlenmiş, Türk müziği eserleri notaya alınmıştır. Dârülelhân'da yazılan mûsikî makalelerinin yanı sıra kayıt altına alınmış birçok nota günümüze ulaşmıştır. Çeşitli sebeplerden dolayı 1927 senesinde Mâarif Nezareti'nden (Eğitim Bakanlığı) İstanbul Belediyesi'ne devredilen Dârülelhân, 1986 senesinde İstanbul Üniversitesi'ne bağlanmıştır. Günümüzde ise İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ismiyle eğitim ve öğretim faaliyetlerine devam etmektedir.

Araştırmanın Konusu

Bu çalışmanın ilk bölümünde; Osmanlı'nın son döneminde kurulan müzik okulu olan Dârülelhân'ın gelişmesi ve faaliyetleri hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde; Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3-4 No'lu defterlerin ön kapaklarında toplamı 88 adet olduğu yazan, fakat esas sayısının 82 olarak saptandığı eserler; TRT repertuvarından, Nota Arşivleri ve Sanat Müziği Notaları internet sitelerinden başlıklarıyla ve güfteleri ile birlikte karşılaştırma yapılarak taranmıştır. Bu tarama sonucunda elde edilen eserler ile 3-4 numaralı defterlerde bulunan eserler; güfte benzerlikleri ve melodik formları bakımından dikkate alınarak karşılaştırılmıştır. Üçüncü ve son bölümde ise; Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3-4 No'lu defterlerin giriş kısımlarında bulunan mukaddimeler ile, 82 adet nota ve son kapakta olan diğer bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Önemi

Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3-4 No'lu defterlerde var olan eserlerin repertuvarda olup olmadıklarının taranması ve kayıtlı olmayanların günümüz repertuvarına sunulması ile bundan sonra yapılacak araştırmalara kaynak oluşturması bakımından çalışmamız önem arzetmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada Dârülelhân'ın yapılanması ve faaliyetlerinden bahsedilmiştir. Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3-4 No'lu defterlerin günümüz Türkçesine aktarılması ile bu defterlerde hangi türkülere yer verildiğinin belirlenmesi ilk amacımızı teşkil etmektedir. Ayrıca türkülerin güfte benzerlikleri, melodik yapıları açısından ulaşılan diğer emsalleri ile olan farklı ve benzer yönlerinin ortaya çıkarılması diğer bir amacımız olarak söylenebilir.

Araştırmanın Yöntemi

Çalışmanın evreni nota yayımcılığı, örneklemi ise Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3-4 No'lu defterlerdir. Çalışmanın konusu olan defterlerin İBB Atatürk Kitaplığı'ndan talep edilip yüksek görüntü kalitesindeki hâli ile dijital ortamda temini sağlanmıştır. Öncelikle defterlerin ikisi de incelenmiştir. Defterleri iyi bir şekilde

okuyabilmek için seriye ait diğer defterlerle ilgili yapılan çalışmalar da gözden geçirilmiştir. Ardından Dârülelhân ile ilgili literatür taraması yapılarak ilgili yayımlara atıfta bulunulmuştur. Okunup günümüz Türkçesine aktarılan eserler TRT repertuvarından, Nota Arşivleri ve Sanat Müziği notaları internet sitelerinden tespit edilen eserlerle farklılıkları ve benzerlikleri açısından mukayese yapılarak incelenmiştir. Bu incelemenin sonunda defterlerdeki bilgilerin tamamına yer verilmiş, notaların tümü ise Finale nota yazım programı ile yazılmış ve icrâya hazır hâle getirilmeleri sağlanmıştır.

1. BÖLÜM: TÜRK MÜZİĞİNDE DÂRÜLELHÂN, NOTA YAYIMCILIĞI VE ANADOLU HALK ŞARKILARI DEFTERLERİ

1.1. Türk Müziğinde Dârülelhân

Osmanlı Devleti'nin gerileme ve çöküş dönemleri boyunca uygulanan ıslahat politikaları sebebiyle ihmâl edilmiş olan Türk müziği önemli sorunlarla karşılaşmıştır. Türk kültürünün sonraki kuşaklara nakledilmesi, bu bağlamda öğretmenlerin yetiştirilmesi Türk müzik formlarının notasyonunun geliştirilerek ustaların yetiştirilmesi ve millî müziğin layık olduğu yerde olması, millî bir gereklilik durumuna gelmiştir. Bu gerekliliğe cevap verecek bir okul açılması düşüncesinin hayata geçiş süreci şu şekilde cereyan etmiştir:

I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti'nin müttefiki Almanya'dan gelen bir müzik ekibi Hilâl-i Ahmer Cemiyeti (Türk Kızılayı) yararına birkaç konser vermişti. Buna karşılık olarak Osmanlı Hükûmeti tarafından, Muzıka-yi Hümâyun'dan seçilen Batı müziği ekibini iâde-i ziyaret amacıyla Almanya'ya gönderilmiştir. Batı müziğinin anavatanı olan bu ülkede gerçekleştirilmiş olan Batı müziği icrâsı pek beğenilmemiş ve ekipten Osmanlı kültürüne ait eserlerden icrâ edilmesi istenmiştir. Bu istek üzerine ekip birkaç Türk müziği eserini sunmuştur. Dinleyiciler icrâ edilen eserleri beğeni ile karşılamış fakat daha fazla eser dinlemek istemişlerdi. Bunun ardından Muzıka-yi Hümâyun ekibi isteklere cevap verememiştir (Kara, 2010, 21). Yaşanan bu hadiseyi müteâkiben Abdülkadir Töre öncülüğünde Maarif Nezareti'ne (Eğitim Bakanlığı) takdim edilen tasarı ile millî bir müzik eğitimi konusunda ve bunun önemi doğrultusunda bir çalışma başlatılması için önayak olunmuştur. Bu çalışmaların ışığında Maarif Nezareti'nce (Eğitim Bakanlığı) kurulan encümenin yapmış olduğu tahkikat sonucu hazırlanan talimatnâme ile hem erkek ve kadın bölümlerinin ayrı şekilde olduğu "Dârülelhân" (Nağmeler Evi) isminin uygun görüldüğü müzik okulunun açılması kararlaştırılmıştır (Özcan, 1993, 8/519).

Dârülelhân'da amaçlanan programın müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik olduğu söylenebilir. Hazırlanan müfredatta Batı müziğine de yer verilmiştir; fakat Türk müziğinin ilk sırada olmuştur (Özcan, 1993, 8/518).

Bu kurumda müzik öğretmeni yetiştirmenin yanında müzik ile ilgili bilimsel çalışmalar yapmak, sanatsal değerlere sahip olan eserleri notalayıp yayımlamanın yanı sıra folklor araştırmaları yapmak gibi hedefler de amaçlanıyordu (Kolukırık, 2015, 24). Bunun yanı sıra Türk müziğinin unutulmaya yüz tutma tehlikesiyle kalan eserlerinin notaya alınması, Dârülelhân'da solist ve saz sanatkârı olarak yetişen öğrencilere sahne disiplini anlayışının kazandırılmasının amaçlandığı da söylenebilir (Özden, 2018, 298-299).

Washington eski büyükelçisi bestekâr Yusuf Ziya Paşa'nın başkanlığında oluşturulan Müzik Encümeni tarafından 9 Ocak 1916'da hazırlanan yönetmeliğin, Sultan Reşat'ın onayı ile yürürlüğe girmesinin ardından 1917 senesinde I. Dünya Savaşı devam ederken Maarif Nâzırı (Eğitim Bakanı) Ahmet Şükrü Bey'in nezareti döneminde vekiller heyeti kararı ile Dârülelhân eğitim öğretime hazır hale gelmiştir. Kurumun erkek öğrenci binasının Şehzâdebaşı Fevziye Caddesi'nde olan bir konakta, bayanlar kısmının ise yine aynı muhitte başka bir binada açılmasıyla eğitim öğretime başlanmıştır. Müzik encümeninin görevi; diğer okullardaki müzik derslerinde öğretilen eserleri programı incelemek, ilmî kriterlere uygun olmayanları ders programından çıkartmak ve bunların yerine millî hislerin pekiştirilmesine olanak sağlayacak eserler oluşturmak sureti ile okullardaki ders programlarını düzenlemekti. Encümen tarafından belirlenecek ve Maarif Nezareti'nce tayin olunacak kişiler ile okullardaki müzik derslerinin teftif edilmesi kararlaştırılmıştır (Özcan, 1993, 8/519).

Dârülelhân'da eğitim öğretim faaliyetinin başlamasından yaklaşık bir yıl sonra; I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin İttifak Devletleri ile yenilmesi, harp yıllarının zorlukları, İstanbul'un işgali gibi sorunların neticesinde daralmaya gidilmiştir. Bunun neticesinde Dârülelhân'ın erkek öğrenci kısmı kapatılmıştır. Kadınlar bölümünün faaliyetleri bir süre mûaltında açılarak eğitim öğretim sürecini sürdürmeye çalışan Dârülelhân, savaşın olumsuzluklarına dayanamamış, Cumhuriyet'in ilânı sürecinde ve Islahat politikaları karşısında reform anlayışından nasibini almıştır. Musa Süreyyâ Bey ülkede bir konservatuvara uzun süreden beri ihtiyaç duyulduğunu, Dârülelhân'ın kuruluşundan beri bu ihtiyacı karşılayamadığını, müzik konusunda birtakım fedakârlıklarla müzik çalgılarının birinin öğrenilmesi için öğretmen bulunduğunu belirtmiştir. Fakat müzik ilmine ait bilgilerden mahrum kalındığını, öğrencilerin yeteneklerinin geliştirilmesi noktasında kurumun istenilen görevi yeterince icrâ edemediği düşüncesini ortaya

koymuştur. Musa Süreyyâ Bey'e göre yeniden faaliyete geçecek ve yeni yapılanmayla hizmet verecek olan Dârülelhân'ın, bu görevi üstleneceği düşünülmüştür. Bu suretle Dârülelhân; memleketimizin büyük bir ihtiyacını tatmin edecek, hatta müzik eğitimi için Avrupa'ya kadar gitmeye mecbur olan gençlerin karşılaştıkları sıkıntılardan kurtaracak bir şekilde eğitim ve öğretime yeniden başlayacaktı (Ergin, 1977, 1584). İstanbul Valisi Haydar Yuluğ'un önayak olması ile Valilik Genel Meclisi tarafından alınan kararla birlikte Dârülelhân, 14 Eylül 1923'te tekrar açılmıştır. İlk olarak müzik encümeni kaldırılıp ve yenilenen yönetmelikle Batı müziği de Türk müziğinin yanında yerini almıştır. Dârülelhân'ın yenilenen teşkilatı; Kompozisyon, ses eğitimi, piyano, keman, viyolonsel, flüt, tahta sazlar ve madenî sazlar gibi birtakım ihtisas sınıflarına ayrılmıştır. Dârülelhân'a girmek isteyen öğrenciler yalnız bir sınıf seçerek buraya devam edebilmesi kararlaştırılmıştır. Bu sınıflardan herhangi birisine girenler aynı zamanda; müzik teorisi, solfej, armoni, füg, müzik tarihi, orkestra ve koro derslerini almak zorundaydılar. kompozisyon ve ses eğitimi sınıfına devam edenler müzik tarihi dersi ile koro derslerinden başka piyano dersini de almışlardır. Çalgı dersleri bireysel, armoni dersleri küçük gruplarla yapılmıştır. Batı müziği şubesine devam edenler Türk müziği nazariyatı ve Türk müziği tarihi derslerine de devam etmişlerdi. Dârülelhân'da bir de hazırlık sınıfı ayrılmıştır. Hazırlık sınıfı müzik eğitimine yeni başlayanlara tahsis edilmiştir. Türk müziği şubesinde keman, ney, kemençe, tanbur, santur, ud, kanun ve ses eğitimi sınıfları oluşturulmuştur. Diğer şubede olduğu gibi burada da iki sınıfa birden devama müsade edilmemiştir. Çalgı ve ses eğitimi (Şan) sınıfına devam eden öğrenciler aynı zamanda Türk müziği nazariyatı ve Türk müziği tarihi ile solfej, şan ve müzik usûlü ve müzik faslı derslerini de zorunlu olarak almışlardır. Dârülelhân'da uygulanan ders programı Avrupa konservatuvarlarından alındığı için konservatuvarların ders programları birbirlerine benzediği söylenebilir. Dârülelhân'da eğitimini tamamlamayı hak eden öğrenciler sınava alınarak mezun olan öğrencilere uzmanlık alanlarına ve edindikleri bilgi derecelerine uygun bir diploma verilirmiştir. Yalnız diploma almayı hak etmek için hazırlık sınıfından başka Batı müziği şubesine üç ve Türk müziği şubesine de iki sene devam etmek zorunluluğu getirilmiştir. Bu eğitim ve öğretim süresi dolmadan önce okulu terk edenlere yalnız tasdikname verilirmiştir. Dârülelhân'a müracaat eden öğrencilerde altı senelik eğitimlerini tamamlamış olmak ya da o nisbette bir eğitim denkliğine sahip olma şartı aranmıştır. Türk müziği şubesine girenler için dört ay ve Batı müziği şubesine girenler

için altı ay tecrübe devresi öngörülmüştür. Öngörülen zaman zarfında yetenek gösterenler eğitim ve öğretime devam etmeye, asil öğrenci olmaya hak kazanmışlardır. Yeni dönemde Dârülelhân'ın göstermiş olduğu başarılardan dolayı ikinci yıl kuruma eğitimi için başvuran öğrenci sayısı kapasitenin birkaç misline ulaşmış, öğrenciler özel yetenek sınavıyla seçilmiştir (Paçacı vd., 1999, 14).

Dârülelhân'da müzik eğitimi yanında birçok alanda sürdürülen faaliyetlere devam edilirken beklenmedik bir uygulama gerçekleşmiştir. 9 Aralık 1926'da Maarif Vekili (Eğitim Bakanı) Mustafa Necati Bey'in emriyle oluşturulan ve içerisinde Musa Süreyyâ Bey, Cemâl Reşit Rey ve İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun da bulunduğu Talim ve Terbiye Dairesi Encümeni'nin kararıyla, kurumdan Türk müziği eğitimi kaldırılmıştır (Paçacı, 1994, 48-55).

Gidilen bu uygulama sonrası Türk müziği ile ilgili çalışmalarının; Türk Müziği İcrâ Heyeti ve Türk Mûsikîsi Tasnif ve Tespit Heyetleri'nin çalışmalarıyla sınırlandırıldığı söylenebilir. Bu heyet Zekâizâde Hâfız Ahmet, Rauf Yektâ, Ali Rifat Çağatay Beylerden oluşturulmuştur (Özcan, 1993, 8/520).

22 Ocak 1927 senesinde Dârülelhân'ın ismi resmen İstanbul Mûsikî Konservatuvarı olarak değiştirilmiş ve İstanbul Şehremaneti (İstanbul Belediyesi)'ne devredilmiştir. Kurumun müdürü Yusuf Ziya Demircioğlu olmuştur. Yeni dönemde Tarihî Türk Mûsikîsi Eserlerini Tasnif ve Tespit Heyeti aracılığıyla derlenen eserlerin İcrâ Heyeti ile konserleri verilmiş, sonrasında plaklara da kayıt edilmiştir (Özcan, 1993, 8/520).

Dârülelhân'ın bundan sonraki döneminde geleneksel Türk müziği bakımından verimli olarak görüldüğü söylenemez. Fakat Tarihî Türk Mûsikîsi Eserlerini Tasnif ve Tespit Heyeti sayesinde yapılan çalışmalarla meydana gelen yazılı kayıtların, Türk müzik kültürü adına gelecek kuşakların yararlanması açısından önemli kaynaklar olduğunu ve edinilen belgelerle müzik sahasında çalışan araştırmacılara yol gösterici olduğu söylenebilir.

Resim 1: **Dönemin Ünlü Müzik Üstadları Dârülelhân Hoca ve Talebeleriyle Birlikte**

Kaynak: https://islamansiklopedisi.org.tr/darulelhan

Başlangıçta Dârülelhân adıyla Avrupa konservatuvarlarının talimatname ve ders programlarını örnek alarak ağırlıklı olarak Türk müziği eğitimi veren kurumun, 1926'da Türk müziği açısından uğradığı kırılma 1943 yılında İstanbul Belediye Konservatuvarı'nın başına Hüseyin Saadettin Arel'in getirilmesine kadar sürmüştür. 1926 yılında Millî Eğitim Bakanlığı'nın vermiş olduğu tebligatla Dârülelhân'da Türk müziği eğitimi kaldırılarak, yeni ismi olan İstanbul Konservatuvarı adı altında 1944 senesine kadar Batı müziği eğitimi verilmiştir. Bu karardan sonra gelen tepkiler üzerine Hüseyin Sadeddin Arel, beş yıllığına kurumun başına getirilerek teorik ve uygulamalı derslerine devam etmiştir. Arel yönetimindeki Konservatuvar oldukça düzenli ve aktif bir döneme girmiştir. Konservatuvarın eğitim programına Türk müziğinin alınması ve birçok düzenlemenin yapılması bu dönemde olmuştur. 5 Şubat 1944 tarihli "İstanbul Belediye Konservatuvarı Genel Talimatnamesi" hükümlerine göre İstanbul Belediyesi'ne bağlı olan konservatuvar, yıllarca anılacağı "Belediye Konservatuvarı" adını almıştır. Sadeddin Arel, Laika Karabey, Şefik Gürmeriç, Münir Nurettin Selçuk, Nevzat Atlığ, Mefharet Yıldırım, Halil Bedî Yönetken, Naime Batanay, Mustafa Nafiz Irmak ve Dürdane Altan gibi hocaların görev yaptığı Türk müziği eğitim bölümünde çok pek çok sanatkâr yetişmiştir. Haydar Sanal, Ethem Ruhi Üngör, Meral Uğurlu, Bekir Sıdkı Sezgin, Vedat Çetinkaya gibi isimler, yetişen bu sanatkârlara örnek olarak gösterilebilir. Türk müziği nazariyatı eğitiminin tekrar programa alındığı 1944 yılında İcrâ Heyeti de kadrolu bir yapı kazanmıştır. Belediye Konservatuvarı 1955 yılından sonra ise 7 Mart'ta yürürlüğe giren

"İstanbul Belediye Konservatuvarı Talimatnamesi" ile idare edilmiştir. 1980'li yıllarda Belediye için giderek maddî bir yük olarak görülmeye başlayan konservatuvar 1986 yılında İstanbul Üniversitesi'ne devredilmiştir (Paçacı, 1994, 23).

Günümüzdeki ismi İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı olan kurum, eğitim öğretim faaliyetlerine Batı müziği sahasında devam etmektedir.

1.2. Nota Yayımcılığı

Dârülelhân'da müzik öğretmeni yetiştirme programı, ses ve saz sanatkârlığı eğitimi verilmesinin yanı sıra; nota derleme ve nota yayım faaliyetleri de yapılmıştır.

Söz konusu nota yayımlama üzerine planlanmış amaç doğrultusunda önemli olan bu görevle, basılacak mecmua ve diğer yayımların içeriklerinin oluşturulması ve çalışmaların sürdürülmesi planlanmıştır. Nitekim 1923 yılı sonrasında Musa Süreyyâ önderliğinde kurum adına yapılmış olan, içinde belli soruların yer aldığı yaklaşık adeti iki bin kadar olan anket fişi hazırlatılarak, Millî Eğitim Bakanlığı'nca Anadolu'nun çeşitli yerlerine gönderilmiştir. Üç yıl kadar süren çalışma sonu gönderilen yüze yakın notadan 85 tanesi, 1926 yılında 2 defter olarak yayımlanmış; anket yönteminin istenilen verilere ulaşamaması sonucunda derleme gezileri yoluyla ezgileri kayıt altına alınması kararlaştırılmıştır (Paçacı, 1994, 21).

Ardından araştırma heyeti başkanı olarak seçilen Seyfettin Âsâf ve Mehmet Sezâî Âsâf kardeşler tarafından 28 Ağustos 1925 tarihinde derleme gezisi gerçekleştirmiştir (Kolukırık - Çelik, 2012, 795). Bu derleme gezisinin sonucunda içerisinde 76 adet kayıtlı olan notanın bulunduğu *Yurdumuzun Nağmeleri* adlı mecmua 1926 yılında yayımlanmıştır (Şenel, 2000, 29).

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ilk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, Seyfettin ve Sezâî Âsâf kardeşleri bizzat Batı Anadolu'daki halk türkülerini de derlemeleri için görevlendirmiştir. Seyfettin ve Âsâf Âsâf kardeşler, müzik eğitimlerini Avrupa'da aldıklarından dolayı derleme çalışmaları esnasında Batı müziği teknik ve kurallarını uygulama yoluna gitmişlerdir. Derleme çalışmaları yaparken kayıt cihazları kullanmadıkları için, ezgileri çalan ya da söyleyenleri dinleyerek o esnada notaya alma yöntemini seçmişlerdir. Derleme çalışması sonucu notalama sisteminde yanlışlıklar meydana gelmiştir. Daha sonrasında böyle bir teknik kullandıkları için yanlışlıkların

meydana gelmesi sonucu ciddi eleştirilere uğramışlardır. İlk derleme gezisinin istenilen sonuca ulaşamaması ve anket çalışmalarının amaçlanan neticeyi verememiş olması sebebiyle, derleme gezilerinde fonograf cihazı kullanılmasına karar verildi. O sıralar Paris'de bulunan Cemâl Reşit Rey'in girişimleriyle derleme çalışmalarında kullanılması için fonograf cihazı getirtildi. Hemen ardından 1926 yılında Rauf Yektâ Bey'in başkanlığında kurulan Ahmet Irsoy, Zekâizâde Hâfız Ahmet Bey, Ali Rifat Çağatay'dan (daha sonra Suphi Ezgi ve Mesut Cemil) meydana gelen Tarihî Türk Mûsikîsi Eserlerini Tasnif ve Tesbit Heyeti'nce; Yusuf Ziya Bey, Dürrî Bey ve Ekrem Besim'den oluşturulmuş bir heyetle Adana, Gaziantep, Urfa, Niğde, Kayseri ve Sivas illerini kapsayan derleme gezisi sonucunda 250 adet türkü derlenmiştir. Bu gezi yaklaşık 51 gün sürmüştür (Balkılıç, 2009, 70).

Resim 2: Tarihî Türk Mûsikîsi Eserlerini Tasnif ve Tespit Heyeti'nden Bir Görünüm

(Soldan sağa: Zekâizâde Hâfız Ahmet, Rauf Yektâ, Ali Rifat Çağatay)

Kaynak: https://islamansiklopedisi.org.tr/darulelhan

1927 yılında yapılan derleme gezisi Yusuf Ziya Demirci, Ekrem Besim, Muhiddin Sadak ve Ferruh Bey önderliğinde olmuştur (Ülkütaşır, 1972, 31). Gezide Konya, Karaman, Ereğli, Alaşehir, Manisa, Ödemiş ve Aydın yörelerinden derlenen 250 türkünün gün yüzüne çıkmasıyla defterlerin 3, 4, 6 ve 7. serileri meydana gelmiştir. Dârülelhân'ın isminin 1927'de "İstanbul Mûsikî Konservatuvarı" olarak değiştirilmesinin ardından derleme faaliyetlerinin sürdürülmesine devam edilmiştir. 1928 yılında gerçekleştirilen derleme gezisine 1927 yılındaki aynı heyet (Yusuf Ziya Demirci, Ekrem Besim,

Muhiddin Sadak ve Ferruh Bey) katılmıştır. İnebolu, Kastamonu, Çankırı, Ankara, Eskişehir, Kütahya ve Bursa illerini kapsayan gezinin ardından yaklaşık 200 civarı türkü derlenmiştir. 1929 yılındaki derleme gezisinde ilk defa sinema kamerasından yararlanılmıştır. Yusuf Ziya Bey, Mahmut Ragıp Gazimihâl, Ferruh Bey ve Remzi Bey'den oluşan heyet 35 gün süren; Trabzon, Rize, Sinop, Giresun, Gümüşhane, Bayburt, Erzincan ve Erzurum illerini kapsayan derleme gezisinde 300 adet türkü ve oyun havasını derlemiştir (Balkılıç, 2009, 158-159).

Tarihî Türk Mûsikîsi Eserlerini Tasnif ve Tesbit Heyeti'nde incelenerek yazılan pek çok klasik Türk mûsikîsi notası güfteleriyle birlikte seriler halinde daha sonra yayımlanmıştır. Türk mûsikîsinin birinci derecede başvuru kaynağı olan bu nota yayımında Rauf Yektâ Bey'in kaleme aldığı tarihî ve biyografik bilgiler ayrıca bir önem arz etmektedir. Dâülelhân basım ve yayım faaliyetleri doğrultusunda meydana gelen eserler sırası ile aşağıdaki gibidir:

1. *Dârülelhân Külliyatı*: İlk 120'si Arap harfleriyle toplam 180 adet klasik Türk mûsikîsi eserinin yaprak nota hâlinde yayımıdır. Notaların yanı sıra mûsikî bilgilerinin de yer aldığı bu neşirde "İfâde-i Mahsûs" ve "İhtâr-ı Mahsûs" başlıklı kaleme alınan mûsikî bilgileri yazıları mevcuttur.

2.*Türk Mûsikîsi Klasiklerinden İlâhîler:* (I-II-III, İstanbul 1931-1933). Mehmet Suphi Ezgi, Ahmet Irsoy ve Ali Rifat Çağatay ile ortak hazırlanan bu serinin I. cildi mevlid tevşîhlerine, II ve III. ciltler ilâhîlere ayrılmıştır.

3. *Türk Mûsikîsi Klasiklerinden Bektaşî Nefesleri:* (IV-V, İstanbul 1933).

4. *Türk Mûsikîsi Klasikleri'nden 18 Ciltlik Mevlevî Âyinleri:* (VI-XVIII, İstanbul 1934-1939). Rauf Yektâ Bey, 41 adet âyinin yer aldığı bu serinin ilk dört cildinin (VI-IX) hazırlanışında bulunmuştur. Vefatından sonra diğer ciltler Ahmet Irsoy, Suphi Ezgi ve Mesut Cemil tarafından hazırlanmıştır (Özcan, 2007, 34/ 470).

Bu faaliyetler doğrultusunda ayrıca;

5. *Anadolu Halk Şarkıları*: Rauf Yektâ Bey'in 1926'dan sonra başlatılan Anadolu folkloruna yönelik derleme gezilerindeki uğraşlara büyük katkıları olmuş, Dârülelhân Külliyatı adı altında neşredilen *Anadolu Halk Şarkıları* isimli serinin ilk iki fasikülünü

bizzat 1926 yılında kaleme almıştır. Bu seri 1926-1928 yılları arasında toplamda 7 adet yayımlanmıştır.

6. *Şarkî Anadolu Türkü ve Oyunları*: 1929 senesinde Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinde yapılan derleme gezileri hakkında notlar ve bilgiler.

7. *Hicrî Senenin Her Ayında Okunmaya Mahsus İlâhîler*.

8. *Türk Mûsikîsi Klasiklerinden Temcit Na't-Salât-Durak, Zekâi Dede Külliyatı*: (3 cilt),

9. *Nazarî ve Amelî Türk Mûsikîsi:* (5 cilt)

Ayrıca Tanbûrî Mustafa Çavuş'un 36 şarkısı da basılıp yayımlanmıştır (Feyzi, 2015, 833).

Dönemin önemli bir çalışması da, Türk müziğinin en değerli seçme eserlerinin yayımlanmasıdır. Bu eserler 1-120 numaralar arasında 4 sayfa hâlinde yayımlanmıştır. Rauf Yektâ Bey'in başkanlığındaki bir heyet tarafından yönetilen bu yayım daha sonra *İstanbul Konservatuvarı Neşriyatı* adı ile 180 numaraya kadar devam etmiştir. Yayımlarda tarih kaydı yoktur, ancak tahmini olarak 1924 yılında yayımlanmaya başlandığı düşünülmektedir (Üngör, 1977, 8-9).

Tasnif ve Tesbit Heyeti'nce derlenen eserler, İcrâ Heyeti tarafından çeşitli konserlerle takdim edildikten sonra, Bîlumental Biraderler plak firması aracılığıyla yayımlanmıştır. Bu kayıtlar birçok dinî ve din dışı eserleri oluşturmaktadır (Kaçar, 2018, 35).

Döneminin en kaliteli müzik yayını olarak görülen bu plaklar Columbia firması aracılığıyla 25 ve 30 santimetrelik 78 devirli şekilde doldurulmuştur. 14 adet 25 santimetrelik normal boy ve 18 adet 30 santimetrelik büyük boy plaklarda kâr, beste gibi büyük formdaki eserlerden çeşitli şarkı ve türkülere kadar farklı formlarda eserler yer almıştır. Halk mûsikîsi repertuvarına bakıldığında diğer formlardan daha zengin olduğu görülmektedir. 65 adet 25 santimetrelik ve 2 adet 30 santimetrelik plaklarda çeşitli türküler yayımlanmıştır (Özcan, 1993, 8/520). Bu plakların o dönemde İstanbul Katırcıoğlu Hanı'nda, Bilûmental Biraderler mağazasında satıldığını bilgisi 3-4 No'lu defterlerin dış arka kapaklarında görülmektedir.

Yapılan bu derleme gezileri sonucunda unutulma tehlikesiyle yüzleşen birçok eserin kayıt altına alınmasının ve yayımlanmasının ardından, Dârülelhân için Cumhuriyet dönemi derleme gezileri sayfasının kapandığı söylenebilir. Dârülelhân'da yapılan derleme faaliyetlerinin gösterdiği yol sayesinde; TRT, Kültür Bakanlığı, diğer birçok resmî kurum ve kuruluşlar yahut kişilerce günümüzde buna benzer derleme faaliyetlerinin devam ettirildiği bilinmektedir. Rauf Yektâ Bey'in öncülüğü ile başlayan bu derleme gezilerinin ürünü olarak *Anadolu Halk Şarkıları* isimli mecmua meydana gelmiştir. Yedi fasikül hâlinde basılıp yayımlanan bu seri 1926-1928 yılları arası devam etmiştir.

1.3. Anadolu Halk Şarkıları Defterlerinin Tanıtımı

Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 1. defterin kapağında; Konya, Canik, Kayseri, Menteşe, Afyonkarahisar'ı, Erzurum'da toplanmış 47 halk şarkısı ile Dârülelhân'da Türk mûsikîsi nazariyatı tarihi muallimi Rauf Yektâ Bey'in Halk Bilimi (Folklor) tetkikatından ve halk şarkılarımızdan bahis bir mukaddimesini, bu şarkılar hakkında tenkîdi ve tahlîlî bulunduğu yamaktadır. Şehzâdebaşı Evkâf Matba'ası'nda basılan bu defter 1926 senesinde yayımlanmıştır. Samet Planalı tarafından, 2014 yılında Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda bitirme çalışması olarak günümüz Türkçesine aktarılmış ve yeniden notaya alınmıştır.[1]

Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 2. defterin kapağında; Muğla, Kayseri, Fethiye, Hamidâbâd, Adana, Aydın yöreleri ait 38 eser ile Dârülelhân'da Türk mûsikîsi nazariyatı ve tarihi hocası olan Rauf Yektâ Bey'in Muğla'daki mûsikî hareketlerinden, Memâlik-i Şarkıyye Elhân'ına dair Fransa ve Almanya'da neşredilen mecmualar hakkında bir mukaddimesinin bulunduğu yazmaktadır. Şehzâdebaşı Evkâf Matba'ası'nda basılan bu defter 1926 senesinde yayımlanmıştır. Ferhat Özdemir tarafından, 2015 yılında Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda lisans tezi çalışması olarak günümüz Türkçesine aktarılmış ve yeniden notaya alınmıştır.[2]

Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 5. defterin kapağında; serinin ilk derleme gezisi olan Urfa ve Antep'den 40 eser ile Dârülelhân'da keman öğretmeni olan Ekrem Besim Bey'in halk türkülerine dair bir mukaddimesi bulunduğu yazmaktadır.

[1] Samet Planalı, *Dârülelhân Külliyatı Anadolu Halk Şarkıları 1. Defteri (Metin İnceleme)* (Sakarya: Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Lisans Tezi), 2014.
[2] Ferhat Özdemir, *Dârülelhân Külliyatı Anadolu Halk Şarkıları 2. Defteri (Metin İnceleme)* (Sakarya: Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Lisans Tezi), 2015.

Şehzâdebaşı Evkâf Matba'ası'nda basılan bu defter 1927 yılında yayımlanmıştır. 5. defter Emrah Öndeş tarafından, 2019 yılında Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yüksek Lisans Tezi olarak günümüz Türkçesine aktarılmış ve yeniden notaya alınmıştır.[3]

Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 6. defterin kapağında; Urfa, Konya ve diğer yerlerden eserler bulunduğu ve defterde 40 eser olduğu yazmaktadır. Şehzâdebaşı Evkâf Matba'ası'nda basılan bu defter 1928 yılında yayımlanmıştır.

Serinin 7. defterinin kapağında İzmir, Aydın, Alaşehir, Konya ve çevresinden eserler bulunduğu, defterde 48 eser olduğu yazılıdır. Şehzâdebaşı Evkâf Matba'ası'nda basılan bu defter 1928 yılında yayımlanmıştır. Bu iki defter Büşra Erim tarafından, 2019 yılında Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yüksek Lisans Tezi olarak günümüz Türkçesine aktarılmış ve yeniden notaya alınmıştır.[4]

Çalışmanın bundan sonraki kısmı serinin 3-4 No'lu defterlerindeki eserlerin TRT repertuvarında kayıtlı olan eserlerle; güfteleri, melodik formları benzerlikleri açısından karşılaştırılmaları, farklı veya benzer olan nüshaların art arda eklenmesi ve 3-4 No'lu defterlerin günümüz Türkçesine aktarılmış olarak, notaları ile birlikte tekrar yazılmış bir biçimde sunulmasıyla devam edecektir.

[3] Emrah Öndeş, *Dârülelhân Külliyatı Anadolu Halk Şarkıları 5 No'lu Defterin Günümüz Türkçesine Aktarılması ve İncelenmesi* (Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), 2019.

[4] Büşra Erim, *Dârülelhân Nota Külliyatı Anadolu Halk Şarkıları 6 ve 7 Numaralı Defterlerin Günümüz Türkçesine Çeviri Aktarımı* (Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), 2019.

2. BÖLÜM: DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI ANADOLU HALK ŞARKILARI 3-4 NO'LU DEFTERLERİN İNCELENMESİ

2.1. 3 No'lu Defterin İncelenmesi

Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3 No'lu defterde bulunan Osmanlı Türkçesi ile kaleme alınmış olan mukaddime ve notalar günümüz Türkçesine aktarılmıştır. Sonrasında bu eserler TRT repertuvarından, Nota Arşivleri, Sanat Müziği Notaları internet sitelerinin arama bölümlerinden, başlıkları ve güftelerinin ilk mısraları ile taranmıştır. Tarama sonucu elde edilen eserler; Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3 no'lu defterde olan eserler ile güfte ve melodik yapıları benzerlikleri açısından mukayese edilerek ortaya konulmuştur. Erişilen eserlerin notaları ile 3 No'lu defterde bulunan eserlerin notaları mukayese edilerek art arda eklenmiştir.

Çalışmaya kaynaklık eden defterlerden ilki olan 3 No'lu defterdeki eserlerin güftelerinde bulunan; "urum", "dermen", "enişden", "çakdım", "safasın", "mencilis", "del", "göynümün", "burgunu", "ürküdün", "yalvaram", "böber", "koygun", gözün aç", "boranlı" kelimeleri ait oldukları yörelerin ağız özellikleri ve melodi ile olan hece uyumlarının olumsuz yönde etkilenmemesi için olduğu gibi aktarılmıştır.

Aşağıdaki tabloda 3 No'lu defterde yer alan türkülerin başlıkları, yöreleri ve usûlleri itibarıyla sıralaması verilmiştir:

Tablo 1: Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3 No'lu Defterde Bulunan Türküler

	Türkülerin Başlıkları	Türkülerin Yöreleri	Türkülerin Usûlleri
1.	On İkidir	Manisa	9/8
2.	Oduncular Türküsü	Manisa	9/8
3.	Ferâhî Zeybek	Manisa	9/8
4.	Bakırlı Efe	Manisa	9/8
5.	Harmandalı	Manisa	9/8
6.	Zeybek Oyun Havası	Manisa	9/8
7.	Yörük Ali Türküsü	Manisa	9/8
8.	Dağdereli Mustafa'nın Türküsü	Manisa	5/8
9.	Karaca Ahmed Türküsü	Manisa	9/8
10.	Kara Osmanzâde Kadir Bey Türküsü	Manisa	9/8
11.	Fındık Mehmed Türküsü	Manisa	9/8
12.	İnce Mehmed Türküsü	Manisa	9/8
13.	Zeybek Oyun Havası	Aydın	9/8

14.	Bergama Oyun Havası	Manisa	2/4
15.	Yemenim Türküsü	Manisa	9/8
16.	Efelerin Sarhoş Türküsü	Aydın	4/4
17.	Zeybek Oyun Havası	Aydın	9/8
18.	Aydın Türküsü	Aydın	9/8
19.	Demircili Hatice Türküsü	Manisa	9/8
20.	Sevda Türküsü	Aydın	4/4
21.	Arab Türküsü	Alaşehir	7/8
22.	Zühre Türküsü	Aydın	4/4
23.	Garip Türküsü	Alaşehir	4/4
24.	Cafer Efe Türküsü	Aydın	4/4
25.	Oyun Havası	Alaşehir	9/8
26.	Gediz Türküsü	Alaşehir	9/8
27.	Çakır Hatice Türküsü	Alaşehir	4/4
28.	Kerimoğlu Zeybek Havası	Aydın	9/8
29.	Bayram Türküsü	Alaşehir	9/8
30.	Oyun Havası	Alaşehir	4/4
31.	Davullu Zeybek Havası	Aydın	9/8
32.	Asar Türküsü	Aydın	4/4
33.	Mavilim Oyun Havası	Alaşehir	4/4
34.	Altı Kızlar Türküsü	Aydın	4/4
35.	Çavdarlı Murad Havası	Aydın	9/8
36.	Sinanoğlu	Alaşehir	9/8
37.	Zekiye Hanım Türküsü	Aydın	4/4
38.	Cafer Efe Türküsü	Aydın-Koçarlı	4/4
39.	Oyun Havası	Alaşehir	4/4
40.	Milas Türküsü	Aydın	9/8
41.	Eğri Fes Türküsü	Aydın-Koçarlı	9/8
42.	Kadıkuyusu Türküsü	Aydın	4/4
43.	Osman Türküsü	Aydın	4/4
44.	Hameyli Şarkısı	Aydın	4/4
45.	Nazoğlu Havası	Ödemiş	4/4
46.	Sürmelim Türküsü	Aydın	4/4
47.	Ali Bey Türküsü	Aydın-Koçarlı	4/4
48.	Katırcıoğlu Zeybek Havası	Ödemiş	9/8

2.1.1. On İkidir

Eserin başlığı olan "On İkidir", ilk mısrası olan "On İkidir Aman Şu Manisa'nın Dermeni" ve "Onikidir" aramaları ile TRT repertuvarında Burdur ve Manisa yörelerine ait eserlere ulaşılmaktadır:

a. On ikidir Manisa'nın Dermeni (Resim 4)

b. On İkidir Şu Burdur'un Dermeni (Resim 5-6)

Ulaşılan ilk notaya (Resim 4) bakıldığında 3 No'lu defterdeki nota ile büyük benzerlikleri olduğu görülmektedir. Güftelerinin ilk kıtası neredeyse aynıdır. Melodik yapılarına bakıldığında küçük farklılıklar dışında neredeyse aynı oldukları söylenebilir. Ancak 3 No'lu defterde olan notanın bir saz kısmı yoktur ve güftesi iki kıtadan oluşmaktadır. Resim 4 ile gösterilen notanın güftesinin üç kıtası vardır ve ilk kıtası haricinde güfte benzerliği görülmemektedir.

Resim 5-6 ile gösterilen notanın usûlü 3 No'lu defterde olan "On İkidir" isimli türkü ile benzerdir. Melodik yapı kimi yerlerde benzerlikler gösterse de genel olarak farklıdır. Güfte bakımından incelendiklerinde 3 no'lu defterdeki notanın ilk kıtası ile karşılaştırılan diğer notanın ilk kıtası benzerlik taşımaktadır. Eserlerin güfte ve notaları aşağıdadır:

ON İKİDİR

On ikidir amanın aman şu Manisa'nın dermeni (*)
Dermencisi efem Urum değil Ermeni
Ya kendisi amanın aman ya kellesi gelmeli
Ay karanlık efem gece vurdular beni

Beş okkadır amanın aman maşrapanın kalayı
Geliyormuş efem kolcuların alayı
Kolcu başı efecik aman nedir bunun kolayı
Ay karanlık efem gece vurdular beni (*Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 1)

Resim 3: On İkidir (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)
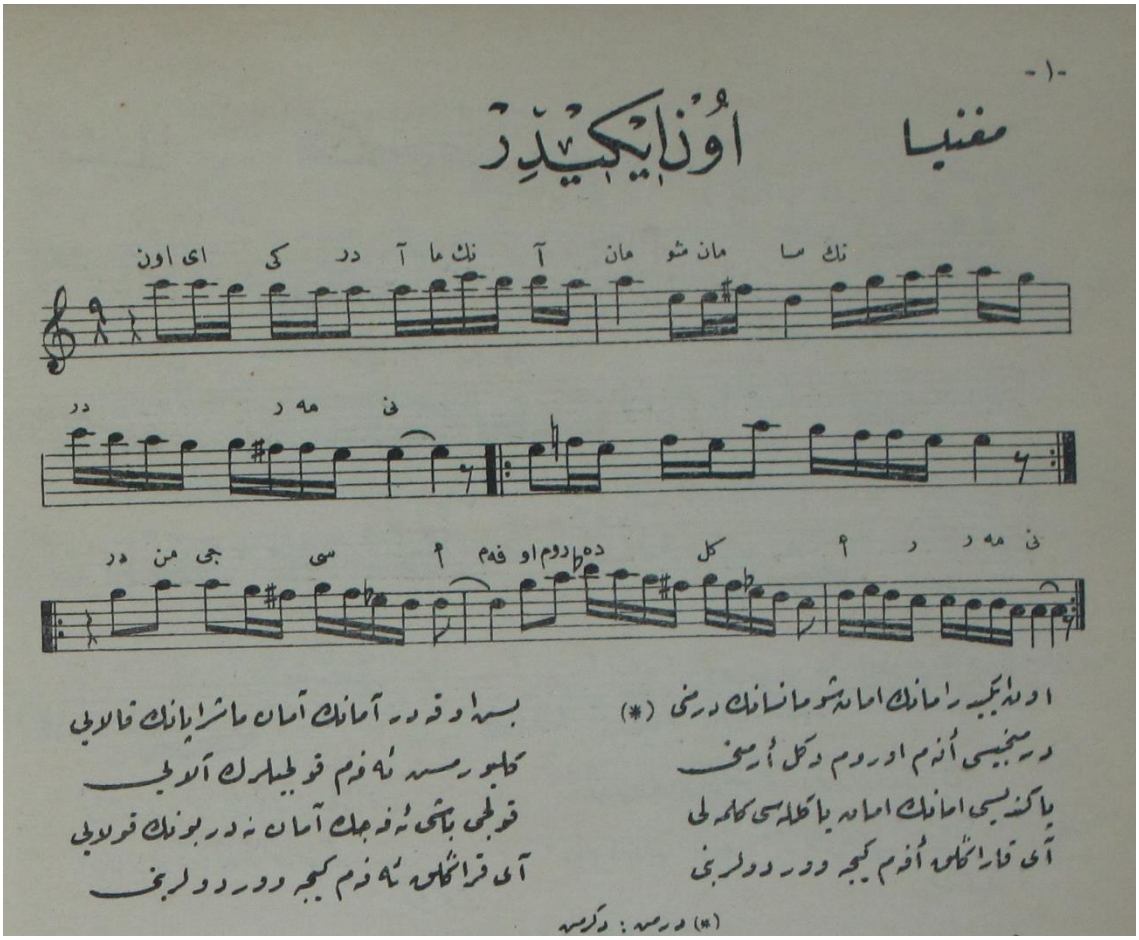
Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 1.

Resim 4: On ikidir Manisa'nın Dermeni
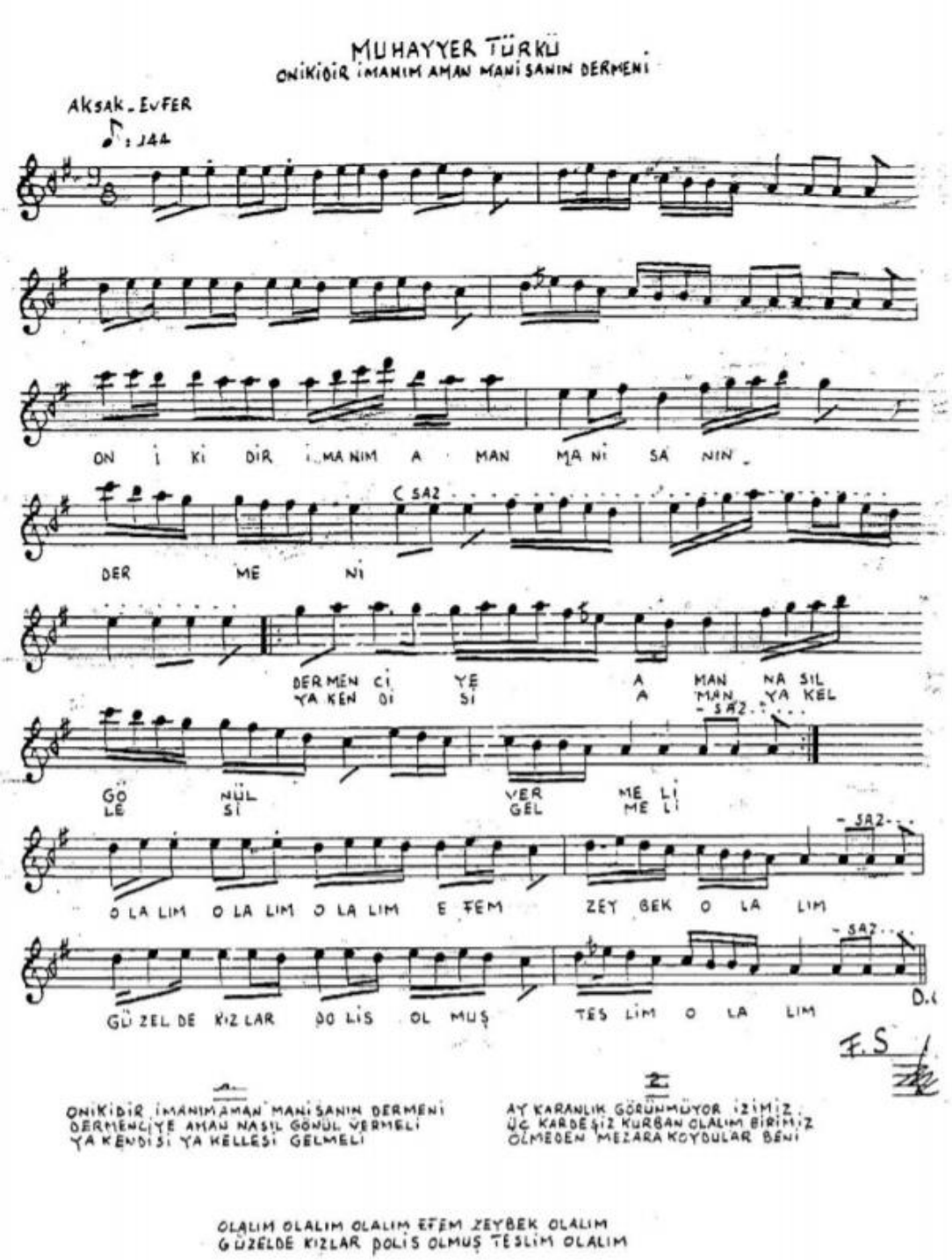
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/onikidir_manisa'nin_(su_burdur'un)_dermeni.pdf

Resim 5: On İkidir Şu Burdur'un Dermeni (1. Sayfa)

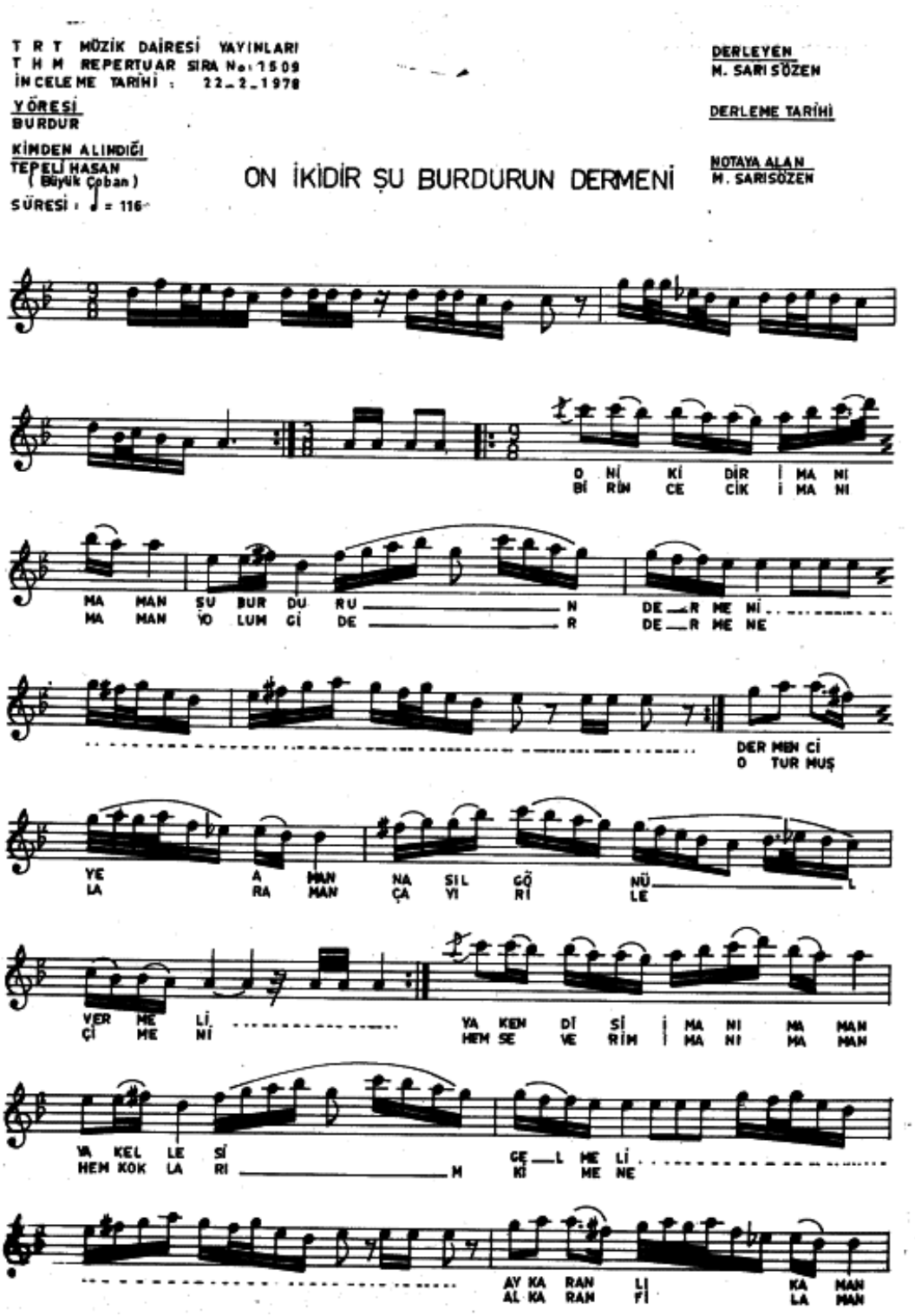

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/on_ikidir_su_burdur'un_dermeni.pdf

Resim 6: On İkidir Şu Burdur'un Dermeni (2. Sayfa)

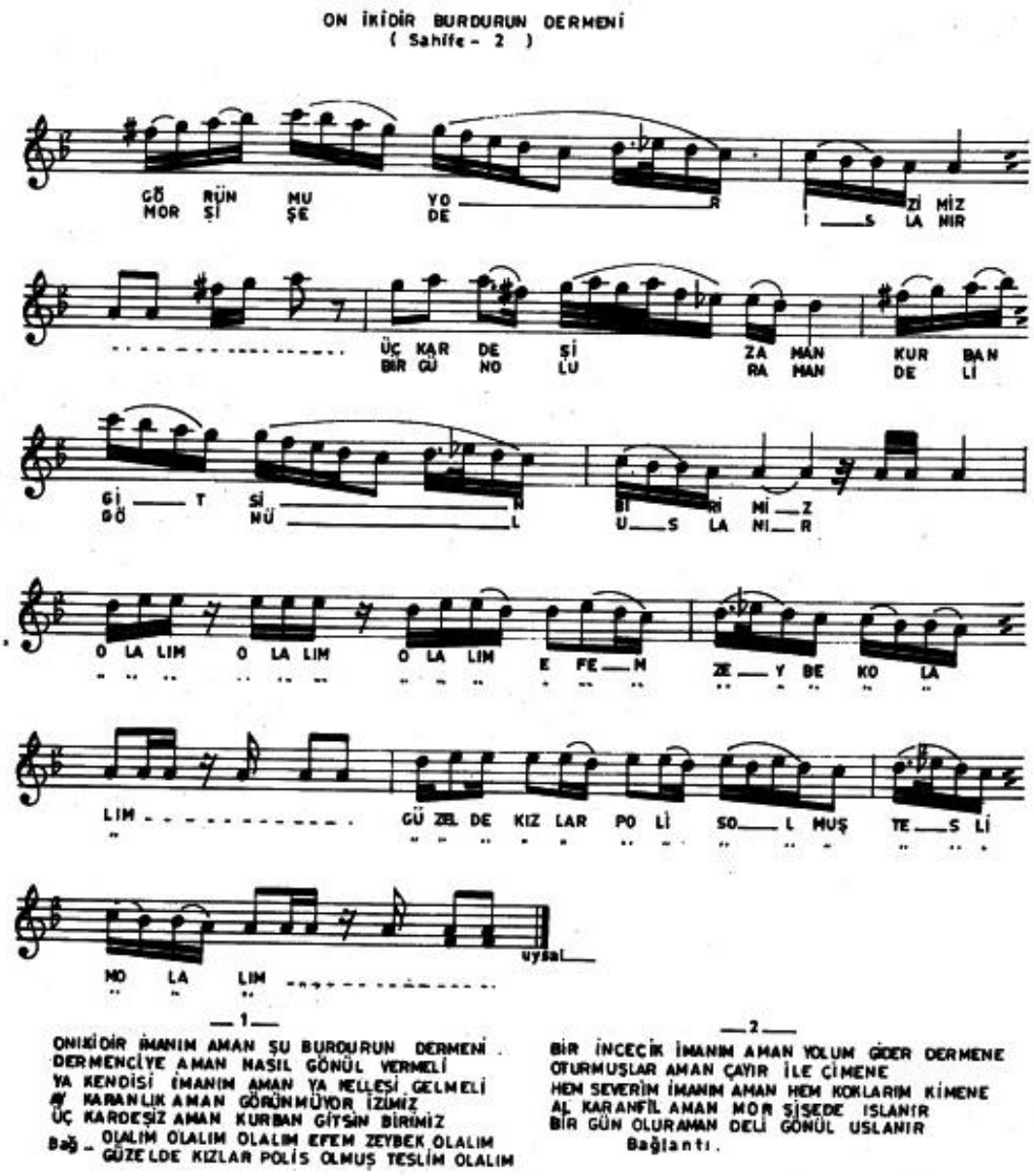

2.1.2. Oduncular Türküsü

Eserin başlığı olan "Oduncular Türküsü" ile arama yapıldığında karşımıza repertuvara kayıtlı beş adet nota çıkmaktadır:

- **a.** Evc Türkü Oduncular Dağdan Odun İndirir (Resim 8)
- **b.** Oduncular Dağdan Odun İndirir (Resim 9)
- **c.** Oduncular Dağdan Odun İndirir (Resim 10-11)
- **d.** Oduncular Dağdan Odun Endirir (Resim 12)

e. Oduncular Dağdan Odun İndirir (Resim 13-14)

Resim 8'de görülen eser ile 3 No'lu defterde olan eser aynı makamdadır. Melodik bakımdan benzer noktaları bulunsa da tümden benzememektedirler. Her iki notanın güftesine bakıldığında ilk üç mısralarının aynı olduğu göze çarpmaktadır. Bu üç mısranın farklılaştığı yer, Resim 8'deki notanın güfte bölümünde yer alan "Gözüm yaşı amanın aman değirmenleri döndürür" kısmının 3 No'lu defterdeki eserde "Gözüm yaşı değirmenler döndürür" şeklinde oluşudur.

Resim 9'daki notanın 3, 4, 6, 7 ve 8. portelerinin altına yazılan güfteleri, 3 No'lu defterde olan eserin güftesinin kimi yerleri ile benzemektedir. Karşılaştırılan bu iki eserin melodik yapı bakımından benzerlikleri yoktur.

Resim 10-11'deki nota; 3 No'lu defterde var olan nota ile melodik yapı bakımından hemen hemen aynıdır. Yalnız; 3 No'lu defterde olan nota, Resim 10-11'deki notadan daha az porteye ve güfteye sahiptir.

Resim 12 ile 3 No'lu defterde olan notanın güftelerinin iki mısrasının benzerliği göze çarpmaktadır. 3 No'lu defterde "Oduncular aman dağdan odun indirir" şeklinde yazılan güfte, Resim 12'de olan notada "Oduncular dağdan odun endirir" şeklinde yazılmıştır. 3 No'lu defterde, "Gözüm yaşı amanın aman dermenleri döndürür" şeklinde yazılan ikinci mısra, Resim 12'deki notada "Yürük sular değirmeni döndürür" olarak yazılmıştır. Melodik yapı bakımından benzerlikleri söz konusu değildir.

Resim 13-14 ile gösterilen eserin ilk kıtasının ilk mısrası 3 No'lu defterdeki güftenin ilk kıtasının ilk mısrası ile aynıdır. 3 No'lu defterdeki eserin il kıtasının 2. mısrasında yer alan "Gözüm yaşı amanın aman dermeleri döndürür" kısmının 3 No'lu defterde; "Gözüm yaşı susuz değirmen döndürür efendim" şeklinde yazılmış olduğu görülmektedir. Eserlerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

ODUNCULAR TÜRKÜSÜ

Oduncular aman dağdan odun indirir
Gözüm yaşı amanın aman dermenleri döndürür
Bu dert beni aman iflâh etmez öldürür
Ötme de bülbül amanın aman kabrimin taşında
Hem ayrılık amanın aman hem kara sevda var başımda (Dermen: Değirmen)

(*Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927. 2)

Resim 7: Oduncular Türküsü (3. No'lu Defterde Bulunan Eser)

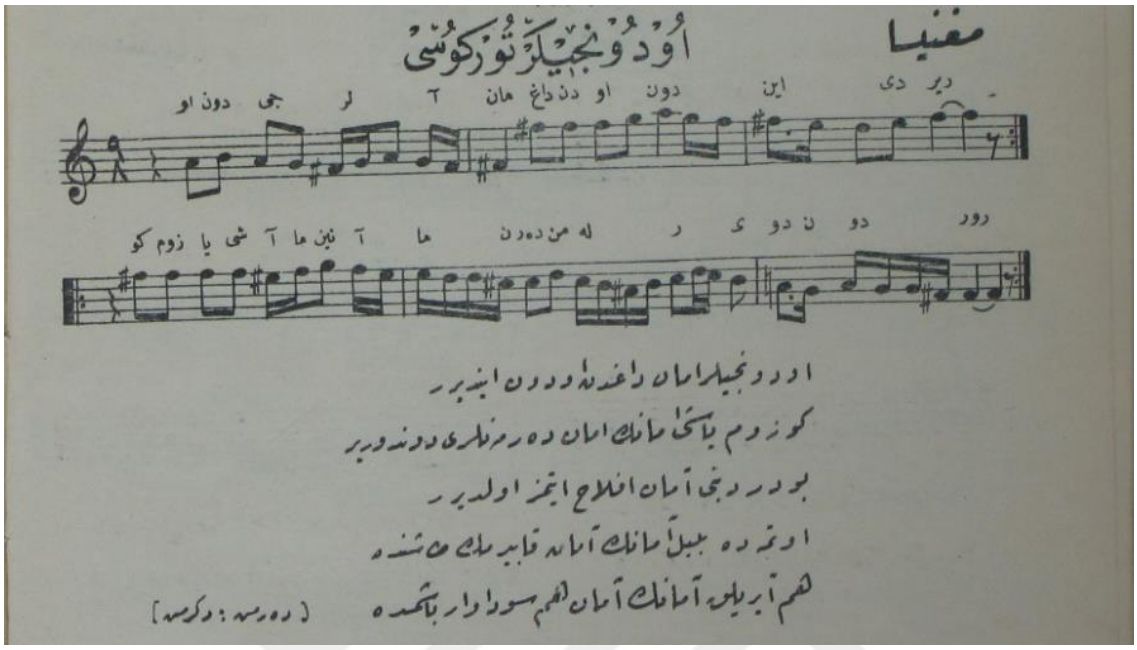

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 2.

Resim 8: Evc Türkü Oduncular Dağdan Odun İndirir
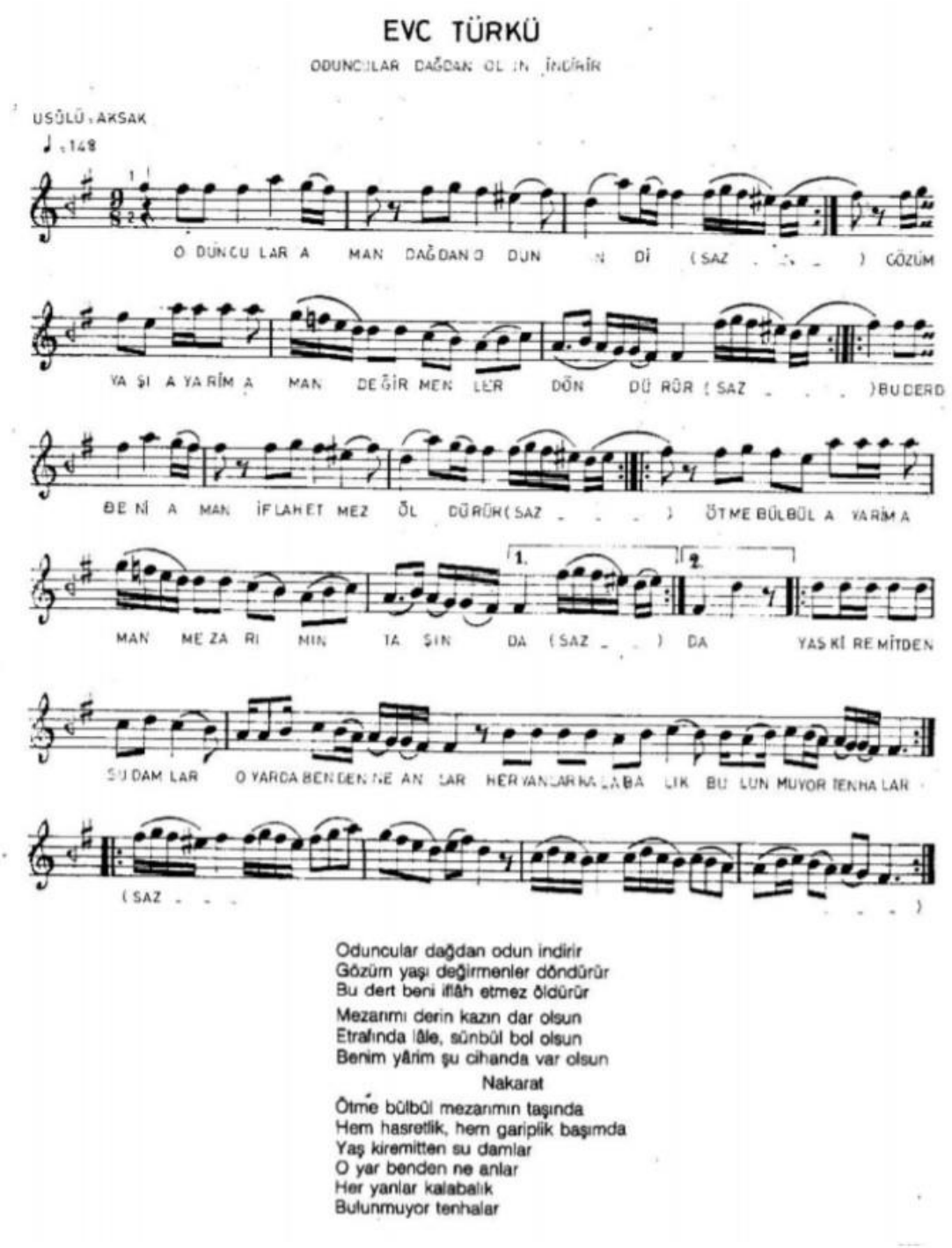
Oduncular dağdan odun indirir
Gözüm yaşı değirmenler döndürür
Bu dert beni iflâh etmez öldürür

Mezarımı derin kazın dar olsun
Etrafında lâle, sünbül bol olsun
Benim yârim şu cihanda var olsun

Nakarat

Ötme bülbül mezarımın taşında
Hem hasretlik, hem gariplik başımda
Yaş kiremitten su damlar
O yar benden ne anlar
Her yanlar kalabalık
Bulunmuyor tenhalar

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/oduncular_dagdan_odun_indirir.pdf

Resim 9: Oduncular Dağdan Odun İndirir
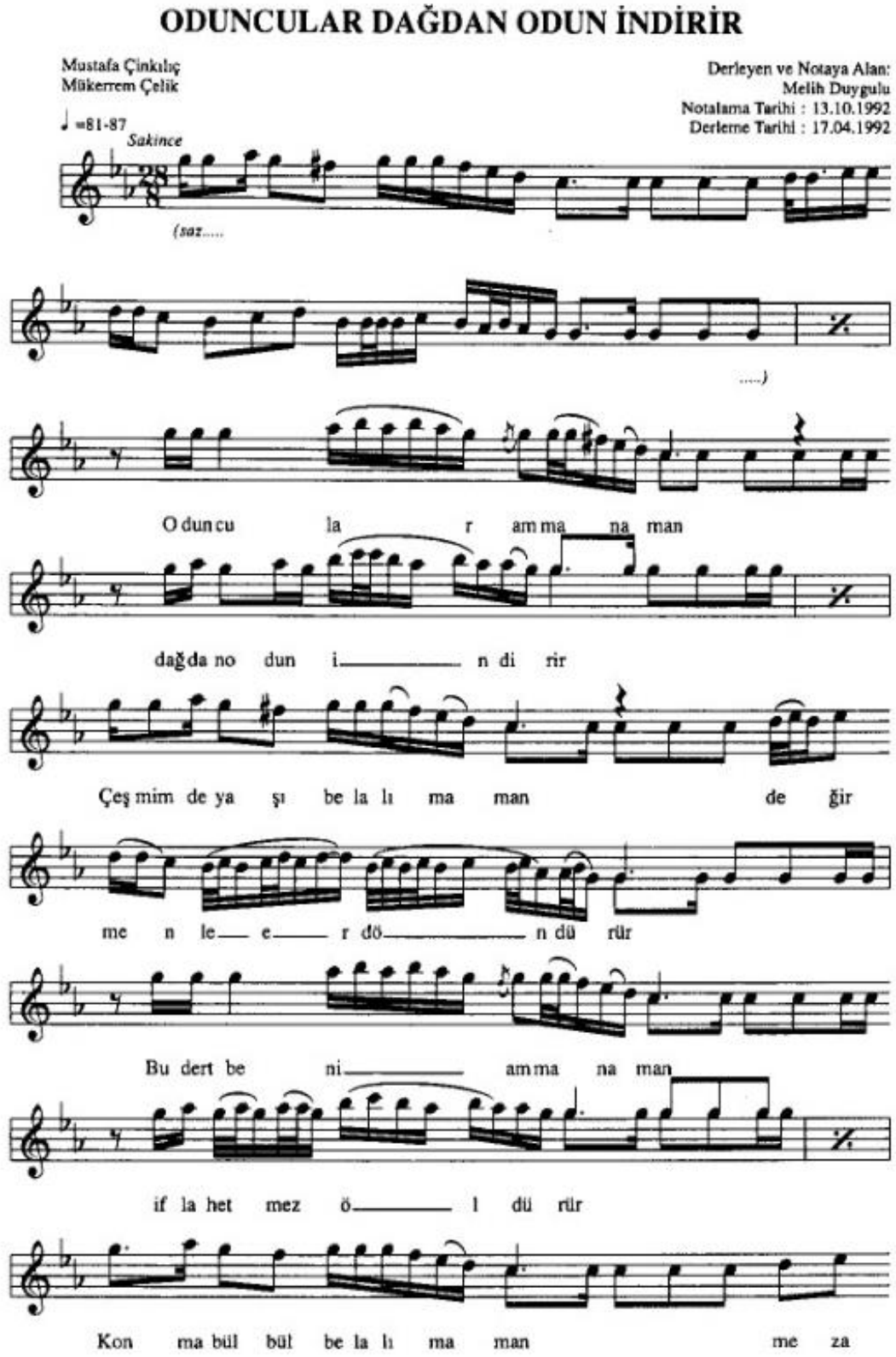
Kaynak:
http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_nota_inderme.asp?notaid=6515&mode=1&sessionid=910306159

Resim 10: Oduncular Dağdan Odun İndirir (1. Sayfa)
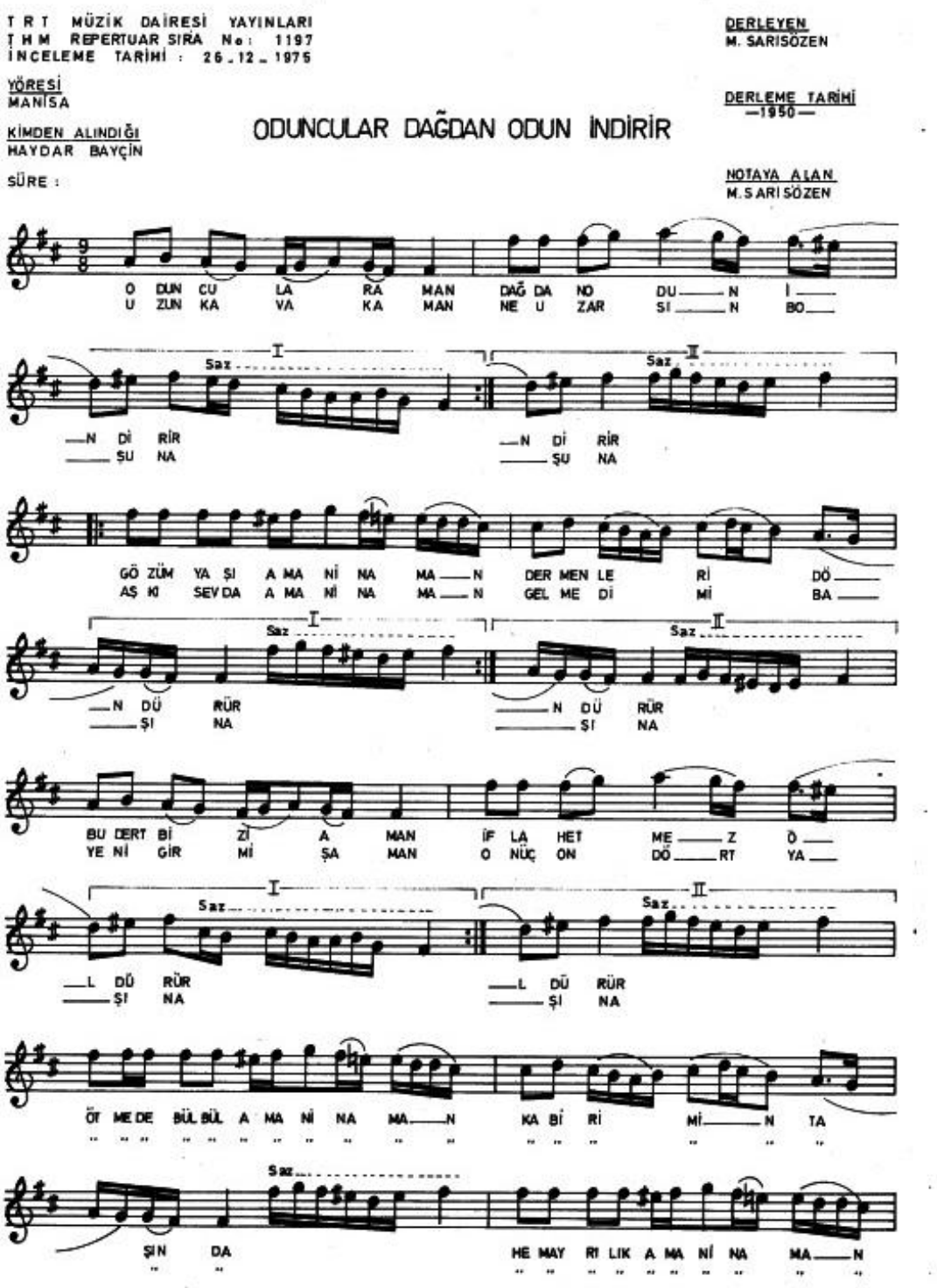
Kaynak: http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1197&ad=ODUNCULAR%20DA%D0DAN%20ODUN%20%DDND%DDR%DDR

Resim 11: Oduncular Dağdan Odun İndirir (2. Sayfa)
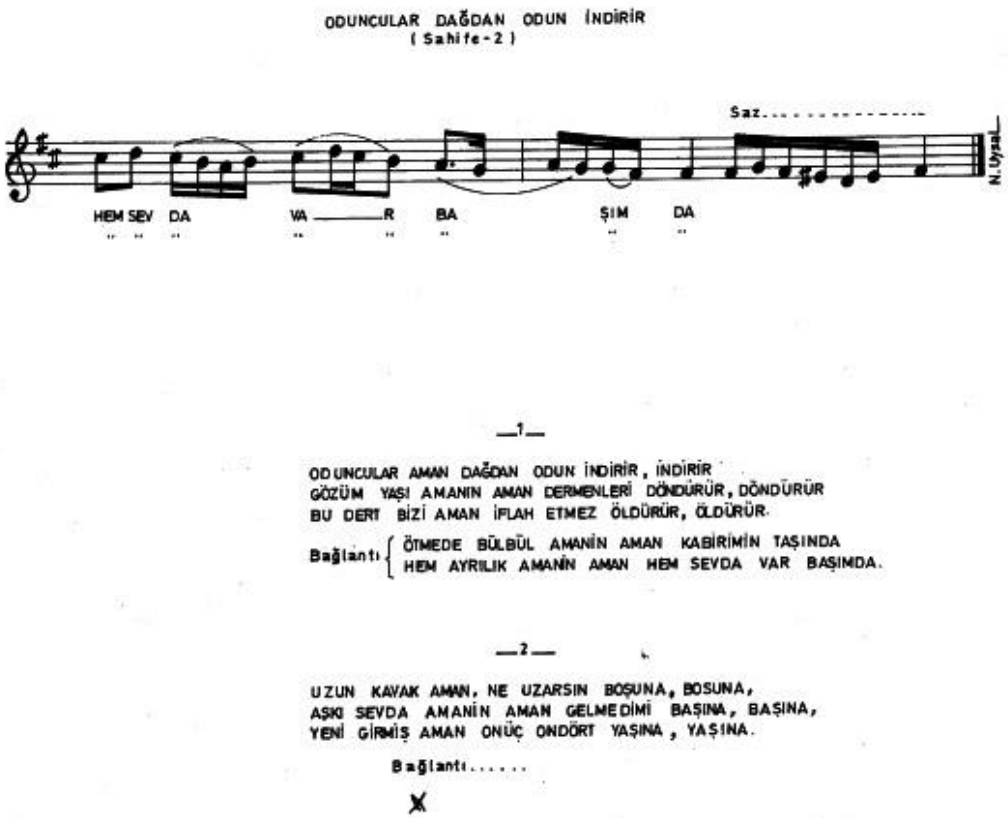
ODUNCULAR DAĞDAN ODUN İNDİRİR
(Sahife-2)

Saz.....

N.Uysal

HEM SEV DA VA ——R BA ŞIM DA

—1—

ODUNCULAR AMAN DAĞDAN ODUN İNDİRİR, İNDİRİR
GÖZÜM YAŞI AMANIN AMAN DERMENLERİ DÖNDÜRÜR, DÖNDÜRÜR
BU DERT BİZİ AMAN İFLAH ETMEZ ÖLDÜRÜR, ÖLDÜRÜR.

Bağlantı { ÖTMEDE BÜLBÜL AMANİN AMAN KABİRİMİN TAŞINDA
HEM AYRILIK AMANİN AMAN HEM SEVDA VAR BAŞIMDA.

—2—

UZUN KAVAK AMAN, NE UZARSIN BOŞUNA, BOSUNA,
AŞKI SEVDA AMANİN AMAN GELMEDİMİ BAŞINA, BAŞINA,
YENİ GİRMİŞ AMAN ONÜÇ ONDÖRT YAŞINA, YAŞINA.

Bağlantı.....

X

Resim 12: Oduncular Dağdan Odun Endirir
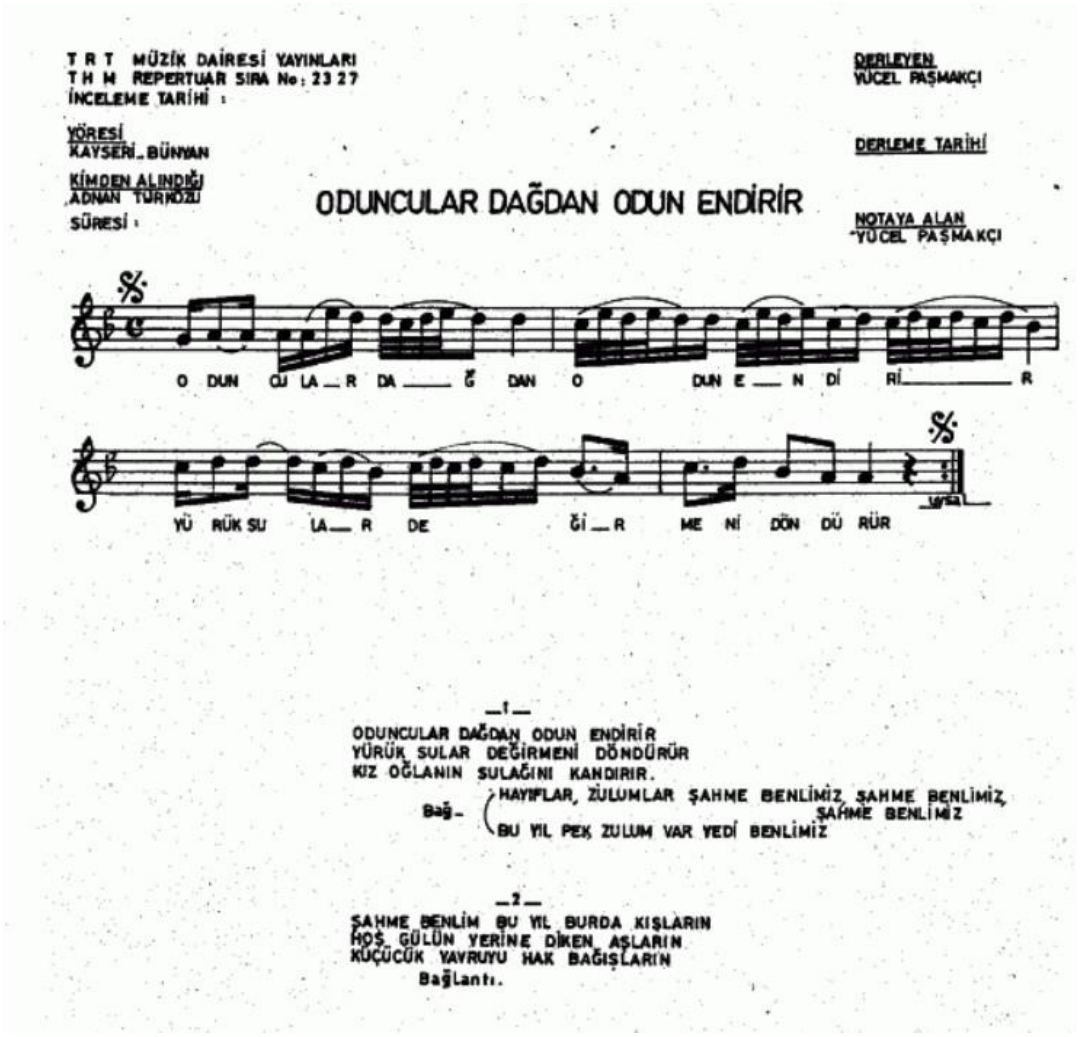
TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 2327
İNCELEME TARİHİ :

YÖRESİ
KAYSERİ-BÜNYAN

KİMDEN ALINDIĞI
ADNAN TURNOZU

SÜRESİ :

DERLEYEN
YÜCEL PAŞMAKÇI

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

ODUNCULAR DAĞDAN ODUN ENDİRİR

O DUN CU LA R DA Ğ DAN O DUN E N Dİ Rİ R

YÜ RÜK SU LA R DE Ğİ R ME Nİ DÖN DÜ RÜR

1

ODUNCULAR DAĞDAN ODUN ENDİRİR
YÜRÜK SULAR DEĞİRMENİ DÖNDÜRÜR
KIZ OĞLANIN SULAĞINI KANDIRIR.
Bağ. HAYIFLAR, ZULUMLAR ŞAHME BENLİMİZ, ŞAHME BENLİMİZ, ŞAHME BENLİMİZ
BU YIL PEK ZULUM VAR YEDİ BENLİMİZ

2

ŞAHME BENLİM BU YIL BURDA KIŞLARIN
HOŞ GÜLÜN YERİNE DİKEN AŞLARIN
KÜÇÜCÜK YAVRUYU HAK BAĞIŞLARIN
Bağlantı.

Kaynak:
http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=2327&ad=ODUNCULAR%20DA%D0DAN%20ODUN%20END%DDR%DDR

Resim 13: Oduncular Dağdan Odun İndirir (1. Sayfa)
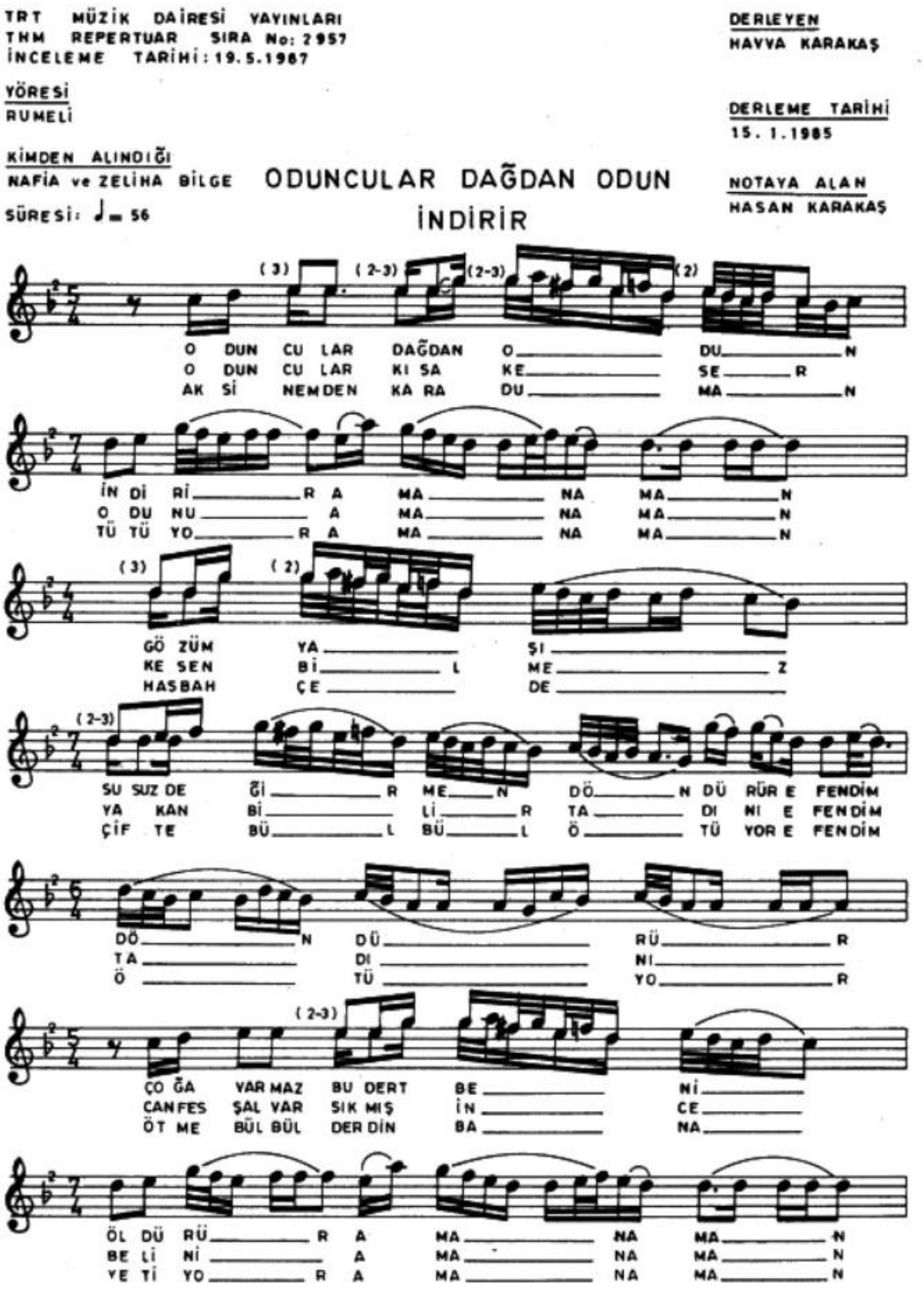
Kaynak:
http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=2957&ad=ODUNCULAR%20DA%D0DAN%20ODUN%20%DDND%DDR%DDR

Resim 14: Oduncular Dağdan Odun İndirir (2. Sayfa)
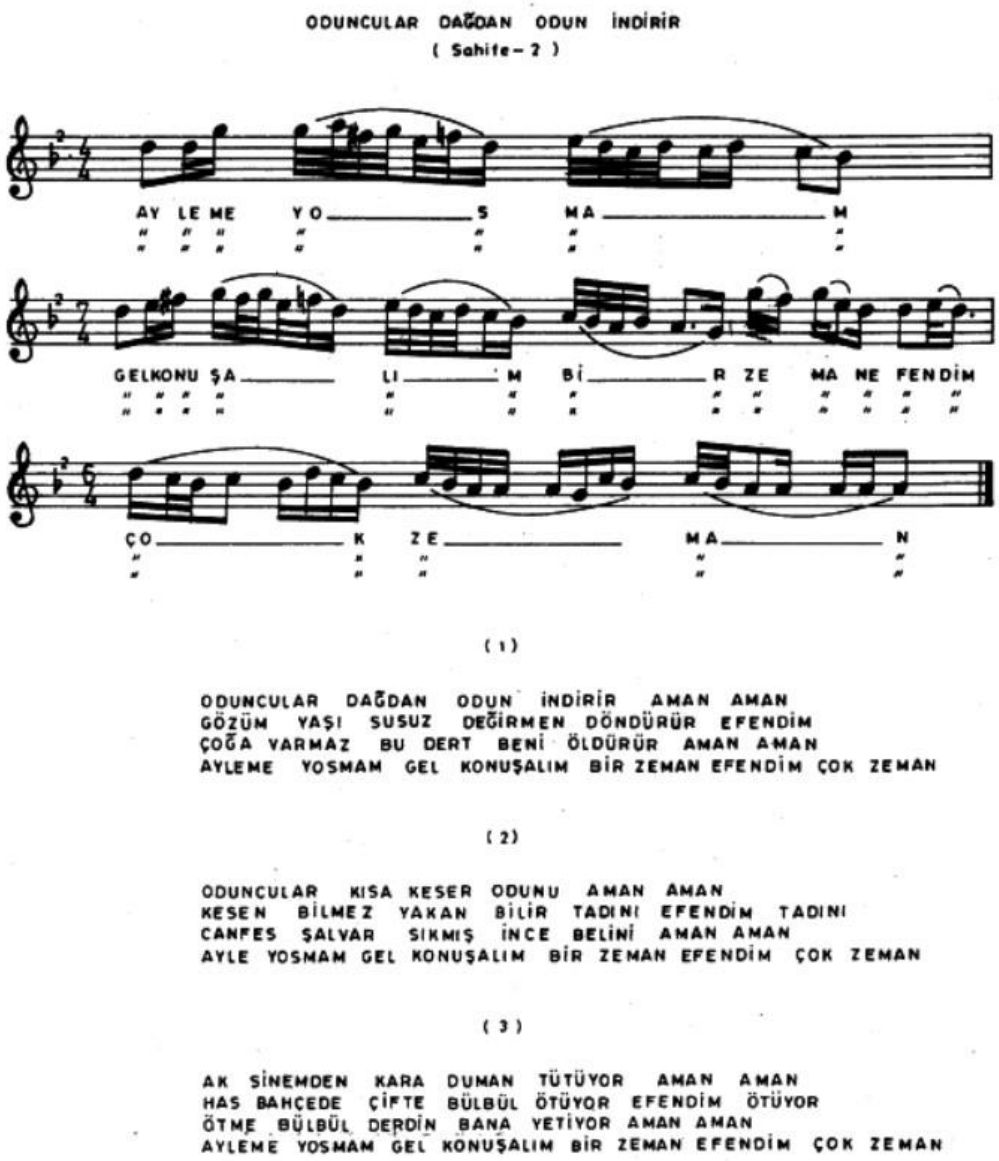
ODUNCULAR DAĞDAN ODUN İNDİRİR
(Sahife – 2)

AY LE ME YO S MA M

GELKONU ŞA LI M Bİ R ZE MA NE FENDİM

ÇO K ZE MA N

(1)

ODUNCULAR DAĞDAN ODUN İNDİRİR AMAN AMAN
GÖZÜM YAŞI SUSUZ DEĞİRMEN DÖNDÜRÜR EFENDİM
ÇOĞA VARMAZ BU DERT BENİ ÖLDÜRÜR AMAN AMAN
AYLEME YOSMAM GEL KONUŞALIM BİR ZEMAN EFENDİM ÇOK ZEMAN

(2)

ODUNCULAR KISA KESER ODUNU AMAN AMAN
KESEN BİLMEZ YAKAN BİLİR TADINI EFENDİM TADINI
CANFES ŞALVAR SIKMIŞ İNCE BELİNİ AMAN AMAN
AYLE YOSMAM GEL KONUŞALIM BİR ZEMAN EFENDİM ÇOK ZEMAN

(3)

AK SİNEMDEN KARA DUMAN TÜTÜYOR AMAN AMAN
HAS BAHÇEDE ÇİFTE BÜLBÜL ÖTÜYOR EFENDİM ÖTÜYOR
ÖTME BÜLBÜL DERDİN BANA YETİYOR AMAN AMAN
AYLEME YOSMAM GEL KONUŞALIM BİR ZEMAN EFENDİM ÇOK ZEMAN

2.1.3. Ferâhî Zeybek

Türkünün başlığı olan "Ferâhî" kelimesi ve "Ferahi" ile yapılan aramalar sonucunda TRT repertuvarına Muğla yöresi ile kayıtlı bir adet notaya ulaşılmıştır.

Resim 16 ile gösterilen bu notaya bakıldığında 3 No'lu defterde olan nota ile benzerlikleri görülmektedir. 3 No'lu defterde yer alan güftenin ilk iki mısrası "Ferâhî'dir kızın adı Ferâhî, Ah yandım esmer Ferâhî Ferâhî" iken, Resim 16'daki notada yer alan güftenin ilk mısrası "Ferayi'dir gızın adı Ferayi de, Yandım aman esmer yârim de aman da Ferayi"

şeklindedir. Güftelerinin geri kalan kısımlarında herhangi bir benzerlik görülmemektedir. Her iki notanın melodik yapı bakımından benzerlikleri söz konusu olsa da tamamı ile aynı oldukları söylenemez. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

FERÂHÎ ZEYBEK

Ferahîdir kızın adı Ferâhî *Ay doğmadan şavkı vurdu odayı*

Âh yandım esmer Ferâhî Ferâhî *Âh yandım esmer Ferâhî Ferâhî*

(*Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 3)

Resim 15: Ferâhî Zeybek (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)
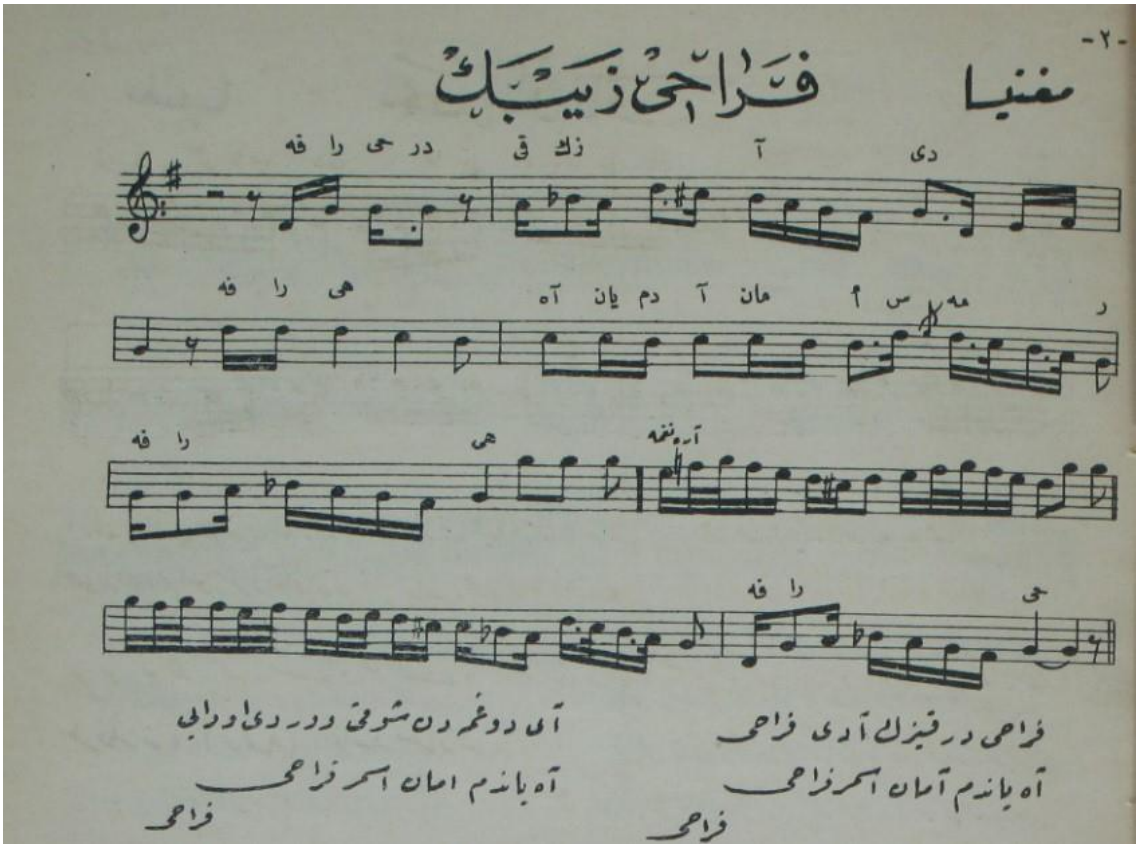
Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları*, 3, 1927, 3.

Resim 16: Ferayi'dir Kızın Adı Ferayi
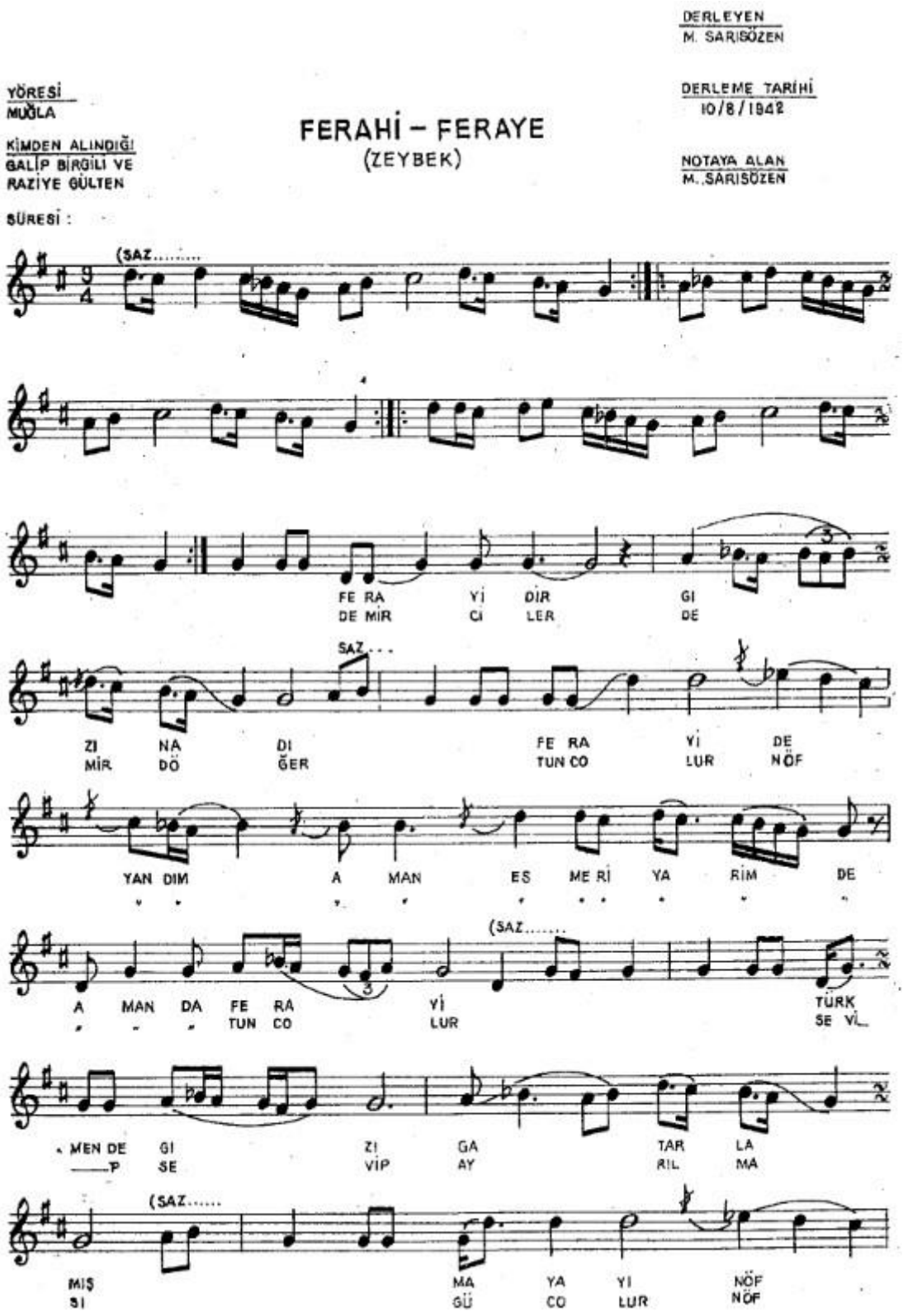
Kaynak:
http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=3581&esera=FERAY%DDD%DDR%20KIZIN%20ADI%20FERAY%DD

2.1.4. Bakırlı Efe

Türkünün ismi olan "Bakırlı Efe" ile ve güftesinin ilk kelimesi olan "Bakırlım" kelimesi ile yapılan aramada melodik yapı ve güfteleri itibarı ile benzer bir nüshaya ulaşılamamaktadır.

2.1.5. Harmandalı

"Harmandalı" ile yapılan arama sonucu elde edilen notalar arasında 3 No'lu defterde yer alan nüsha ile melodik yapı ve güfte itibarı ile benzerine ulaşılamamaktadır. Ayrıca eserin güftesinde "Suna boylum sözlerime kanmadı" olarak yazılan yerin portede, "Suna boylum sözlerime kanmadı of" şeklinde yazılmış olduğu görülmektedir.

2.1.6. Zeybek Oyun Havası

Eserin ismi olan "Zeybek Oyun Havası" ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.7. Yörük Ali Türküsü

"Yörük Ali" ile yapılan taramada elde edilen eserler arasında güfte ve melodik yapı itibarı ile benzer bir nüshaya rastlanamamaktadır.

2.1.8. Dağdereli Mustafa'nın Türküsü

Eserin ismi ve il mısrası ile yapılan taramalar ile repertuvara kayıtlı hiçbir notaya ulaşılmamaktadır.

Ayrıca eserin portesi ve güfte kısmında yazılan sözlere bakıldığında uyuşmazlık görülmektedir. Portede "Mustafa Efe tabancayı yağladı aman, telli de kurşun ciğerimi aman dağladı" olarak yazılan kısmın güftede "Mustafa Efe tabancayı yağladı, telli de kurşun aman ciğerimi dağladı" şeklinde olduğu göze çarpmaktadır.

2.1.9. Karaca Ahmed Türküsü

Eserin başlığı olan "Karaca Ahmed Türküsü" ve güftesinin ilk mısrası olan "Karaca Ahmed alt yanında meteriz efem" aramaları ile repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.10. Kara Osmanzâde Kadir Bey Türküsü

Eserin ismi olan "Kara Osmanzâde Kadir Bey Türküsü" ile yapılan taramada kayıtlı bir notaya ulaşılamazken, güftenin ilk mısrasının bir bölümü olan "Ben çiftliğe vardım" ile yapılan aramada karşımıza iki tane nota çıkmaktadır:

a. Ben Çiftliğe İndim Gittim Annem Duymadan (Resim 18)

b. Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden (Resim 19-20-21)

Resim 18 ile gösterilen ilk nota ile 3 No'lu defterdeki notanın melodik yapılarına bakıldığında benzer yerler görülse de aynı oldukları söylenemez. 3 No'lu defterdeki eserin "Türkü" formunda olduğu görülürken Resim 18'deki eserin "Şarkı" formunda olduğu, 3 No'lu defterdeki eserin güftesinin 2 kıta; Resim 18'deki notanın ise bir kıta olduğu görülmektedir. Ayrıca güftelerinin kimi yerlerde küçük farklılıklar haricinde benzer olduğu göze çarpmaktadır.

Resim 19-20-21 ile gösterilen eser, 3 No'lu defterdeki eser ile melodik yapı ve güfte itibarı ile benzerlikler göstermektedir. Bu iki eserin güftelerinin ilk kıtalarının aynı olduğu söylenebilir. Eserlerin güfte ve notaları aşağıdadır:

KARA OSMANZÂDE KADİR BEY TÜRKÜSÜ

1

Ben çiftliğe vardım annem aman duymadan
Beyim vurdu sol yanımdan kıymadan
Hekim gelsin aygın baygım Zahidem aman ölmeden aman ölmeden
Aman beyler ben kalfayı sevmedim
Eller gibi ben safalar sürmedim

2

Mezarımı yol üstünde derin aman kazsınlar aman kazsınlar
Tasvirimi başucuma assınlar
Gelen geçen aygın baygın Zahidem aman desinler aman da desinler
Aman beyler ben kalfayı sevmedim
Eller gibi ben safalar sürmedim

Kara Osman oğlu Kadir Bey sevdiği Zahide isminde bir kadını şüphe üzerine kama ile vurmuş. Türkü bu vak'a üzerine çıkmıştır. (Anadolu Hak Şarkıları, 3, 1927, 10)

Resim 17: Kara Osmanzâde Kadir Bey Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)
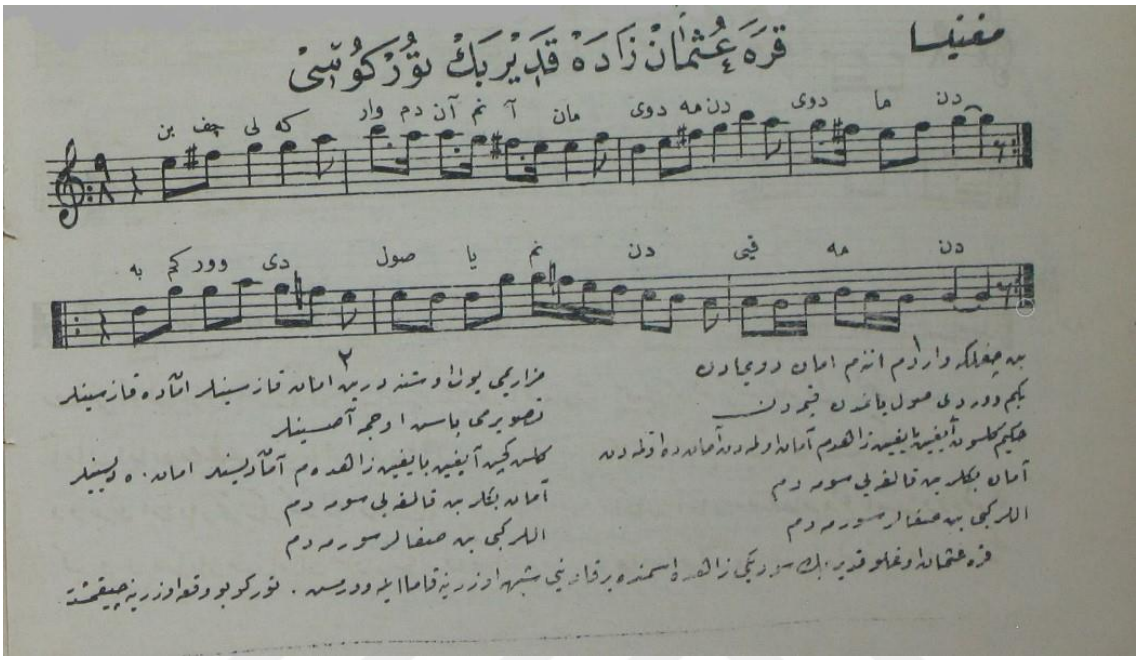
Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 10.

Resim 18: Ben Çiftliğe İndim Gittim Annem Duymadan
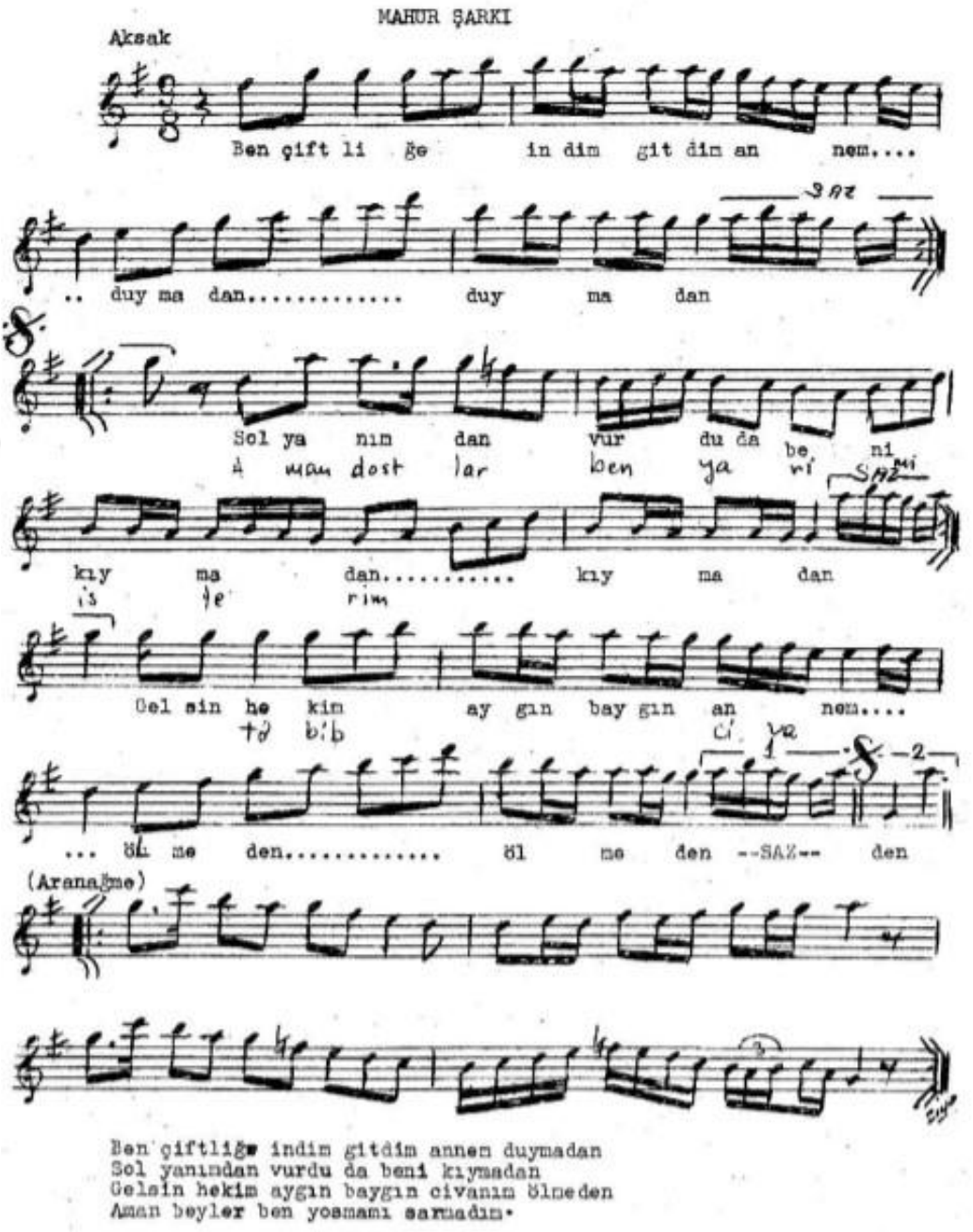
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/ben_ciftlige_indim_gittim_annem_duymadan.pdf

Resim 19: Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden (1.Sayfa)
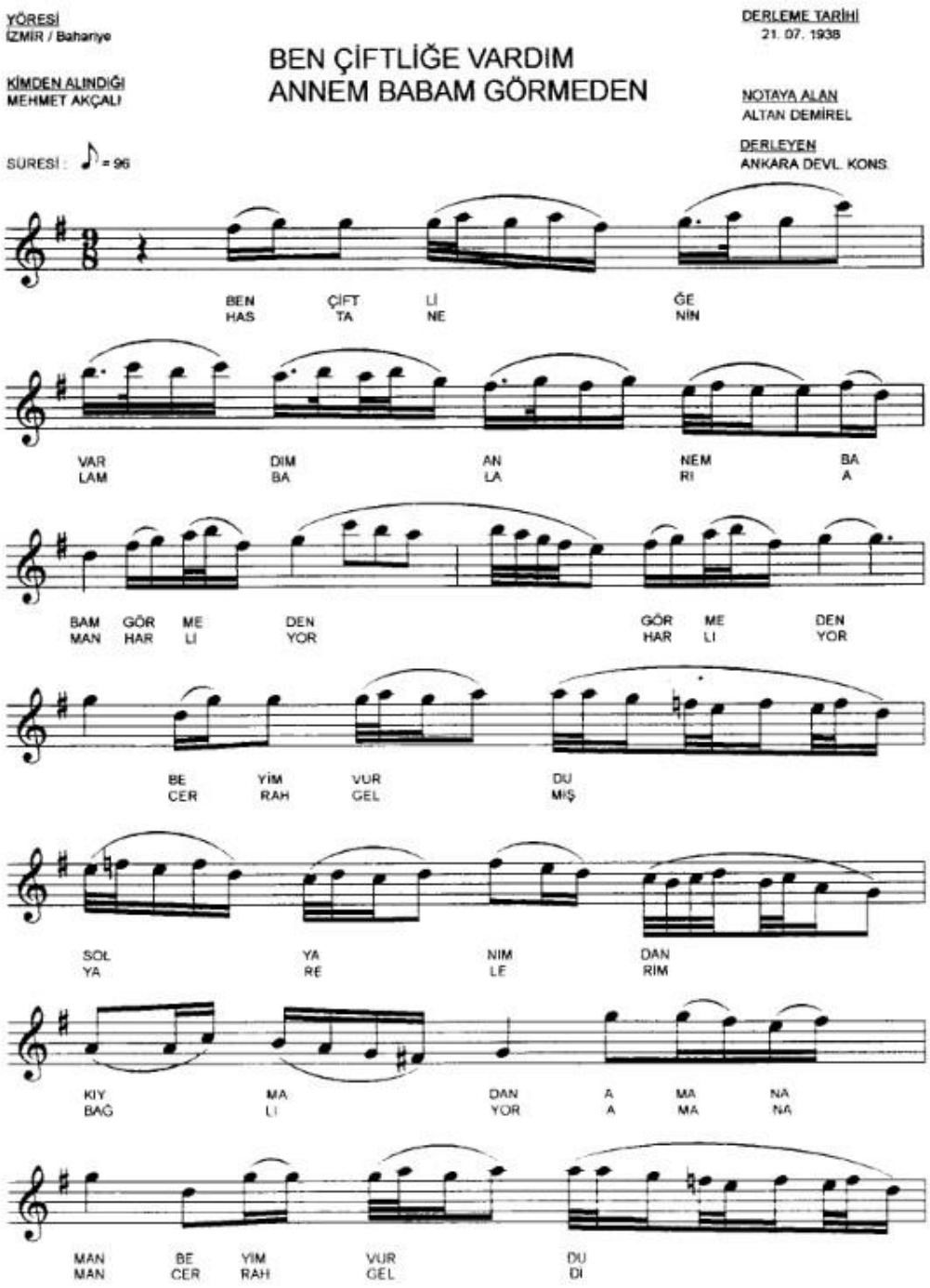
Kaynak:
http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_nota_inderme.asp?notaid=1315&mode=1&sessionid=479056259

Resim 20: Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden (2. Sayfa)
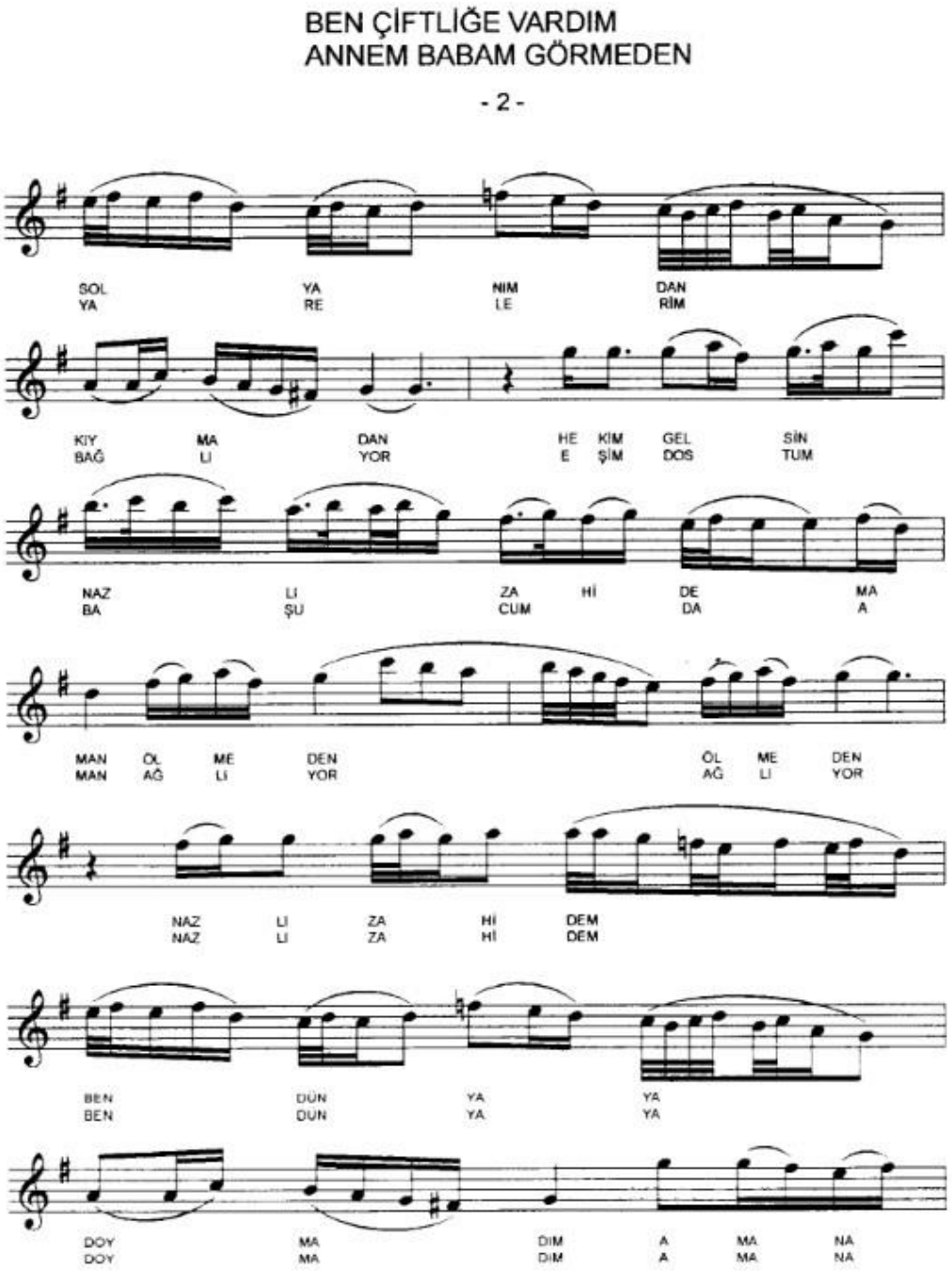
Resim 21: Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden (3. Sayfa)
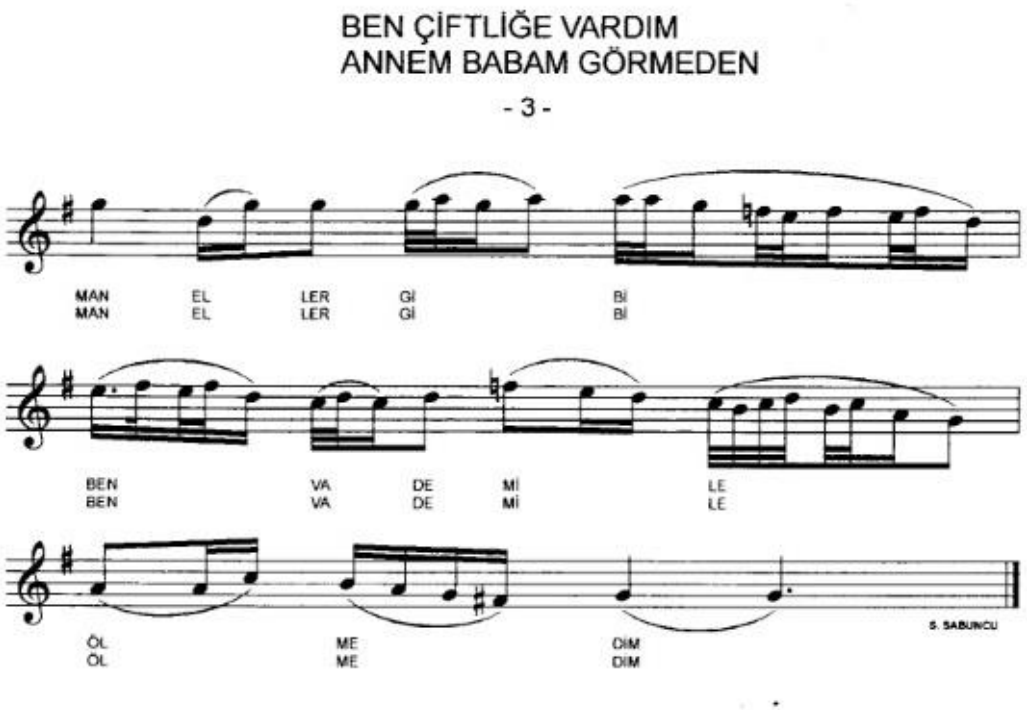
- 1 -
BEN ÇİFTLİĞE VARDIM ANNEM BABAM GÖRMEDEN
BEYİM VURDU SOL YANIMDAN KIYMADAN (amman amman)
HEKİM GELSİN NAZLI ZAHİDE'M ÖLMEDEN

- Bağlantı -
NAZLI ZAHİDE'M BEN DÜNYAMA DOYMADIM (amman amman)
ELLER GİBİ BEN VADEM İLE ÖLMEDİM

- 2 -
HASTANENİN LAMBALARI HARLIYOR
CERRAH GELMİŞ YARELERİM BAĞLIYOR (amman amman)
EŞİM DOSTUM BAŞ UCUMDA AĞLIYOR

- Bağlantı -
NAZLI ZAHİDE'M BEN DÜNYAMA DOYMADIM (amman amman)
ELLER GİBİ BEN VADEM İLE ÖLMEDİM

2.1.11. Fındık Mehmed Türküsü

Eserin başlığı olan "Fındık Mehmed Türküsü" ile yapılan aramada herhangi bir notaya ulaşılamazken, güftesinin ilk mısrası olan "Kayasar'dır yolumuz" aramasıyla, TRT repertuvarına "Kayaser'dir Yolumuz" ismiyle kayıtlı bir adet notaya ulaşılmaktadır. Resim 23-24 ile gösterilen bu nota ile 3 No'lu defterdeki nota melodik yapı ve güfte itibarıyla büyük ölçüde benzerdir.

3 No'lu defterde olan notada saz kısmı yoktur fakat Resim 23-24'deki notanın bir saz kısmı mevcuttur. Aynı zamanda 3 No'lu defterde iki olan kıta sayısı Resim 23-24'de gösterilen notada beştir. Eserlerin güfte ve notaları aşağıdadır:

FINDIK MEHMED TÜRKÜSÜ

[1] Kayasar'dır yolumuz
Mencilis mi [2] kurdunuz
On yedi yenli Nâdirem'i
Bana çok mu gördünüz
Kurşun del [3] kama

Yuvalı da potin ayakda
Ne gezersin hayatda
Ne gezmeyim hayatda
Kan oluyor sokakda
Kurşun del kama

Bu türkü vezin nokta- nazarından şâyân-ı dikkattir. Birinci kısmında îkâı evferdir. İkinci kısmında ise evfer ve aksaktır. Her hâlde görülür ki halk bestekârı bir îkâın dar çerçevesinde mahsur kalmıştır. Bi't-tab' veznin tebdili türküye başka bir revnak vermiştir.

[1] Kayasar: Karahisar makamında kullanılmıştır. Karahisar Manisa'nın bir mahallesidir.

[2] Mencilis: Meclis

[3] Del: Değil (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 11)

Resim 22: Fındık Mehmed Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)

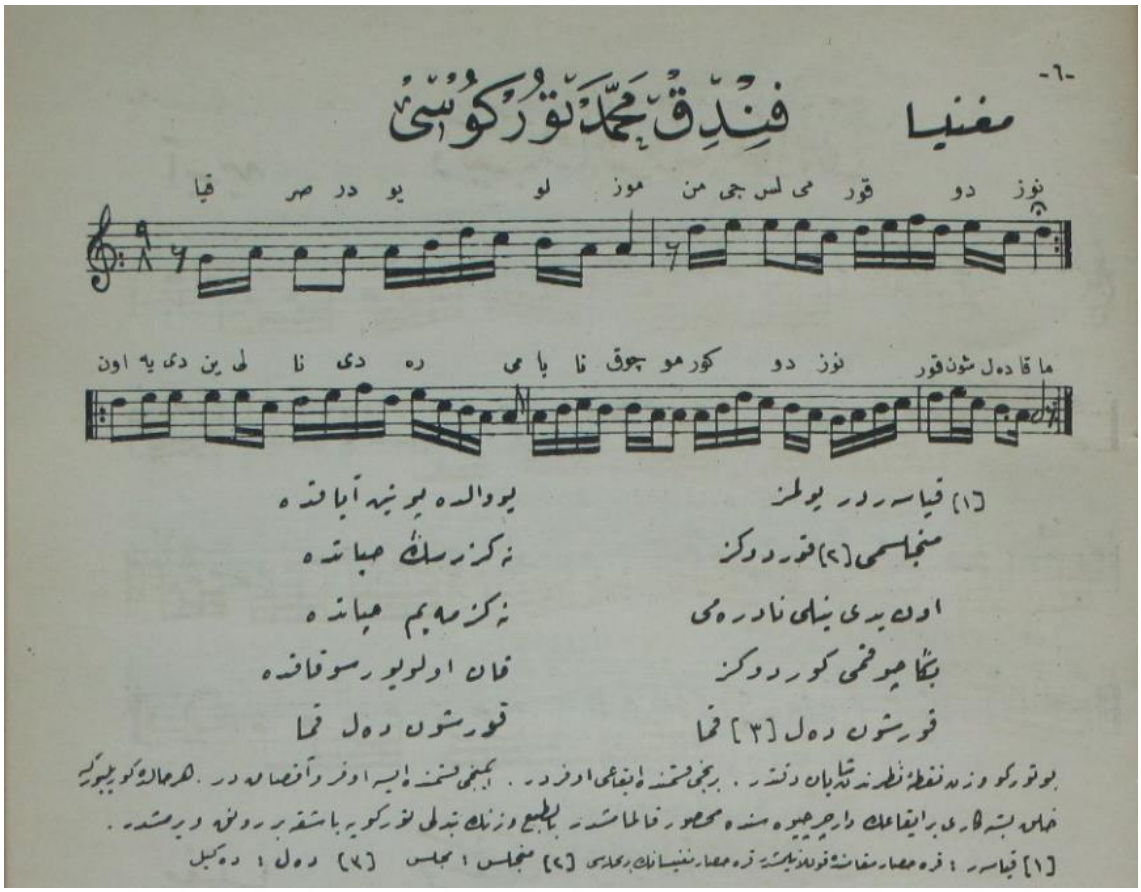

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 11.

Resim 23: Kayaser'dir Yolumuz (1. Sayfa)
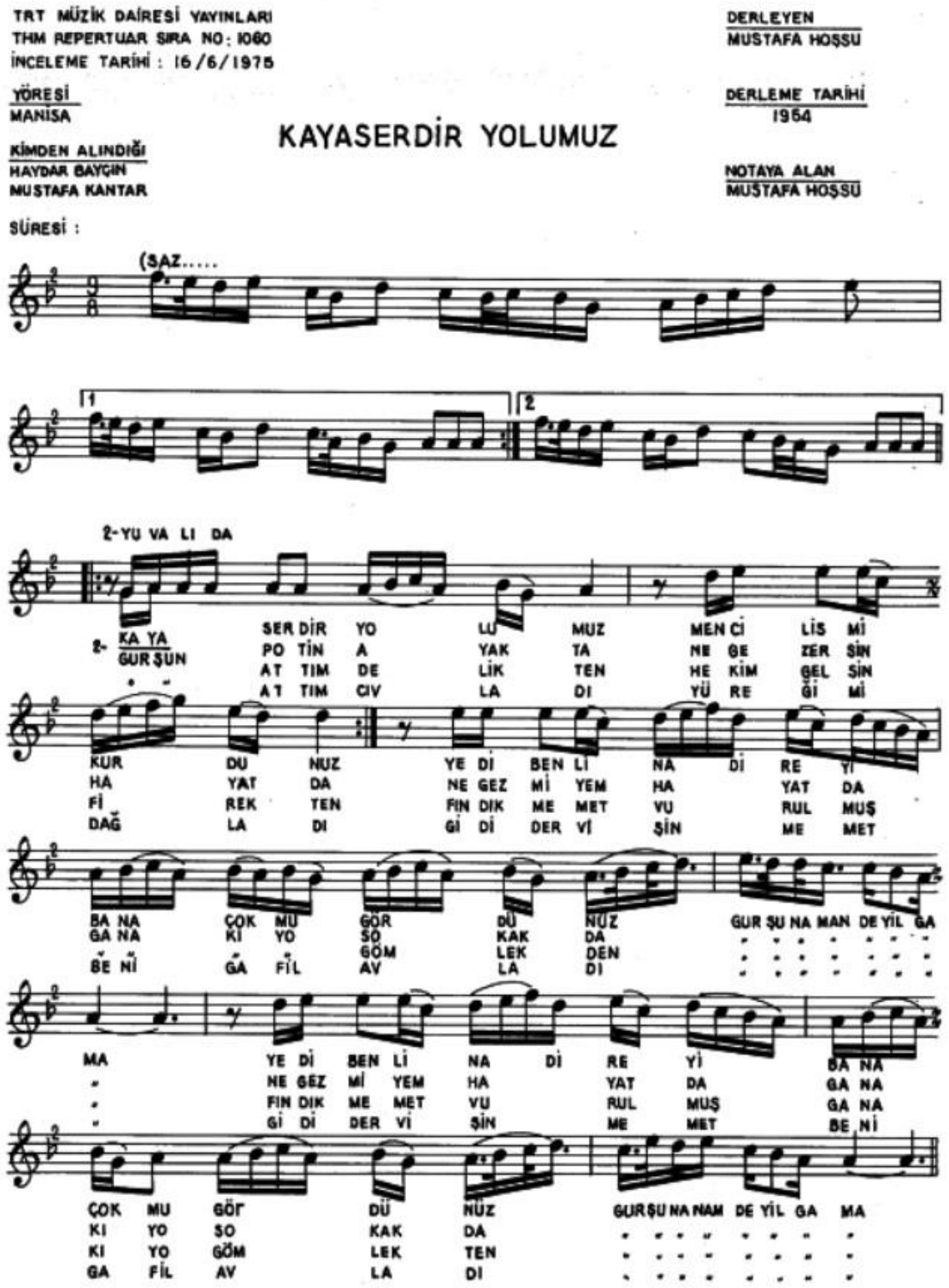
Kaynak:
http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1060&ad=KAYASERD%DDR%20YOLUMUZ

Resim 24: Kayaser'dir Yolumuz (2. Sayfa)

KAYA SERDİR YOLUMUZ
(2)

(1)

KAYASERDİR YOLUMUZ
MENCİLİSMİ KURDUNUZ
YEDİ BENLİ NADİREYİ
BANA ÇOKMU GÖRDÜNÜZ GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA
YEDİ BENLİ NADİREYİ BANA ÇOKMU GÖRDÜNÜZ GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA

(2)

YUVALIDA POTİN AYAKTA
NE GEZERSİN HAYATDA
NE GEZMİYEM HAYATDA
GAN AKIYO SOKAKDA GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA
NE GEZMİYEM HAYATDA GAN AKIYO SOKAKTA GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA

(3)

GURŞUN ATTIM DELİKTEN
HEKİM GELSİN FİREKTEN
FINDIK MEMET VURULMUŞ
GAN AKIYO GÖMLEKTEN GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA
FINDIK MEMET VURULMUŞ GAN AKIYO GÖMLEKTEN GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA

(4)

GURŞUN ATTIM CIVLADI
YÜREĞİMİ DAĞLADI
GİDİ DEVRİŞİN MEMET
BENİ GAFİL AVLADI GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA
GİDİ DERVİŞİN MEMET BENİ GAFİL AYLADI GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA

(5)

SIRA SIRA MERSİNLER
KAYASER'YE GELSİNLER
FINDIK MEMET VURULMUŞ
KARAKOLA HABER VERSİNLER GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA
FINDIK MEMET VURULMUŞ KARAKOLA HABER VERSİNLER GURŞUN DEĞİL GAMA

2.1.12. İnce Mehmed Türküsü

"İnce de Mehmet" aramasıyla, TRT repertuvarına kayıtlı bir adet notaya ulaşılmaktadır. Resim 26 ile gösterilen bu türkü ile 3 No'lu defterdeki eserin güftesinin ikinci mısrasının "Selam verir Memed hem sağına da soluna" yerine; "Salı da vermiş efem hem sağına hem soluna", dördüncü mısrasının "Aman da beyler aman mezar bana dar geldi" yerine "Aman da dostlar yoldan geldim yorgunum", beşinci mısrasının ise; "Bu gençlikte aman ölüm bana zor geldi" yerine "Yorgun değil efem ben o yâre vurgunum" olarak yazıldığı görülmektedir. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

İNCE MEHMED TÜRKÜSÜ

İnce de Mehmed aman martin takmış koluna aman aman

Selâm verir Mehmed hem sağına da soluna

Nasıl kıydın Mehmed şu zabitin canına aman aman

Aman da beyler aman mezar bana dar geldi

Bu gençlikte aman ölüm bana da zor geldi (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 12)

Resim 25: İnce Mehmed Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)
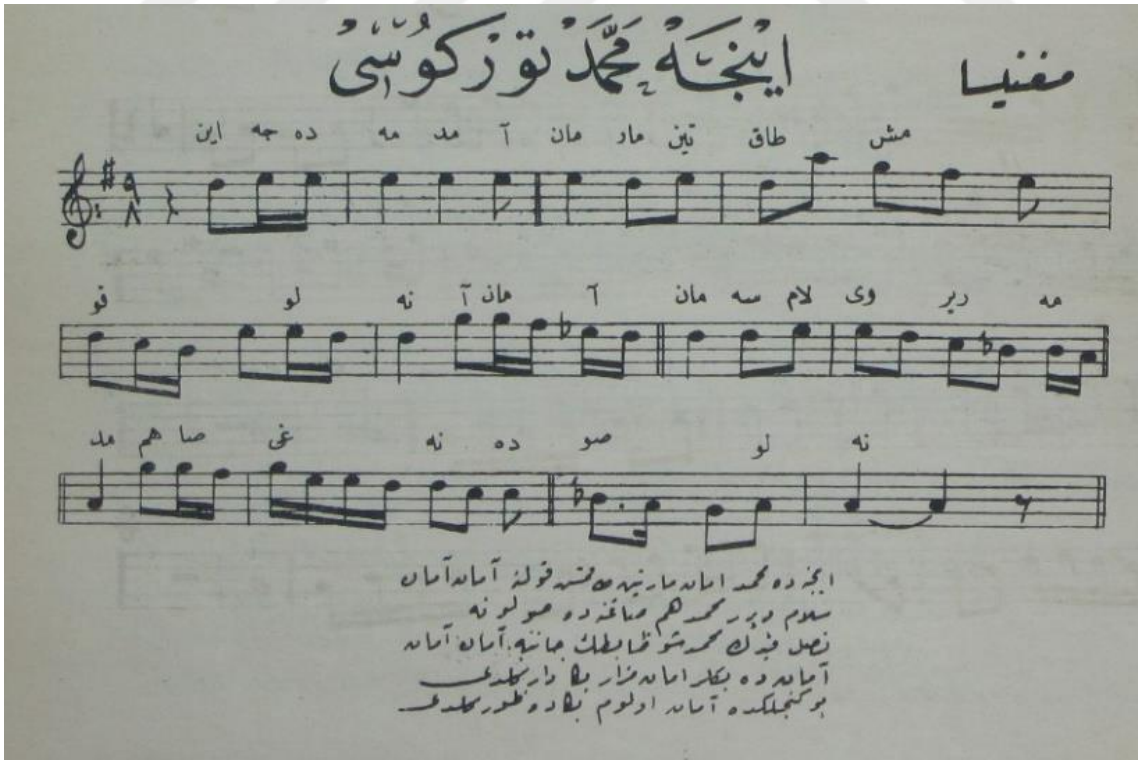
Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 12.

Resim 26: İnce Mehmet
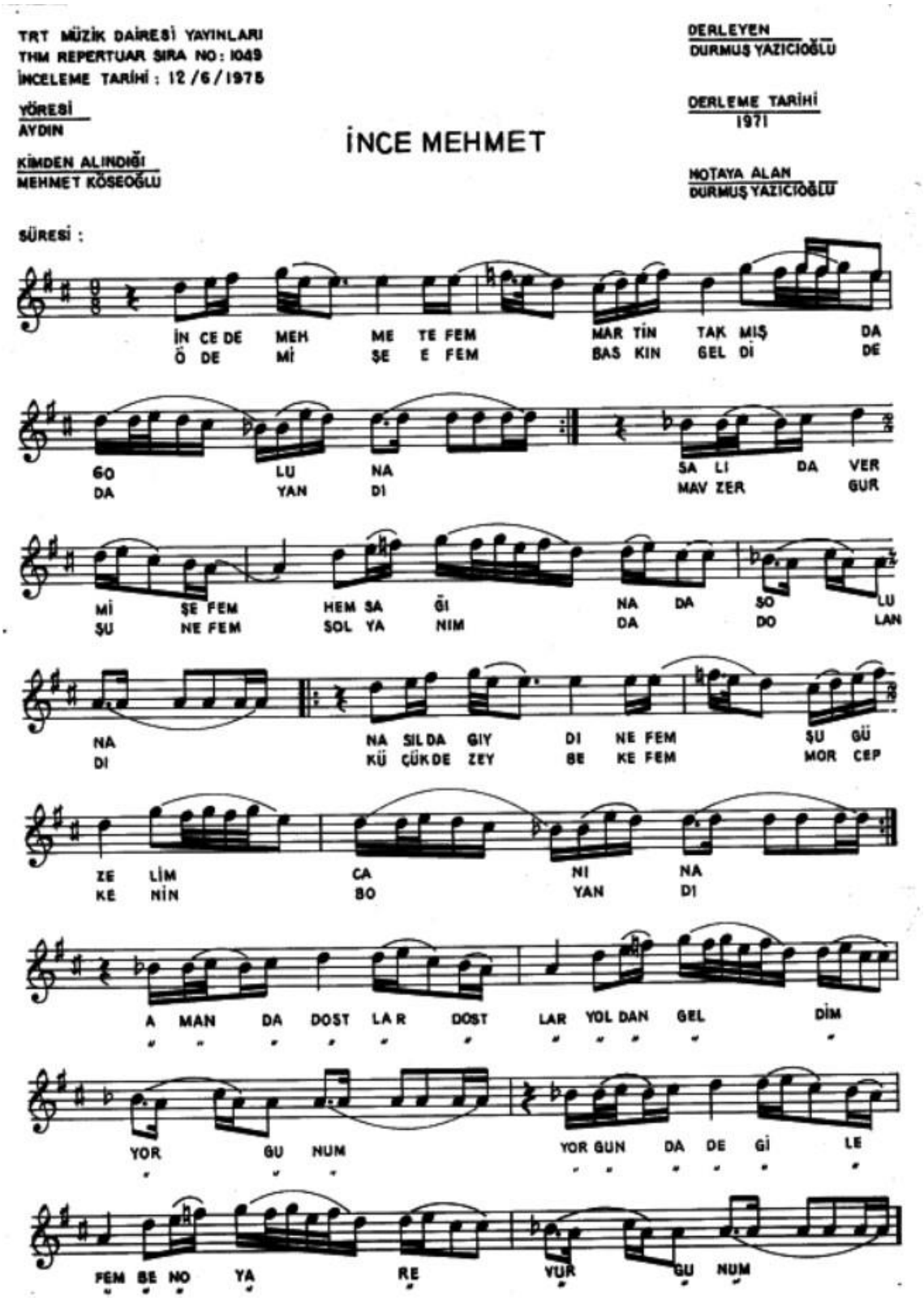
Kaynak:
http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1049&ad=%DDNCE%20DE%20MEHMET%20MART%DDN%20TAKMI%DE%20KOLUNA

2.1.13. Zeybek Oyun Havası

Eserin ismi olan "Zeybek Oyun Havası" ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.14. Bergama Oyun Havası

Eserin ismi olan "Bergama Oyun Havası" ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.15. Yemenim Türküsü

Türkünün ismi "Yemenim Türküsü" ve güftenin ilk mısrası olan "Yemenimin incesi aman aman" aramaları neticesinde repertuvara ait herhangi bir notaya ulaşılamamıştır. Ayrıca bu eserin güftelerinin portede yer alan güftelerde uymadığından söz edilebilir. Eserin portesinde, "Yemeninim incesi aman aman, Göynümün eğlenesi aman, Haydi gülüm aman, Ben sana dayanayım" şeklinde yazılan kısım eserin alt kısımdaki güftesinde; "Yemeninim incesi aman aman, Gönlümün eğlencesi, Haydi gülüm aman ben sana dayanamam" şeklinde yazılmıştır.

2.1.16. Efelerin Sarhoş Türküsü

Türkünün başlık kısmı olan "Efelerin Sarhoş Türküsü" ve güfte mısrası olan "Sarhoş da oldum yakamadım gazımı" aramaları ile herhangi bir notaya ulaşılamamıştır. Güftenin ikinci mısrası olan "Kadir Mevlâm böyle yazmış yazımı" ile de arama yapılmıştır. Yapılan arama sonucu TRT repertuvarına kayıtlı iki esere ulaşılmıştır:

a. Akşam Oldu Yakamadım Gazımı (Resim 28)

b. Akşam Oldu Yakamadım Gazımı (Resim 29)

Resim 28 ile gösterilen nota ile 3 No'lu defterde olan eserin güftelerine bakıldığında benzerlikler göze çarpmaktadır. 3 No'lu defterde Sarhoş da oldum yakamadım gazımı "Kadir Mevlâm böyle yazmış yazımı" şeklinde yazılan güfte Resim 28 ile gösterilen notanın portelerinde; "Akşam oldu yakamadım gazımı, Kader Mevlâm böyle yazmış yazımı" şeklindedir. Melodik yapı bakımından bir benzerlikleri söz konusu değildir. Ayrıca her iki eserin de karar sesleri farklı perdelerdir.

3 No'lu defterde "Sarhoş da oldum yakamadım gazımı Kadir Mevlâm böyle yazmış yazımı" şeklinde olan güfte Resim 29'daki notada, "Akşam oldu yakamadım gazımı, Gadir Mevlâm böyle yazmış yazımı" şeklindedir. Melodik yapılarında herhangi bir benzerliğe rastlanmamaktadır. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

EFELERİN SARHOŞ TÜRKÜSÜ

Sarhoş da oldum yakamadım gazımı

Kadir Mevlâm böyle yazmış yazımı (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 16)

Resim 27: Efelerin Sarhoş Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)

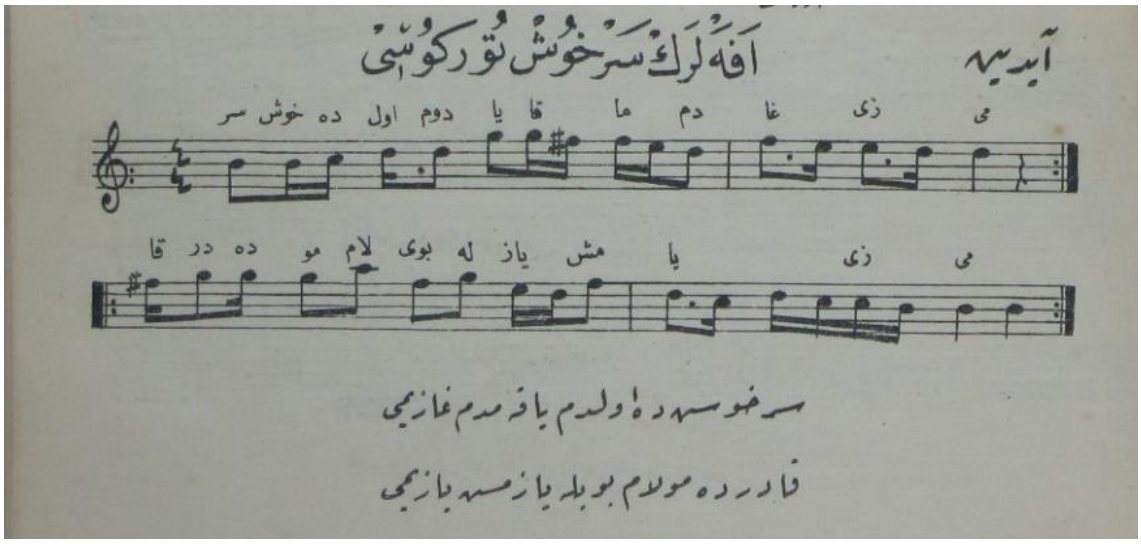

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 16.

Resim 28: Akşam Oldu Yakamadım Gazımı
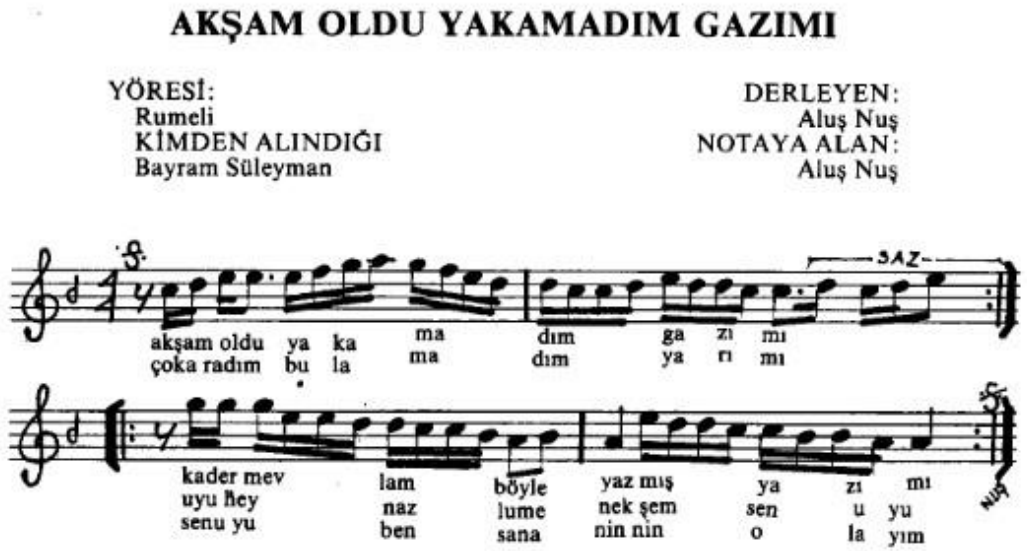
Kaynak:
http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_nota_inderme.asp?notaid=248&mode=1&sessionid=56918778

Resim 29: Akşam Oldu Yakamadım Gazımı
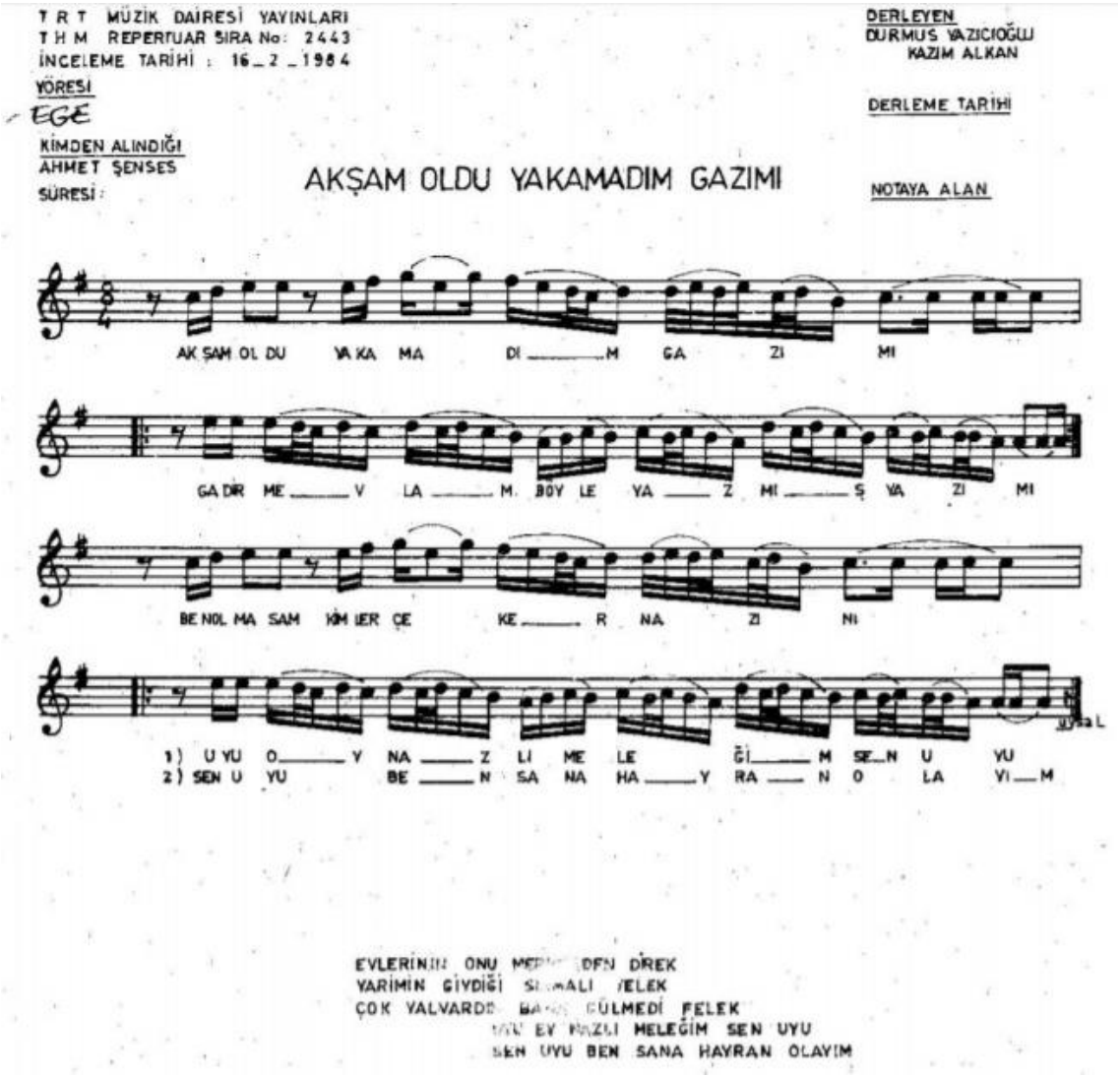
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/aksam_oldu_yakamadim_gazimi.pdf

2.1.17. Zeybek Oyun Havası

Eserin ismi olan "Zeybek Oyun Havası" ile yapılan tarama sonucu repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.18. Aydın Türküsü

Türkünün başlığı olan "Aydın Türküsü" ve güftesinin ilk mısrası olan "Aydın uzak yoruldum kaşlarına vuruldum" aramaları sonucu repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamıştır.

2.1.19. Demircili Hatice Türküsü

Bu türkünün ismi "Demircili Hatice Türküsü"dür. Fakat "Hatice" ismi güftede "Hatçe" olarak yazılmıştır.

Türkünün ismi ve güftenin ilk mısrası ile yapılan aramalarda herhangi bir notaya ulaşılamamıştır. Ancak "Bağlarında üzüm var" aramasıyla bir adet notaya ulaşılmıştır. Resim 31 ile gösterilen bu nota 3 No'lu defterdeki nota ile melodik olarak ve güfte itibarı ile kimi yerlerde benzerlikler göstermektedir. 3 No'lu defterde "Demircilinin bağlarında üzüm var" şeklinde yazılan ilk mısra Resim 31'deki notada "Karataş'ın bağlarında üzüm var", ikinci mısrası olan "Yırtılası mor şalvarda gözüm var" kısmı ise; "Yırtılası şalvarında gözüm var", şeklinde yazılmıştır. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdadır:

DEMİRCİLİ HATİCE TÜRKÜSÜ

Demircinin bağlarında üzüm var
Yırtılası mor şalvarda gözüm var
Aman Hadçem sana bir çift sözüm var (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 19)

Resim 30: Demircili Hatice Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)

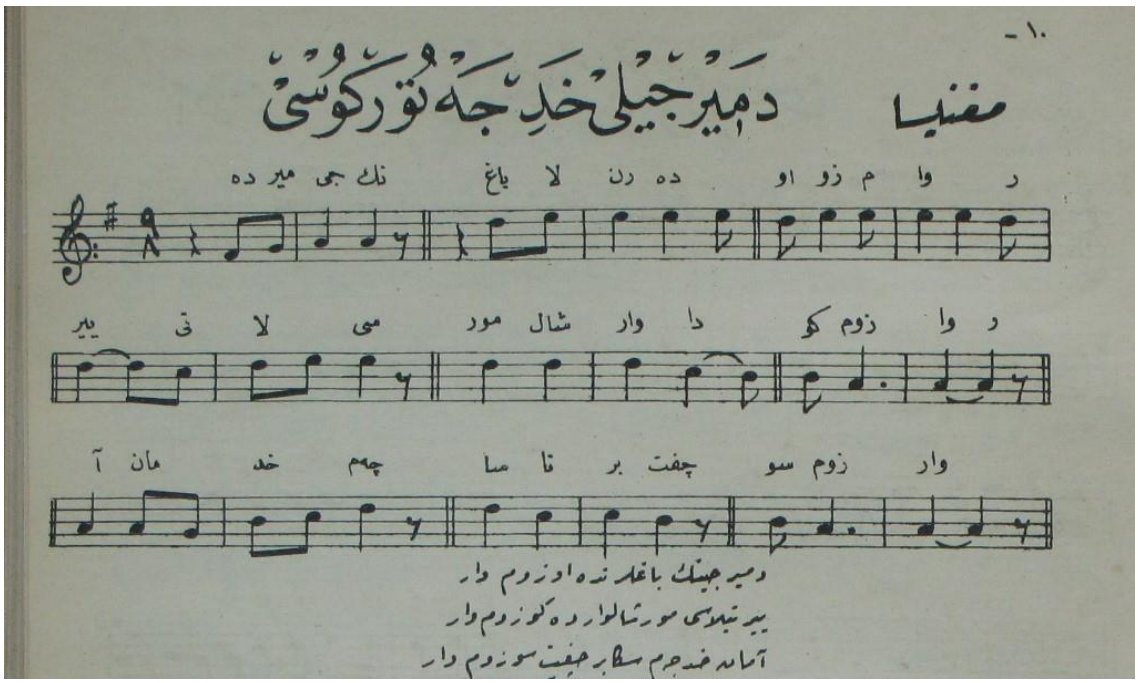

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları*, 3, 1927, 19.

Resim 31: Karataş'ın Bağlarında Üzüm Var
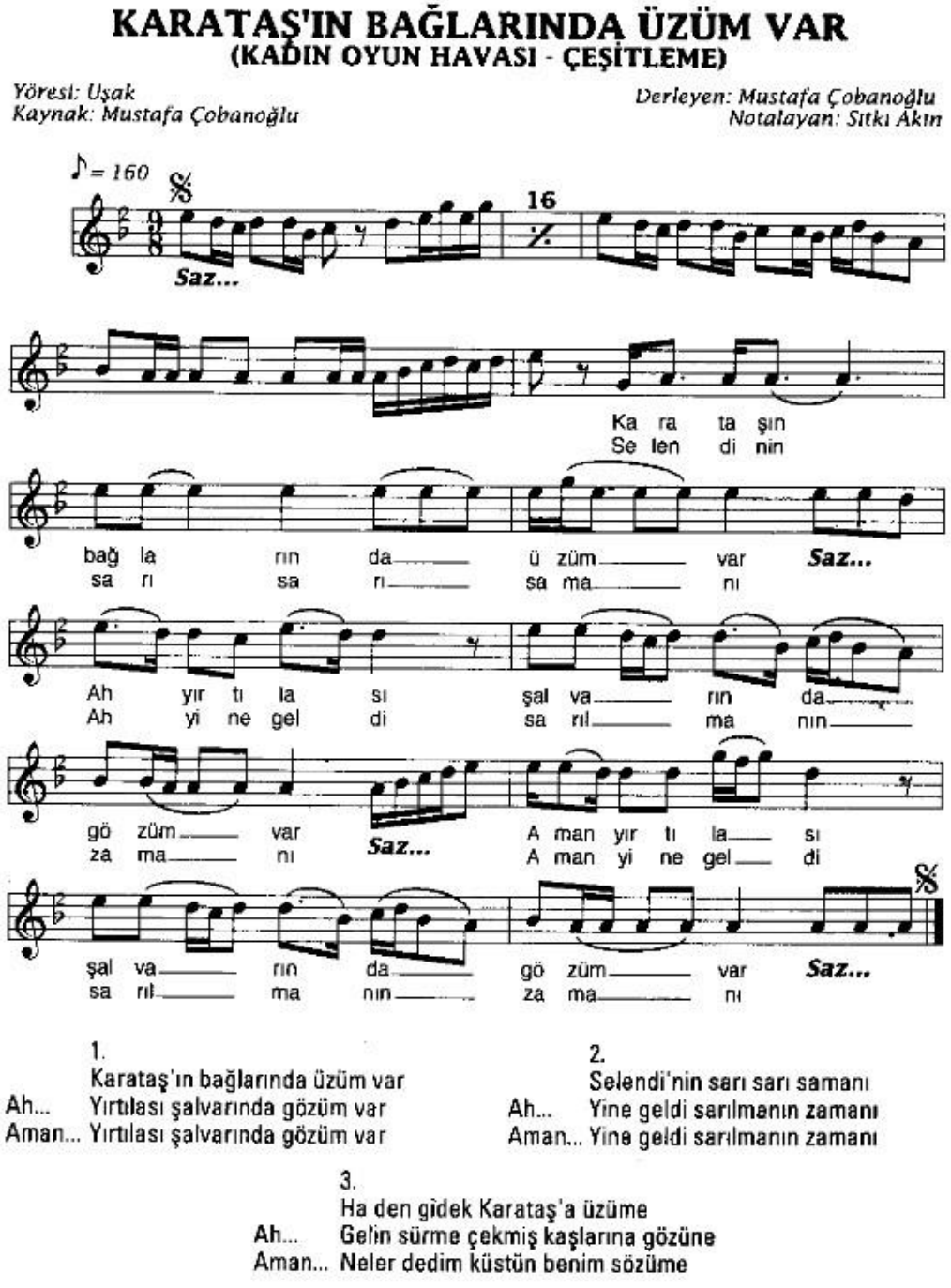
Kaynak:
http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=5344&esera=KARATA%DE%27IN%20BA%D0LARINDA%20%DCZ%DCM%20VAR%20(*)

2.1.20. Sevda Türküsü

Türkünün başlığı olan "Sevda Türküsü" ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya rastlanmamaktadır. Türkünün güftesinin ilk mısrası olan "Kale kaleye karşı" ile yapılan taramada repertuvara kayıtlı notalar arasında melodik yapı ve güfte itibarı ile benzerliğe sahip olan bir nüshaya ulaşılamamaktadır.

2.1.21. Arab Türküsü

Türkünün başlığı olan "Arab Türküsü" ve "Arap Türküsü" ve güftesinin ilk mısrası olan "Arabın evleri çamdan meşeden" taramaları ile repertuvara kayıtlı bir notaya erişilememektedir.

2.1.22. Zühre Türküsü

Eserin ismi olan "Zühre Türküsü" ve güftesinin ilk mısrası olan "Deniz dibi saz olur" ile yapılan aramalarda repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır. Ancak içinde "Deniz dibi saz olur" mısrası geçen ve notasına erişilemeyen "Arabalar Gelir Geçer" isimli bir türkü tespit edilmiştir. Türkünün güftesi aşağıdadır:

ARABALAR GELİR GEÇER (AMAN)

(Yavrum aman) hovardalar candan çeker
Hovardadır benim yarim (yavrum aman)
Hovardadır benim yarim
Deniz dibi saz olur (aman)
(Yavrum aman) Gül açılır yaz olur
Ben yârime gül demem (aman)
(Yavrum aman) Gülün ömrü az olur
(https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=18899)

2.1.23. Garib Türküsü

Türkünün başlığı olan "Garib Türküsü", "Garip Türküsü" ve güftesinin ilk mısrası olan "Koca dağ başına çıktım oturdum" aramaları ile herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır. Fakat 3 No'lu defterde yer alan eserin ilk iki mısrası ile benzer, notasına ulaşılamayan bir türkünün güftesi tespit edilmiştir. Türkünün güftesi aşağıdadır:

KOCA DAĞ BAŞINA ÇIKTIM OTURDUM

Koca dağ başına çıktım oturdum
Dört yanımda lale sünbül yetirdim

Alını top kahkilli bir yar yitirdim
Onun için dolaşırım dağları

Dolan sevdiğim dağları dolan
Bulmuşsun fendiği dünyalar yalan
Felektir nazlı yarimi elimden alan
Dünya dola cevahir verseler istemem kalan

Ulu kuşlar yüksek yapar yuvayı
Yavruları boyun uzatmış gözleyorlar sılayı
Yürük kızı beline takmış şalını
Kumalar dağı deyup uzanır gider
(https://edebiyatvesanatakademisi.com/siirler/detay/koca-dag-basina-ciktim-oturdum/32479)

2.1.24. Cafer Efe Türküsü

Türkünün ismi olan "Cafer Efe Türküsü" ile ve güftenin ilk mısrası olan "Aydın'ın içinde bir kapalı çarşı" ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamıştır.

2.1.25. Oyun Havası

Sözsüz ''Oyun Havası'' olan bu eser ismi ile taranmıştır. TRT repertuvarında bu isimle birçok eser mevcut olduğu için karşılaştırmaya alınamamıştır. Eserin başlık ve yöre bilgisi ile birlikte yapılan aramada repertuvarda benzer bir notaya ulaşılamadığı görülmektedir.

2.1.26. Gediz Türküsü

Türkünün başlığı olan "Gediz Türküsü" ile yapılan taramada herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır. İlk mısrası olan "Hey bostancı" araması ve "Ey bostancı" ile bir adet notaya ulaşılmaktadır:

Ulaşılan esere bakıldığında; 3 No'lu defterdeki eserin güfteleri ile benzerlikler göze çarpmaktadır. 3 No'lu defterde "Hey bostancı bir bostan ver hastam var, Karaağaç'da sürmeli gözlü dostum var" şeklinde olan mısralar Resim 33'de gösterilen eserde; "Ey bostancı aman ey bostancı bir bostan ver hastam var aman aman, Hasta da değil Beyoğlu'nda dostum var dostum var" şeklindedir. Eserlerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

GEDİZ TÜRKÜSÜ

Hey bostancı bir bostan ver hastam var

Karaağaç'da sürmeli gözlü dostum var

Ben yârimi kaldırmaya kastım var (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 26)

Resim 32: Gediz Türküsü (3 No'lu Defter Bulunan Eser)
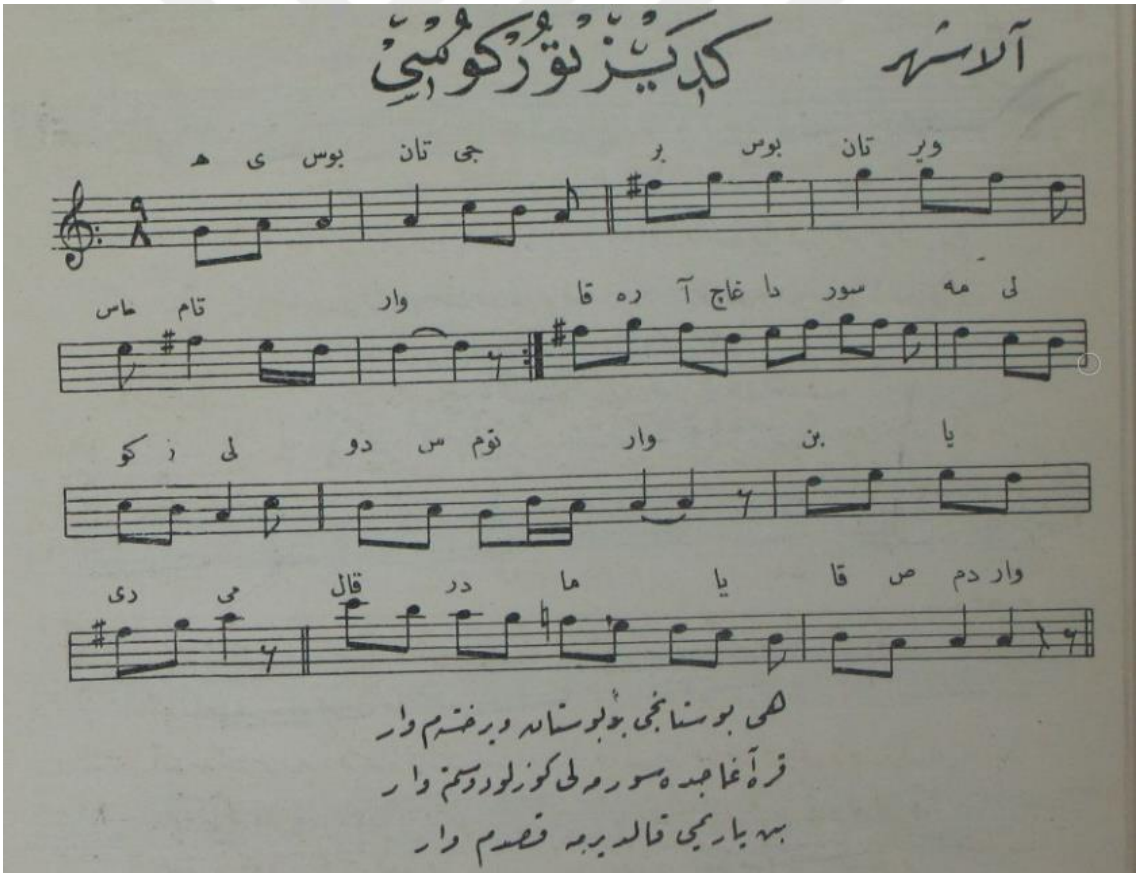
Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 26.

Resim 33: Ey Bostancı

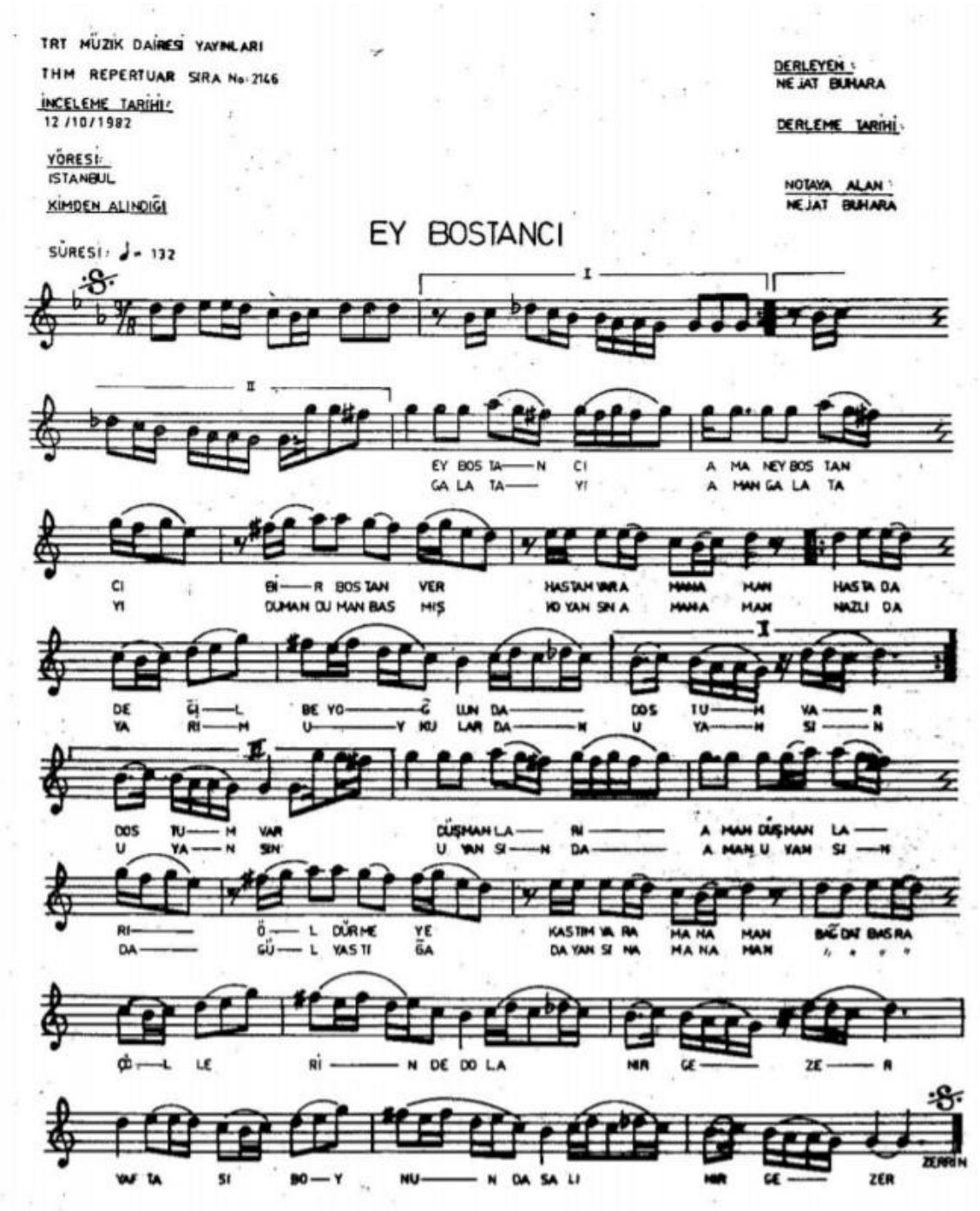

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/ey_bostanci_bir_bostan_ver_hastam_var.pdf

2.1.27. Çakır Hatice Türküsü

Bu eserin ismi "Çakır Hatice Türküsü"dür. Fakat "Hatice" ismi ilk mısrasında "Hadçe" olarak yazılmıştır. Eserin ismi ve güftesinin ilk mısrası ile yapılan taramalarda repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.28. Kerimoğlu Zeybek Havası

Türkünün başlık kısmı olan "Kerimoğlu Zeybek Havası" ile ve "Kerimoğlu" aramalarıyla repertuvara kayıtlı olan notalar arasında melodik yapı ve güfte itibarı ile benzer nüshalara erişilememektedir.

2.1.29. Bayram Türküsü

Türkünün ismi "Bayram Türküsü" ve güftesinin ilk mısrası olan "Tencerem dolu ayran" ile yapılan taramalarda repertuvara kayıtlı bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.30. Oyun Havası

Eserin başlık kısmı olan "Oyun Havası" ile yapılan aramada elde edilen Oyun Havaları incelendiğinde, benzer özellikleri yansıtan bir notaya erişilememiştir.

2.1.31. Davullu Zeybek Havası

"Davullu Zeybek Havası" ismi ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.32. Asar Türküsü

"Asar Türküsü" ile yapılan aramada herhangi bir notaya ulaşılamazken, "Asar" aramasıyla repertuvara kayıtlı iki eser olduğu görülmektedir:

a. Eğrem de Büğrem Gavrasarın Yolları (Resim 35-36)

b. Pek Yokuşmuş Cavır Asar'ın Yolları (Resim 37-38)

Ulaşılan ilk eserin (Resim 35-36) güftesinin üç kıta, 3 No'lu defterdeki eserin ise iki kıta olduğu görülmektedir. Güftelerinin ilk mısralarına bakıldığında, 3 No'lu defterde "gavur Asar" şeklinde olan yerin burada "Gavrasar" şeklinde yazıldığı görülmektedir. Melodik yapı itibarı ile kimi yerlerde olan benzerlikleri görülmektedir.

3 No'lu defterde; "Engin yokuştan gavur Asarı'ın yolları, Kırılıversin mor karanfilin dalları, Yaktın beni yakma benden başka âlemi, Beni vuran Topallar'ın Mehmed'i" şeklinde olan güftenin, Resim 37-38 ile gösterilen notada, "Pek yokuşmuş cavır Asar'ın Yolları, Gırılı da verdi mor garanfilin dalları, Yakma da Hafizem ben başka elleri beni de vuran Topallar'ın Memed'i" şeklinde olduğu görülmektedir. Bu iki eserin melodik yapı

bakımından bazı yerlerde küçük benzerlikleri söz konusudur. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdadır:

ASAR TÜRKÜSÜ

Engin yokuştan gavur Asar'ın yolları

Kırılıversin mor karanfilin dalları

Yaktın beni yakma benden başka âlemi

Beni vuran Topallar'ın Mehmed'i (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 32)

Resim 34: Asar Türküsü (3 No'lu Defterde Bulanan Eser)

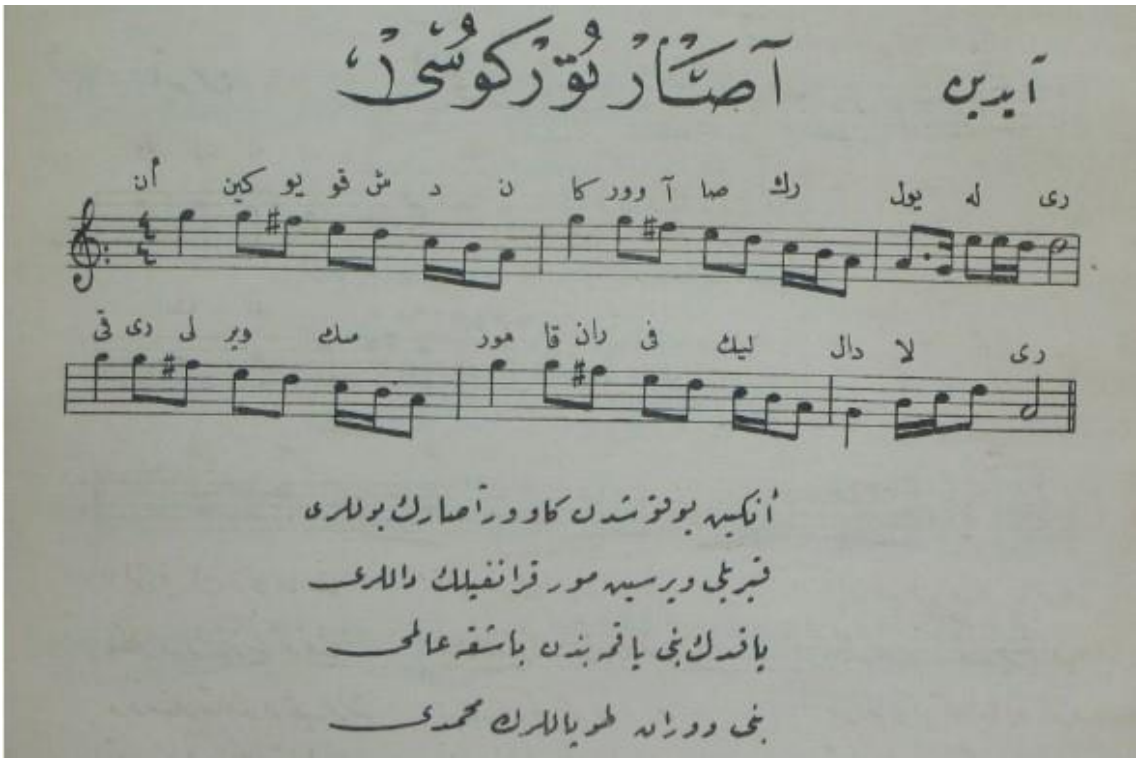

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 32.

Resim 35: Eğrem de Büğrem Gavrasarın Yolları (1. Sayfa)
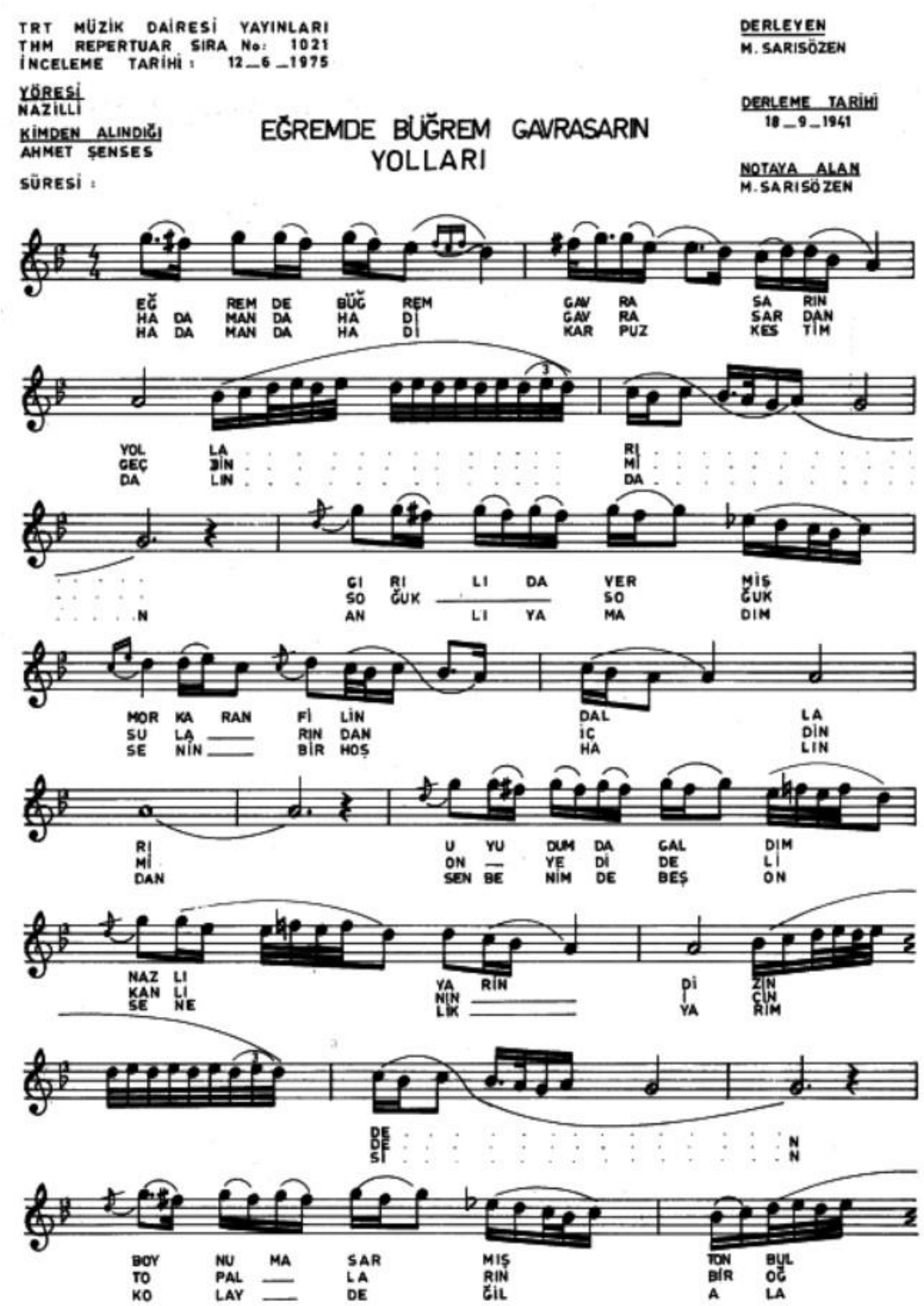
Kaynak:
http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1021&ad=E%D0REM%20DE%20B%DC%D0REM%20GAVRASARIN%20YOLLARI

Resim 36: Eğrem de Büğrem Gavrasarın Yolları (2. Sayfa)
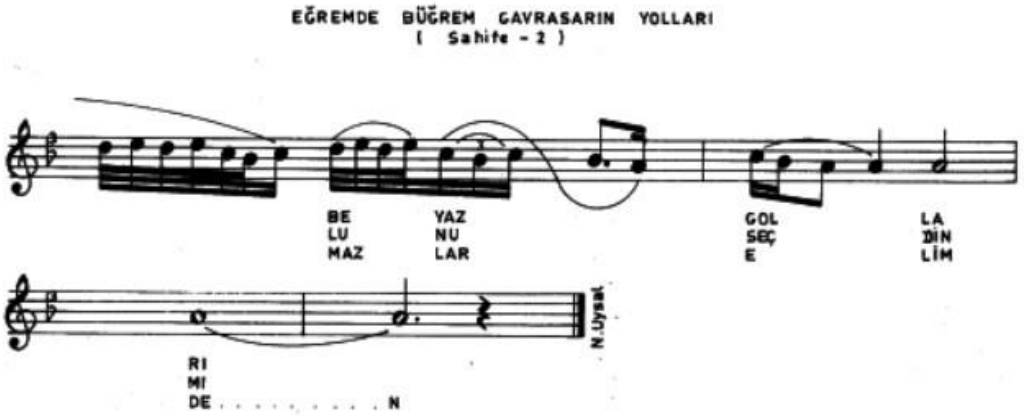
—1—

EĞREMDE BÜĞREM GAVRASARIN YOLLARI
GIRILI DAVERMİŞ MOR GARANFİLİN DALLARI
UYUDUMDA GALDIM NAZLI YARİN DİZİNDE
BOYNUMA SARMIŞ TOMBUL BEYAZ KOLLARI.

—2—

HADAMANDA HADİ GAVRASARDAN GEÇDİNMİ
SOĞUK, SOĞUK SULARINDAN İÇDİNMİ
ONYEDİ DELİKANLININ İÇİNDEN
TOPALLARIN BİR OĞLUNU SEÇDİNMİ.

—3—

HADAMANDA HADİ KARPUZ KESTİM DALINDAN
ANLIYAMADIM SENİN BİRHOŞ HALINDAN
SEN BENİMDE BEŞ ON SENELİK YARİMSİN
KOLAY DEĞİL ALAMAZLAR ELİMDEN.

Resim 37: Pek Yokuşmuş Cavır Asar'ın Yolları (1. Sayfa)
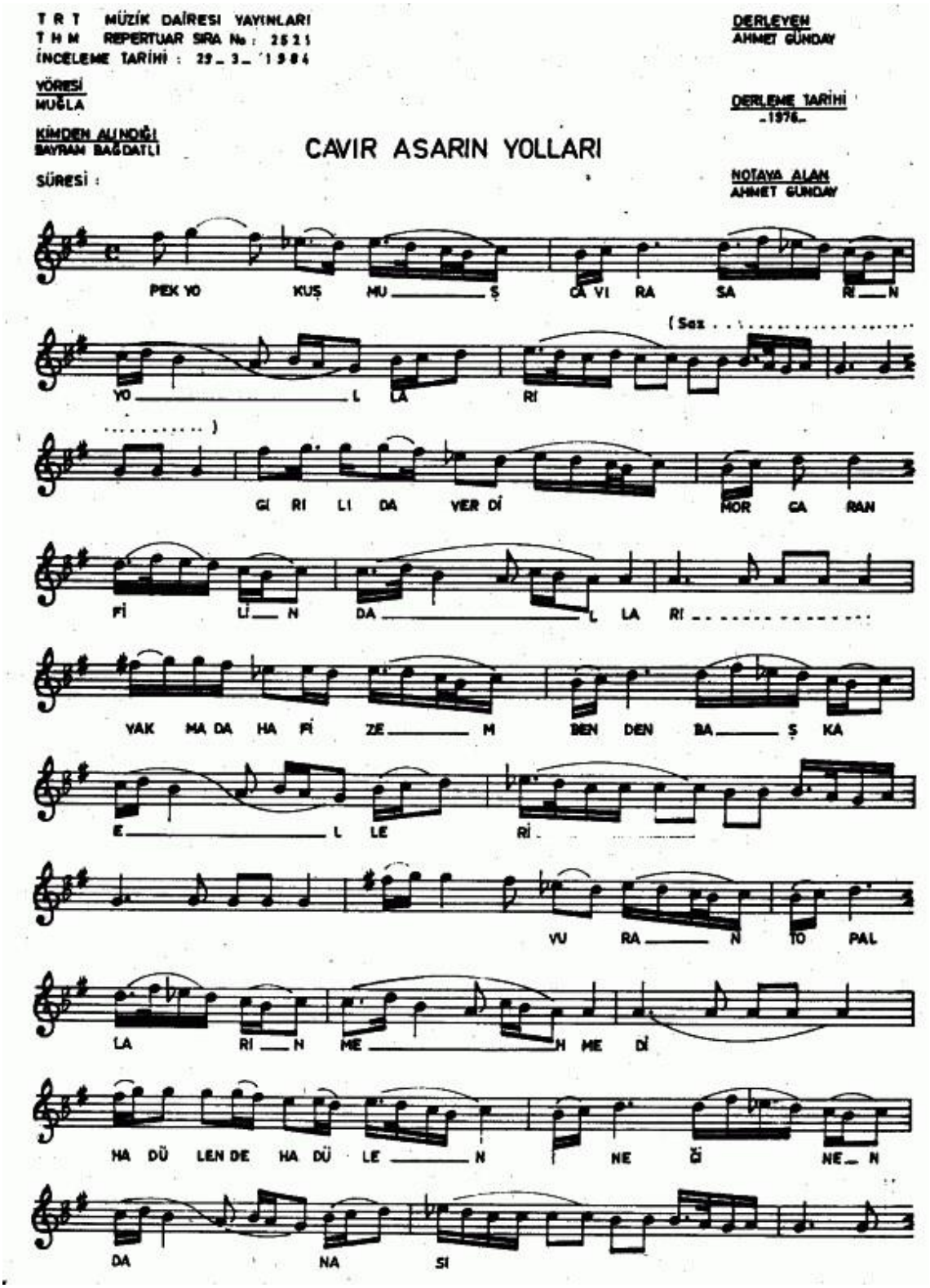
Kaynak:
http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=2521&ad=PEK%20YOKU%DMU%DE%20CAVIR%20ASARIN%20YOLLARI

Resim 38: Pek Yokuşmuş Cavır Asar'ın Yolları (2. Sayfa)

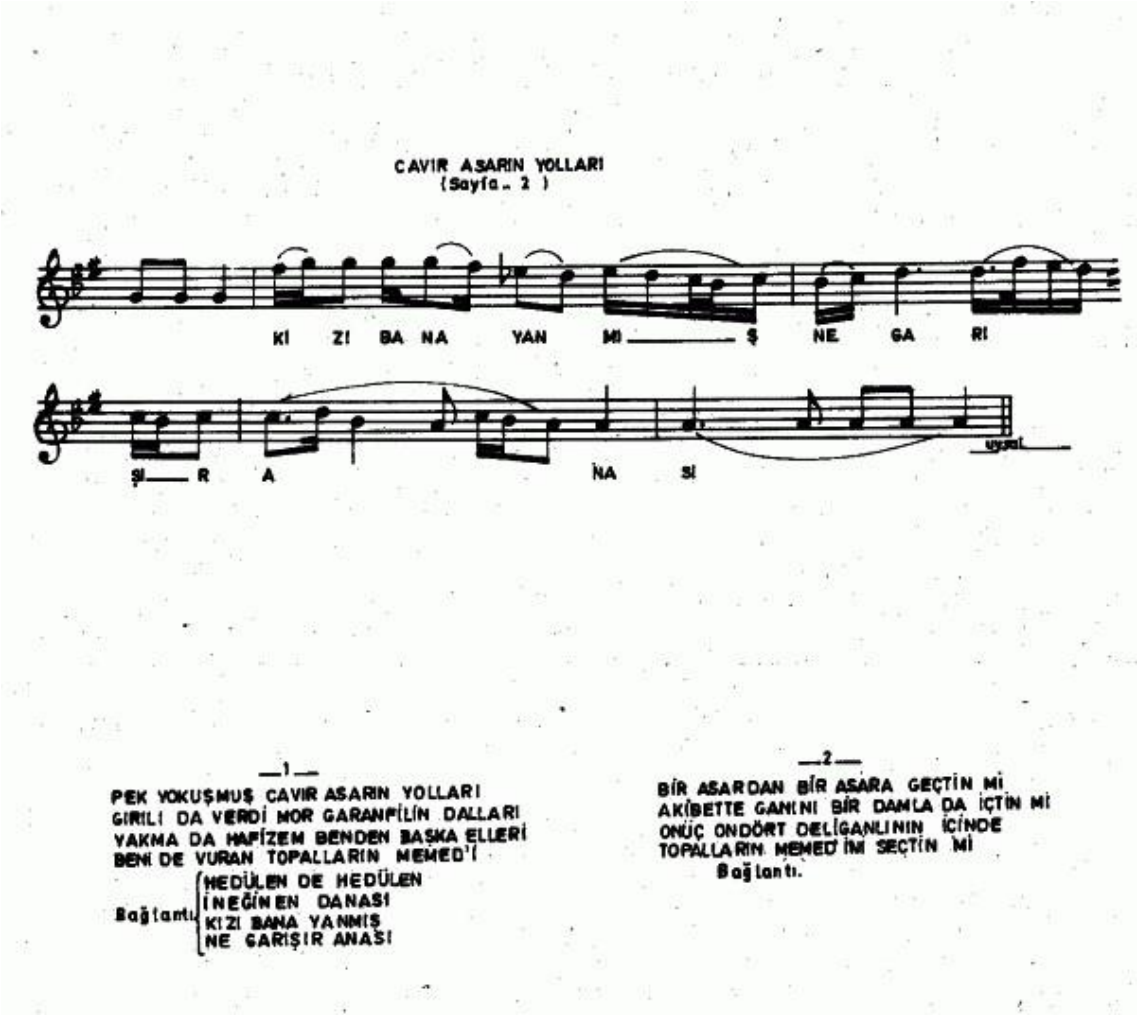

2.1.33. Mavilim Oyun Havası

Türkünün başlığı olan "Mavilim Oyun Havası" ile yapılan taramada herhangi bir notaya ulaşılamamıştır. Ancak güftesinin ilk mısrası olan "Köprünün altı diken" aramasıyla, repertuvarda aynı isimle kayıtlı beş adet türküye erişilmektedir:

a. Köprünün Altı Diken (Zöhrem) (Resim 40)

b. Köprünün Altı Diken (Resim 41-42)

c. Köprünün Altı Diken (Resim 43)

d. Köprünün Altı Diken (Resim 44)

e. Köprünün Altı Diken (Resim 45)

Resim 40 ile gösterilen ilk nota ile 3 No'lu defterdeki notanın benzerlikleri göze çarpmaktadır. Resim 40'daki notanın ilk kıtası ile 3 No'lu defterdeki türkünün güftesinin

dört mısrasının aynı olduğu söylenebilir. Resim 40'deki notanın bu kıtaya ilâveten iki kıta ve bir bağlantı bölümüne sahiptir.

Ulaşılan bir diğer nota; yani Resim 41-42 ile gösterilen nota incelendiğinde 3 No'lu defterde olan notadan ziyâde, Resim 40'daki notayla benzer olduğu görülmektedir. Melodik yapı bakımından küçük değişiklikler söz konusu olsa da büyük oranda benzer olduklarını söylemek mümkündür.

3 No'lu defterdeki türkü ile Resim 43 ile gösterilen notanın güfteleri incelendiğinde ilk dört mısralarının küçük bir değişiklik haricinde aynı olduğu görülmektedir. 3 No'lu defterde "Köprünün altı diken, Yaktın beni gül iken, Allah da seni yaksın, Üç günlük gelin iken" şeklinde yazılmış olan bölümün Resim 43'deki türküde "Köprünün altı diken, Yahma beni gül iken, Allah da (Mevlâm) seni yahsın, Üç günlük gelin iken" şeklinde yazılmış olduğu görülmektedir. Bu iki türkü arasında başka herhangi bir benzerlik görülmemektedir.

Resim 44 ile gösterilen eserin, melodik yapı itibarı ile 3 No'lu defterdeki türkü ve arama sonucunda ulaşılan diğer türkülerden tamamen farklı olduğu göze çarpmaktadır. 3 No'lu defterde olan türkü ile benzer yönü ilk kıtalarının aynı oluşudur.

Ulaşılan son eser; yani Resim 45'deki türkünün 3 No'lu defterde olan türkü ile benzerliği güftelerinin ilk dört mısralarının aynı oluşudur. Her iki türkünün karar perdeleri farklıdır. Fakat aldıkları arızalar olan "Nim Hicaz" ve "Segâh" perdeleri kimi yerlerde melodik olarak benzerlikler göstermelerini sağlamaktadır.

Ayrıca 3 No'lu defterdeki türkünün üçüncü portesinde "aman mavilim" sözlerinin olduğu görülmektedir. Bu sözler eserin alt kısımdaki güftesinde yer almamaktadır. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

MAVİLİM OYUN HAVASI

1

Köprünün altı diken
Yaktın beni gül iken
Allah da seni yaksın

2

Üç günlük gelin iken
Hopla da Mavilim hopla
Altını koynunda sakla
(Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 33)

Resim 39: Mavilim Oyun Havası (3 No'lu Defterde Bulanan Eser)
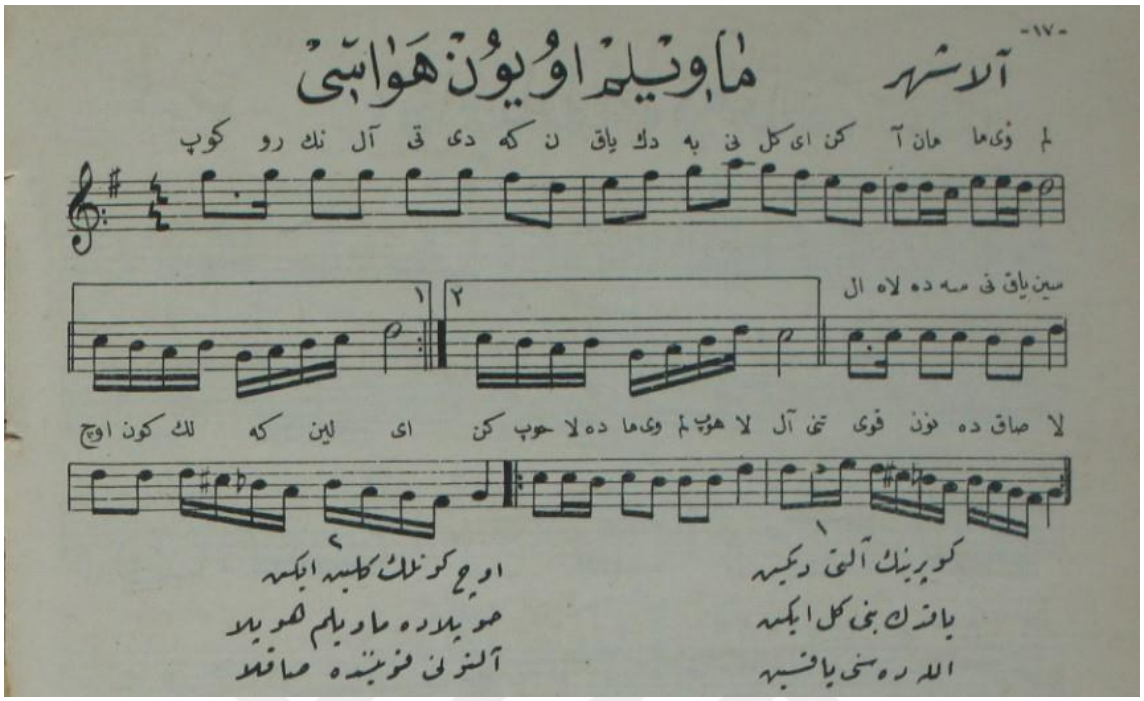
Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 33.

Resim 40: Köprünün Altı Diken (Zöhrem)
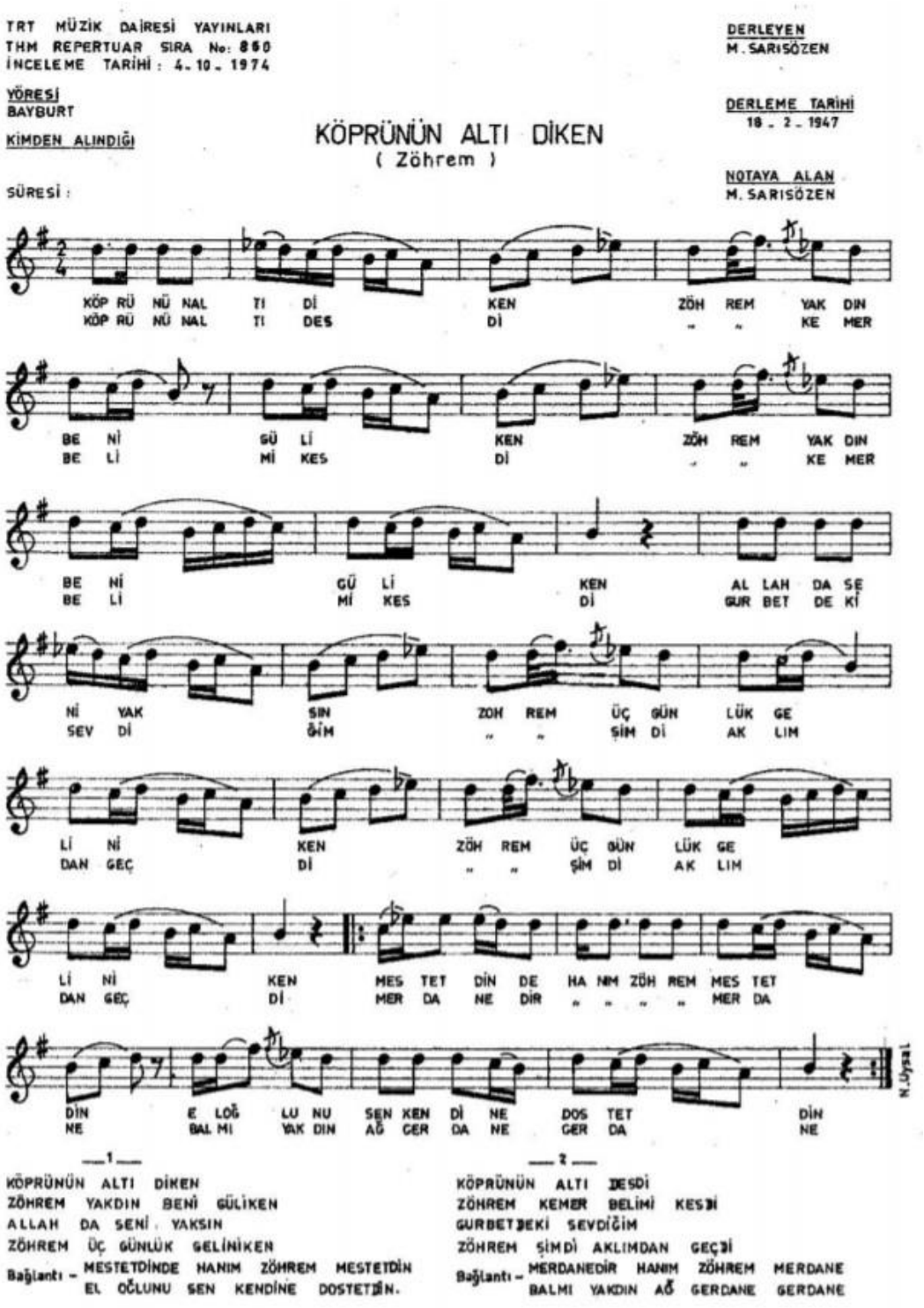
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(bayburt).pdf

Resim 41: Köprünün Altı Diken (1. Sayfa)
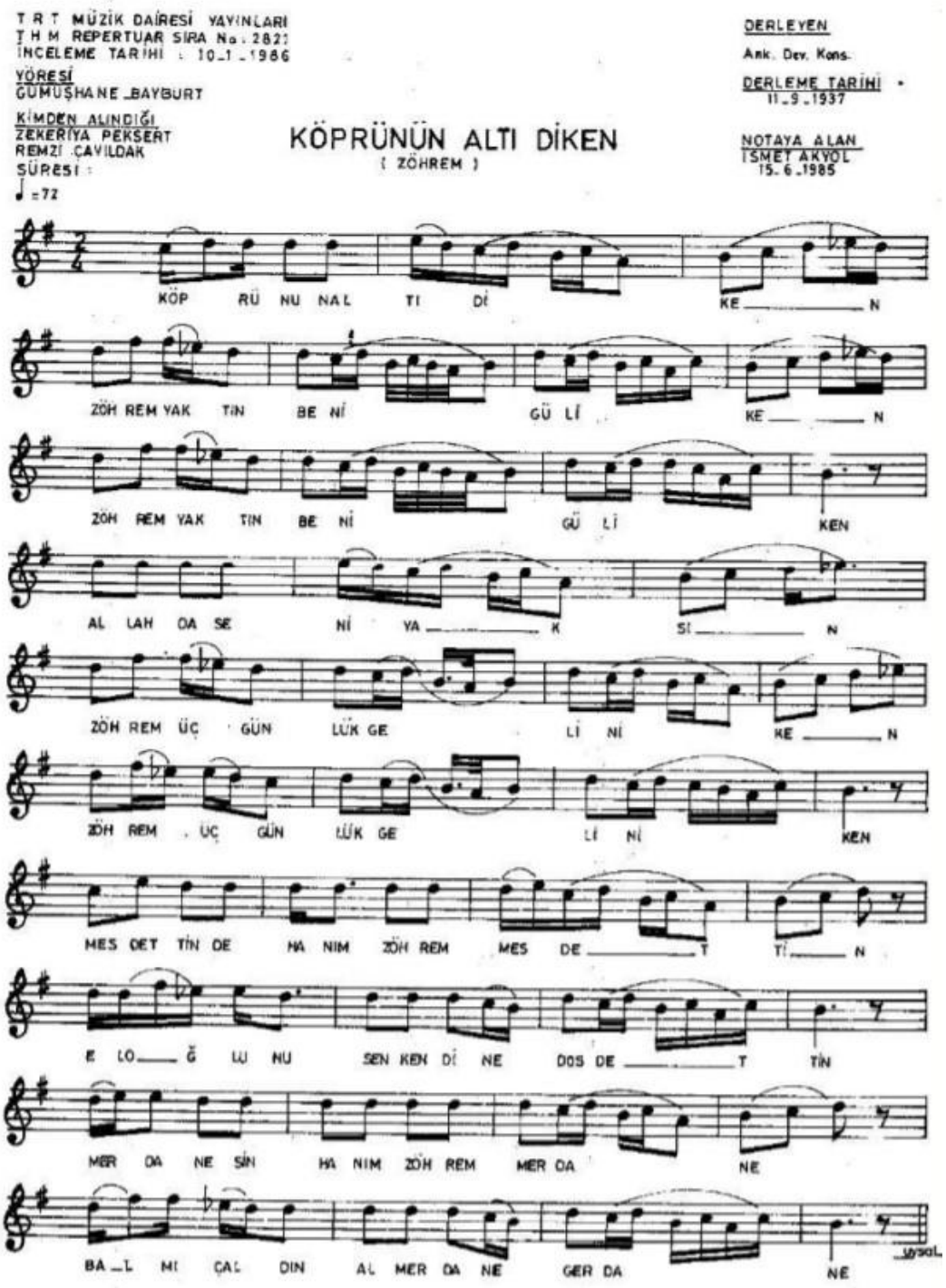
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(zohrem).pdf

Resim 42: Köprünün Altı Diken (2. Sayfa)

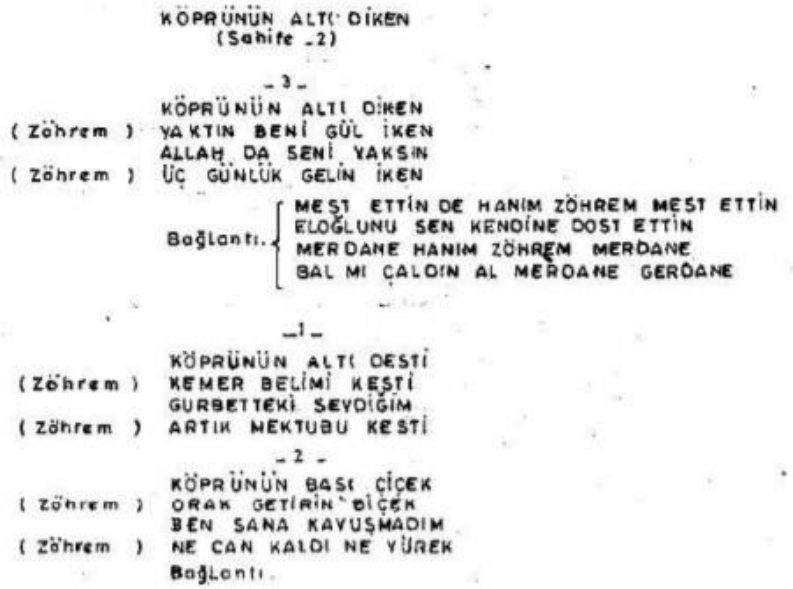

KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN
(Sahife -2)

-3-

KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN
(Zöhrem) YAKTIN BENİ GÜL İKEN
ALLAH DA SENİ YAKSIN
(Zöhrem) ÜÇ GÜNLÜK GELİN İKEN

Bağlantı.
MEST ETTİN DE HANIM ZÖHREM MEST ETTİN
ELOĞLUNU SEN KENDİNE DOST ETTİN
MERDANE HANIM ZÖHREM MERDANE
BAL MI ÇALDIN AL MERDANE GERDANE

-1-

KÖPRÜNÜN ALTI DESTİ
(Zöhrem) KEMER BELİMİ KESTİ
GURBETTEKİ SEVDİĞİM
(Zöhrem) ARTIK MEKTUBU KESTİ

-2-

KÖPRÜNÜN BAŞI ÇİÇEK
(Zöhrem) ORAK GETİRİN BİÇEK
BEN SANA KAVUŞMADIM
(Zöhrem) NE CAN KALDI NE YÜREK
Bağlantı.

Resim 43: Köprünün Altı Diken
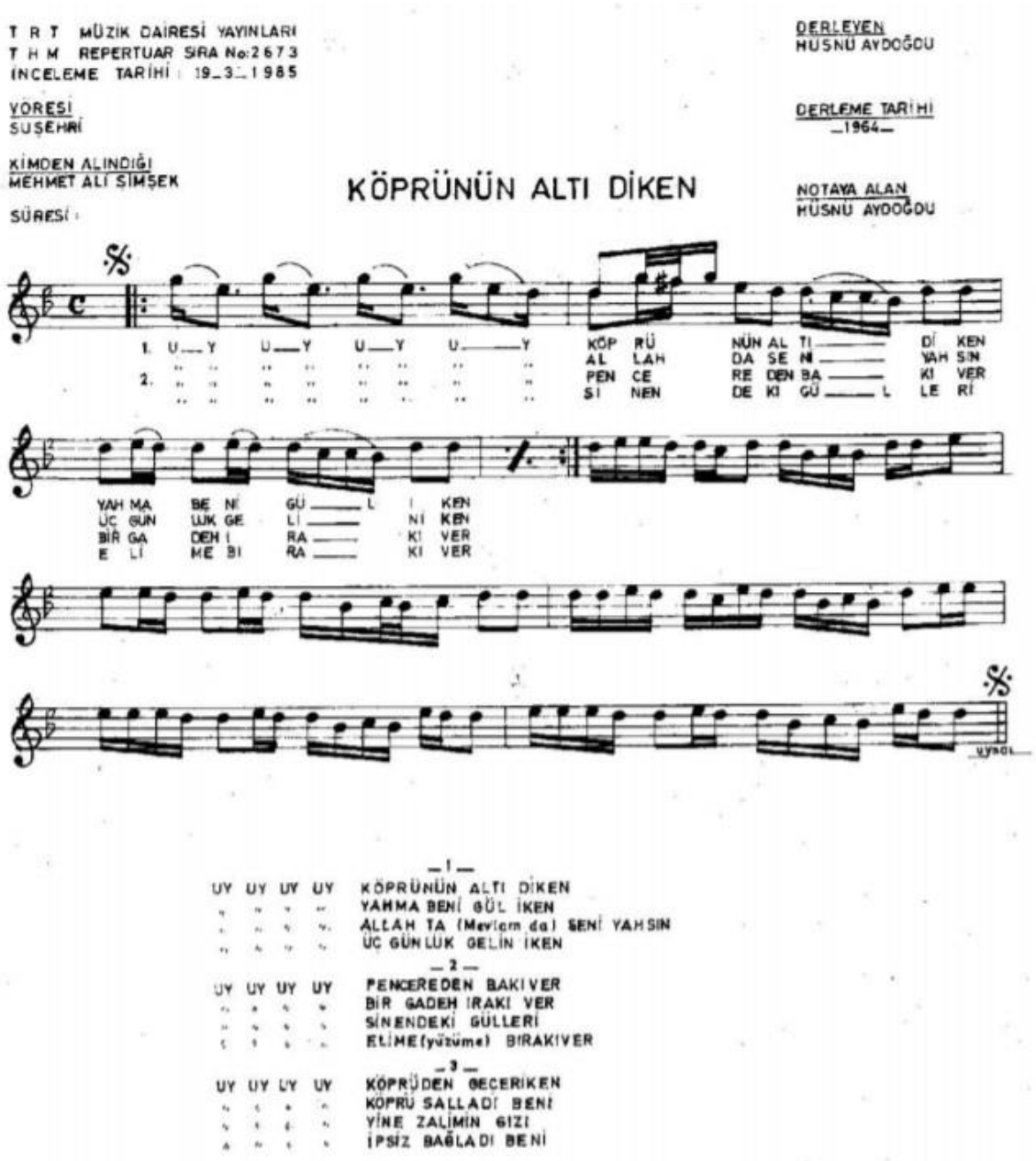
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(susehri).pdf

Resim 44: Köprünün Altı Diken
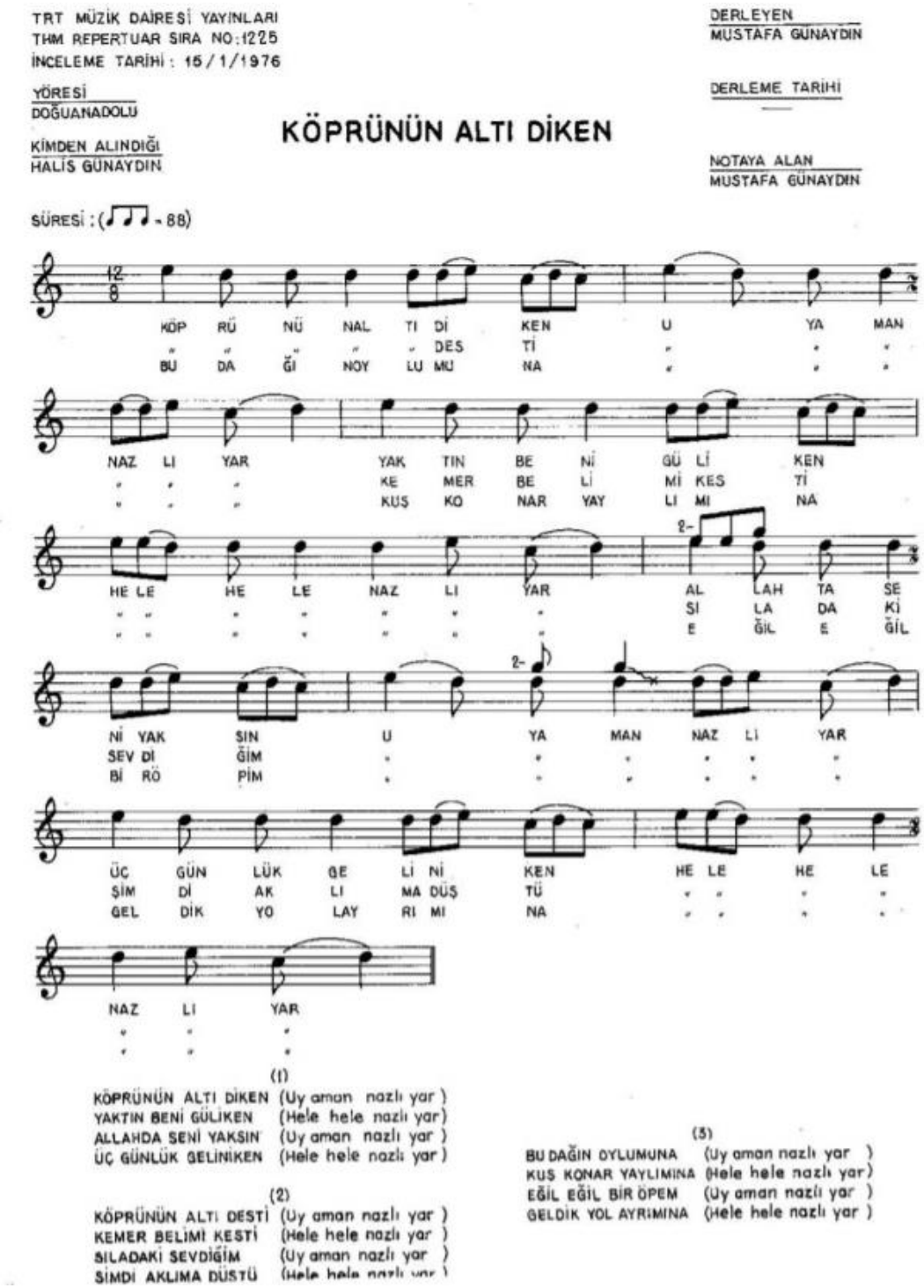
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(dogu_anadolu).pdf

Resim 45: Köprünün Altı Diken

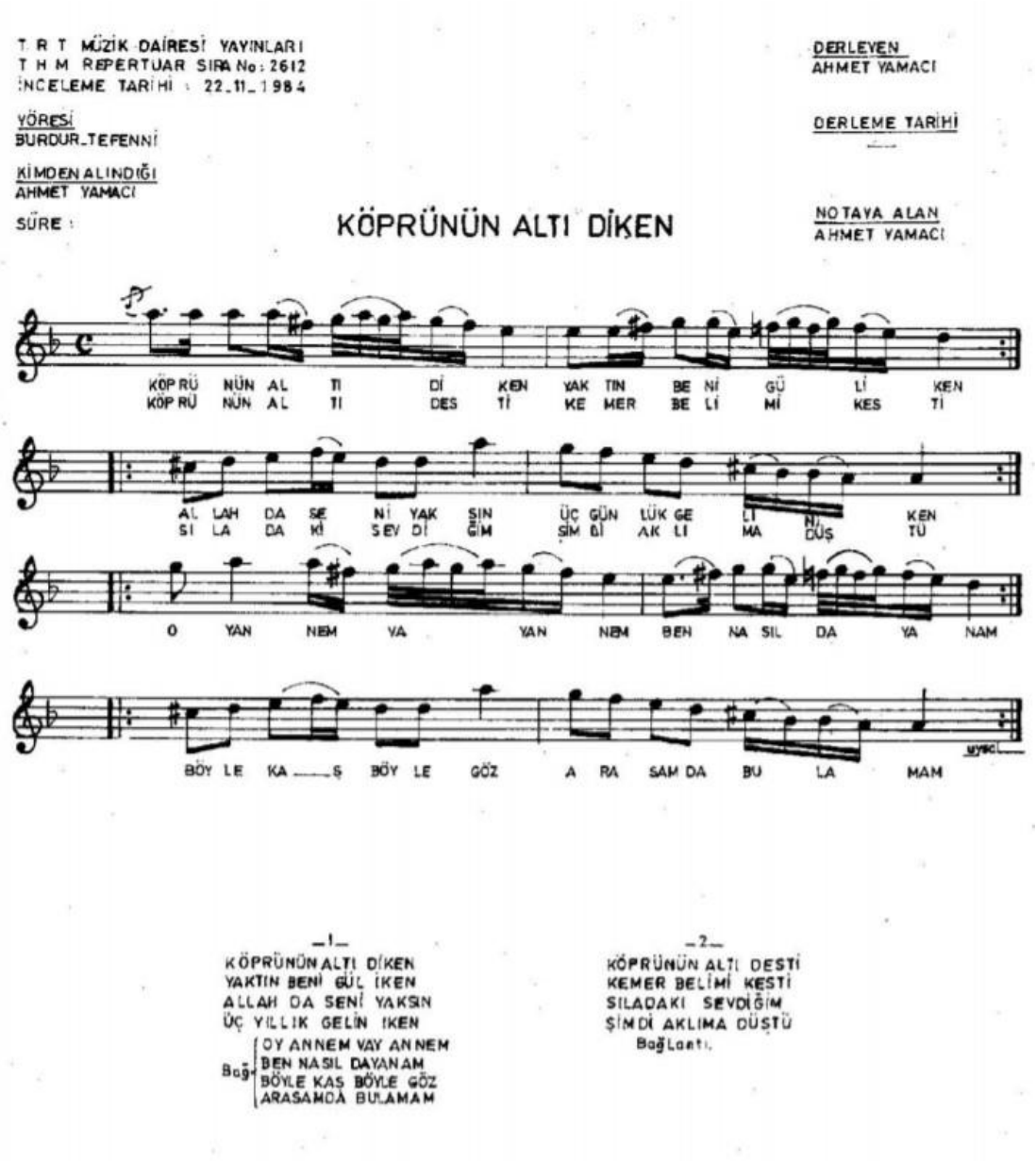

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(burdur).pdf

2.1.34. Altı Kızlar Türküsü

Türkünün başlığı "Altı Kızlar Türküsü" ile olan taramada herhangi bir notaya ulaşılamazken "Altı Kızlar" ile yapılan aramada TRT repertuvarına kayıtlı bir adet notaya ulaşılmaktadır. Resim 47 ile gösterilen bu türkü ile 3 No'lu defterdeki türkünün güfteleri incelendiğinde her ikisinin de üç kıtaya sahip ve ortak noktalarının olduğu görülmektedir. İki eserin de karar perdeleri (Dügâh) aynıdır. Melodik olarak ise; aldıkları arızaların benzer olduğu söylenebilir.

ALTI KIZLAR TÜRKÜSÜ

Altı kızın biri Ayşe	*Altı kızın biri Meryem*	*Altı kızın bir Fatma*
Benleri var köşe köşe	*Benleri var eğrem büğrem*	*Benleri var derme çatma*
Dostlar şaştı hep bu işe	*Zülfündeki gülü derem*	*Kız burgunu yana atma*
Altı kızlar altı kızlar	*Altı kızlar altı kızlar*	*Altı kızlar altı kızlar*

(Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 34)

Resim 46: Altı Kızlar Türküsü (3 No'lu Defterde Bulanan Eser)
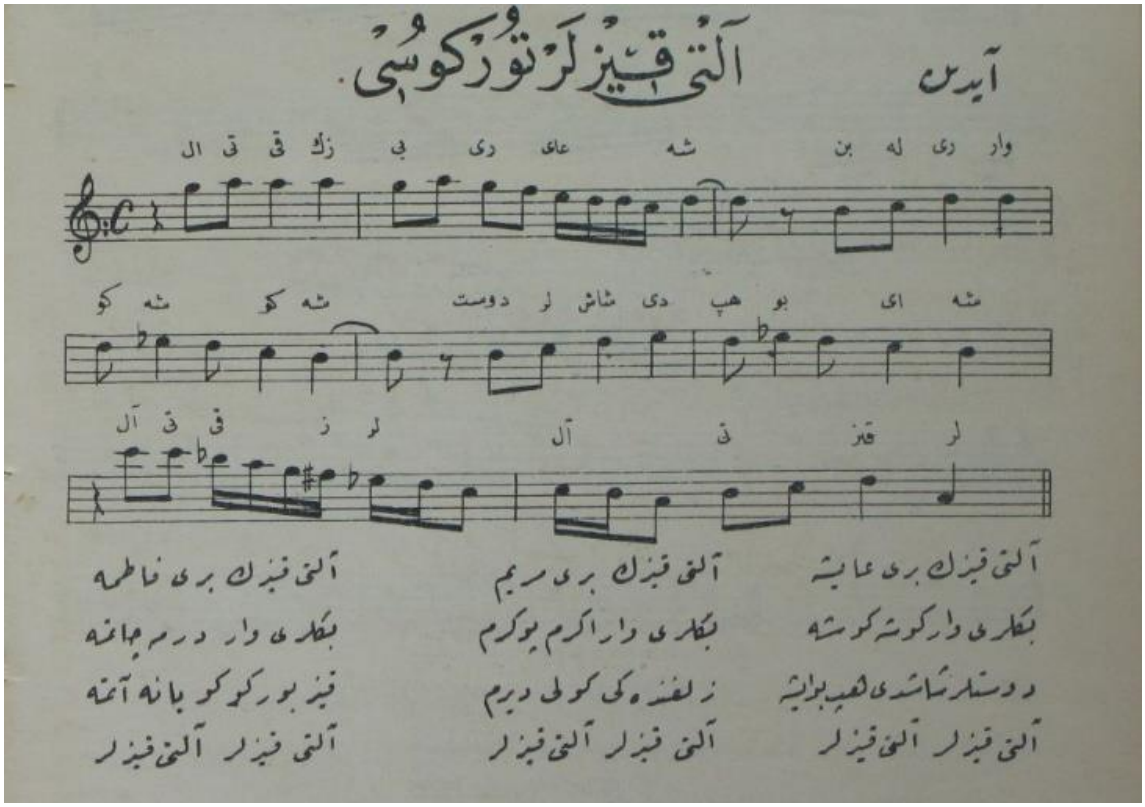
Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 34.

Resim 47: Altı Kızlar

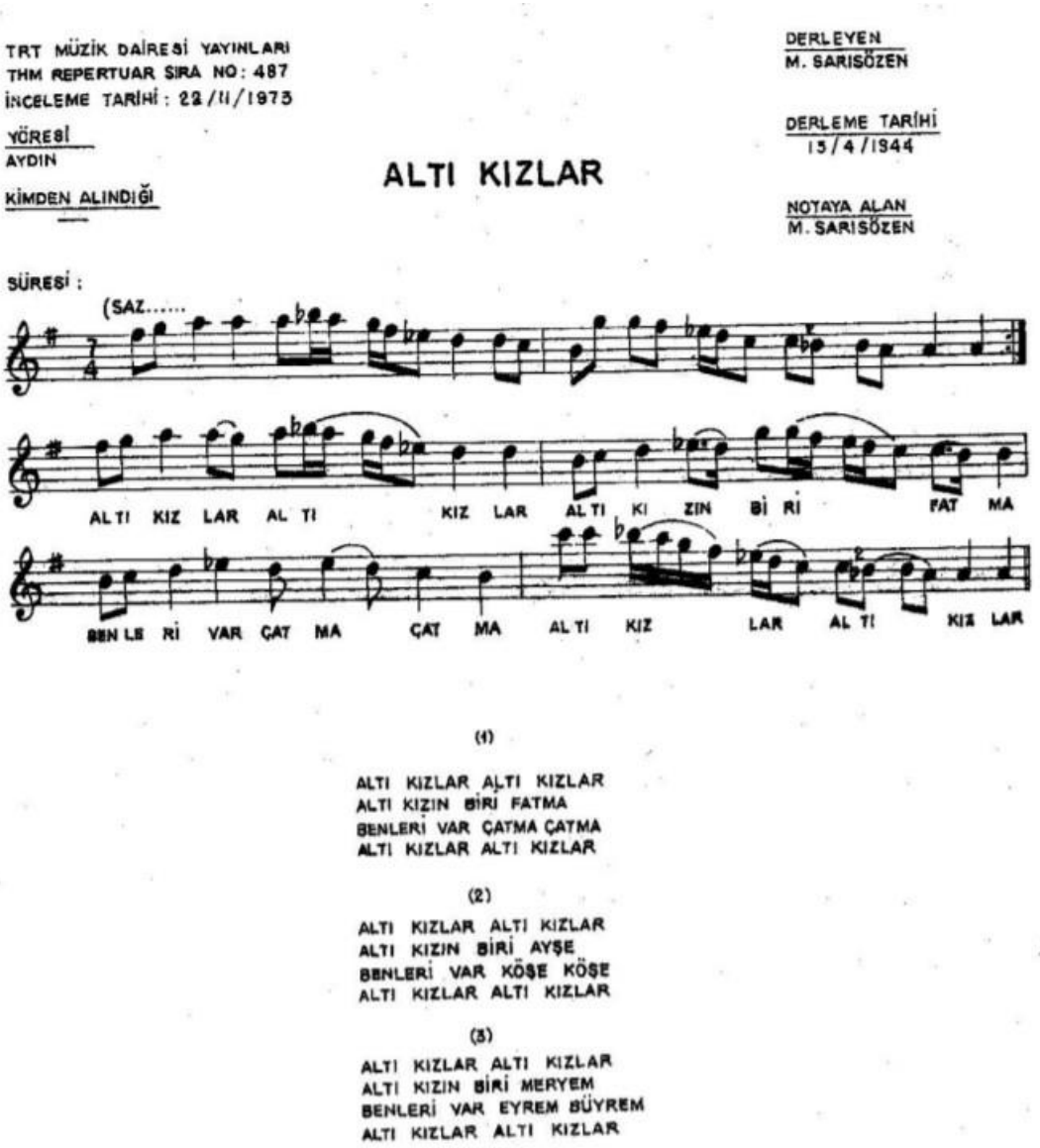

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 487
İNCELEME TARİHİ: 22/11/1975

YÖRESİ
AYDIN

KİMDEN ALINDIĞI

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ
15/4/1944

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

ALTI KIZLAR

SÜRESİ :

(SAZ.....

ALTI KIZ LAR ALTI KIZ LAR ALTI KIZIN BİRİ FAT MA

BEN LE Rİ VAR ÇAT MA ÇAT MA ALTI KIZ LAR ALTI KIZ LAR

(1)

ALTI KIZLAR ALTI KIZLAR
ALTI KIZIN BİRİ FATMA
BENLERİ VAR ÇATMA ÇATMA
ALTI KIZLAR ALTI KIZLAR

(2)

ALTI KIZLAR ALTI KIZLAR
ALTI KIZIN BİRİ AYŞE
BENLERİ VAR KÖŞE KÖŞE
ALTI KIZLAR ALTI KIZLAR

(3)

ALTI KIZLAR ALTI KIZLAR
ALTI KIZIN BİRİ MERYEM
BENLERİ VAR EYREM BÜYREM
ALTI KIZLAR ALTI KIZLAR

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/alti_kizlar.pdf

2.1.35. Çavdarlı Murad Havası

Türkünün başlığı olan "Çavdarlı Murad" ya da "Çavdarlı Murat" ile ve güftesinin ilk mısrası olan "Beşparmak'dan insene" taramalarıyla, TRT repertuvarına kayıtlı herhangi bir esere ulaşılamamıştır. Ayrıca bu türkünün orijinal nüshasının üçüncü portesinde "aman" sözcüğü bulunmaktadır. Bu sözcük eserin alt kısmındaki güftesinde yer almamaktadır.

2.1.36. Sinanoğlu

Eserin başlığı "Sinanoğlu" ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı olan eserler arasında melodik yapı ve güfteleri itibarı ile benzerliği olan bir notaya erişilememektedir.

2.1.37. Zekiye Hanım Türküsü

Eserin ismi ve ilk mısrası ile yapılan taramalarda, repertuvara kayıtlı olan başka bir notaya erişilememektedir. Bu türkünün orijinal nüshasına bakıldığında, üçüncü kıtada "Aman Zekiyem…" ile başlayan mısrasında boşluk olduğu görülmektedir. Türküyü yeniden notaya alırken bu boşluk göz önünde bulundurulmuştur.

2.1.38. Cafer Efe Türküsü

Eserin güftesinin ilk mısrası ile aramada bir adet notaya (Resim 49) ulaşılmaktadır. 3 No'lu defterdeki eserin üç, Resim 49'daki eserin ise iki kıtaya sahip olduğu ve güftelerinin bazı küçük değişiklikleri dışında hemen hemen aynı olduğu söylenebilir. Melodik yapıları itibarı benzerlikleri bulunmaktadır ve aldıkları arızaları aynıdır. Her iki türküde de "Ben ölürsem söylesinler…" mısrasının olduğu portelerde aynı melodik seyirde oldukları görülmektedir. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

CAFER EFE TÜRKÜSÜ

Alıverin sandığımdan kürkümü
Ben ölürsem söylesinler türkümü
Ana benim al entârim soldu
Ben vuruldum düşmanlarım duydu mu

Mezarımı derin kazın dar olsun

Etrafında mor sünbüllü bağ olsun

Cafer öldü vatan millet sağ olsun

Kader kısmet böyle imiş ağalar hey

Germencik ortasında toplar kuruldu

Cafer Zeybek öğle sonu vuruldu

Anasına akşamüstü duyuldu

Kader kısmet böyle imiş efeler hey

Bu türkü Aydın'da mücadele-i milliye esnasında çıkmış bir türkü olup bu türküden biri Koçarlı'da ve diğeri de Aydın'da olmak üzere iki türlüsüne tesadüf edilmiştir. Binaenaleyh nağme itibarıyla her ikisi de birbirinden farklı olduğundan ikisinin de neşri münasip görülmüştür (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 38).

Resim 48: Cafer Efe Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)

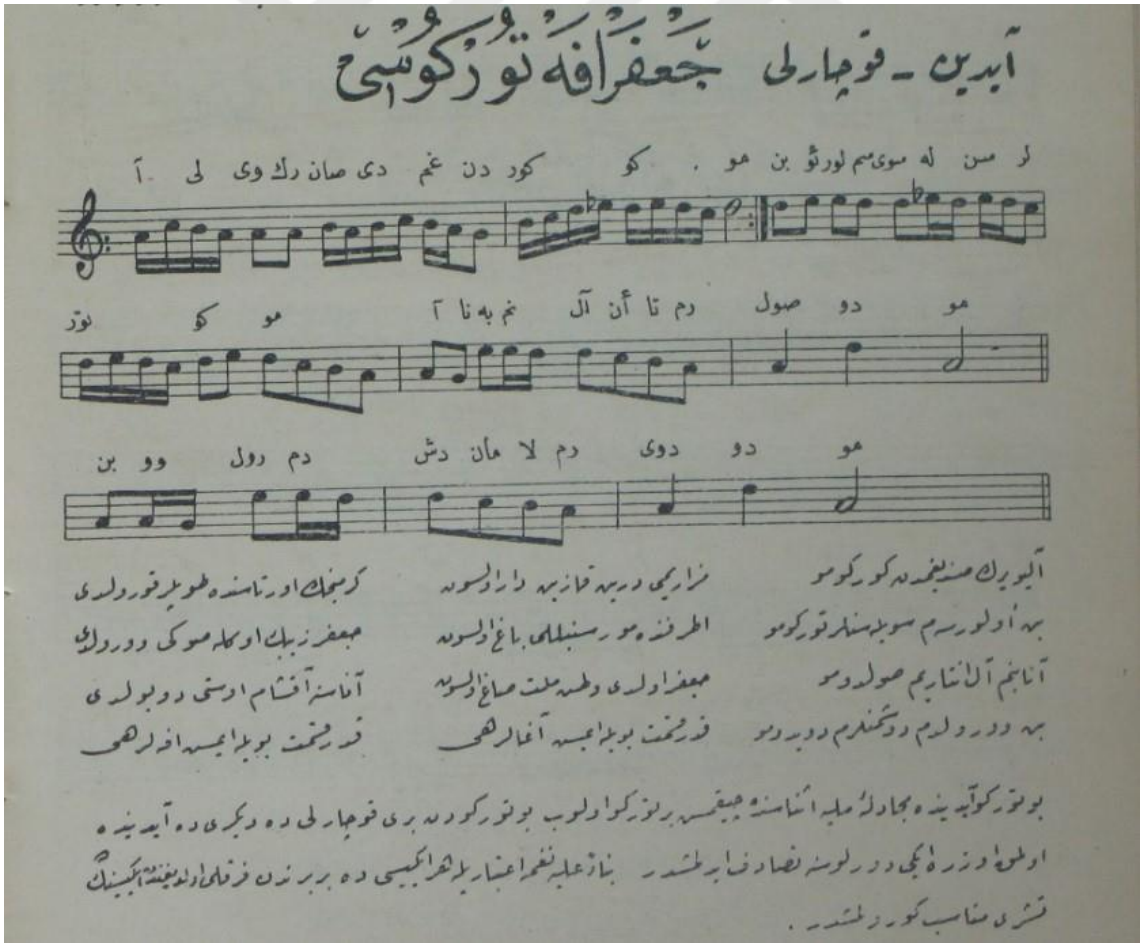

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 38.

Resim 49: Alıverin Sandığımdan Kürkümü
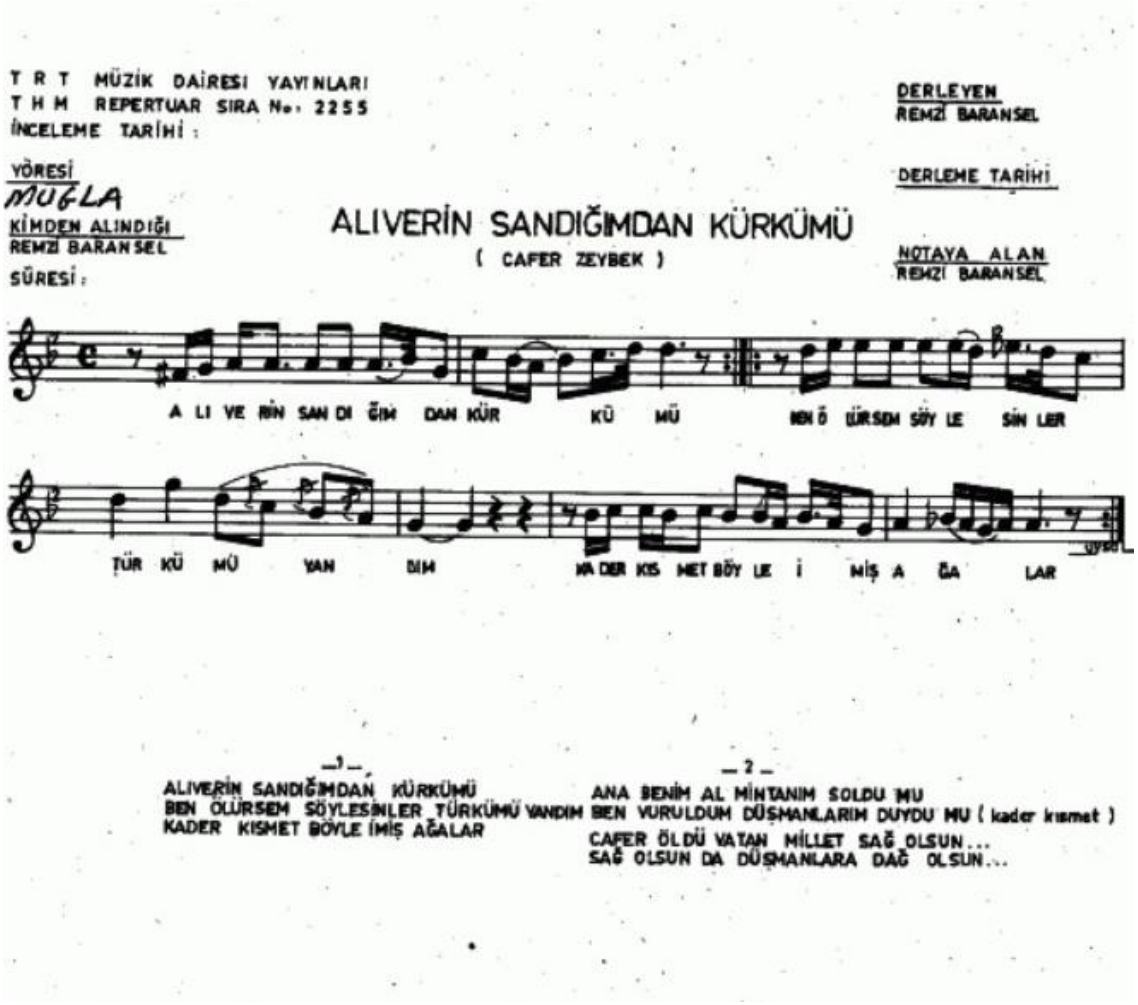
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/aliverin_sandigimdan_kurkumu.pdf

2. 1. 39. Oyun Havası

Eserin ismi olan "Oyun Havası" ile yapılan arama sonucu repertuvara kayıtlı olan notalar incelenmiş ve benzer özellikleri gösteren bir notaya ulaşılamamıştır.

2.1.40. Milas Türküsü

Türkünün ismi "Milas Türküsü" ve güftesinin ilk mısrası "Şu Milas'ın harmanları usul usul" ile yapılan taramada repertuvara kayıtlı bir notaya ulaşılamamıştır. Türkünün orijinal nüshasına bakıldığında "Şu Milas'ın harmanları usul usul savrulur" kısmının alt tarafındaki güftesinde "Şu Milas'ın harmanları usul usul" şeklini almış olduğu görülmektedir.

2.1.41. Eğri Fes Türküsü

Eserin ismi "Eğri Fes Türküsü" ve güftesinin ilk mısrası olan "Ay doğar dolanmaz mı" aramaları sonucunda repertuvara kayıtlı hiçbir türkü ile karşılaşılmamaktadır.

2.1.42. Kadıkuyusu Türküsü

"Kadıkuyusu" ile yapılan arama sonucunda TRT repertuvarına "Kadı Kuyusu"dur Bizim Köyümüz" ismi ile kayıtlı olan bir adet notaya ulaşılmaktadır. 3 No'lu defterde yer alan türkü üç kıta iken, Resim 51 ile gösterilen bu notanın güftesi iki kıtadır. 3 No'lu defterdeki iki kıta ile Resim 51'deki türküde bulunan iki kıta birbirinin aynısıdır. Melodik yapı itibarı ile karşılaştırıldıklarında ise büyük oranda benzeyen kısımların olduğu söylenebilir. Buna ilâveten Resim 51'deki türkünün başında bir de saz kısmı bulunmaktadır. Eserlerin güfte ve notaları aşağıdadır:

KADIKUYUSU TÜRKÜSÜ

Ne oldu bize ne oldu bize
Yaylanın dikenleri gül oldu bize
Hısnım hasmım kin oldu bize
Dön gel ağam dön gel berhurdardayım
Garib bülbül gibi intizârdayım

Kadıkuyusu'dur bizim yolumuz
Germenciklidir aslımız soyumuz
İçimizden yine garib kaldı yine bir
Gel kavuştur boranlı (1) dağlar
Elleri göğsünde bir gelin ağlar

Alıverin kır atımın gemine
Üstüne binen de sürsün demine
Üç bin avşar da gelse önüme
Yine vermem senin gülüne hey
(1) Dumanlı (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 42)

Resim 50: Kadıkuyusu Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)

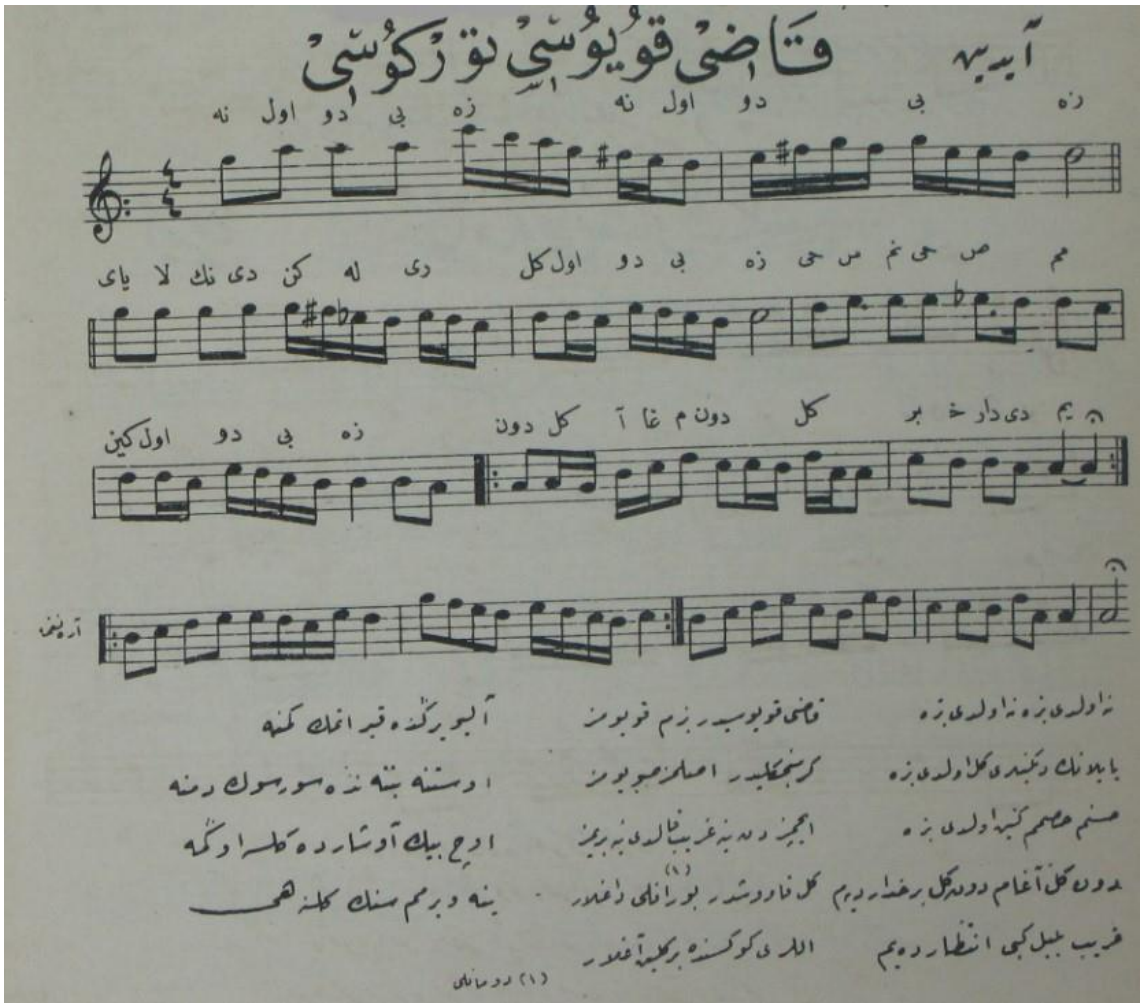

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 42.

Resim 51: Kadı Kuyusu'dur Bizim Köyümüz
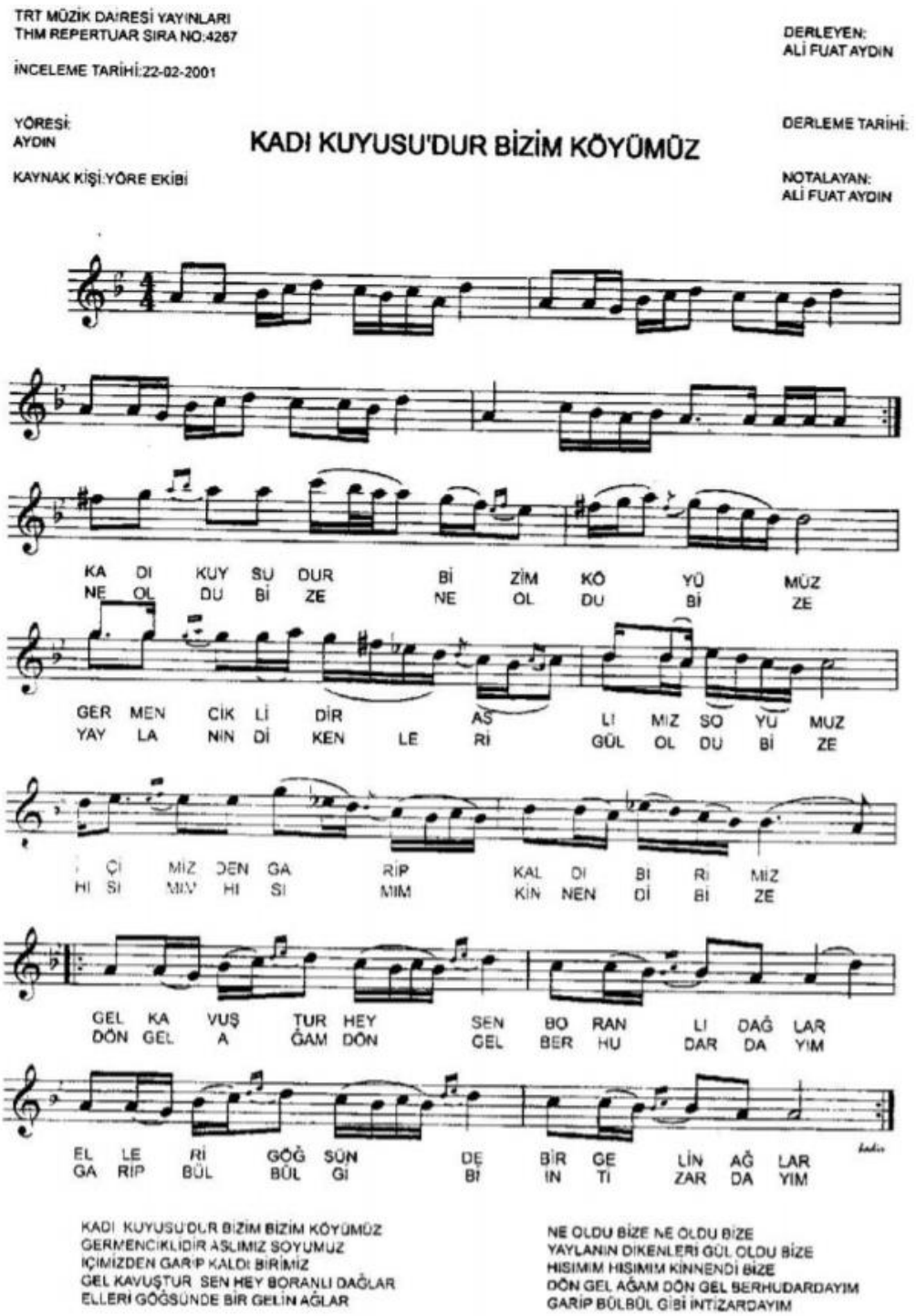
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/kadi_kuyusu'dur_bizim_koyumuz.pdf

2.1.43. Osman Türküsü

Türkünün başlığı ile yapılan aramada herhangi bir notaya ulaşılamazken, ilk mısrası "Osman'ın mendili saman sarısı" ile arama yapıldığında repertuvara kayıtlı bir adet

notaya ulaşılmaktadır. Ulaşılan bu türkünün 3 No'lu defterdeki türküye nazaran eklentilerinin olduğu söylenebilir. Eserin bir saz kısmı bulunmaktadır. 3 No'lu defterde olan notada böyle bir kısım bulunmamaktadır. Melodik olarak incelendiklerinde her ikisinin farklı arızaları aldıkları ve seyir olarak benzemedikleri söylenebilir. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

OSMAN TÜRKÜSÜ

Osman'ın mendili saman sarısı
Osmanım'ı vurdular gece yarısı
Çırpına çırpına deli olmuş Osman'ın karısı

Süpürün hanları Osmanım geliyor
Eğmiş dal fesini arslanım geliyor
Gece gündüz gözüm yoktur kararım (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 43)

Resim 52: Osman Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)
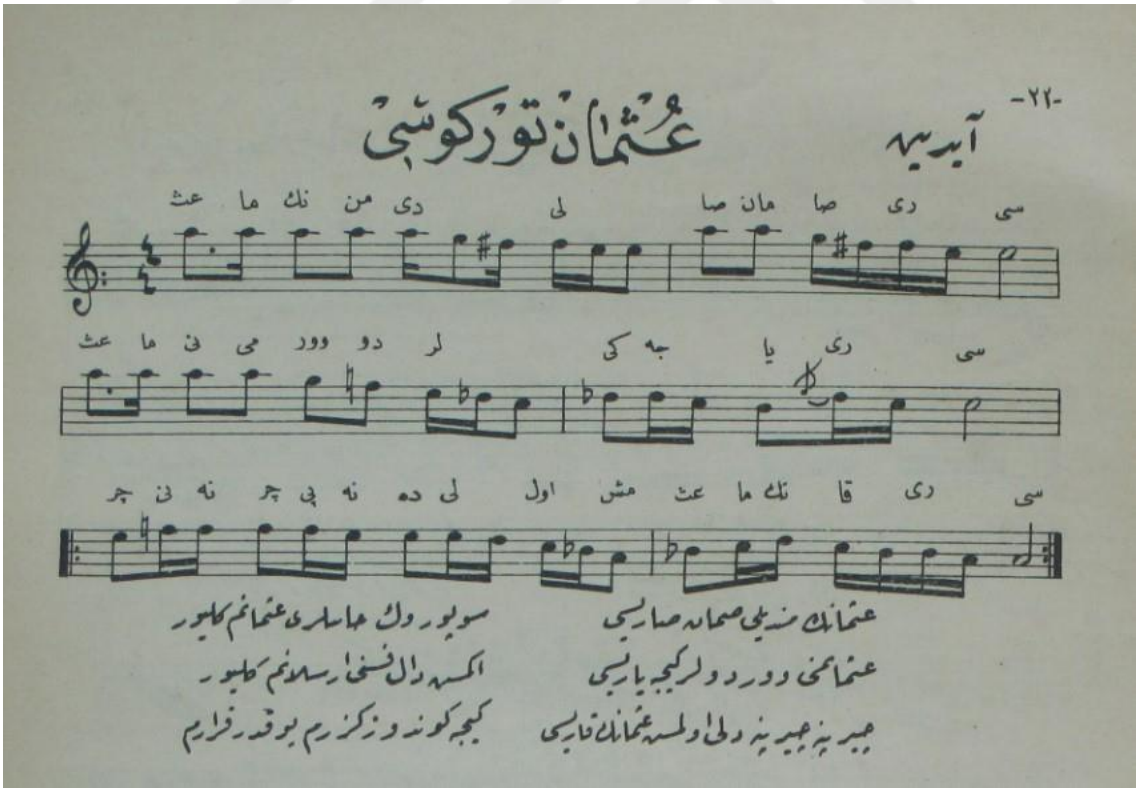
Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 43.

Resim 53: Osmanım'ın Mendili Saman Sarısı (1. Sayfa)
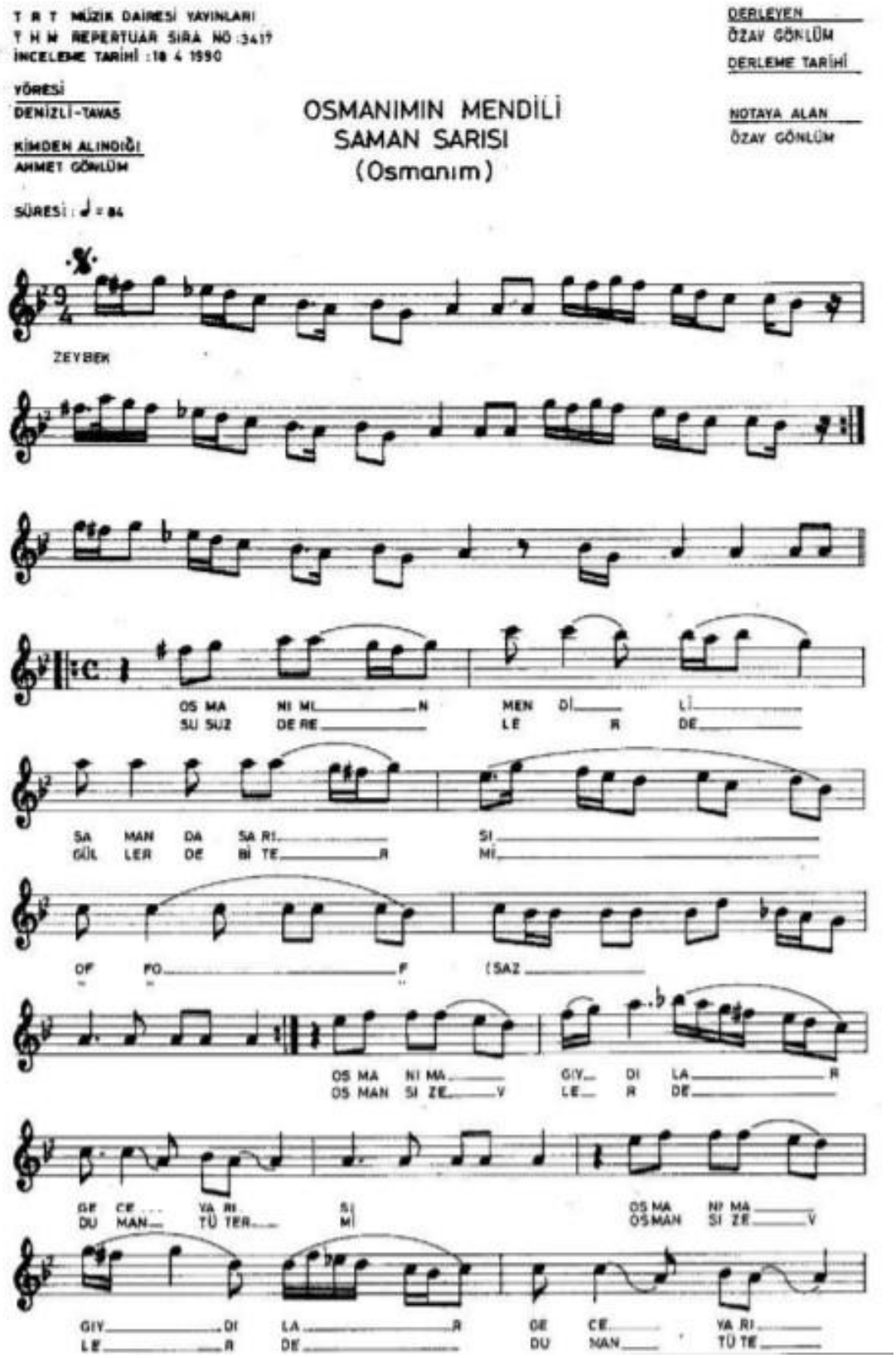
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/osman'imin_mendili_saman_sarisi.pdf

Resim 54: Osmanım'ın Mendili Saman Sarısı (2. Sayfa)
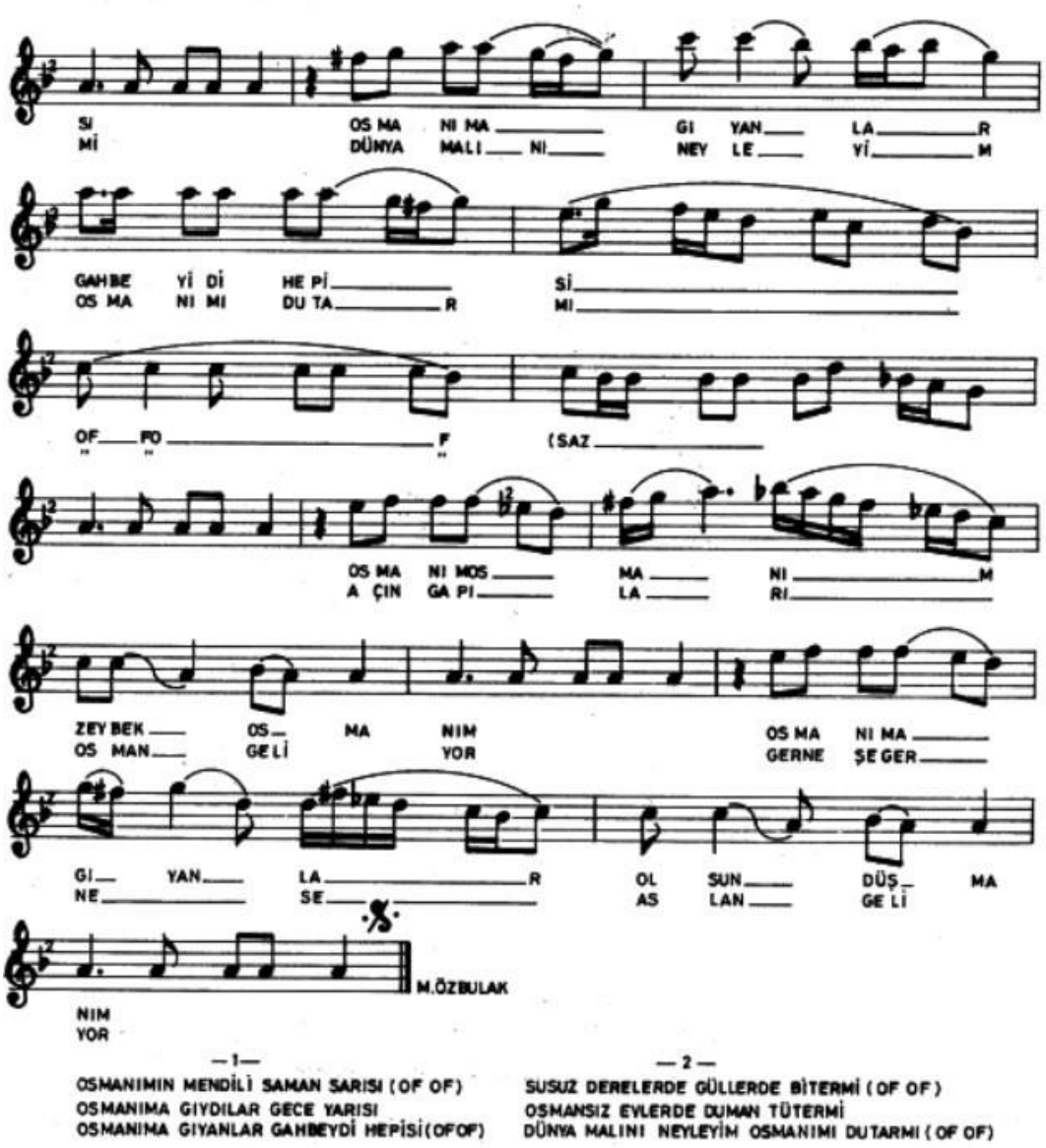
— 1 —

OSMANIMIN MENDİLİ SAMAN SARISI (OF OF)
OSMANIMA GIYDILAR GECE YARISI
OSMANIMA GIYANLAR GAHBEYDİ HEPİSİ(OFOF)

— 2 —

SUSUZ DERELERDE GÜLLERDE BİTERMİ (OF OF)
OSMANSIZ EYLERDE DUMAN TÜTERMİ
DÜNYA MALINI NEYLEYİM OSMANIMI DUTARMI (OF OF)

BAĞLANTI-I

OSMANIM OSMANIM ZEYBEK OSMANIM
OSMANIMA GIYANLAR OLSUN DÜŞMANIM

BAĞLANTI-II

AÇIN GAPILARI OSMAN GELİYOR
GERNEŞE GERNEŞE ASLAN GELİYOR

2.1.44. Hameyli Şarkısı

Türkünün ismi ve ilk mısrası ile tarama yapıldığında, repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.45. Nazoğlu Havası

"Nazoğlu" araması ile karşımıza repertuvara kayıtlı bir adet nota çıkmaktadır. Resim 56-57 ile gösterilen bu türküye bakıldığında; bir saz kısmının olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu iki yönü ile 3 No'lu defterdeki notadan ayrılmaktadır. Güfte itibarı ile incelendiklerinde ise ortak olarak adlandırılabilecek bir mısraları mevcuttur. Melodik yapıları itibarı ile benzer yönlerinin olduğu söylenebilir. Her iki türkünün de "Evç" ve "Nim Hisar" perdeleri ile arıza aldıkları ve aynı perdede karar kıldıkları görülmektedir. Türkülerin güfte ve notaları:

NAZOĞLU HAVASI

Nazoğlu'nun mintanının yenleri
Böber gibi yüzlerinin benleri
Böyle mi olur sık sevginin sonları
Akan çaylar kan göründü gözüme (Anadolu Halk Şarkıları 3, 1927, 45)

Resim 55: Nazoğlu Havası (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)
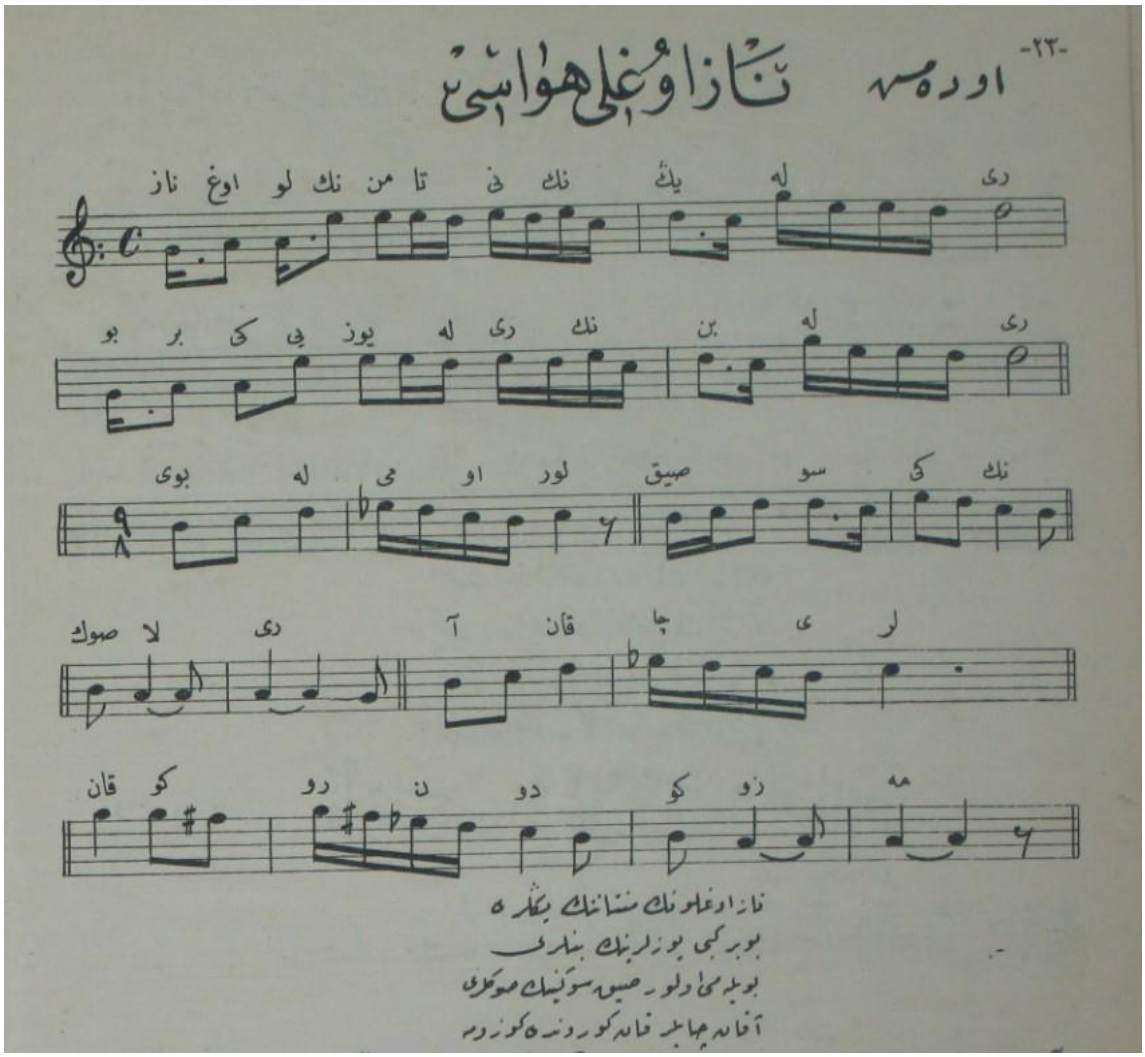
Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 3, 1927, 45.

Resim 56: Nazoğlu'nun Biber Gibi Benleri Var (1. Sayfa)
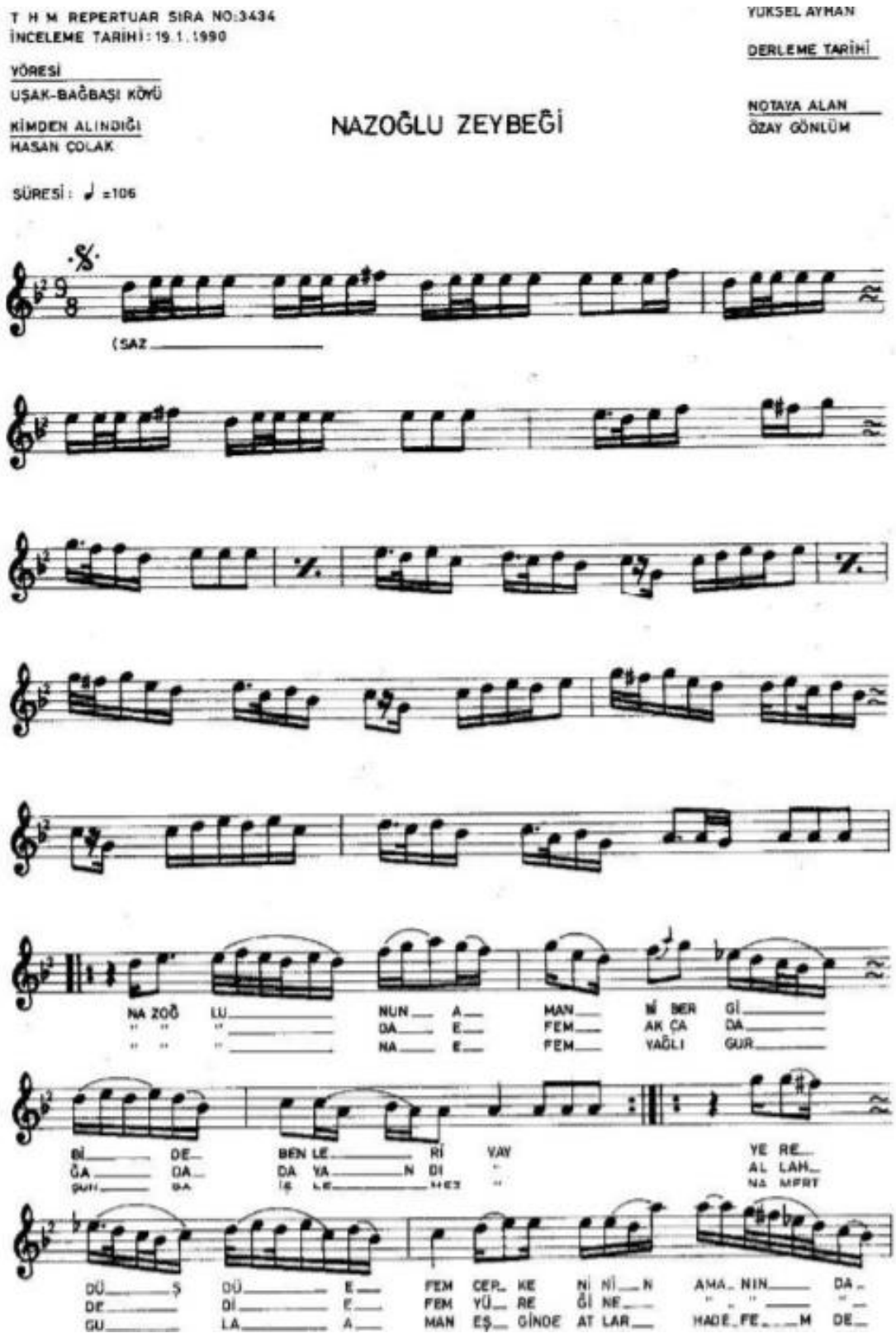
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/nazoglu'nun_biber_gibi_benleri_var.pdf

Resim 57: Nazoğlu'nun Biber Gibi Benleri Var (2. Sayfa)
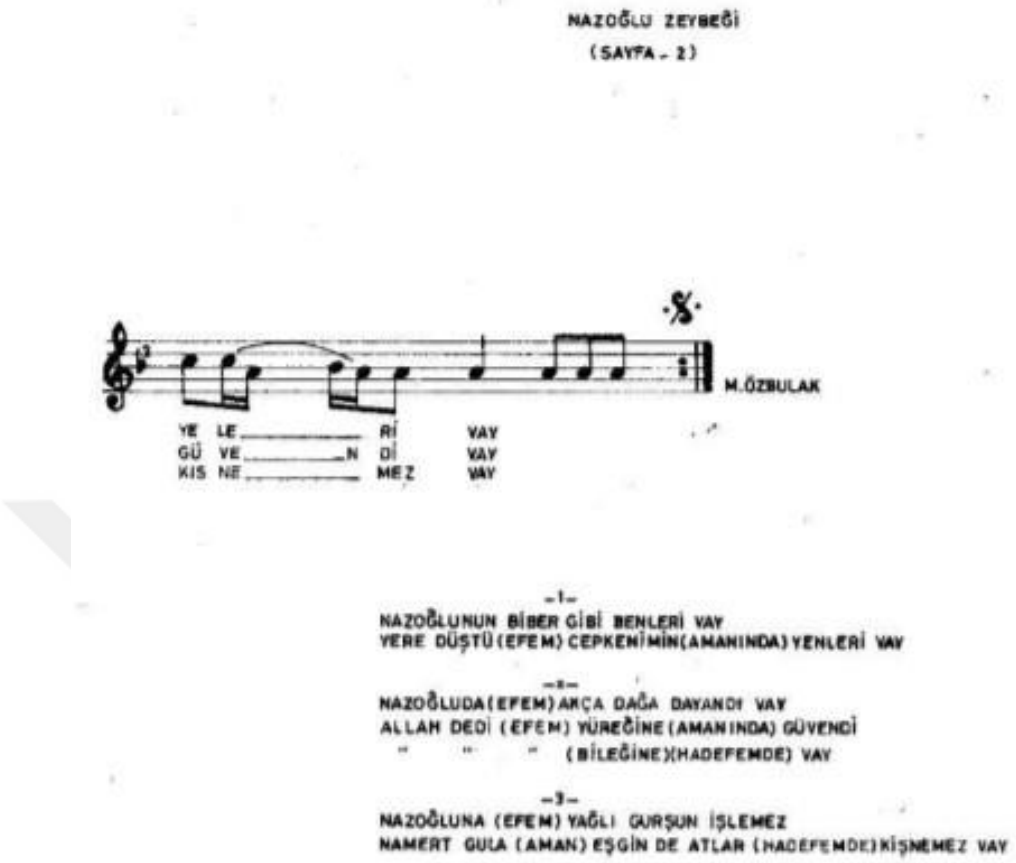
2.1.46. Sürmelim Türküsü

Türkünün başlığı ile tarama yapıldığında herhangi bir notaya ulaşılamazken, güftesinin ilk mısrası olan "Akşam oldu yine bastı kareler" aramasıyla melodik yapı ve güfteleri itibarı ile benzer olan bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.47. Ali Bey Türküsü

Türkünün ismi olan "Ali Bey Türküsü" ve güftesinin ilk mısrası olan "Delikin ile Suludere'nin arası" aramaları ile karşımıza repertuvara kayıtlı herhangi bir nota çıkmamaktadır.

3 No'lu defterdeki eserin güftelerinin portede yer alan gütfeler ile uymadığı söylenebilir. Üçüncü mısrada yer alan "Bağıra çağıra gelip de gelir annesi" kısmının portede "Bağıra çağıra gelir Ali Bey'in annesi"; dördüncü mısrada yer alan "Kaza kurşunu da karşı geldi Ali Beyim ile of" kısmının ise portede "Kaza kurşunu da geldi Ali Beyim ile of" şeklinde olduğu görülmektedir.

2.1.48. Katırcıoğlu Zeybek Havası

Türkünün ismi olan "Katırcıoğlu Zeybek Havası" ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı hiçbir notaya erişilememektedir.

2.2. 4 No'lu Defterin İncelenmesi

Çalışmanın, Osmanlı Türkçesi ile kaleme alınmış ikinci defteri olan Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 4 No'lu defter günümüz Türkçesine aktarılmıştır. Daha sonra içeriğindeki eserler; TRT repertuvarından, Nota Arşivleri, Sanat Müziği Notaları internet sitelerinin arama bölümlerinden, başlıkları ve güftelerinin ilk mısraları ile taranmıştır. Tarama sonucu elde edilen eserler; Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 4 No'lu defterde olan eserler ile güfte ve melodik yapı benzerlikleri açısından mukayese edilerek ortaya konmuştur. Karşılaştırılan eserlerin notaları ile 4 No'lu defterde bulunan türkülerin notaları art arda eklenerek sunulmuştur.

Çalışmaya kaynaklık eden defterlerden ikincisi olan 4 No'lu defterdeki eserlerin güftelerinde bulunan; "biyocuk", "atladırlar", "çatladırlar", "gidem", "amma", "içdin", "geçdin", "tüfenk", "fişenk", "ora" kelimeleri; ait oldukları yörelerin ağız özellikleri ve melodi ile olan hece uyumlarının olumsuz yönde etkilenmemesi için olduğu gibi aktarılmıştır.

Dördüncü defterin karşılaştırma bölümü olan bu bölümün bitiminin ardından, her iki defterde de yer alan mukaddimelerin ve eserlerin günümüz Türkçesine aktarılarak, Finale nota yazım programı ile yeniden notaya alınmış bir şekilde tekrar yazılması sağlanmıştır.

Aşağıdaki tabloda 4 No'lu defterde yer alan türkülerin başlıkları, yöreleri ve usûlleri sıralanmıştır:

Tablo 2: Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 4 No'lu Defterde Bulunan Türküler

	Türkülerin Başlıkları	Türkülerin Yöreleri	Türkülerin Usûlleri
1.	Ger Ali Türküsü	Alaşehir	4/4
2.	Kıllıoğlu Zeybek Türküsü	Aydın	4/4
3.	Zeybek Oyun Havası	Manisa	9/8
4.	Cevriye Türküsü	Manisa	2/4
5.	Dumanlı Dağlar Türküsü	Aydın-Koçarlı	4/4
6.	Gündüz Beyi Türküsü	Koçarlı	2/4

7.	Yayla Zeybek Türküsü	Ödemiş-Gölcük	9/8
8.	Azime Türküsü	Manisa	9/8
9.	Yörük Kızı	Aydın	4/4
10.	Câminin Müezzini Yok	Aydın	4/4
11.	Bozkaya Türküsü	Aydın	9/8
12.	Söğüdün Yaprağı Türküsü	Manisa	7/8
13.	Alçak Dağlar Türküsü	Aydın	4/4
14.	Sarı Boyvada Türküsü	Alaşehir	4/4
15.	Cezayir Türküsü	Ödemiş-Gölcük Yaylası	4/4
16.	Erzurum Havası	Aydın	4/4
17.	Yörük Yaylası Zeybek Havası	Manisa	9/8
18.	Kesik Kerem	Aydın-Koçarlı	4/4
19.	Gaziler Havası	Ödemiş-Boğaziçi Yaylası	4/4
20.	Kantarcıoğlu	Karaman	9/8
21.	Eşekaya Türküsü	Konya	4/4
22.	Keklik Türküsü	Konya	4/4
23.	Sille Türküsü	Konya	4/4
24.	Hapishane Türküsü-Jandarma Türküsü	Konya	9/8
25.	Turnam Türküsü	Ödemiş-Boğaziçi Yaylası	9/8
26.	Ustan Kimdi Türküsü	Konya	4/4
27.	Genç Osman	Konya	4/4
28.	Yayla Havası	Konya	4/4
29.	Zeybek Oyun Havası	Ödemiş-Gölcük	9/8
30.	Meyhâne Türküsü	Karaman	4/4
31.	Elifim Türküsü	Konya	4/4
32.	Acem Kızı Türküsü	Konya	9/8
33.	Menberi Türküsü	Konya	4/4
34.	Kadifeli Gelin Türküsü	Konya	4/4

2.2.1. Ger Ali Türküsü

"Ger Ali" aramasıyla karşımıza aynı isimle gelen eserlerden hiçbiri 4 No'lu defterdeki türkü ile melodik yapı ve güfte itibarı ile benzerlik göstermemektedir.

Bu eserin birinci kıtasının son mısarasının boş bırakılan yeri okunamamıştır. Ayrıca; ikinci kıtadaki 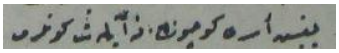 (Cümbüş ede göçün neylemiş günleri?), dördüncü kıtadaki 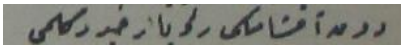 (Dün akşamki rüyamız hayır değil mi?), yine dördüncü kıtadaki 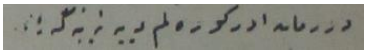 (Derman eder görelim diye ne yine Ger Ali?), beşinci kıtadaki 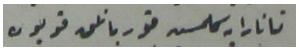 (Ta nereye gelmiş kurbanlık

koyun?) ve son olarak altıncı kıtadaki 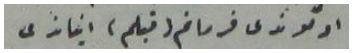 (Okundu fermanım kıblem inandı?) dizelerinin okunuşları kesinlik arzetmemektedir.

2.2.2. Kıllıoğlu Zeybek Türküsü

Türkünün başlığı ve güftesinin ilk mısrası "Ekinler ekilirken" ile yapılan aramada aranılan kriterlere uygun bir notaya erişilememektedir.

2.2.3. Zeybek Oyun Havası

Eserin ismi ile yapılan taramada, Manisa yöresine kayıtlı zeybek havaları incelenmiş ve 4 No'lu defterde bulunan eser ile benzer bir notaya ulaşılamamıştır.

2.2.4. Cevriye Türküsü

Türkünün başlığı ve ilk mısrası ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı bir notaya erişilememektedir.

2.2.5. Dumanlı Dağlar Türküsü

Türkünün ismi ve ilk mısrası ile herhangi bir notaya ulaşılamazken, "Duman var" aramasıyla repertuvara kayıtlı bir adet notaya ulaşılmaktadır. 4 No'lu defterdeki eser ile ulaşılan bu türkünün melodik olarak benzediklerini söylemek mümkün değildir. Ancak güfte benzerliği itibarı ile incelendiklerinde ilk kıtalarının benzer olduğu görülmektedir. Ayrıca 4 No'lu defterde bulunan nüshanın güfte kısmında değişiklik söz konusudur. Güftede yer alan "Duman vardır şu dağların başında" kısmı portede; "Duman vardı şu dağların başında" şeklinde yazılmıştır. Türkülerin güfte ve notları:

DUMANLI DAĞLAR TÜRKÜSÜ

Duman vardır şu dağların başında
Arzum kaldı toprağında taşında
Cab biz değil cümle âlem başında
Asıyorlar kömür gözlüm ağla gel
Sözün geçkin var beylere söyle gel

Benim olur şu derenin söğüdü
Çok verdiler ben tutmadım öğüdü

Küçücükten bir yâr sevdim büyüdü

Biz diye el oğluna eş oldu

Ben söylerim sen gidersin inada

Yalnız taş temel tutmaz binada

İyi günde dost çokmuş dünyada

Kötü günde arayıp soran kalmamış (Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 5)

Resim 58: Dumanlı Dağlar Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

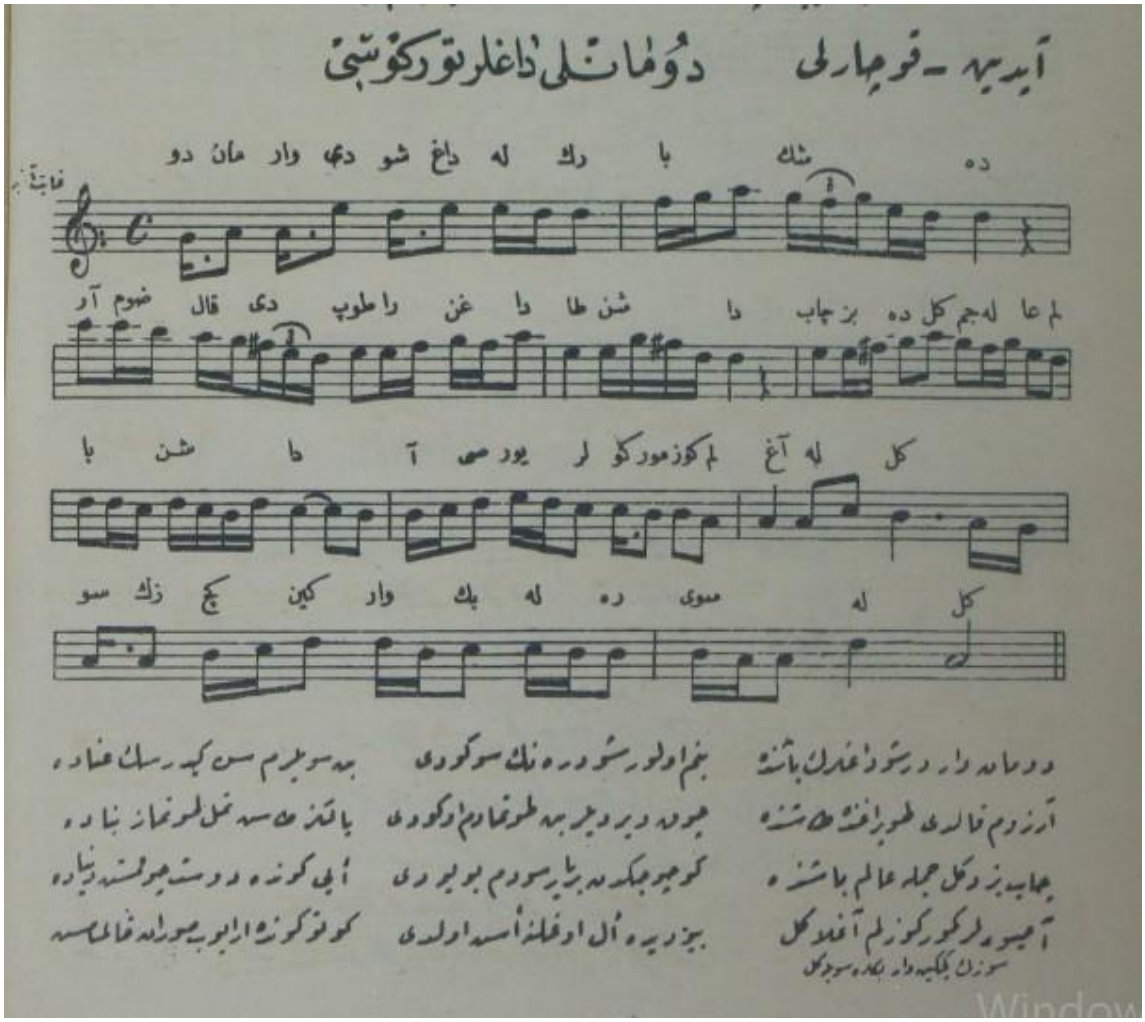

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 4, 1927, 5

Resim 59: Duman Vardır Güzel İzmir'in Başında (1. Sayfa)
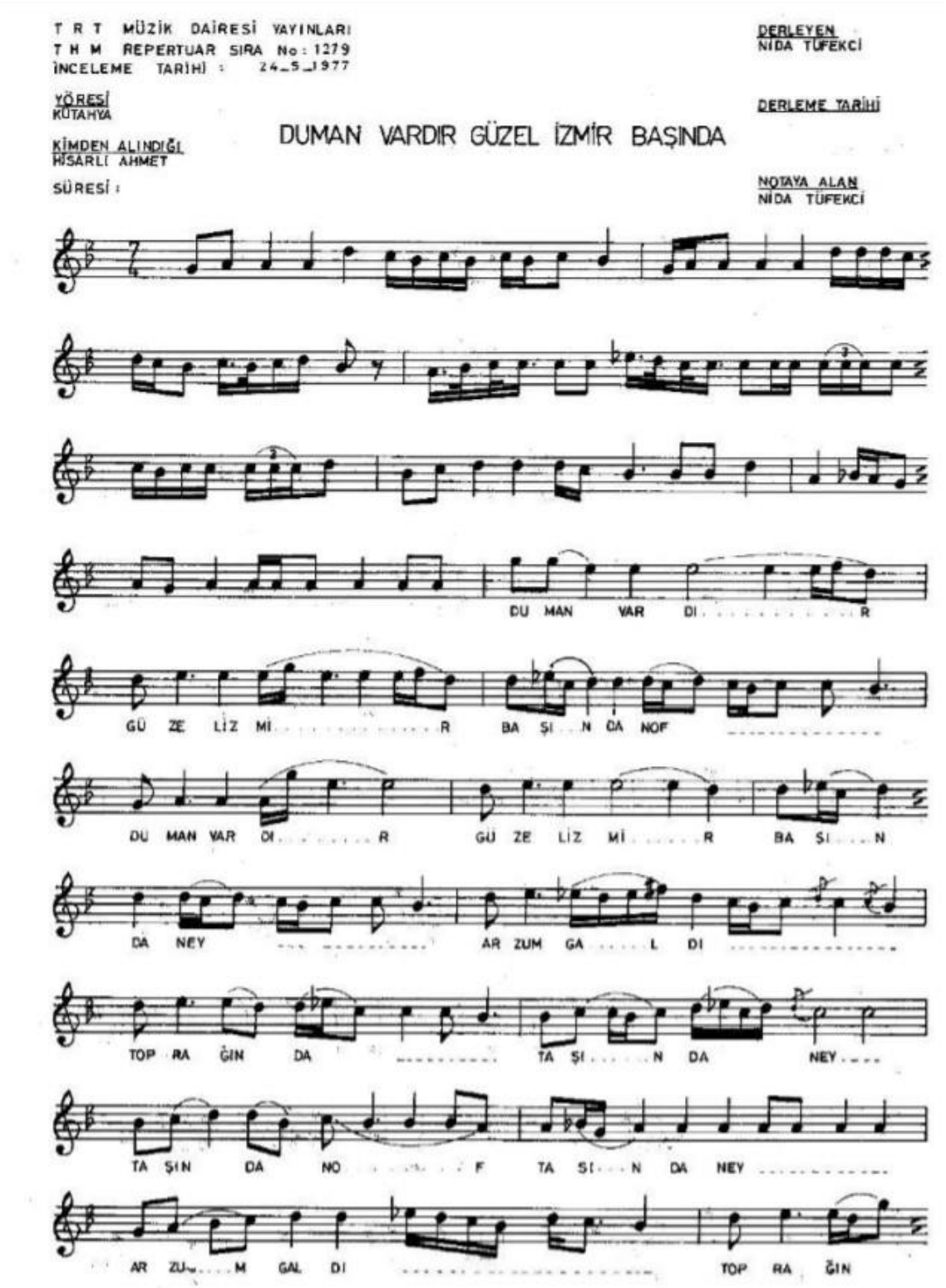
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/duman_vardir_guzel_izmir_basinda.pdf

Resim 60: Duman Vardır Güzel İzmir'in Başında (2. Sayfa)
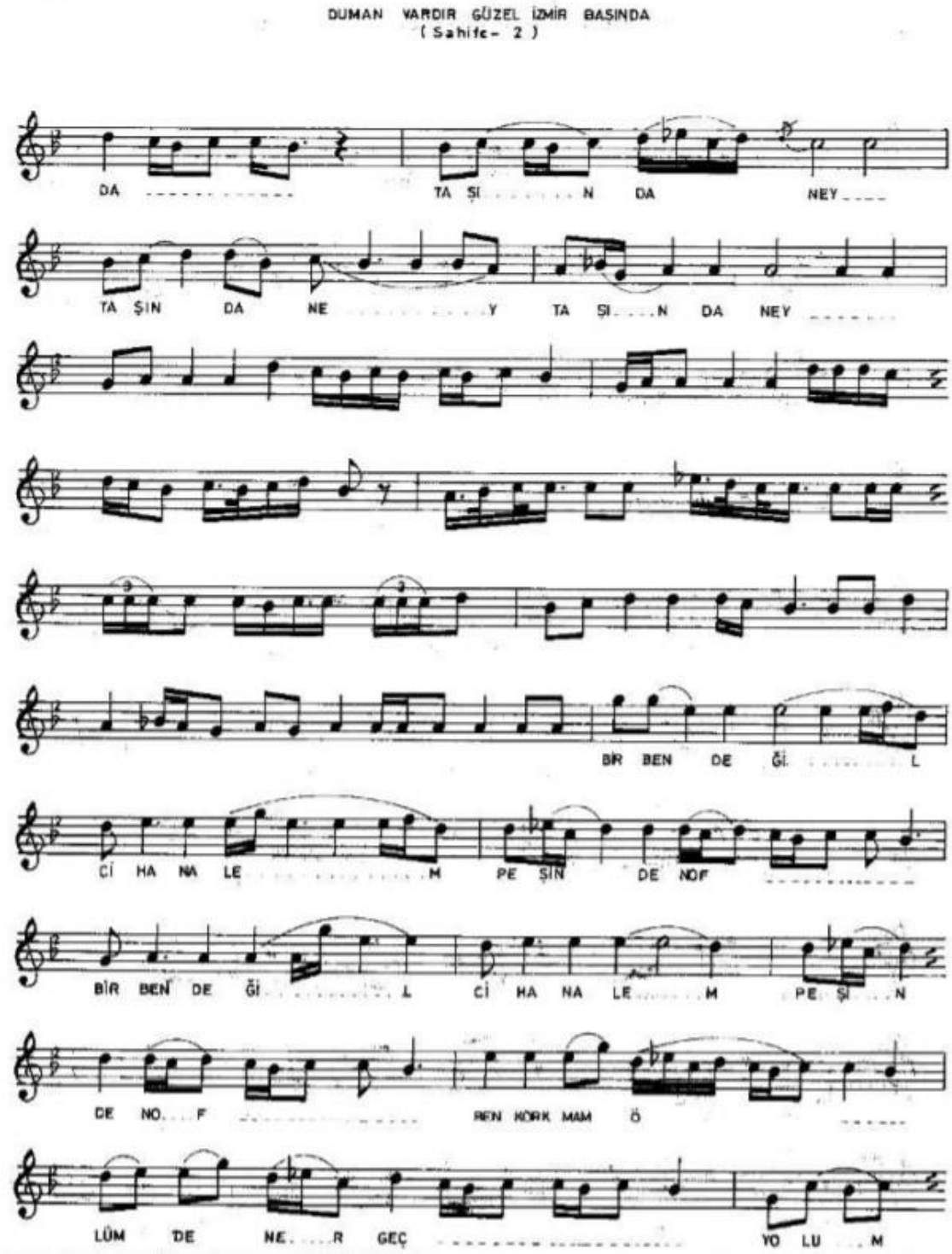
2.2.6. Gündüz Beyi Türküsü

Bu eserin ilk kıtasının ikinci mısrası ile portede yer alan sözler arasında fark olduğu görülmektedir. Eserin güfte kısmında "Yol değil de zor beylere tuğ gelir" olarak yazılan dizenin, portede "Yol değildir zor beylere tuğ gelir" şeklinde yazılmış olduğu göze çarpmaktadır.

Türkünün ismi ve ilk mısrası ile tarama yapıldığında herhangi bir türküye ulaşılamamaktadır. Fakat içinde "İstanbul'dan eğrim büğrüm yol gider" dizesinin geçtiği "Arkamı da verdim şu Manisa'nın dağına" isimli türkünün güftesine ulaşılmaktadır. Ulaşılan türkünün güftesi aşağıdadır:

ARKAMI DA VERDİM ŞU MANİSA'NIN DAĞINA

Arkamı da verdim şu Manisa'nın dağına
Çözemedim kollarımın bağına
Selam söylen saçlının da beyine
Al evreli şal çevreli Gündüzoğlu

İstanbul'dan eğrim büğrüm yol gelir
Yol değildir beylere tuğ gelir
Gençliğimde ölüm bana zor gelir
Dolan dolan şu dağları Gündüz Beyim

Koca dağ başına çıktım oturdum
Dört yanımda lale sümbül bitirdim
Ben bir çakır gözlü yiğidim
Dolan dolan şu dağları Gündüzoğlu

Koca dağ başı kum kayır daşlı
Kalkışır develeri pepelek başlı
Kız buğday benizli gelin kıvırcık saçlı
Al evreli şal çevreli Gündüz Beyim (http://bilgiyayim.com/il-il-turkuler/manisa-turkuleri/)

2.2.7. Yayla Zeybek Türküsü

Eserin ismi olan "Yayla Zeybek Türküsü" ile yapılan taramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.2.8. Azime Türküsü

Türkünün başlığı olan "Azime Türküsü" ile yapılan aramada bir esere ulaşılamazken güftenin ilk mısrası "Haydi gidelim (gidem) Karataş'a üzüme" taraması ile bir adet notaya erişilmektedir. Ulaşılan bu türkü ile 4 No'lu defterde bulunan türkünün güftesinin benzerlikleri olduğu söylenebilir. 4 No'lu defterdeki nüshada "Haydi gidem Karataş'a üzüme, Ayrılık sürmelerin çekmiş gözüne' şeklinde yazılmış olan güftenin; Resim 62'de gösterilen türküde, "Hadi gidem Garadaş'a üzüme aman, Gelin sürme çekmiş gaşlarına gözüne" şeklinde yazıldığı görülmektedir. Ayrıca 4 No'lu defterdeki türkünün güftesi bir kıta iken, Resim 62'deki eserin güftesi üç kıtadır. Melodik anlamda benzerliklerinden söz edilemez. Türkülerin güfte ve notası:

AZİME TÜRKÜSÜ

Haydi gidem Karataş'a üzüme
Ayrılık sürmelerin çekmiş gözüne
Aman aman Azime yel estikçe yellenir
Biyocuk da sarılsam her yanlarım dinlenir (Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 8)

Resim 61: Azime Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

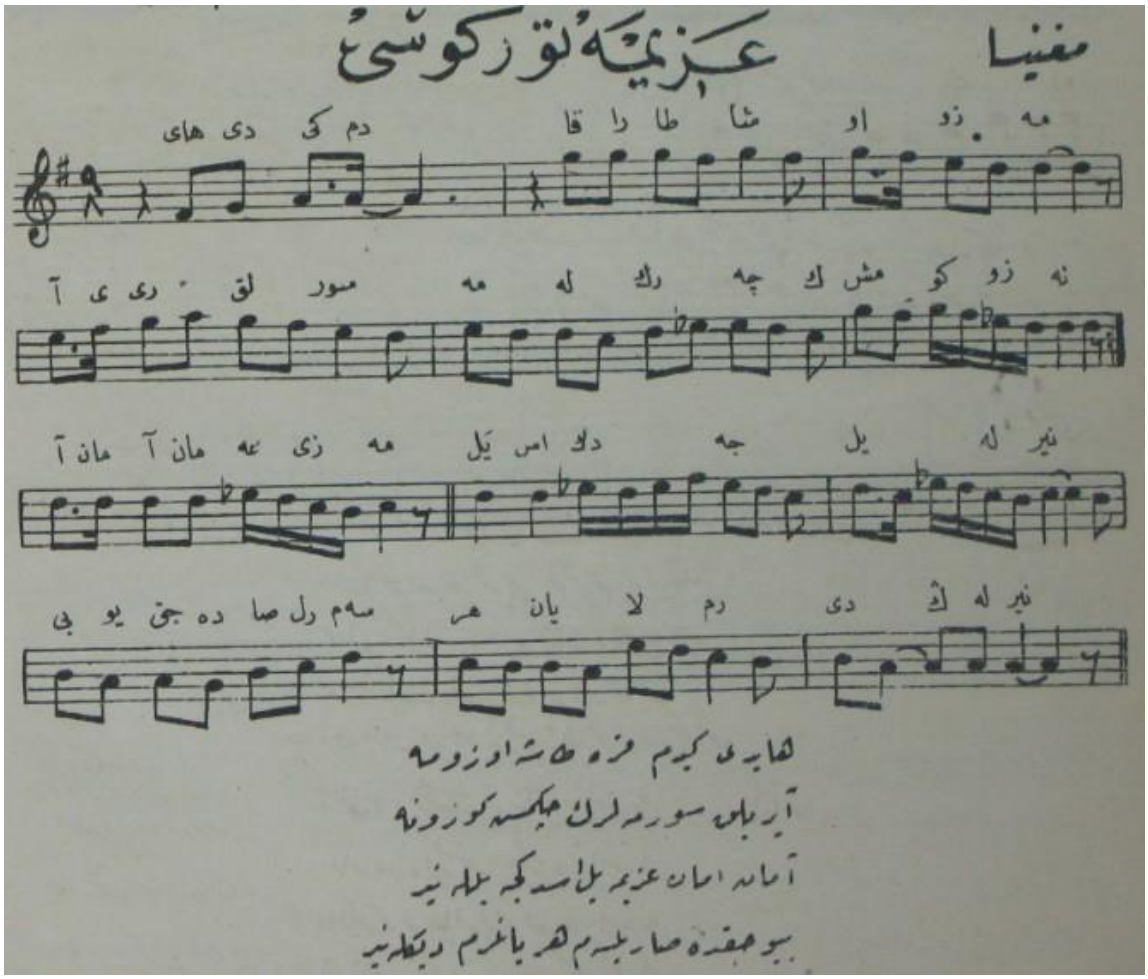

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 4, 1927, 8.

Resim 62: Haydi Gidem Garadaş'a Üzüme
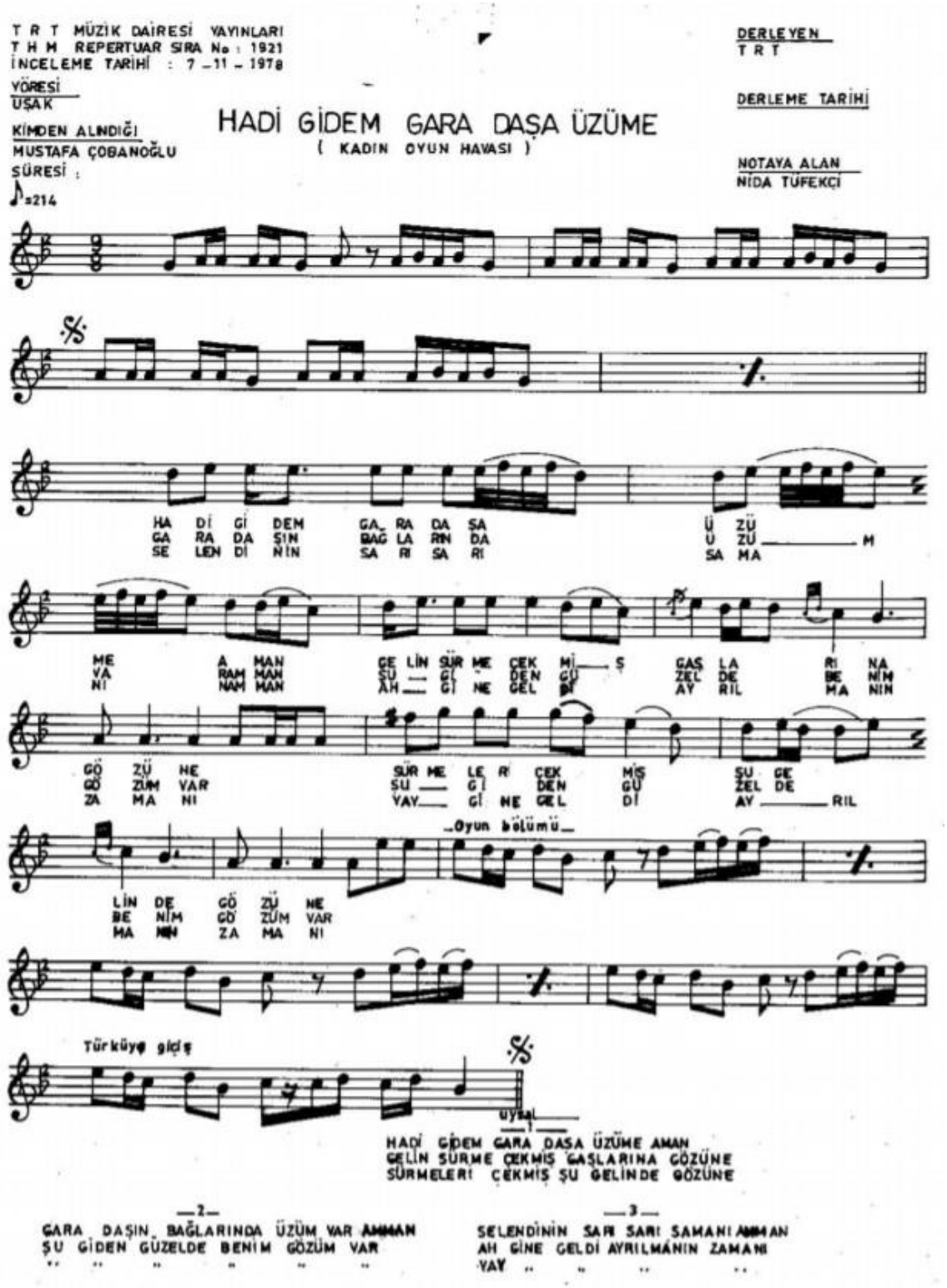
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/hadi_gidelim_garadas'a_uzume.pdf

2.2 9. Yörük Kızı

Türkünün ismi olan "Yörük Kızı" ve güftesinin ilk mısrası olan "Odamızın arkasından deldiler" taramaları ile repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya erişilememektedir.

2.2.10. Câminin Müezzini Yok

Türkünün başlığı, aynı zamanda ilk mısrası olan "Câminin Müezzini Yok" taramasıyla repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.2.11. Bozkaya Türküsü

Eserin ismi ile yapılan arama ile herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır. Fakat 4 No'lu defterdeki eserin yalnızca ilk kıtasının aynısının başka bir eserde daha olduğu tespit edilmiştir. Bu benzer kıta tespit edilen eserin ilk kıtasıdır. Ayrıca tespit edilen bu eserin notasına erişilememektedir. Türkünün güftesi aşağıdadır:

İZMİR'İN KAVAKLARI 4

Bozkaya'dan aştılar
Çalıya martin astılar
Çakırcalı'yı görünce
Jandarmalar kaçtılar

Çakırcalı martini yağladı
Bozdağ Tepesi'ni boyladı
Atma Memet vurursun
Sonra püşman olursun

Aydın'ın kavakları
Dökülür yaprakları
Bana da Çakıcıoğlu derler
Yakarım konakları (https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=19342)

2.2.12. Söğüdün Yaprağı Türküsü

Türkünün başlığı olan "Söğüdün Yaprağı Türküsü" ile repertuvarda kayıtlı bir adet notaya erişilmektedir. Her ikisinin de aldıkları arızalar aynı olmakla birlikte "Rast" perdesinde karar vermektedirler. Melodik seyirlerin benzedikleri söylenemez. Bunun yanı sıra Resim 64-65'deki türküde bir saz kısmı olduğu da görülmektedir. Güftelerinin ilk kıtaları itibarı ile benzer oldukları söylenebilir. Türkülerin güfte ve notası:

SÖĞÜDÜN YAPRAĞI TÜRKÜSÜ

(1)
Söğüdün yaprağı aman aman nârindir nârin
İçerim yanıyor yavrum dışarım serin
Sana da yâr bulunur aman aman ben Allah kerîm
Kınalı topuklum yavrum suya mı geldi
Rastık kaşında kaşında
On üç on dört yaşında yaşında
Aklı başında

(2)
Fesleğen dalından aman aman odun olur mu
Türkmen kızlarından yavrum kadın olur mu
Üç beş de şeftalinin yavrum tadı olur mu
Kınalı topuklum aman suya mı geldi
Rastık kaşında kaşında
On üç on dört yaşında yaşında
Aklı başında (Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 12)

Resim 63: Söğüdün Yaprağı Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

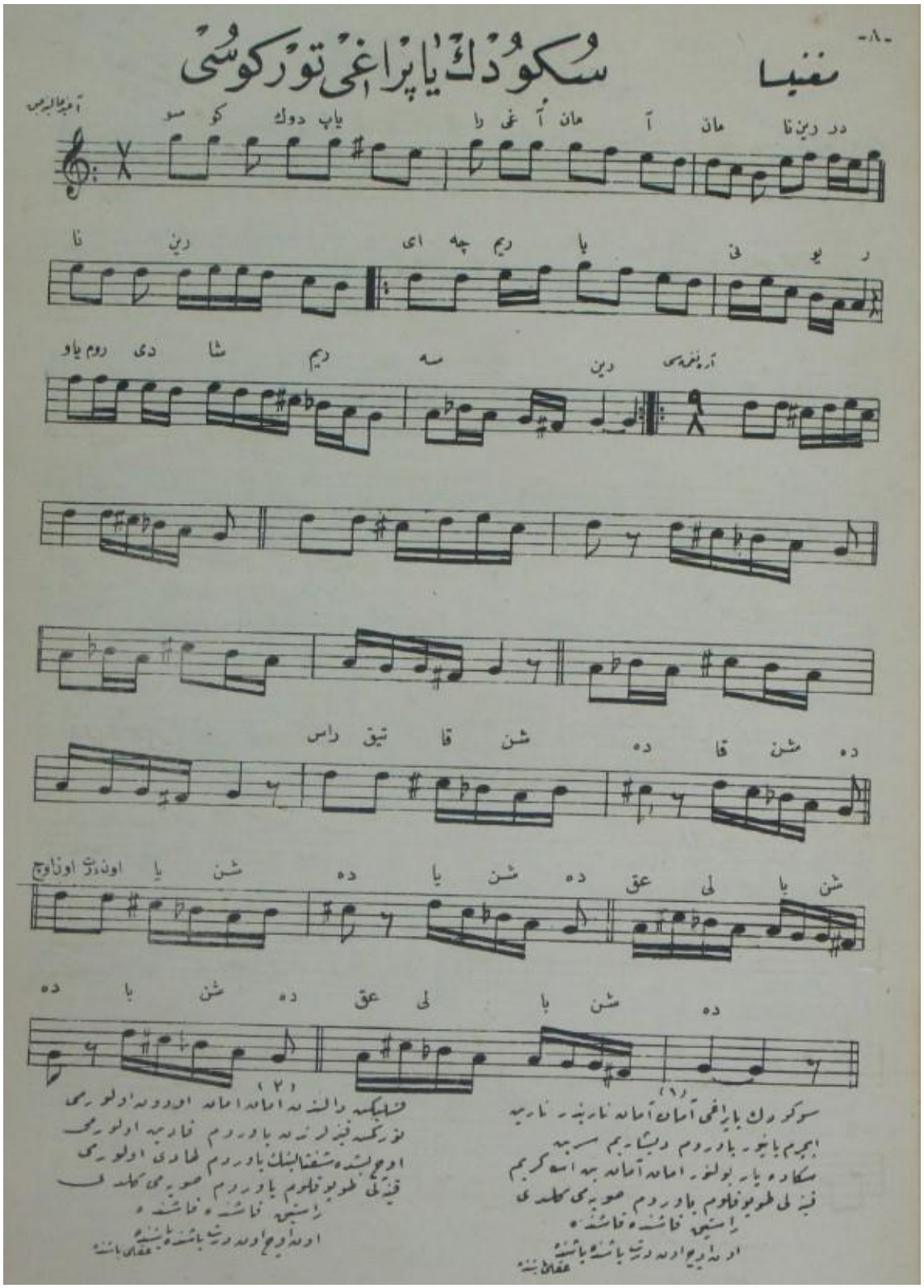

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 4, 1927, 12.

Resim 64: Söğüdün Yaprağı Narindir Narin (1. Sayfa)
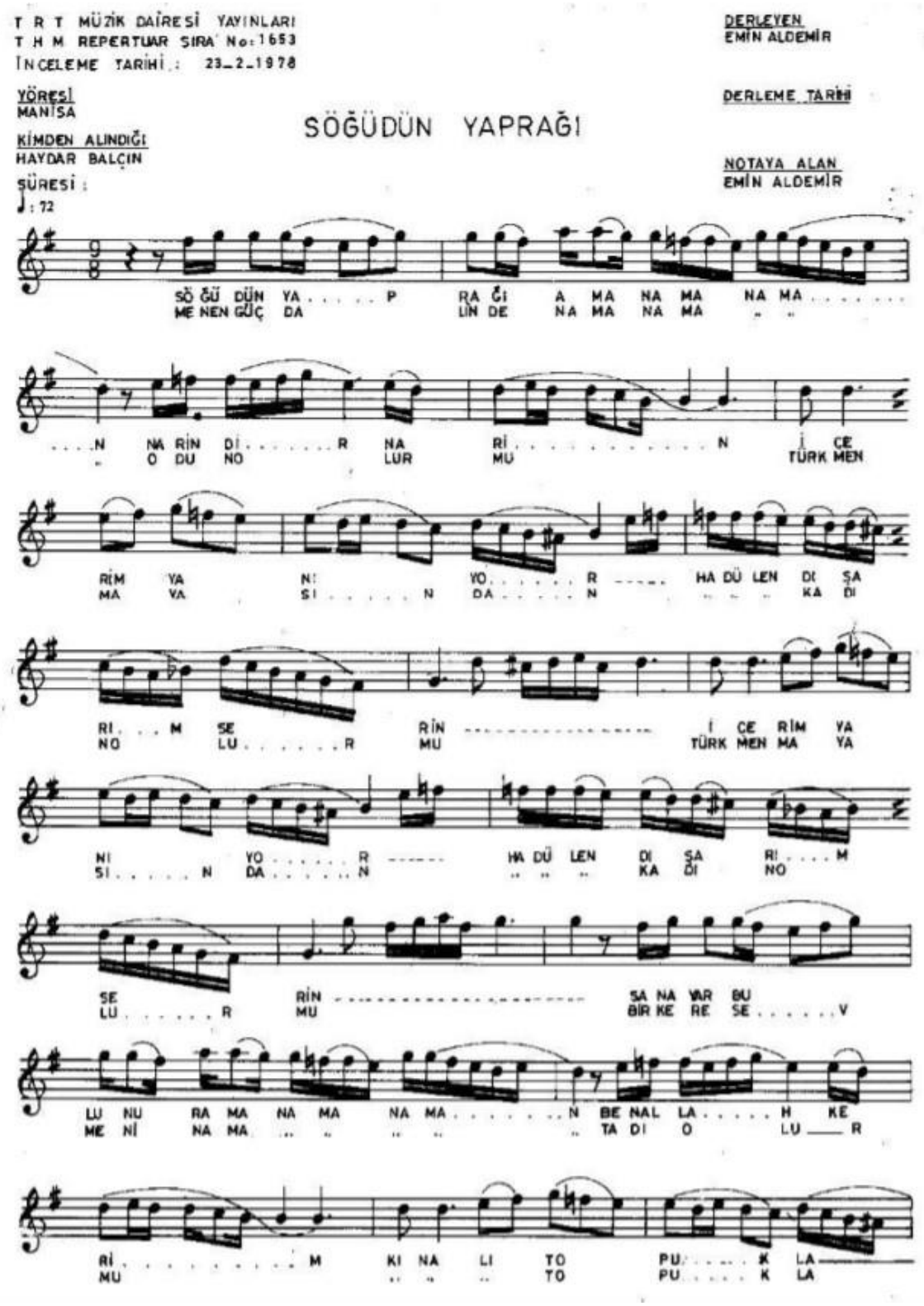
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/sogudun_yapragi_narindin_narin.pdf

Resim 65: Söğüdün Yaprağı Narindir Narin (2. Sayfa)
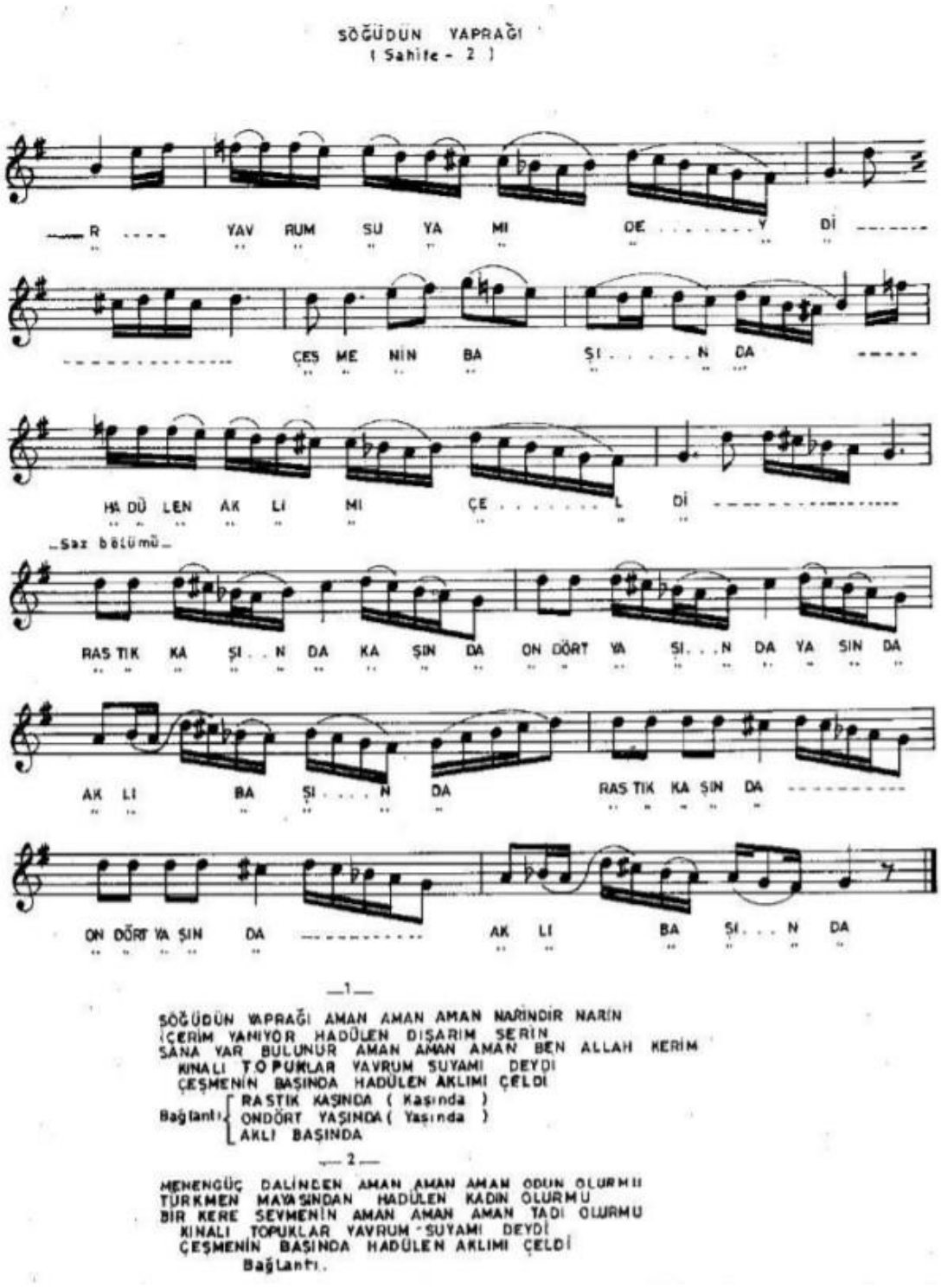
2.2.13. Alçak Dağlar Türküsü

Türküsün ismi "Alçak Dağlar Türküsü" ve ilk mısrası olan "Uzundur selvinin dalı yere eğilmez" taramalarıyla repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya erişilememektedir. Fakat

içinde "Uzundur selvinin dalı yere eğilmez" mısrasının geçtiği bir türkünün güftesine ulaşılmaktadır. Türkünün güftesi aşağıdadır:

GOCA DAĞIN BAŞINDA BİR ULU MEŞE

Goca dağın başında bir ulu meşe
Meşenin dibine oturmuş bir gelin Ayşe
Bir elinde meşe bir elinde şişe
Sen doldur da ben içeyim kız gelin Ayşe

Uzundur selvinin dalı yere eğilmez
Karşıdan karşıya da güzel sevilmez
Elin de kızı muhannettir hemen sarılmaz
Her sabah her sabah

Günün doğduğu yerden ben de doğarım
Duvardan duvara boynum eğerim
Seni de yaradan gadir de Mevlâmın
Ben de kulu değil miyim of

Goca dağın başında bir topca kar idim
Sam yelleri esdikçe ılgıt ılgıt eridim
Eskiden de çok muhabbetli dostun ben idim
Şimdi de ayrı düştük unuttun mu

Goca dağı da aşan gelin
Al kırmızı da guşan gelin
Kocan da çirkin sen güzel
Gayret et de boşan gelin (https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=19177)

2.2.14. Sarı Boyvada Türküsü

Türkünün başlığı "Sarı Boyvada Türküsü" ve ilk mısrası olan "Alıverin kır atımın gemini" ile yapılan aramalarda repertuvara kayıtlı hiçbir notaya erişilememektedir.

2.2.15. Cezayir Türküsü

"Cezayir Türküsü" aramasıyla herhangi bir notaya ulaşılamazken, "Cezayir" aramasıyla repertuvara kayıtlı türküler sırası ile incelenmiştir. Bu incelemenin sonunda 4 No'lu defterde yer alan türkü ile en çok benzeyen iki türkü karşılaştırmaya alınmıştır:

a. Cezayir'in Yüksek Olur Evleri (Resim 67-68)

b. Cezayir'e Kara Bayrak Çekildi (Resim 69-70)

Ulaşılan ilk türküyle 4 No'lu defterdeki türkünün güfterlerinin benzerlikleri göze çarpmaktadır. 4 No'lu defterde "Cezayir'in ufak ufak evleri" şeklinde yazılan mısra Resim 67-68'deki türküde; "Cezayir'in yüksek olur evleri" şeklindedir. 4 No'lu defterde Türkçe bilmez mâni söyler dilleri" şeklinde yazılan yerin ulaşılan türküde; "Türkçe bilmez Arapça'dır dilleri" şeklinde yazılmış olduğu görülmektedir. Melodik yapıları benzer değildir.

Ulaşılan bir diğer türkünün (Resim 69-70) 4 No'lu defterdeki türkü ile en çok benzeyen kısmının güftesi olduğu söylenebilir. 4 No'lu defterdeki türkünün iki kıtasının da ulaşılan türkünün güftesinde görmek mümkündür. Melodik yapılarına bakıldığında ise; karar kıldıkları perdelerin ve aldıkları arızaların benzer olduğu söylenebilir. Seyir anlamında benzerlikleri yoktur. Tükülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

CEZAYİR TÜRKÜSÜ

Cezayir'in ufak ufak evleri
İçindedir ağaları beyleri
Türkçe bilmez mâni söyler dilleri
Tunus Terablus Cezayir'i of

Yaz gelince gemilerimiz yağlanır
Kış gelince tersaneye bağlanır
Delikanlılar Cezayir'de eğlenir
Sokakları mermer taşlı Cezayir hey of

(Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 15)

Resim 66: Cezayir Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)
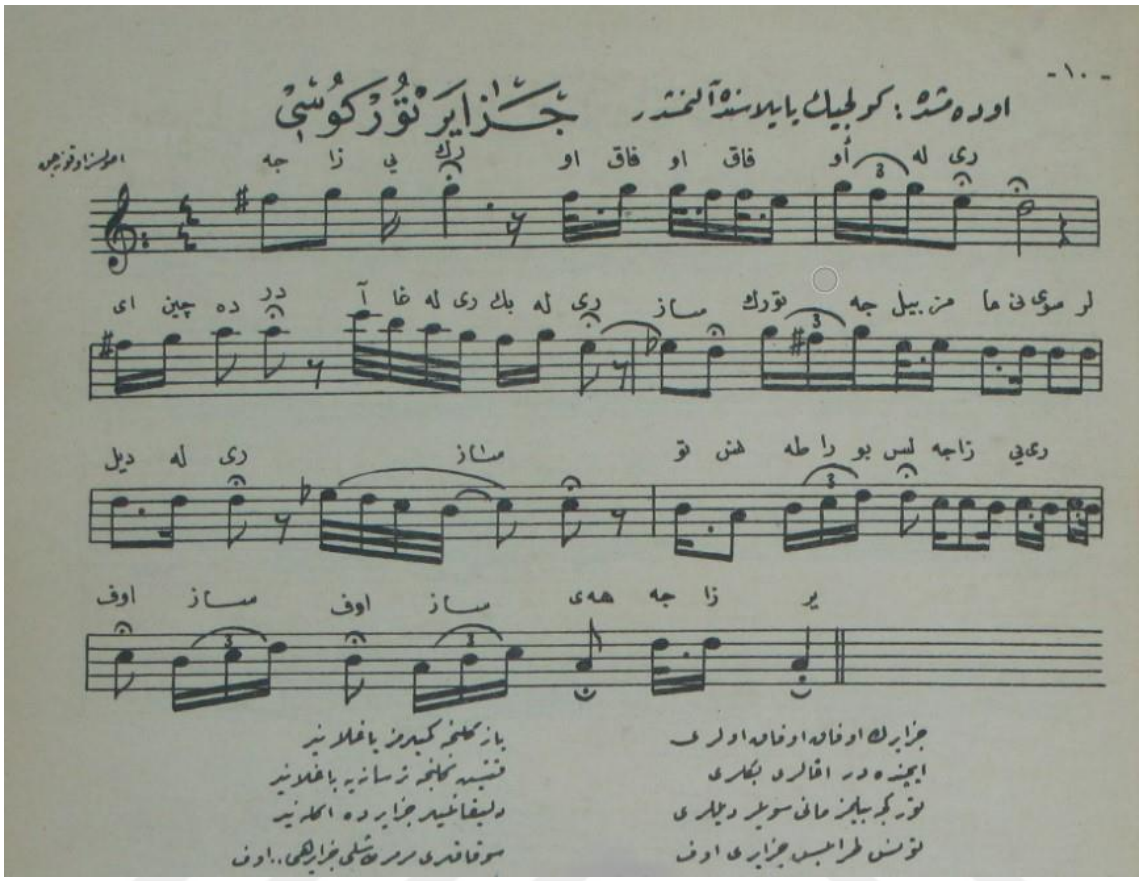
Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 4, 1927, 15.

Resim 67: Cezayir'in Yüksek Olur Evleri (1. Sayfa)
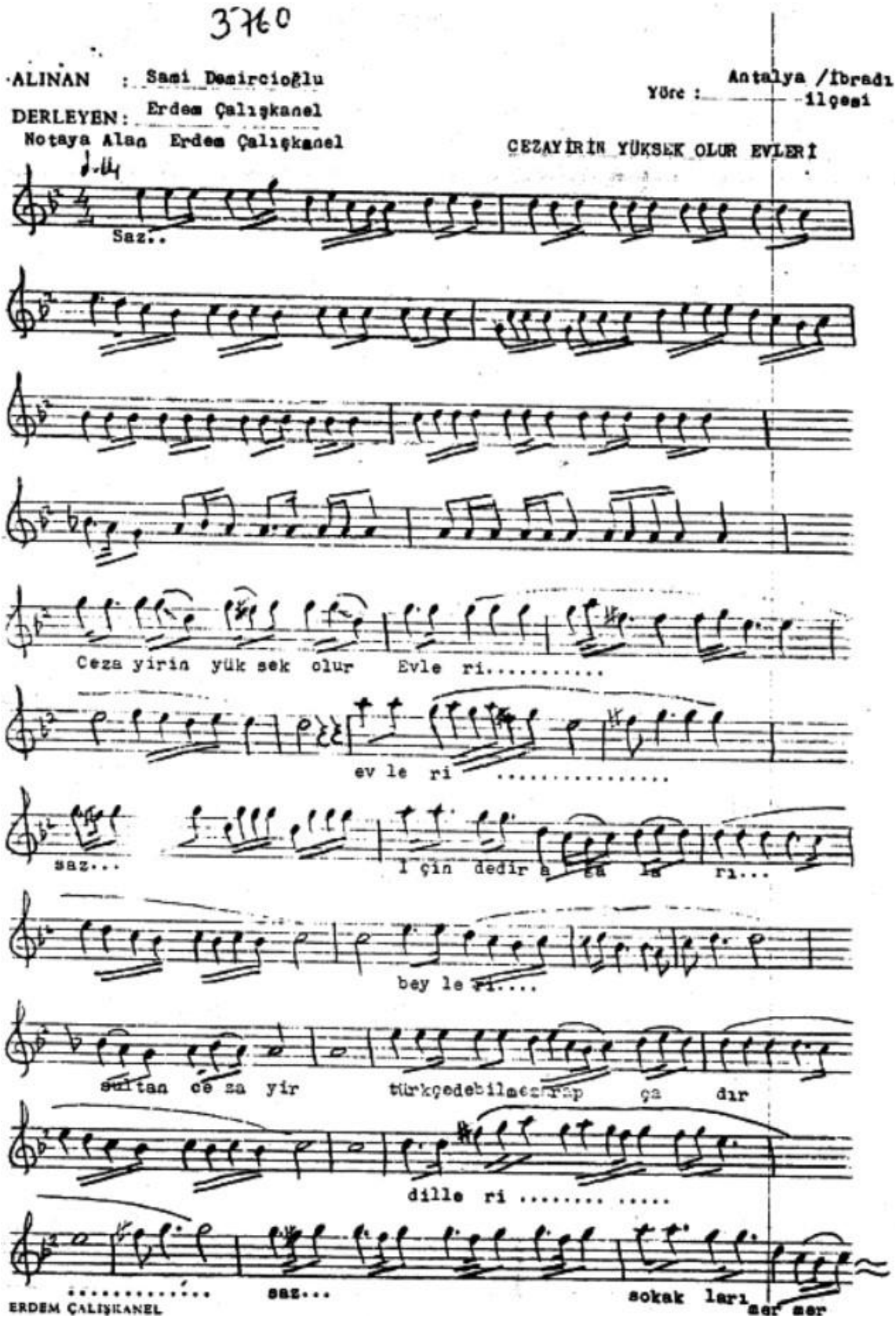
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/turk-halk-muzigi/1136.html

Resim 68: Cezayir'in Yüksek Olur Evleri (2. Sayfa)

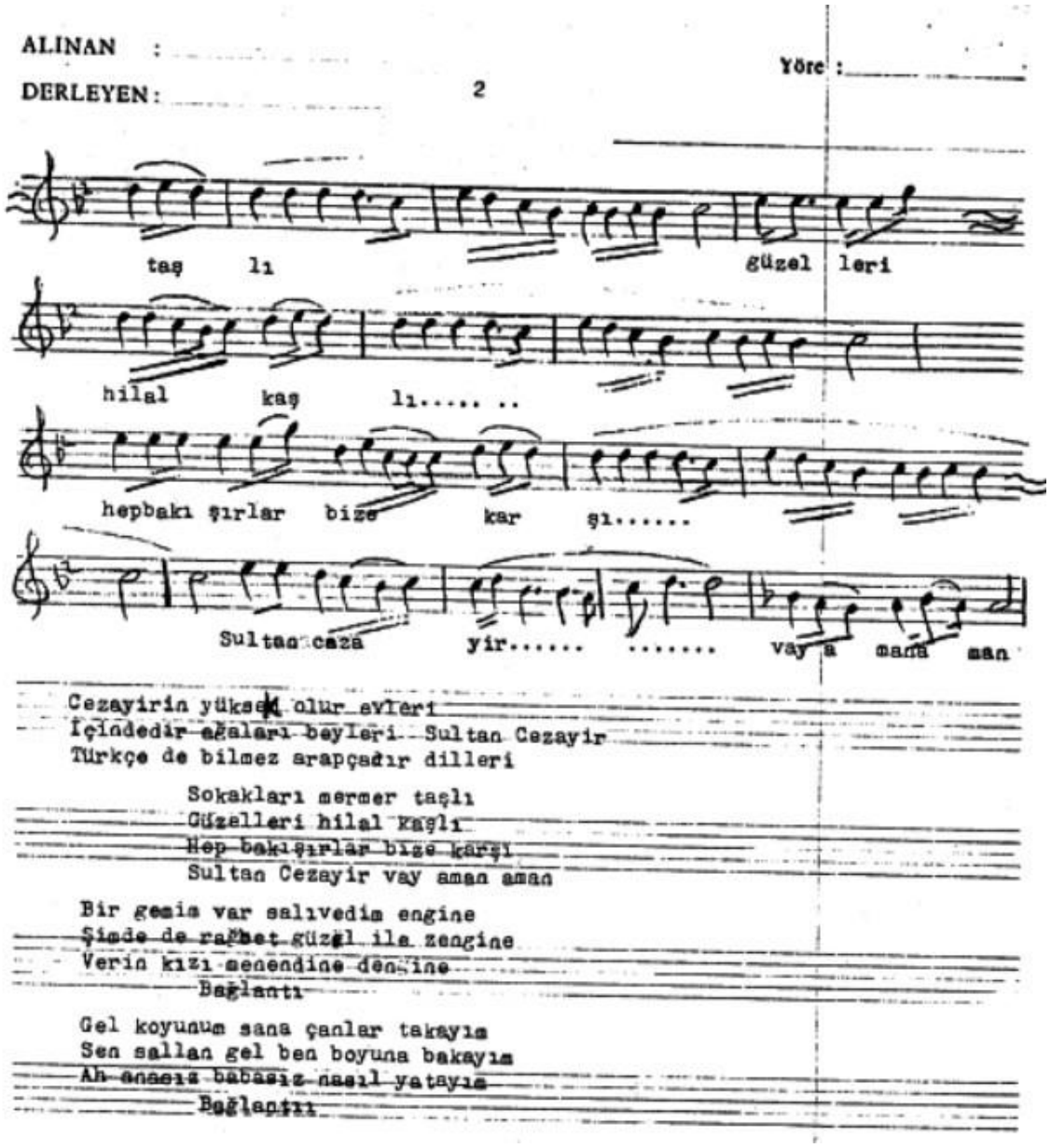

Resim 69: Cezayir'e Kara Bayrak Çekildi (1. Sayfa)
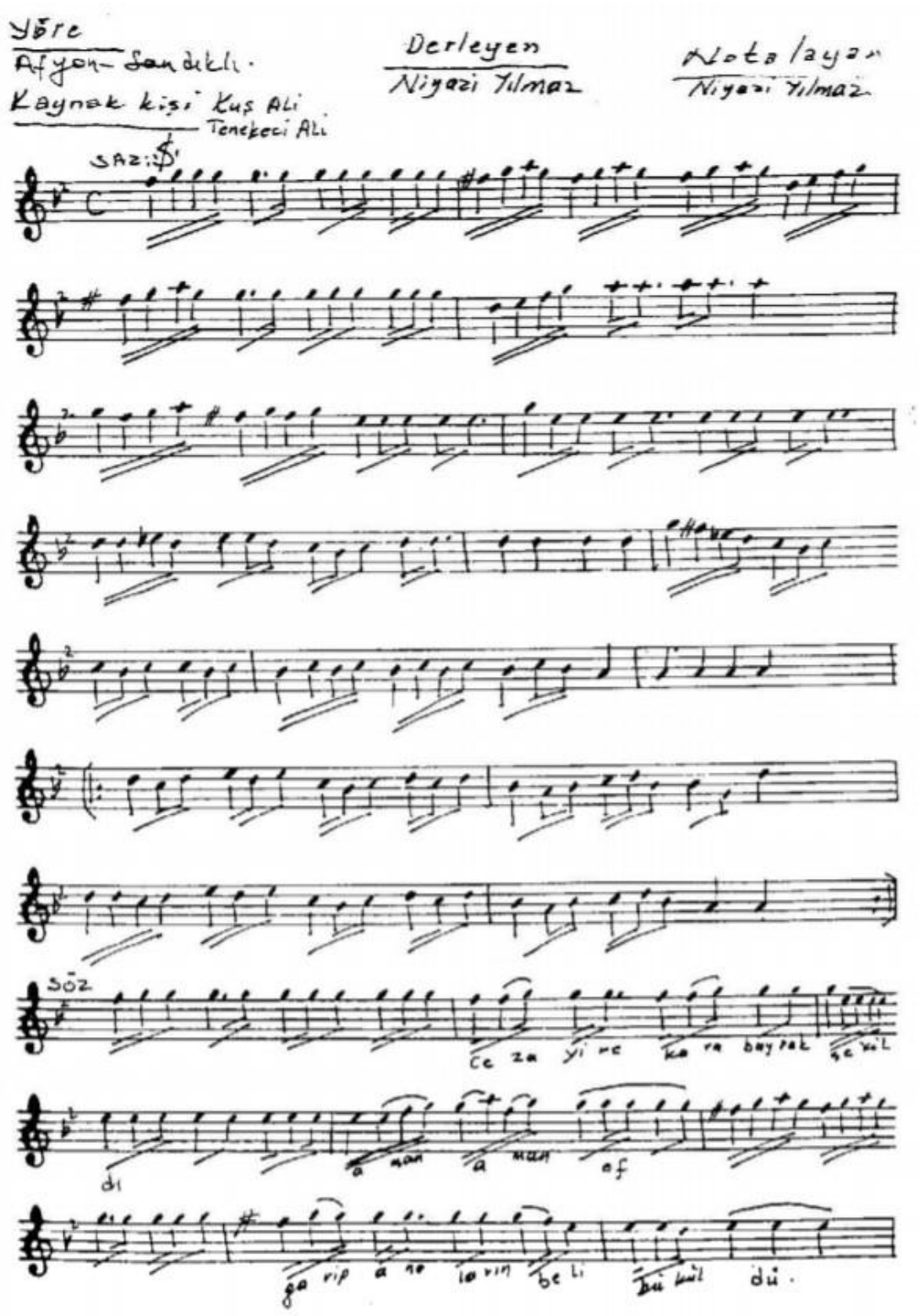
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/cezayire-kara-bayrak-cekildipdf1518891412.pdf

Resim 70: Cezayir'e Kara Bayrak Çekildi (2. Sayfa)
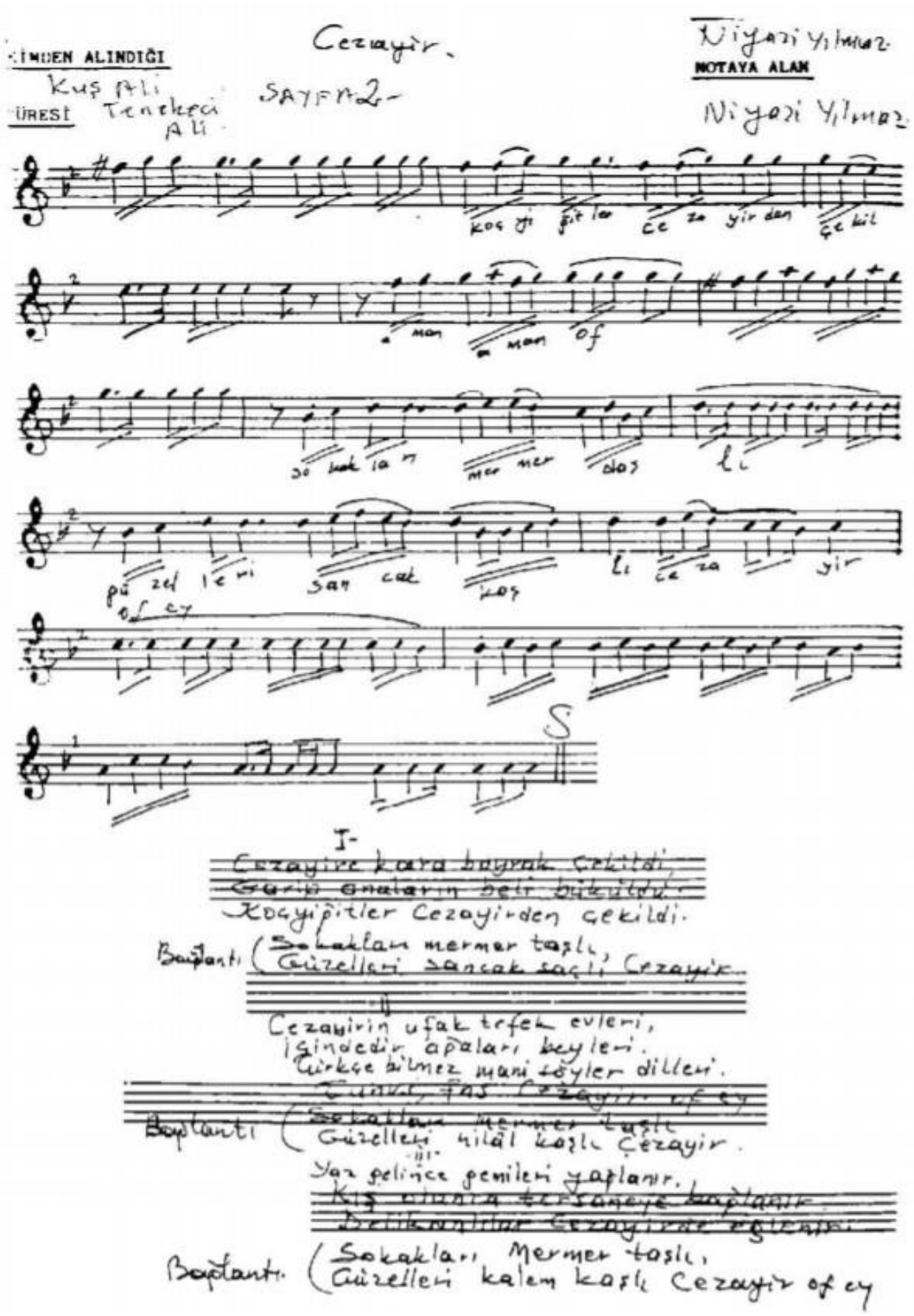
2.2.16. Erzurum Havası

Türkünün ismi olan "Erzurum Havası" ile yapılan taramada herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır. Fakat güftesinin ilk mısrası "Yalandır şu dünyanın ötesi yalan" araması ile bir adet türkünün güftesine erişilmektedir. Ulaşılan bu türkünün ilk kıtası ile 4 No'lu defterdeki türkünün ilk kıtası benzerlikler göstermektedir. Notasına erişilemeyen bu türkünün güftesi aşağıdadır:

YALANDIR ŞU DÜNYANIN ÖTESİ

(Ahey)Yalandır da şu dünyanın ötesi yalan
Zalim felekdir de yari elimden alan
(Ahey) Mısır'a sultan etseler istemem kalan
Dost ağlayıp düşman güldükten kelli

(Ahey) Bire ömrüm geçti de şu geyiğin postunda
Ezrail de can almanın kastında
(Ahey) döne döne teneşirin üstünde
Yunmayınca gönül yardan ayrılmaz

(Ahey) Ezeli de bire deli gönül ezeli
Güz gelince bağlar döker gazeli
(Ahey) Seveceksen sev de esmer güzeli
Çekme çirkin kahrını şimdikten kelli
(https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=28103)

2.2.17. Yörük Yaylası Zeybek Havası

Eserin ilk mısrası "Yörük de yaylasında aman" taramasıyla repertuvara kayıtlı bir adet notaya ulaşılmaktadır. İncelenen türkünün 4 No'lu defterde bulunan türkü ile büyük ölçüde aynı olduğu söylenebilir. Bu eserde 4 No'lu defterdeki türküden farklı olarak güftesinde eklentiler vardır ve bağlantı kısmının bulunduğu görülmektedir. Melodik yapı itibarı ile aldıkları arızaların, karar perdelerinin ve melodilerinin seyir özelliklerinin büyük oranda benzer olduğu söylenebilir. Eserlerin güfte ve notası aşağıdaki gibidir:

YÖRÜK YAYLASI ZEYBEK HAVASI

Yörük de yaylasında aman
Yaylayamadım imanım
Dîvâne gönlümü eğleyemedim
'' '' ''

Diyecek sözümü söyleyemedim
Söyleyemedim imanım
Yaylanmam yaylada kar olmayınca
İçmem rakı şarap yâr olmayınca
(Anadolu halk Şarkıları, 4, 1927, 17)

Resim 71: Yörük Yaylası Zeybek Havası (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)
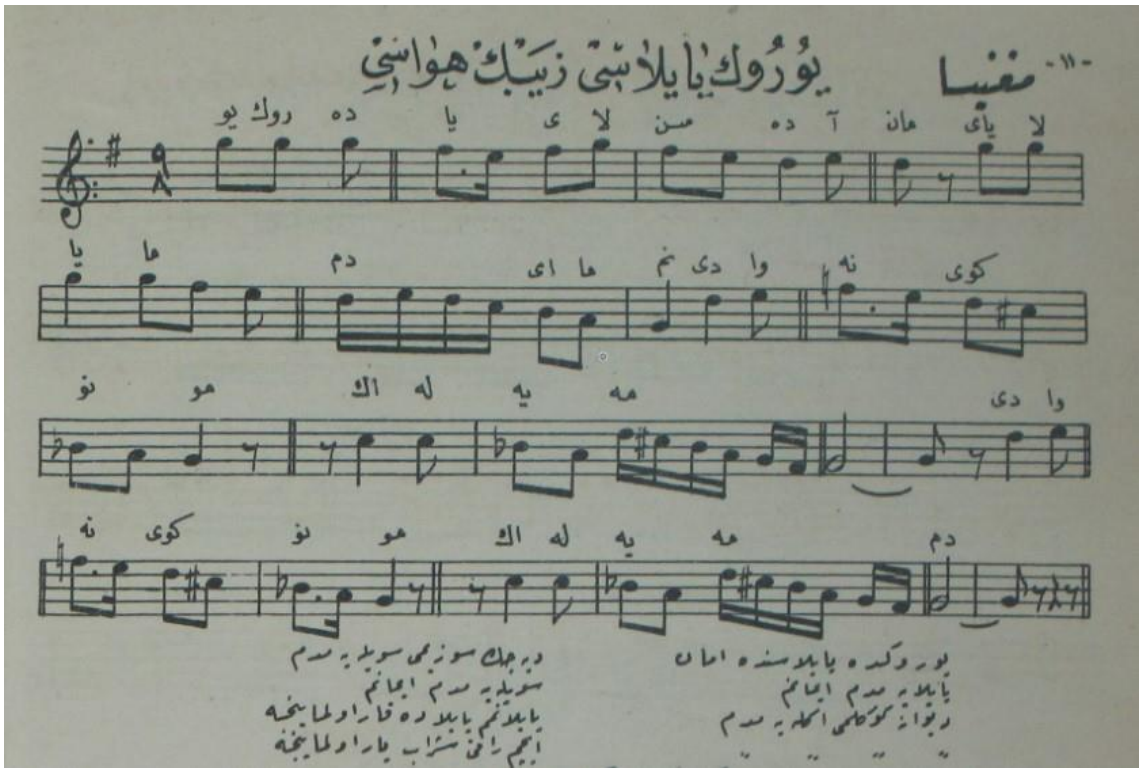
Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları*, 4, 1927, 17.

Resim 72: Yörük de Yaylasında Yaylanamadım
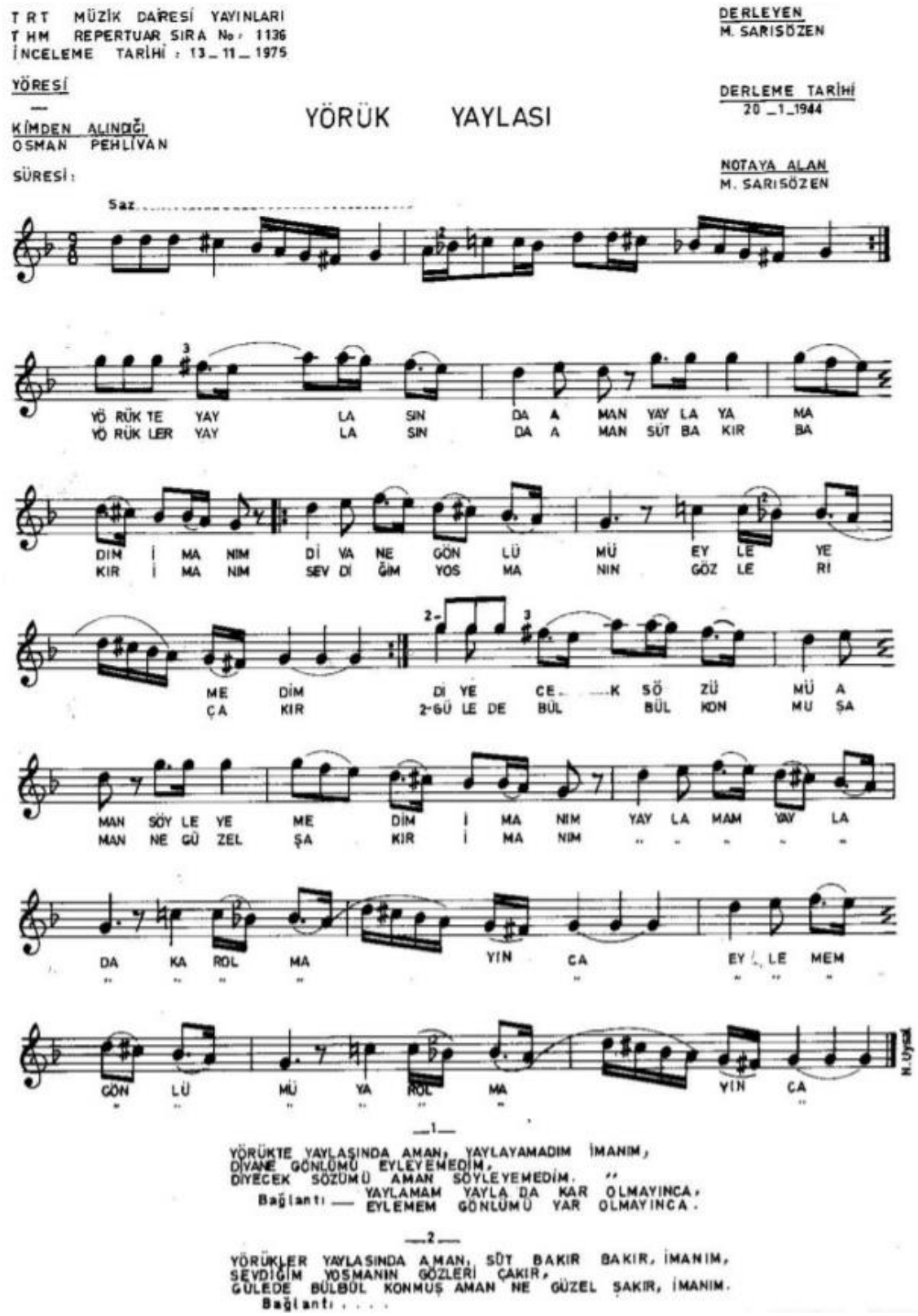
Kaynak:
http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1136&ad=Y%D6R%DCK%20DE%20YAYLASINDA%20YAYLAYAMADIM

2.2.18. Kesik Kerem

Türkünün başlığı ve ilk mısrası ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir nota ya da güfteye ulaşılamamaktadır. Bu türküde geçen "Adûler" kelimesinin türkünün portesinde "Adûvler" olarak yazıldığı görülmektedir.

2.2.19. Gaziler Havası

Eserin ismi olan "Gaziler Havası" ve güftenin ilk mısrası olan "İstihkâmdan atlayamadım" aramalarıyla herhangi bir notaya erişilememektedir.

2.2.20. Kantarcıoğlu

Türkünün başlığı "Kantarcıoğlu" ve ilk mısrası olan "Dilerim Bârî Hudâdan gül yanağın solmasın" ile yapılan taramalarda repertuvarada kayıtlı hiçbir esere ulaşılamamaktadır. Bu eserin güftesinin ikinci mısrası ile portede yer alan sözleri uyuşmamaktadır. Portede "Bizi ayıranlar bir murada ermesin", şeklinde yazılan kısmın güftede, "Bizi yârdan ayıranlar bir murada ermesin" şeklinde yazılmış olduğu göze çarpmaktadır.

2.2.21. Eşekaya Türküsü

Türkünün ismi olan "Eşekaya Türküsü taramasıyla bir notaya ulaşılamamaktadır. Fakat "Eşmekaya" aramasıyla bir adet notaya (Resim 74) erişilmektedir. Güftelerinin ilk iki mısrası benzer olan bu türkülerin melodik yapı bakımından benzer oldukları söylenemez fakat aldıkları arızalar ve karar sesleri aynıdır. Türkülerin güfte ve notası:

EŞEKAYA TÜRKÜSÜ

(1)

Eşekaya'nın da kavakları gölgeli yâr kurban hey
Yel vurdukça denizleri dalgalı aman hey
Bir yâr sevdim de başı kavgalı aman hey
Benleri benleri Hasibe'nin benleri yâr kurban hey

Karşıdan geliyor üç beş atlı
Yok mu da içinizde bir Mehmed adlı
Bir yâr sevdim de şekerden tatlı
Benleri benleri nazlı yârin benleri (Anadolu Halk Şarkıları 4, 1927, 21)

Resim 73: Eşekaya Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

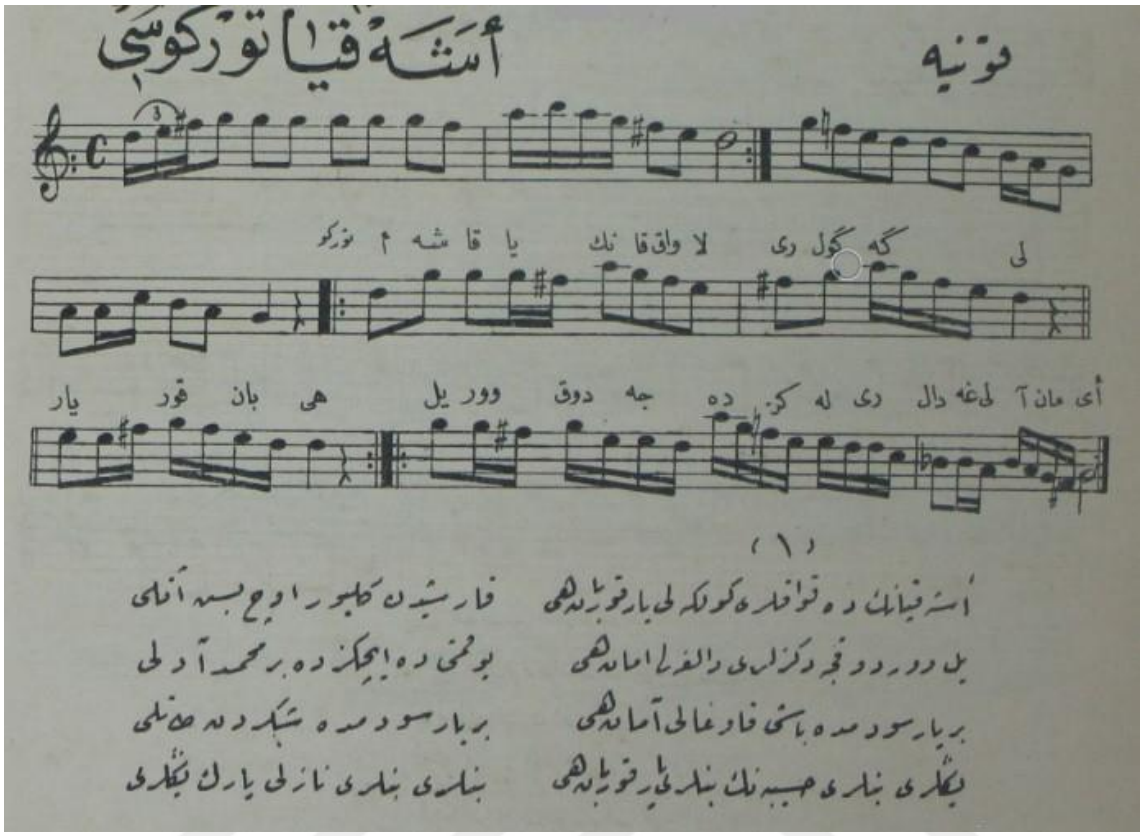

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları*, 4, 1927, 21.

Resim 74: Eşmekaya'nın Kavakları
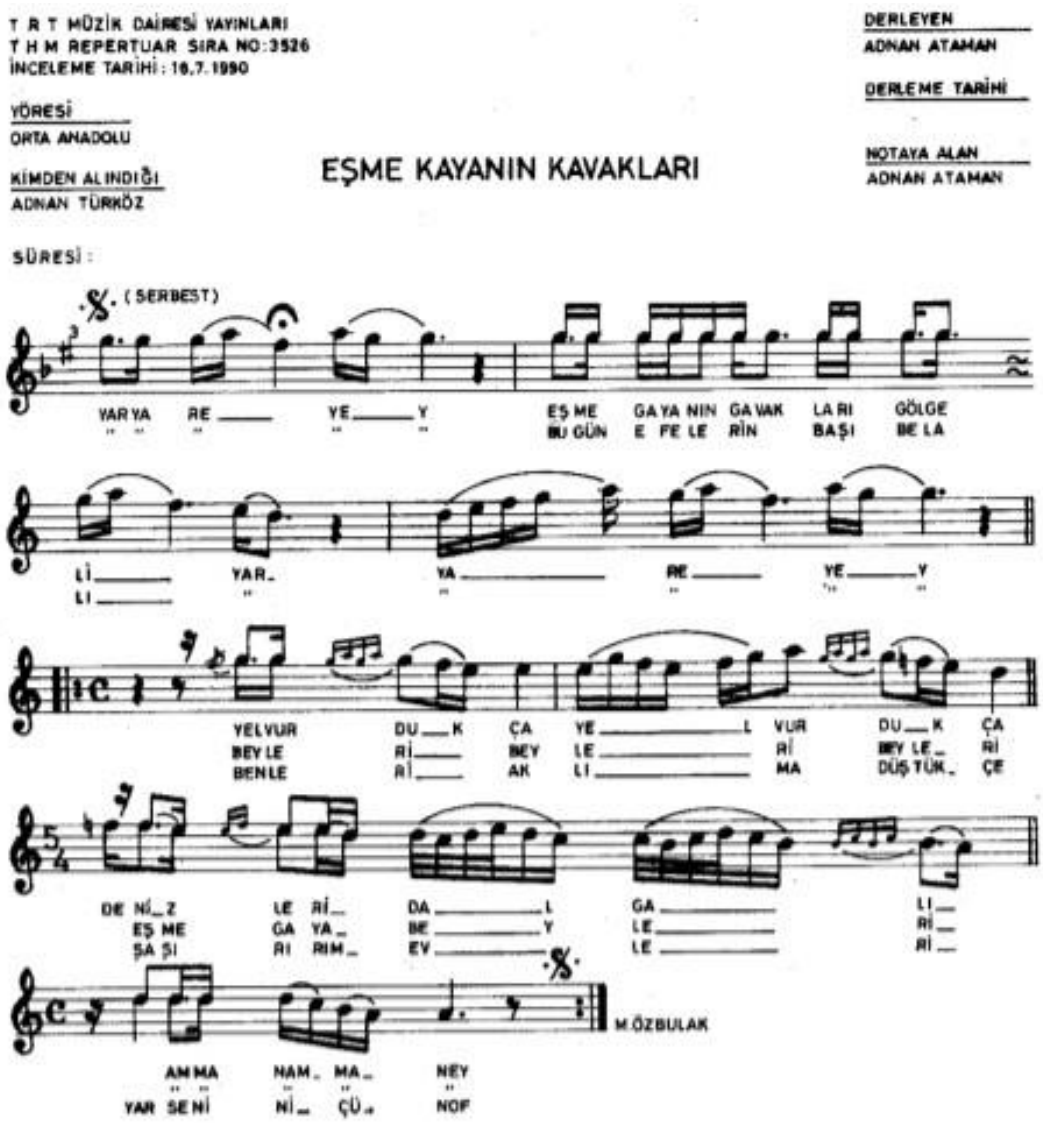
YEL VURDUKÇA YEL VURDUKÇA DENİZLERİ DALGALI AMMAN AMMAN EY
YAR YAREY
BUGÜN EFELERİN BAŞI BELALI YAR YAREY EY

——— BAĞLANTI ———

YAR YAREY
AŞAĞIDAN GELİR DE BİR BÖLÜK ATLI YAR
YAREY EY
VERİN BENİM MARTİNİMİ BENİM DE BENİM BİR ATLI AMMAN AMMAN EY
YAR YAREY
ŞU GIZIN YANAĞIDA ŞEKERDEN BALDAN TATLI YAR YAREY EY

——— BAĞLANTI ———

BEYLERİ BEYLERİ BEYLERİ EŞMEGAYA BEYLERİ AMMAN AMMAN EY
BENLERİ AKLIMA DÜŞTÜKÇE ŞAŞIRIRIM EVLERİ YAR SENİN İÇİN OF

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/esmekaya'nin_kavaklari.pdf

2.2.22. Keklik Türküsü

"İki keklik" aramasıyla, repertuvara kayıtlı iki adet türküye erişilmektedir:

a. İki Keklik Bir Derede Ötüyor (Resim 76)

b. İki Keklik Bir Kayada Ötüyor (Resim 77)

Ulaşılan ilk türkü (Resim 76) ile 4 No'lu defterdeki türkü incelendiğinde melodik olarak her iki türkünün de tiz taraftan başlayıp inici bir şekilde seyrettikleri, aldıkları arızaların ve karar perdelerinin aynı olduğu söylenebilir. Güftelerinin ilk mısraları aynıdır. 4 No'lu defterde "Ötme de keklik sesin bana yetiyor" şeklinde yazılan mısranın Resim 76'daki türküde, "Ötme de keklik benim derdim artıyor" şeklinde yazılmış olduğu görülmektedir. Güftelerinin devamında ise bir benzerlik söz konusu değildir.

Resim 77 ile gösterilen ulaşılan diğer türkü ile 4 No'lu defterde bulunan türkünün aldıkları arızalar benzerdir. Güftelerine bakıldığında ise ilk iki mısralarında benzerlik olduğu görülmektedir. 4 No'lu defterde yer alan "İki keklik bir derede ötüyor, Ötme de keklik sesin bana yetiyor" kısmının, Resim 77'deki türküde; "İki keklik bir kayada ötüyor, Ötme de keklik derdim bana yetiyor aman yetiyor" şeklinde yazılmış olduğu görülmektedir. Türkülerin güfte ve notası aşağıdaki gibidir:

KEKLİK TÜRKÜSÜ

(1)
İki keklik bir derede ötüyor
Ötme de keklik sesin bana yetiyor

(2)
Bir gemim var adalara yaslanır
Yağar yağmur üstü başı ıslanır

(3)
Yağma da yağmur yolda da yolcum var benim
Şu dağlarda bir sevgilim var benim (Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 22)

Resim 75: Keklik Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)
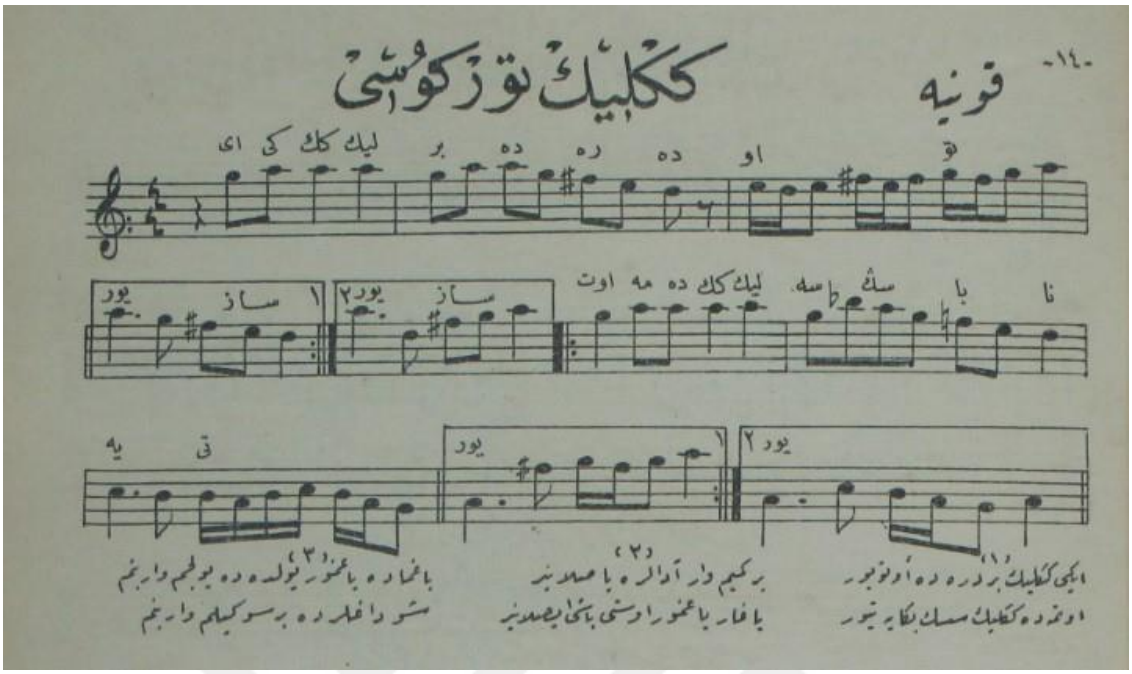
Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 4, 1927, 22.

Resim 76: İki Keklik Bir Derede Ötüyor
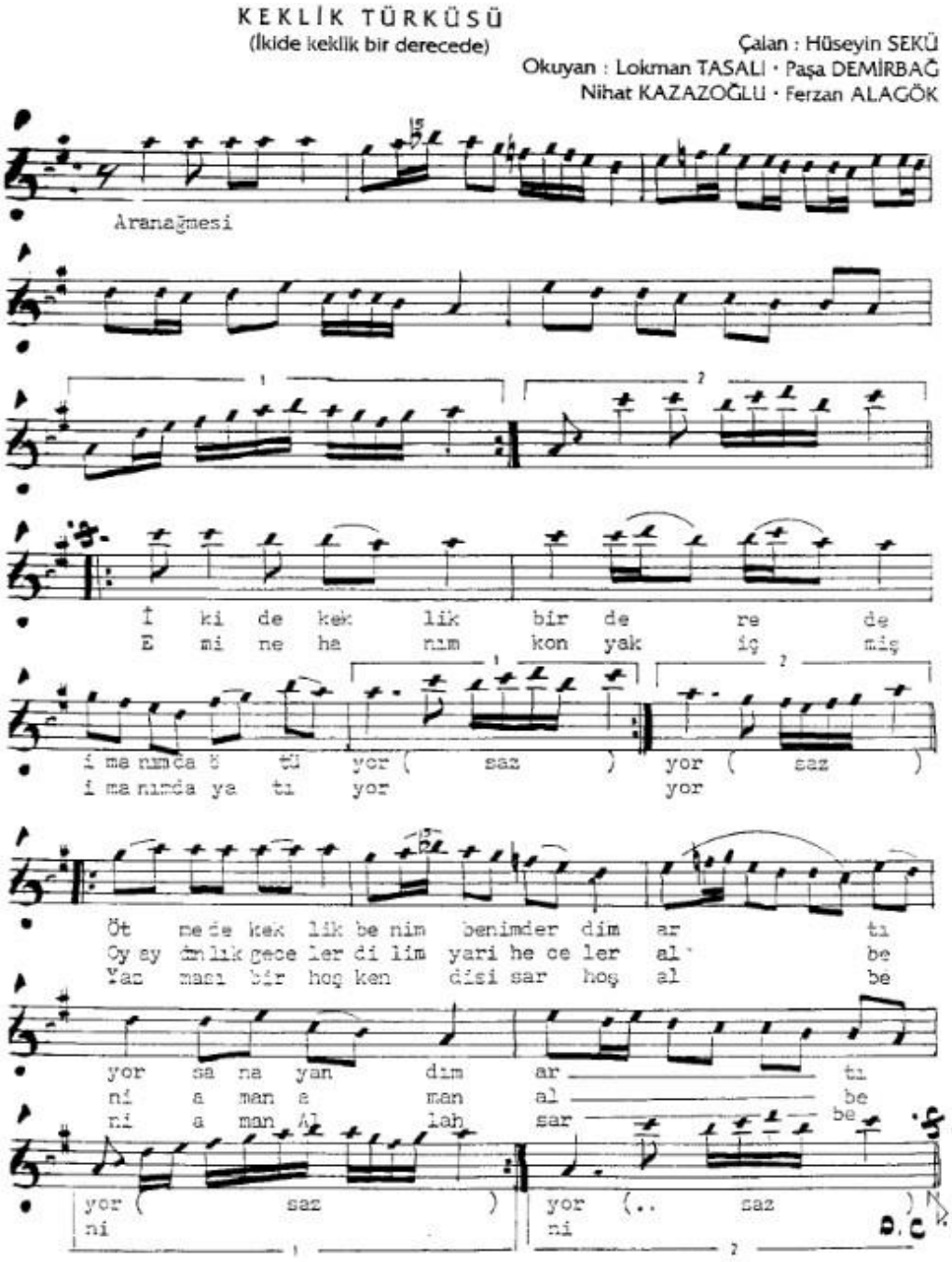
İki de keklik bir derede ötüyor
Ötmede keklik benim derdim artıyor
Emine Hanım konyak içmiş yatıyor

Oy aydınlık geceler, dilim yari heceler
Al beni aman aman al beni
Yazması bir hoş kendisi sarhoş
Al beni aman Allah sar beni

Samancılar samanda satar harmandan
Emine Hanım yeni yeni çıkmış hamamdan
Alıda verin martinimi imanımda babamdan

Yazması oyalı kundurası boyalı
Al beni aman Allah sar beni
Uzun uzun geceler, dilim yari heceler
Al beni aman yandım sar beni

Kaynak:
http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=4866&esera=%DDK%DD%20KEKL%DDK%20B%DDR%20DEREDE%20%D6T%DCYOR

Resim 77: İki Keklik Bir Kayada Ötüyor
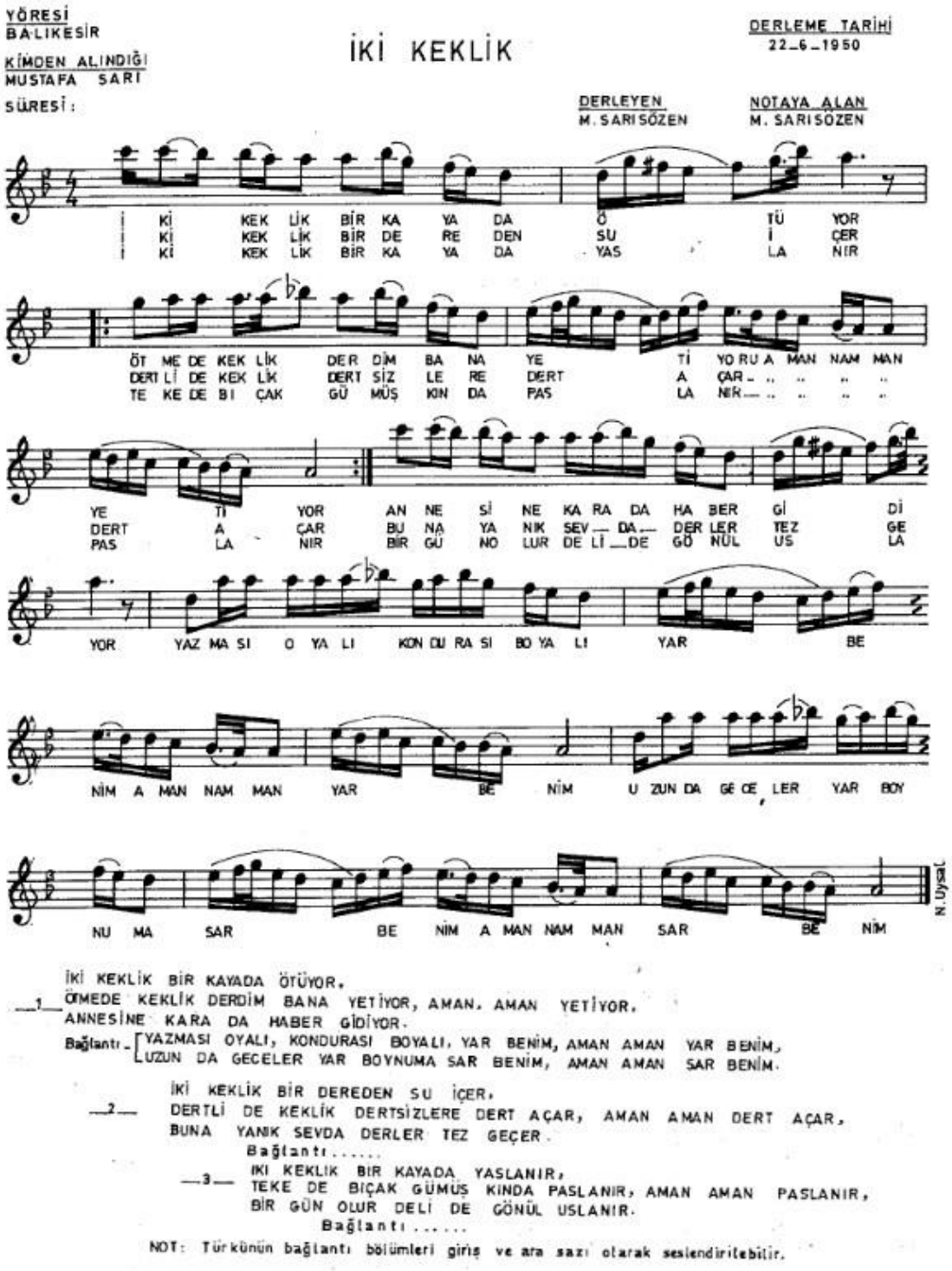
Kaynak:
http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=4867&esera=%DDK%DD%20KEKL%DDK%20B%DDR%20KAYADA%20%D6T%DCYOR

2.2.23. Sille Türküsü

"Şu Sille'nin" aramasıyla erişilen nüshalar arasında melodik yapı ve güfte itibarı ile benzer olan notaya rastlanmamaktadır.

2.2.24. Hapishane Türküsü-Jandarma Türküsü

Türkünün başlığı "Hapishane Türküsü-Jandarma Türküsü" ve ilk mısrası olan "Jandarmalar şu tepeden bakıyor" taramaları ile repertuvara kayıtlı hiçbir esere ulaşılamamaktadır.

Bu eserin ilk kıtasının ikinci mısrası ile portede yer alan sözlerin farklı olduğu söylenebilir. Portede "Eller tüfek beller fişek…" olarak yazılan yer güftede; "Eller tüfenk beller fişenk" şeklinde yazılmıştır.

2.2.25. Turnam Türküsü

Eserin ismi "Turnam Türküsü" ve ilk mısrası olan "Turnam havada seslenir" aramaları ile repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya erişilememektedir.

Bu eserin birinci kıtasının son dizesinde "Durmaz gelir benim turnam" şeklinde yazılan yerin, eserin portesinde "Durman gelir be benim turnam" hâlinde olduğu görülmektedir.

2.2.26. Ustan Kimdi Türküsü

Eserin ismi "Ustan Kimdi Türküsü" ve ilk mısrası "Bir taş attım dereye" aramalarıyla herhangi bir notaya erişilememektedir.

2.2.27. Genç Osman

Türkünün başlığı olan "Genç Osman" taraması ile TRT repertuvarında aynı isimde bir türküye ulaşılmaktadır. Ulaşılan bu eserin melodik yapısına bakıldığında 4 No'lu defterdeki türküden farklı olduğu görülmektedir. 4 No'lu defterdeki notanın güftesinin iki ve üçüncü kıtalarının, Resim 79'da olan türkünün iki ve dördüncü kıtaları ile benzerliği söz konusudur. Ayrıca Resim 79'daki notada yer alan bilgiye göre, aynı türkünün 306 repertuvar numarası ile bir Konya çeşidinin daha olduğu bilgisi mevcuttur, fakat bu notaya erişilememektedir. Eserlerin güfte ve notası aşağıdaki gibidir:

GENÇ OSMAN

Osmanım der ki de çekin kır atı
Piyade askeri sipere yatın
Durmayın evlâtlar Bağdat'ı tutun
Bağdat'ta yalnız kaldı Genç Osman

Askerin bir ucu göründü Van'dan
Kılıcın kabzası görünmez kandan
Bağdat'ın içinde kaldı Genç Osman
Toz duman içinde kaldı Genç Osman

Bağdat'ın içine evvel girilmez asla
Her ana doğurmaz böyle bir arslan
Bağdat'ın içinde tozdan dumandan
Toz duman içinde kaldı Genç Osman (Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 27)

Resim 78: Genç Osman (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

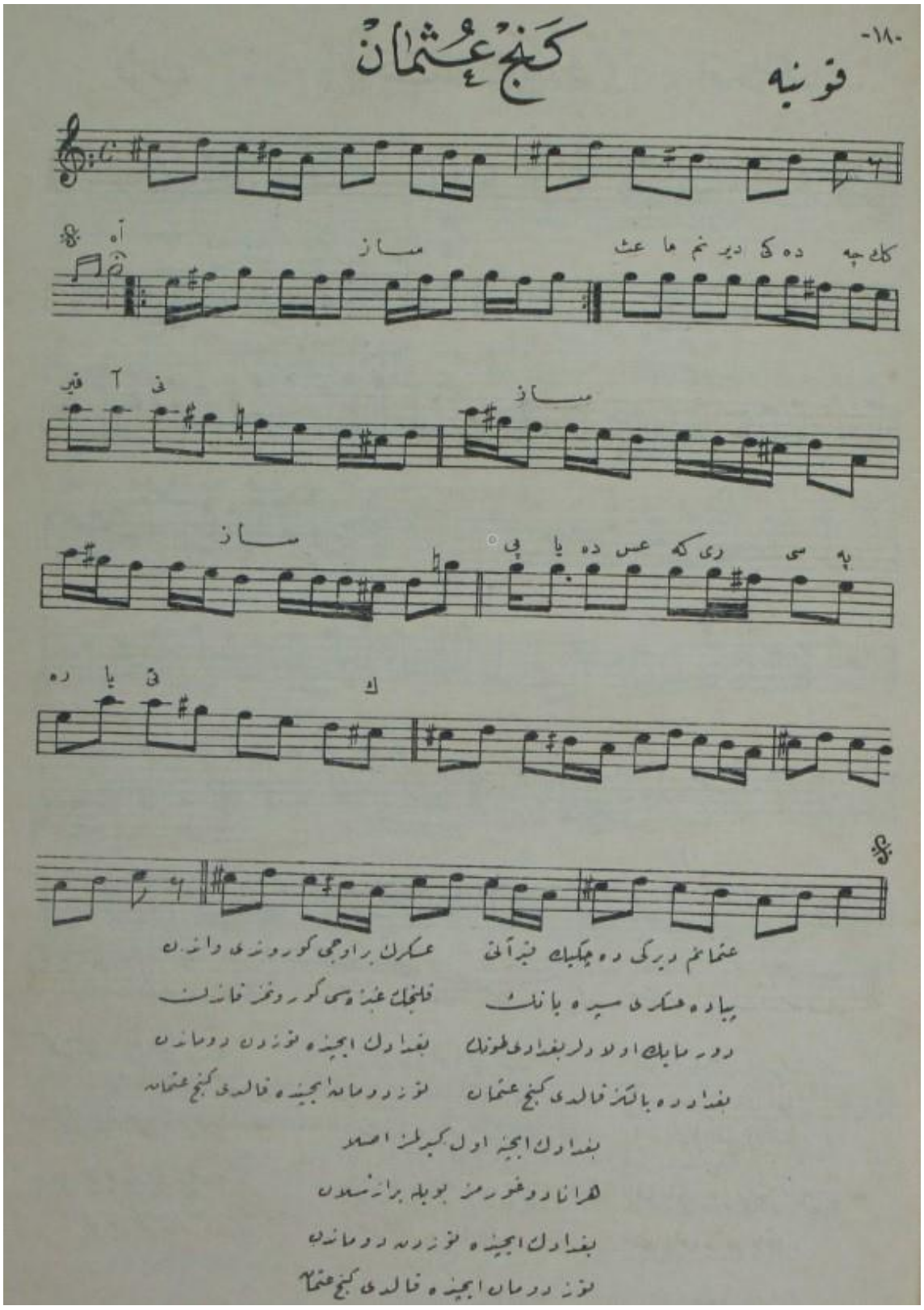

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 4, 1927, 27.

Resim 79: Genç Osman
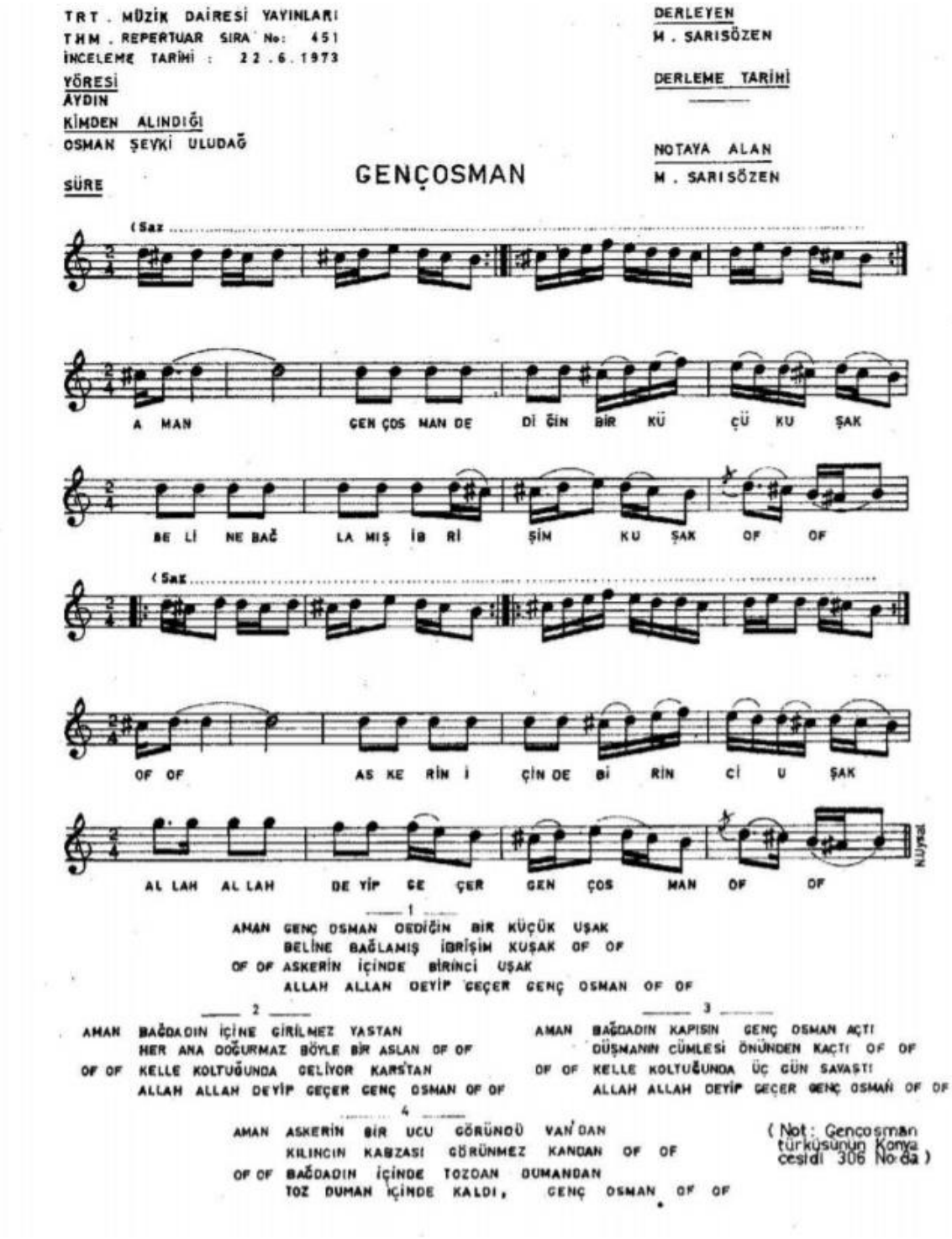
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/genc_osman_dedigin_bir_kucuk_usak(1).pdf

2.2.28. Yayla Havası

Türkünün ismi ile herhangi bir notaya ulaşılamazken "Yayla suyu yan gider" ile yapılan aramada repertuva kayıtlı bir adet türküye erişilmektedir. 4 No'lu defterdeki türkü ile

ulaşılan türkünün güftelerine bakıldığında bazı kısımlarının benzer olduğu görülmektedir. Resim 81-82'deki türkü 4 No'lu deftere nazaran bir kıta daha fazladır. Karşılaştırılan bu iki türküde de farklı arızalar olduğu göze çarpmaktadır. Melodik anlamda benzerlikleri söz konusu değildir. Eserlerin güfte ve notası aşağıdadır:

YAYLA HAVASI

(1)	*(2)*	*(3)*
Yayla suyu pek acı	*Yayla suyu yan gider*	*Yayla suyu yan akar*
Geliyor çifte bacı	*Eşme yavrum pârelerim kan gider*	*Yavrum ateşin beni yakar*
Büyüğü şöyle dursun	*Doktor gelmiş ne çâre*	*Delikanlı dururken*
Küçüğü cân ilâcı	*Ecel gelmiş can gider*	*Sakallıya kim bakar*

(Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 28)

Resim 80: Yayla Havası (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

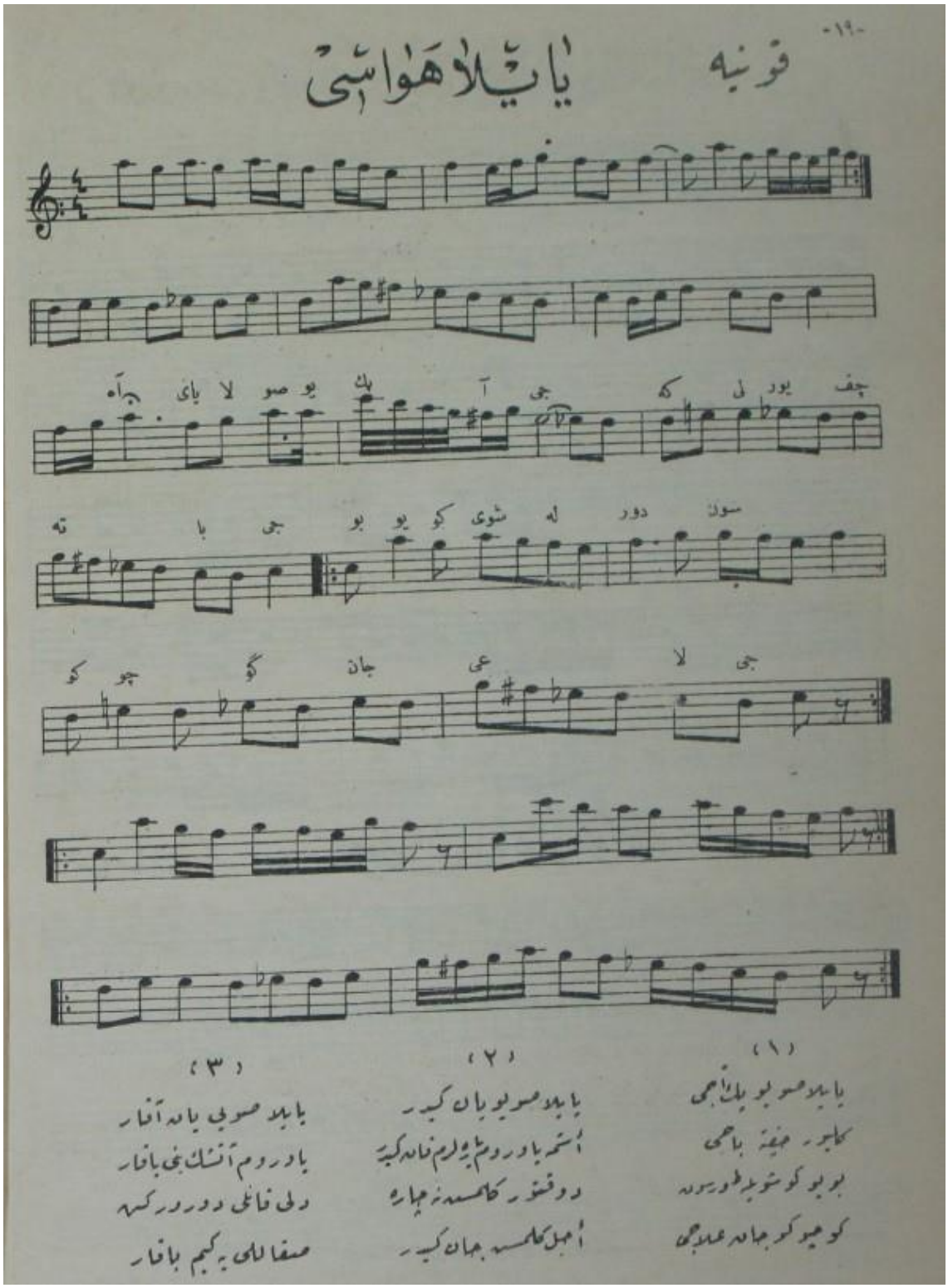

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 4, 1927, 28.

Resim 81: Yayla Suyu Yan Gider (1. Sayfa)
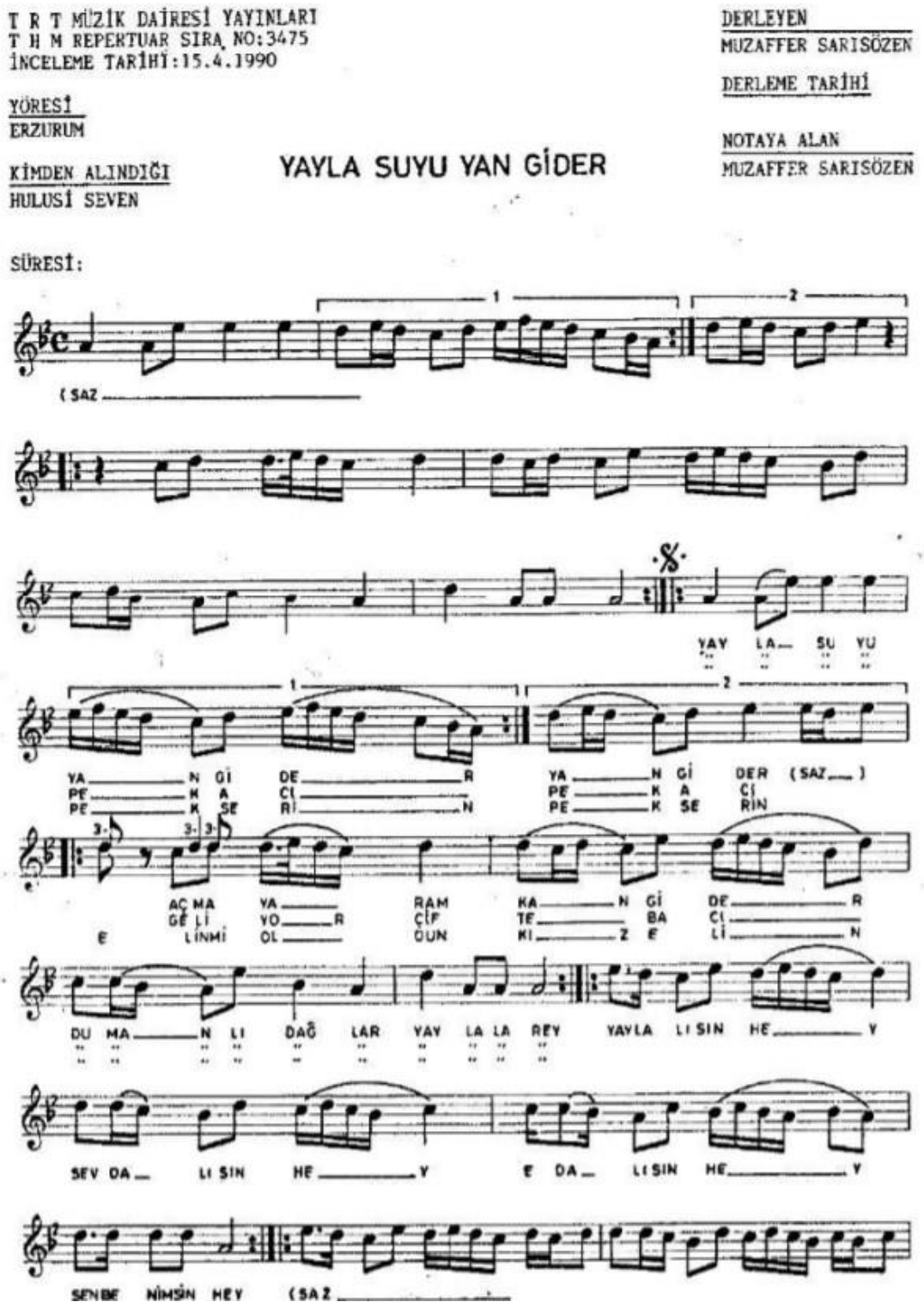
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/yayla_suyu_yan_gider.pdf

Resim 82: Yayla Suyu Yan Gider (2. Sayfa)

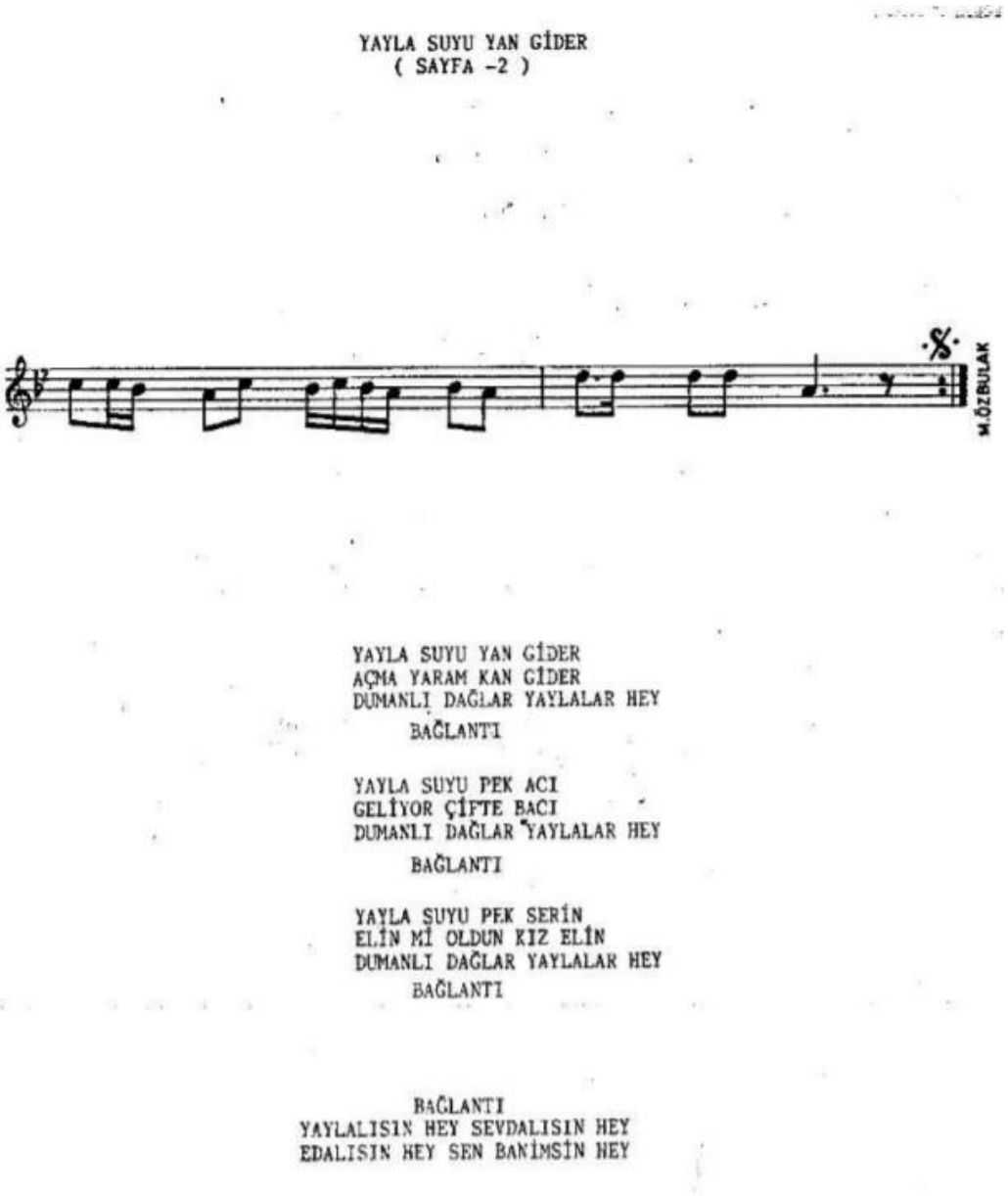

YAYLA SUYU YAN GİDER
(SAYFA -2)

M.ÖZBULAK

YAYLA SUYU YAN GİDER
AÇMA YARAM KAN GİDER
DUMANLI DAĞLAR YAYLALAR HEY
BAĞLANTI

YAYLA SUYU PEK ACI
GELİYOR ÇİFTE BACI
DUMANLI DAĞLAR YAYLALAR HEY
BAĞLANTI

YAYLA SUYU PEK SERİN
ELİN Mİ OLDUN KIZ ELİN
DUMANLI DAĞLAR YAYLALAR HEY
BAĞLANTI

BAĞLANTI
YAYLALISIN HEY SEVDALISIN HEY
EDALISIN HEY SEN BANİMSİN HEY

2.2.29. Zeybek Oyun Havası

Eserin ismi "Zeybek Oyun Havası" ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır. Ancak "Zeybek" araması ile erişilen diğer notalar incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda 4 No'lu defterdeki nota ile benzer nitelikte olan bir notaya ulaşılamamıştır.

2.2.30. Meyhâne Türküsü

Eserin ismi olan "Meyhâne Türküsü", birinci ve ikinci kıtalarının ilk mısraları olan "Meyhaneye vardım amma giremedim" ve "Meyhanenin şişeleri parlıyor" ile yapılan aramalarda repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya erişilememektedir.

2.2.31. Elifim Türküsü

Türkünün ismi "Elifim Türküsü" ve ilk mısrası olan "Elif kızın yaylasını gezmeli" ile yapılan taramalar sonucu herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.2.32. Acem Kızı Türküsü

"Acem Kızı" ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı bir notaya erişilmektedir (Resim 84). Her iki türkünün de ilk mısrası olan "Acem kızı buyur efendim" dizeleri aynıdır. Ardından gelen güftelerin benzer olduğu söylenemez. Ayrıca 4 No'lu defterde bulunan türkünün portesinde "Bu bakkalın kırması da çok olur" şeklinde yazılan kısmın güftede; "Bu bakkalın kırması çok olur" şeklinde olduğu görülmektedir. Melodik anlamda benzediklerini söylemek mümkün değildir. Türkülerin güfte ve notası:

ACEM KIZI TÜRKÜSÜ

Acem kızı buyur efendim	*Acem kızı buyur efendim*
Seni bir bakkal istiyor	*Seni bir sarraf istiyor*
Vereyim ona	*Vereyim ona*
Bu bakkalın kırması çok olur	*O sarrafın lirası çok olur*
Sattırır bana	*Saydırır bana (Anadolu Halk Şarkıları,* 4, 1927, 32)

Resim 83: Acem Kızı Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

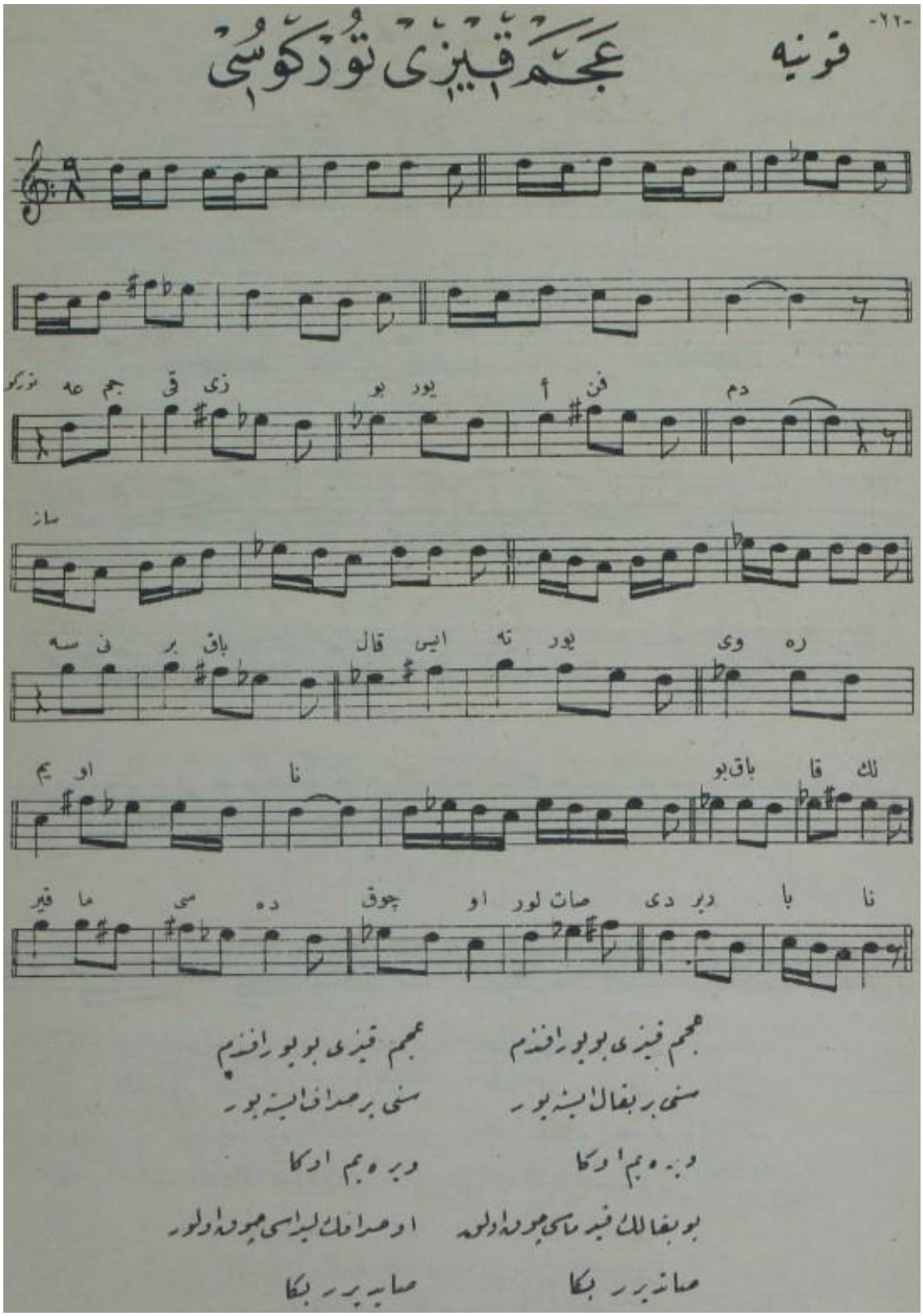

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 4, 1927, 32.

Resim 84: Hey Acem Kızı
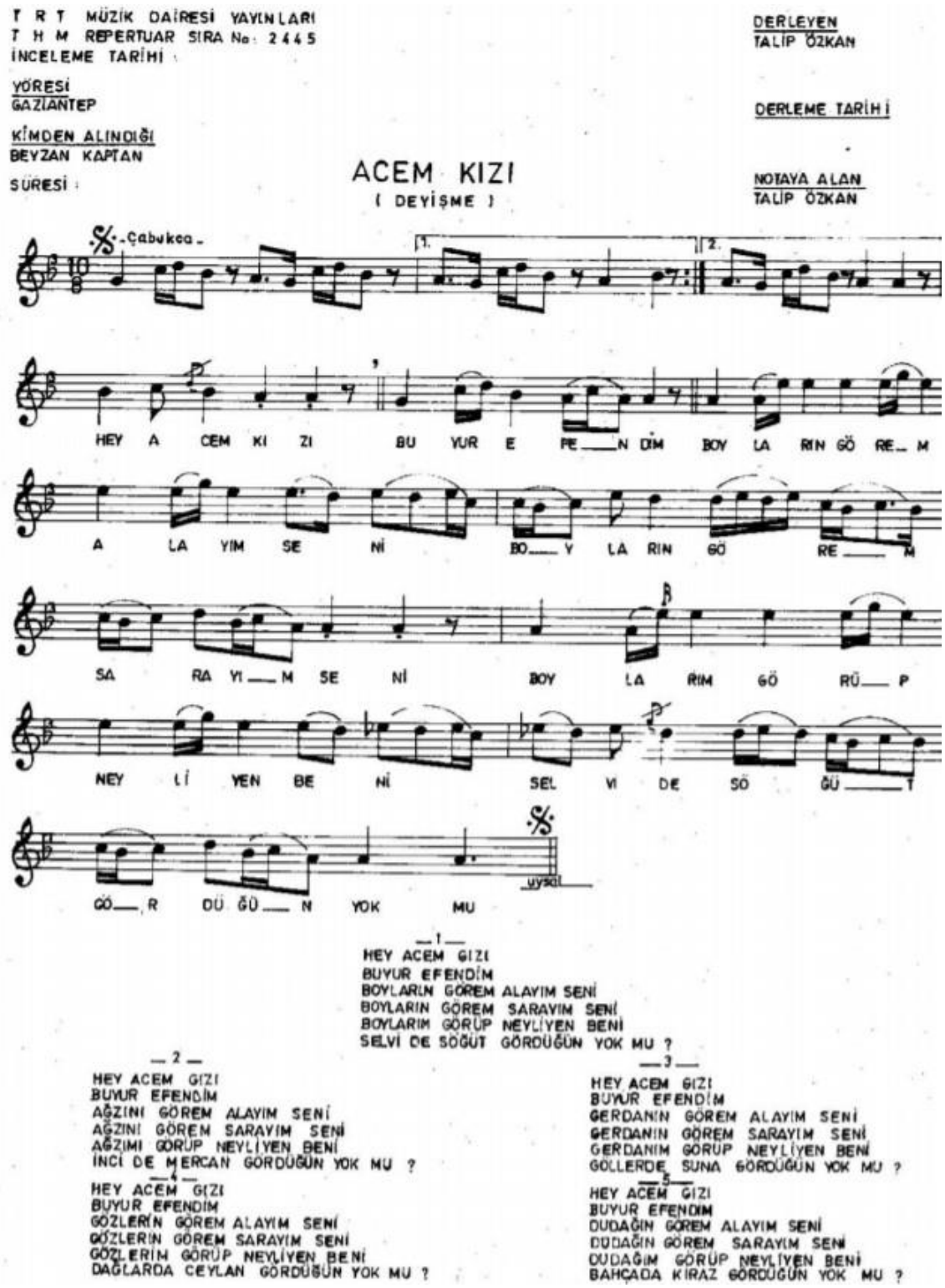
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/hey_acem_kizi.pdf

2.2.33. Menberi Türküsü

Eserin ismi olan "Menberi Türküsü" ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya erişilememektedir.

2.2.34. Kadifeli Gelin Türküsü

Türkünün başlığı "Kadifeli Gelin" ve ilk mısrası olan "Nerden geçtin kadifeli gelin çaydan mı geçtin" aramaları ile repertuvara kayıtlı hiçbir türküye erişilememektedir. Fakat "Kadifeli gelin çaydan mı geçtin" sözlerinin "Bir Su İçtim Destiden" isimli türküde geçtiği bilinmektedir. Bahsi geçen bu türküde "Nerden geçtin kadifeli gelin çaydan mı geçtin" dizesi yerine "Bursalı mısın kadifeli gelin çaydan mı geçtin", dizesi kullanılmaktadır.

Ulaşılan bu türkü ile 4 No'lu defterde bulunan türkünün (Resim 86) melodik olarak benzerliklerinin bulunduğu söylenebilir. Özellikle nakarat kısımları olarak görülen "Nereden geçtin kadifeli gelin" ve "Bursalı mısın kadifeli gelin" kısımlarının melodik olarak aynı olduğu söylenebilir.

Son olarak 4 No'lu defterde bulunan türkünün portesinde "İçdiğimiz konyak mezemiz kaymak" olarak yazılan sözlerin eserin güfte kısmında "İçdiğimiz konyak mezesi kaymak" şeklinde yazılmış olduğu da söylenebilir. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

KADİFELİ GELİN TÜRKÜSÜ

Nerden geçtin kadifeli gelin çaydan mı geçtin
Yanakların al al olmuş konyak mı içtin
İçdiğimiz konyak mezesi kaymak
Sen kimin yârisin aman her yanın oynak

Nakarat

Atladırlar kadifeli gelin atladırlar
Yaman olur elin oğlu çatladırlar (Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 34)

Resim 85: Kadifeli Gelin Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

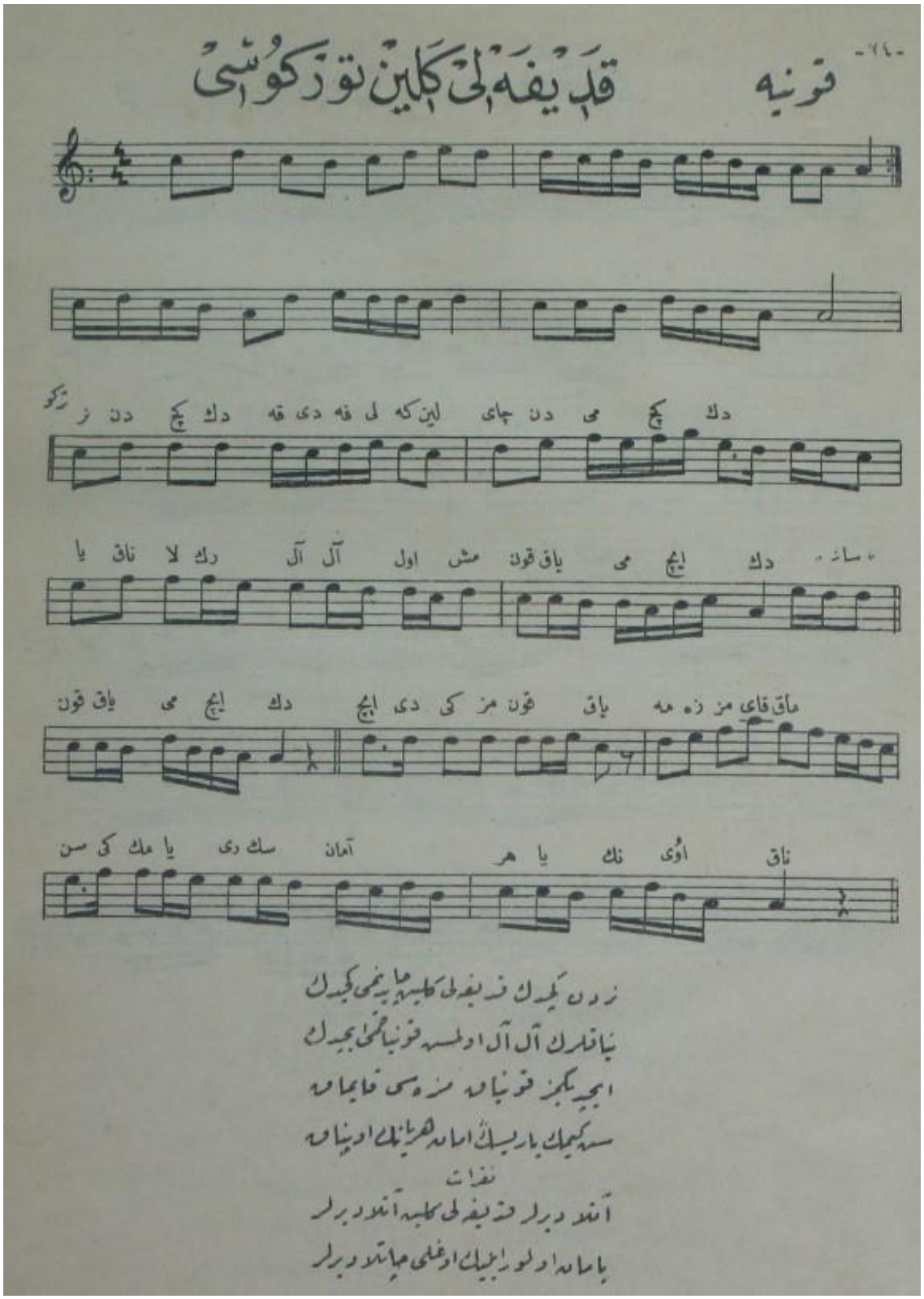

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları,* 4, 1927, 34.

Resim 86: Bir Su İçtim Testiden (1. Sayfa)
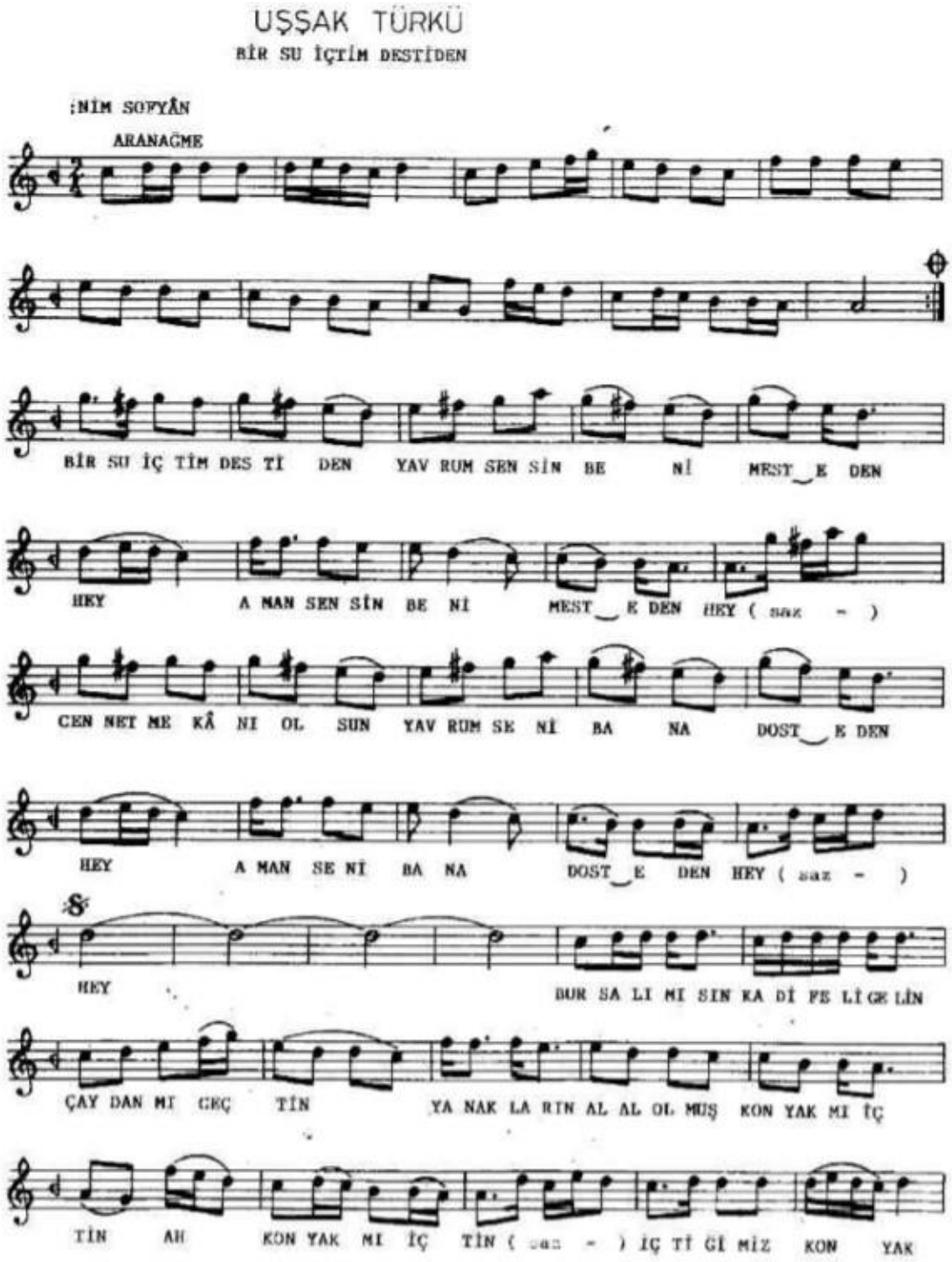
Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/bir_su_ictim_testiden.pdf

Resim 87: Bir Su İçtim Testiden (2. Sayfa)
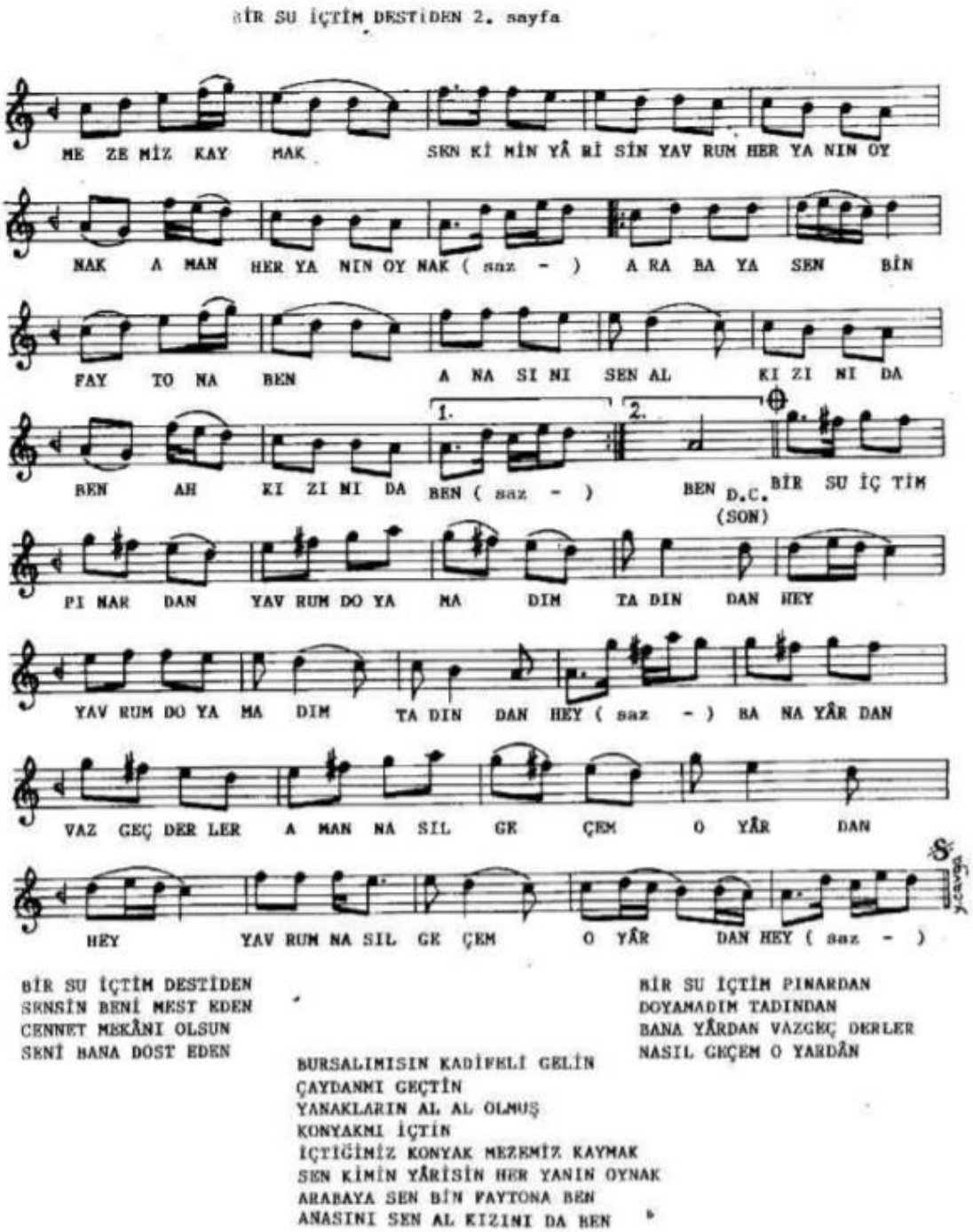
BİR SU İÇTİM DESTİDEN
SENSİN BENİ MEST EDEN
CENNET MEKÂNI OLSUN
SENİ BANA DOST EDEN

BİR SU İÇTİM PINARDAN
DOYAMADIM TADINDAN
BANA YÂRDAN VAZGEÇ DERLER
NASIL GEÇEM O YARDÂN

BURSALIMISIN KADİFELİ GELİN
ÇAYDANMI GEÇTİN
YANAKLARIN AL AL OLMUŞ
KONYAKMI İÇTİN
İÇTİĞİNİZ KONYAK MEZEMİZ KAYMAK
SEN KİMİN YÂRİSİN HER YANIN OYNAK
ARABAYA SEN BİN FAYTONA BEN
ANASINI SEN AL KIZINI DA BEN

3. BÖLÜM: DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI ANADOLU HALK ŞARKILARI 3-4 NO'LU DEFTERLERİN GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİNE AKTARILMASI

3.1. 3 No'lu Defterin Günümüz Türkçesine Aktarılması

[Dış Kapak]

DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI

ANADOLU HALK ŞARKILARI

(Alaşehir) (Manisa) (İzmir) (Ödemiş) (Aydın)'da bu defa toplatılan (48) halk türküsü ile müessesemizde piyano ve kompozisyon muallimi Cemal Reşit Bey'in halk türkülerine ait bir mukaddimesini hâvîdir.

Defter: 3

QUARANTE–HUIT

CHANSONS POPULARIES TURQUES

[Kırk Sekiz Popüler Türk Şarkısı]

Recueillies

Dans less diverses provinces d'Anatolie avecune prêface de

[Anadolu'nun çeşitli illerinde önsöz ile toplanmış]

Cemal Reşit Bey

Professeur au Conservatoire de Stamboul

[İstanbul Konservatuarı Profesörü]

Fasicule. III

[Fasikül. 3]

Tertîb ve tanzîm hakkı mahfuzdur

İstanbul

Şehzâdebaşı: Evkâf-ı İslâmiyye Matba'ası

1927

[İç Kapak]

DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI

ANADOLU HALK ŞARKILARI

(Alaşehir) (Manisa) (İzmir) (Ödemiş) (Aydın)'da bu defa toplatılan (48) halk türküsü ile müessesemizde piyano ve kompozisyon muallimi Cemal Reşit Bey'in halk türkülerine ait bir mukaddimesini hâvîdir.

Defter: 3

QUARANTE–HUIT

CHANSONS POPULARIES TURQUES

[Kırk Sekiz Popüler Türk Şarkısı]

Recueillies

Dans less diverses provinces d'Anatolie avecune prêface de

[Anadolu'nun çeşitli illerinde önsöz ile toplanmış]

Cemal Reşit Bey

Professeur au Conservatoire de Stamboul

[İstanbul Konservatuarı Profesörü]

Fasicule. III

[Fasikül. 3]

Tertîb ve tanzîm hakkı mahfûzdur

İstanbul

Şehzâdebaşı: Evkâf-ı İslâmiyye Matba'ası

1927

[s. 2] Boş

[s. 3]

İstanbul

Evkâf-ı İslamiyye Matba‘ası

[s. 4]

Takrîz

Tekvini elzem olan büyük bir şey vardır ki mutlaka vücûda gelecektir: Türk Mûsikîsi; yani hüsnün ve bedîin takdirinde aynı ideale, türlü türlü eşkâl ile ibrâz edebilecekleri müsâi-i bedâ’atde aynı telakkîye mâlik bestekârlar cümlesinin mahsûl-i dehânını olacak mûsikî enâfes-i âsârının heyet-i mucmûası.

Buradaki telakkîyi ise şöyle hülâsa edebiliriz:

Her eser bedâat-i vatanımızın toprağından intişâr eden harâretle canlanarak bütün Türk milletine ait hissiyâtın ebedî ifâdesi olmalıdır. Bu hedef bir defa elde edilirse Türk mûsikîsi doğmuş demektir. Bu tarz-ı tefekkür doğru ise müstakbel mûsikîmizin mebnasını halk türkülerinden başka nerde bulabiliriz? Onlar memleketimizin, milletimizin, vatanımızın ruhudur; kalbimize hayat veren hisleri o melodilerde şâyân-ı hayret bir-vüzûh ve samimiyetle bil-hassa tasannu’dan biri olarak ifâde edilmiş buluyoruz. İstikbâlin bütün kompozitörlerine memleketimizin hissiyâtını terennüm edebilmek için bu menba’dan bol bol istifâde etmek kifâyet eder.

Neş’e, elem, hüzün, şetâret “folklor”ümüzde büyük bir kuvvet, geniş ve sâlim bir teblîğ.

[s. 5]

Cemîl ile mütevâliyen izhâr-ı hayat ediyor. Bundan başka o şarkılar hemen mütemadiyen şiire ve tasvîre âid bir mânâ-yı nâfizi de muhtevidir ki zihne mucizekâr levhalar ilkâ eyler.

Halk türkülerimiz bizi en ziyâde bu son sebep dolayısıyla alâkadâr etse yeridir. Ve asıl Türk ruhu onların elvânında aranmalıdır. Zîrâ halk mûsikası umûmî ve binâenaleyh bütün insâniyyete şâmil hissiyâtı tebliğ ettiğinden her millete has elvân-ı farîka bir taraf edilse muhtelif memleketlerin folklorleri arasındaki hudûd silinmiş olur. Fil-hakîka neş-e, elem, hüzün, şetâret ve her ne şekilde olursa olsun aşk ve muhabbet -mâhiyeti asliyyesi

itibarıyla- dünyanın her tarafında aynı şeydir. Ancak her millete göre levni, "ritim"i ve heva-yı muhîti ile tarz-ı tebliğinden tenvi ve husûsiyyet peydâ eder. Bizim mûsikîmiz de böyledir; ve öyle olmalıdır. Onun da levni ve "ritim"i kendi toprağından kopar; ikliminin, ziyâsının tesîrine tâbi olur; memleketimizin kıtaât-ı muhtelifesindeki muhit içinde, dağlarımızın, ovalarımızın, ormanlarımızın ve denizlerimizin ilhâmâtıyla beslenir.

Müstakbelin bestekârları âhenkdâr paletlerini folklorumuzun levni, "ritim"i ve heva-yı muhîti ile zenginleştirdikleri anda bu millete ve bu halka mahsûs öyle kuvvetli âsâr-ı mûsikîyye vücûda getirebilirler ki nefha-i zî-hayâtî en uzak kıt'alara kadar yayılır; ve her memlekette tesir-i bedî'i duyulur. Dehâ-yı mûsikî sâhibi olanlar memleketinin levn-i mûsikîsiyle kendi hissiyâtını mezc ederek enâfes-i âsâr yaratırlar. Şimdiki hâlde bizim halk türkülerimiz bir vücûd-ı mütekemmil derecesine gelememiştir; henüz hâl-i ibtidâiyyededir. Her mükemmel eser-i sanatın tâbî olduğu kavaneyn-i sâbite ile daha pek az istinâs edebilmiştir; "polifoni" yani esvât-ı muhtelifenin yekdiğeriyle imtizâç ve ittihâdı –ki her eser mûsikîde vücudu elzemdir– elvân-ı mûsikîyyeyi şiddetle takviye eden orkestrasyonla beraber ve tıpkı onun gibi bizim halk türkülerimizde henüz câri değildir. Bu sebeple halk melodilerimizi, şimdilik, âtiyen âsâr-ı nefîse ibdâ etmek için inkişâf ve tevsi'e muhtâc birer fikir, birer "tem" birer mevzu gibi kabûl edince hepsini hayrâniyetle takdir ederiz. Zîrâ bunlar hâiz oldukları mahîr ve sâlim bir kuvve-i ilhâmiye ile hevâ-yı sâfî, toprağın kokusunu, ağaçların râyihâlarını, çiçeklerin nükhetini, dağ yamaçlarından dökülen şelalelerin serinliğini, esen rüzgârların sadâsını, semanın rengini, daha ne bileyim, her şeyi fikr-i san'ata ihtâr ve ihdâ ederler. Bütün bir tabiat-ı muhîte köylünün yüreğinden gelen bu sâde nağmelerde mündemictir. Çünkü köylü fikirlerini ve kalbini üstünde doğduğu toprağın şemîmiyle doldurur; hissiyâtı ise kâmilen

[s. 6]

İçinde yaşadığı tabîatten münbaisdir. Açık, berrâk hevâlar ona neşve; bulanık yağmurlu vakîtler ise hüzün ve keder getirir; ve o zaman bize "Bebek" unvanlı türkü gibi yürek parçalayıcı ve mamafih sâf nefhalar terennüm eder. Köylü, şarkılarında ızdırâbâtını tasvîr etdiği zaman neden müteellim olduğunu kendi kendine sorar gibi bir taaccüb-i sâfiyâne izhâr eyler, hâlbuki geldiği zaman terennümünde açık ve geniş bir meserret-i nümâyândır. Bizim o güzel halk türkülerimizde acı düşüncelerin yeri yoktur. Tabîat-ı bedâatın mülhem-i hakikisi olduğu nazariyesine göre her türkümüze bir sınıf değilse bile bir mevkî

tayin etmek mümkündür. Meselâ Karadeniz havzasından gelen türküler kesîrü'l-vukû fırtınaların, şiddetli kışların, sarp dağların, azametli ve karanlık ormanların tesiri altında alelâde mağmûr, acıklı ve şiddetli olur. (O dağların hurûşân seyleri fırtınaları, kim bilir, ne facialara sahne olmuştur?) Mamafih bu türkülerde yine dâima bir handenin inkişâfını his eder, fakat bu tezâdı da serî'ü'z-zevâl olması sebebiyle yine müellim buluruz. Elîm türkülerde hissettiğimiz ânı şatâretlerden tahsil eden bu tezâd bazı tablolarda kır ve siyah renkler arasında görünen meselâ kırmızı bir rengin verdiği tesiri hâizdir. Malûmdur ki resimde ve şiirde olduğu gibi mûsikîde de tezâd en güzel tesirler peydâ eden bir san'attır.

Yine meselâ Bahr-i sefîd ilhâmâtından olan türkülerdeki hayat şen bir iklimin, açık bir güneşin, saf bir sîmâ-yı lâ cûridinin tesîri altında dâimâ bedî ve latîfdir. Bu türkülerde şemîm-i sevdâkârı insanı mest eden binlerce çiçeklerin renk ve bûyunu duyarız; bu tesîr ile kalb mesrûr, fikir şûh, rûh sâf olur. Mamafih bu melodilerin bazıları hazîn bir gölge ile âlûdedir. Neşe içinde hüzünden hâsıl olan bu hiss-i tezâd yukarıdaki söylediğimiz elem arasında neşâtdan mütevellid tezâdın tertîb itibarıyla aksi fakat mâhiyyeti bedî'iyye cihetiyle aynıdır.

Merkezi Anadolu'nun da bir ak ve hafîf hevâ-yı nesîmiyyesi oralardan gelen türkülerde mahsûs oluyor. Cenûbe doğru gidildikçe yaklaşan çöllerin, kurşun gibi ağır güneşin tesîri duyulur. İnhâ-yı vesîanın müstevi ve çıplak hudûdu, düz ufukları o türkülerin dâimâ yek-nesak olan hareket-i mûsikîyyesinde mer'i gibidir.

Bu toprağa has bir eser-i mûsikî ibdâ etmek azminde olan her bestekâra halk türkülerimizde mebzûl olan bu levnler, bu "ritim"ler yegâne mutammah-ı nazar olmalıdır. Türkülerini halk eden köylü, hissiyâtını içinde yaşadığı muhîte tatbik ettiği gibi bestekâr da efkâr ve hissiyâtını o "folklor"un ziyasıyla tenvir etmelidir ki "Türk Eser-i Mûsikîsi" hâsıl olabilsin.

[s. 7]

Halk türküleri üzerinde ne tarzda çalışmak lâzım geleceğinden bahis etmiyoruz. Çünkü bunun binlerce tariki vardır; hattâ tahdidi bile mümkün değildir. Yalnız şunu söyleyeceğiz ki bu türküler, her hâlde armoninin melodiden inbi'âına itinâ edilmek şartıyla, ya sâdece armonize edilir; yahut bir "tem" gibi kullanılarak şerh ve tevsi olunur; veyahut bütün bütün şahsî motiflerle karıştırılır. Bu üç hâlde de şarkının kendine has olan levnini,

“ritm”ini ve tabiatini muhâfaza etmek elzemdir. Konservatuvarımız Anadolu havalarını cem ve telfîk ederek ileride yetişecek bestekârların vazîfesini teshîl etmiştir; onlar yapacağı eserlerin malzemesini müheyyâ bulacaklardır. “Halk Şarkıları Mecmûası” tahsîsen folklorü pek feyz-nâk olan Aydın havâlîsine âit melodilerden teşekkül ediyor. Bu eser türkülerimizde “ritim”in kuvvetini, inşâdın vüs’at ve sahtını ispat etmektedir. Meselâ ikinci melodi olan “Oduncular Türküsünü” tedkîk edersek görürüz ki birinci satırda melodinin sekînet ve kuvveti “Oduncular aman dağdan odun indirir” kelimeleri üzerinde tamamen tekarrür ettikten sonra tam mevkî’inde olarak gelen bir “Mi diyez” ikinci satırın iptidâsına müsâdif “Gözüm yaşı amanın aman da dermenleri döndürüyor” cümlesindeki inşâda hazîn bir ağırlık getiriyor ki bununla şâyân-ı nazar bir sıhhat ve tevâzün intibâı hâsıl oluyor. Mecmûa içinde bunun gibi bir çok misâller daha var. Meselâ dans havalarının ritim‘i nâ-kâbil-i mukâvemet; “Sevdâ Türküsü” gibi bazı âşıkâne parçalar da nevâz-ı şikâr: derîn ve methîc. Vel-hâsıl his ve tefhim edebilenler için bu “Anadolu Türküler” bir hazinedir.

İleride gelecek dâhî bestekârlarımızın o kadar zengin olan bu anâsır-ı bedî’iyyeyi hüsn-i isti’mal ile ibdâ-i âsâr ettikleri zaman bütün dünyanın takdîr ve tevkîrine mazhar olmaları yalnız me’mûl değil muhakkaktır.

Ve işte bu sûretle vücuda gelecek bülend ve ulvî âbide “Türk Mûsikîsi” olacaktır.

İstanbul Konservatuvarı’nda piyano ve kompozisyon muallimi.

Cemal Reşit.

[s. 8] Boş

[s. 9]

ON İKİDİR

Manisa

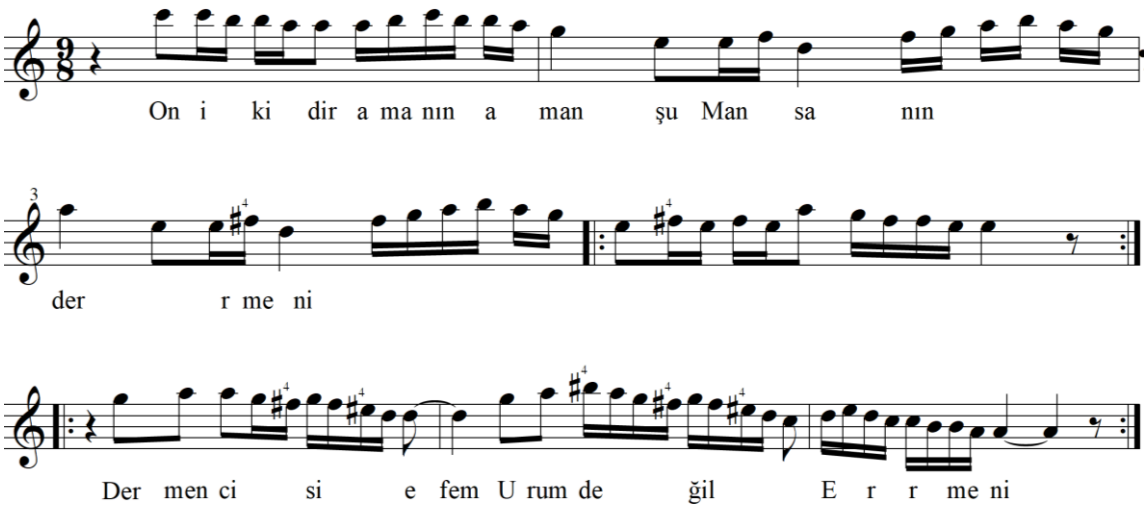

On ikidir amanın aman şu Manisa'nın dermeni (*)
Dermencisi efem Urum değil Ermeni
Ya kendisi amanın aman ya kellesi gelmeli
Ay karanlık efem gece vurdular beni

Beş okkadır amanın aman maşrapanın kalayı
Geliyormuş efem kolcuların alayı
Kolcu başı efecik aman nedir bunun kolayı
Ay karanlık efem gece vurdular beni

(*) Dermen: Değirmen

ODUNCULAR TÜRKÜSÜ

Manisa
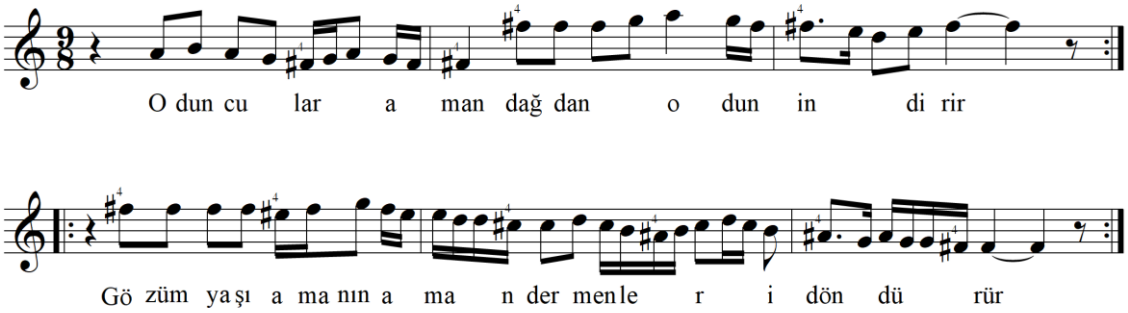
Oduncular aman dağdan odun indirir
Gözüm yaşı amanın aman dermenleri döndürür
Bu dert beni aman iflâh etmez öldürür
Ötme de bülbül amanın aman kabrimin taşında
Hem ayrılık amanın aman hem sevda var başımda (Dermen: Değirmen)

[s. 10]

FERÂHÎ ZEYBEK

Manisa

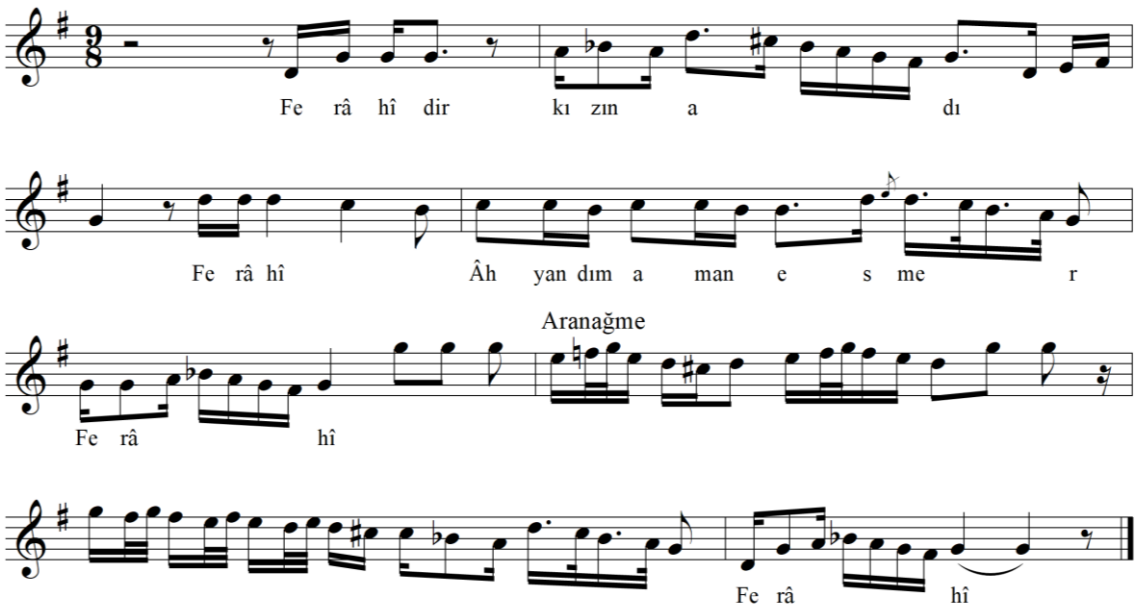

Ferâhî'dir kızın adı Ferâhî
Âh yandım esmer Ferâhî
Ferâhî

Ay doğmadan şavkı vurdu odayı
Âh yandım esmer Ferâhî
Ferâhî

BAKIRLI EFE

Manisa

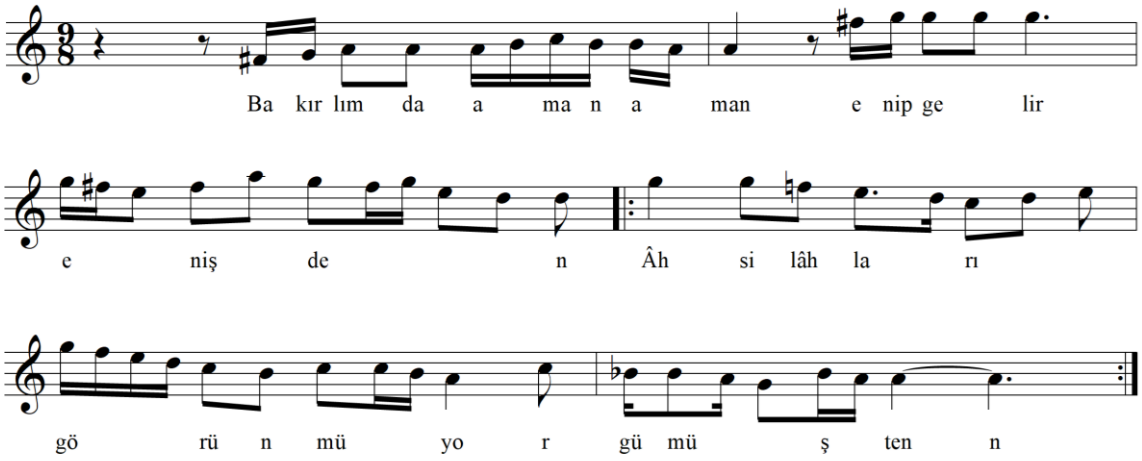

Bakırlım da aman aman enip gelir enişden
Âh silâhları görünmüyor gümüşten

Şimdi gelir aman aman nazlı yârim cümbüşten
Âh Bakırlım da zeybeklerin efesi

[s. 11]

HARMANDALI

Manisa

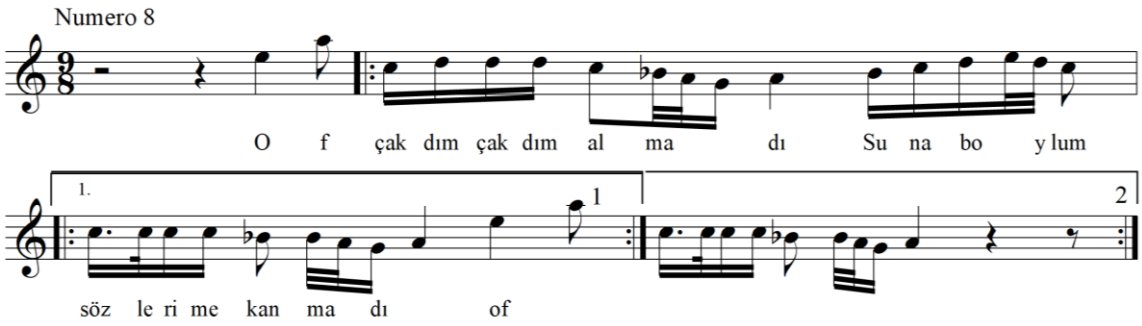

(1)	(2)	(3)
Of çakdım çakdım almadı	Of tabancası belinde	Of aman aman Bergama
Suna boylum sözlerime kanmadı	Belinde cümle âlem dilinde	Bergama kazan kazan ver bana

Bu Türkü her ne kadar Manisa ve havâlisinde (Harmandalı) tesmiye ediliyorsa da Aydın ve Nazilli taraflarında (Bergama) namıyla ma'rûfdur.

ZEYBEK OYUN HAVASI
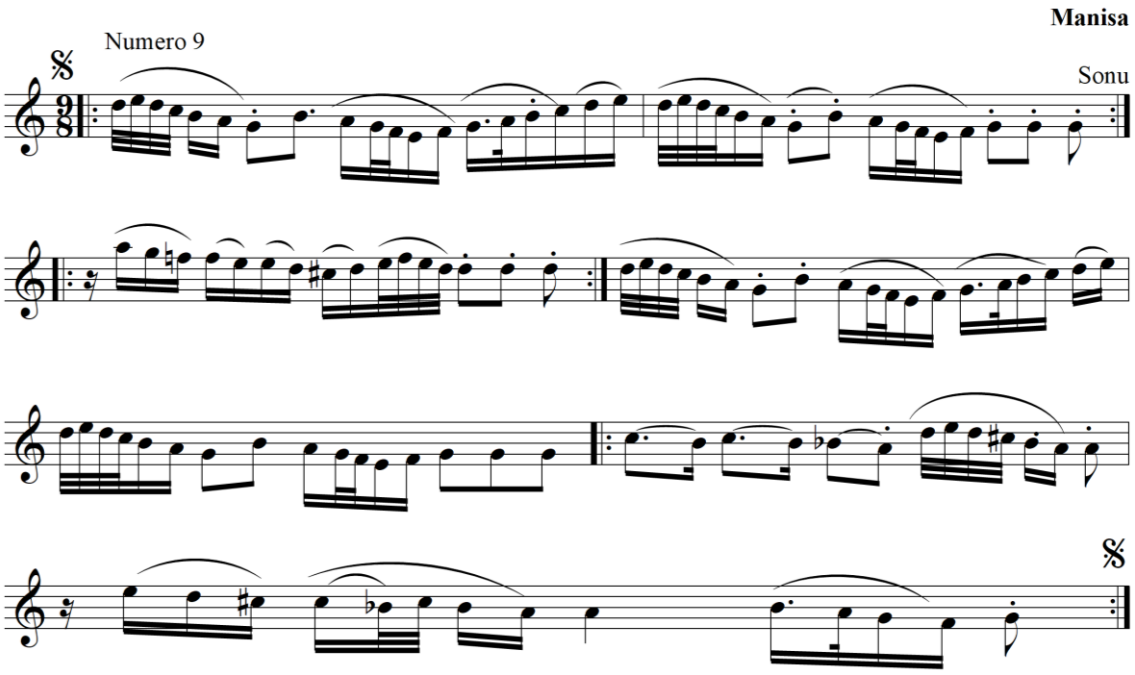
Bu zeybek oyun havasını heyetimiz Manisa'da Kâtib-i Adl Rıza Bey'den yazmıştır.

[s. 12]

YÖRÜK ALİ TÜRKÜSÜ

Manisa
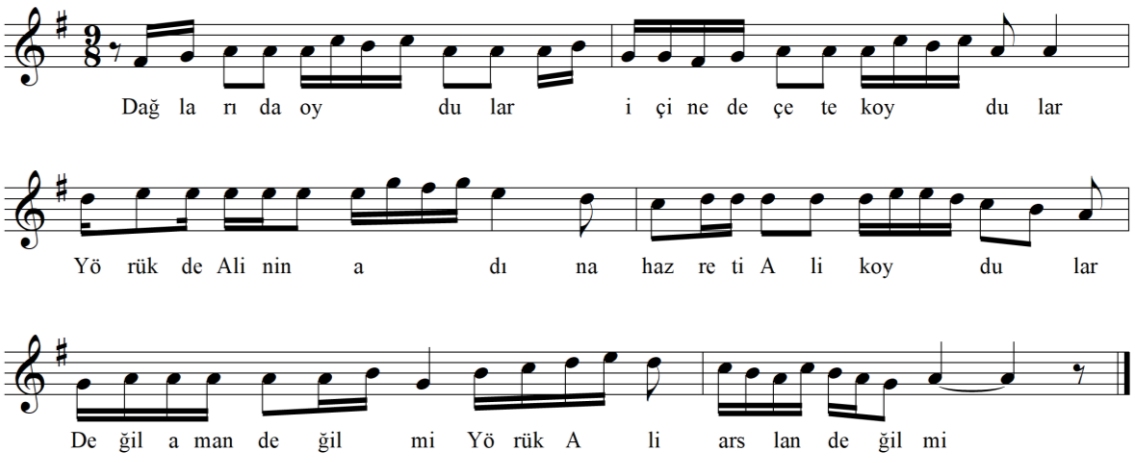
Dağları da oydular içine de çete koydular
Yörük de Ali'nin adını hazreti Ali koydular
Değil aman değil mi Yörük Ali arslan değil mi

Malkaç Çayı'nda durdum otuz Yunan ben vurdum
Üç yüz çete ile ben Aydın'ı Yunan'dan aldım
De gidinin efesi Yörük Ali'nin Aydın'dan gelir sesi

DAĞDERELİ MUSTAFA'NIN TÜRKÜSÜ

Manisa

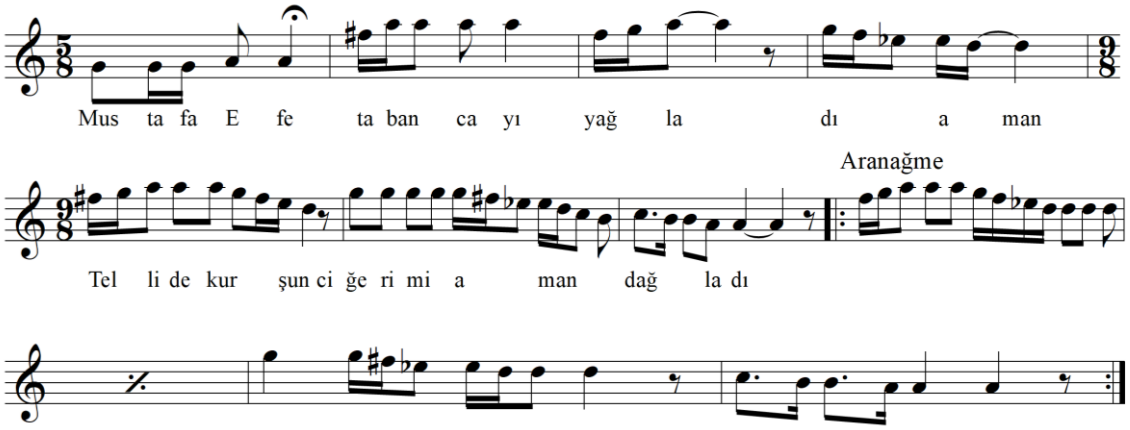

1

Mustafa Efe tabancayı yağladı telli de kurşun ciğerimi aman dağladı
Aman aman Mustafam dünyalara doymadı
Doydu ama yâr koynuna girmedi
Girdi ama yâr safasın sürmedi

2

Biçildi mi şu Kesikler'in ekini
Gel babacığım neyleyeceksin hekimi
Aman aman Mustafa'm dağ başında duruldu
Çok sonra Başoluk'da vuruldu

[s. 13]

KARACA AHMED TÜRKÜSÜ

Manisa

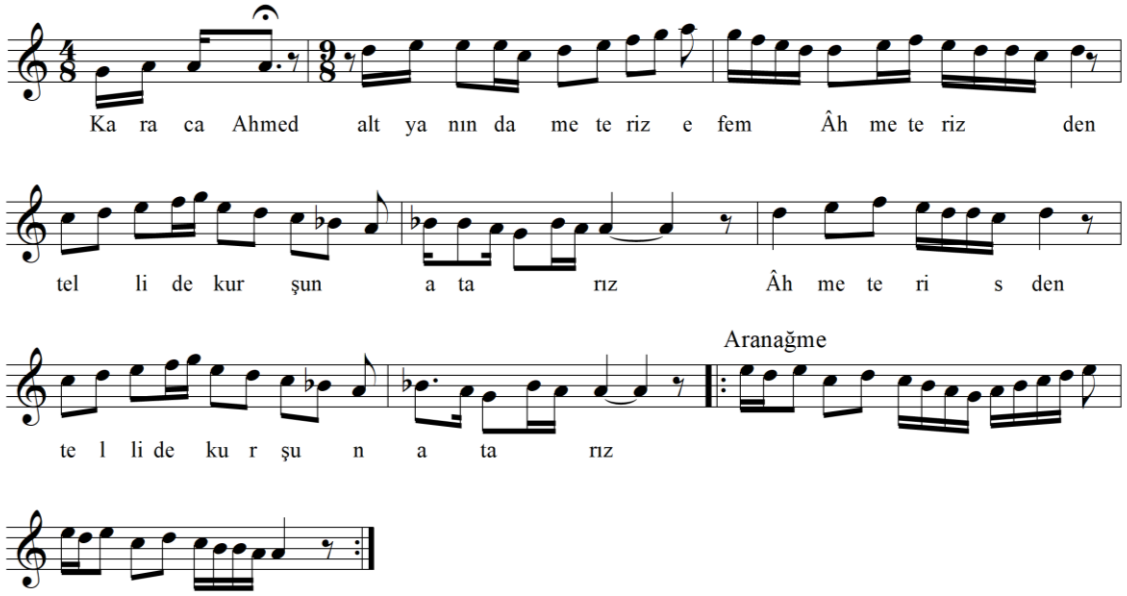

Karaca Ahmed alt yanında meteriz efem
Âh meterizden telli de kurşun atarız (Mükerrer)
Biz üç kardeş bir orduya yeteriz
Âh dalgın uykulardan uyanamadım (Mükerrer)

Çok mert olan telgrafçının Ahmed Çavuş Manisa'da kolcular tarafından öldürülmüş türkü bu vak'a üzerine çıkmıştır.

KARA OSMANZÂDE KADİR BEY TÜRKÜSÜ

Manisa

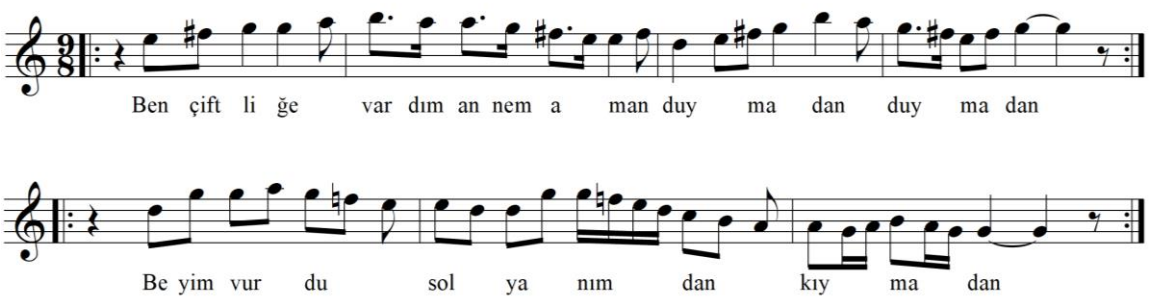

1

Ben çiftliğe vardım annem aman duymadan
Beyim vurdu sol yanımdan kıymadan
Hekim gelsin aygın baygın Zahidem aman ölmeden aman da ölmeden
Aman beyler ben kalfayı sevmedim
Eller gibi ben safalar sürmedim

2

Mezarımı yol üstüne derin aman kazsınlar aman kazsınlar
Tasvirimi baş ucuma assınlar
Gelen geçen aygın baygın Zahidem aman desinler aman da desinler
Aman beyler ben kalfayı sevmedim
Eller gibi ben safalar sürmedim

Kara Osman oğlu Kadir Bey sevdiği Zahide isminde bir kadını şüphe üzerine kama ile vurmuş. Türkü bu vak'a üzerine çıkmıştır.

[s. 14]

FINDIK MEHMEDTÜRKÜSÜ

Manisa
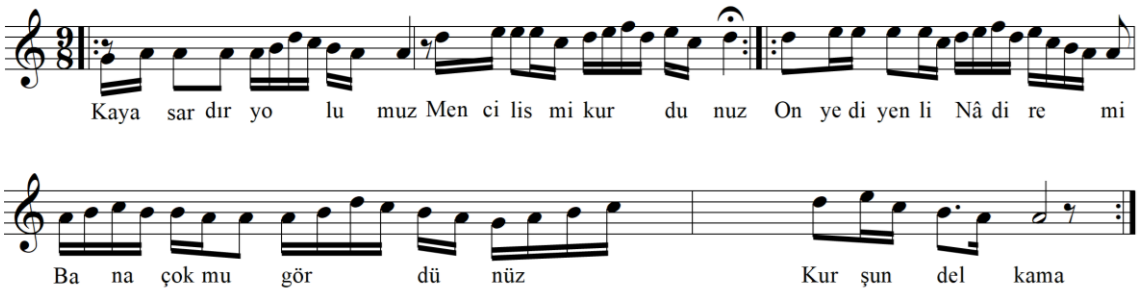
[1] Kayasar'dır yolumuz
Mencilis mi [2] kurdunuz
On yedi yenli Nâdirem'i
Bana çok mu gördünüz
Kurşun del [3] kama

Yuvalı da potin ayakda
Ne gezersin hayatda
Ne gezmeyim hayatda
Kan oluyor sokakda
Kurşun del kama

Bu türkü vezin nokta-i nazarından şâyân-ı dikkattir. Birinci kısmında îkâı evferdir. İkinci kısmında ise evfer ve aksaktır. Her hâlde görülür ki halk bestekârı bir îkâın dar çerçevesinde mahsur kalmıştır. Bi't-tab' veznin tebdili türküye başka bir revnak vermiştir.

[1] Kayasar: Karahisar makamında kullanılmıştır. Karahisar Manisa'nın bir mahallesidir.
[2] Mencilis: Meclis.
[3] del: Değil

İNCE MEHMED TÜRKÜSÜ

Manisa

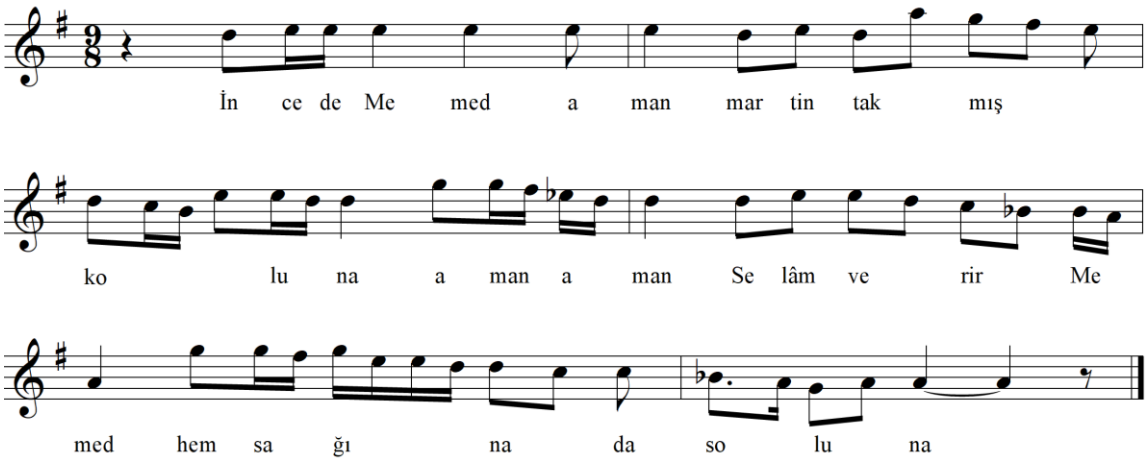

İnce de Mehmed aman martin takmış koluna aman aman
Selâm verir Mehmed hem sağına da soluna
Nasıl kıydın Mehmed şu zabitin canına aman aman
Aman da beyler aman mezar bana dar geldi
Bu gençlikde aman ölüm bana da zor geldi

[s. 15]

ZEYBEK OYUN HAVASI

Aydın
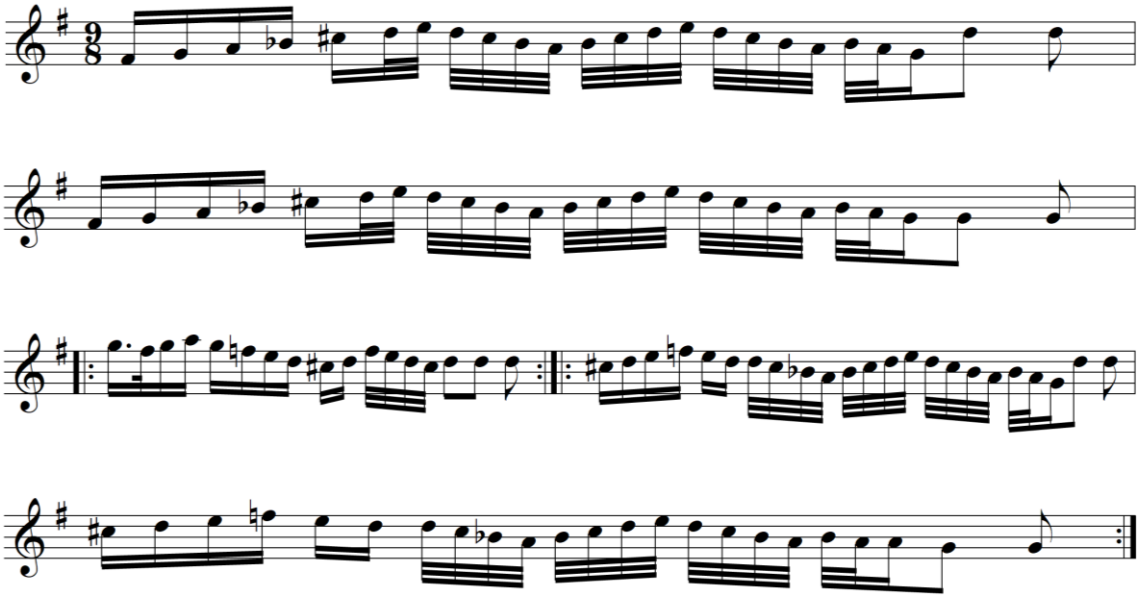
BERGAMA OYUN HAVASI

Manisa
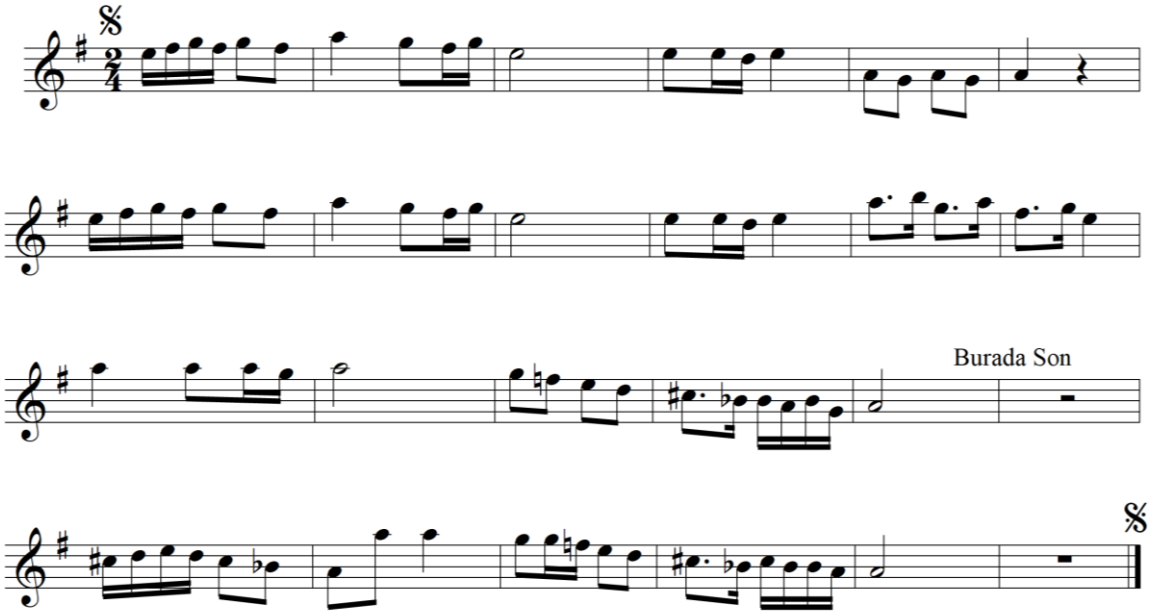
[s. 16]

YEMENİM TÜRKÜSÜ

Manisa
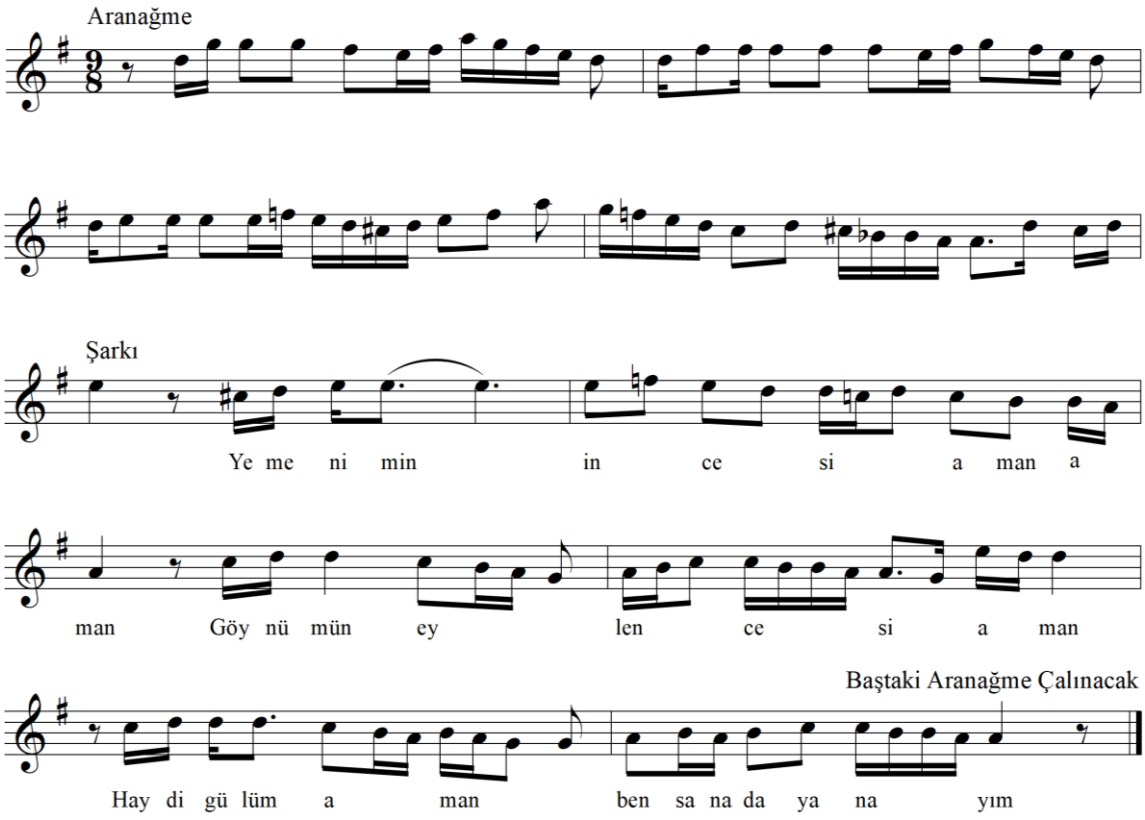
Yemenimin incesi aman aman
Gönlümün eğlencesi
Haydi gülüm aman ben sana dayanamam
Aranağme

Oturmuş inci dizer aman aman
Ciğerimin köşesi aman
Haydi gülüm aman ben sana dayanamam
Aranağme

EFELERİN SARHOŞ TÜRKÜSÜ

Aydın
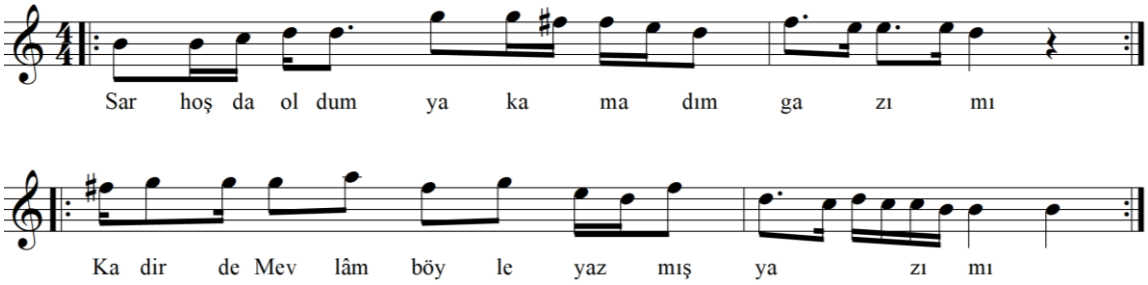
Sarhoş da oldum yakamadım gazımı
Kadir de Mevlâm böyle yazmış yazımı

[s. 17]

ZEYBEK OYUN HAVASI

Aydın

Ağır Çalınacak
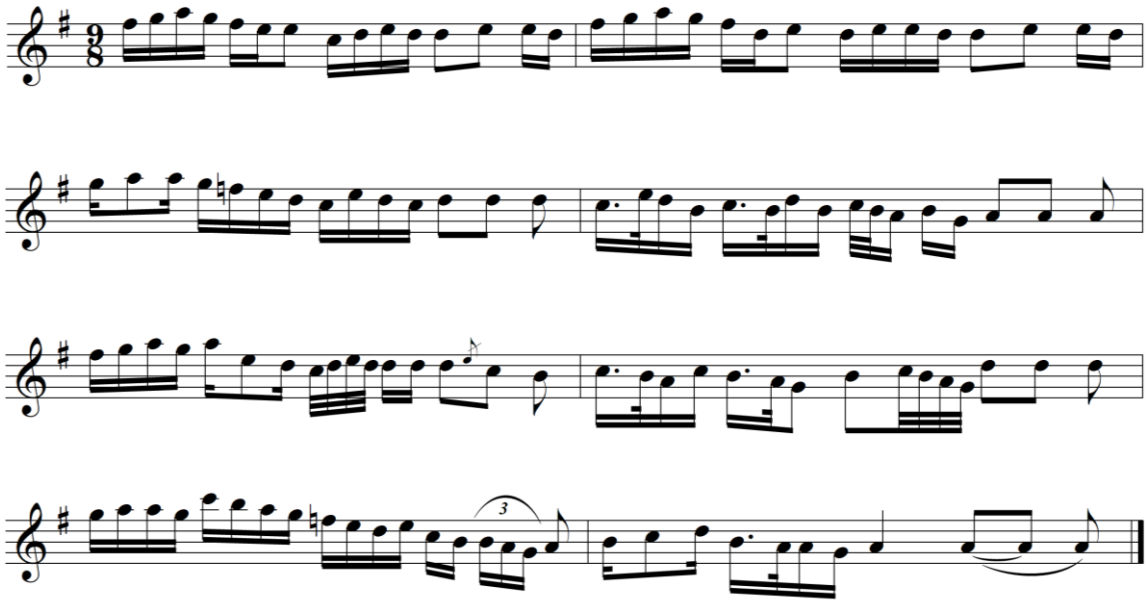
AYDIN TÜRKÜSÜ

Aydın
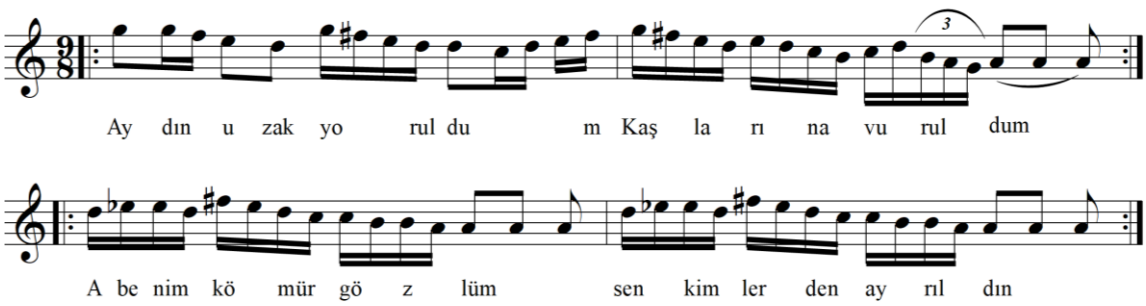
Aydın uzak yoruldum
Kaşlarına vuruldum
A benim kömür gözlüm sen kimlerden ayrıldın
Aman aman üç metelik beş mangır
Gavur kızı kollarını sen kaldır

[s. 18]

DEMİRCİLİ HATİCE TÜRKÜSÜ

Manisa

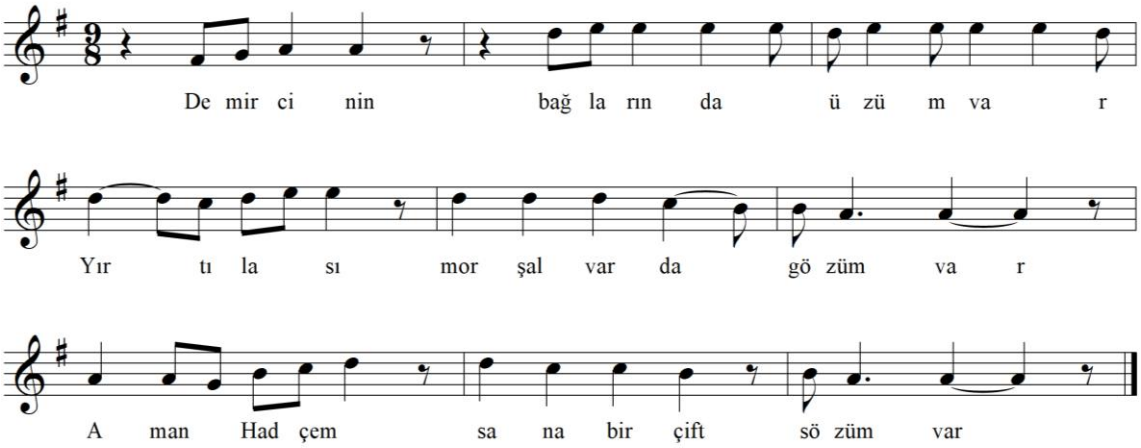

Demircinin bağlarında üzüm var
Yırtılası mor şalvar da gözüm var
Aman Hatçem sana bir çift sözüm var

SEVDA TÜRKÜSÜ

Aydın

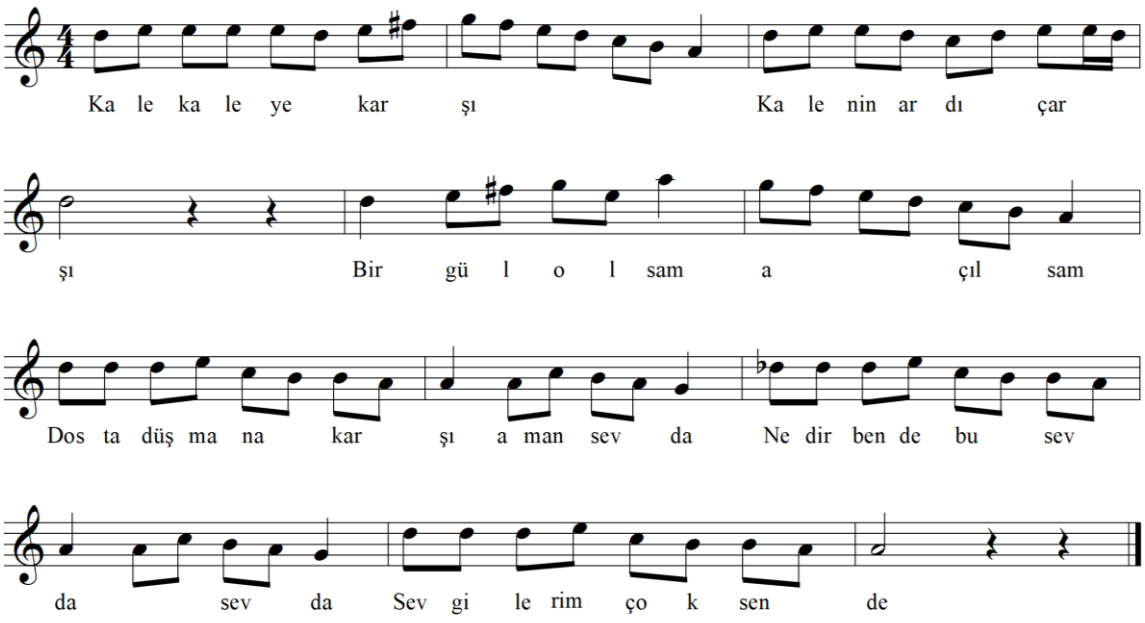

Kale kaleye karşı
Kalenin ardı çarşı
Bir gül olsam açılsam
Dosta düşmana karşı aman sevda
Nedir bende bu sevda aman sevda
Sevgilerim çok sende

Çaya vardım çayladım
Çayda balık avladım
Ben de nazlı yârimi görünce
Hüngür hüngür ağladım aman aman
Nedir bende bu sevda aman sevda
Sevgilerim çok sende

[s. 19]

ARAB TÜRKÜSÜ

Alaşehir
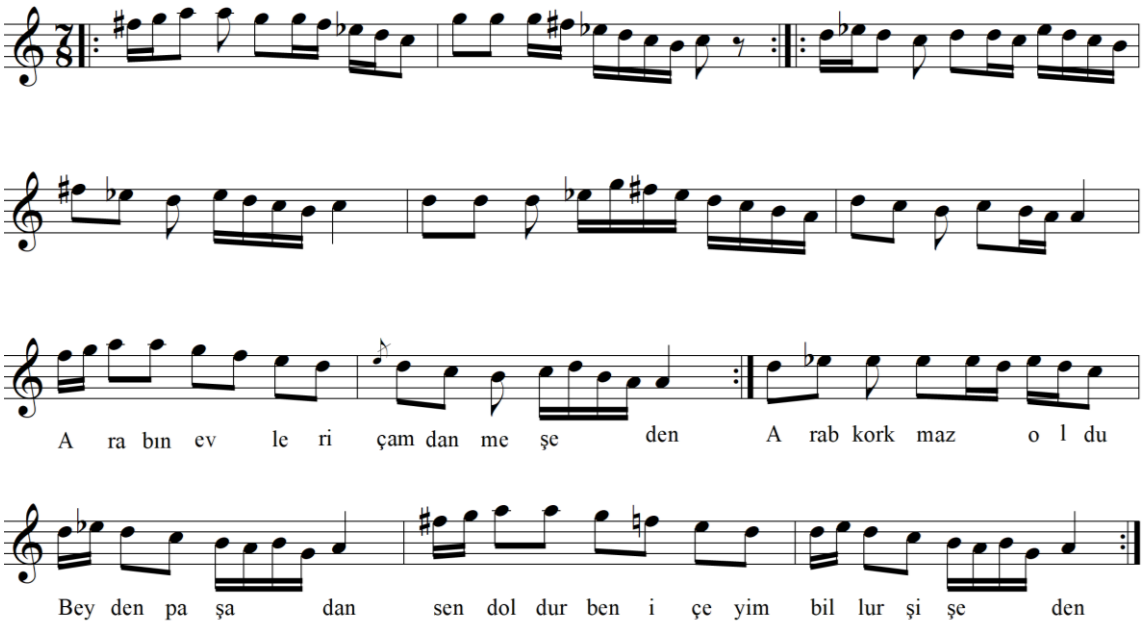
1
Arab'ın evleri çamdan meşeden
Arab korkmaz oldu beyden paşadan
Sen doldur ben içeyim billur şişeden

2
Yavrum zülüflerin balıktır balık
İçeride ciğerim yanıktır yanık
Çok sevginin sonu ölümdür ayrılık

ZÜHRE TÜRKÜSÜ

Aydın
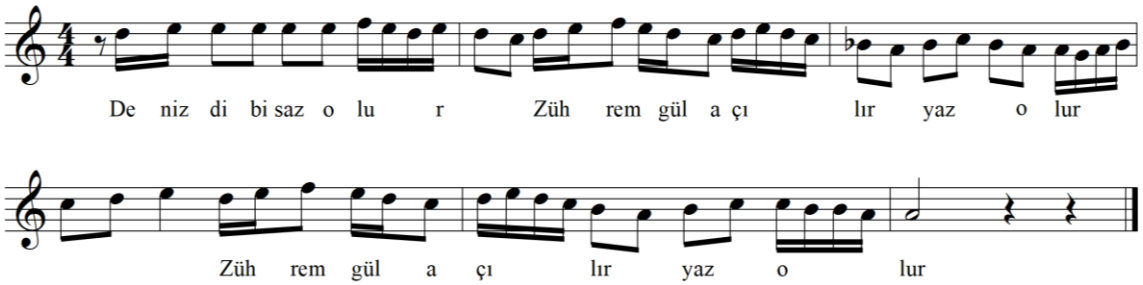
Deniz dibi saz olur
Zührem gül açılır yaz olur
" " " " "

Ben yârime gül demem
Zührem gülün ömrü az olur
" " " " "

[s. 20]

GARİB TÜRKÜSÜ

Alaşehir
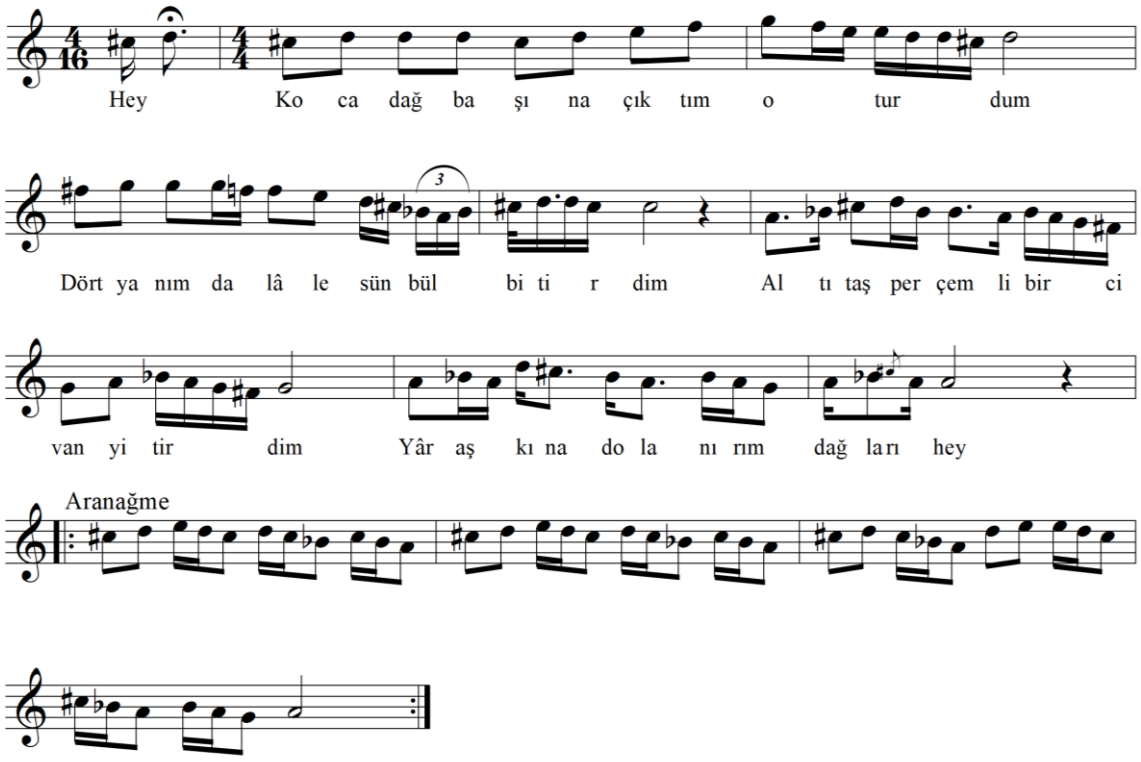
Koca dağ başına çıktım oturdum
Dört yanımda lâle sünbül bitirdim

Altı taş perçemli bir civan yitirdim
Yâr aşkına dolanırım dağları hey

CAFER EFE TÜRKÜSÜ

Aydın
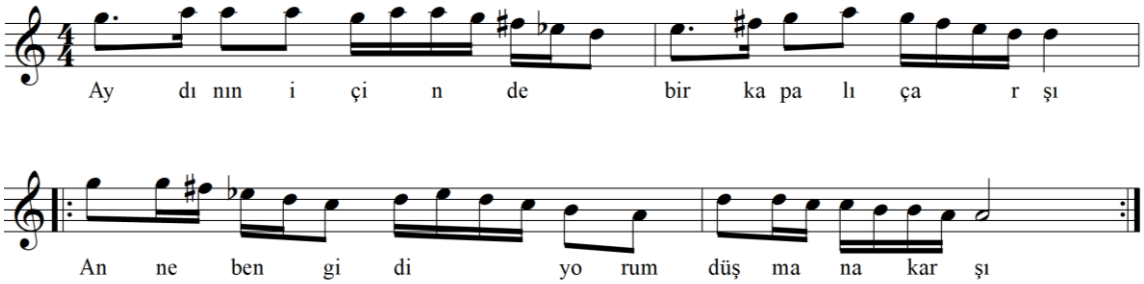
Aydın'ın içinde bir kapalı çarşı
Anne ben gidiyorum düşmana karşı
Düşmanlar kaçıyor denize karşı
Caferim Caferim yiğit Caferim

Germencik içine toylar kuruldu
Cafer Efe öğle sonu vuruldu
Annesine kara haber verildi
Caferim Caferim yiğit Caferim

[s. 21]

OYUN HAVASI

Alaşehir
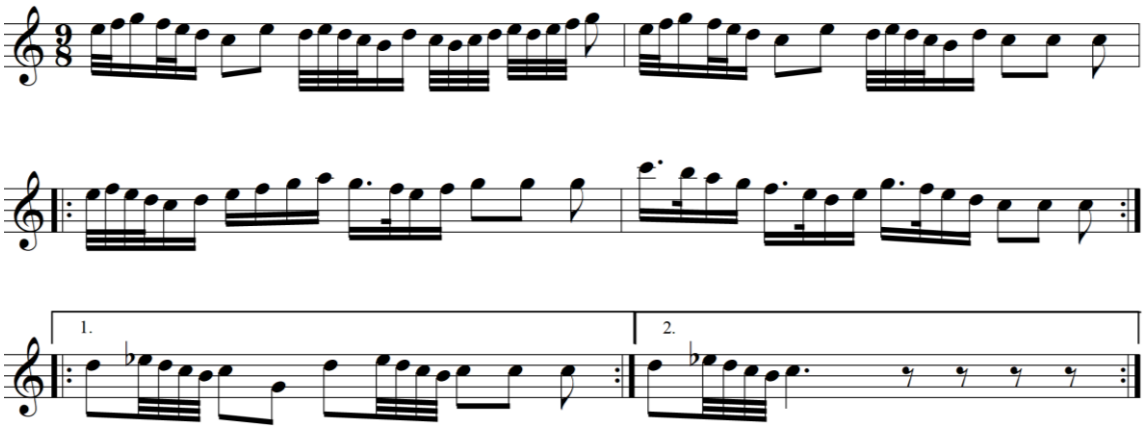
GEDİZ TÜRKÜSÜ

Alaşehir
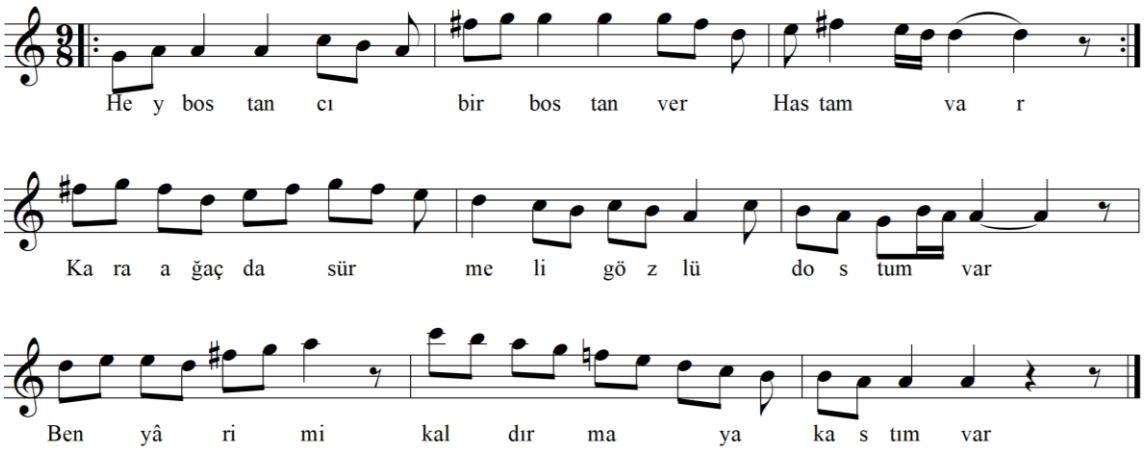
Hey bostancı bir bostan ver hastam var
Karaağaç'da sürmeli gözlü dostum var
Ben yârimi kaldırmaya kastım var

[s. 22]

ÇAKIR HATİCE TÜRKÜSÜ

Alaşehir
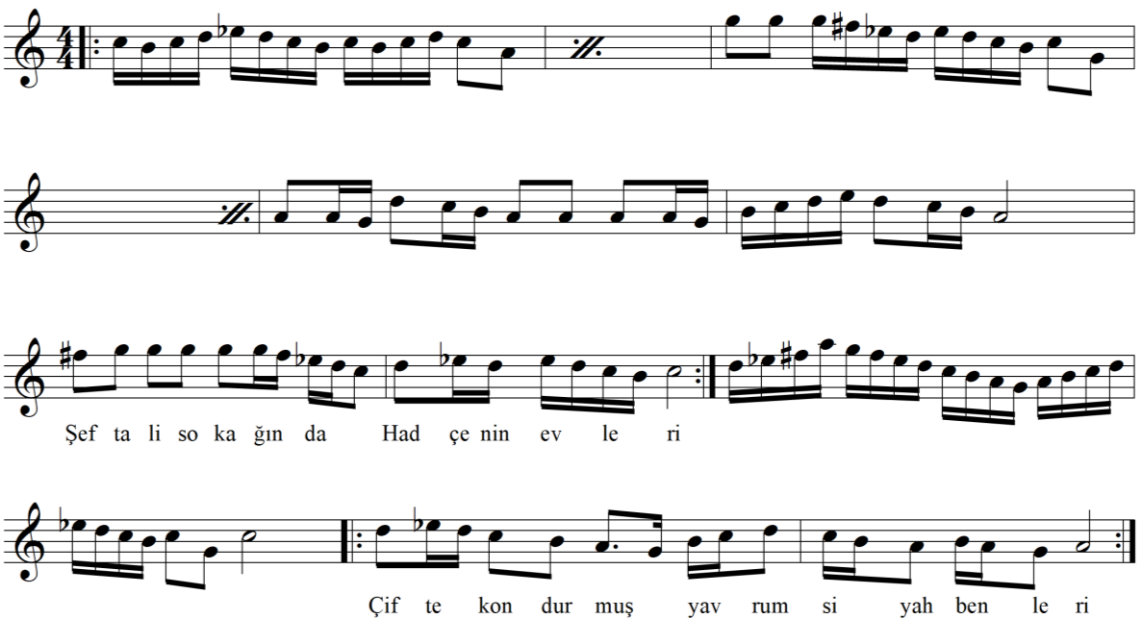
Şeftali sokağında Hadçe'nin evleri
Çifte kondurmuş yavrum siyah benleri
Kalaylı tabakta bal eğlenir mi
Güzellik koynunda can eğlenir mi

KERİMOĞLU ZEYBEK HAVASI

Aydın
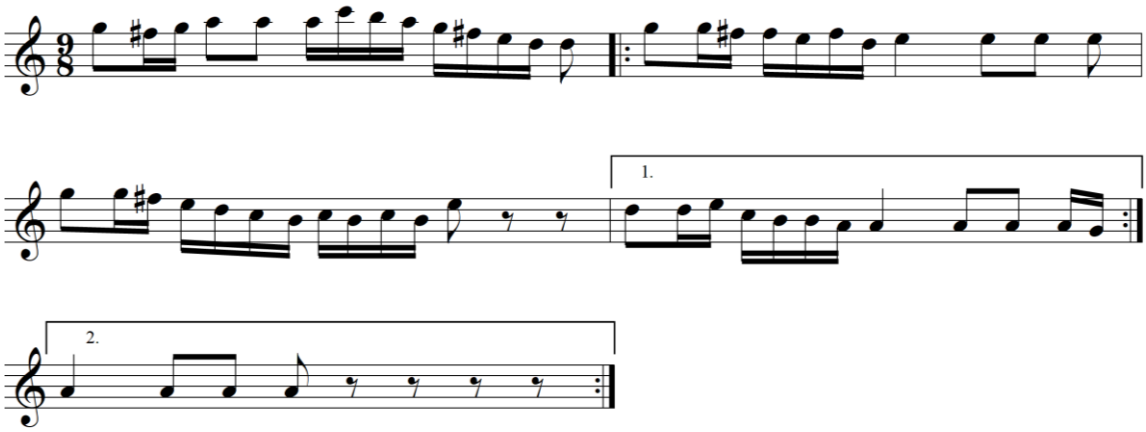
[s. 23]

BAYRAM TÜRKÜSÜ

Alaşehir

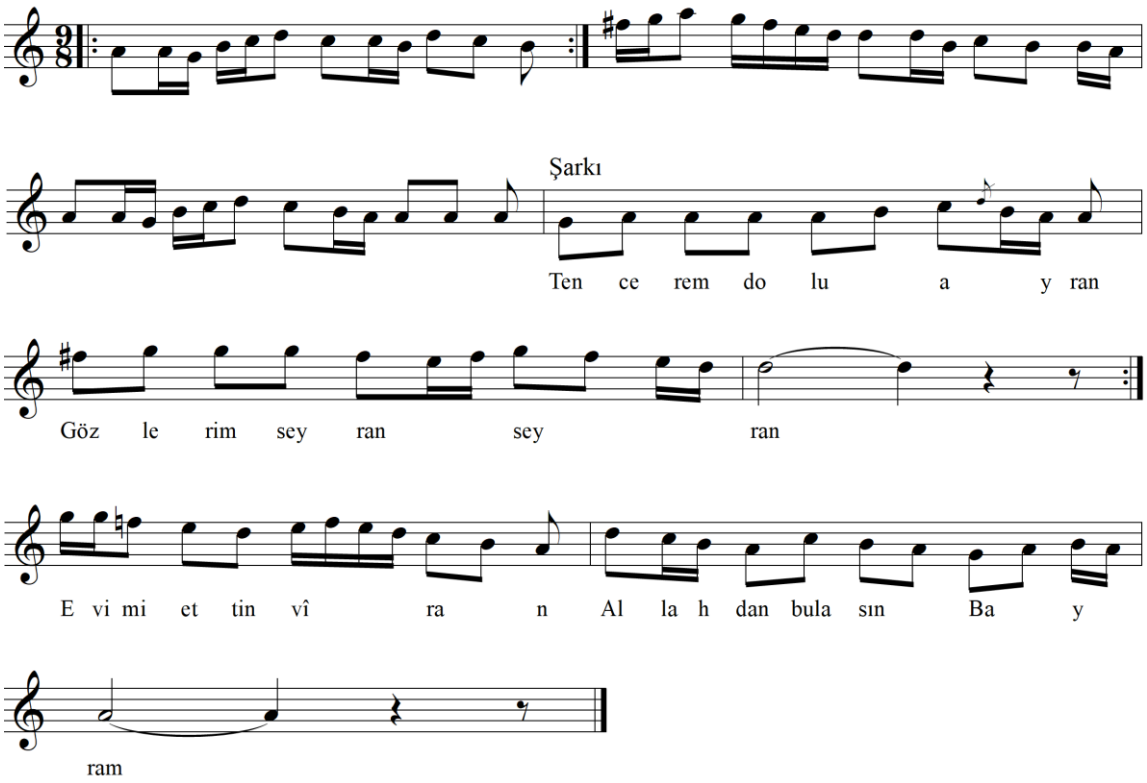

1
Tencerem dolu ayran
Gözlerim seyran seyran

2
Evimi ettin vîran
Allah'dan bulasın Bayram

OYUN HAVASI

Alaşehir
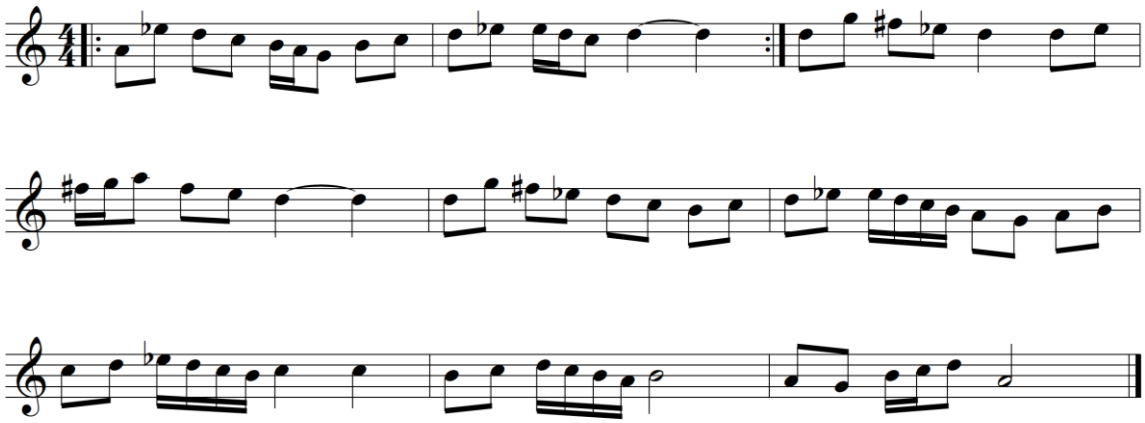
[s. 24]

DAVULLU ZEYBEK HAVASI

Aydın
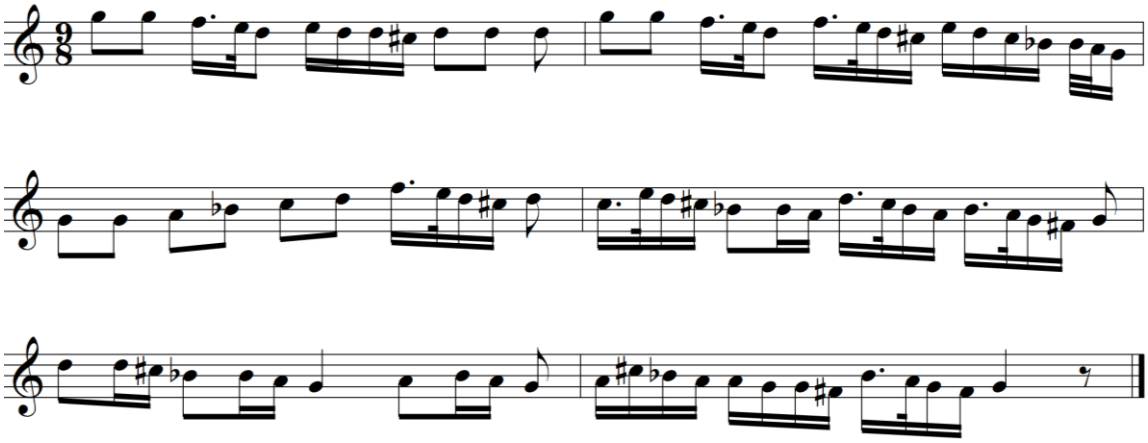
ASAR TÜRKÜSÜ

Aydın

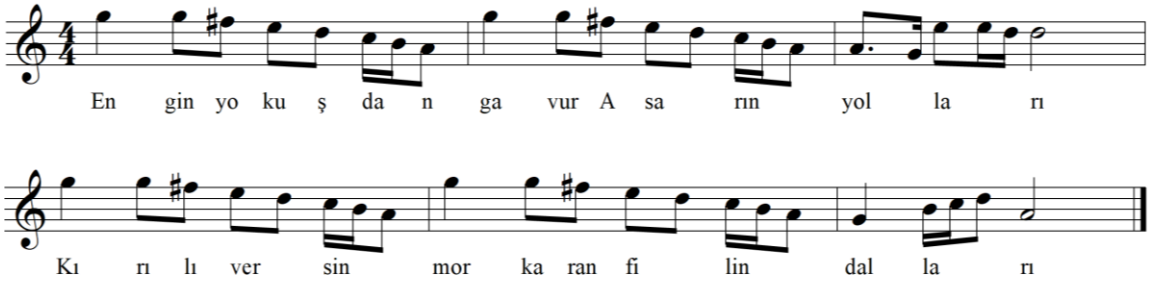

Engin yokuştan gavur Asar'ın yolları
Kırılıversin mor karanfilin dalları
Yaktın beni yakma benden başka âlemi
Beni vuran Topallar'ın Mehmed'i

[s. 25]

MAVİLİM OYUN HAVASI

Alaşehir

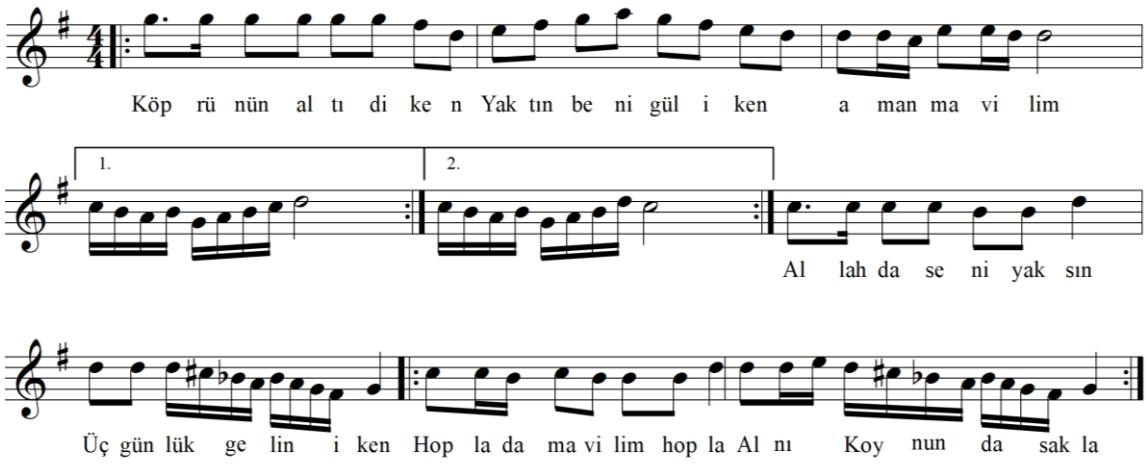

1	2
Köprünün altı diken	Üç günlük gelin iken
Yaktın beni gül iken	Hopla da Mavilim hopla
Allah da seni yaksın	Altını koynunda sakla

ALTI KIZLAR TÜRKÜSÜ

Aydın

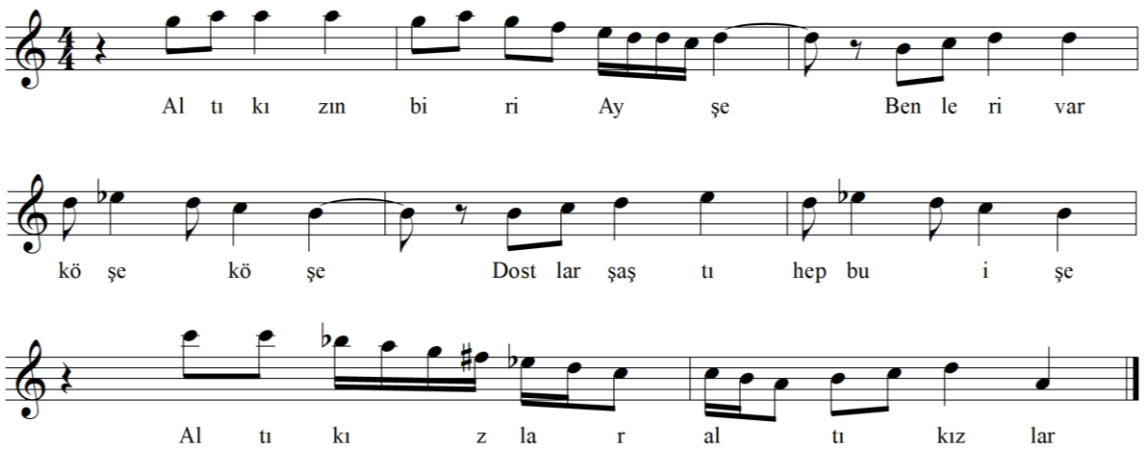

Altı kızın biri Ayşe
Benleri var köşe köşe
Dostlar şaştı hep bu işe
Altı kızlar altı kızlar

Altı kızın biri Meryem
Benleri var eğrem büğrem
Zülfündeki gülü derem
Altı kızlar altı kızlar

Altı kızın bir Fatma
Benleri var derme çatma
Kız burgunu yana atma
Altı kızlar altı kızlar

[s. 26]

ÇAVDARLI MURAD HAVASI

Aydın
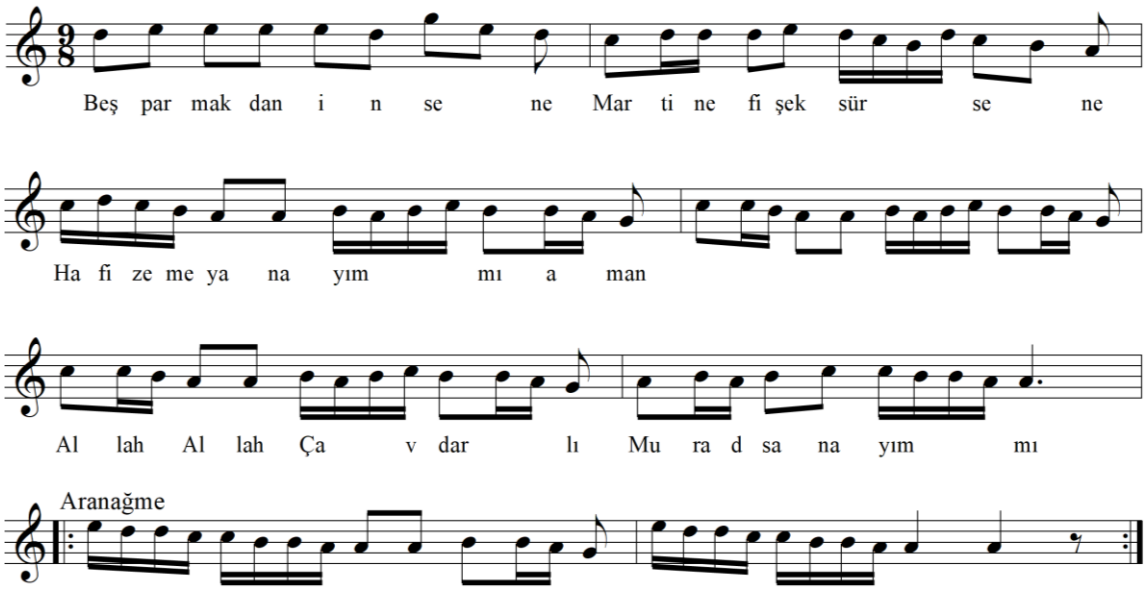
Beşparmak'dan insene
Martine fişek sürsene
Hafizem'e yanayım mı
Allah Allah Çavdarlı Murad sanayım mı

Beşparmağın dağları
Gümüşlü martinin parlağı
Aman da aman Hafizem'e yandım ben
Kendi malım sandım ben

SİNANOĞLU

Alaşehir
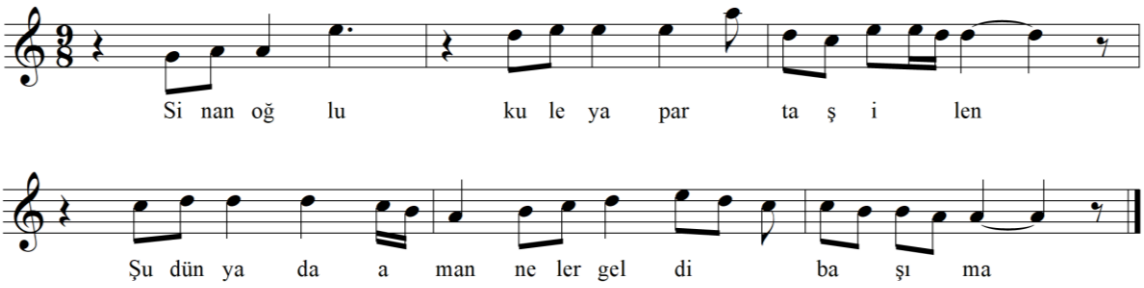
Sinanoğlu kule yapar taş ilen
Şu dünyada aman neler geldi başıma
Arnavutlar atar atar vuramaz
Sinanoğlu eşbâhından duramaz
Yabancılar burada bıyık buramaz
Ürküdün şunları der Sinanoğlu

[s. 27]

ZEKİYE HANIM TÜRKÜSÜ

Aydın

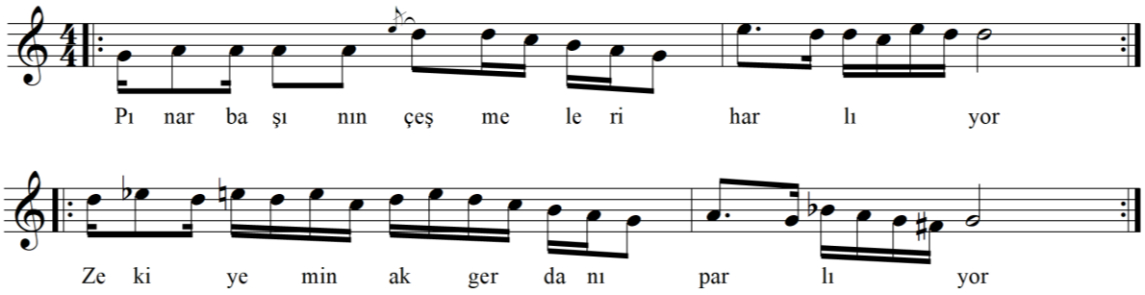

Pınar başının çeşmeleri harlıyor
Zekiyem'in ak gerdanı parlıyor

Zekiyem'in avlusunda dalları
Kırk yaprakta Zekiyem'in şalvarı

Her gün sarhoş hovardayım yalvaram
Aman Zekiyem de de olur
Eller sarsa yüreğime dert olur

CAFER EFE TÜRKÜSÜ

Aydın-Koçarlı

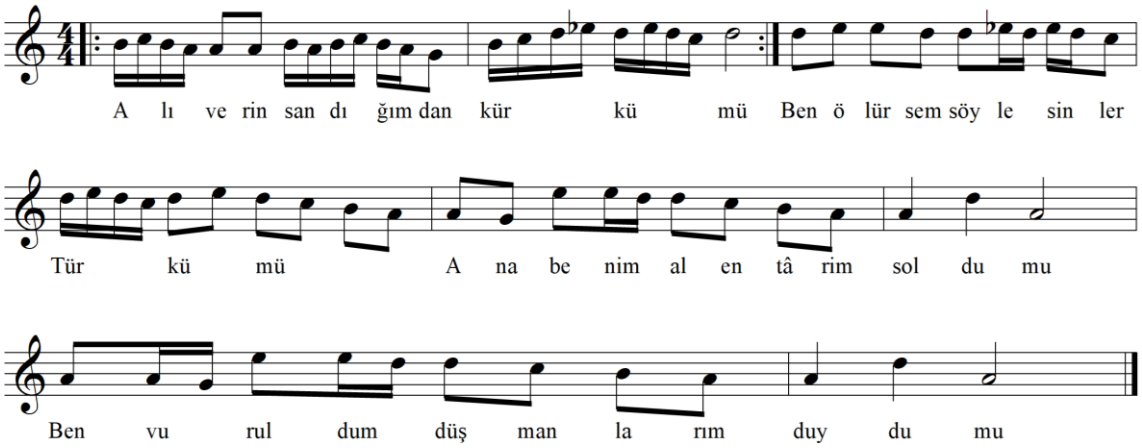

Alıverin sandığımdan kürkümü
Ben ölürsem söylesinler türkümü
Ana benim al entârim soldu mu
Ben vuruldum düşmanlarım duydu mu

Mezarımı derin kazın dar olsun
Etrafında mor sünbüllü bağ olsun
Cafer öldü vatan millet sağ olsun
Kader kısmet böyle imiş ağalar hey

Germencik ortasında toplar kuruldu
Cafer Zeybek öğle sonu vuruldu
Anasına akşamüstü duyuldu
Kader kısmet böyle imiş efeler hey

Bu türkü Aydın'da mücadele-i milliye esnasında çıkmış bir türkü olup bu türküden biri Koçarlı'da ve diğeri de Aydın'da olmak üzere iki türlüsüne tesadüf edilmiştir. Binaenaleyh nağme itibarıyla her ikisi de birbirinden farklı olduğundan ikisinin de neşri münasip görülmüştür.

[s. 28]

OYUN HAVASI

Alaşehir
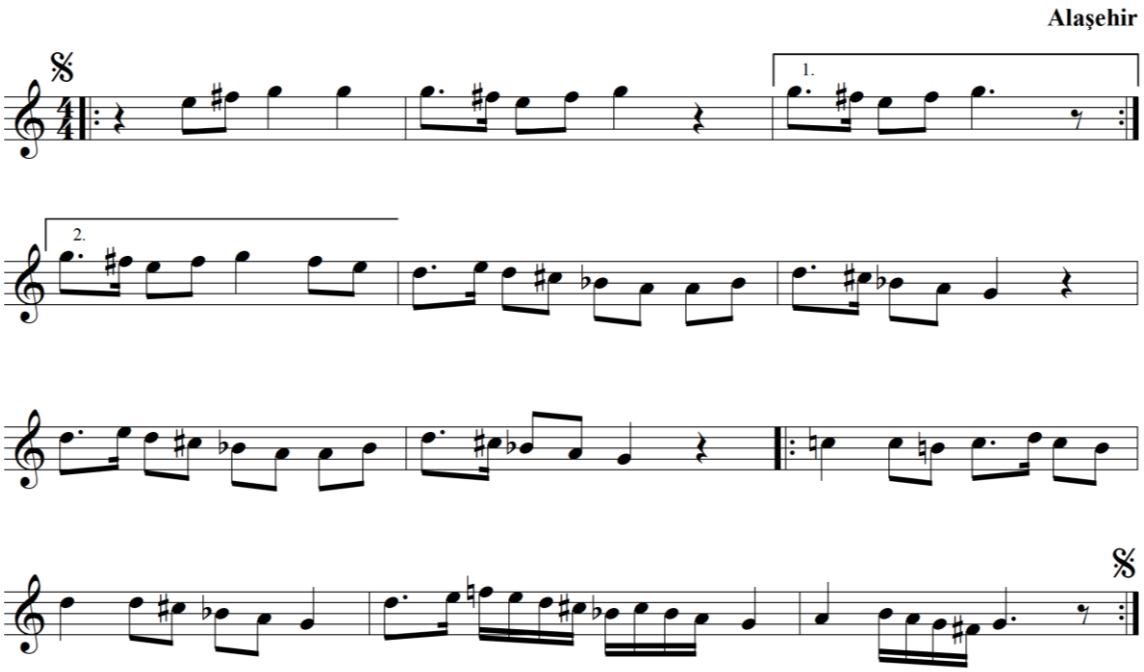
MİLAS TÜRKÜSÜ

Aydın
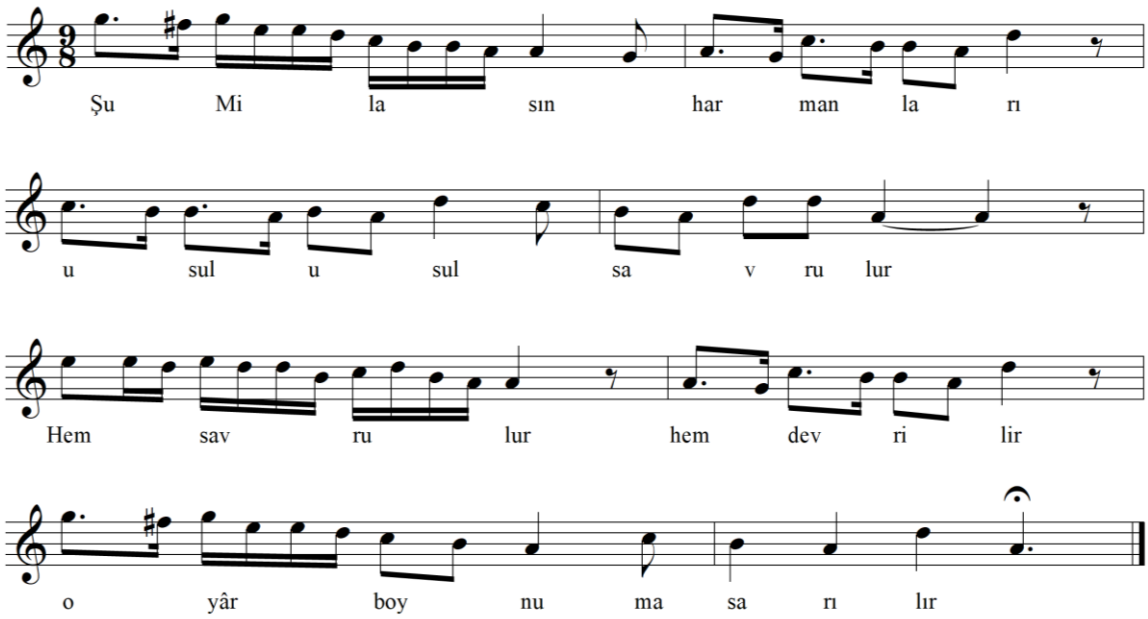
Şu Milas'ın harmanları usul usul
Hem savrulur hem devrilir o yâr boynuma sarılır
Yasıl yasıl dağlar artık ben de Milas'ı göreyim
Milas'da kızlar gelin olmuş ben nasıl durayım

[s. 29]

EĞRİ FES TÜRKÜSÜ

Aydın - Koçarlı
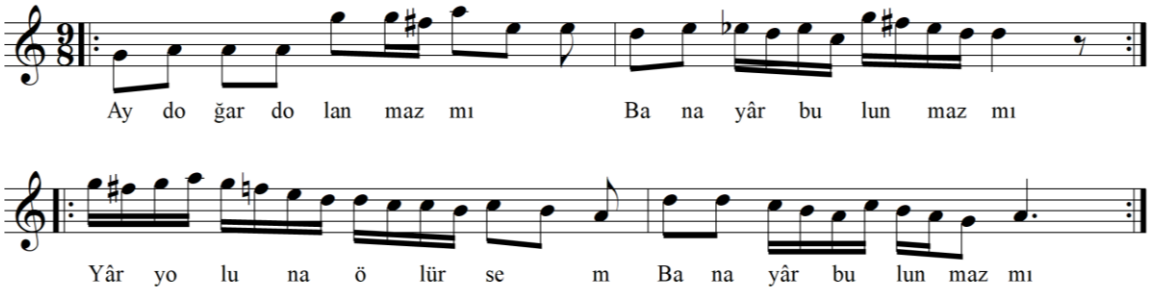
Ay doğar dolanmaz mı
Bana yâr bulunmaz mı
Yâr yoluna ölürsem
Bana yâr bulunmaz mı

Ocağa fener assam
A benim eğri feslim
Evveli kendin gelirdin
Şimdi selâmı kestin

KADIKUYUSU TÜRKÜSÜ

Aydın
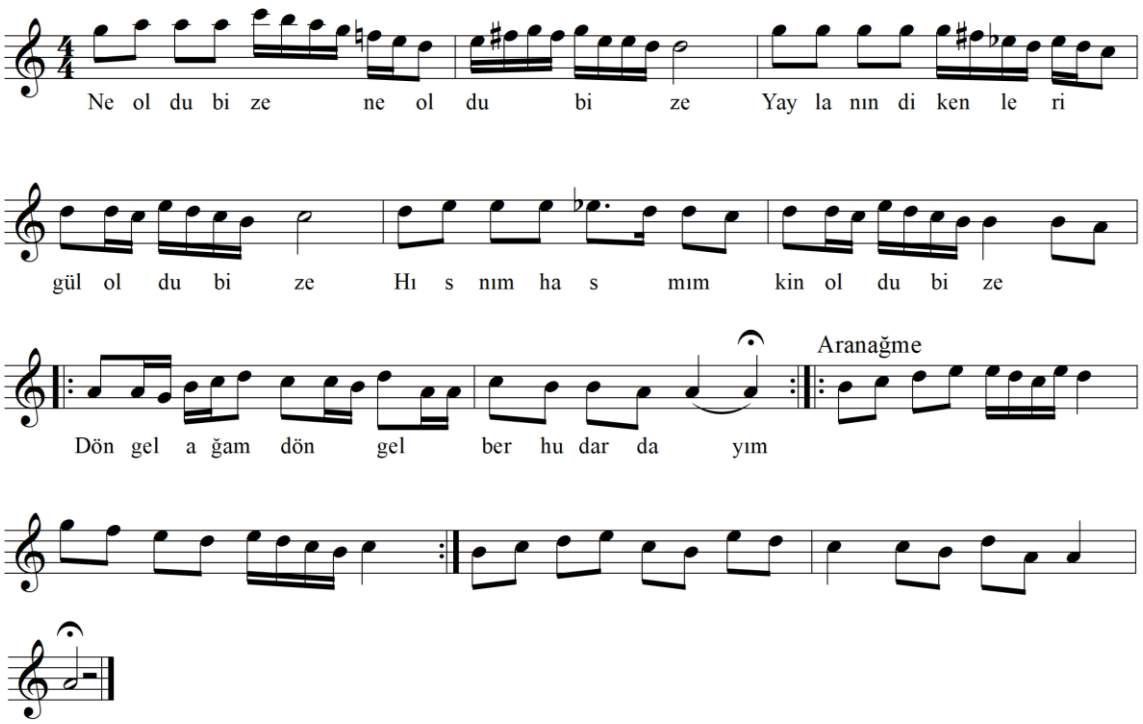
Ne oldu bize ne oldu bize
Yaylanın dikenleri gül oldu bize
Hısnım hasmım kin oldu bize
Dön gel ağam dön gel berhudardayım
Garib bülbül gibi intizârdayım

Kadıkuyusu'dur bizim kuyumuz
Germenciklidir aslımız soyumuz
İçimizden yine garib kaldı yine birimiz
(1)
Gel kavuştur boranlı dağlar
Elleri göğsünde bir gelin ağlar

Alıverin kır atımın gemine
Üstüne binen de sürsün demine
Üç bin avşar da gelse önüme
Yine vermem senin gülüne hey

(1) Dumanlı

[s. 30]

OSMAN TÜRKÜSÜ

Aydın

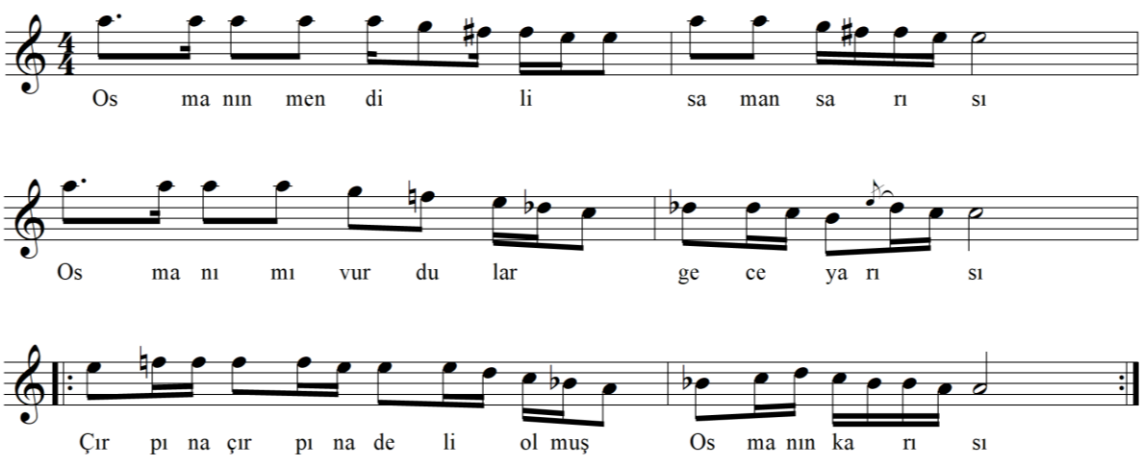

Osman'ın mendili saman sarısı
Osmanım'ı vurdular gece yarısı
Çırpına çırpına deli olmuş Osman'ın karısı

Süpürün hanları Osmanım geliyor
Eğmiş dal fesini arslanım geliyor
Gece gündüz gözüm yoktur kararım

HAMEYLİ ŞARKISI

Aydın

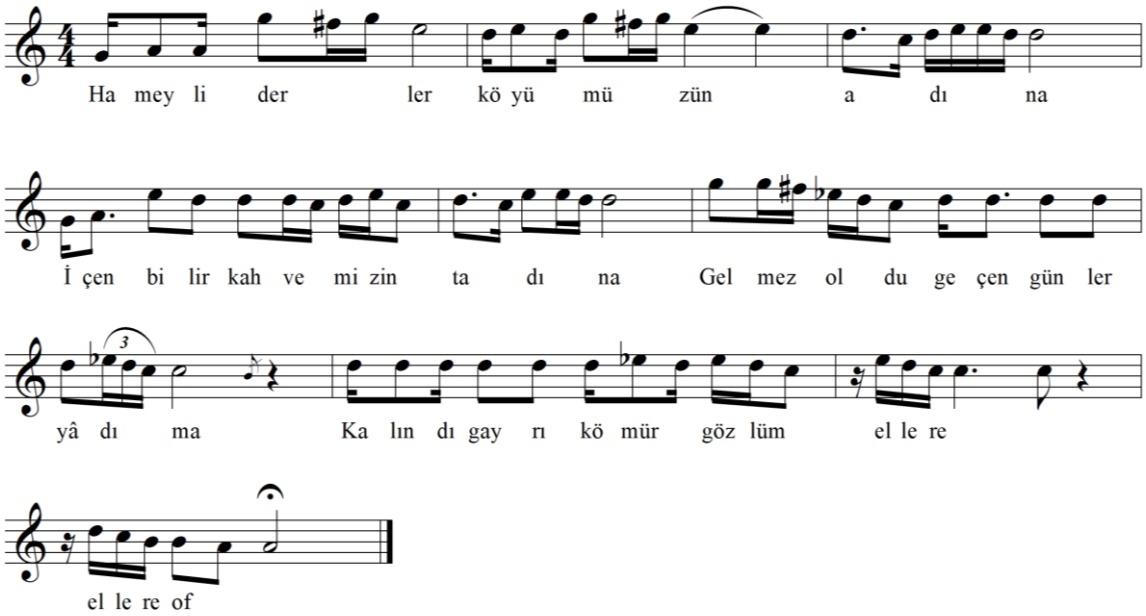

Hameyli derler köyümüzün adına
İçen bilir kahvemizin tadına
Gelmez oldu geçen günler yâdıma
Kalındı gayrı kömür gözlüm ellere of ellere of

[s. 31]

NAZOĞLU HAVASI

Ödemiş
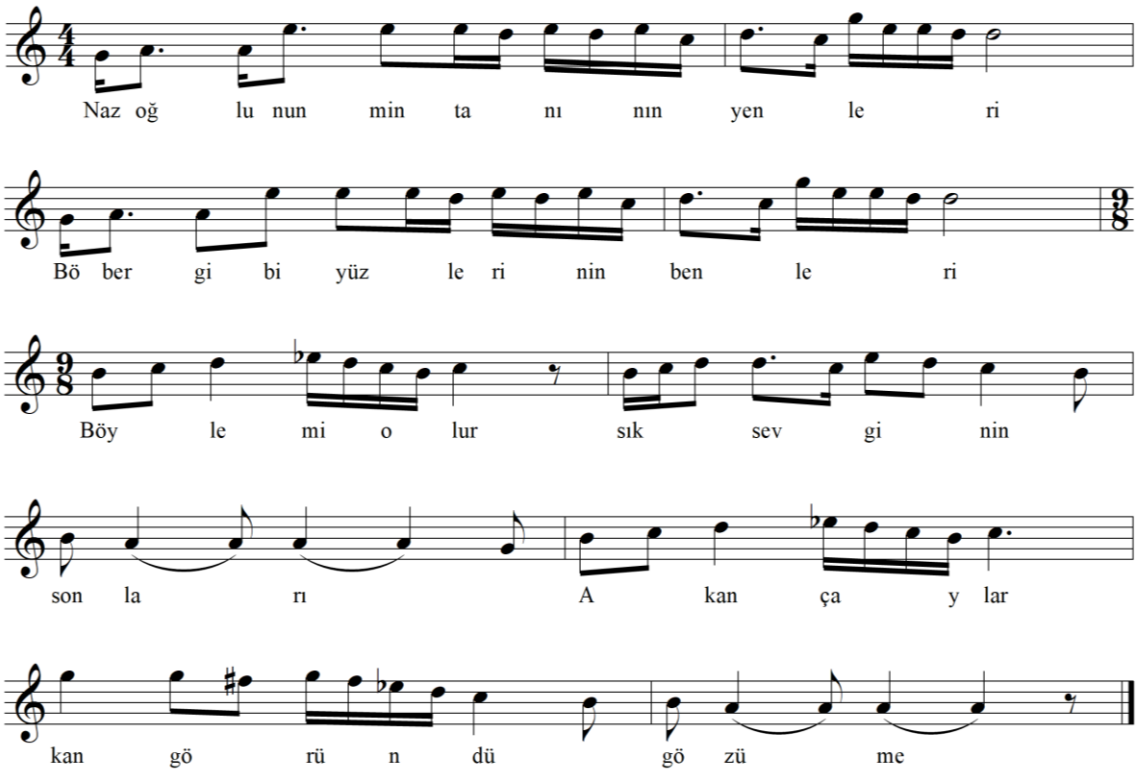
Nazoğlu'nun mintanının yenleri
Böber gibi yüzlerinin benleri
Böyle mi olur sık sevginin sonları
Akan çaylar kan göründü gözüme

SÜRMELİM TÜRKÜSÜ

Aydın

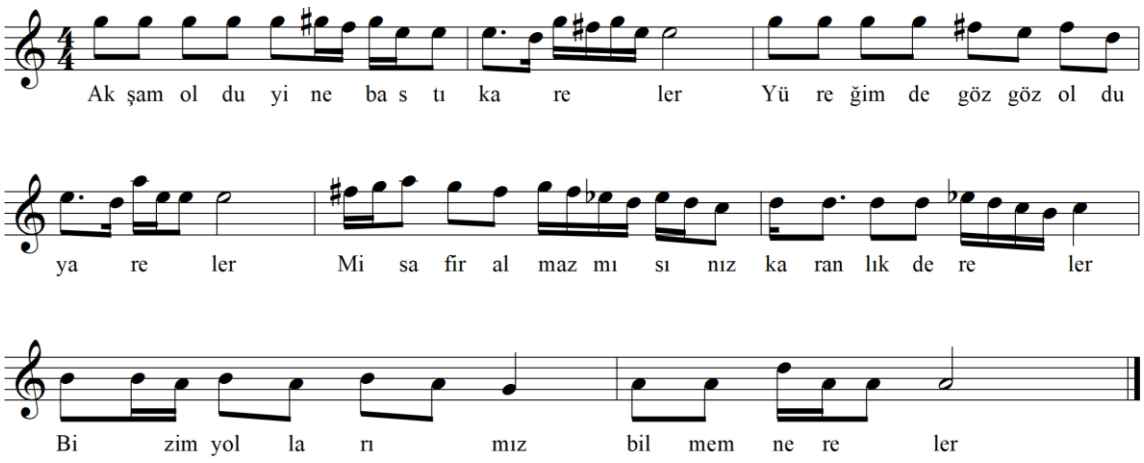

(1)
Akşam oldu yine bastı kareler

(2)
Yüreğimde göz göz oldu yareler

(3)
Misafir almaz mısınız karanlık dereler

(4)
Bizim yollarımız bilmem nereler

[s. 32]

ALİ BEY TÜRKÜSÜ

Aydın - Koçarlı

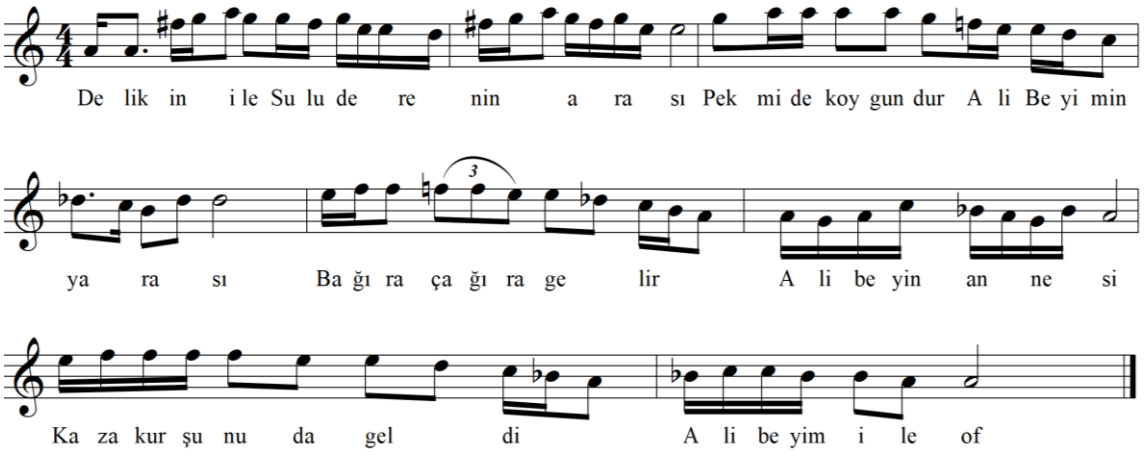

Delikin ile Suludere'nin arası
Pek mi de koygundur Ali Beyim'in yarası
Bağıra çağıra gelip de gelir annesi
Kaza kurşunu da karşı geldi Ali Beyim ile of

KATIRCIOĞLU ZEYBEK HAVASI

Ödemiş
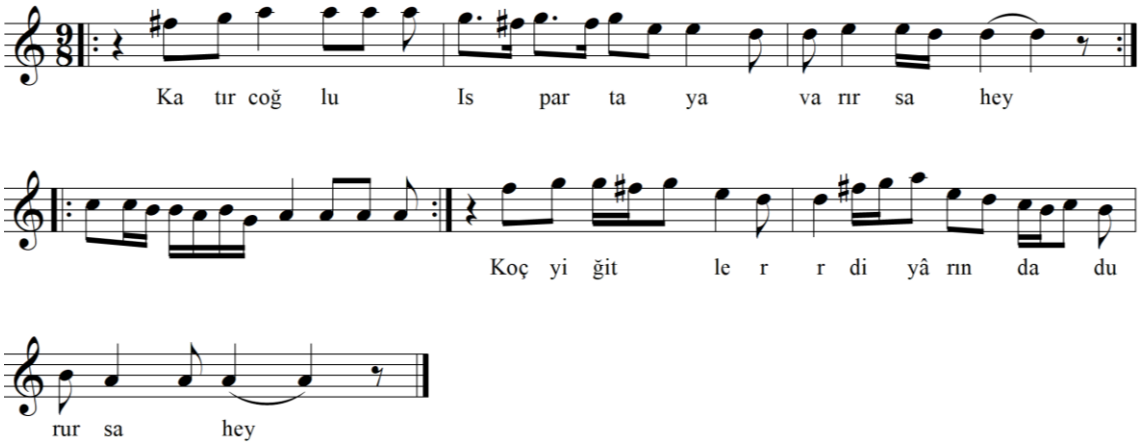
Katırcıoğlu Isparta'ya varırsa hey
Koç yiğitler diyârında durursa hey
Mevlâm bize üç gün ömür verirse hey
Gözün aç Katırcı gelme Aydın'a hey

[Dış Arka Kapak]

(Dârülelhân)ın Neşriyâtı

Müessesemiz en meşhur Türk bestekârlarından yâdigâr kalan nefîs eserlerin zâyi'den vekâyesi maksadıyla bunların salâhiyetdâr bir (Heyet-i ilmiyye) tarafından tedkîk edilip yazılan gayet sahih notalarını tab etdirmekde olup şimdiye kadar bu notaların (98) numarası mevkî-i intişâra konulmuşdur. Beşer kuruş fiyatla Bayezit'te (Şamlı İskender) mağazasında satılmakta bulunmuştur.

(Dârülelhân) tarafından (Kolumbiya)

Gramofon ve plak fabrikasına verilen ve çalınan eserler yarısından fazlası neşr ettiğimiz halk şarkıları ve bir kısmı müessesemiz tarafından tab ve neşr ettirilen klasik eser olmak üzere yetmiş dört olup bunların isimlerini aşağıya yazıyoruz. Mecmûamızın intişârı anında mezkûr plaklar satılığa çıkarılmış bulunacaktır.

Klasik Eserler

Neva peşrev, gülizar peşrev, gülizar saz semâisi, nühüft saz semâisi, şehnaz ağır semâi, şehnaz yürük semâi, gülizar ağır semâi, gülizar yürük semâi, neva yürük semâi, nühüft ağır semâi, gülizar beste, beste-nigâr ağır semâi, şehnaz peşrev, nühüft peşrev, şehnaz beste, beste-nigâr peşrev > beste-nigâr saz semâisi, acem-aşiran peşrev, şehnaz saz semâisi, beste-nigâr beste, beste-nigâr yürük semâi, nühüft beste, nühüft yürük semâi, neva saz semâi, acem-aşiran beste, acem-aşiran beste, acem-aşiran ağır semâi, acem-aşiran yürük semâi, acem-aşiran saz semâisi, nevâ beste, neva ağır semâi, nevakâr (iki plak) arazbar-bûselik beste, ferah-feza beste, saz semâisi, şevk-efza saz semâisi, şehnaz ve Gönül Durmaz adlı şarkı gibi son üç parça yüz on beş kişilik ihtifal hey'eti tarafından çalınmıştır.

Anadolu Halk Türküleri

Bebek, Garip Anam, Kız Peykârda, Alim Gitme Pazara, Gündüz Bey Zeybek, Kozan Oğlu, Gündüz Bey, Evlerinin Önü, Emmiler, İnce Çayır, Yemenimde Hâre Var, Kınık'ın Yolları, Sürmelim, Karanfil, Yeşillendi, Atımı Bağladım, Ördek Suda, Fındık, Keten Gömlek, Ekin Ektim, Kızılırmak, Sarı Gülüm, Urfalıyım, Kara Koyun, Ak Koyun, Gelin Havası, Çadır Kurdum, Hüvek'in Yollarında, Geyik Avı, Uzun Olur Efelerin Bıçağı,

Kavak, Yörük Kızı, Antep Gelin Havası, bu türküler beş kişilik bir heyet tarafından plağa çalınmış ve fevkalâde bir ses bunlara refâkat etmiştir.

3.2. 4 No'lu Defterin Günümüz Türkçesine Aktarılması

[Dış Kapak]

DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI

ANADOLU HALK ŞARKILARI

(Konya) (Karaman) (Manisa) (Aydın) da bu defa toplatılan (40) halk türküsü ile müessesemizde piyano ve kompozisyon muallimi Cemal Reşit Bey'in halk türkülerine ait bir mukaddimesini hâvîdir.

Defter: 4

QUARANTE

CHANSONS POPULARIES TURQUES

[Kırk Popüler Türk Şarkısı]

Recueillies

Dans less diverses provinces d'Anatolie avec une prêface de

[Anadolu'nun çeşitli illerinde önsöz ile toplanmış]

Cemal Reşit Bey

Professeur au Conservatoire de Stamboul

[İstanbul Konservatuarı Profesörü]

Fascicule. IIII

[Fasikül. 4]

Tertîb ve tanzîm hakkı mahfûzdur

İstanbul

Şehzâdebaşı: Evkâf Matba'ası

1927

Fiyatı 25 kuruştur.

[İç Kapak]

DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI

ANADOLU HALK ŞARKILARI

(Konya) (Karaman) (Manisa) (Aydın) da bu def'a toplatılan (40) halk türküsü ile müessesemizde piyano ve kompozisyon muallimi Cemal Reşit Bey'in halk türkülerine âit bir mukaddimesini hâvîdir.

Defter: 4

QUARANTE

CHANSONS POPULARIES TURQUES

[Kırk Popüler Türk Şarkısı]

Recueillies

Dans less diverses provinces d'Anatolie avec une prêface de

[Anadolu'nun çeşitli illerinde önsöz ile toplanmış]

Cemal Reşit Bey

Professeur au Conservatoire de Stamboul

[İstanbul Konservatuarı Profesörü]

Fascicule. IIII

[Fasikül. 4]

Tertîb ve tanzîm hakkı mahfûzdur

İstanbul

Şehzâdebaşı: Evkâf Matba'ası

1927

[s. 2] Boş

[s. 3]

Halk Türkülerimize Bir Nazar

İstanbul Konservatuvarı Türk (Folklor)'una ait neşriyâtını tâkiben bugün Anadolu türkü ve danslarının dördüncü defterini de âmmenin nazar-ı takdîrine arz ediyor. Bu melodilerdeki muhtelif güzellikleri izhâra çalışacağız.

Bunlardan birincisi olan (Ger Ali) Türküsü en mühim ve en güzel eserlerden biridir. Bu melodi evvelâ sazın cazip bir hareketiyle müteâkiben nağmesi yüksek notalara resiyatif (usûlsüz) şekliyle başlar. Terennüm eden ses uzaklardan geliyor gibi duyulur. Ve öyle bir melodi ihtizâzı tersîm eder ki bu hareket notalara ittikâ ile değil fakat hafifçe temâs ile cereyân eder gibidir. İşte bu şekle derinden nağme (Şanlı vatan) ismini vereceğiz. Bizim halk türkülerimizin en şâyân-ı takdîr güzelliklerinden madûd ve bu mecmûada muhtelif sûretlerle birçok emsâli mevcuttur. Birinci devirden sonra saz bunu ikinciye rabt için münferid olarak devam ediyor. Bu râbıtanın yekdiğerine bağladığı nağmelerden her ikisinin de mübâlatsız hareketleriyle mütezad olması için usûle gayet muvaffak ve tamamıyla mevzûn olarak çalınmasını lüzûmunu unutmamalıdır.

Tetkik ettiğimiz bu türküde melodinin karar kıldığı uzun (la) notaları bizde (derinlik) ihtisasatını idame ediyor. Her ne kadar yalnız san'at heyecanı arayan bizler için bazı yorucu

[s. 4]

nazariyâtçıların iddialarına rağmen bu türkülerdeki tonalite ve mevzûrların tahlîli fâideli görülmez ise de umumiyetle folklorların ve bilhassa tonlarını pek az değiştirdiklerini ve melodileri arasında tesâdüf olunan arızaların bizi bir tondan başka tona geçirmediğini kaydetmek fâidesiz değildir. Meselâ şimdi tetkîk etmekte olduğumuz (Ger Ali) Türküsü'nde başlangıcından biri dâima lâ minör tonunda bulunduğumuza tamamıyla kâniyiz. Melodinin seyri esnasında tesadüf ettiğimiz diyez ve bemoller ise sesteki temevvücler ile glisandoların aynı aynına kaydından başka bir şey değildir.

İkinci türkü (Kıllı Oğlu) karakteri evvelkinden daha az bâriz olmakla beraber güzeldir. Bu melodi mülâyim çizgili bir müzik cümlesinden ibârettir ki yalnız son on altılık nota gurubu müstesna olarak değişmeksizin tekrar eder. O grupta evvelki duyulan (do) bilahire (re)'ye inkılap ederek mânidar ve şâyân-ı dikkat bir hamle peydâ oluyor.

Bundan sonra dokuz sekizlik usûlünün bariz misallerinden olan bir zeybek oyunu geliyor. Bunu takip eden (Cevriye) Türküsü halk türkülerimizde nâdir ve o sebeple bizce taaccübü mûcib olan bir âdilik göstermektedir. İnsan bunu dinlerken türkünün kısık ve bayağı sesler tarafından terennüm edildiği hayaline kâni oluyor.

Beşinci melodiye "teessüfler" unvânı vermek yakışırdı; elvanı dumanlıdır. Birinci hatta gittikçe yükselen ve bize şâhikalara doğru itilâ fikrini ilham eden melodi ihtizâzı tezkâra şâyândır. Burada nağme ve güftede pek iyi itilâf etmiştir.

"Gündüz Beyi" Türküsü bize tab'an lûubâli görünüyor. Bunda nağme genç ve mağrur bir hat hareket takib ediyor ve sazın nukat-ı mahsûsasıyla berâber inkıtâ eden bu hat nihâyet lakayt ve lâtif bir (hey) ile tamamlanıyor.

"Azime" Türküsü geniş bir sûretle teganni olunmuş; büyük yollarda his edilen havay-ı serbestî ile meşbu'dur müteâkiben gelen "Yörük kızı" bir bedîadır. Ne hayal-nevâz ilhamı, ne tatlı, tazeliği var! Bu parça hayret-bahş bir "nev-fütûren" olabilir. Bundaki nağme mütemâdiyen câri ve müstesnâ bir safveti muhtevîdir. Güftedeki kelimelerin tekerrürü teganni hattında beliren sükûn hissini teyit ediyor. Ve türkünün nihâyetine geldiğimiz zaman "sabah yıldızı" kelimesi üzerinde birden bire husûle gelen bir nağme-i feverânı bize parlak bir semâ hayâli getiriyor. İnsan bu nağmeye refâkat edebilmek için (la, mi) kineti üzerinde uzun bir pedal tutmak istiyor ki bu suretle nağmenin zaten o kadar kuvvetle ifade

[s. 5]

etmekte olduğu sükûn hissi bir kat daha teyit etmiş olsun bundan sonra güzel, fakat mümtaziyyeti az birkaç türküyü geçerek şayan-ı hayret bir (hasret şiiri) olan Cezâyir türküsüne geliyoruz. (Folklorumuzun) en güzellerinden biri olan bu türkü dâima derinden gelmektedir. Türküye başlar başlamaz (Cezâyir'in) kelimesindeki sol hecede tevkif eden "sol" notu bu melodinin terennüm ettiği memleketin uzaklığını ihsâs ediyor. Bâde "ufak ufak" kelimelerindeki münhanisi daha az gergin olarak bir nevi mahzûnluk gösteriyor. Teganni edenin sesinde hıçkırıklar duyulur gibidir. Bu hüzün hissi parçanın nihayetine kadar mütezayiden devam eder. Sazda güya teessüründen nefesi kesilen muganninin ikmal edemediği mûsikî cümlelerini tamamlar. Pek lâtif olan son hat hafif bir nefes gibi terennüm edilmiş (of of, hey)'lerden ibârettir ki bunların gittikçe tenezzül eden saz

hareketleriyle kat edilmesi heyecanın derin elemlere boğulduğunu eşrab eder. En sonunda "Cezâyir" kelimesi üzerine acı bir hasret nevhası atılmıştır.

Müteâkiben gelen iki parça aşk elemlerini ifade ediyor. Hususuyla ikincisi pek güzeldir. Bunu takip eden Kesik Kerem gayet yürük ve büyük bir sürura muntazır gibidir, bu eserde büyük bir hayat kuvveti vardır.

Bundan sonra pek hazin olan "Gaziler Türküsü geliyor ki terennümü kıymeti uzun notlardan müteşekkil olarak heyecan vericidir. Dördüncü hatta saz evvelce terennüm edilen müzik cümlesinin sedasını tekrar ederek hızını artırır. Bunu takip eden ve her biri kendine göre kıymetdâr olan iki parçayı bir tarafa bırakarak tazelik ve letafetle meşbu olan "Keklik" Türküsü'ne geliyoruz. Nağme "ötüyor" kelimesi üzerinde pek musavvirânedir. Bundan sonra içkiye taalluk eden türkü istenildiği kadar şetaretlidir. Bunu takip eden türküye "mahbus ızdırapları" denilmeliydi; bu türküde öyle aciz bir gayz mahsûstur ki yürekleri parçalar.

Ara nağmesinin "triyole"leri fevkalâde manidardır. "Turnam" Türküsü musavvirânedir. Daha ziyâde uzun kıymetlerden müteşekkil ve yüksek notalarla muharrer olan birinci hat müteselsil notalarıyla saf bir semânın berraklığını ve lâtif bir havanın serinliğini his ettirir. Hâlbuki ikinci hatta terennüm birden bire daha kısa kıymetli notalarla "bülbül kafeste beslenir" kelimelerinde daha ziyade samimiyet ihrâz eder. Üçüncü ve dördüncü hattaki mûsikî cümleleri daha ağır ve mamafih bilmem nasıl daha mübalâtsızdır. Nihayet bu türküyü güzel bir dans ikmal ediyor. Bundan sonraki türkü de hemen aynı tarzdadır; saz ile nağmenin münâvebesi pek muvaffak ve türkü hakikaten taze ve sarışın bir dilber gibidir.

[s. 6]

Şimdi, "Genç Osman" Türküsü'ne geliyoruz ki bu da halk türkülerinin en güzellerinden biridir. Bundan daha müesser, daha feci bir nağme tasavvur olunamaz, çünkü bu türkü muhârebede kahramanca ölen oğlu için ağlayan annelik canhıraş feryâdıdır. Nağmesi yürekler parçalayan bu türkü nağmesindeki şiddet-i ifade ile de hayret efzadır. Biraz tahlil edelim.

Birinci hat bir medhaldir ki fevkalâde acıklıdır. Küçültülmüş tiyers (mi diyez-re) hissini veren notalar gayet bâriz olarak müteâkiben husûle gelecek elemi derhal bize şiddetle duyuruyor. Bundan sonra bu büyük bir ızdırâb nevhası (mi, fa, sol, notası uzun sürer ve

sazda onu takip eden usûldeki mûsikî hareketi buna refâkat eder) sonra güya bu ızdırâb nevhası “Osmanım”der ki çekin kır atı” sözlerinde devam ediyormuş gibi sol notasının tekrarıyla o teganniye başlanır.

Cümle bitince nağme kesilir ve o zaman saz iki mezurda tekerrür eden bir yakıcı elem motifiyle devam eder. Sonra nağme yine aynı sol notasıyla, aynı feryâd ile tekrar başlar ve bu ses nihayet medhaldeki motifin avdetinden husûle gelen ses içinde gâib olur. Bu türkünün bizde hâsıl ettiği tesiri şöyle hülâsa edebiliriz. Büyük bir elem feryâdını ki kendine refâkat ve müheyyic tesirini tezyin eden mûsikî âletinin sesleriyle zaman zaman inkıtâ' eder. Mecmûa diğer birkaç nefis eserle tamam oluyor.

İstanbul Konservatuvarı Piyano Ve Kompozisyon Muallimi

Cemal Reşit.

[s. 7] Boş

[s. 8] Boş

[s. 9]

GER ALİ TÜRKÜSÜ

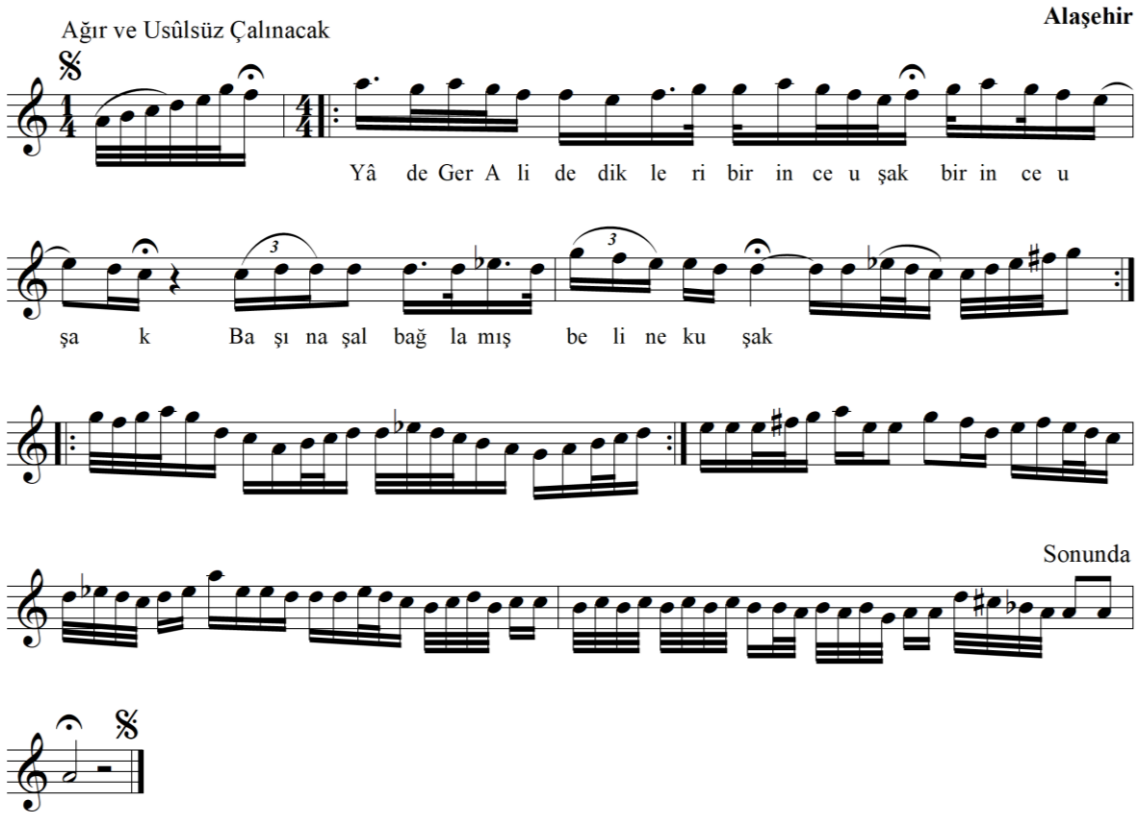

(1)
Yâde Ger Ali dedikleri bir ince uşak
Başına şal bağlamış beline kuşak
Akasına toplamış bin beş yüz uşak
Dağları bedestân eden Ger Ali

(2)
Beydağı'nın arkasında kaplan inleri
Arkasından gelen Türkmen beyleri
Cümbüş ede göçün neylemiş günleri
Gençlik elden gidiyor dedi ince Ger Ali

(3)
Kuyucak'dan çıktım sükûn eyledim
İndim Aydın'a mekân yeyledim
Kara Osmanoğlu mekân neyledim
Dağları bedestân eden arslan Ger Ali

(4)
Beydağı'nın arkası bayır değil mi
Buzağın yediği çayır değil mi
Dün akşamki kandil yanar hayır değil mi
Derman eder görelim diye ne yine Ger Ali

(5)
Şu Aydın'ın içinde oldu bir oyun
Ta nereye gelmiş kurbanlık koyun
Cellat geldi kalk Alim soyun
Mukaddem bugüne imiş diyen Ger Ali

(6)
Merdivenden inerken midem bulandı
Okundu fermanım kalbim inandı
Dört yanıma baktım asker donandı
Mukaddem bugüne imiş diyen Ger Ali

(7)

Ger Ali dedikleri bir kara dana
Çekti bıçağını koydu meydana
Ger Ali'yi doğuran analar gelmez cihana
Dağları bedestân eden ince Ger Ali

(8)

İndim şu Aydın'a efeler şu ellerim bağlı
Konak önünde urganım yağlı
Ne ettim ne eyledim sana Kara Osmanoğlu
Nedir bu zalimliktir dedi arslan Ger Ali

(9)

Kuyucak pınarı efeler harlayıp akar
Kara karınca gibi jandarmalar dağlara bakar
Ger Ali'nin kurşunu efeler cihana yeter
Bunlar karga sürüsüdür dedi ince Ger Ali

[s. 10]

KILLIOĞLU ZEYBEK TÜRKÜSÜ

Aydın

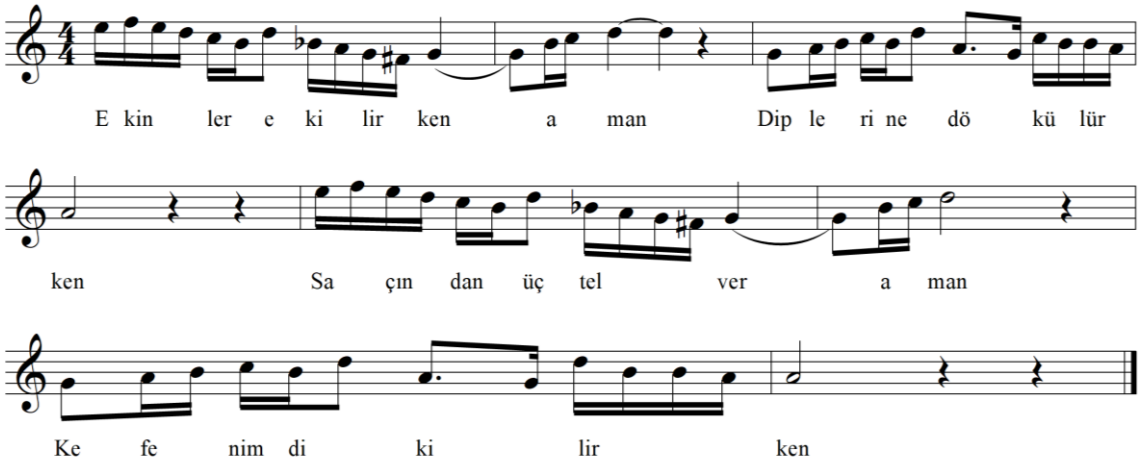

Ekinler ekilirken
Diplerine dökülürken
Saçından üç tel ver
Kefenim dikilirken

Ekinler orak oldu
Yakınlar ırak oldu
Yârim gitti gelmedi
Kalbime merak oldu

Dereler akmaz oldu
Yâr yüzüme bakmaz oldu
Yolladın karanfilleri
Burnuma kokmaz oldu

ZEYBEK OYUN HAVASI

Manisa
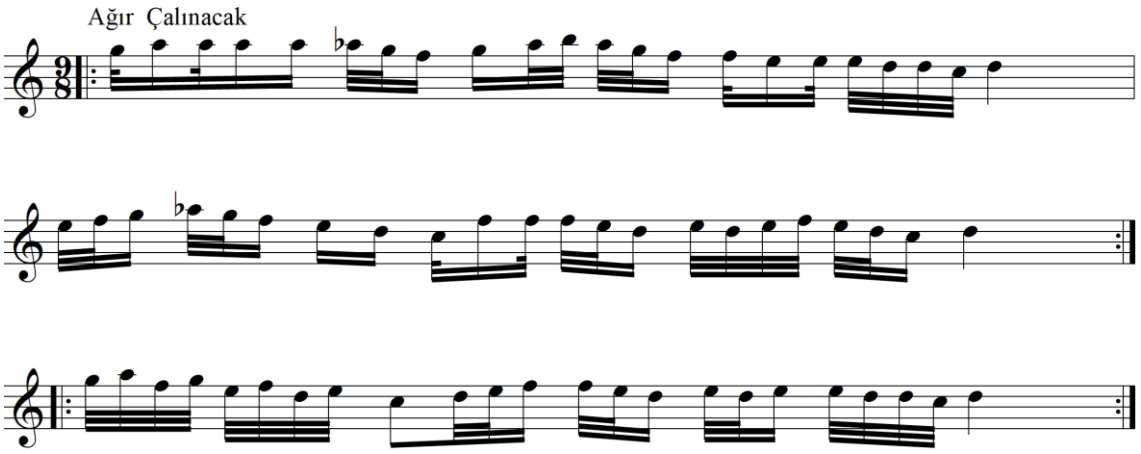
[s. 11]

CEVRİYE TÜRKÜSÜ

Manisa

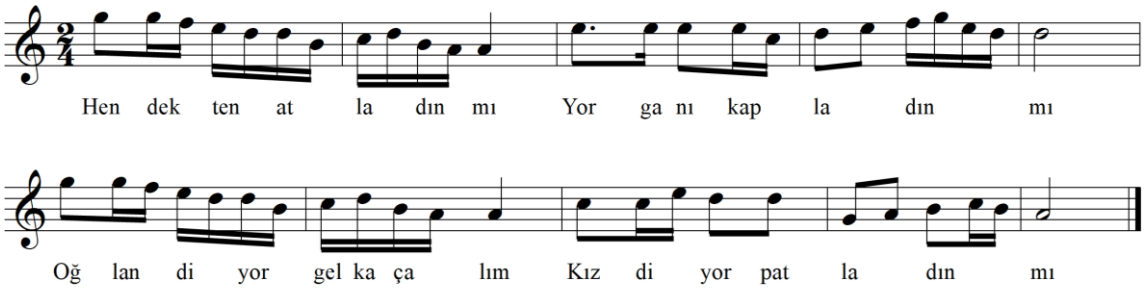

Hendekten atladın mı
Yorganı kapladın mı
Oğlan diyor gel kaçalım
Kız diyor patladın mı

Aman Cevriyem aman
Yaktın kül ettin beni
Çayır çimen üstünde
Oynatırım ben seni

DUMANLI DAĞLAR TÜRKÜSÜ

Aydın - Koçarlı

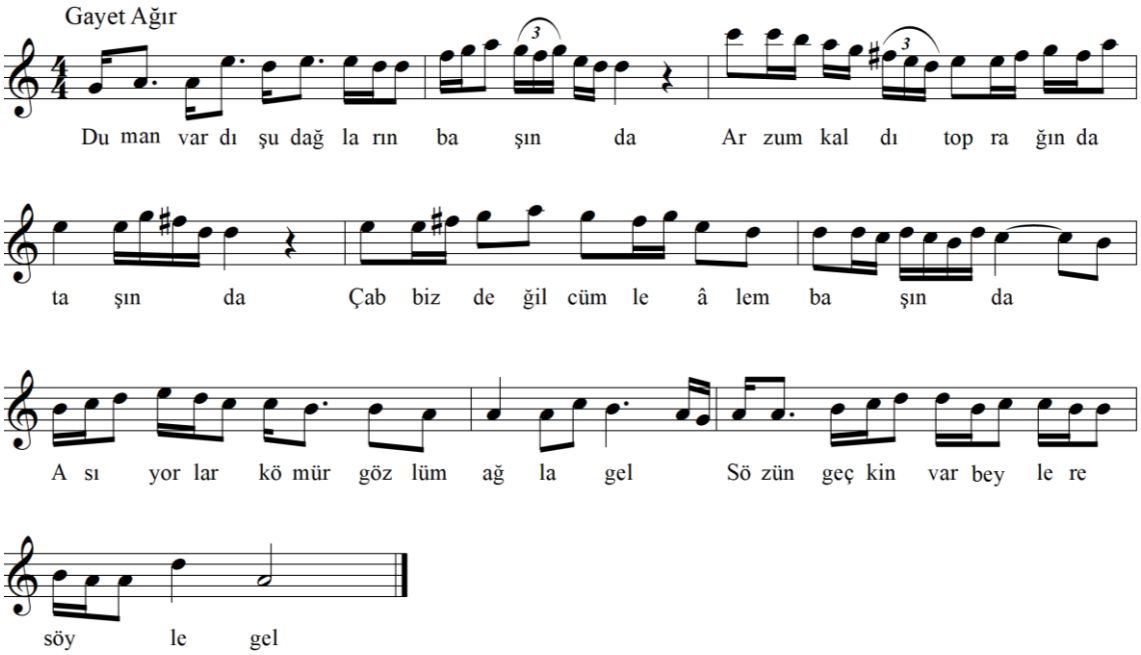

Duman vardır şu dağların başında
Arzum kaldı toprağında taşında
Çap biz değil cümle âlem başında
Asıyorlar kömür gözlüm ağla gel
Sözün geçkin var beylere söyle gel

Benim olur şu derenin söğüdü
Çok verdiler ben tutmadım öğüdü
Küçücükten bir yâr sevdim büyüdü
Biz diye el oğluna eş oldu

Ben söylerim sen gidersin inada
Yalnız taş temel tutmaz binada
İyi günde dost çokmuş dünyada
Kötü günde arayıp soran kalmamış

[s. 12]

GÜNDÜZ BEYİ TÜRKÜSÜ

Koçarlı
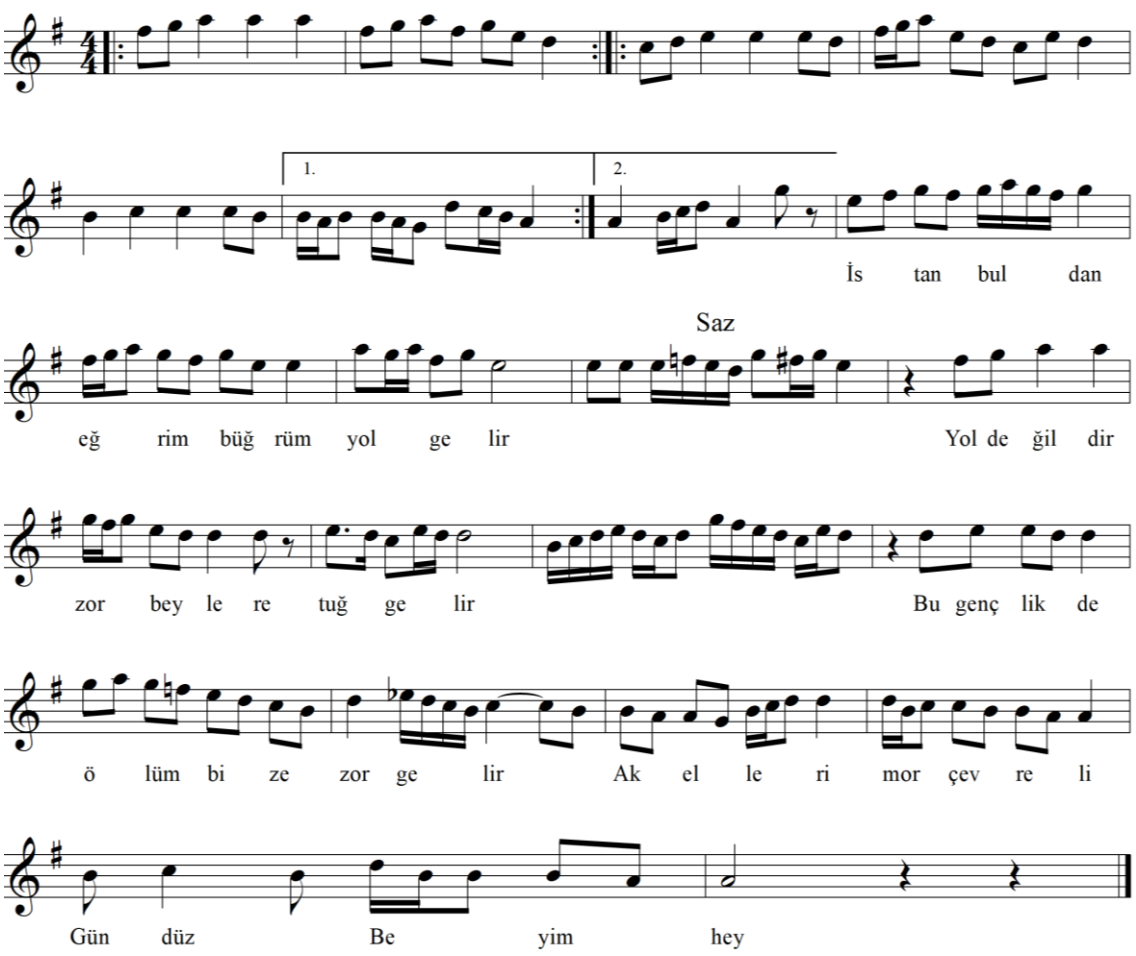
İstanbul'dan eğrim büğrüm yol gelir
Yol değil de zor beylere tuğ gelir
Bu gençlikte ölüm bize zor gelir
Ak elleri mor çevreli Gündüz Beyim hey

(Başa)

Atımı da çekin benim binek taşına
Ellerim de erişmez eğeri kaşına
Yalnız da kaldın kendi başına
Ak elleri al çevreli Yaşar Beyim hey

[s. 13]

YAYLA ZEYBEK TÜRKÜSÜ

Ödemiş - Gölcük
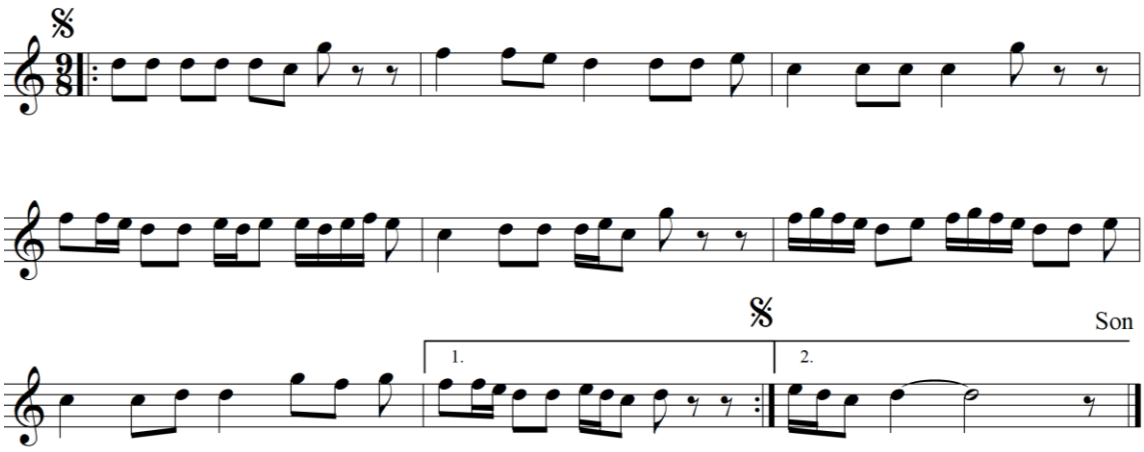
AZİME TÜRKÜSÜ

Manisa

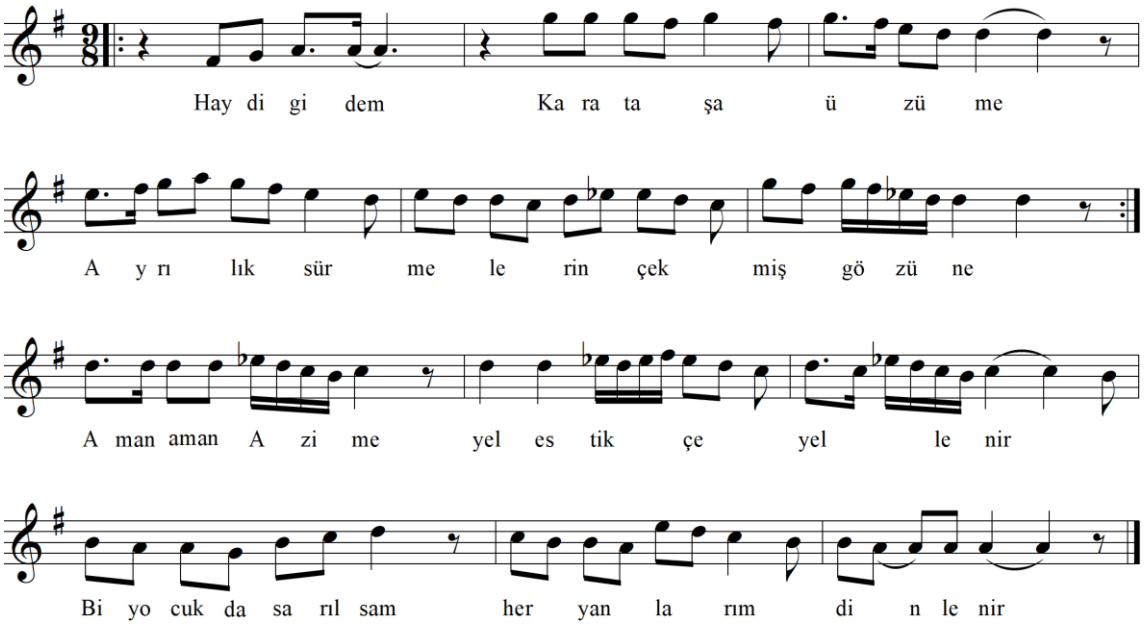

Haydi gidem Karataş'a üzüme
Ayrılık sürmelerin çekmiş gözüne
Aman aman Azime yel estikçe yellenir
Biyocuk da sarılsam her yanlarım dinlenir

[s. 14]

YÖRÜK KIZI

Aydın
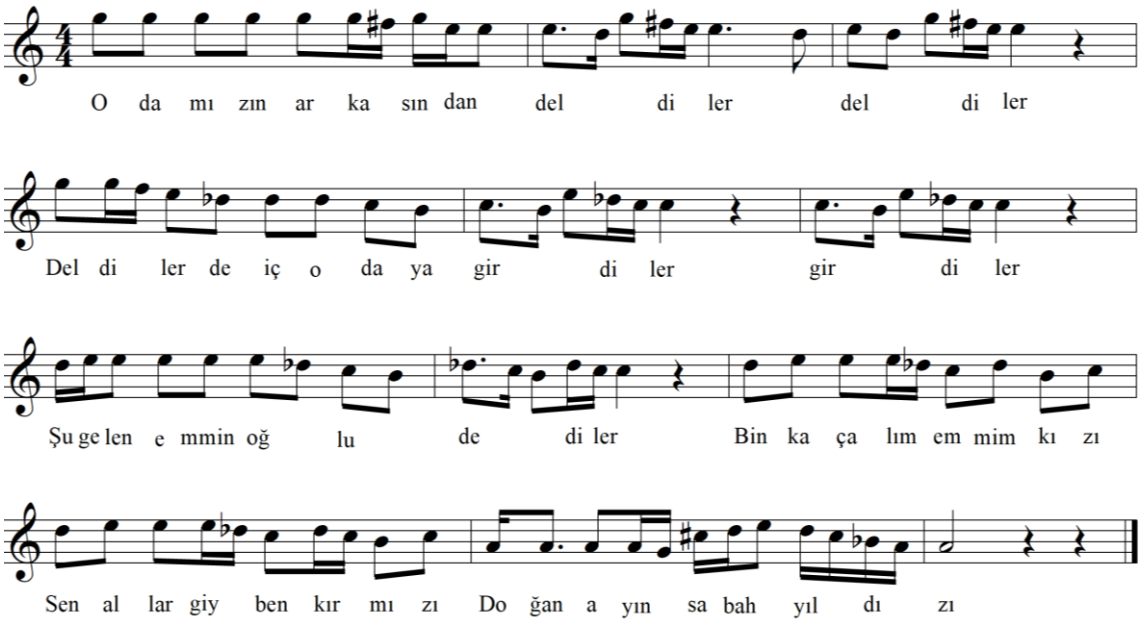
(1)
Odamızın arkasından deldiler
Deldiler de iç odaya girdiler
Şu gelen emminoğlu dediler

(2)
Bin kaçalım emmim kızı
Sen allar giy ben kırmızı
Doğan ayın sabah yıldızı

CÂMİNİN MÜEZZİNİ YOK

Aydın
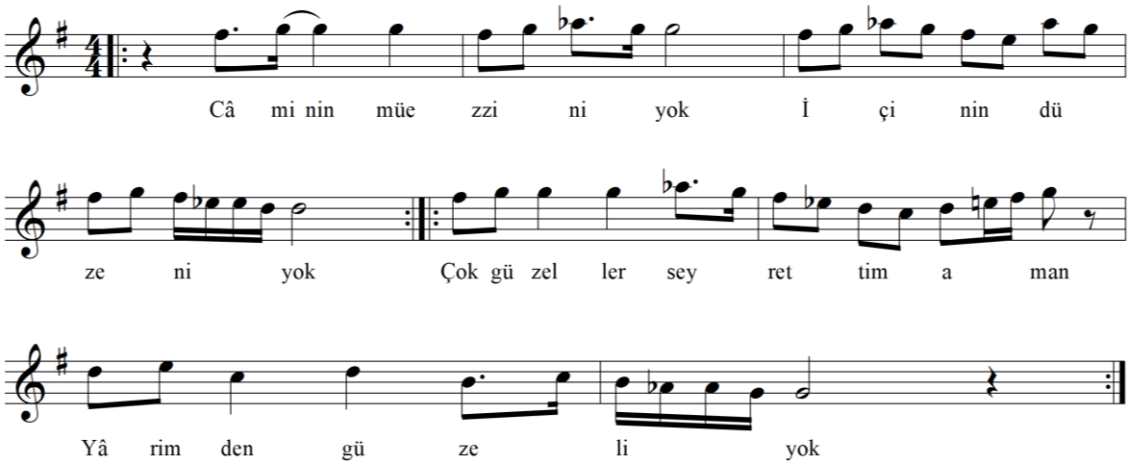
(1)
Câminin müezzini yok
İçinin düzeni yok
Çok güzeller seyrettim aman
Yârimden güzeli yok

(2)
A benim hacı yârim
Başımın tacı yârim
Sen ellere acısın
Gel bana tatlı yârim

(3)
Yürüdü yâr yürüdü
Dağı duman bürüdü
Sen orada ben burada
Âh fidan ömrüm çürüdü

[s. 15]

BOZKAYA TÜRKÜSÜ

Aydın
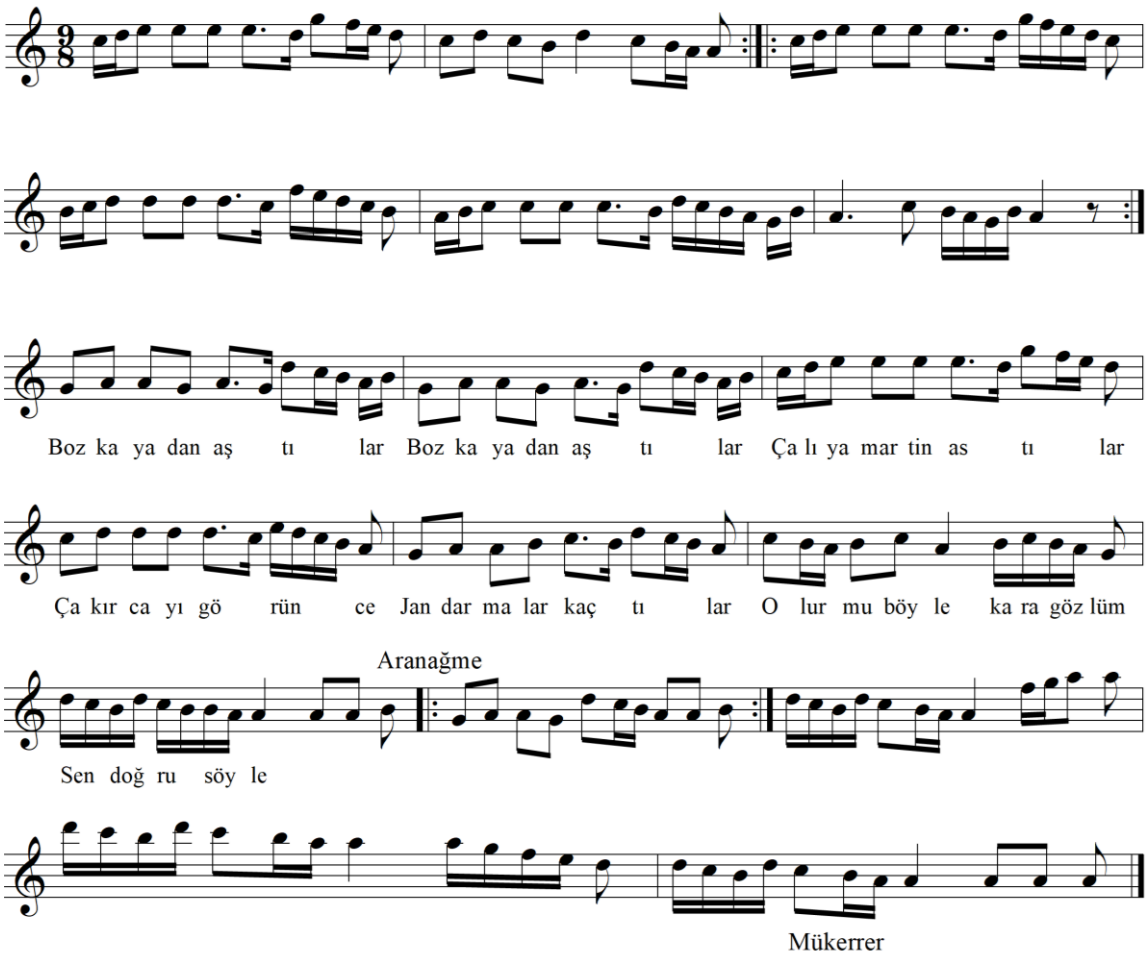
Bozkaya'dan aştılar Çalıya da martin astılar
Çakırca'yı görünce Jandarmalar kaçtılar
Olur mu böyle kara gözlüm
Sen doğru söyle

[s. 16]

SÖĞÜDÜN YAPRAĞI TÜRKÜSÜ

Manisa
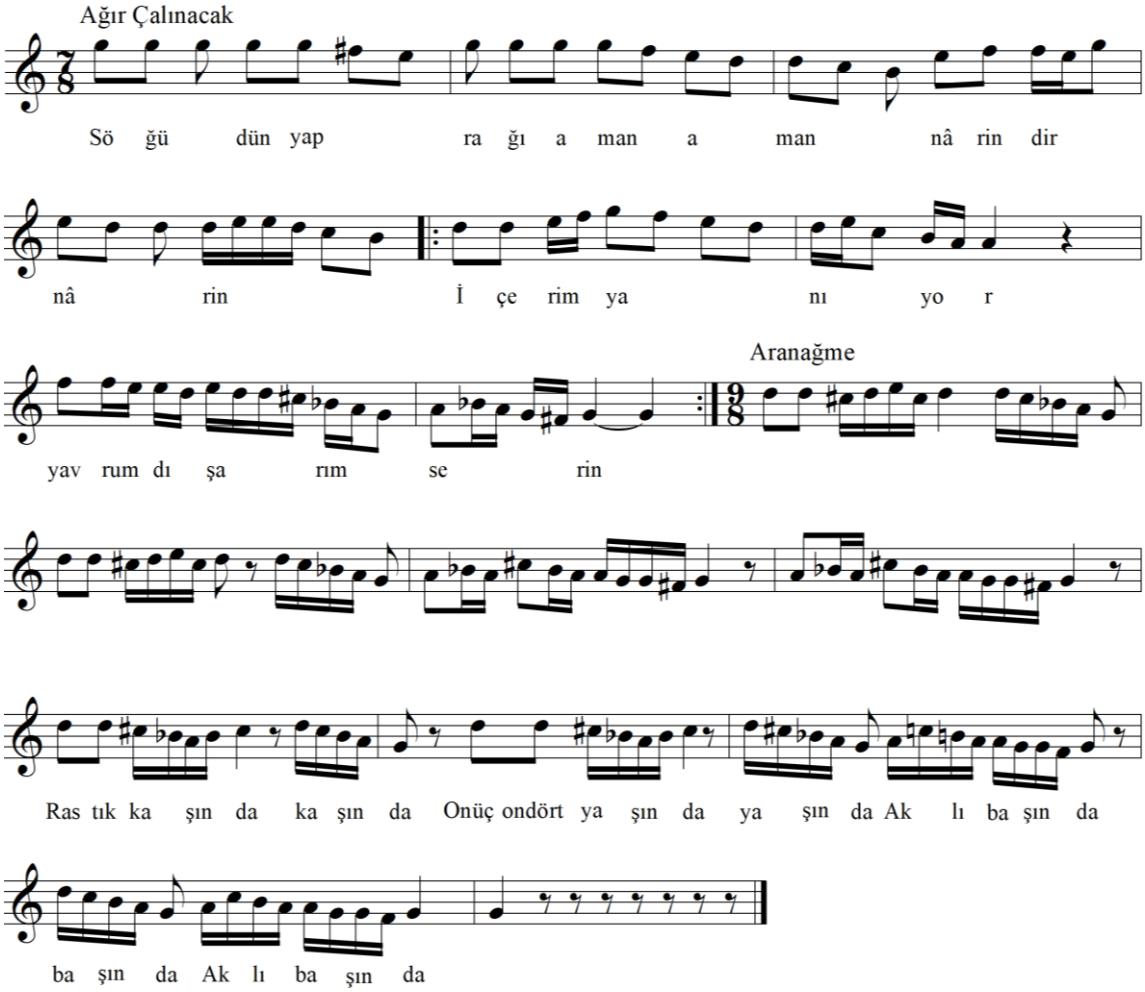
(1)

Söğüdün yaprağı aman aman nârindir nârin
İçerim yanıyor yavrum dışarım serin
Sana da yâr bulunur aman aman ben Allah kerîm
Kınalı topuklum yavrum suya mı geldi
Rastık kaşında kaşında
On üç on dört yaşında yaşında
Aklı başında

(2)

Fesleğen dalından aman aman odun olur mu
Türkmen kızlarından yavrum kadın olur mu
Üç beş de şeftalinin yavrum tadı olur mu
Kınalı topuklum yavrum suya mı geldi
Rastık kaşında kaşında
On üç on dört yaşında yaşında
Aklı başında

[s. 17]

ALÇAK DAĞLAR TÜRKÜSÜ

Aydın

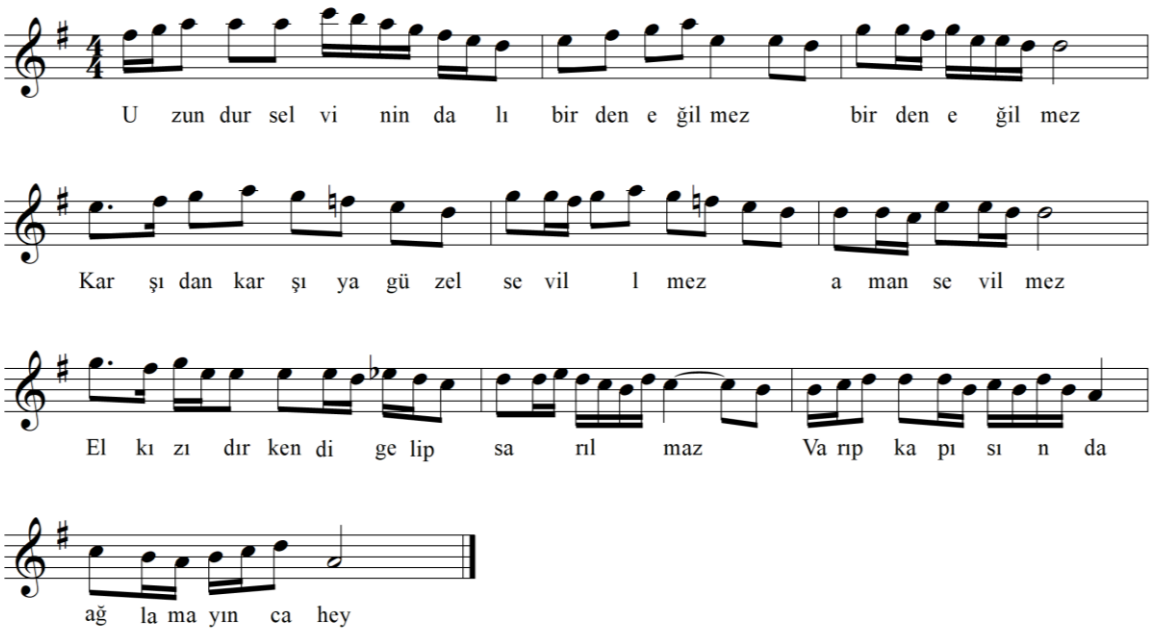

Uzundur selvinin dalı birden eğilmez
Karşıdan karşıya güzel sevilmez
El kızıdır kendi gelip sarılmaz
Varıp kapısında ağlamayınca hey

Alçacık dağlara yağmaz mı dolu
Eşinden ayrılan olmaz mı deli
On iki bahçenin tomurcuk gülü
Sıkma el bağı soldurma beni hey

SARI BOYVADA TÜRKÜSÜ

Alaşehir
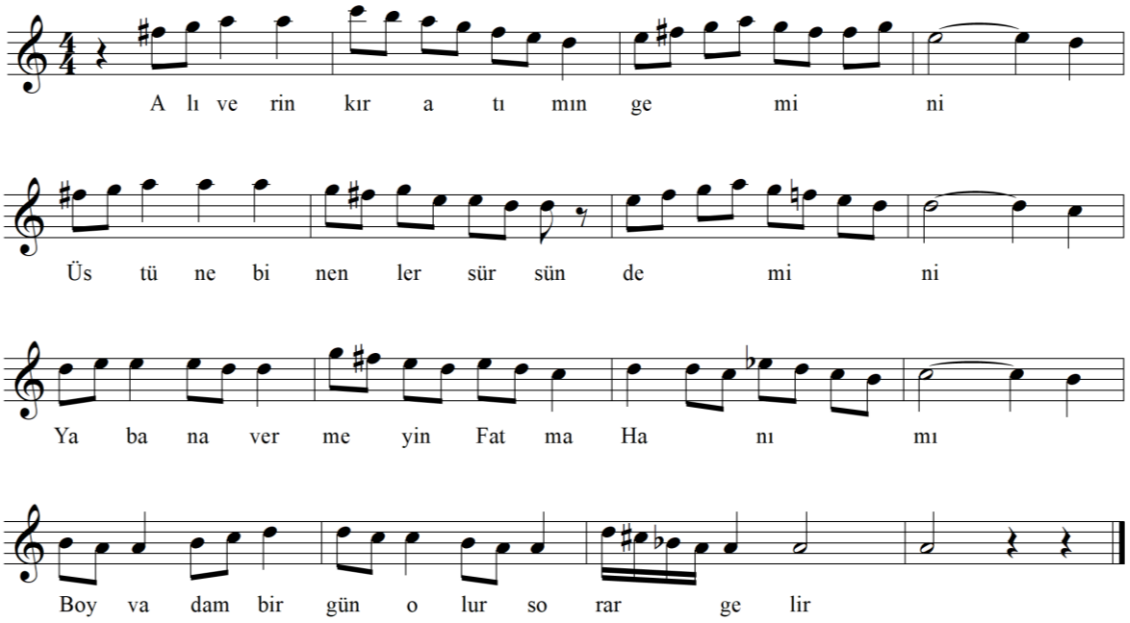
Alıverin kır atımın gemini
Üstüne binenler sürsün demini

Yabana vermeyin Fatma Hanım'ı
Boyvadam bir gün sorar gelir

[s. 18]

CEZAYİR TÜRKÜSÜ

Ödemiş'de - Gölcük Yaylası'nda Alınmıştır

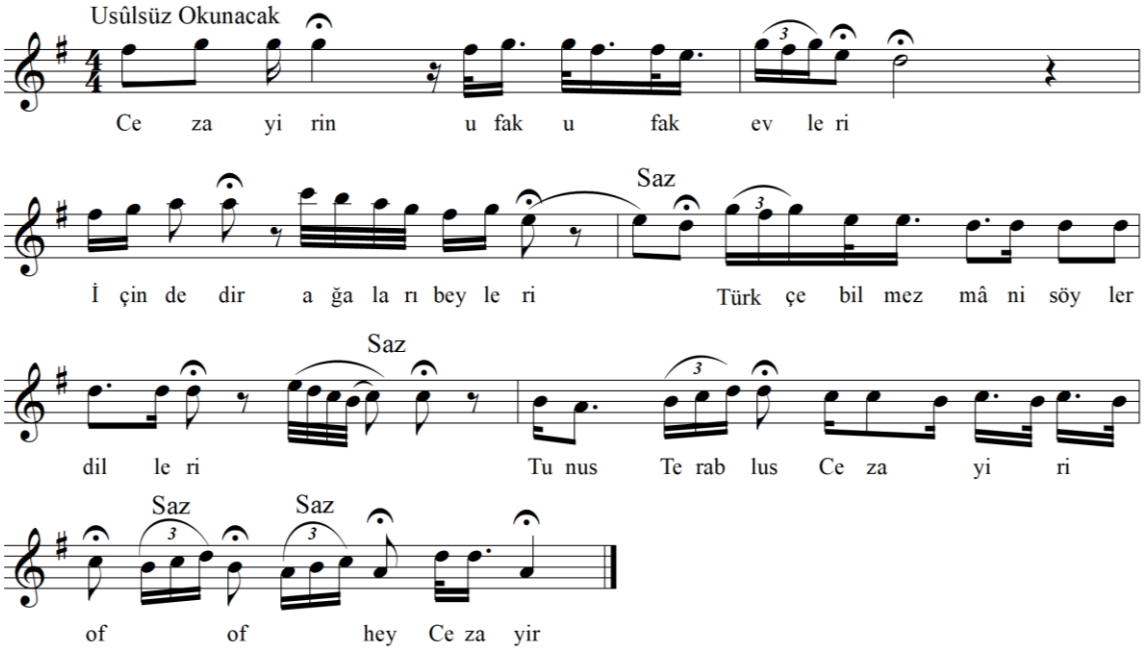

Cezayir'in ufak ufak evleri
İçindedir ağaları beyleri
Türkçe bilmez mâni söyler dilleri
Tunus Terablus Cezayir'i of

Yaz gelince gemilerimiz yağlanır
Kışın gelince tersaneye bağlanır
Delikanlılar Cezayir'de eğlenir
Sokakları mermer taşlı Cezayir hey of

ERZURUM HAVASI

Aydın
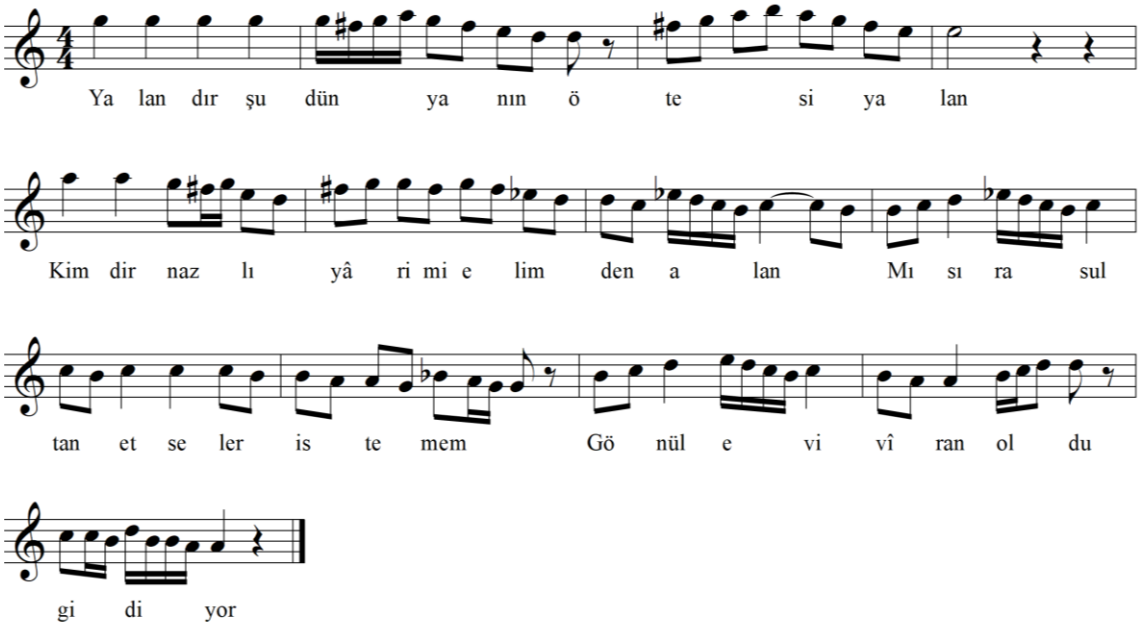
Yalandır şu dünyanın ötesi yalan
Kimdir nazlı yârimi elimden alan
Mısır'a sultan etseler istemem kalan
Gönül evi vîran oldu gidiyor

[s. 19]

YÖRÜK YAYLASI ZEYBEK HAVASI

Manisa
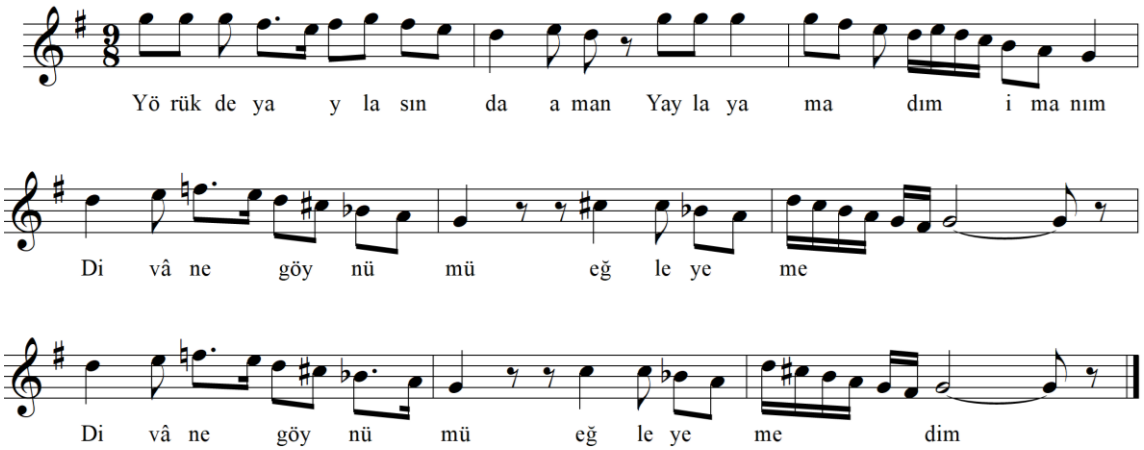
Yörük de yaylasında aman
Yaylayamadım imanım
Divâne gönlümü eğleyemedim
" " "

Diyecek sözümü söyleyemedim
Söyleyemedim imanım
Yaylanmam yaylada kar olmayınca
İçmem rakı şarap yâr olmayınca

KESİK KEREM

Aydın - Koçarlı

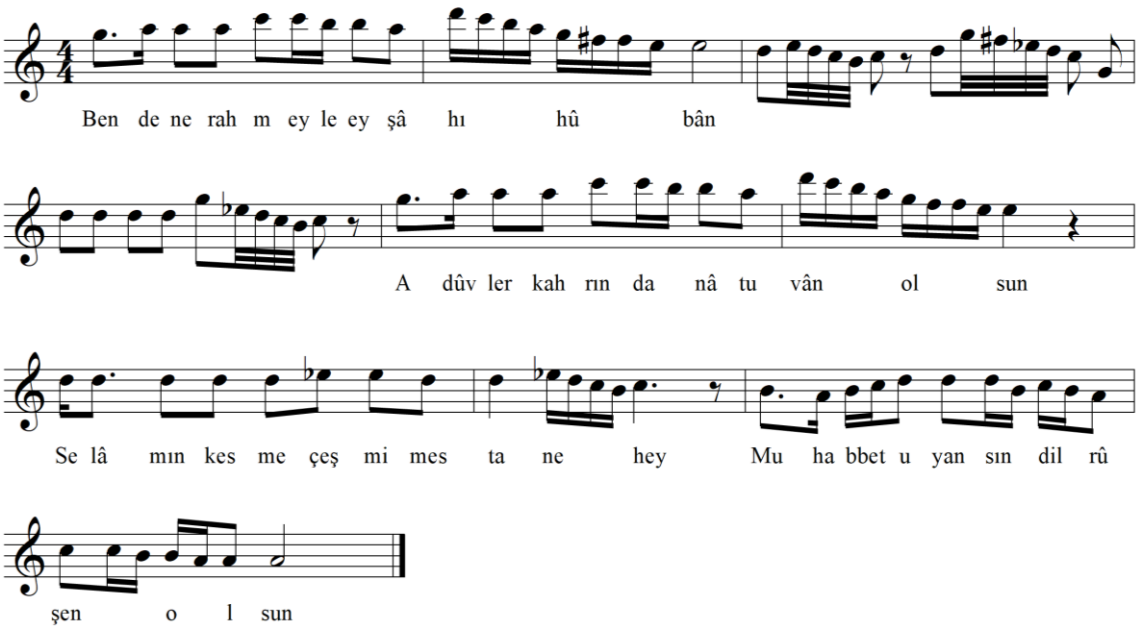

Bendene rahm eyle ey şâh-ı hûbân
Adûler kahrında nâtüvân olsun
Selâmın kesme çeşm-i mestane
Muhabbet uyansın dil rûşen olsun

Adûler bezmine varma sevdiğim
İnsanlara sırrın verme sevdiğim
Hiç teklife hâcet koyma sevdiğim
Bazen gel git bura nâgehân olsun

[s. 20]

GAZİLER HAVASI

Ödemiş - Boğaziçi Yaylası
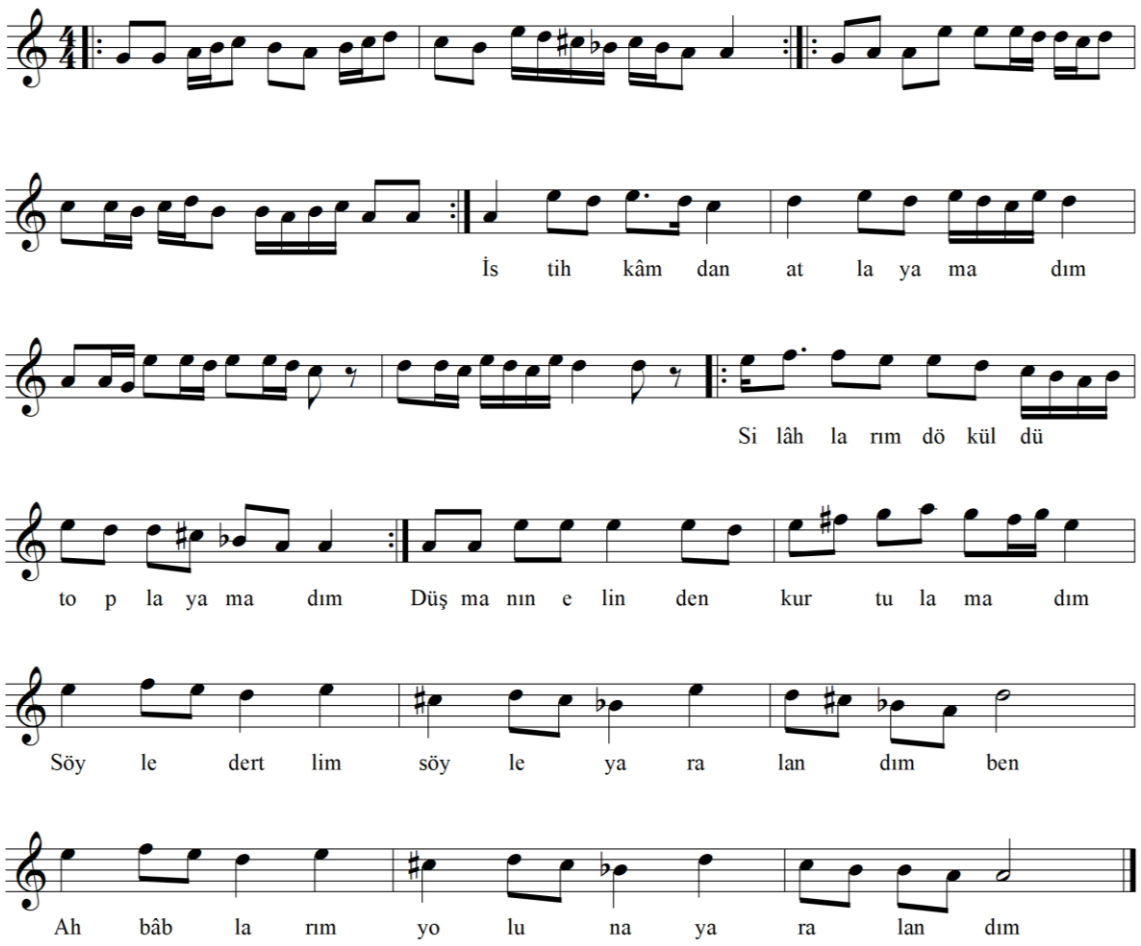
İstihkâmdan atlayamadım
Silâhlarım döküldü toplayamadım
Düşmanın elinden kurtulamadım
Söyle dertlim söyle yaralandım ben
Ahbâblarım yoluna yaralandım

[s. 21]

KANTARCIOĞLU

Karaman
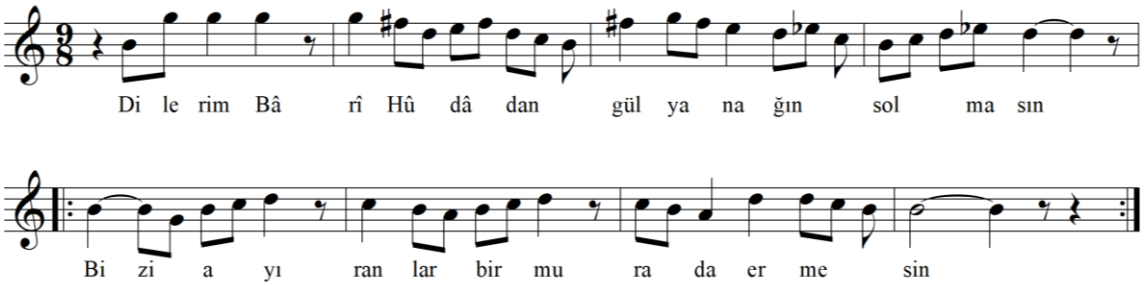
Dilerim Bârî Hudâdan gül yanağın solmasın
Bizi yârdan ayıranlar bir murada ermesin
Bu derde hiç kimseler giriftâr olmasın
Dilerim Bârî Hudâdan hiç mahşere gelmesin
İ'tizâre dilim varmaz fazla berhudâr ol sevdiğim

EŞEKAYA TÜRKÜSÜ

Konya
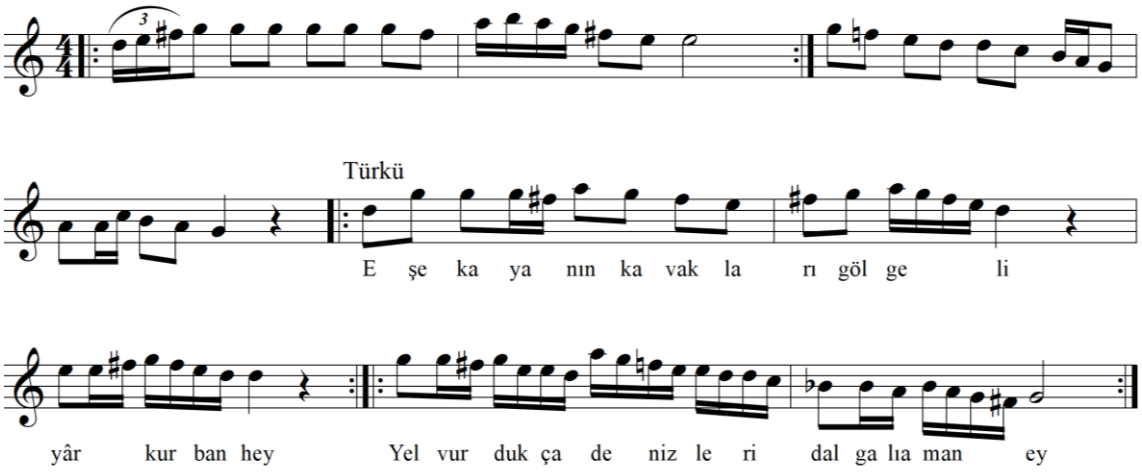
(1)

Eşekaya'nın da kavakları gölgeli yâr kurban hey
Yel vurdukça denizleri dalgalı aman hey
Bir yâr sevdim de başı kavgalı aman hey
Benleri benleri Hasibe'nin benleri yâr kurban hey

Karşıdan geliyor üç beş atlı
Yok mu da içinizde bir Mehmed adlı
Bir yâr sevdim de şekerden tatlı
Benleri benleri nazlı yârin benleri

[s. 22]

KEKLİK TÜRKÜSÜ

Konya

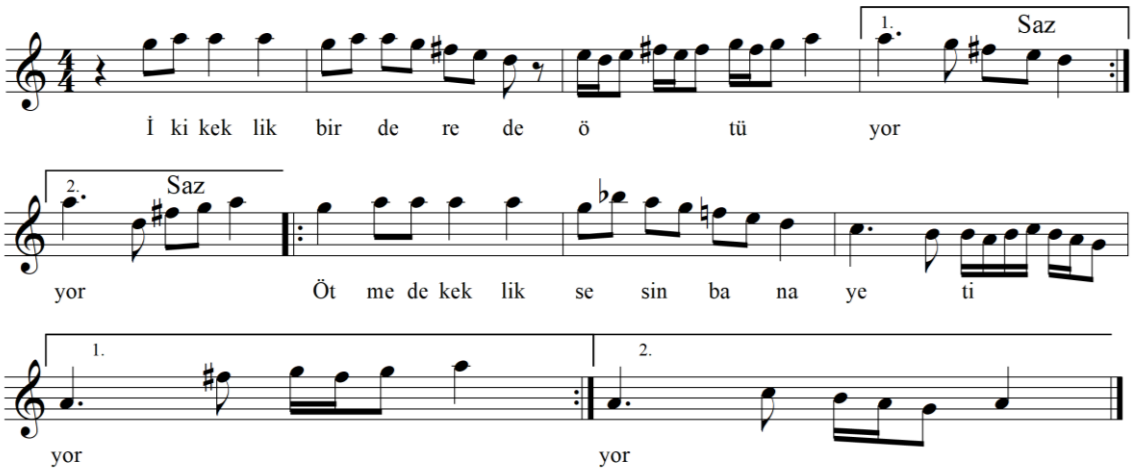

(1)
İki keklik bir derede ötüyor
Ötme de keklik sesin bana yetiyor

(2)
Bir gemim var adalara yaslanır
Yağar yağmur üstü başı ıslanır

(3)
Yağma da yağmur yolda da yolcum var benim
Şu dağlarda bir sevgilim var benim

SİLLE TÜRKÜSÜ

Konya
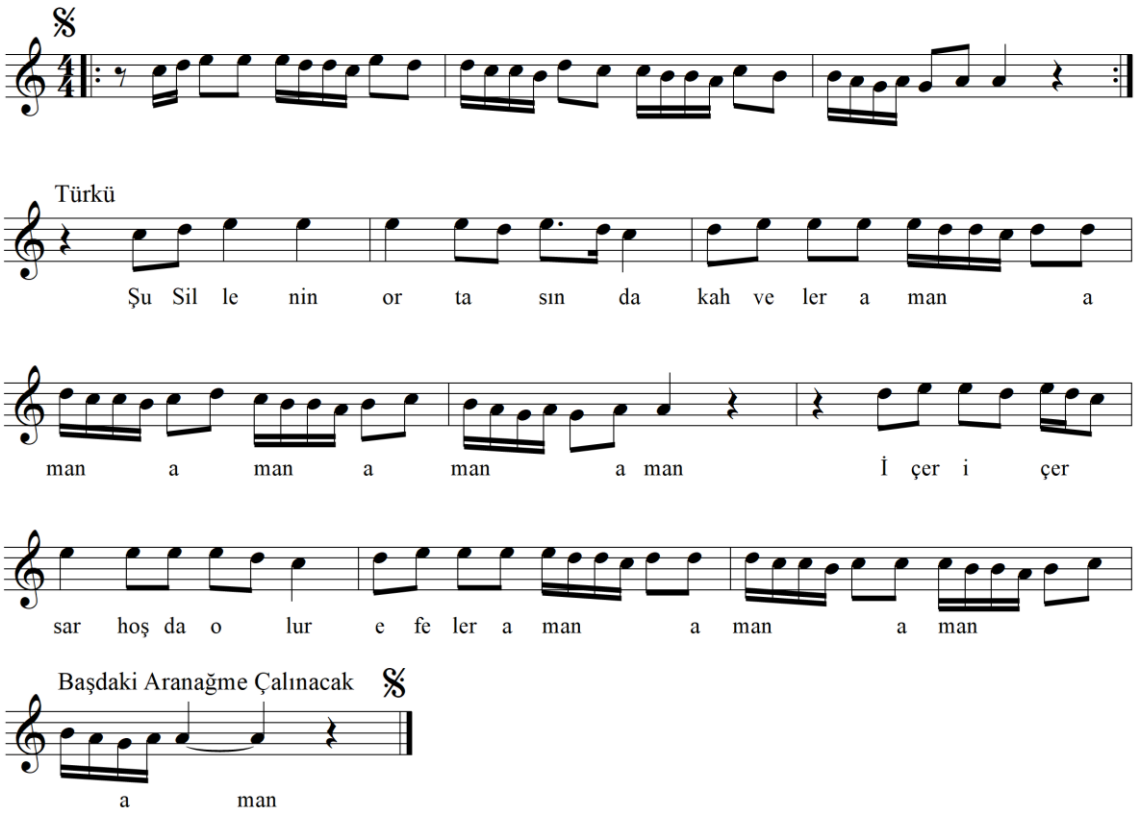
Şu Sille'nin ortasında kahveler aman aman aman aman
İçer içer sarhoş da olur efeler aman aman aman aman
Şu Sille'nin minâresi tahtadan aman aman aman aman
Benim hasmım aksakallı softadan aman aman aman aman
Şu Sille'nin minâresi camdan aman aman aman aman
Sen doldur ver ben içerim fincandan aman aman aman aman

[s. 23]

HAPİSHANE TÜRKÜSÜ-JANDARMA TÜRKÜSÜ

Konya
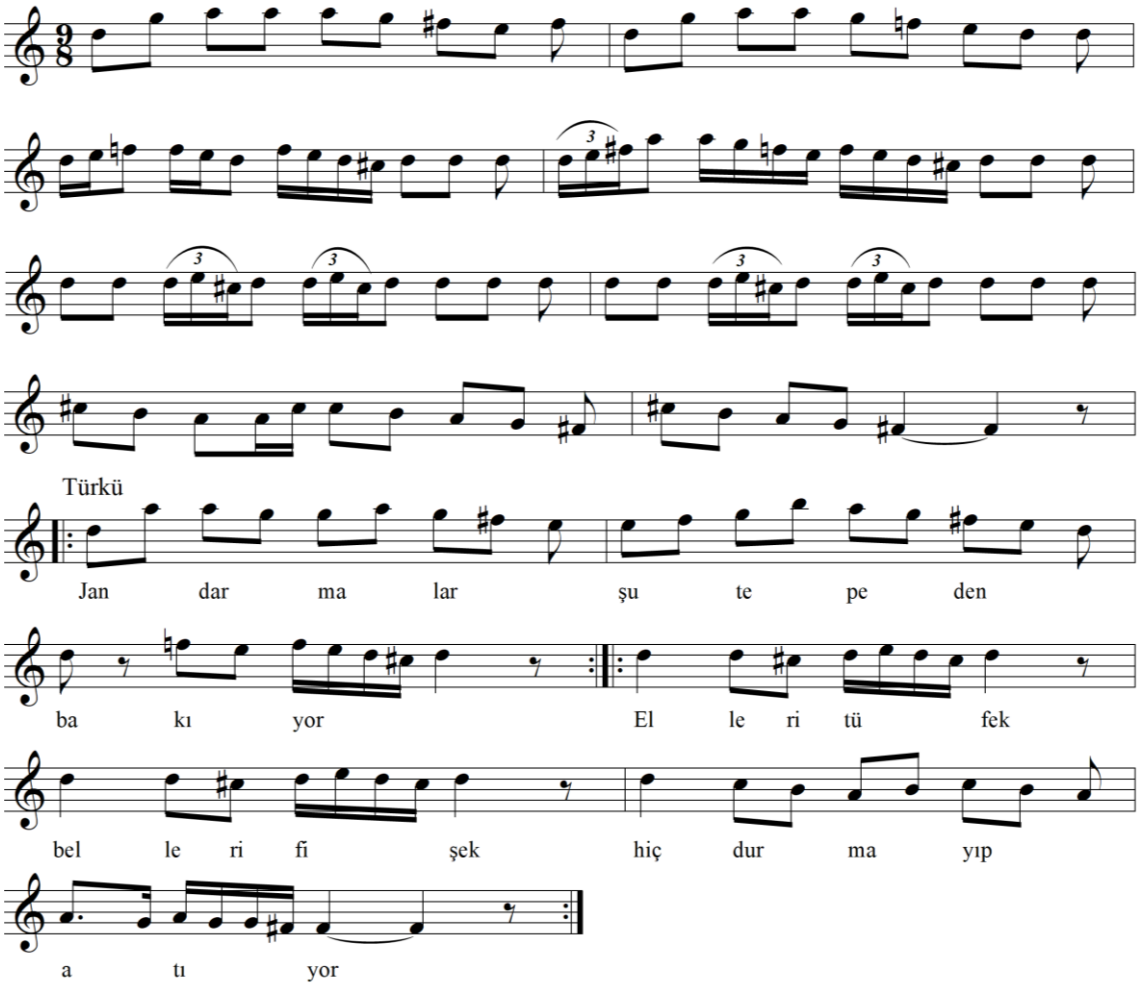
Jandarmalar şu tepeden bakıyor
Eller tüfenk beller fişenk hiç durmayıp atıyor
Çıkabilsem şu mahpustan saraya
Davacılar toplanmışlar araya

Vîran kalsın şu mahpusun kilidi
Yüreğimde yağ kalmadı eridi
Benim yârim şuralarda yaraydı
Ağlama Naciyem yoldan geldim yorgunum

[s. 24]

TURNAM TÜRKÜSÜ

Ödemiş - Boğaziçi Yaylası
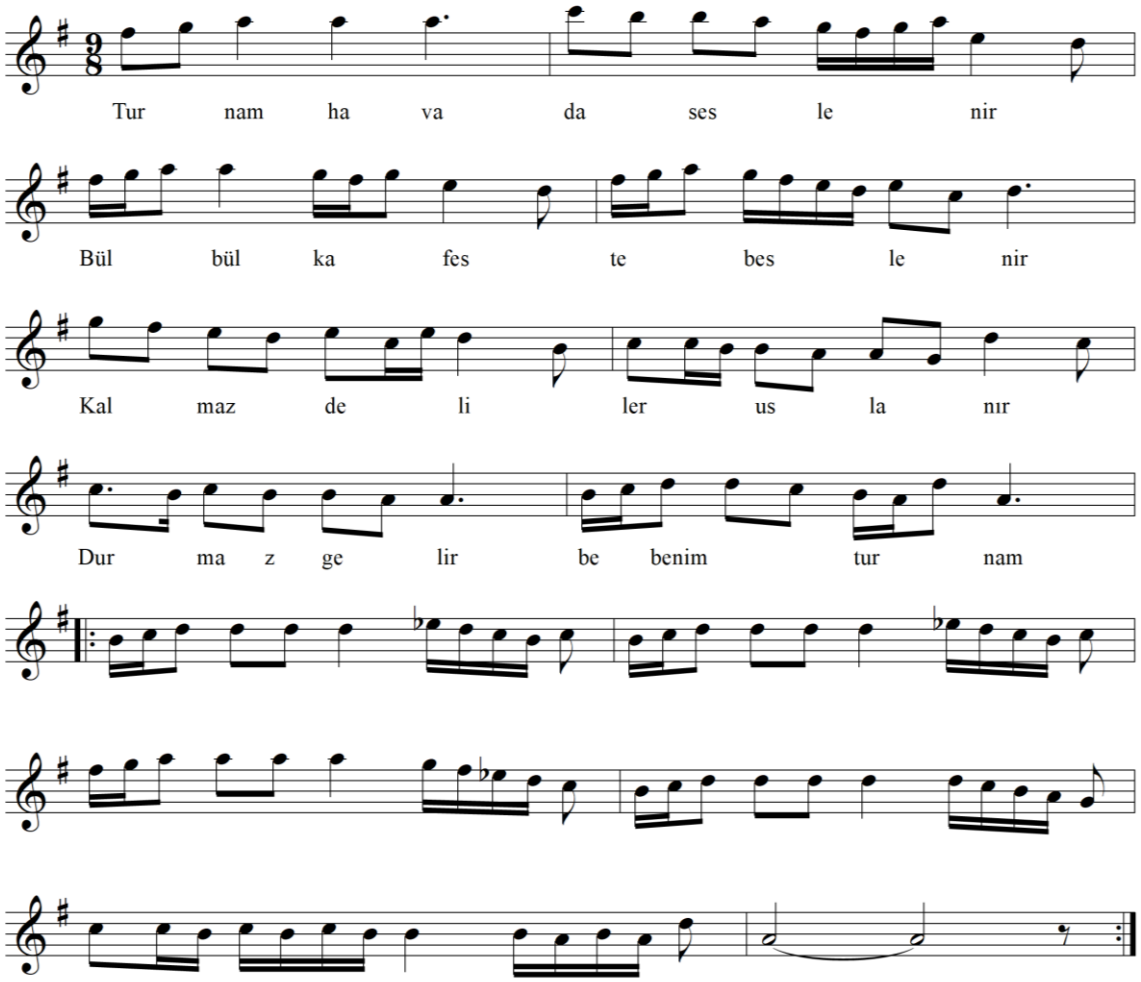
Turnam havada seslenir
Bülbül kafeste beslenir
Kalmaz deliler uslanır
Durmaz gelir benim turnam

Bunca dağlar yüce dağlar
Gündüz gider gece olur
Bu ayrılık nice olur
Ayırayım turnam seni

Turnam gelir çizin çizin
Boyu kadından uzun
Nerede gezdin benim turnam
Gelirim ben yazın güzün

[s. 25]

USTAN KİMDİ TÜRKÜSÜ

Konya
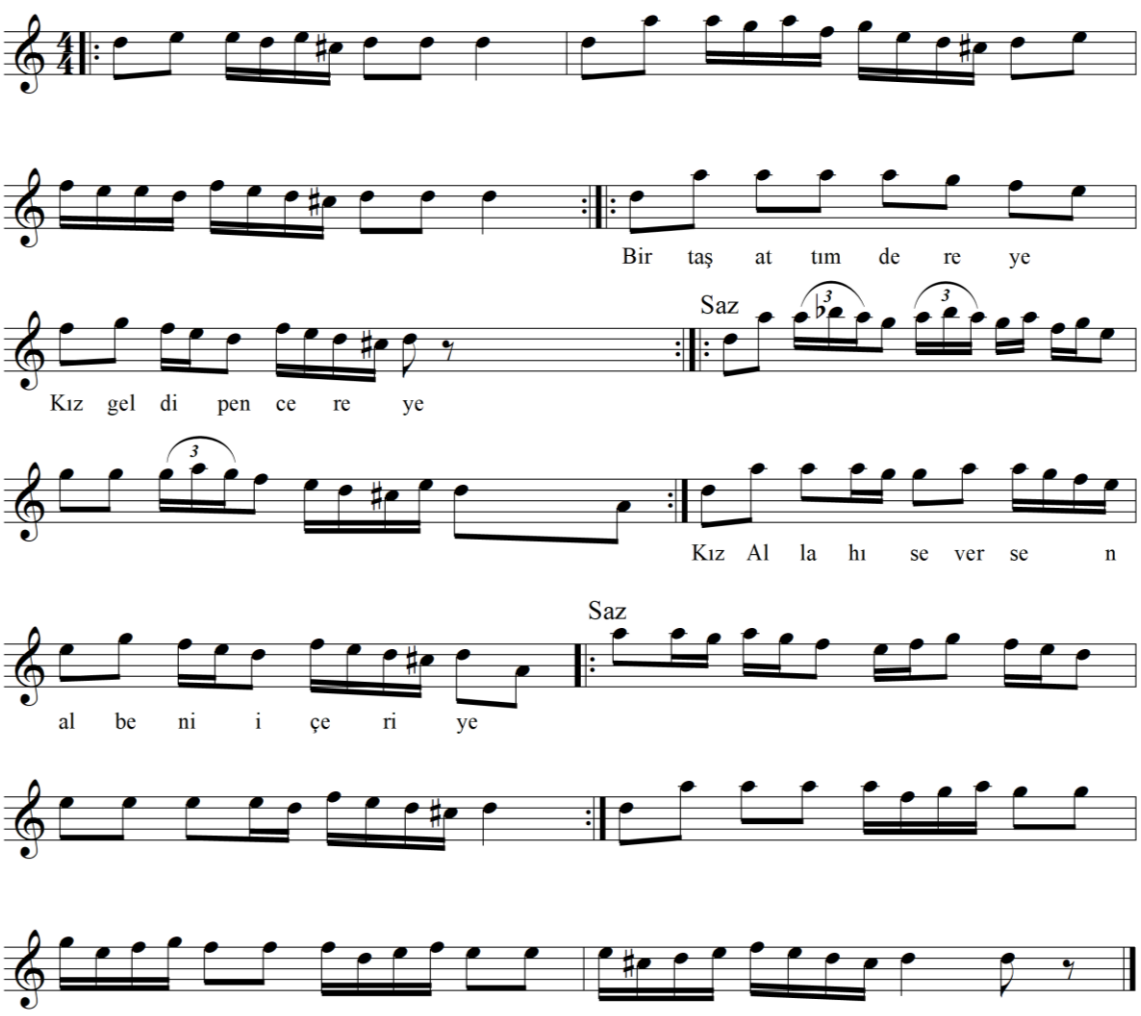
1
Bir taş attım dereye
Kız geldi pencereye
Kız Allah'ı seversen
Al beni içeriye

2
Şu derenin alıcı
Kınalı parmak ucu
Ramazanda yâr seven
Kabul olmaz orucu

3
Şu derenin armudu
Annen baban var mıydı
Annen baban olsaydı
Seni burada korusaydı

[s. 26]

GENÇ OSMAN

Konya
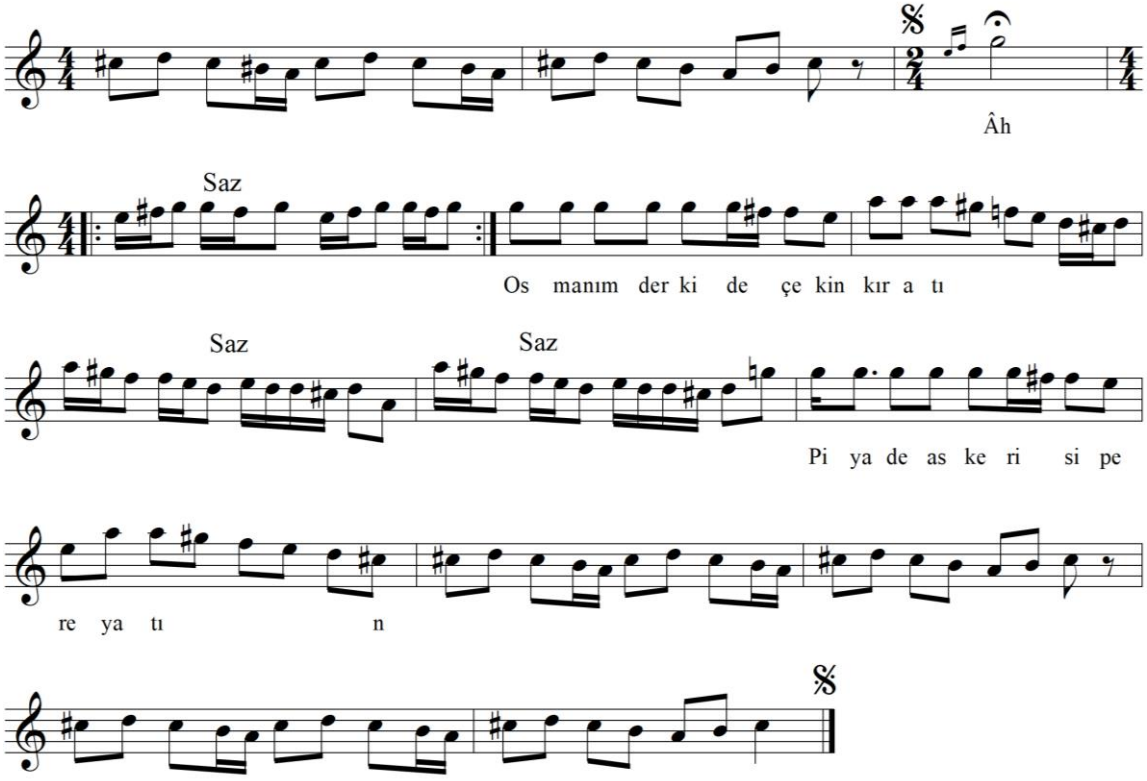
Osmanım der ki de çekin kır atı
Piyade askeri sipere yatın
Durmayın evlâtlar Bağdat'ı tutun
Bağdat'ta yalnız kaldı Genç Osman

Askerin bir ucu göründü Van'dan
Kılıcın kabzası görünmez kandan
Bağdat'ın içinde tozdan dumandan
Toz duman içinde kaldı Genç Osman

Bağdat'ın içine evvel girilmez asla
Her ana doğurmaz böyle bir arslan
Bağdat'ın içinde tozdan dumandan
Toz duman içinde kaldı Genç Osman

[s. 27]

YAYLA HAVASI

Konya
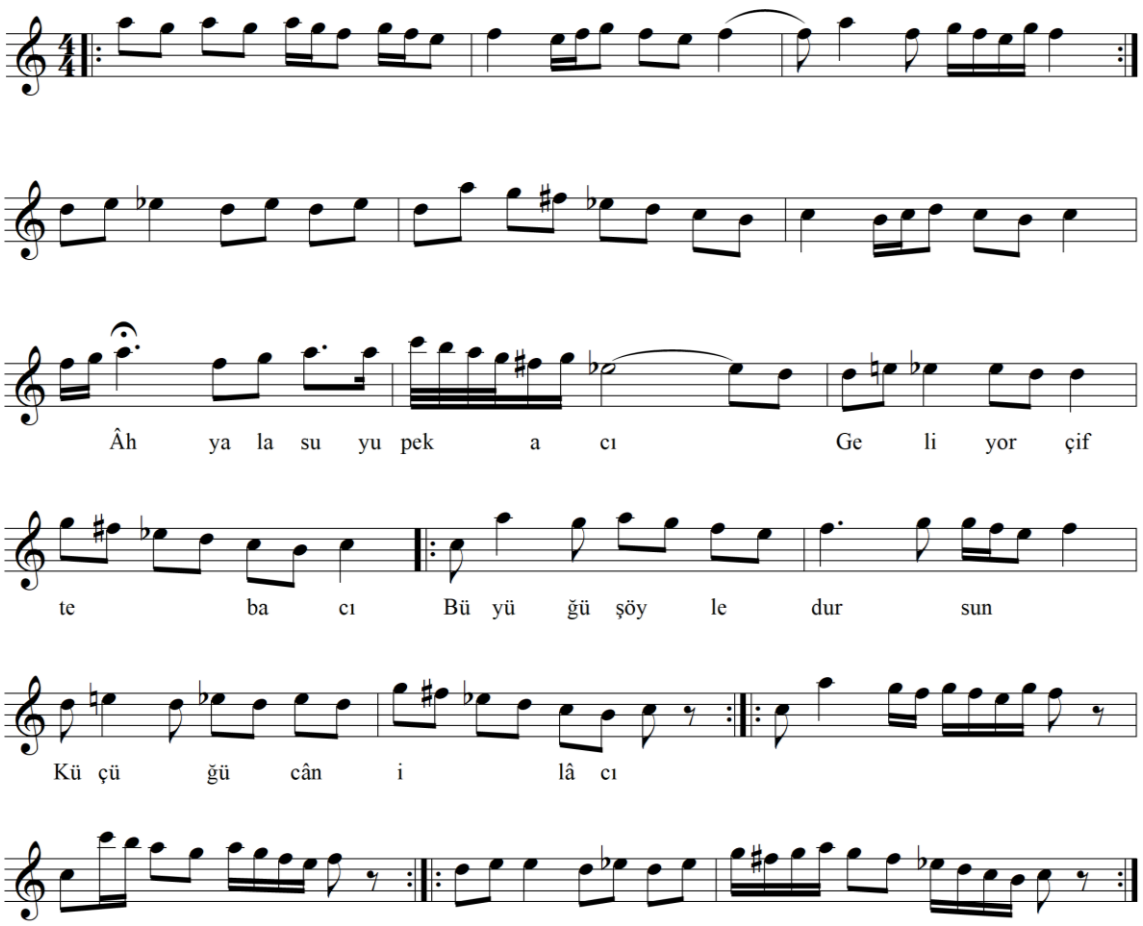
(1)
Yayla suyu pek acı
Geliyor çifte bacı
Büyüğü şöyle dursun
Küçüğü cân ilâcı

(2)
Yayla suyu yan gider
Eşme yavrum pârelerim kan gider
Doktor gelmiş ne çâre
Ecel gelmiş cân gider

(3)
Yayla suyu yan akar
Yavrum ateşin beni yakar
Delikanlı dururken
Sakallıya kim bakar

[s. 28]

ZEYBEK OYUN HAVASI

Ödemiş / Gölcük
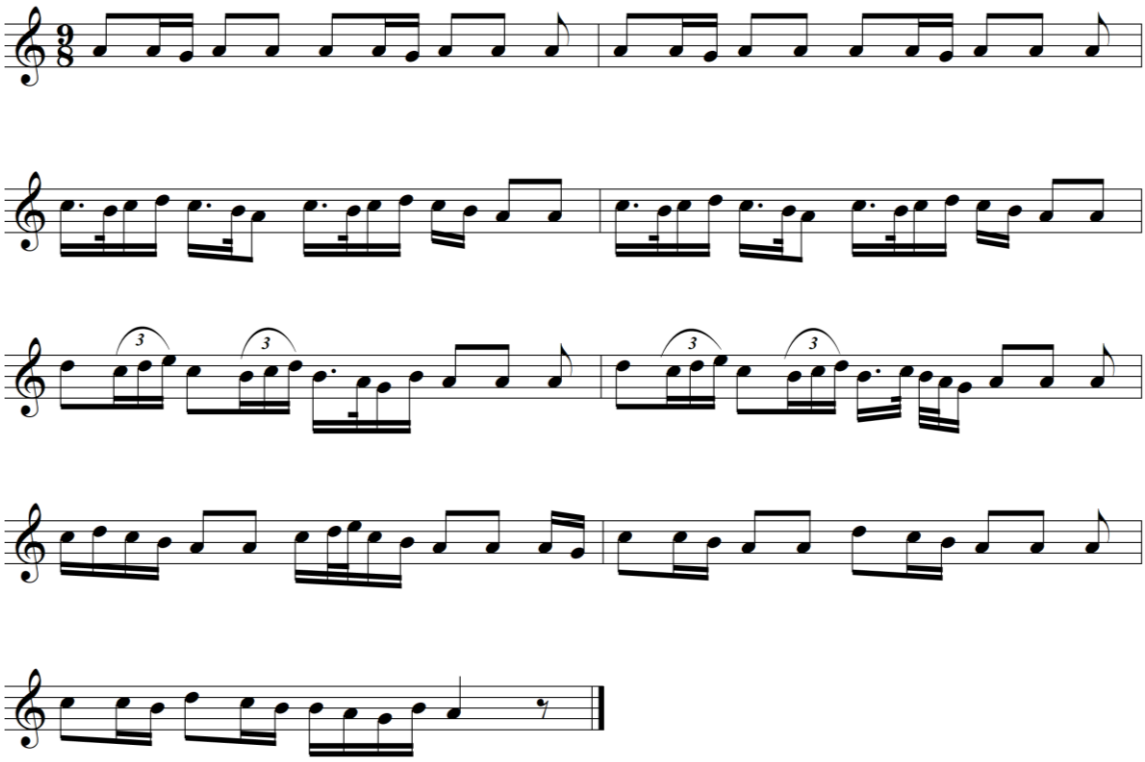
MEYHÂNE TÜRKÜSÜ

Karaman
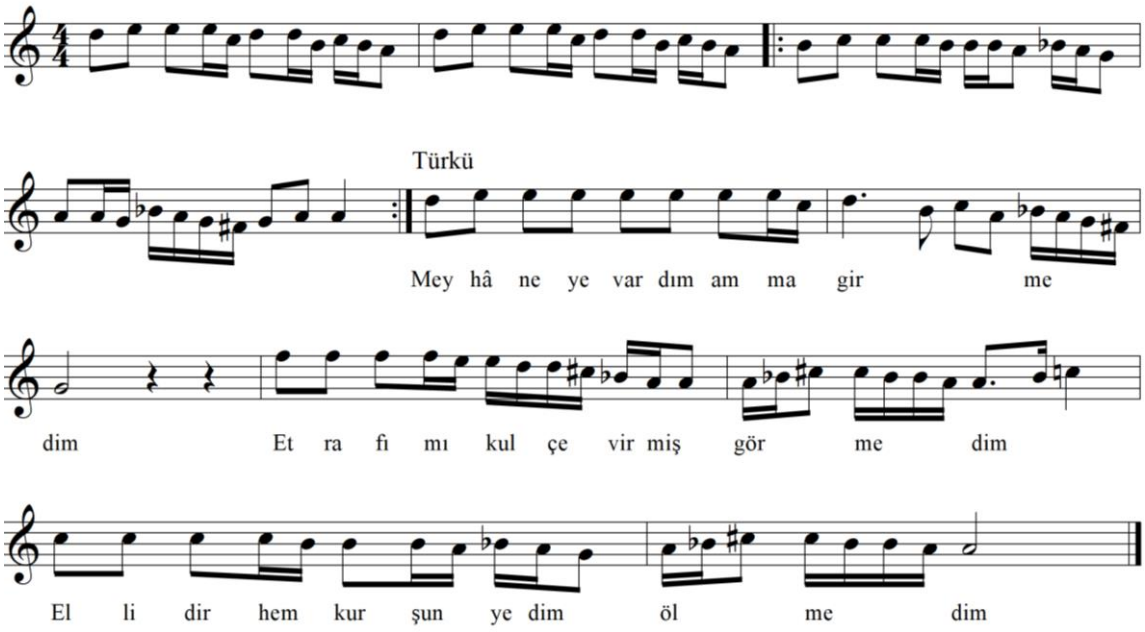
Meyhâneye vardım amma girmedim
Etrafımı kul çevirmiş görmedim
Elli dirhem kurşun yedim ölmedim

Meyhânenin şişeleri parlıyor
Doktor geldi yaralarım bağlıyor
Ahbablarım baş ucumda ağlıyor

Meyhânede alayı sarhoş oturur
Vurdu da hançer ciğerime doyurur
Meyhâneci doktorlara duyurur

[s. 29]

ELİFİM TÜRKÜSÜ

Konya
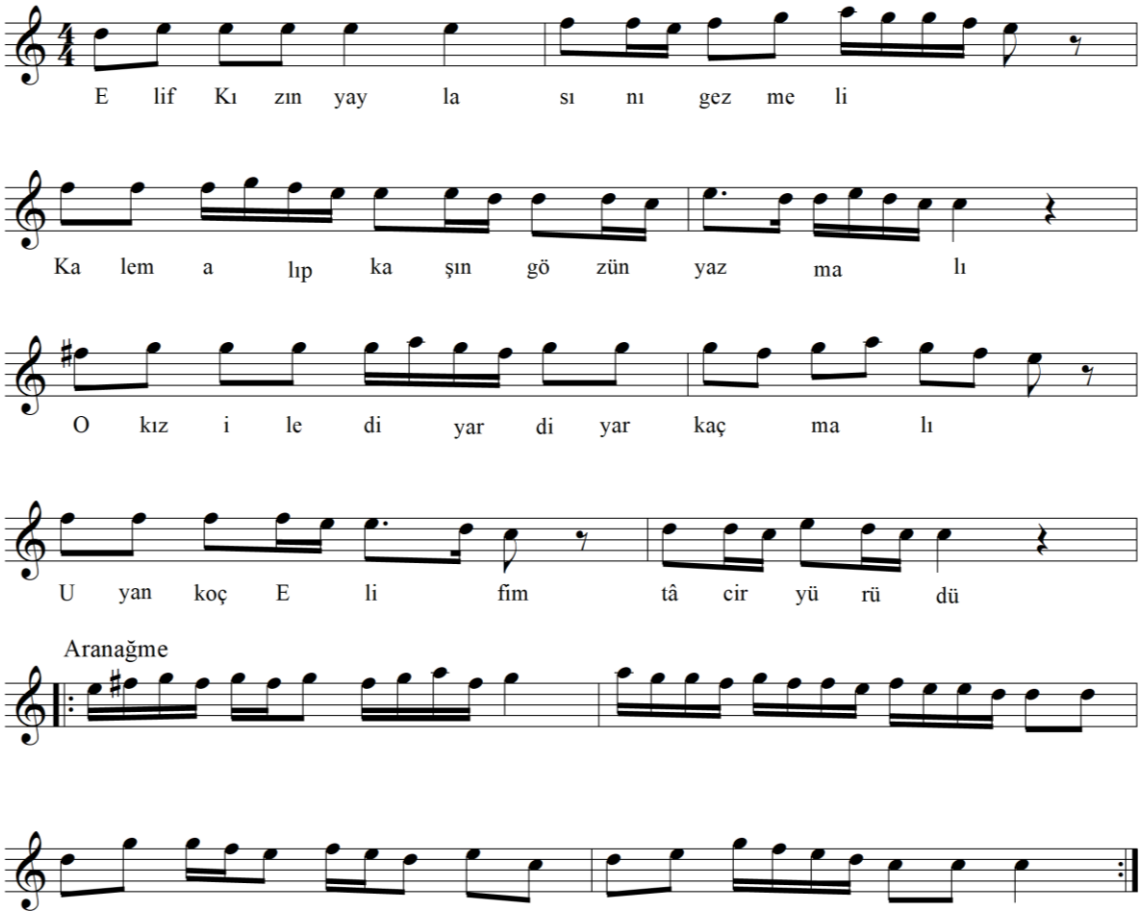
(1)
Elif kızın yaylasını gezmeli
Kalem alıp kaşın gözün yazmalı
O kız ile diyar diyar kaçmalı
Uyan koç Elifim tâcir yürüdü

(2)
Elif kızın obası Türkmen obası
Hiç mi yoktur mecliste babası
Al kanlar içinde turunç memesi
Uyan koç Elifim tâcir yürüdü

(3)
Elif kızın oyası çatal oluklu
Oluğun altı ufak balıklı
Elif'i de sorarsan kadın kılıklı
Saramadım kulaç kollu Elifim

[1] Tâcir - Kervan

[s. 30]

ACEM KIZI TÜRKÜSÜ

Konya
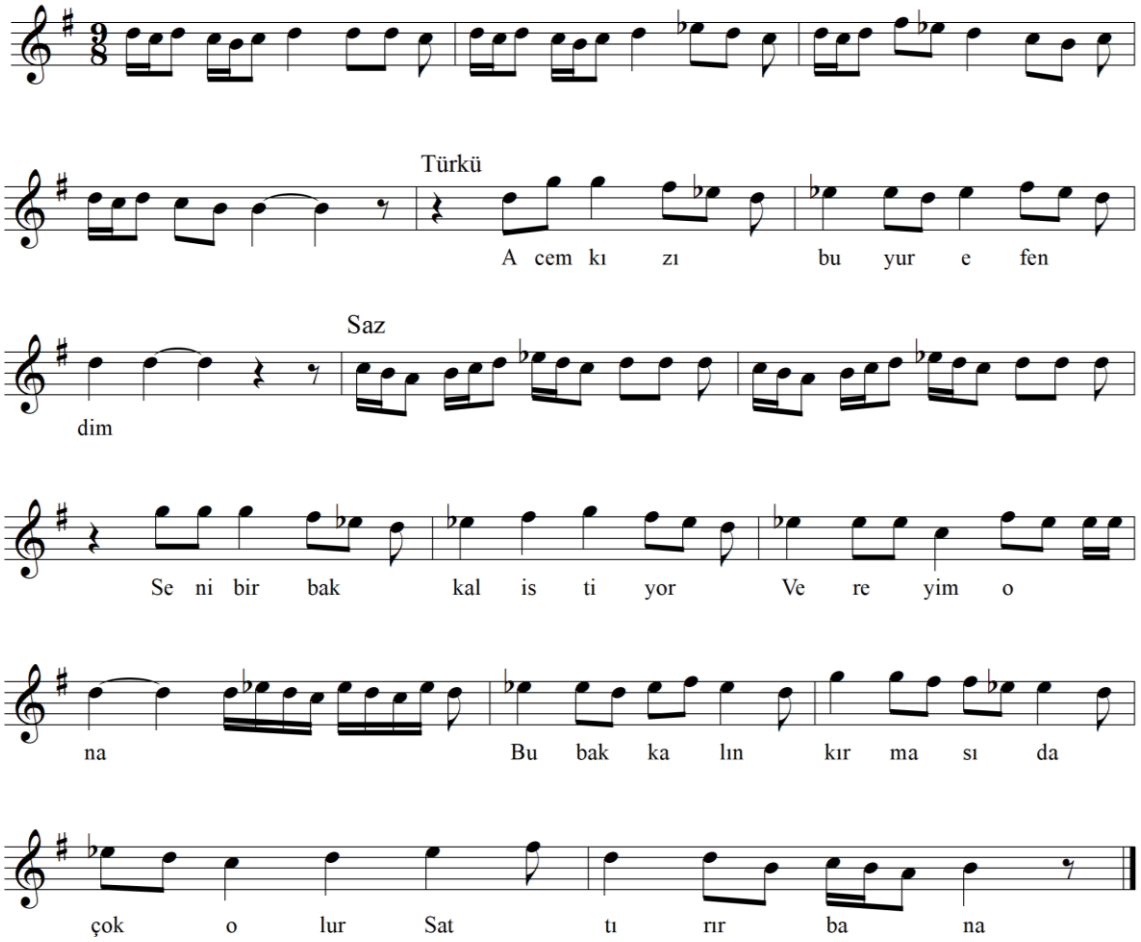
Acem kızı buyur efendim
Seni bir bakkal istiyor
Vereyim ona
Bu bakkalın kırması çok olur
Sattırır bana

Acem kızı buyur efendim
Seni bir sarraf istiyor
Vereyim ona
O sarrafın lirası çok olur
Saydırır bana

[s. 31]

MENBERİ TÜRKÜSÜ

Konya
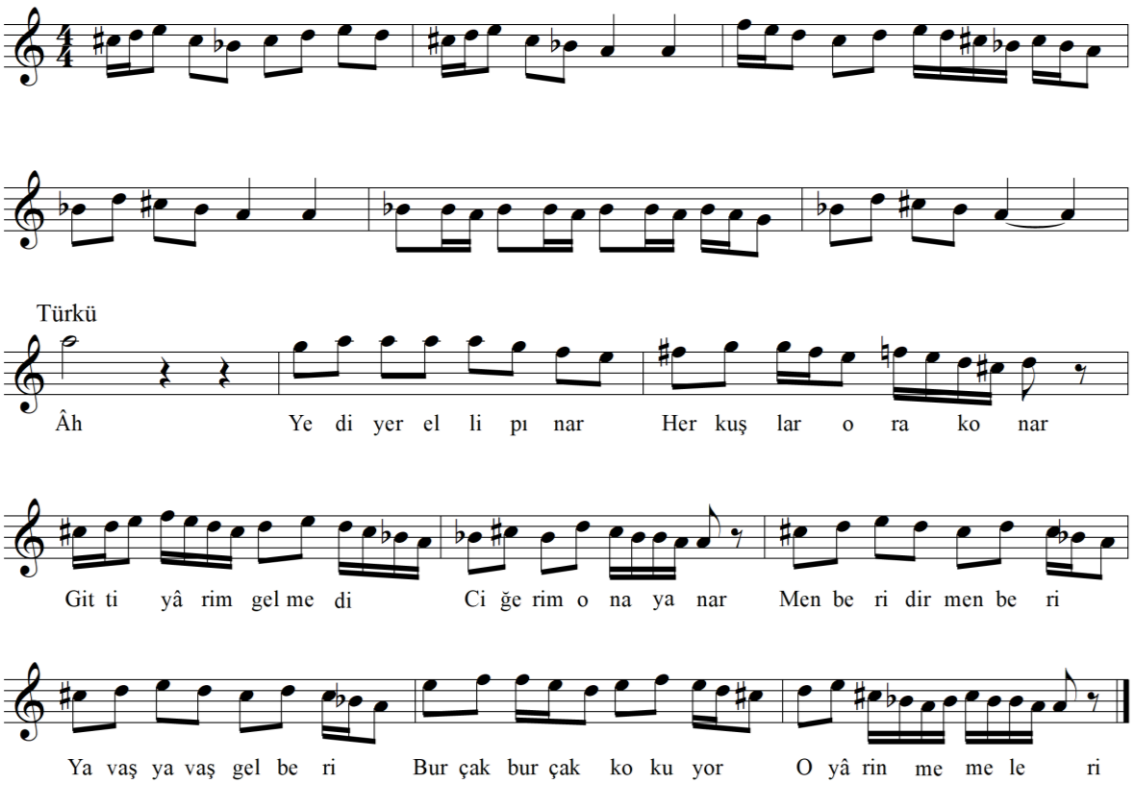
Yedi yer elli pınar
Her kuşlar ora konar
Gitti yârim gelmedi
Ciğerim ona yanar
Menberidir menberi
Yavaş yavaş gel beri
Burçak burçak kokuyor
O yârin memeleri

Alçak ceviz dalları
Sıva beyaz kolları
Kul bekliyor yolları
Menberidir menberi
Menberidir menberi
Yavaş yavaş gel beri
Burçak burçak kokuyor
O yârin memeleri

[s. 32]

KADİFELİ GELİN TÜRKÜSÜ

Konya
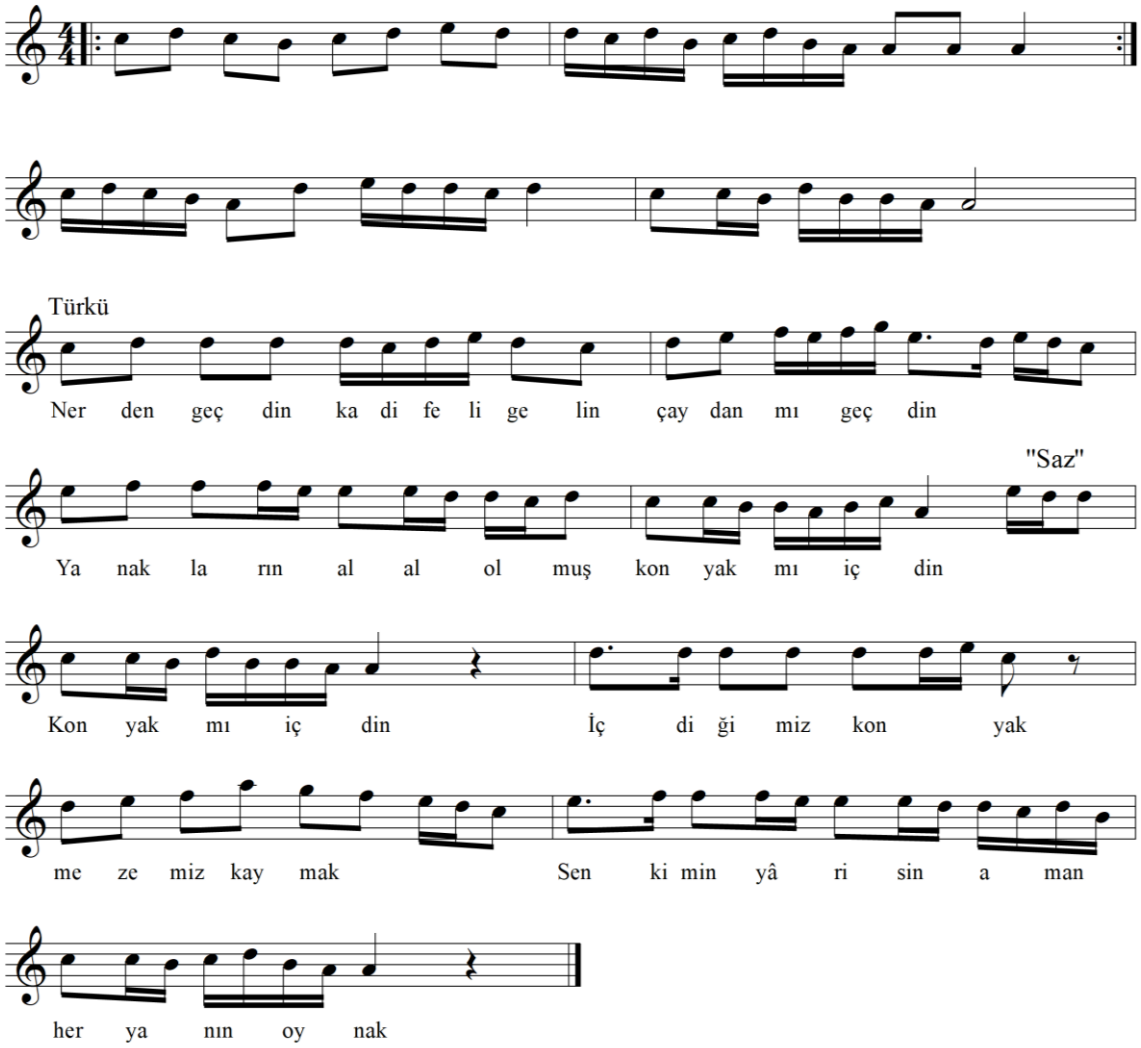
Nerden geçdin kadifeli gelin çaydan mı geçdin
Yanakların al al olmuş konyak mı içdin
İçdiğimiz konyak mezesi kaymak
Sen kimin yârisin aman her yanın oynak

Nakarat

Atladırlar kadifeli gelin atladırlar
Yaman olur elin oğlu çatladırlar

[Dış Arka Kapak]

(Dârülelhân)'ın Neşriyatı

Müessesemiz en meşhur Türk bestekârlarından yâdigâr kalan nefîs eserlerin zâyi'den vekâyesi maksadıyla bunların salâhiyetdâr bir (Heyet-i ilmiyye) tarafından tedkîk edilip yazılan gayet sahih notalarını tâb ettirmekte olup şimdiye kadar bu notaların (98) numarası mevki-i intişâra konulmuştur. Beşer kuruş fiyatla Bayezit'te (Şamlı İskender) mağazasında satılmakta bulunmuştur.

(Dârülelhân) tarafından (Kolumbiya)

Gramofon ve plak fabrikasına verilen ve çalınan eserler yarısından fazlası neşr ettiğimiz halk şarkıları ve bir kısmı müessesemiz tarafından tâb ve neşr ettirilen klasik eser olmak üzere yetmiş dört olup bunların isimlerini aşağıya yazıyoruz. Mecmûamızın intişârı ânında mezkûr plaklar satılığa çıkarılmış bulunacaktır.

Toptan satış mahalli İstanbul'da Katırcıoğlu Hanı'nda Bilûmental Biraderler mağazasıdır.

Klasik Eserler

Neva peşrev, gülizar peşrev, gülizar saz semâisi, nühüft saz semâisi, şehnaz ağır semâi, şehnaz yürük semâi, gülizar ağır semâi, gülizar yürük semâi, neva yürük semâi, nühüft ağır semâi, gülizar beste, beste-nigâr ağır semâi, şehnaz peşrev, nühüft peşrev, şehnaz beste, beste-nigâr peşre, beste-nigâr saz semâi, acem-aşiran peşrev, şehnaz saz semâi, beste-nigâr beste, beste-nigâr yürük semâi, nühüft beste, nühüft yürük semâi, neva saz semâisi, acem-aşiran beste, acem-aşiran beste, acem-aşiran ağır semâi, acem-aşiran yürük semâi, acem-aşiran saz semâi, neva beste, neva ağır semâi, nevakâr (iki plak) arazbar-bûselik beste, ferah-feza beste, saz semâisi, şevk-efza saz semâisi, şehnaz ve Gönül Durmaz adlı şarkı gibi son üç parça yüz on beş kişilik ihtifal heyeti tarafından çalınmıştır.

Anadolu Halk Türküleri

Bebek, Garip Anam, Kız Peykârda, Alim Gitme Pazara, Gündüz Bey Zeybek, Kozan Oğlu, Gündüz Bey, Evlerinin Önü, Emmiler, İnce Çayır, Yemenimde Hâre Var, Kınık'ın Yolları, Sürmelim, Karanfil Yeşillendi, Atımı Bağladım, Ördek Suda, Fındık, Keten Gömlek, Ekin Ektim, Kızılırmak, Sarı Gülüm, Urfalıyım, Kara Koyun, Ak Koyun, Gelin Havası, Çadır Kurdum, Hüvek'in Yollarında, Geyik Avı, Uzun Olur Efelerin Bıçağı,

Kavak, Yörük kızı, Antep Gelin Havası, bu türküler beş kişilik bir heyet tarafından plağa çalınmış ve fevkalâde bir ses bunlara refâkat etmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

1917 yılında kurulan Dârülelhân bazı sebeplerden ötürü 1927'de bağlı olduğu dönemin Eğitim Bakanlığı'ndan "İstanbul Mûsikî Konservatuvarı" ismi ile İstanbul Belediyesi'ne, 1986 yılında ise "İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı" ismiyle İstanbul Üniversitesi'ne devredilmiştir. Günümüzde ise eğitim öğretim faaliyetlerini Batı müziği sahasında sürdürmektedir.

Dârülelhân kurumunun bünyesinde Türk halk müziği eserleri derlenmiş, çeşitli Türk müziği eserleri notaya alınmıştır. Külliyatlar, notalar ve daha birçok yayımın kayıt altına alınması sayesinde günümüze aktarımı sağlanmıştır. Yapılan bu çalışma günümüze ulaşmış bu yayımların neticesinde gerçekleştirilmiştir.

Toplamda yedi adet olan *Anadolu Halk Şarkıları* serisine ait 1-2- numaralı defterlerde; eserlerin makamları, usûllerinin isimleri ve arıza işaretlerinin porte başlarında yazdığı bilinmektedir. Serinin 3-4 numaraları defterleri olan bu çalışmada ise; eserlerin makamları ve usûllerinin isimleri yazmamakla birlikte arıza işaretleri de portelerin ölçüleri içinde gösterilmiştir. Yapılan bu değişikliğin nedenine 3-4 numaralı defterlerin içeriklerinde rastlanmamıştır. Bu durumun Dârülelhân'dan Türk müziği bölümünün kaldırılmasıyla bir ilişkisinin olup olmadığını söylemek güçtür. Fakat 3-4 No'lu defterlerin; 1927 yılında, yani kurumdan Türk müziği bölümünün kaldırıldığı tarihten bir sene sonra yayımlandığı göz önünde bulundurulduğunda, bu durumla ilgili olduğu fikrinden söz edilebilir.

Osmanlı Türkçesi ile yazılan 3-4 No'lu defterlerdeki güfteler yayımlandığı dönemin yazım kurallarının gereği olarak sağdan sola doğru kaleme alınmıştır. Fakat bu durum portelerde yer alan sözlerin yazılma şekli için geçerli değildir. Çünkü portelerde yer alan notalara yazılan sözler soldan sağa doğru yazılmıştır. Bu metinlerin tümü günümüz Türkçesine aktarılırken eserdeki hâli ile yazılmayıp, soldan sağa doğru olacak şekilde yazılmıştır.

Dârülelhân Külliyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 4 No'lu defterin kapağında; içeriğinde 40 adet türkü bulunduğu yazmaktadır fakat yapılan çalışma sonucunda 34 adet türkü olduğu görülmüştür. Bu durumun üzerine İBB Atatürk Kitaplığı'na gidilip 4 No'lu defterin fizikî incelenmesi yapılmıştır. Bu incelemenin ardından 4 No'lu defterin dijital ortamdaki hâli ile orijinal nüshasının arasında bir sayfa tutarsızlığı olmadığı görülmüştür.

Çalışmada her iki defterlerde yer alan 11'i sözsüz toplam 82 adet esere yer verilmiştir. Daha sonra TRT repertuvarı, Nota Arşivleri, Sanat Müziği Notaları internet sitelerinden, eserlerin isimleri ve güftelerinin mısraları ile tarama yapılarak erişilen notalar karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmalar sonucunda yetmiş dört adet benzer örneğe yer verilmiştir. Bu örnekler arasında dört eserin 3-4 No'lu defterlerdeki nüshalar ile; melodik yapıları ve güftelerinin benzerlikleri açısından aynı olan dört esere rastlanmıştır. Bunlar;

a. On İkidir
b. Fındık Mehmed Türküsü
c. Kadıkuyusu Türküsü
d. Yörük Yaylası Zeybek Havası'dır.

Geri kalan yetmiş eser ise melodik yapıları ve güftelerinin benzerlikleri baz alındığında, bu iki kriterlerden hepsine sahip olmadıkları için tam olarak benzer kabul edilmemiştir. *Anadolu Halk Şarkıları* 3-4 No'lu defterlerdeki karşılaştırmaya alınan eserler niceliksel olarak göz önünde bulundurulduğunda, genel olarak repertuvarda bilinme oranlarının düşük olduğu söylenebilir.

Millî bir gereklilik fikri sonucunda derlenmiş olan bu türkülerin ortaya çıkarılması ile geleneksel halk müziği ve halk bilimi konuları ile ilgili yapılacak araştırmalar ve çalışmalar için kaynak olması arzu edilmektedir. Bu eserlerin sanatsal olarak nitelikli olanlarının millî eğitimin çeşitli kademesindeki kurumların müzik derslerinde okutulması düşünülebilir.

Yapılan çalışma *Anadolu Halk Şarkıları* serisinin 3-4 No'lu defterleri ile sınırlandırılmıştır. Ancak bunun gibi çalışmaların, Dârülelhân'ın diğer yayımlarına da yapılması, çalışma ile ilgili kriterlerin benzerlik ve farklılıklarının belirlenmesi ve repertuvarda aynı vasıflara sahip olan eserlere ulaşılıp, benzerleri olmayan türkülerin de TRT repertuvarına dahil edilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Anadolu Halk Şarkıları-Defter: 3 Dârülelhân Külliyatı. İstanbul: Evkaf Matbaası, 1927.

Anadolu Halk Şarkıları-Defter: 4 Dârülelhân Külliyatı. İstanbul: Evkaf Matbaası, 1927.

Balkılıç, Özgür. *Cumhuriyet Halk ve Müzik-Türkiye'de Müzik Reformu 1922-1952*, Ankara: Tan Kitabevi Yayınları, 2009.

Erim, Büşra. *Dârülelhân Nota Külliyatı Anadolu Halk Şarkıları 6 ve 7 Numaralı Defterlerin Günümüz Türkçesine Çeviri Aktarımı.* Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.

Feyzi, Ahmet. "Dârülehân'a Ait Anadolu Halk Şarkıları Defterlerinde Erzurum Türküleri". *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* 0/54 (Ağustos 2015): 829-856.

Kaçar, Gülçin Yahya (ed.). *Kuruluşunun Yüzüncü Yılında Dârülelhân'a Armağan.* Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, 2018.

Kara, Ahmet. *Bir Müzik Eğitimi Olarak Dârülelhân ve Dârülelhân Mecmuası*. İstanbul: Haliç Üniversitesi, SBE. Yüksek Lisans Tezi, 2010.

Karabaşoğlu, Cemal. "Meshk: As a Tradational Method of Turkish Music Education". *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 106 (Aralık 2013): 1834–1839

Kolukırık, Kubilay, Çelik, Anıl. "Batı Anadolu'da 1925 Yılında Derlenmiş Zeybekleri İçeren Yurdumuzun Nağmeleri Adlı Kitap Üzerine Bir İnceleme". *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi* 16/1 (Haziran 2012): 787-803.

Kolukırık, Kubilay. *Türk Müzik Tarihinde Dârülelhân ve Dârülelhân Mecmuası*. Kırşehir: Barış Kitabevi, 2015.

Öndeş, Emrah. *Dârülelhân Külliyatı Anadolu Halk Şarkıları 5 No'lu Defterin Günümüz Türkçesine Aktarılması ve İncelenmesi.* Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.

Özcan, Nuri. "Dârülelhân". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.* 8/518-520. İstanbul: TDV Yayınları, 1993.

Özcan, Nuri. "Rauf Yekta Bey". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 34/ 470. İstanbul: TDV Yayınları, 2007.

Özdemir, Ferhat. *Dârülelhân Külliyatı Anadolu Halk Şarkıları 2. Defteri (Metin İnceleme).* Sakarya: Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Lisans Tezi, 2015.

Özden, Erhan. *Osmanlı Maârifinde Mûsikî.* Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2015.

Paçacı, Gönül vd.. *Cumhuriyetin Sesleri*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1999.

Paçacı, Gönül. "Kuruluşunun 77. Yılında Dârülelhân ve Türk Mûsikîsinin Gelişimi". *I.Tarih ve Toplum Aylık Ansiklopedik Dergi*. (Ocak 1994): 21/48-55 İstanbul: İletişim Yayınları, 1994.

Planalı, Samet. *Dârülelhân Külliyatı Anadolu Halk Şarkıları 1. Defteri (Metin İnceleme.* Sakarya: Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Lisans Tezi, 2014.

Sarc, Ömer Celal vd.. *Çağdaş Düşüncenin Işığında Atatürk*. İstanbul: Dr. Nejat F. Eczacıbaşı Vakfı Yayınları, 2. Basım, 1986.

Ülkütaşır, Mehmet Şakir. *Cumhuriyet'le Birlikte Türkiye'de Folklor ve Etnografya Çalışmaları.* Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1972.

Üngör, Ethem Ruhi. "Türk Mûsikîsinde Nota Yayımcılığı Yayımlar-Yayımcılar (Nota Basımında 100.Yıl Özel Sayı)". *Mûsikî Mecmuası*. 3/337. İstanbul: 1977.

İnternet Kaynakları

TDV, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. "Dârülelhân". Erişim 5 Mart 2018. https://islamansiklopedisi.org.tr/darulelhan

TDV, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. "Dârülelhân". Erişim 5 Mart 2018. https://islamansiklopedisi.org.tr/darulelhan

Nota Arşivleri. "On İkidir Manisa'nın Dermeni". Erişim 15 Aralık 2019. http//notaarsivleri.com/NotaMuzik/onikidir_manisa'nın_(su_burdur'un)_dermeni.pdf.

Nota Arşivleri. "Evc Türkü Oduncular Dağdan Odun İndirir". Erişim 15 Aralık 2019.https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/oduncular_dagdan_odun_indirir.pdf

Nota Arşivleri. "Oduncular Dağdan Odun İndirir". Erişim 15 Aralık 2019. http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_nota_inderme.asp?notaid=6515&mode=1&sessionid=910306159

Trt Nota Arşivi. "Oduncular Dağdan Odun İndirir". Erişim 15Aralık 2019. http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1197&ad=ODUNCULAR%20 DA%D0DAN%20ODUN%20%DDND%DDR%DDR

Nota Arşivleri. "Oduncular Dağdan Odun Endirir". Erişim 15 Aralık 2019. http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=2327&ad=ODUNCLAR%20DA%D0DAN%20ODUN%20END%DDR%DDR

Trt Nota Arşivi. "Oduncular Dağdan Odun İndirir". Erişim 15 Aralık 2019. 2019http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=2957&ad=ODUNCULAR%20DA%D0DAN%20ODUN%20%DDND%DDR%DDR

Sanat Müziği Notaları. “Ferayi’dir Kızın Adı Ferayi”. Erişim 15 Aralık 2019. http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=3581&esera=FERAY%DDD%DDR%20KIZIN%20ADI%20FERAY%DD

Nota Arşivleri. “Ben Çiftliğe İndim Gittim Annem Duymadan”. Erişim 16 Aralık. 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/ben_ciftlige_indim_gittim_annem_duymadan.pdf

Sanat Müziği Notaları. “Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden”. Erişim 16 Aralık 2019. http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_nota_inderme.asp?notaid=1315&mode=1&sessionid=479056259

Trt Nota Arşivi. “Kayaser’dir Yolumuz”. Erişim 16 Aralık 2019. http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1060&ad=KAYASERD%DDR%20YOLUMUZ

Trt Nota Arşivi. “İnce Mehmet”. Erişim 17 Aralık 2019. http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1049&ad=%DDNCE%20DE%20MEHMET%20MART%DDN%20TAKMI%DE%20KOLUNA

Sanat Müziği Notaları. “Akşam Oldu Yakamadım Gazımı”. Erişim 17 Aralık 2019. http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_nota_inderme.asp?notaid=248&mode=1&sessionid=56918778

Nota Arşivleri. “Akşam Oldu Yakamadım Gazımı”. Erişim 17 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/aksam_oldu_yakamadim_gazimi.pdf

Sanat Müziği Notaları. “Karataş’ın Bağlarında Üzüm Var”. Erişim 17 Aralık 2019. http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=5344&esera=KARATA%DE%27IN%20BA%D0LARINDA%20%DCZ%DCM%20VAR%20(*)

Nota Arşivleri. “Kale Kaleye Karşı”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/kale-kaleye-karsipdf1519391337.pdf

Türkü Dostları, “Arabalar Gelir Geçer (Aman)”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=18899

Edebiyat ve Sanat Akademisi. “Koca Dağ Başına Çıktım Oturdum”. Erişim 17 Aralık 2019. https://edebiyatvesanatakademisi.com/siirler/detay/koca-dag-basina-ciktim-oturdum/32479

Nota Arşivleri. “Ey Bostancı”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/ey_bostanci_bir_bostan_ver_hastam_var.pdf

Nota Arşivleri. “Kerimoğlu Duvardan Atladı”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/kerimoglu_duvarlardan_atladi.pdf

Trt Nota Arşivi. “Eğrem De Büğrem Gavrasarın Yolları”. Erişim 18 Aralık 2019. http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1021&ad=E%D0REM%20DE%20B%DC%D0REM%20GAVRASARIN%20YOLLARI

Trt Nota Arşivi. “Pek De Yokuşmuş Cavır Asar’ın Yolları”. Erişim 18 Aralık 2019. http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=2521&ad=PEK%20YOKU%DMU%DE%20CAVIR%20ASARIN%20YOLLARI

Nota Arşivleri. “Köprünün Altı Diken (Zöhrem)”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(bayburt).pdf

Nota Arşivleri. “Köprünün Altı Diken”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(zohrem).pdf

Nota Arşivleri. “Köprünün Altı Diken”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(susehri).pdf

Nota Arşivleri. “Köprünün Altı Diken”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(dogu_anadolu).pdf

Nota Arşivleri. “Köprünün Altı Diken”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(burdur).pdf

Nota Arşivleri. “Altı Kızlar”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/alti_kizlar.pdf

Nota Arşivleri. “Alıverin Sandığımdan Kürkümü”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/aliverin_sandigimdan_kurkumu.pdf.

Nota Arşivleri. “Kadı Kuyusu’dur Bizim Köyümüz”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/kadi_kuyusu'dur_bizim_koyumuz.pdf

Nota Arşivleri. “Osmanım’ın Mendili Saman Sarısı”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/osman'imin_mendili_saman_sarisi.pdf

Nota Arşivleri. “Nazoğlu’nun Biber Gibi Benleri Var”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/nazoglu'nun_biber_gibi_benleri_var.pdf

Nota Arşivleri. “Duman Vardır Güzel İzmir’in Başında”. Erişim 18 Aralık 2019.https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/duman_vardir_guzel_izmir_basinda.pdf

Bilgiyayım. “Arkamı Da Verdim Şu Manisa’nın Dağına”. Erişim 18 Aralık 2019. http://bilgiyayim.com/il-il-turkuler/manisa-turkuleri/

Nota Arşivleri. “Haydi Gidem Karataş’a Üzüme”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/hadi_gidelim_garadas'a_uzume.pdf

Nota Arşivleri. “Söğüdün Yaprağı Narindir Narin”. Erişim 18 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/sogudun_yapragi_narindin_narin.pdf.

Türkü Dostları. “Goca Dağın Başında Bir Ulu Meşe”. Erişim 19 Aralık 2019. https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=19177

Nota Arşivleri. “Cezayir’in Yüksek Olur Evleri”. Erişim 19 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/cezayir'in_yuksek_olur_evleri.pdf

Nota Arşivleri. “Cezayir’e Kara Bayrak Çekildi”. Erişim 19 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/cezayire-kara-bayrak-cekildipdf1518891412.pdf

Türkü Dostları. “Yalandır Şu Dünyanın Ötesi”. Erişim 20 Aralık 2019. https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=28103

Trt Nota Arşivi. “Yörük De Yaylasında Yaylanamadım”. Erişim 20 Aralık 2019. http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1136&ad=Y%D6R%DCK%20DE%20YAYLASINDA%20YAYLAYAMADIM

Nota Arşivleri. “Eşmekaya’nın Kavakları”. Erişim 20 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/esmekaya'nin_kavaklari.pdf

Sanat Müziği Notaları. “İki Keklik Bir Derede Ötüyor”. Erişim 20 Aralık 2019. http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=4866&esera=%DDK%DD%20KEKL%DDK%20B%DDR%20DEREDE%20%D6T%DCYOR (20 Aralık 2019)

Sanat Müziği Notaları. “İki Keklik Bir Kayada Ötüyor”. Erişim 20 Aralık 2019.http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=4867&esera=%DDK%DD%20KEKL%DDK%20B%DDR%20KAYADA%20%D6T%DCYOR

Nota Arşivleri. “Yayla Suyu Yan Gider”. Erişim 20 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/yayla_suyu_yan_gider.pdf

Nota Arşivleri. “Hey Acem Kızı”. Erişim 20 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/hey_acem_kizi.pdf

Nota Arşivleri. “Bir Su İçtim Testiden”. Erişim 20 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/bir_su_ictim_testiden.pdf

EKLER

EK 1: Dârülelhân Külliyatı Anadolu Halk Şarkıları 3 No'lu Defter

[Dış Ön Kapak]

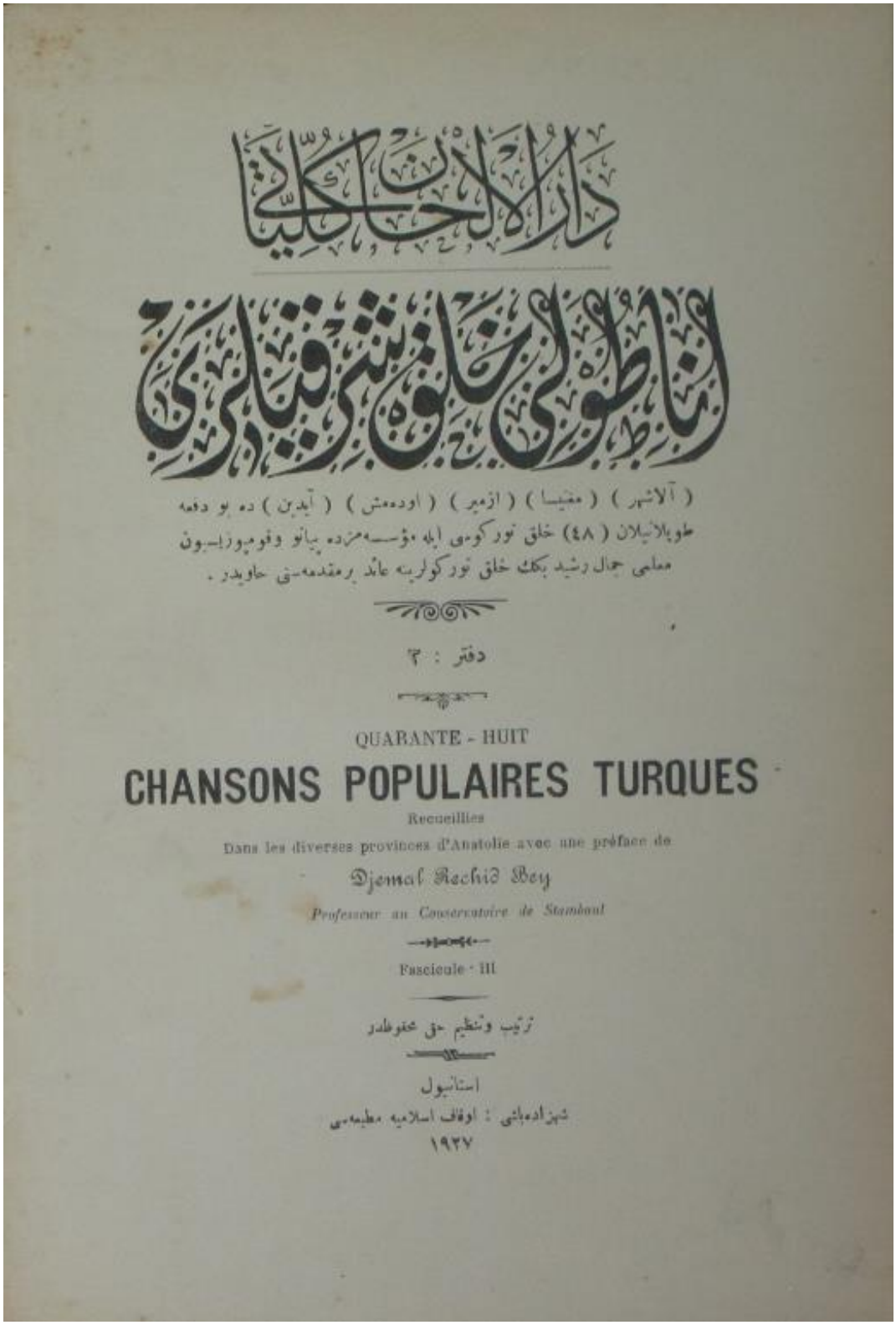
دار الالحان كليياتى

اناطولى خلقيه شى قيلرى

(آلاشهر) (مغنيسا) (ازمير) (اودمش) (آيدين) ده بو دفعه
طوپلانيلان (٤٨) خلق تورکوسى ايله مؤسسه‌مزده پيانو وقومپوزيسيون
معلمى جمال رشيد بكك خلق تورکولرينه عائد برمقدمه‌سى واردر .

دفتر : ٣

QUARANTE - HUIT

CHANSONS POPULAIRES TURQUES

Recueillies

Dans les diverses provinces d'Anatolie avec une préface de

Djemal Rechid Bey

Professeur au Conservatoire de Stamboul

Fascicule · III

ترتيب وتنظيم حق محفوظدر

استانبول

شهزاده‌باشى : اوقاف اسلاميه مطبعه‌سى

١٩٣٧

[İç Kapak]

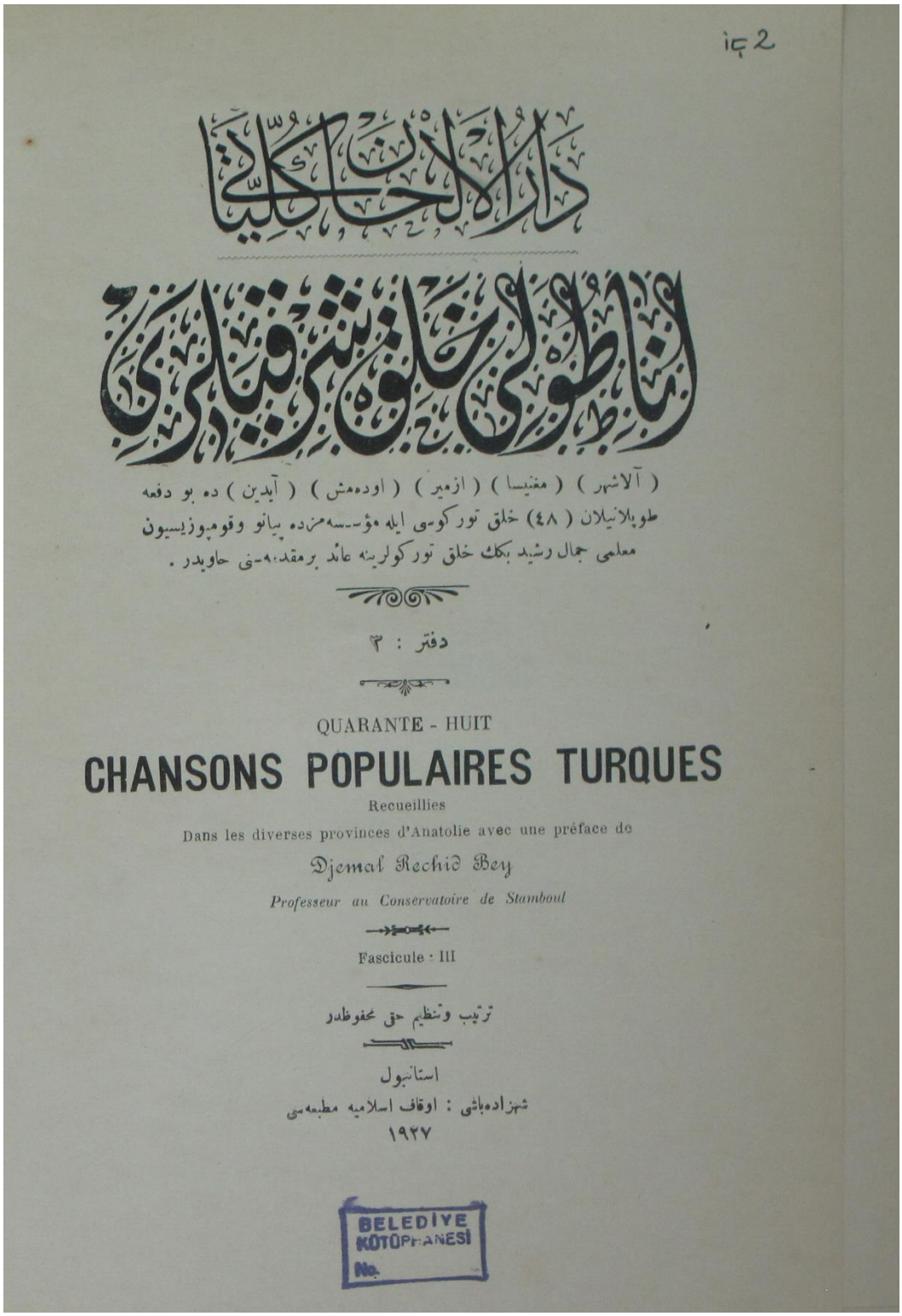

[s. 2] Boş

[s. 3]

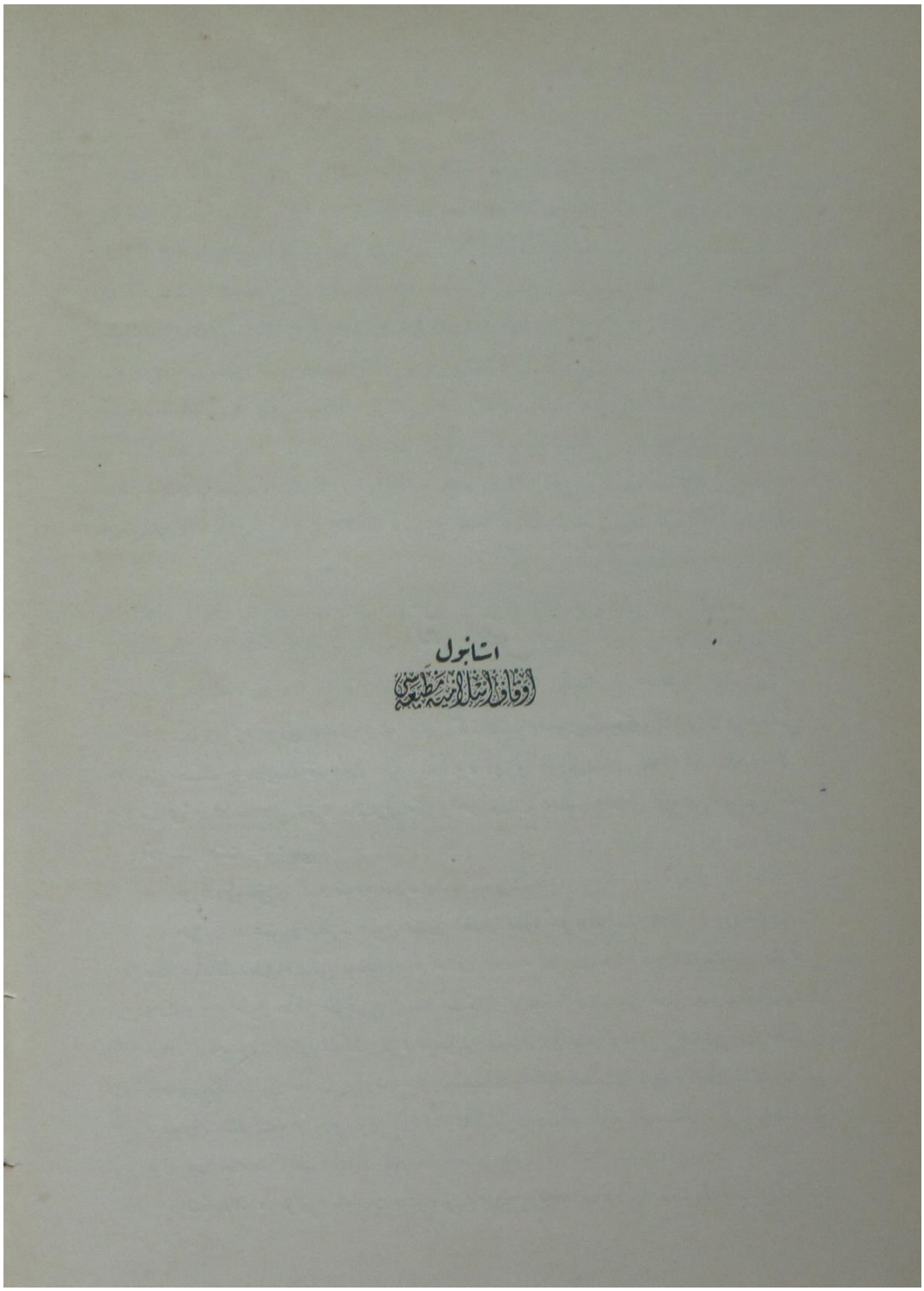

تقريض

تكونی الزم اولان بويوك برشی واردركه مطلقا وجوده كلهجكدر : تورك موسيقه‌سی ؛ يعنی حسنك و بدايعك تقديرنده عينی ايده‌آله ، دورلو دورلو اشكال ايله ابراز ايده‌بيله‌جكلری مساعی بداعتده عينی تاقی‌به مالك بسته‌كارلر جمله‌سنك محصول دهائی اولهجق موسيقی انافس اثارينك هيئت مجموعه‌سی .

بوراده‌كی تاقی‌يی ايسه شويله خلاصه ايده‌بيليرز :

هر اثر بداعت وطنمزك طوپراغندن انتشار ايدن حرارتله جانلانه‌رق بوتون تورك ملتنه عائد حسياتك ابدی‌افاده‌سی اولمليدر. بو هدف بردفعه الده ايديليرسه تورك موسيقه‌سی طوغمش ديمكدر . بو طرز تفكر طوغری ايسه مستقبل موسيقيمزك مبناسنی خلق تركولرندن باشقه نره‌ده بوله‌بيليرز؟ اونلر مملكتمزك ، ملتمزك وطنمزك روحيدر ؛ قلبمزه حيات‌ويره‌ن حسلری اومه‌لوديلرده شايان حيرت بر وضوح و صميميتله بالخاصه تصنعدن برى اوله‌رق افاده ايدلمش بوليورز. استقبالك بوتون قومپوزيتورلرينه مملكتمزك حسياتی ترنم ايده‌بيلمك ايچون بومنبعدن بول بول استفاضه ايتمك كفايت ايدر .

نشئه ، الم ، حزن ، شطارت « فولقلور »مزده بويوك بر قوت ، كنيش و سالم بر تبليغ

[s. 5]

جيل ايله متوالياً اظهار حيات ايديبيور . بوندن باشقه او شرقيلر همان متماديآً شعره و تصويره عائد بر معنای نافذی‌ده محتويدر كه ذهنه معجزه‌كار لوحه‌لر القا ايلر . خلق تورکولرمزی بزی الك زياده بو صوك سبب طولايیسيله علاقه‌دار ايتسه يريدر. و اصل تورك‌روحی اونلرك آلوانده آرانمليدر. زيرا خلق موسيقه‌سی عمومی وبناءً عليه بوتون انسانيته شامل حسياتی تبليغ ايتديكندن هرملته خاص الوان فارقه برطرف ايدلسه مختلف مملكتلرك فولقلورلری آراسنده‌كی حدود سيلنمش اولور . فی‌الحقيقه نشئه ، ألم ، حزن ، شطارت و هر نه شكلده اولورسه اولسون عشق ومحبت ـ ماهيت اصليه‌سی اعتباريله ـ دنيانك هرطرفنده عينی شيدر. آنجق هرملته كوره لونی ، «رتيم»ی وهوای محيطی‌ايله طرز تبليغنده تنوع وخصوصيت پيدا ايدر. بزم موسيقيمزده بويله‌در؛ واويله اولمليدر . اونك‌ده لونی و «رتيم»ی كندی طوپراغندن قوپار؛ اقليمنك ، ضياسنك تأثيرينه تابع اولور؛ مملكتمزك قطعات مختلفه‌سنده‌كی محيط ايچنده ، طاغلرمزك ، اووالرمزك ، اورمانلرمزك و دكزلرمزك الهاماتيله بسله‌نير .

مستقبلك بسته‌كارلری اهنكدار پاله‌تلرينی فول‌قلورمزك لونی ، «رتيم»ی وهوای محيطی ايله زنگينلشديردكاری آنده بو ملته و بو خلقه مخصوص اويله قوتلی آثار موسيقيه وجوده كتيره‌بيليرلركه نفحهٔ ذی حياتی الك اوزاق قطعه‌لره قادار ياييليرر ؛ و هر مملكتده تأثير بديعی طويولور . دهای موسيقی صاحبی اولانلر مملكتنك لون موسيقيسيله كندی حسياتی مزج ايده‌رك انافس آثار يارادير‌لر . شيمديكی حالده بزم خلق تورکولريمز بر وجود متكمل درجه‌سنه كلمه‌مشدر ؛ هنوز حال ابتدائيده‌در . هر مكمل اثر صنعتك تابع اولديغی قوانين ثابته ايله دها پك آز استيناس ايده‌بيلمشدر ؛ « پوليفونی » يعنی اصوات مختلفه‌نك يكديكريله امتزاج واتحادی ـ كه هر اثر موسيقيده وجودی الزمدر ـ الوان موسيقيه‌يی شدتله تقويه ايدن اوركستراسيونله برابر وطبقی اونك كبی بزم خلق تورکولرمزده هنوز جاری دكلدر . بوسببله خلق مه‌لوديلرمزی، شيمديلك، آتيآً آثارنفيسه ابداع ايتمك‌ايچون انكشاف وتوسعه محتاج برر فكر ، برر «تم» ، برر موضوع كبی قبول ايدنجه هپسنی حيرانيتله تقدير ايدرز . زيرا بونلر حائز اولدقلری محير وسالم برقوهٔ الهاميه ايله هوای صافی ، طوپراغك قوقوسنی، آغاچلرك رايحه‌لرينی، چيچكلرك نكهتنی، طاغ‌ياماجلرندن دوكولن شلاله‌لرك سرينلكنی، اسن روزكارلرك صداسنی ، سمانك رنگنی، دها نه بيله‌يم، هرشيئی فكر صنعته اخطار واهدا ايدرلر . بوتون برطبيعت محيطه كويلونك پوره كندن كان بوساده نغمه‌لرده مندمجدر . چونكه كويلو فكرلرينی وقلبنی اوستنده دوغديغی طوپراعك شميميله طولديرر ؛ حسياتی ايسه كاملاً

[s. 6]

ایچنده یاشادیغی طبیعتدن منبعثدر . آچیق ، براق هوالر اوکا نشوه ؛ بولانیق، یاغمورلو وقتلر ایسه حزن وکدر کتیریر؛ واوزمان بزه «بیك» عنوانلی تورکو کی یوره‌ك پارچالایجی ومع‌مافیه صاف توحه‌لر ترنم ایدر . کویلی، شرقیلرنده اضطراباتی تصویر ایتدیکی زمان‌نه‌دن متألم اولدیغنی کندی کندینه صورار کبی برتعجب صافیانه اظهار ایلر ، حالبوکه کولدیکی زمان ترنمنده آچیق وکنیش برمسرت نمایاندر. بزم اوکوزل خلق تورکولرمزده آجی دوشونجه‌لرك ری یوقدر .

طبیعت بداعتك ملهم حقیقیسی اولدیغی نظریه‌سنه کوره هرتورکومزه بر صنف دکلسه بیله برموقع تعیین ایتمك ممکندر . مثلا قره‌دکز حوزه‌سندن کلن تورکولر کثیرالوقوع فورطنه‌لرك ، شدتلی قیشلرك، صارب طاغلرك ، عظمتلی وقاراکلق اورمانلرك تأثیری آلتنده علی‌العاده مغموم، آجیقلی وشدتلی اولور. (اوطاغلرك خروشان سیللری فورطنه‌لری، کیم بیلیر ، نه فاجعه‌لره صحنه اولمشدر ؟) مع‌مافیه بوتورکولرده ینه دائما برخنده‌نك انکشافی حس ایدر ، فقط بوتضادی‌ده سریع‌الزوال اولمسی سببیله ینه مؤلم بولورز . أليم تورکولرده حس ایتدیکمز آنی شطارتلردن تحصل ایدن بوتضاد بعض تابلولرده قیروسیاه رنکلر آراسنده کورونه‌ن مثلا قرمیزی برونکلك ویردیکی تأثیری حائزدر . معلومدرکه رسمده‌وشعرده اولدیغی کبی‌موسیقیده‌ده تضاد اك کوزه‌ل تأثیرلر پیدا ایدن برصنعتدر .

ینه مثلا بحرسفید الهاماتندن اولان تورکولرده‌کی حیات شن براقلیمك، آچیق برکونشك ، صاف برسمای لاجوردینك تأثیری آلتنده دائمابدیع ولطیفدر . بوتورکولرده شمیم سودا کاری انسانی مست ایدن بیکلرجه چیچکلرك رنك وبویی طویارز ؛ بوتأثیر ایله قلب مسرور ، فکر شوخ ، روح صاف اولور . مع‌مافیه بومه‌لودیلرك بعضلری حزین برکولکه ایله آلوده‌در . نشئه ایچنده حزندن حاصل اولان بوحس تضاد یوقاریده‌کی سویله‌دیکمز ألم آراسنده نشاطدن متولد تضادك ترتیب اعتباریله عکسی فقط ماهیت بدیعیه جهتیله عینیدر .

مرکزی آناطولینك‌ده براق وخفیف هوای نسیمیسی اورالردن کلن تورکولرده محسوس اولیور. جنوبه‌طوغری کیدلدکجه یاقلاشان‌چوللرك، قورشون کبی آغیر کونشك تأثیری‌طویولور. انحای وسیعه‌نك مستوی وچیپلاق خطوطی ، دوز افقلری اوتورکولرك دائما یکنسق اولان حرکت موسیقیه‌سنده مرئی کیدر.

بوطوپراغه خاص‌براثر موسیقی ابداع ایتمك عزمنده اولان هربسته کاره خلق تورکولرمزده مبذول‌اولان‌بولونلر ، بو«رتیم»لر یکانه‌مطمح نظراولمایدر. تورکولرنی خلق‌ایدن کویلی، حسیاتی ایچنده یاشادیغی محیطه تطبیق ایتدیکی کبی بسته‌کارده افکار وحسیاتی او « فول قلور »ك ضیاسیله تنویر ایتمایدرکه « تورك اثر موسیقیسی » حاصل اوله‌بیلسین .

[s. 7]

خلق تورکولری اوزرنده نه‌طرزده چالیشمق لازم‌گله‌جکندن بحث ایتمیورز. چونکه بونك بیکلرجه طریقی واردر؛ حتی تحدیدی بیله ممکن‌دکلدر. یالکز شونی سویلیه‌جکزکه بوتورکولر، هرحالده آرمونینك مه‌لودیدن انبعاثنه اعتنا ایدلمك شرطیله، یا ساده‌جه آرمونیزه ایدیلیر؛ یاخود بر «تم» کبی قوللانیله‌رق شرح وتوسیع اولونور؛ ویاخود بوتون بوتون شخصی موتیفلرله قاریشدیریلیر. بواوچ حالده‌ده شرقینك کندینه خاص اولان لونی، «ریتم»نی وطبیعتی محافظه ایتمك الزمدر. قونسرواتوارمزاناطولی هوالرینی جمع وتلفیق ایدرك ایلریده یتیشه‌جك بسته‌کارلرك وظیفه‌سنی تسهیل ایتمشدر؛ اونلرایه‌جق اثرلرك مالزمه‌سنی مهیا بوله‌جقلردر. «خلق شرقیلری مجموعه‌سی» تخصیصاً فول‌قلوری‌پك فیضناك اولان آیدین حوالیسنه عائدمه‌لودیلردن تشکل ایدییور. بواثر تورکولرمزده «ریتم»ك قوتنی، انشادك وسعت وصحتنی اثبات ایتمکده‌در. مثلا ایکنجی مه‌لودی اولان «اودونجیلر تورکوسی» تدقیق ایدرسه‌ك کوریرزکه برنجی سطرده مه‌لودینك سکینت وقوتی «اودونجیلر آمان داغدن اودون ایندیرر» کله‌لری اوزرنده تماماً تقرر ایتدکدنصکره تام موقعنده اوله‌رق کلن بر «می‌دیه‌ز» ایکنجی سطرك ابتداسنه مصادف «کوزوم یاشی آمانك آمان‌ده ده‌رمه‌نلری دوندوریر» جمله‌سنده انشاده حزین بر آغیرلق کتیریبورکه بونکله شایان نظر بر صحت وتوازن انطباعی حاصل اولیور. مجموعه‌ایچنده بونك کبی برچوق مثاللر دهاوار. مثلا دانس‌هوالرینك «ریتم»ی ناقابل مقاومت؛ «سودا تورکوسی» کبی بعض عاشقانه پارچه‌لرده نوازشکار؛ درین ومتهیج. والحاصل حس وتفهیم ایده‌بیلنلر ایچون بو «آناطولی تورکولری» برخزینه‌در. ایلروده کله‌جك داهی بسته‌کارلرمزك او قدر زنکین اولان بو عناصر بدیعه‌یی حسن استعمال ایله ابداع آثار ایتدکلری زمان بوتون دنیانك تقدیر وتوقیرینه مظهر اولملری یالکزمأمول دکل محققدر.

وایشته بوصورتله وجوده کله‌جك بلند وعلوی آبده «تورك موسیقیسی» اوله‌جقدر.

استانبول قونسرواتوارنده پیانو و قومپوزیسیون معلمی

جمال رشید

[s. 8] Boş

[s. 9]

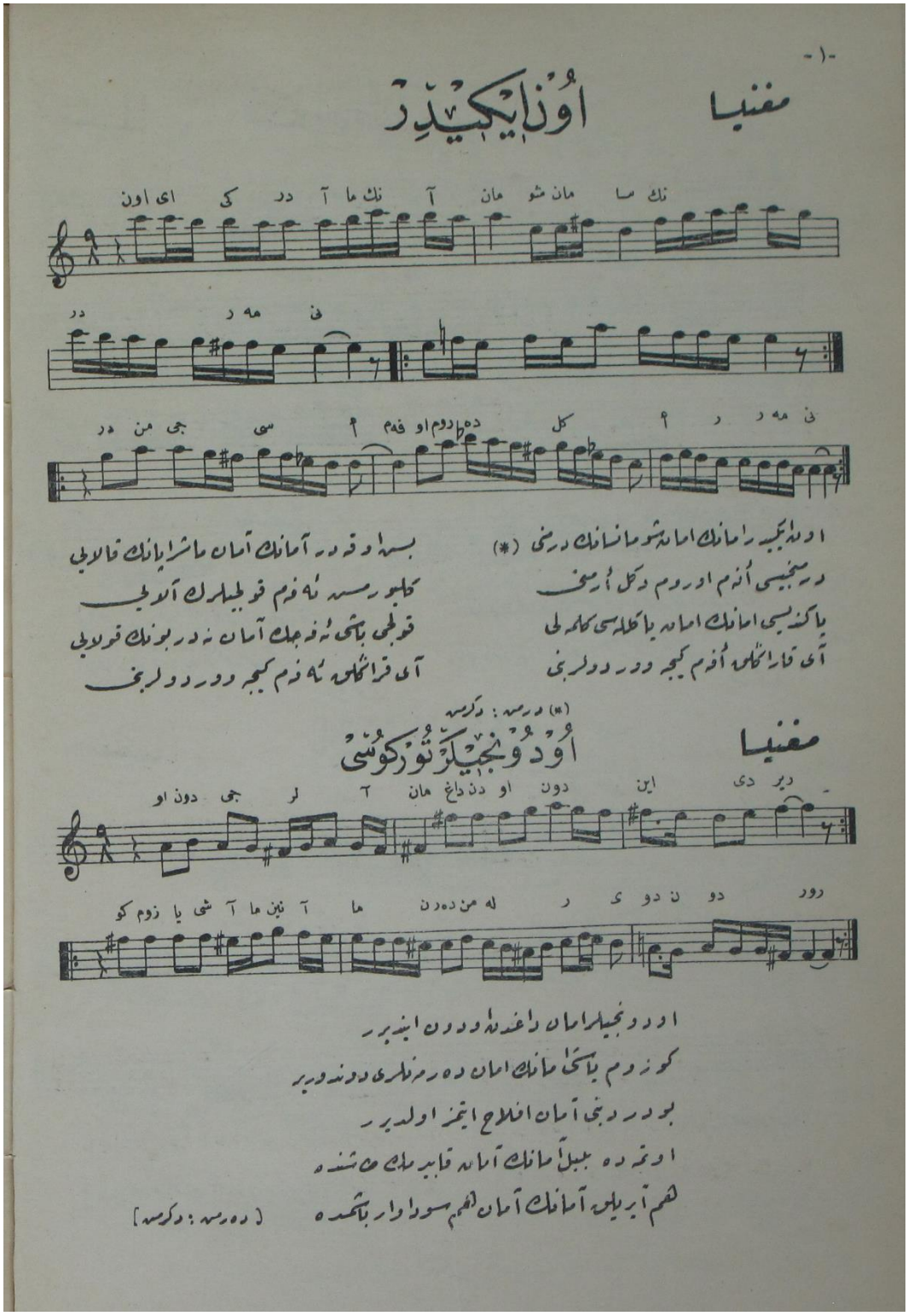

-۱-

مغنیا

اُونایکیدِر

تك سا مان شو مان آ نك ما آ در کی ای اون

در مه ر

فی مه ر ؟ کل ده دوم او فه م ؟ سی جی من در

اولایجه یاماندك امانه شو ماسانك درمنی (*)
دیه صیحبسی اُلدم اوروم دکل اُرسخ
یاکنه بسی امانك امانه یاکلمه سی کافه لی
آی قارداشلر اُلدم کیجه دوره دولربنی

بسمه اوقه دیه آمانك آمان ماشرایانك قالایجی
کابوس رسمه نه اولدم قوجیلرك آلدیجی
قولجی باشی نه فه جك آمان نه دربونك قولایجی
آی قرداشلر نه اولدم کیجه دوره دولربنی

(*) دیه رسمه : دکرسمه

مغنیا

اُودونجیلر توزکوپسی

دیر دی این دون او دن داغ مان آ لر جی دون او

دور دو ن دو ی ر له من ده دن ما آ نین ما آ شی یا زوم کو

اودونجیلر امان داغدنه دودون ایندیرر
کوزوم یاشی مانك امان ده رمزلری دوندیرر
بودیرنی آمان افلاح ایتمز اولدیرر
اوتمه ده بیلم مانك آمانه قابیدیلمش شنده
لقمه آیریلمه آمانك آمان لقمه سودا دار باشنده

(دیه رسمه : دکرسمه)

[s. 10]

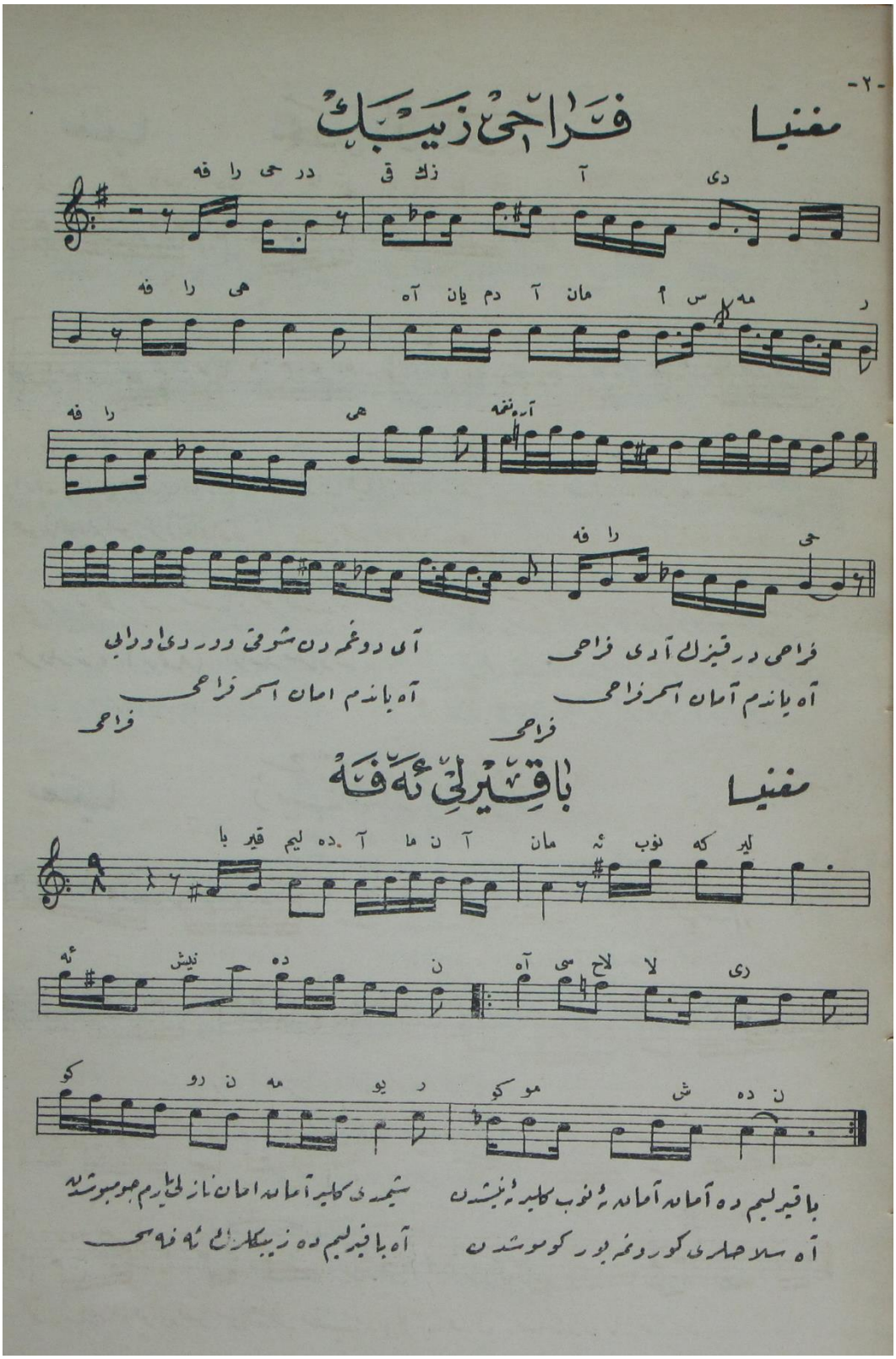
-٢-
مغنيا
فراحي زيبك
دي آ زك ق در حي را فه
ر مه س ؟ مان آ دم يان آه
را فه هي
را فه حي
فراحي در قيزك آدي فراحي
آه ياندم آمان اسمر فراحي
آي دوغمه دن شوقي دور دي او داي
آه ياندم امان اسمر فراحي
فراحي
فراحي
مغنيا
باقيرلي ئه فه
ليد كه نوب ئه مان آ ن ما آ ده ليم قير با
ئه نيش ده ن آه مي لا لاح دي
كو مه ن رو د يو مو كو ن ده ش
باقيرليم ده آماده آماده ئه نوب كليه ئه نيشدن
آه سلاحلري كورومه بور كوموشدن
سيمدي كليه آماده امان نازلي يارم هوموشده
آه باقيرليم ده زيبكلراي ئه فه سحر

[s. 11]

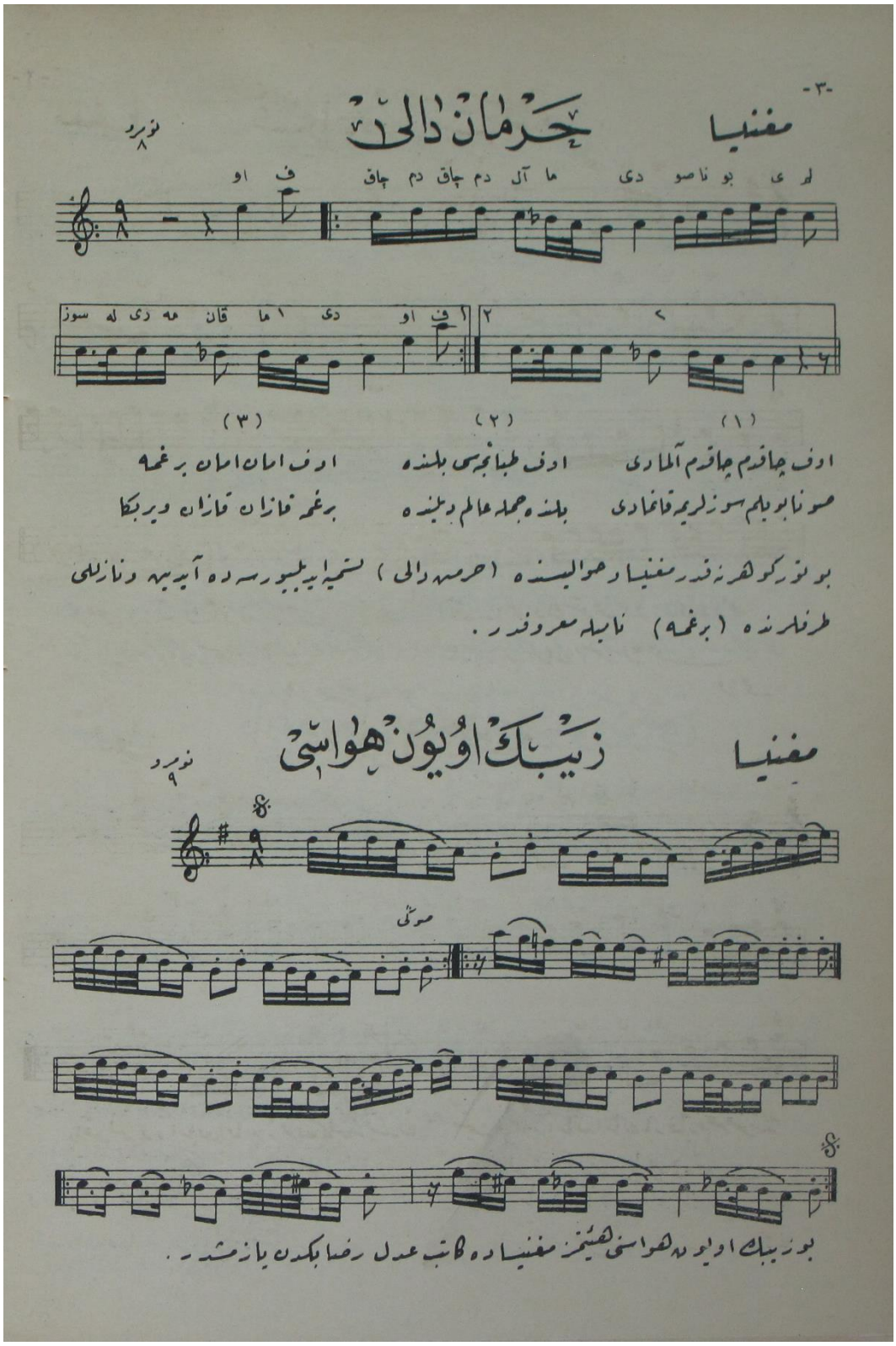

-٣-

مفنیسا حرمان دالی نوبرد ٨

لو ی بو ناصو دی ما آل دم چاق دم چاق ف او

ف او دی ١ ما قان مه دی له سوز ٢

(١) (٢) (٣)

اوف چاقدم چاقدم آلمادی اوف طبانجه سی بلنده اوف امان امان برغمه

صو نابو یلم سوزلریمه قاغمادی بلنده جمله عالم دیلنده برغمه قازان قازان ویرکا

بو نوزکو لکه نه قدر مفنیسا دهوالیسنده (حرمه دالی) تسمیه ایدیلیور سه ده آیدیه ونازللی طرفلرنده (برغمه) نامیله معروفدر .

مفنیسا زیبک اویون هواسی نوبرد ٩

صوکی

بو زیبک اویونلرهواسی کیفیتمز مفنیسا ده کاتب عدل رضا بکدن یازمشدر .

[s. 12]

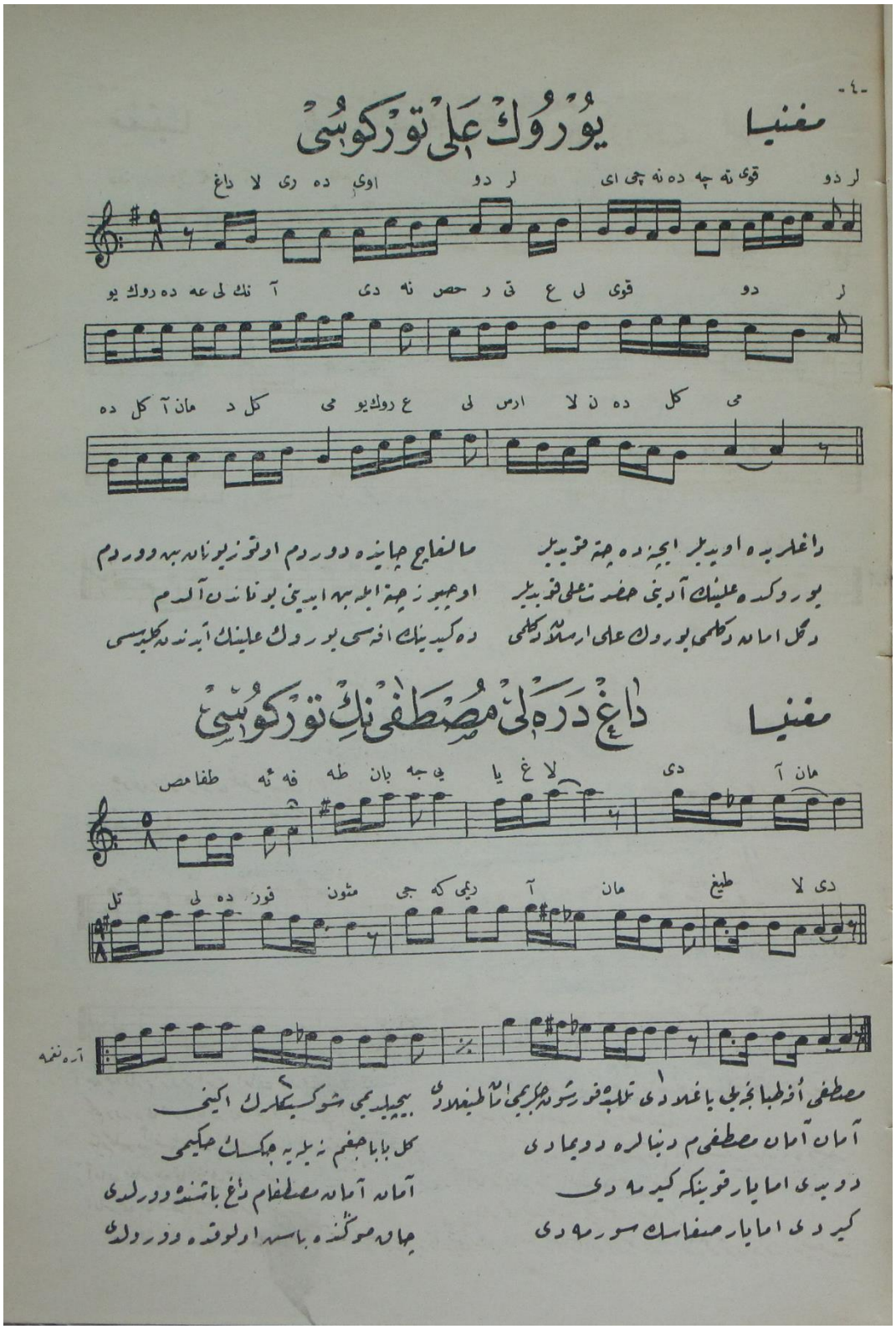

[s. 13]

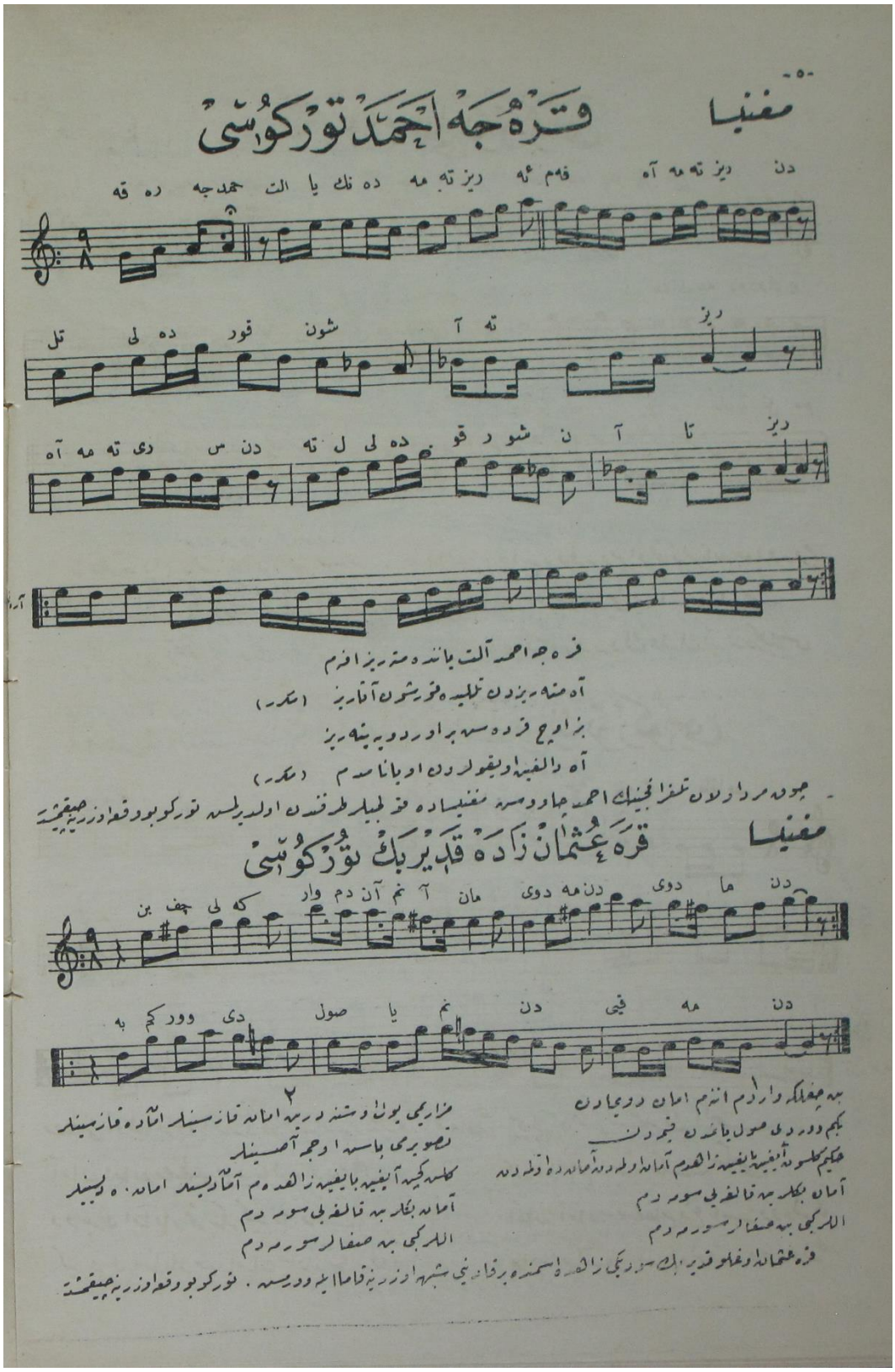
مغنیا
قره جه احمد توركوسی
مغنیا
قره عثمان زاده قدیر بك توركوسی

[s. 14]
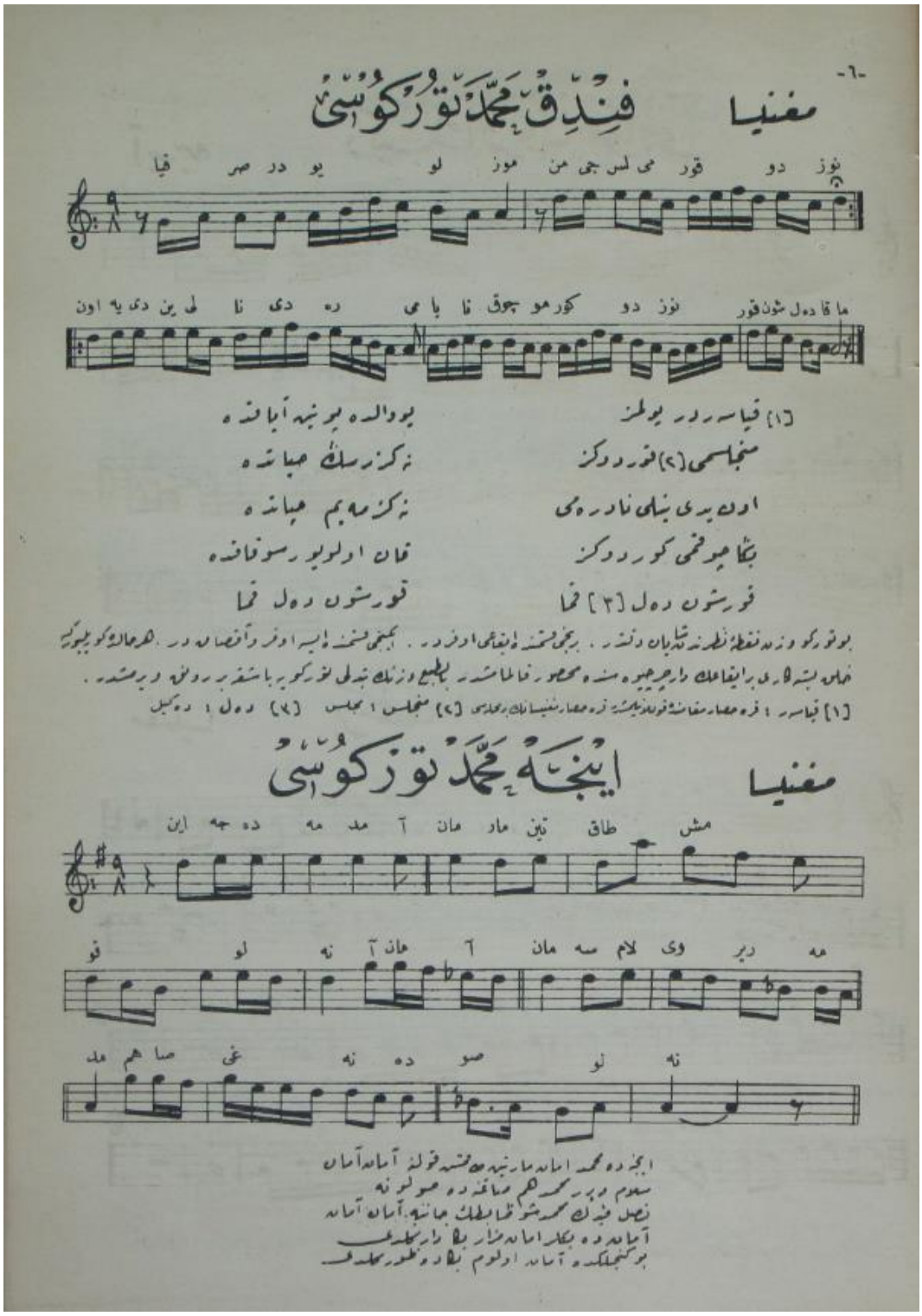
-٦-
مغنیا فندق محمد توزکوسی
نوز دو قور می لس جی من موز لو یو در صر فیا
ما قا ده ل شون قور نوز دو کور مو جوق نا یا می ره دی نا لی ین دی یه اون
[١] قیاسه ر در یولمز یووالده یو نبه آیا فنده
صنجاسمی [٢] قور دوکز نه کز رسلك صیانده
اون بدی بنلی نادره می نه کز مه یم صیانده
بکا یو فمی کور دوکز قان اولویو رسو قافنده
قور شون ده ل [٣] فما قور شون ده ل فما
یو توزکو وزنده نقطه نظرنه تدیان دنشه . بر نجی مصنفه ایقاعی اوفرده . ایکنجی مصنفه ایسه اوفر و آقصاق در . کلمه لرکو یلیوکه
فمله بسته لاری بر ایقاعك دایره جیوه سنده محصور قالمامشه در . بالطبع وزنك تبدیلی توزکو یه باشقه بر رونق ویرمشدر .
[١] قیاسه ر : فره مصادر مقامنه قوللنیلیشنه نره مصادر مغنیسانك رمزیدر [٢] صنجاسی : صنجاس [٣] ده ل : ده کیل
مغنیا اینجه محمد توزکوسی
مش طاق تین ماد مان آ مد مه ده جه این
مه دیر وی لام سه مان آ مان نه لو تو
نه نو صو ده نه غی صا هم مد
اینجه ده محمد امانه ما نبه هم قسمه قولنه آمانه آمان
سعدم دیر سه کم صاقنه ده صو لو نه
نصل فیدان محمد شوقه بلك جانیه آمانه آمانه
آمانه ده بکلر امانه مزار باشه ر
بو کنجلکده آمانه اولوم بلاده طور سه ف

[s. 15]

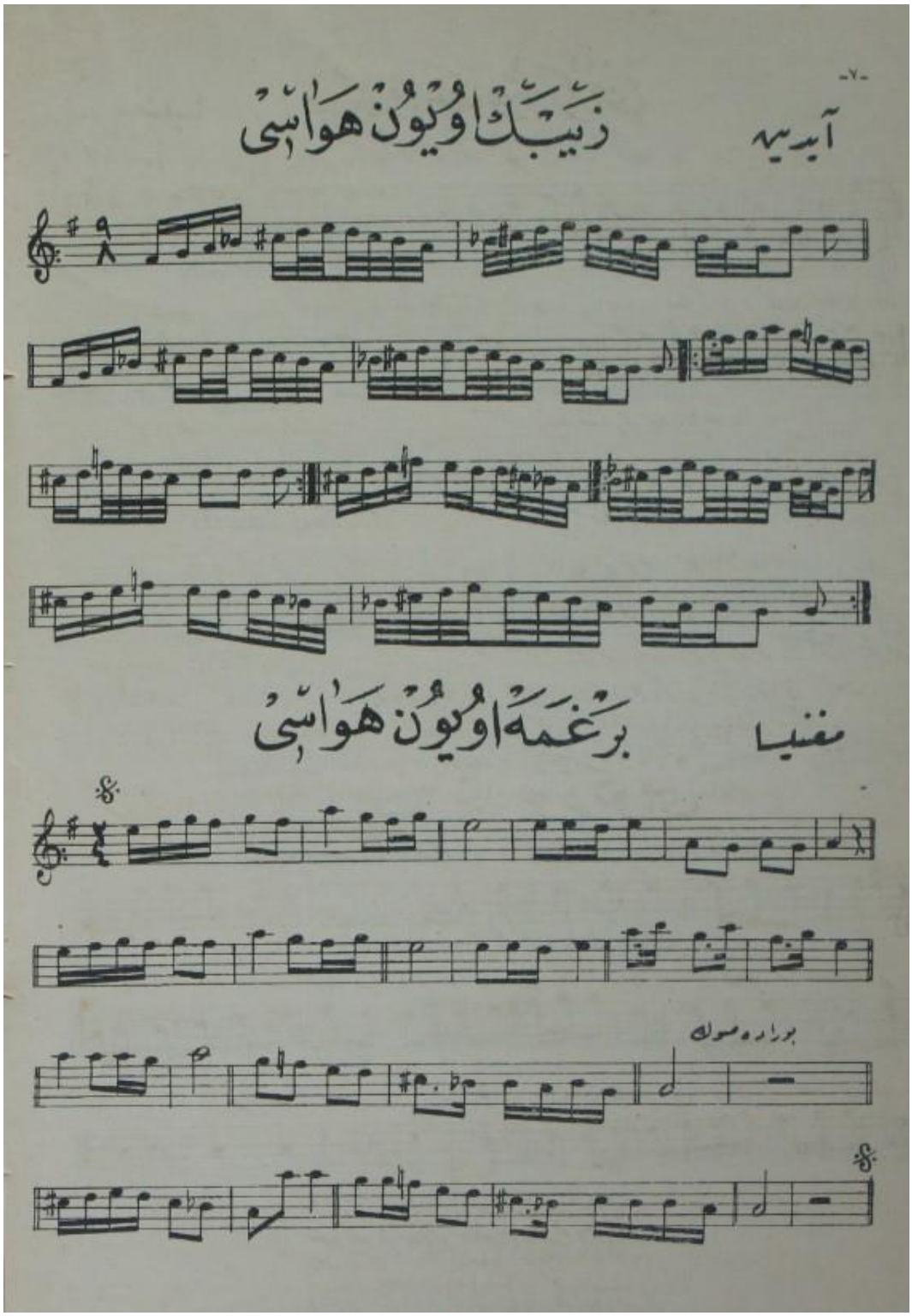
-۷-
آبدیه
زیبیک اویون هواسی
مفتیا
برغمه اویون هواسی
بوراده صول

[s. 16]

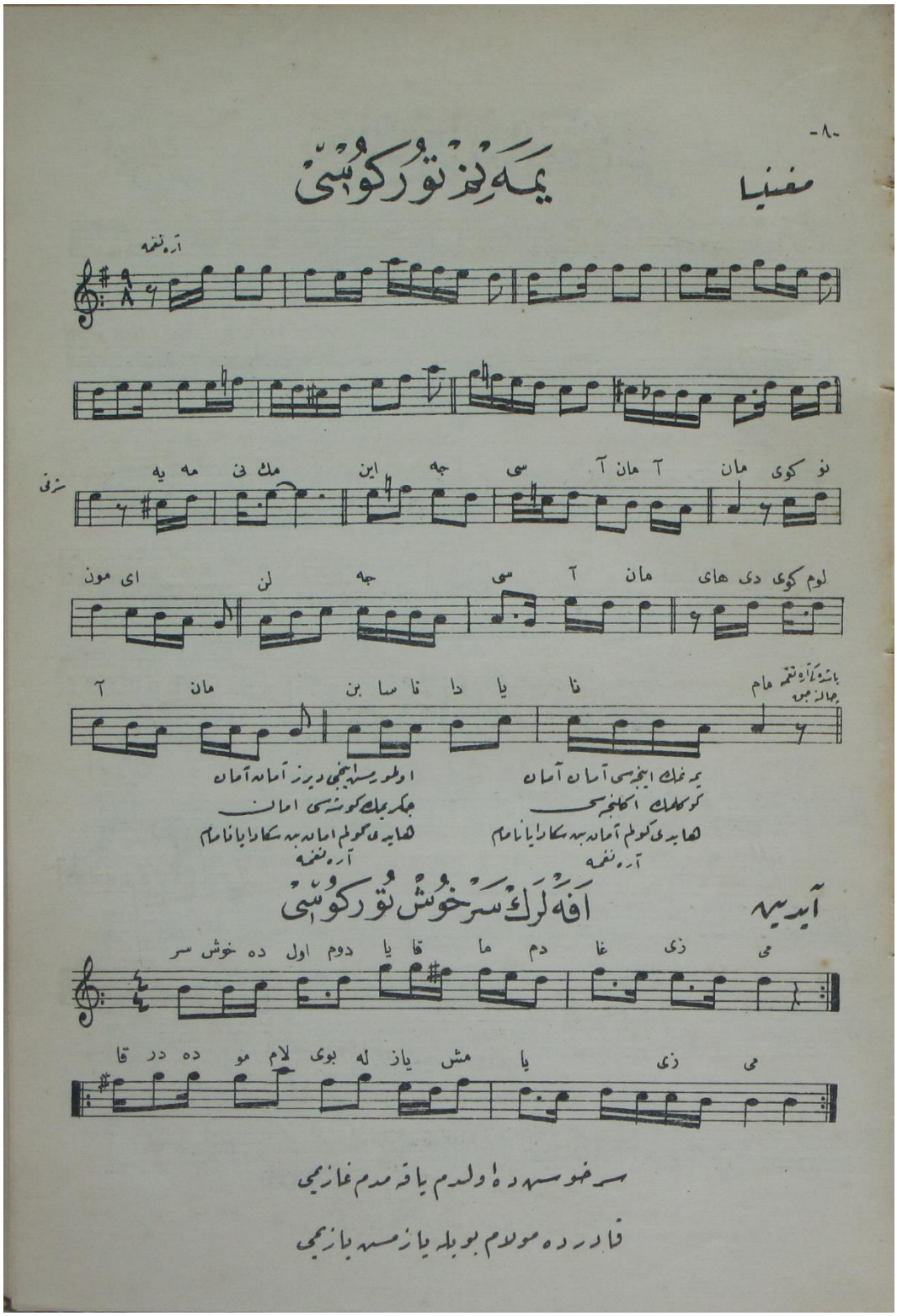
-۸-
مغنیا
یمه نم تورکوسی
آره نغمه
نو کوی مان آ مان سی جه این ملك فی مه یه
لوم کوی دی های مان آ سی جه لن ای مون
آ مان نا یا دا نا سا بن فا هام
یه غمك ایچه سی آسان آسان
کو کلمك اکلمه سی
لهابه ی گولم آماله بده سکار یانا هام
اوطوره سنه ایچی دیرز آماله آمان
جمله یمك کونه سی امان
لهابه ی گولم امانه بده سکار یانا هام
آره نغمه
آیدیه
افه لرك سرخوش تورکوسی
می زی غا دم ما قا یا دوم اول ده خوش سر
می زی یا مش یاز له بوی لام مو ده در قا
سرخوش سنه ده ! ولدم یا قه مدم غاز یمی
قاد رده مولدم بو یله یاز سنه یاز یمی

[s. 17]

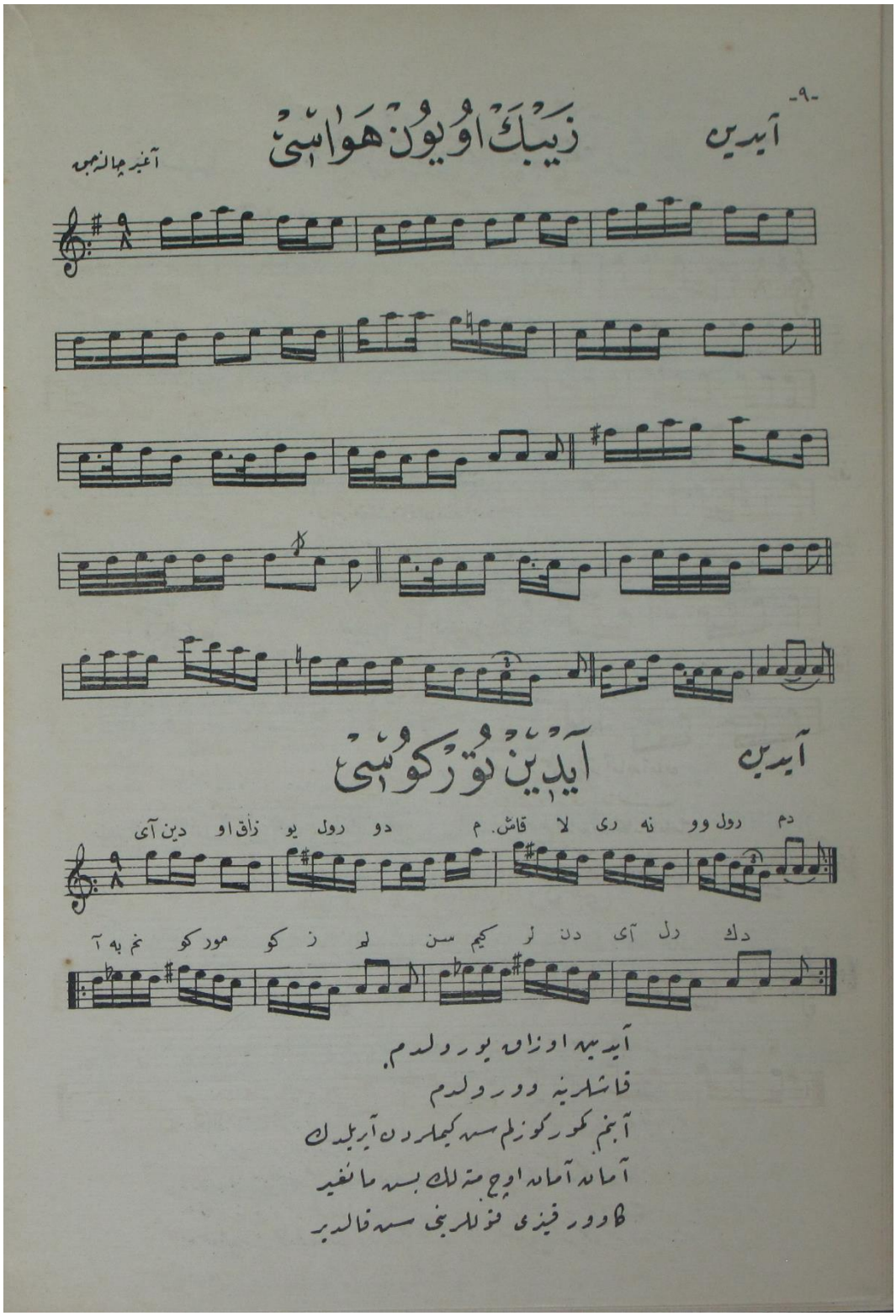
-٩-
آیدین
زیبك اویون هوا سی
آغیر جالغیمه
آیدین
آیدین توركوسی
دم دول وو نه ری لا قاش. م دو دول یو زاق او دین آی
دك دل آی دن لر كیم سن لر ز كو مود كو نم به آ
آیدیمه اوزاقه یورولدم.
قاشلرینه وورولدم
آیدم كوركوزلم سنه كیملر دن آیریلدك
آمانه آمانه اوچ متلك بسنه مائفید
كاوور فیزی قزلرینی سنه قالدیر

[s. 18]

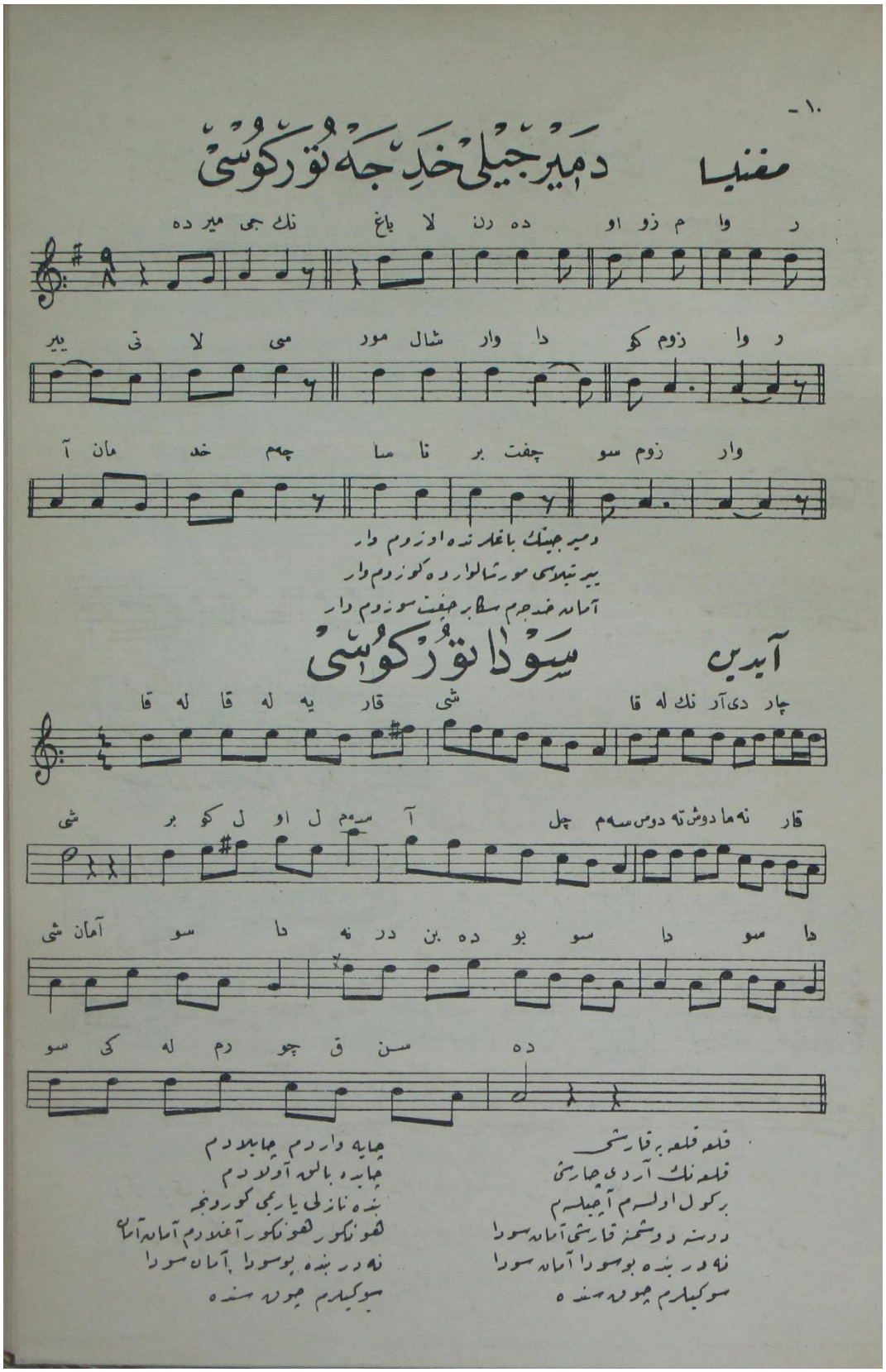
۱۰ -
مغنیا دمیر جیلی خدجه تورکوسی
د وا م زو او ده رن لا یاغ نك جی میر ده
د وا زوم کو دا وار شال مود می لا تی یبر
وار زوم سو چفت بر نا سا چهم خد مان آ
دمیر جیلك باغلدنده اوزوم وار
یبر نجه سی مور شالوار ده کوزوم وار
آماده خدجم سطار چفت سوزوم وار
آیدین سودا تورکوسی
چار دی آر نك له قا شی قار یه له قا له قا
قار نه ما دوش ته دوس سه م چل آ سه م ل او ل کو بر شی
دا سو دا سو بو ده بن در نه دا سو آمان شی
ده سن ق چو دم له کی سو
قلعه قلعه بر قارشی
قلعه نك آردی چارشی
برکول اولسه م آیبلسه م
دوسنه دوشمنه قارشی آماده سودا
نه در بنده بوسودا آماده سودا
سوکیلدم هیوه سنده
چایه وار دم چایلدودم
چایده بالمه آولدودم
بنده نازلی یاریمی کوردونجه
قهونکور قهونکور آغلدودم آماده آماده
نه در بنده بوسودا آسان سودا
سوکیلدم هیوه سنده

[s. 19]

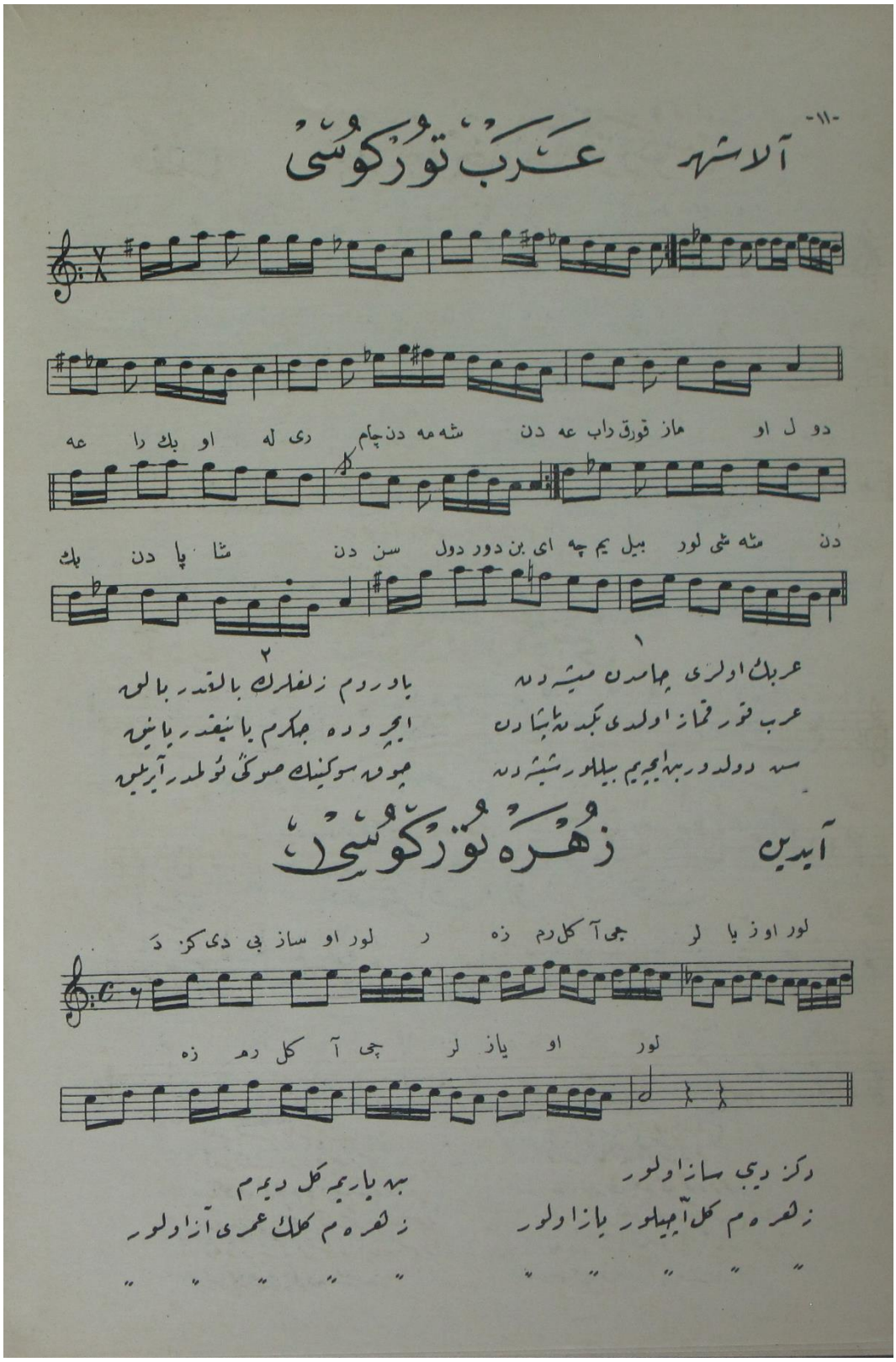
-۱۱-
آلاشهر عَرَبْ تورکوسی
دو ل او ماز قورق داب عه دن شه مه دن چام دی له او بك را عه
دن شه شی لور بیل یم چه ای بن دور دول سن دن شا پا دن بك
۱
عربك اولری چاماسدن میشه ده
عرب قور قماز اولدی بکده باشادن
سه دولده ر به ایچه یم بیللو ر شیشه ده
۲
یاد ر دم زلفارك بالقدر بالده
ایچر ده جکدم یا نیقدر یا نیشه
میوه سوکنیك صوکی تولده ر آریلیشه
آیدین زُهْرَه تورکوسی
لور اوز یا لر جی آ کل رم زه ر لور او ساز بی دی کز دَ
لور او یاز لر جی آ کل رم زه
دکز دیبی ساز اولور
زلفه م کل آیه لور یاز اولور
به یاریمه کل دیه م
زلفه م کلك عمری آز اولور

[s. 20]

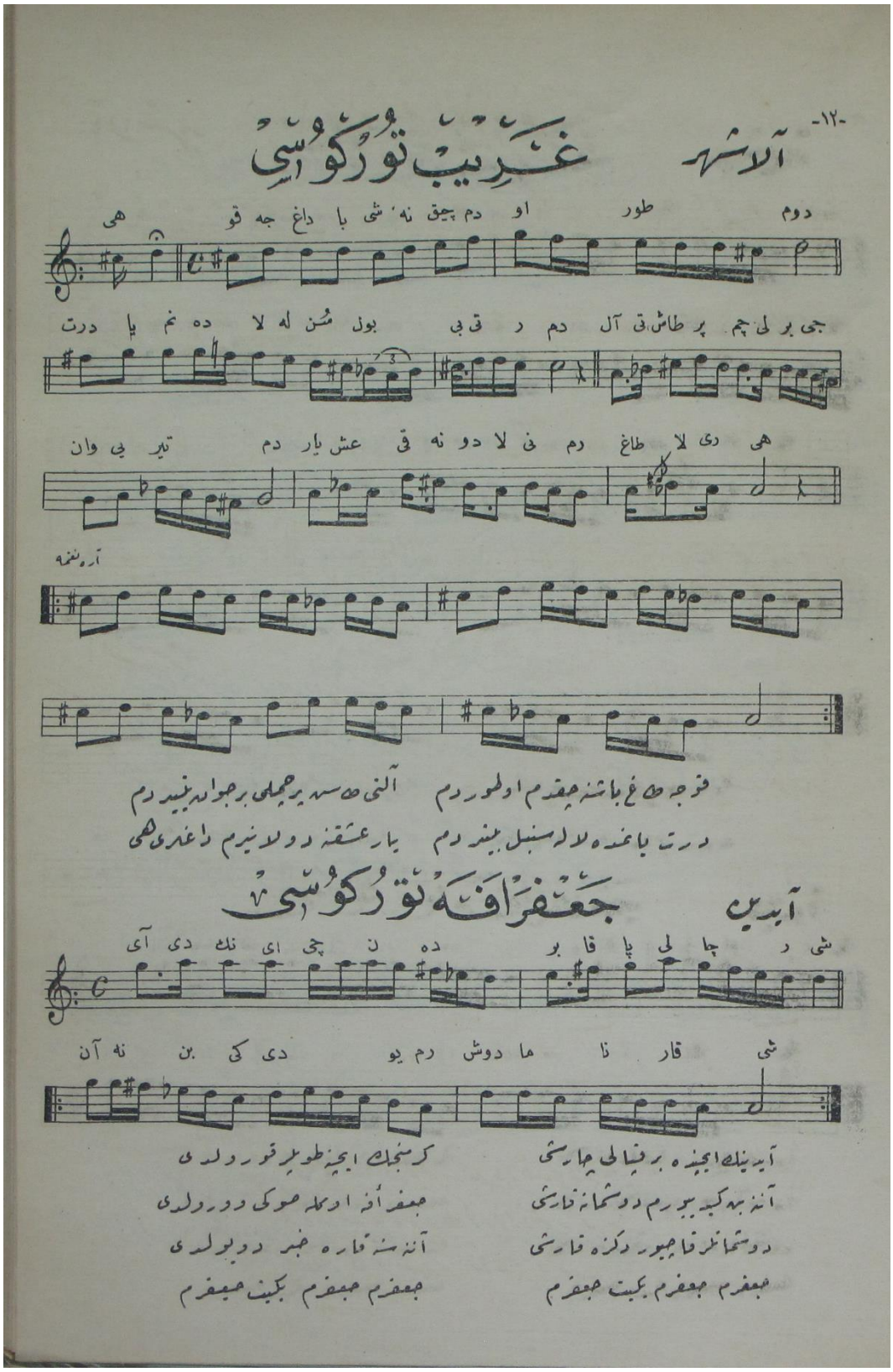
-۱۲-
آلاشهر غریب تورکوسی
دوم طور او دم یچق نه شی با داغ جه قو هی
جی یر لی چم پر طاش ق آل دم د ق بی بول مسن له لا ده نم یا درت
هی دی لا طاغ دم ق لا دو نه ق عش یار دم تیر بی وان
آره نغمه
فوجه ده غ باشنه جیقدم اولوردم آلنی ده سه یر جیملی برجواله یندم
درت باغده لاله سنبل بیندردم یار عشقنه دولانیرم داغدی لکی
آیدین جعفر افه تورکوسی
شی د چا لی پا قا بو ده ن چی ای نك دی آی
شی قار نا ما دوش دم یو دی کی بن نه آن
آیدینك ایچنده برقیالی چارشی کرشمك ایچنه طوپ قورولدی
آنده بهکیه یورم دوشمانه قارشی جعفر آفه اوکله صوکی دورولدی
دوشمانلر قاچیور دکزه قارشی آنده سنه قاره خبر دویولدی
جعفرم جعفرم یکیت جعفرم جعفرم جعفرم یکیت جعفرم

[s. 21]

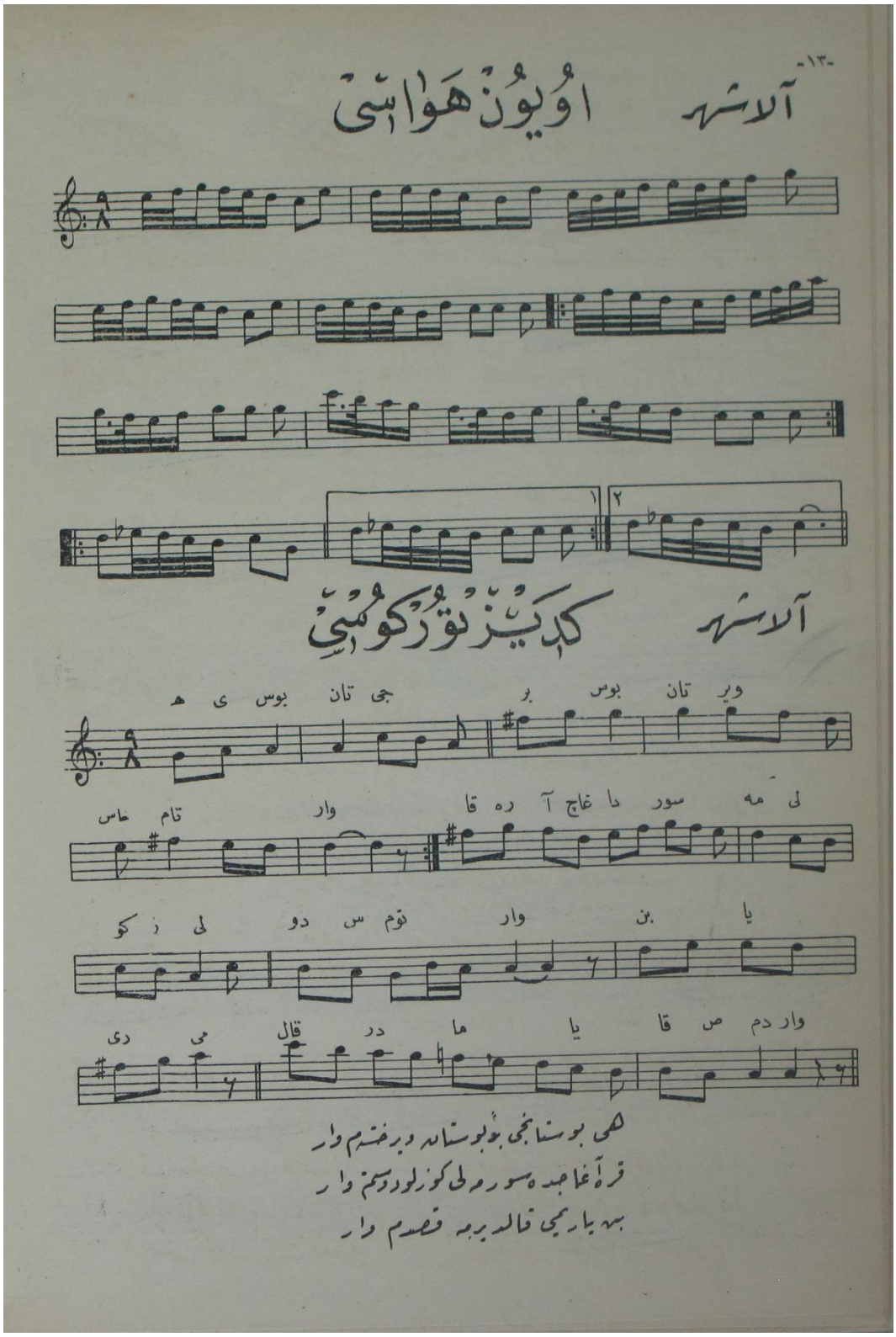
-۱۳-
آلاشهر اویون هوا سی
آلاشهر کلدیز توز کومسی
ویر تان بوس بر جی تان بوس ی هـ
لی مه سور دا غاج آ ره قا وار قام عاس
یا بن وار توم س دو لی ز کو
وار دم ص قا یا ما در قال می دی
گلی بوستانجی بولبوستانده برخدم وار
قره آغاجده سوره لی کوزلر دسمن وار
بهه باریمی قالده یره قصدم وار

[s. 22]

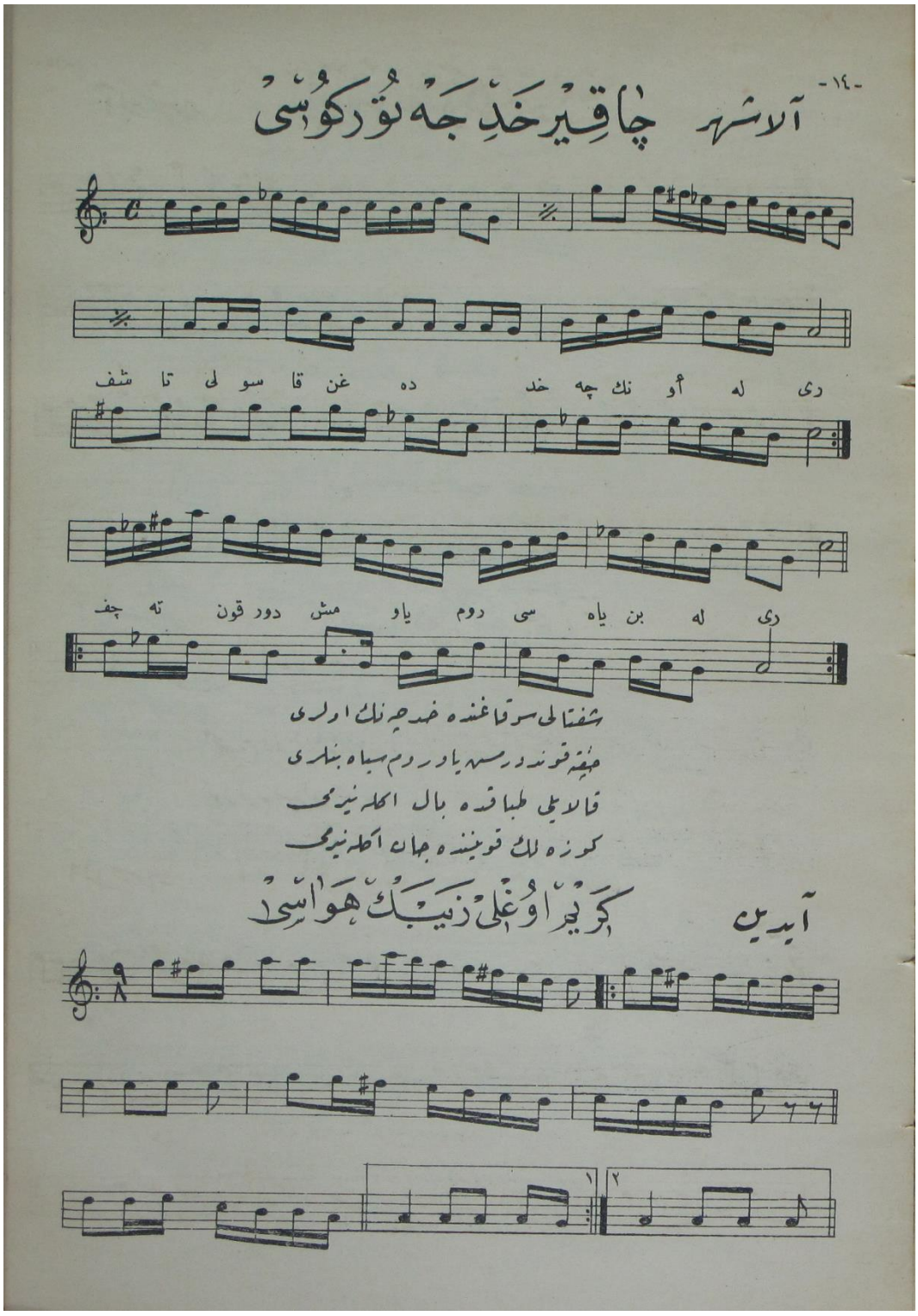
-١٤-
آلاشهر چاقیر خدیجه نورکوسی
دی له أو نك چه خد ده غن قا سو لی تا شف
دی له بن یاه سی دوم یاو مش دور قون ته چف
شفتالی سوقاغنده خدیجه نك اولری
هپه قوندی رسمه یاورم سیاه بنلری
قالایلی طباقده بال اکله نیرمی
کوزه لك قوینده جان اکله نیرمی
آیدین کریرا اوغلی زیبك هواسی

[s. 23]

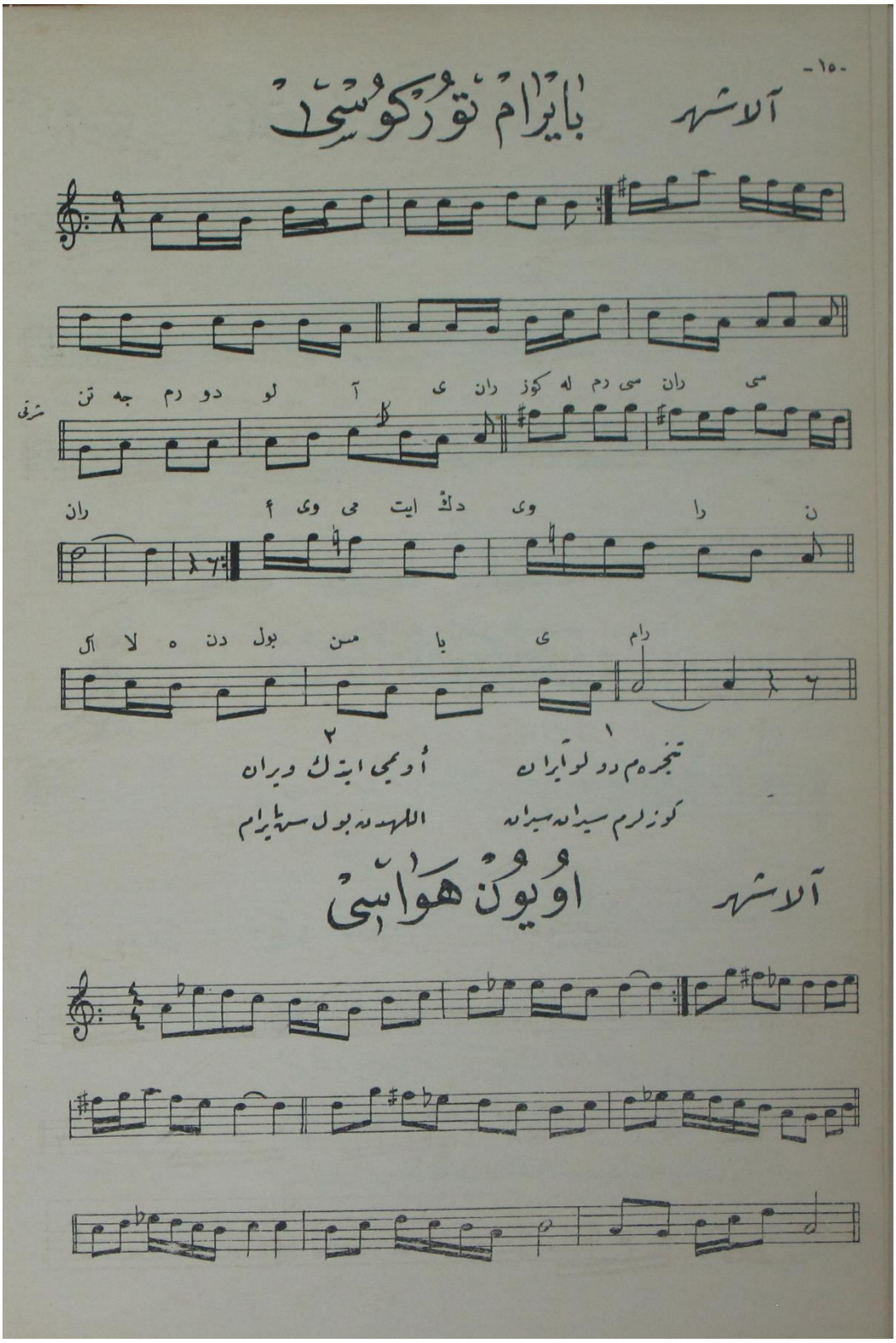
-١٥٠-
آلاشهر
بايرام تورکوسی
مرثی
می دان می دم له کوز دان ی آ لو دو دم جه تن
ن را وی دلڤ ایت می وی أ دان
دام ی با من بول دن ه لا اگ
١
تنجره م دو لو آیران
کوزلرم سیداله سیداله
٢
أویمی ایتك ویران
اللهدن بول سه یارام
آلاشهر
اویون هوا سی

[s. 24]

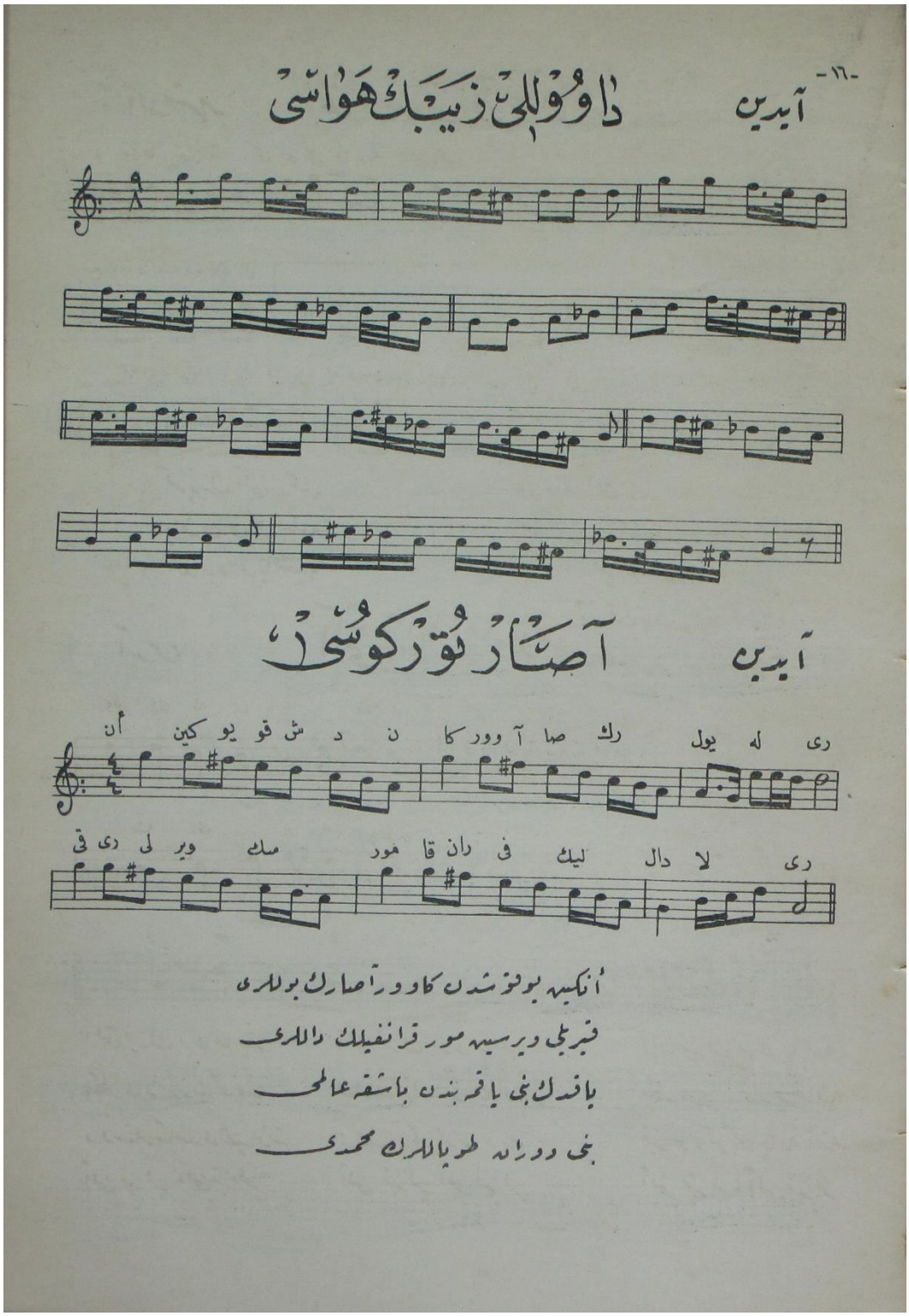
-١٦-
آیدین داوولی زیبك هواسی
آیدین آصار توركوسی
دی له یول رك صبا آوورکا ن د ش قو یو کین أن
دی لا دال لیك فی دان قا مور مك ویر لی دی قی
أنکیمه یوقوشدن کاوورآصارك بوللری
قیربلی ویرسیمه صور قرانفیلك داللری
یافدك بنی یاقمه بندن باشقه عالمی
بنی وورانه طویالرك محمدی

[s. 25]

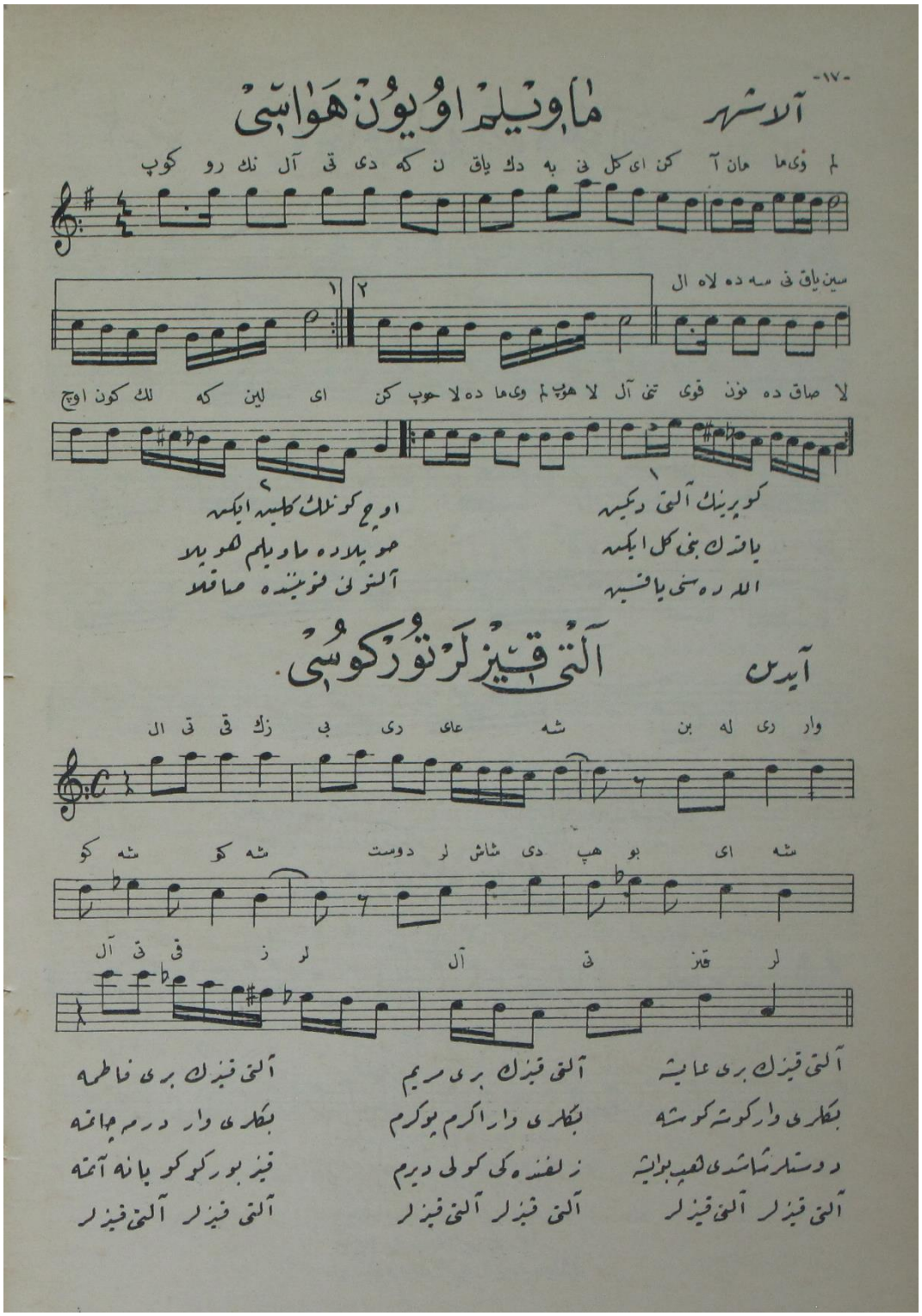
-۱۷-
آلاشهر
ماوئیلم اویون هوا سی
لم وی ما مان آ کن ای کل نی به دك یاق ن که دی ق آل نك رو کوپ
سین یاق نی سه ده لاه ال
لا صاق ده نون قوی تخی آل لا هوپ لم وی ما ده لا حوب کن ای لین که لك کون اوچ
کوپرینك آلتی دیکسه
یاقدك بنی کل ایکسه
الله ره سنی یافسه
اوچ کونلك کلسه ایکسه
حو یلاده ماویلم لکو یلا
آلتونی فونیشده صاقلا
آیدن
آلتی قیزلر توركوسی
وار ری له بن شه عای دی بی زك ق ق ال
شه ای بو هپ دی شاش لر دوست شه کو شه کو
لر قیز ق آل لر ز ق ق آل
آلتی قیزلر آلتی قیزلر
آلتی قیزك بری عایشه
بكلری وار كوشه كوشه
دوستلر شاشدی لعیبوایشه
آلتی قیزلر آلتی قیزلر
آلتی قیزك بری مریم
بكلری وار اكرم یوكرم
زلفنده كی كولی دیرم
آلتی قیزلر آلتی قیزلر
آلتی قیزك بری فاطمه
بكلری وار درم جانمه
قیز بورکو کو یانه آتمه
آلتی قیزلر آلتی قیزلر

[s. 26]

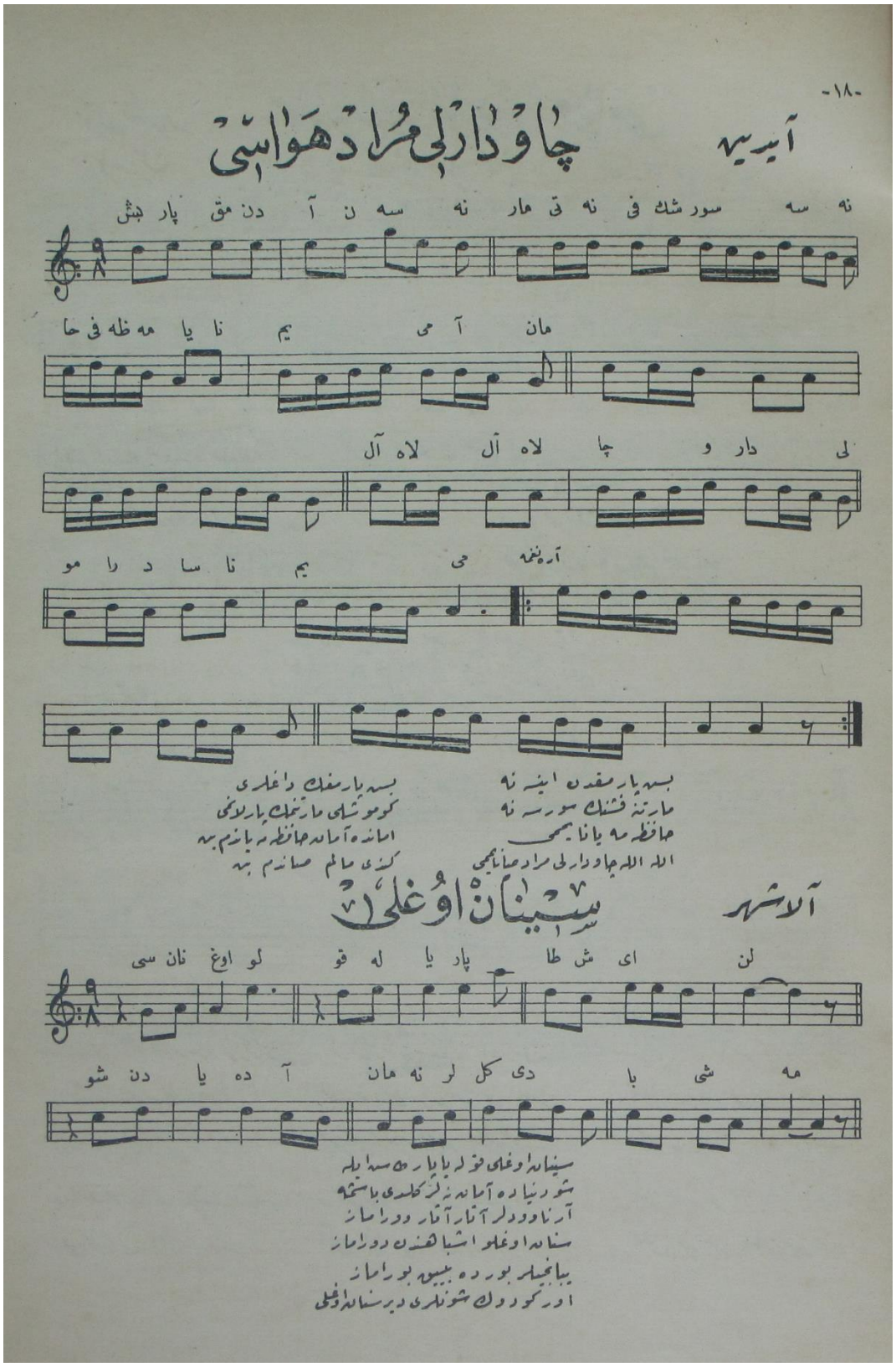
-۱۸-
آیریم چاوداریلی مراد هواسی
نه سه سورشك فی نه قی هار نه سه ن آ دن مق پار بش
هان آ می یم نا یا مه ظه فی حا
لی دار و چا لاه آل لاه آل
آه یغه می یم نا سا د را مو
بسه یار سفك داغلری
کومو شلی مار تمك یار یولی
امانه ه آمانه حافظه مه یانه م بیه
کزی عالم صانه م بیه
بسه یار سفدن اینه نه
مار تنه فشنك سورسه نه
حافظه مه یانا یمی
الله الله چاوداریلی مراد صانا یمی
آلاشهر سینان اوغلی
لن ای ش طا پار یا له قو لو اوغ نان سی
مه شی با دی کل لر نه هان آ ده یا دن شو
سینانه اوغلی قوله یا یار ه سه یله
شو رنیاده آمانه نه لر کلدی باشمه
آرنا ودلر آنار آنار ودرا مانه
سنانه اوغلو اشیا لشدن ودرا مانه
یا نجیلر بورده بیسه بورا مانه
اودر کودوك شونلری دیر سنانه اوغلی

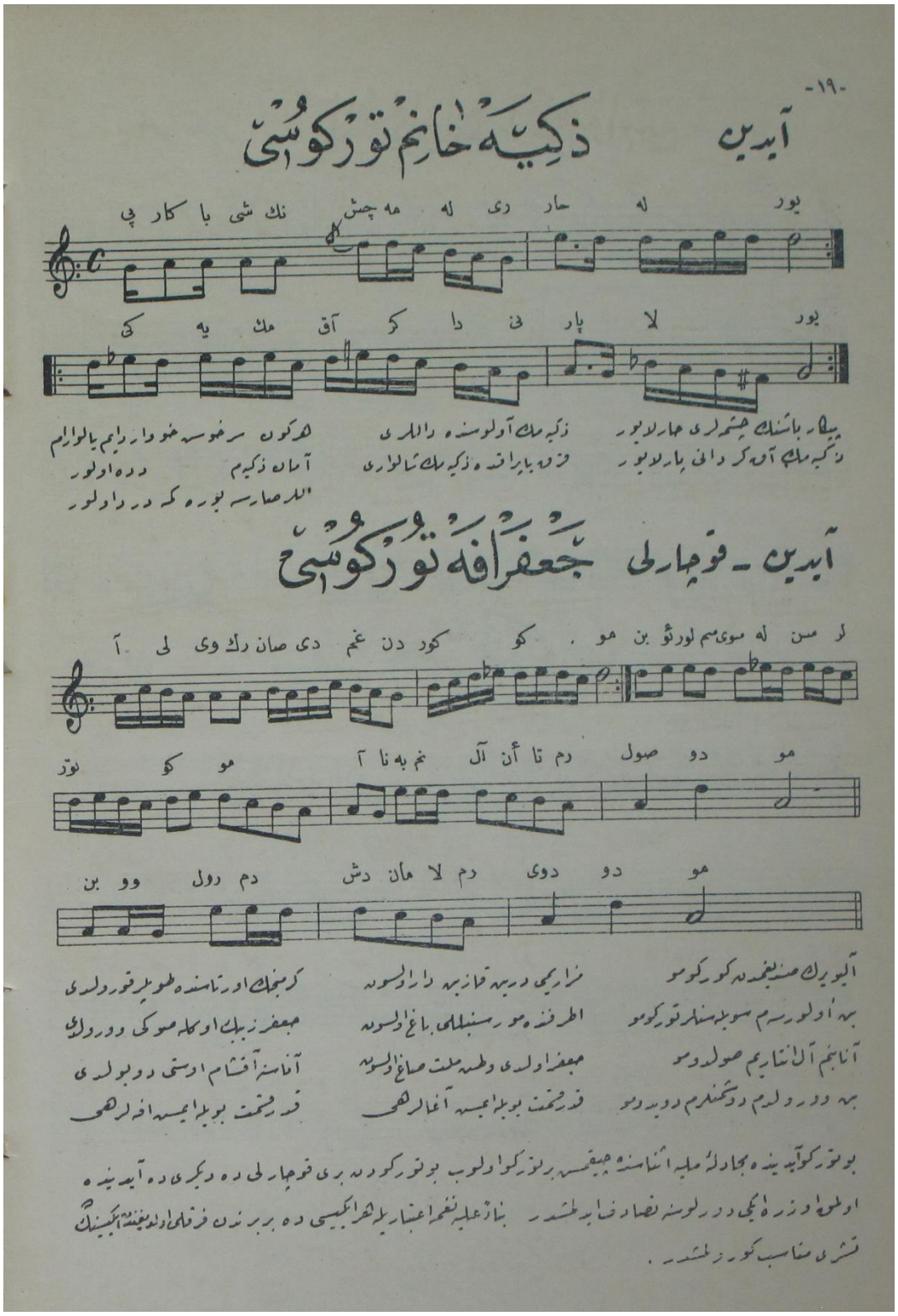
-۱۹-
آیدین ذکیه خانم تورکوسی
یور له حار دی له مه چش نك شی با کار پی
یور لا پار نی دا کر آق ملك یه کی
پیاله باشنك چشملری جار لایور ذکیه ملك آولوسنده دالدی لکون سرخوشه خوار زایم یالوارم
ذکیه ملك آوه کر دانی یار لایور قوه یارا قده ذکیه ملك ناله دی آمان ذکیم دده اولور
الله صاره بوره که در داولور
آیدین - قوجه ارلی جعفر افه تورکوسی
لر سن له سوی سم لورثو بن مو . کو کود دن غم دی صان دك وی لی آ
مو دو صول دم تا أن آل غم به نا آ مو کو تور
مو دو دوی دم لا مان دش دم دول وو بن
آلیورك صنیقمده کورکومو مزاریمی دربه قازیه دار السونه کرمجك اور تاسنده طویله قورولدی
بهاولورسم سویه سنلر تورکومو اطرافنده مو رسنبللی باغ السونه مجفر زبك اوکله صوکی دورولدی
آنابجم آلانیاریم صولدومو مجفر اولدی وطمه ملت صاغ السونه آمانسه آقشام اوستی دوبولدی
بهه دورولدم دوکلدم دوبه دومو قره بخت بویله ایمسه آغلر لکمی قره بخت بویله ایمسه اغلر لکمی
بو تورکو آینده بجاله ایله آتیلمشدر حیقسه بر تورکو اولوب بو تورکو دن بری قوجه ارلی ده دیکری ده آیدینده اولمغله و زره ایکی دور لوسنه نصاب خاید اولمشدر . بناءً علیه نغمه اعتبار یله اکر ایکیسی ده بر بر لرندن فرقلی اولدیغندن ایکیسنك قشری مناسب کورولمشدر .

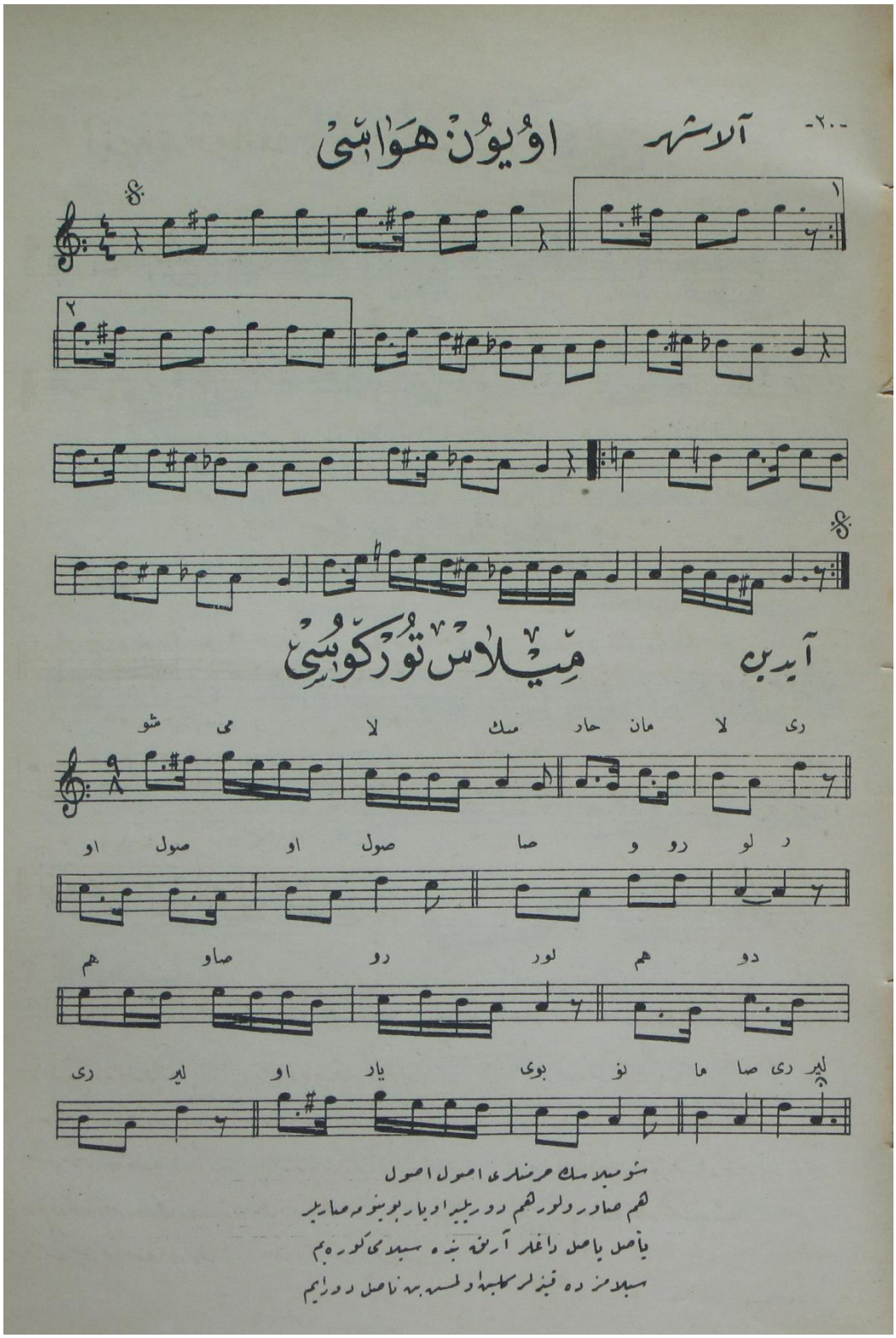
-٢٠٠-
آلاشهر
اوُيوُنْ هَوَاسِى
آيدين
مِيلاَسْ تُورْكُوسِى
ری لا مان حاد مك لا می شو
د لو رو و صا صول او صول او
دو هم لور رو صاو هم
لیر ری صا ما نو بوی یار او لیر ری
شو سبلد سك هر شادی اصول اصول
لهم صاور ولور لهم رو ریلیر او یار بویله و صایلیر
یاصل یاصل داغلر آرقه نده سبلدی کورمیم
سبلدمز ده قیزلر کلیسه ده لسه به ناصل دورایم

[s. 29]

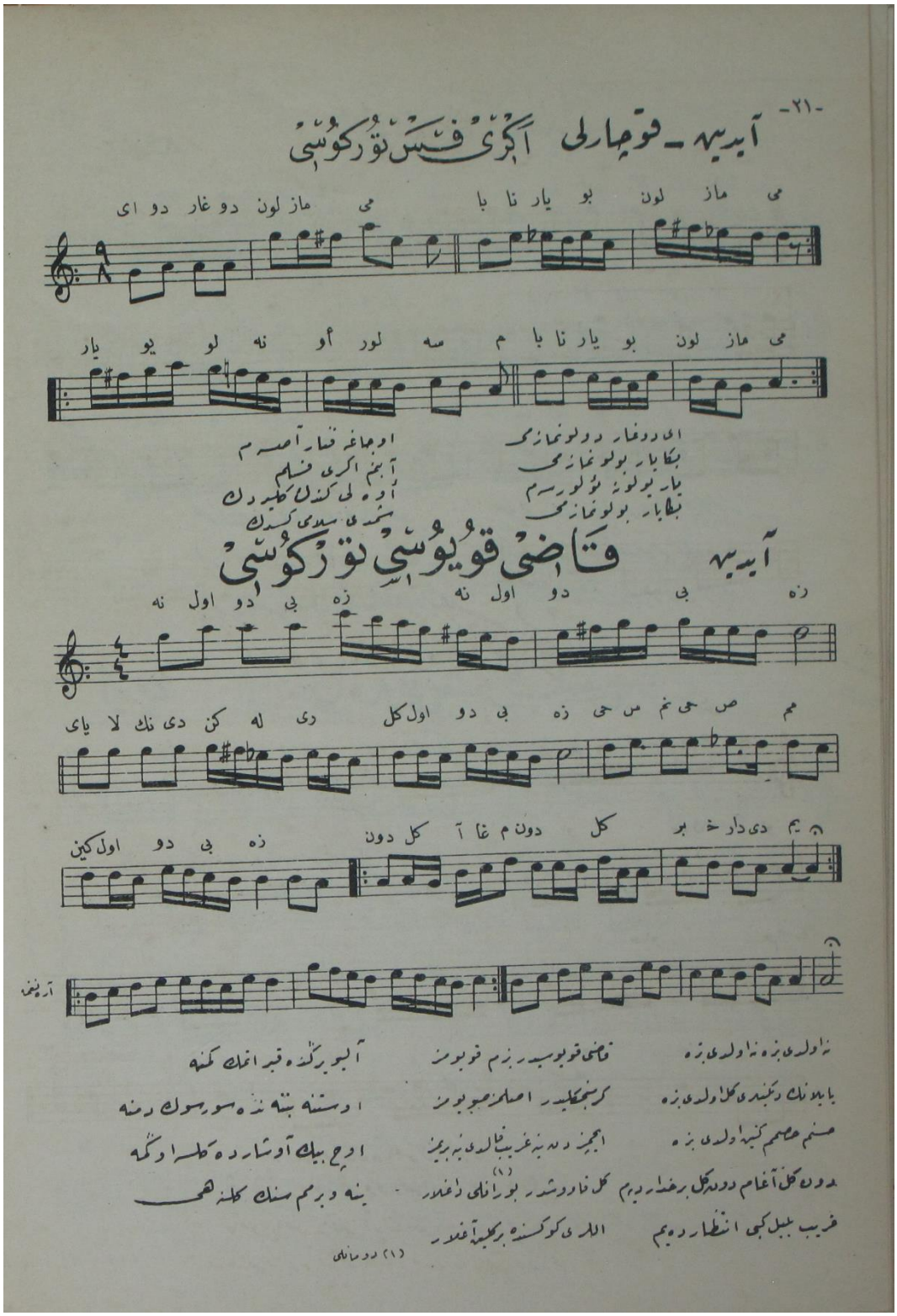
-٢١-
آبیه - قوجه‌لی آکری قیس تورکوسی
می ماز لون بو یار نا با
می ماز لون دو غار دو ای
می ماز لون بو یار نا با م سه لور أو نه لو یو یار
ای دوغار دولو نمازمی
بکا یار بولو نمازمی
یار بولوبه تولو رسم
بکا یار بولو نمازمی
اوجاغه نار آصه رم
آیدم اکری قیسلم
آده لی کنول کلبه دك
شمدی سلامی کسدك
آبیه
قاضی قویوسی تورکوسی
زه بی دو اول نه
زه بی دو اول نه
مم ص حی نم س حی زه بی دو اول کل دی له کن دی نك لا یای
یم دی دار خ بر کل دون م غا آ کل دون
زه بی دو اول کین
آرپه‌نی
نه اولدی بزه نه اولدی بزه قاضی قویوسی بزم قویوسی آلیور کنده قبه اتمك کمنه
یا یولنك دیکندی کل اولدی بزه کرمنکلیدر اصلان جویوسی اوستنه بشه نده سوریسوك رمنه
صنم عاصم کیبه اولدی بزه ایکیز دلبه غریب خالدی بزه اوچ بیك آوشاردی کلسه اوکنه
دون کل آغام دوندکل برخاردیم کل فاروشدر بورانلی داغلر(1) یشه دیرمم سنك کلنه کمی
غریب بلبل کبی انتظاردیم الله ی کوکسنده برکلبه آچدیر
(1) دوه‌نالی

[s. 30]

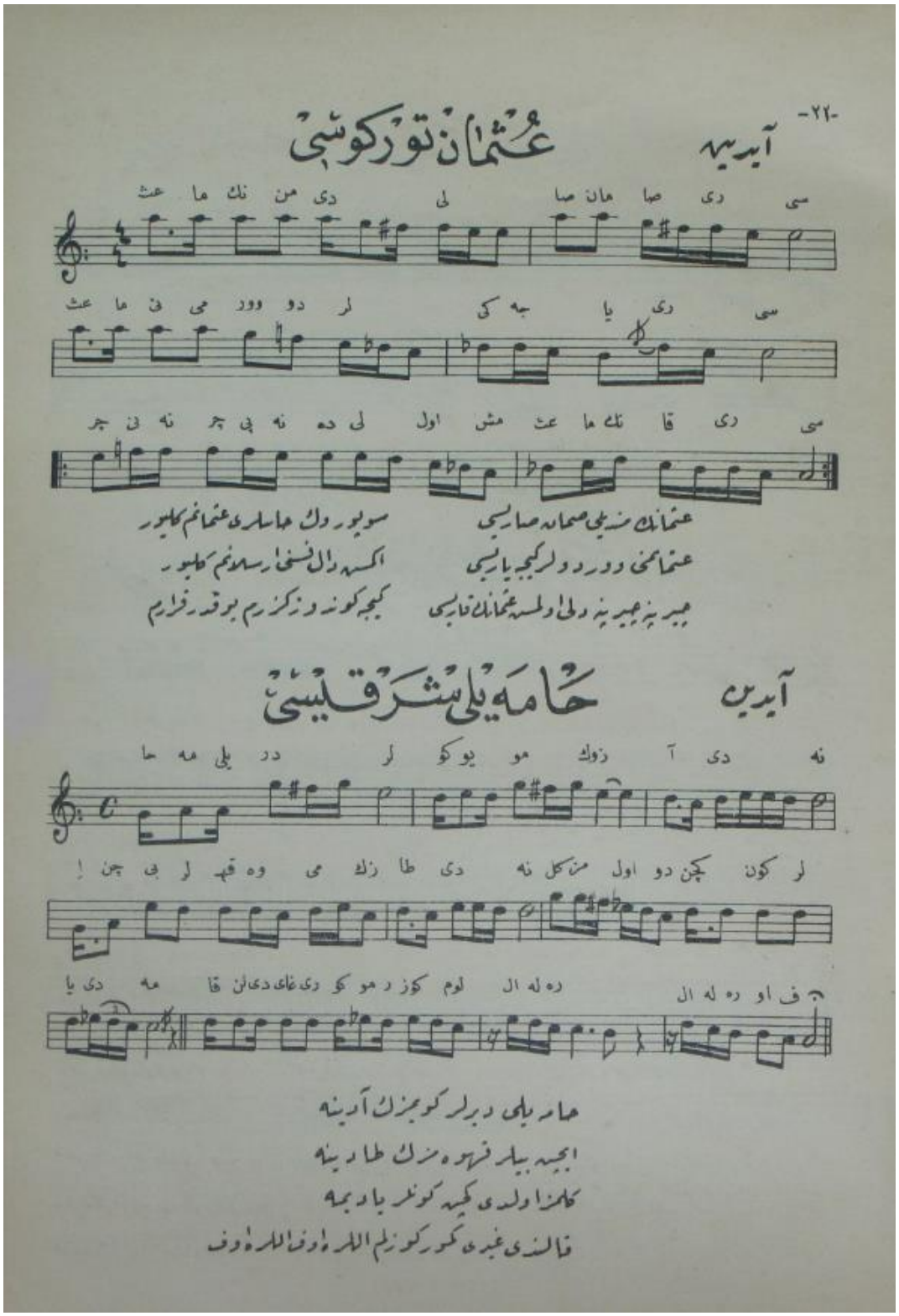

-٢٢-

آیدیمه عثمان تورکوسی

سی دی صبا هان صبا لی دی من نك ما عث

سی دی یا جه کی لر دو وور می فی ما عث

می دی قا نك ما عث مش اول لی دم نه بی چر نه فی چر

عثمانك منه یلی صمانه صارپسی سویورسك هاسلاری عثمانم کلیور

عثمانمی وورمدی لرکیجه یارپسی اکسیه رال نفسی رسلانم کلیور

جیبه یه جیبه یه دلی دلسه عثمانك قارپسی کیجه کونه وزکریم بوقه رقرارم

آیدین حامه یلی شرقیسی

نه دی آ زوك مو یوکو لر در یلی مه ما

لر کون کچن دو اول منکل نه دی طا زك می وه قهر لر بی چن !

وه له ال لوم کوز رمو کو دی غای دی فا مه دی یا

ف او وه له ال

حامه یلی دبرلر کوبزك آدینه

ایجیه بیلر قره وه زك طادینه

کلمز اولدی کیمه کونلر یادیمه

فالله ی عبدی کور کوزلم الله اوف الله اوف

[s. 31]

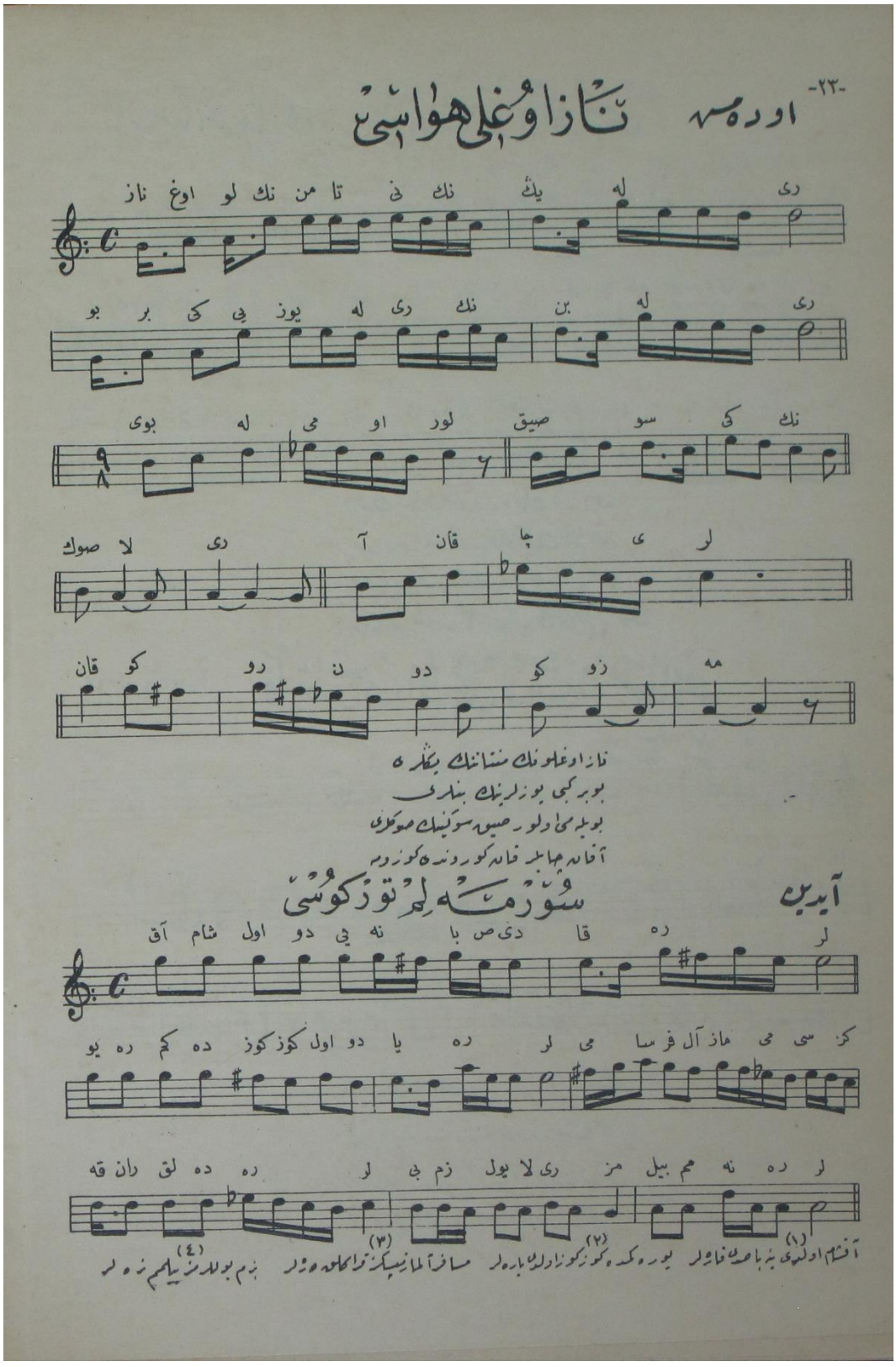
-٢٣-
اوده سه نازاوغلی هواسی
نازاوغلو نك منسانك بكاره
بوبر كبی يوزلرينك بنلرك
بويله مى دلور صيوه سوكيلك صوكلرى
آغلاه جاغز غلاه كورونه كوزدم
آيدين
سوزمه لرتوركوسى

[s. 32]

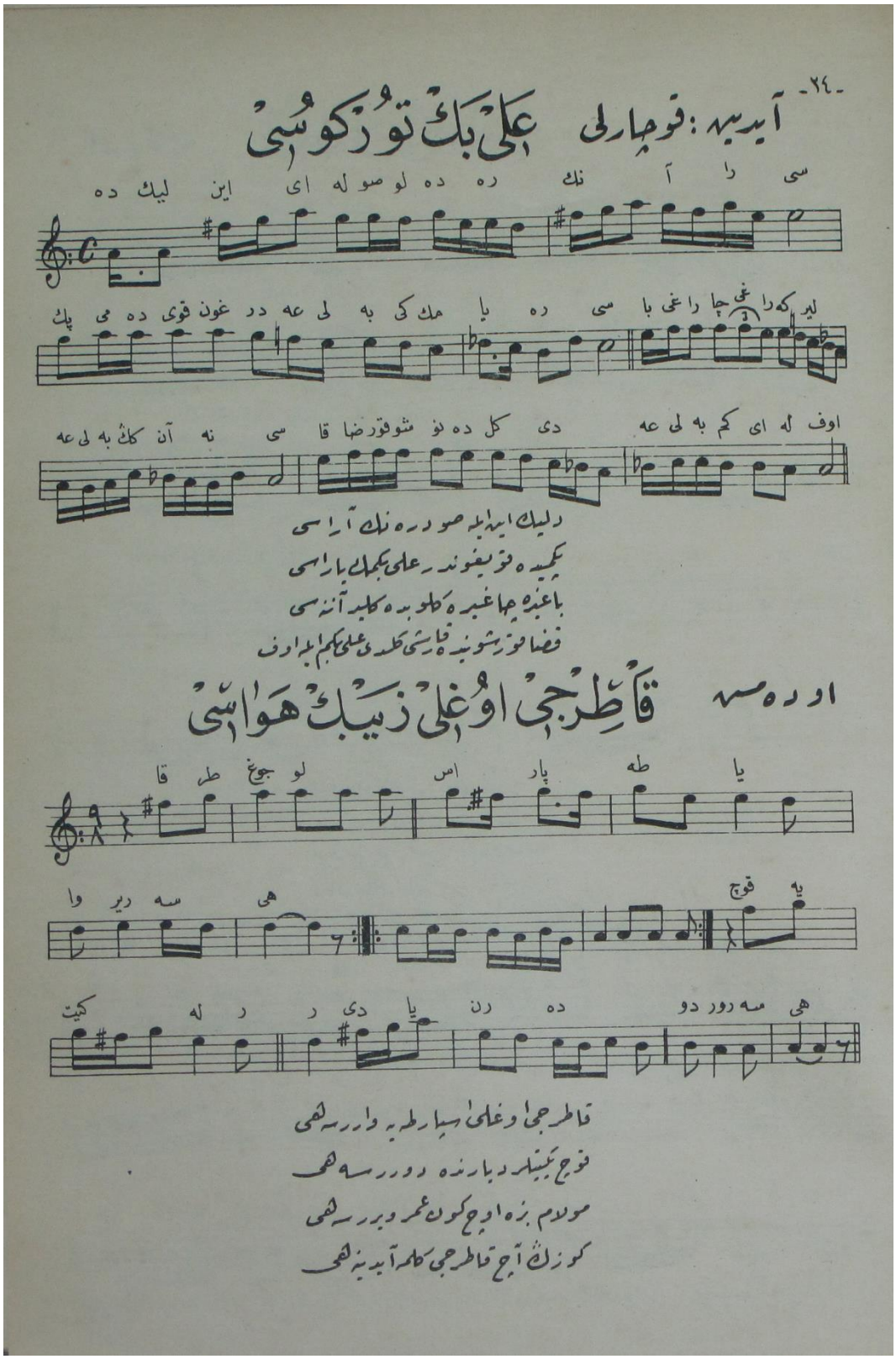
-٢٤-
آیدیه : قوجه‌ارلی علی بك تورکوسی
سی را آ نك ره ده لو صوله ای این لیك ده
لیر که را غی چا را غی با سی ره یا مك کی به لی عه در غون قوی ده می پك
اوف له ای کم به لی عه دی کل ده نو شوقور ضا قا سی نه آن کلك به لی عه
دلیك ایله ایله صو ره نك آ را سی
یکیده قویفوندره علی بکمك یاراسی
باغیده چاغیده کلوبده کلیبه آنه سی
فضا قوزیشونیده قاریشی کلدی علی بکم ایله اوف
اوده سه قاطرجی اوغلی زیبك هوا سی
یا طه پار اس لو جوغ طر قا
یه قوج هی سه دیر وا
هی سه رور دو ده رن یا دی ر ر له کیت
قاطرجی اوغلی سیاه طه یه وارسه لغی
قوچ بیتیله دیارنده دورسه لغی
مولدم بزه اوچ کون عمر ویرسه لغی
کوزلك آچ قاطرجی کلمه آیدیه لغی

[Dış Son Kapak]

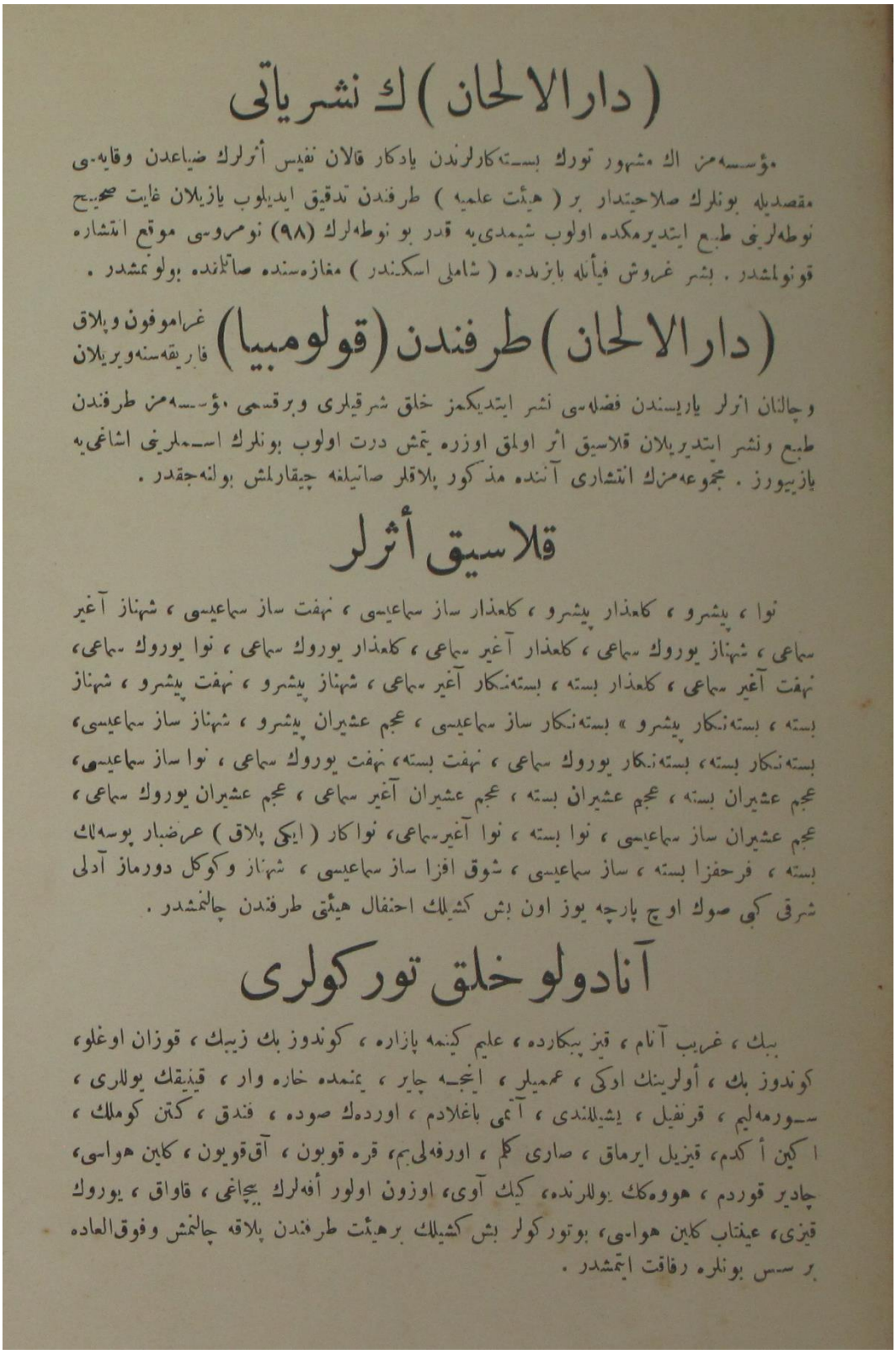

(دارالالحان) ك نشریاتی

مؤسسه‌مز اك مشهور تورك بسته‌كارلرندن یادكار قالان نفیس أثرلرك ضیاعدن وقایه‌ی مقصدیله بونلرك صلاحیتدار بر (هیئت علمیه) طرفندن تدقیق ایدیلوب یازیلان غایت صحیح نوطه‌لرینی طبع ایتدیرمكده اولوب شیمدیه قدر بو نوطه‌لرك (۹۸) نومروسی موقع انتشاره قونولمشدر. بشر غروش فیأته بایزنده (شاملی اسكندر) مغازه‌سنده صاتلمنده بولونمشدر.

(دارالالحان) طرفندن (قولومبیا) غرامافون وپلاق فابریقه‌سنه‌ویریلان

وچالنان اثرلر یاریسندن فضله‌سی نشر ایتدیكمز خلق شرقیلری وبرقسمی مؤسسه‌مز طرفندن طبع ونشر ایتدیریلان قلاسیق اثر اولمق اوزره یمش درت اولوب بونلرك اسملرینی اشاغیه یازیبورز. مجموعه‌مزك انتشاری آنده مذكور پلاقلر صاتیلغه چیقارلمش بولنه‌جقدر.

قلاسیق أثرلر

نوا، پیشرو، كلعذار پیشرو، كلعذار ساز سماعیسی، نهفت ساز سماعیسی، شهناز آغیر سماعی، شهناز یوروك سماعی، كلعذار آغیر سماعی، كلعذار یوروك سماعی، نوا یوروك سماعی، نهفت آغیر سماعی، كلعذار بسته، بسته‌نكار آغیر سماعی، شهناز پیشرو، نهفت پیشرو، شهناز بسته، بسته‌نكار پیشرو، بسته‌نكار ساز سماعیسی، عجم عشیران پیشرو، شهناز ساز سماعیسی، بسته‌نكار بسته، بسته‌نكار یوروك سماعی، نهفت بسته، نهفت یوروك سماعی، نوا ساز سماعیسی، عجم عشیران بسته، عجم عشیران بسته، عجم عشیران آغیر سماعی، عجم عشیران یوروك سماعی، عجم عشیران ساز سماعیسی، نوا بسته، نوا آغیرسماعی، نواكار (ایكی پلاق) عرضبار پوسه‌لك بسته، فرحفزا بسته، ساز سماعیسی، شوق افزا ساز سماعیسی، شهناز وكوكل دورماز آدلی شرقی كی صوك اوچ پارچه یوز اون بش كشیلك احتفال هیئتی طرفندن چالنمشدر.

آنادولو خلق توركولری

بیك، غریب آنام، قیز بیكارده، علیم كینمه پازاره، كوندوز بك زیبك، قوزان اوغلو، كوندوز بك، أولرینك ادكی، عمیلر، ایجه چایر، یمنده خاره وار، قینیقلك یوللری، سورمه‌لیم، قرنفیل، یشیلندی، آغی باغلادم، اورده‌ك صوده، فندق، كتن كوملك، اكین أكدم، قیزیل ایرماق، صاری كلم، اورفه‌لی‌م، قره قویون، آق‌قویون، كاین هواسی، چادیر قوردم، هووه‌كك یوللرنده، كیك آوی، اوزون اولور أفه‌لرك بیچاغی، قاواق، یوروك قیزی، عینتاب كاین هواسی، بوتور كولر بش كشیلك برهیئت طرفندن پلاقه چالنمش وفوق‌العاده بر سس بونلره رفاقت ایتمشدر.

EK 2: Dârülelhân Külliyatı Anadolu Halk Şarkıları 4 No'lu Defter

[Dış Ön Kapak]

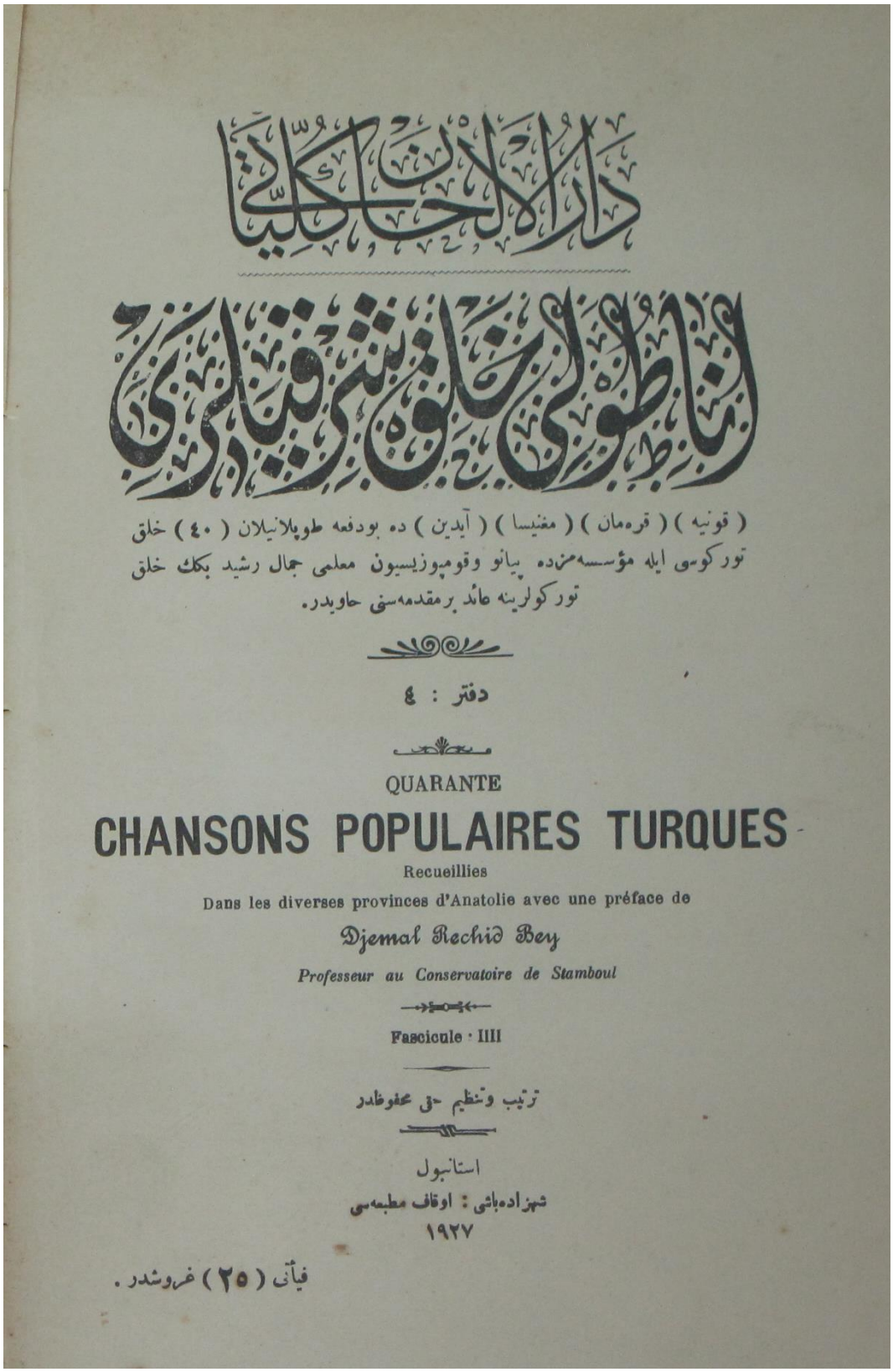
دار الالحان عثمانی

اناطولی خلق موسیقیسی قیلری

(قونیه) (قره‌مان) (مغنیسا) (آیدین) ده بودفعه طوپلانیلان (٤٠) خلق
تورکوسی ایله مؤسسه‌مزده پیانو وقومپوزیسیون معلمی جمال رشید بکك خلق
تورکولرینه عائد برمقدمه‌سنی حاویدر.

دفتر : ٤

QUARANTE

CHANSONS POPULAIRES TURQUES

Recueillies

Dans les diverses provinces d'Anatolie avec une préface de

Djemal Rechid Bey

Professeur au Conservatoire de Stamboul

Fascicule · IIII

ترتیب وتنظیم حق محفوظدر

استانبول

شهزاده‌باشی : اوقاف مطبعه‌سی

١٩٢٧

فیاتی (٢٥) غروشدر .

[İç Kapak]

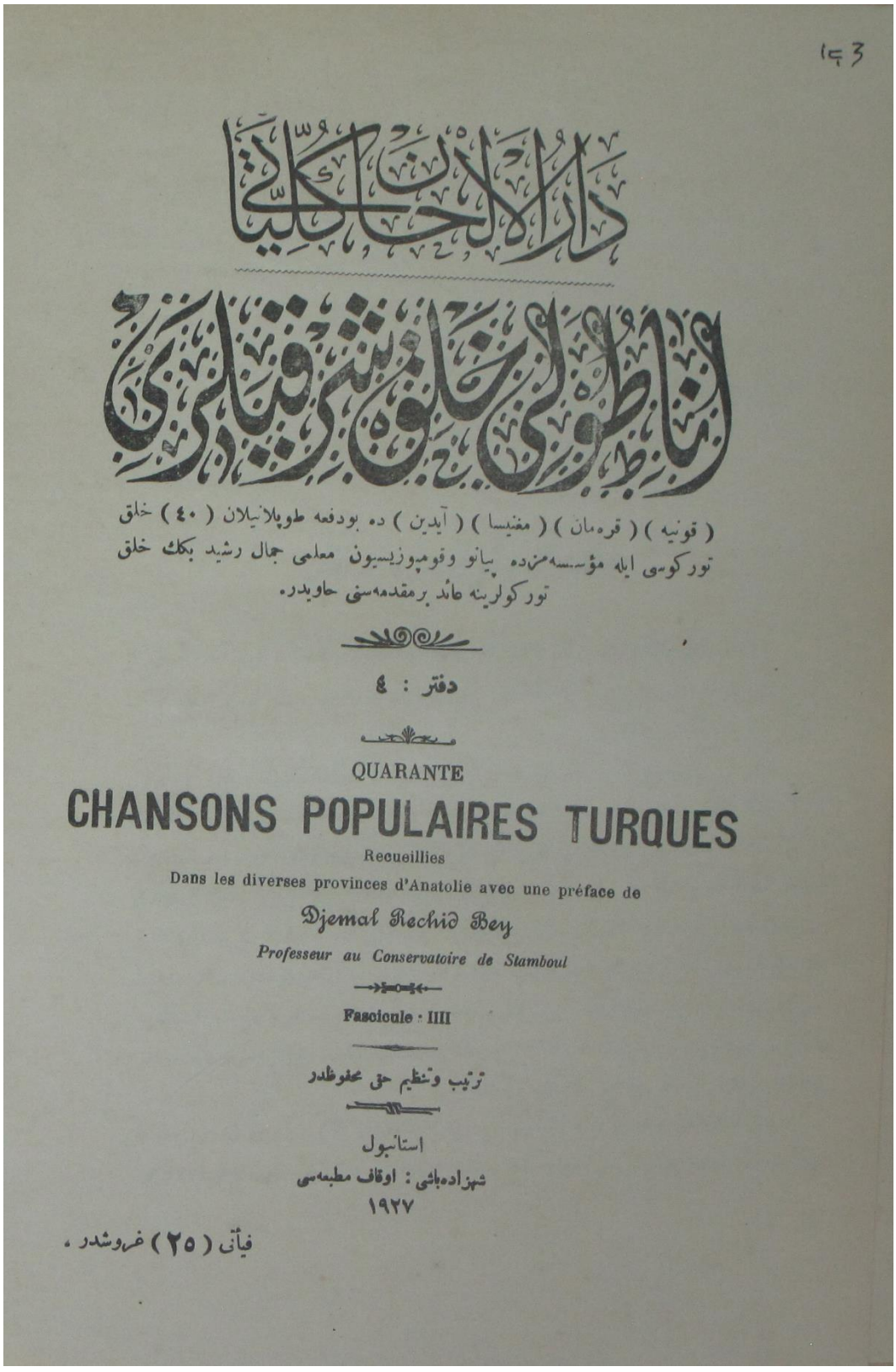

دار الألحان

أناطولی خلق موسیقی قیلری

(قونیه) (قره‌مان) (مغنیسا) (آیدین) ده بولدقمه طوپلانیلان (٤٠) خلق
تورکوسی ایله مؤسسه‌مزده پیانو وقومپوزیسیون معلمی جمال رشید بکك خلق
تورکولرینه عائد برمقدمه‌سنی حاویدر.

دفتر : ٤

QUARANTE

CHANSONS POPULAIRES TURQUES

Recueillies

Dans les diverses provinces d'Anatolie avec une préface de

Djemal Rechid Bey

Professeur au Conservatoire de Stamboul

Fascicule · IIII

ترتیب وتنظیم حق محفوظدر

استانبول

شهزاده‌باشی : اوقاف مطبعه‌سی

١٩٢٧

فیاتی (٢٥) غروشدر .

[s. 2] Boş

[s. 3]

خلق تورکولرمزه بر نظر

استانبول قونسرواتواری تورك (فول قلور) ینه عائد نشریاتی تعقیباً بوکون آنادولو تورکو ودانسلرینك دردنجی دفترینی‌ده عامه‌نك نظر تقدیرینه عرض ایدییور. بومه‌لودیلرده‌کی مختلف کوزه‌للکلری اظهاره چالیشه‌جغز .

بونلردن برنجیسی‌اولان (کر علی) تورکوسی‌اك‌مهم‌واك کوزل‌اثرلردن بریدر. بومه‌لودی اولا سازك جاذب برحرکتیله متعاقباً نغمه‌سی یوکسك نوطلره وره‌ستیاتیف (اصولسز) شکلیله باشلار. ثرنم ایدن سس اوزاقلرـدن کلیورکبی طوبولور. واویله برمه‌لودی اهتزازی ترـیم‌ایدرکه بوحرکت نوطلره اتکا ایله دکل فقط خفیفجه تماس ایله جریان ایدر کبیدر . ایشته بوشکله درینلدن نغمه (شـان‌لووانته‌ن) اسمی ویره‌جکز . بزم خلق تورکولرمزك اك شـایان تقدیر کوزه‌للکلرندن معدود وبومجموعه‌ده مختلف صورتلرله برچوق امثالی موجوددر. برنجی دوردن صوکرا ساز بوتی ایکنجیه ربط ایچون منفرد اوله‌رق دوام ایدییور . بو رابطه‌نك یکدیکدینه باغلادیغی نغمه‌لردن هرایکیسنك‌ده مبالاتسز حرکتلریله متضاد اولمسی ایچون اصوله غایت‌موافق وتمامیله موزون اوله‌رق چالنمسی لزومنی اونوتمامالیدر .

تدقیق ایتدیکمز بوتورکوده مه‌لودینك قرار قیلدیغی اوزون (لا) نوطلری زده‌(درینلك) احتسـاساتی ادامه ایدییور. هرنقدر یالکـز صنعت هیجانی آرایان بزلر ایچون بعض یوروجی

نظریاتجیلرك ادعالرینه رغماً بوتورکولرده‌کی تونالیته وموزورلرك تحلیلی فائده‌لی کورولمز ایسه‌ده عمومیتله (فول ـ قلور لرك وبالخاصه بزمکتك طونلرینی پك آز دکیشدیردکلرینی ومه‌لودیلری آراسنده تصادف اولونان عارضه‌لرك بزی بر طوندن باشقه طونه کچیرمدیکنی قید ایتمك فائده‌سز دکلدر. مثلا شمدی تدقیق ایتمکده اولدیغمز (کهرعلی) تورکوسنده باشلانغجندن بری دائما لامینور طونده بولوندیغمزه تمامیله قانعز. مه‌لودینك سیری اثناسنده تصادف ایتدیکمز دیه‌زوبه‌موللر ایسه سسده‌کی تموجلر ایله غلیساندولرك عینی عینه قیدندن باشقه برشی دکلدر.

ایکنجی تورکو (قیللی اوغلو) قاراقته‌ری اولکندن دها آز بارز اولمقله برابر کوزه‌لدر. بومه‌لودی ملایم چیزکیلی برموسیقی جمله‌سندن عبارتدرکه یالکز صوك اون آلتیلق نوطه‌غروپی مستثنا اوله‌رق دکیشمکسزین تکرر ایدر. اوغروپده اولکی طویولان (دو) بالاخره (ره) یه انقلاب ایده‌رك معنیدار وشایان دقت برحمله پیدا اولیور.

بوندن صوکرا دوقوز سکزلك اوصولتك بارز مثاللرندن اولان بر زیبك اویونی کلییور. بونی تعقیب ایدن (جوریه) تورکوسی خلق تورکولرمزده نادر واو سببله بزجه تعجبی موجب اولان برعادیلك کوسترمکده‌در. انسان بونی دیکلرکن تورکونك قیصیق وباباغی سسلر طرفندن ترنم ایدلدیکی حیالنه قانع اولیور.

بشنجی مه‌لودی یه « تأسفلر » عنوانی ویرمك یاقیشیردی؛ الوانی دومانلیدر.

برنجی خطده کیتدکجه یوکسه‌لن وبزه شاهقه‌لره دوغری اعتلا فکرینی الهام‌ایدن مه‌لودی اهتزازی تذکاره شایاندر. بوراده نغمه وکفته‌ده پك ایی ائتلاف ایتمشدر.

« کوندوزیکی » تورکوسی بزه طبعاً لاابالی کورونیور. بونده نغمه کنج ومغرور بر خط حرکت تعقیب ایدییور وسازك نقاط مخصوصه‌سیله برابر انقطاع ایدن بوخط نهایت لاقیدولطیف بر (می) ایله تمامله‌نیور.

« عزیمه » تورکوسی کنیش برصورتله تغنی اولونمش ؛ بویوك یوللرده حس ایدیلن هوای سربستی ایله مشبوعدر. متعاقباً کلن « بوروك قیزی » بربدیعه‌در. نه‌خیال واز الهامی، نه‌طاتلی، تازه‌لکی وار ! بوپارچه حیرت‌بخش بر « نوقتورن » اوله‌بیلیر. بونده‌کی نغمه‌متمادیاً جاری‌ومستثنا برصفوتی محتویدر. کفته‌ده‌کی کله‌لرك تکرری تغنی خطنده بلیردن سکون حسنی‌تأیید ایدییور. وتورکونك نهایتنه کلدیکمز زمان « صباح بیلدیزی » کله‌سی‌اوزرنده بردن بره حصوله‌کلن برنغمه فورانی بزه پارلاق برسما خیالی کتیریییور. انسان بونغمه‌یه رفاقت ایده‌بیلمك ایچون (لاءمی) کنتی اوزرنده اوزون بر په‌دال طوتمق ایستیورکه بوصورتله نغمه‌نك ذاتاً اوقادار قوتله افاده

[s. 5]

— • —

ایمکده اولدیغی سکون حسی برقات دها تأیدایتمش اولسون بوندن صوکره کوزه‌ل، فقط ممتازیتی آز برقاچ تورکویی کچه‌رك شایان حیرت بر (حسرت شعری) اولان جزایر تورکوسنه کلیورز. (فول-قلور) منك اك کوزه‌للرندن بری اولان بو تورکو دائما درینلدن کلمکده‌در. تورکویه باشلار باشلاماز (جزایرك) کلمه‌سنده‌کی صول هجاده توقف ایدن «صوك» نوطی بومه‌لودینك ترنم ایتدیکی مملکتك اوزاقلغی احساس ایدییور. بعده «اوفار اوفاق» کلمه‌لرنده‌کی منغنیسی دها آز کرکین اوله‌رق برنوع مخزونلق کوستریبور. تغنی ایده‌نك سسنده هیچقریقلر طوپولور کیبدر. بوحزن حسی پارچه‌نك نهایتنه قادار متزایداً دوام ایدر. سازده کویا تأثرندن نفسی کسیلن مغنینك اکمال ایدیدیکی موسیقی جمله‌لرینی تاملار. بك لطیف اولان صوك خط خفیف برنفس کبی ترنم ایدلمش (اوف اوف، هی) لردن عبارتدر که بونلرك کیتدکچه تنزل ایدن ساز حرکتلریله قطع ایدلمسی هیجانك درین ألمله بوغولدیغی اشراب ایدر. اك صوکنده «جزایر» کلمه‌سی اوزرینه آجی برحسرت نوحه‌سی آتیلمشدر.

متعاقباً کان ایکی پارچه عشق ألمله‌رینی افاده ایدییور. خصوصیله ایکنجیسی بك کوزه‌لدر. بونی تعقیب ایدن کسیك کرم غایت یوروك وبویوك بر سروره منتظر کیبدر، بواثرده بویوك برحیات قوتی واردر.

بوندن صوکرا بك خزین اولان «غازیلر تورکوسی کلیورکه ترنمی قیمتی اوزون نوطلردن متشکل اوله‌رق هیجان ویریجیدر. دردنجی خطده ساز اولجه ترنم ایدیلن موسیقی جمله‌سنك صداسنی تکرار ایده‌رك خزنی آرتیریر. بونی تعقیب ایدن وهم بری کندینه کوره قیمتدار اولان ایکی پارچه‌یی برطرفه براقه‌رق تازه‌لك والطافتله مشبوع اولان «دکلك» تورکوسنه کلییورز. نغمه «اوتیور» کلمه‌سی اوزرنده بك مصورانه‌در. بوندن صوکرا ایچکی‌یه تعلق ایدن تورکو ایسته‌نیلدیکی قادار شطارتلیدر. بونی تعقیب ایدن تورکویه «محبوس اضطرابلری» دنیلملیدی؛ بوتورکوده اویله عاجز برغیظ محسوسدرکه بورکلری پارچالار.

آره نغمه‌سنك «ترییوله» لری فوق العاده معنیداردر. «طورنام» تورکوسی مصورانه‌در. دها زیاده اوزون قیمتلردن متشکل ویوکسك نوطلرله محرر اولان برنجی خط متسلسل نوطه‌لریله صاف برسمانك براقلغی ولطیف برهوانك سرینلکنی حس ایتدیرر. حالبوکه ایکنجی خطده ترنم بردن بره دها قیصه قیمتلی نوطلرله «بلبل قفسده بسله‌نیر» کلمه‌لرنده دها زیاده صمیمیت احراز ایدر. اوچنجی ودردنجی خطده‌کی موسیقی جمله‌لری دها آغیر ومعماقیه بیلمم ناصل دها مبالاتسزدر. نهایت بوتورکویی کوزه‌ل ردانس اکمال ایدییور. بوندن صوکرا کی تورکودهان عینی طرزده‌در؛ ساز ایله نغمه‌نك مناوبه‌سی بك موفق وتورکو حقیقةً تازه و صاریشین بر دلبر کیبدر.

[s. 6]

شیمدی « کنج عثمان » تورکوسنه کلیورز که بوده خلق تورکولرینك اك کوزللرندن بریدر. بوندن دها مؤثر، دها فجیع برنغمه تصور اولنه‌ماز، چونکه بوتورکو محاربه‌ده قهرمانجه ثولن اوغلی ایچون آغلایان آننه‌لك جانخراش فریادیدر. نغمه‌سی یوره‌کلر پارچه‌لایان بو تورکو نغمه‌سنده‌کی شدت افاده ایله‌ده حیرت افزادر. برآز تحلیل ایده‌لم.

برنجی خط برمدخلدرکه فوق‌العاده آجیقلیدر. کوچولدلمش تیه‌رس (سی‌دیه‌ز-ره) حسنی ویرن نوطه‌لر غایت بارز اوله‌رق متعاقباً حصوله کله‌جك ألمی درحال بزه شدتله طویوریور. بوندن صوکرا بویوك براضطراب نوحه‌سی (می، فا، صول، نوطه‌سی اوزون سوره‌ر وسازده اونی تعقیب ایدن اصولده‌کی موسیقی حرکتی بوکا فاقت ایدر) صوکرا کویااواضطراب نوحه‌سی « عثمانم دیرکه چکیك قیر آتی » سوزلرنده دوام‌ایدییورمش کبی صول نوطه‌سنك تکراریله بوتغیه باشلانیر.

جمله بیتنجه نغمه کسیلیر واوزمان ساز ایکی موزورده تکرر ایدن بر یاقیجی الم موتیفیله دوام ایدر. صوکرا نغمه ینه عینی صول نوطه‌سیله، عینی فریاد ایله تکرارباشلار وبوسس نهایت مدخلده‌کی موتیفك عودتندن حصوله کلن سس انجنده غائب اولور. بو تورکونك بزده حاصل ایتدیکی تأثری شویله خلاصه ایده‌بیلیرز. بویوك برألم فریادینی که کندینه رفاقت ومهیج تأثرینی تزیین ایدن موسیقی آلتنك سسلریله زمان زمان انقطاع ایدر. مجموعه دیکر برفاچ نفیس اثرلرله تمام اولیور.

استانبول قونسرواتواری پیانو
وقومپوزیسیون معلمی
جمال رشید

[s. 7] Boş

[s. 8] Boş

[s. 9]

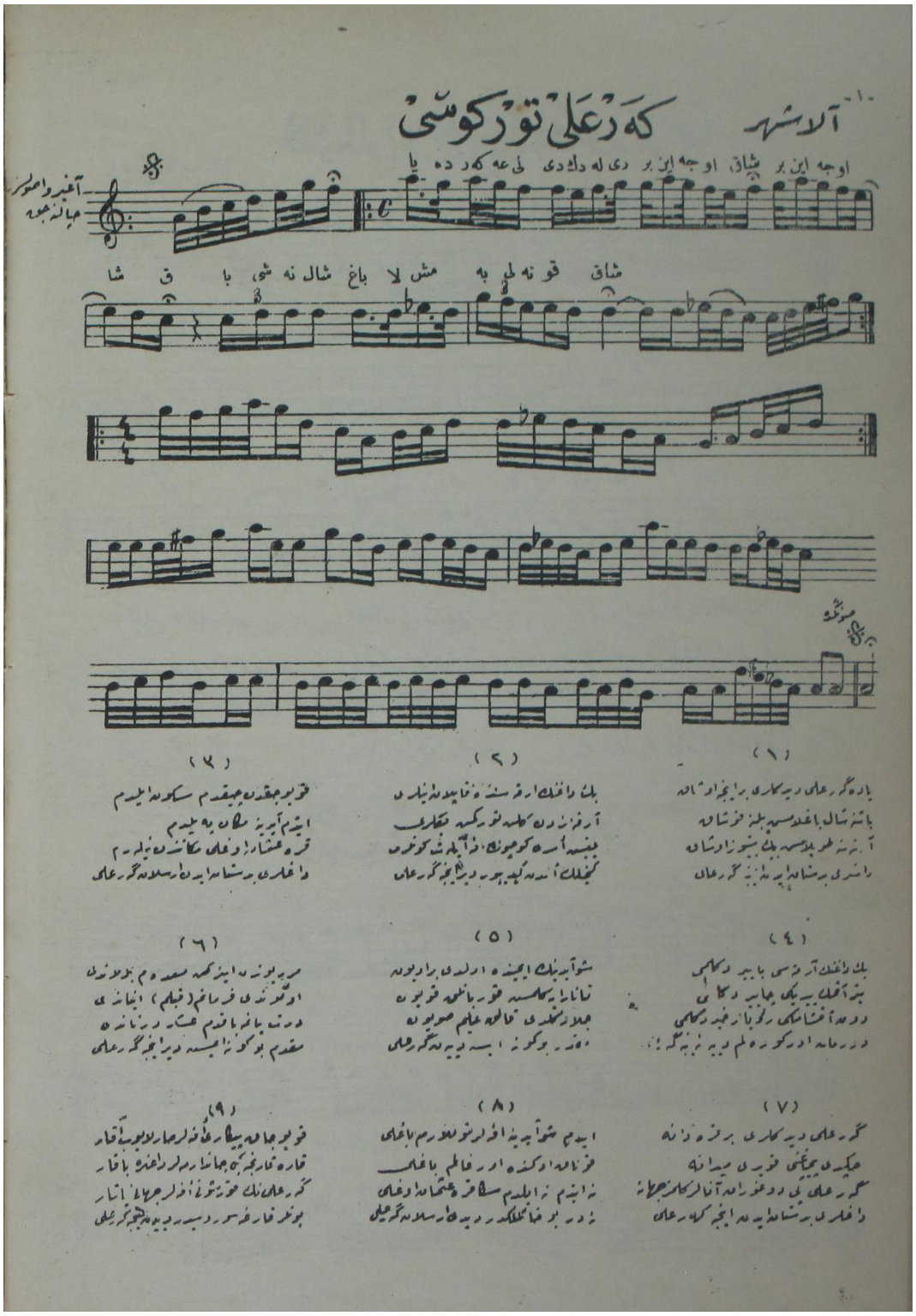

[s. 10]

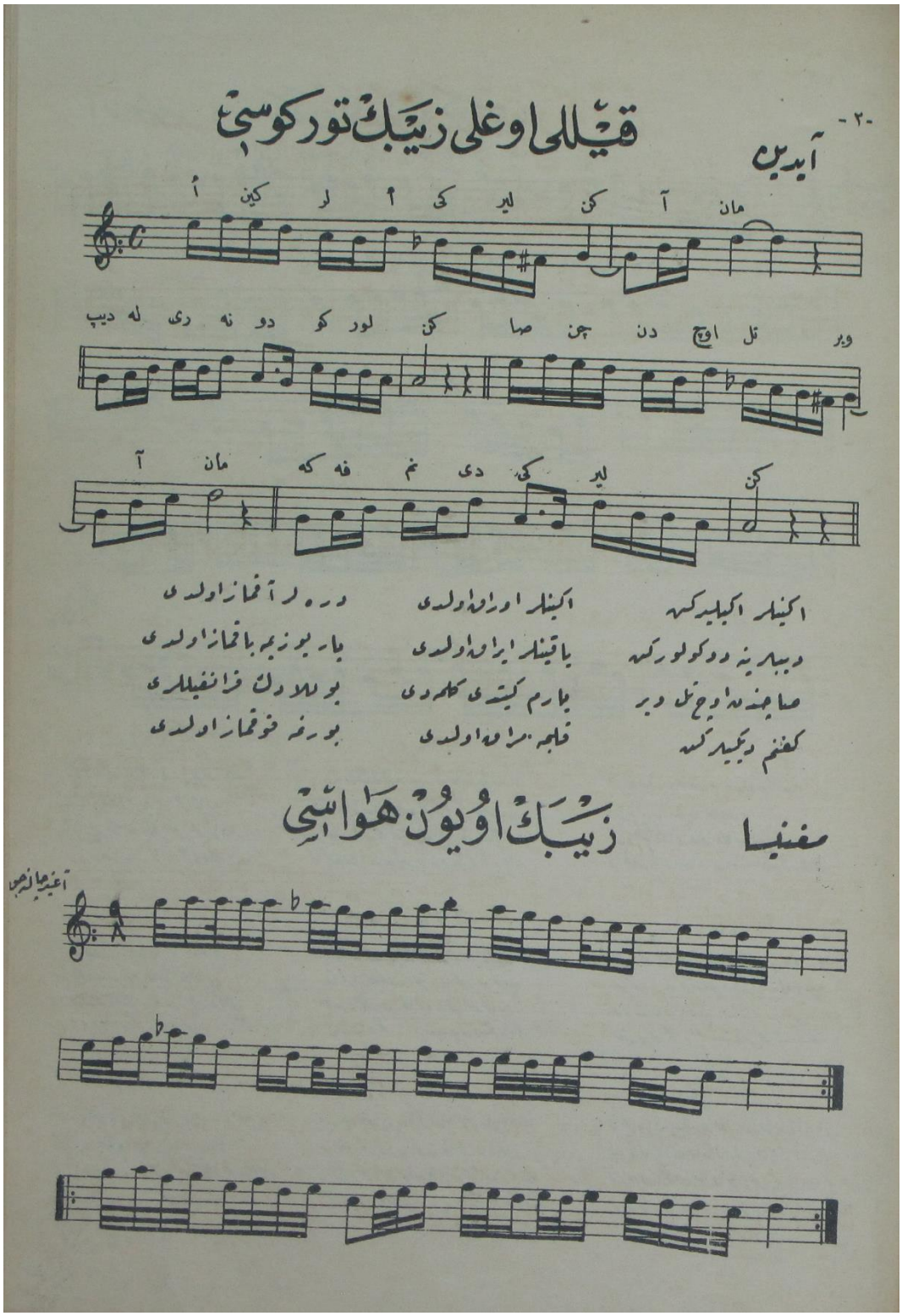
٢٠ -
آیدین
قیللی اوغلی زیبك تورکوسی
مان آ کن لید کی أ لر کین أ
ویر تل اوچ دن چن صبا کن لور کو دو نه ری له دیپ
لید کی دی نم فه که مان آ کن
اکیلر اکیلیر کسه
دیبلر نه دو کولور کسه
صاچنه ده اوچ تل ویر
کفنم دیکیلر کسه
اکیلر اوزاده اولدی
یاقیلر ایزاده اولدی
یارم کیشی کلمدی
قاچه مزاده اولدی
دره لر آغماز اولدی
یاره یوزیم یاغماز اولدی
بولاق لاردك فرانفیللری
بو رخم خوغماز اولدی
مغنیسا
زیبك اویون هوا سی
آغیر یاواش

[s. 11]

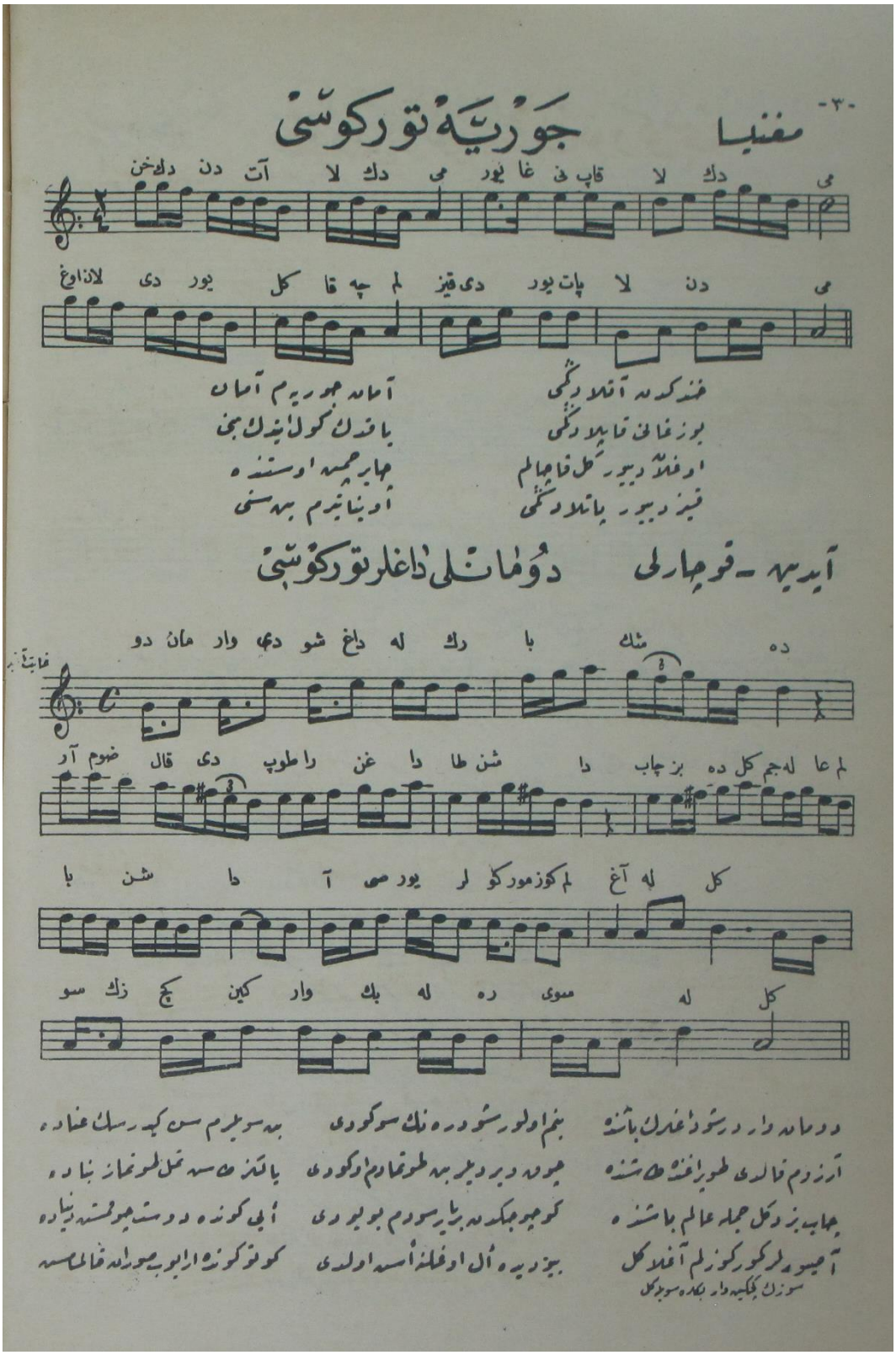
-۳۰-
مغنیا جوریه تورکوسی
دن لا پات یور دی قیز لم چه قا کل یور دی لاذاوغ
آماده جوریم آمان
یاقدی کول ایدی بنی
جهاب جمسه اوستنده
اوبنا یتدم بهدستی
آیدیه - قوجه مارلی دوماتلی داغلر تورکوسی
ده مشك با رك له داغ شو دی وار مان دو
لم عا له جم کل ده بز چاب دا شن طا دا غن را طوپ دی قال ضوم آر
کل له آغ لم کوزمور کو لر یور صی آ دا شن با
کل له سوی ره له یك وار کین کج زك سو

[s. 12]

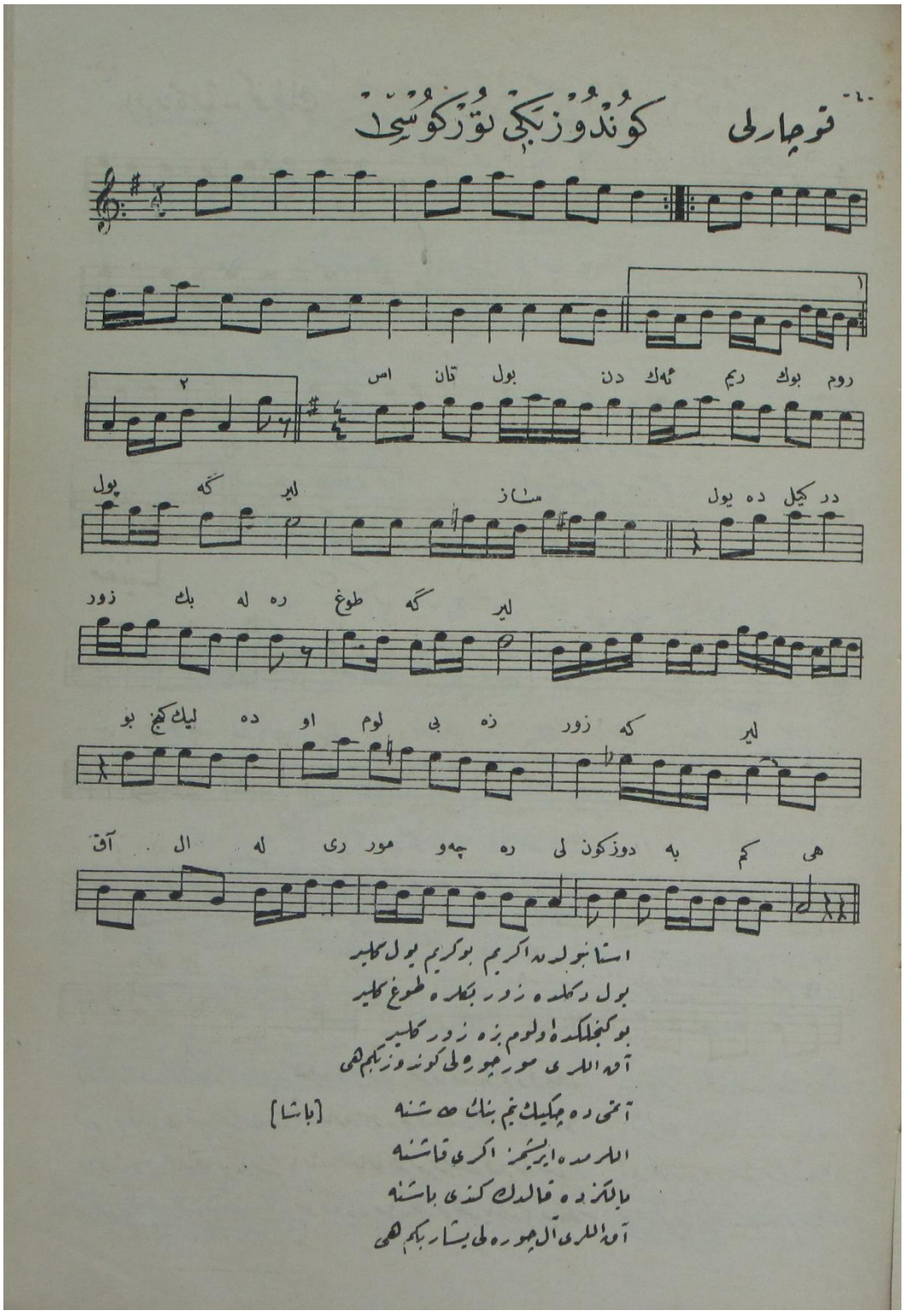
قوجارلی کوندوزبکی تورکوسی
روم بوك ریم گهك دن بول تان اس
در کیل ده یول
لیر گه یول ساز
لیر گه طوغ ره له بك زور
لیر که زور زه بی لوم او ده لیك کیج بو
هی کم به دوزکون لی ره چه و مور ری له ال آق
استانبوله اکریم بوکریم یول کلیر
یول دکله ه زور بکله ه طوغ کلیر
بو کیجه لکده اولوم بزه زور کلیر
آه الله ی مورچه ره لی کوندوزیکم لکی
آمی ده چکیلك نم بنك ه شنه [باشا]
الله مده ایرسمز اکری قاشنه
مالکزده قالدك کندی باشنه
آه الله ی آل چه ره لی یسار یکم لکی

[s. 13]

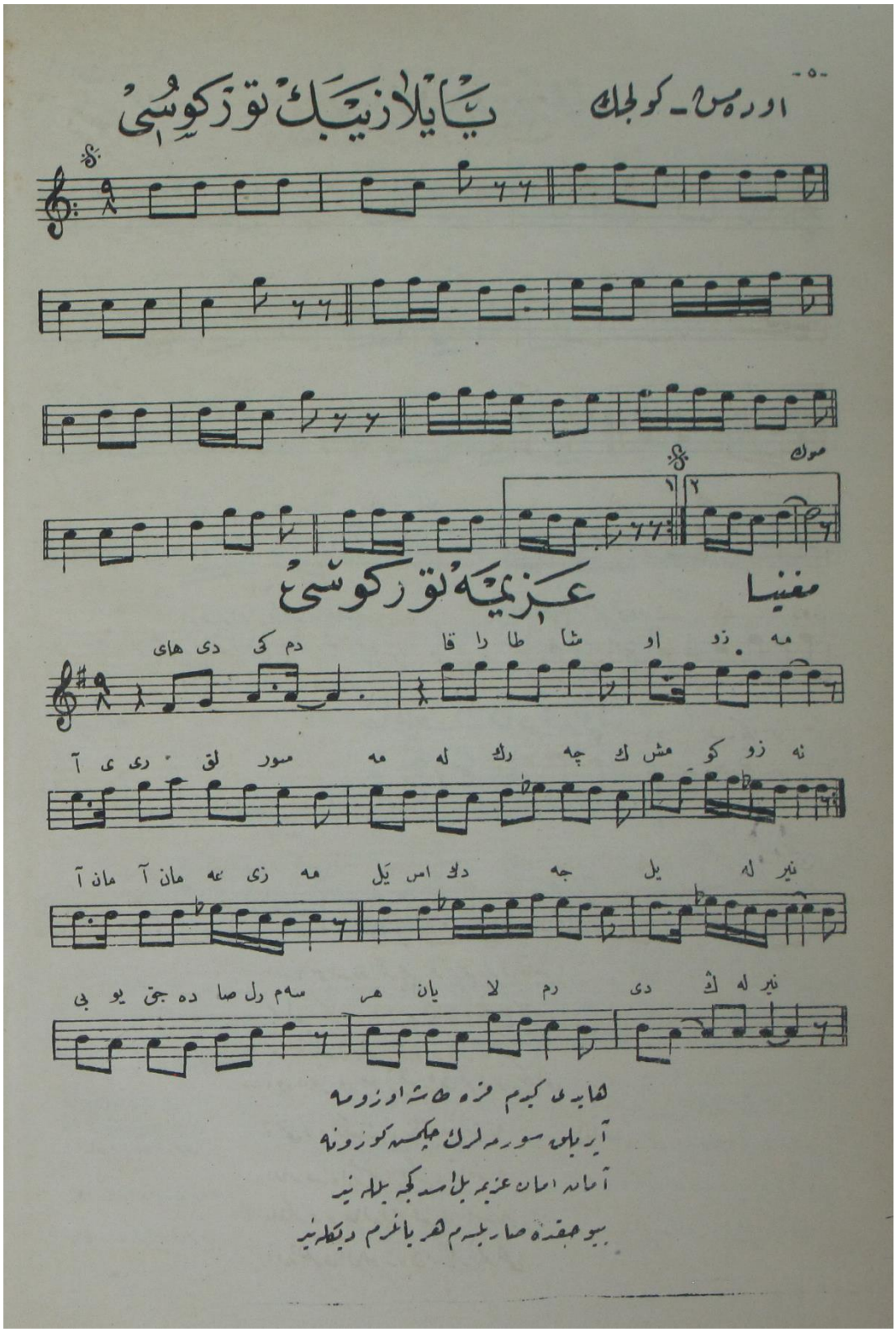
اوره‌س ـ کوله‌ك
یایلازنیبك توزکوسی
عزیمه توزکوسی
مغنیسا
دم کی دی های
مه زو او شا طا را قا
نه زو کو مش ك چه رك له مه سور لق ری ی آ
نیر له یل چه دك اس یل مه زی نه مان آ مان آ
نیر له ك دی دم لا یان هر سه‌م رل صا ده جی یو بی

[s. 14]

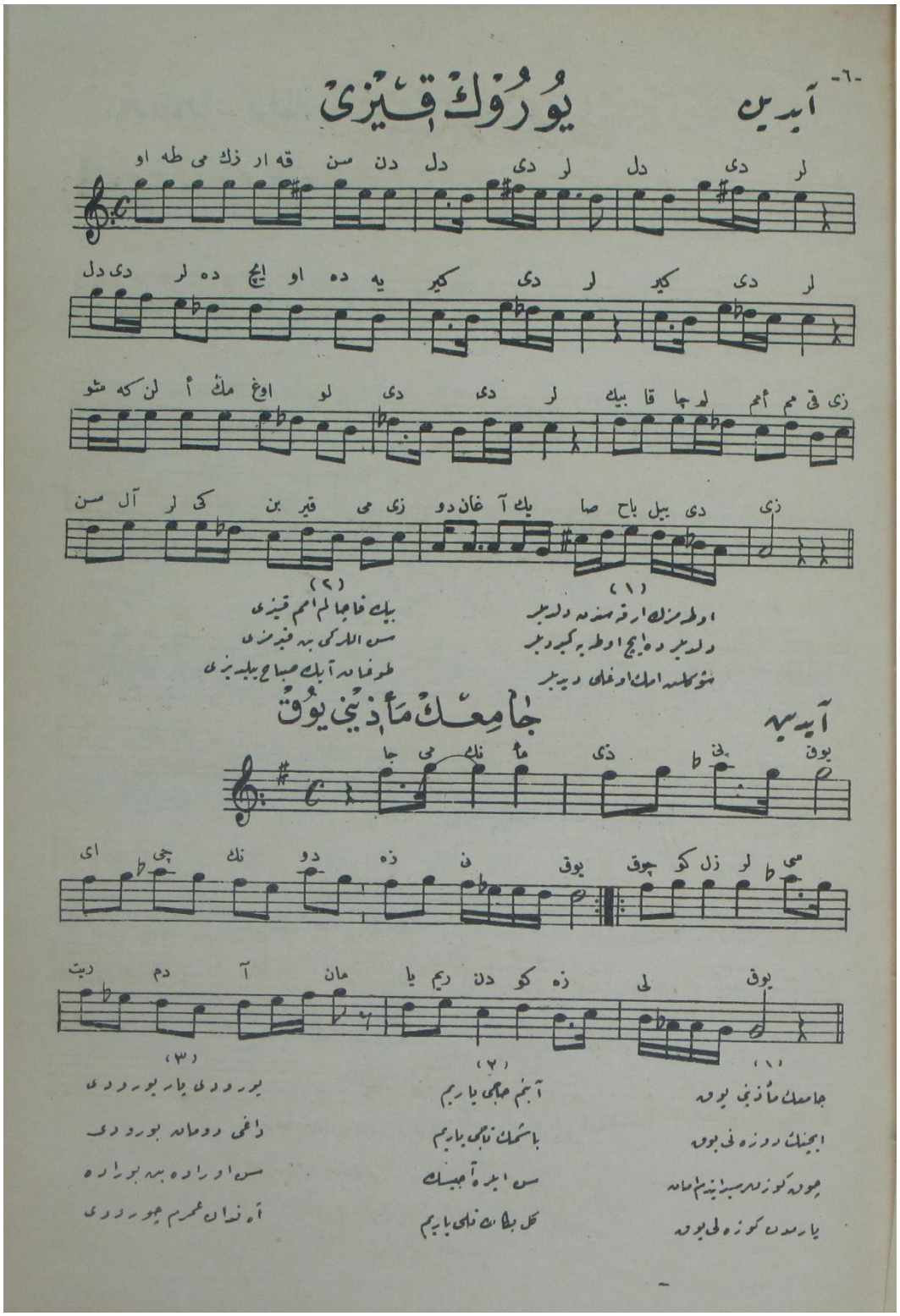

[s. 15]

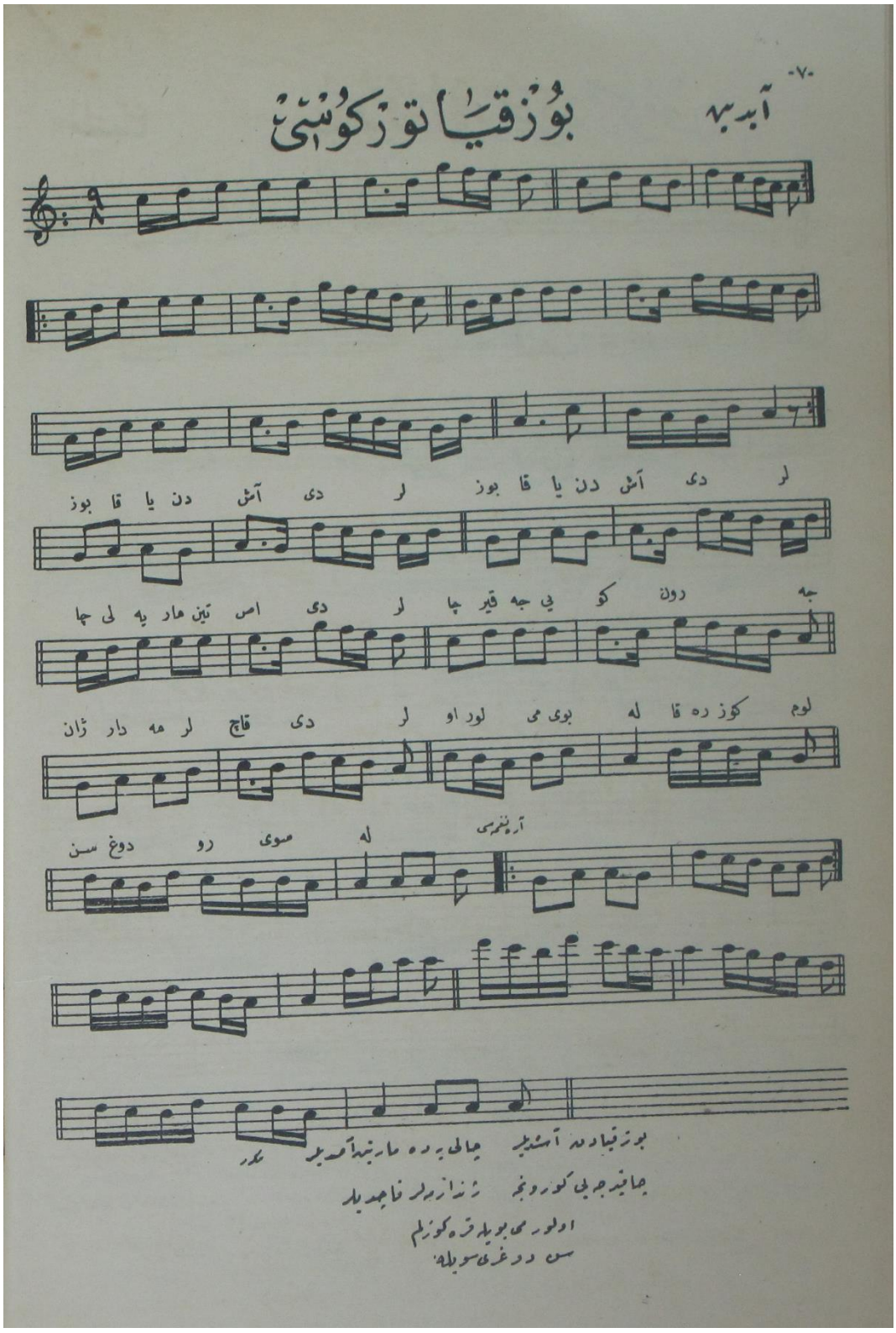
-۷۰-
آبدبه
بوزقیاتوزکوشی
لو دی آش دن یا قا بوز لو دی آش دن یا قا بوز
جه رون کو بی جه قیر چا لو دی اص تین هار یه لی چا
لوم کوز ره قا له بوی می لور او لو دی قاج لر مه دار ژان
آرپنزی
له سوی رو دوغ سن

[s. 16]

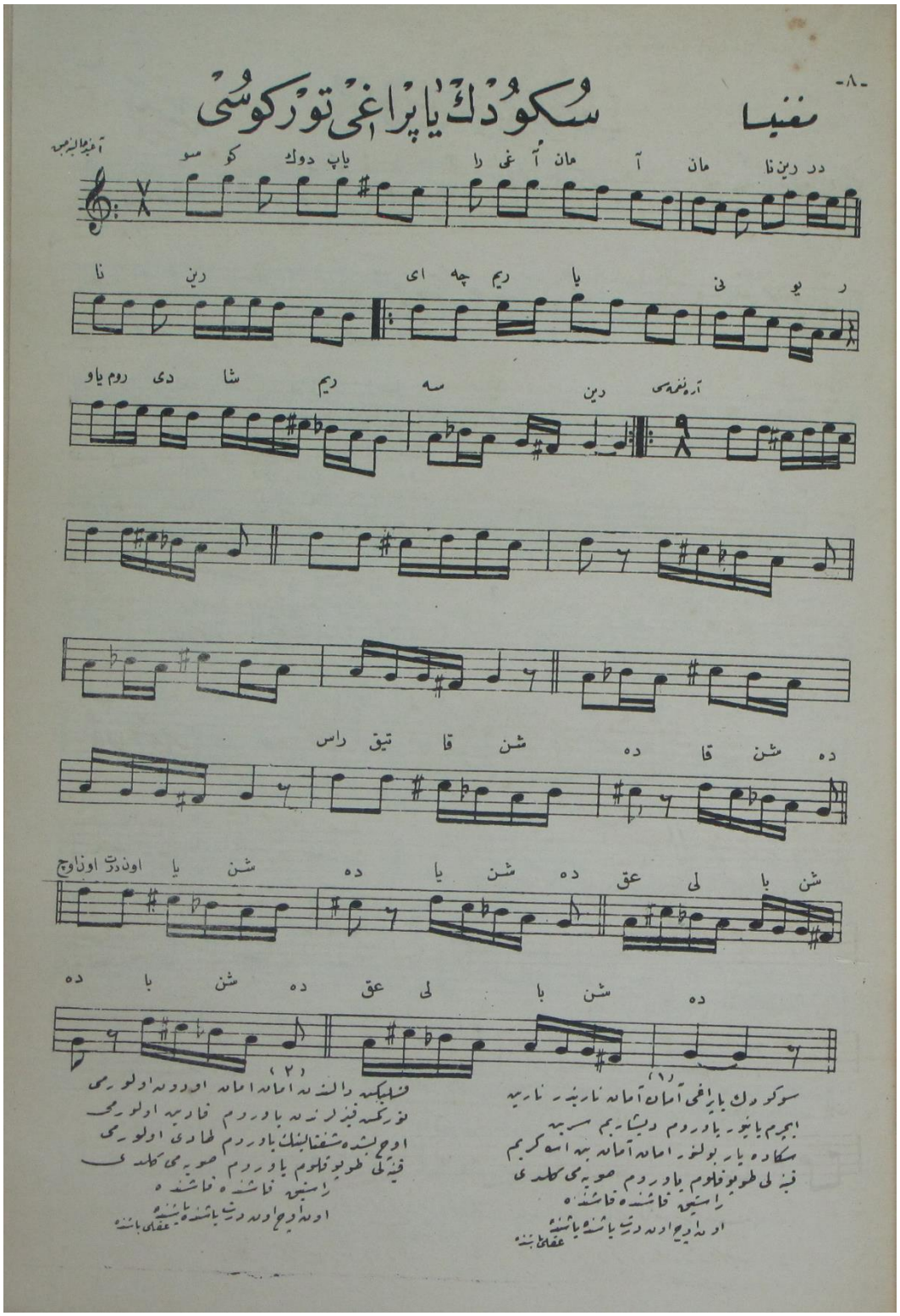
-۸-
سفنیا
سکودك یاپراغی تورکوسی
آغیر الیه
یاپ دوك کو سو
مان آ غی را
در دین نا
دین نا
یا ریم چه ای
ر یو نی
روم یاو
شا دی
ریم سه
دین
شن قا ده
شن قا تیق راس
شن یا اوندرت اوزاوج
شن یا ده
شن با لی عق ده
ده شن با لی عق ده
شن با ده
(۱)
سوکودك یاراغی آمان آمانه نار یه - نار یه
ایجوم یانیو - یاوروم دیبشاریم سه یه
سکاده یار بولنو - امانه آمانه به اسه کریم
قیه لی طوپو ظلوم یاوروم صوی یه می کلدی
اینجه قاشنده قاشنده
اوده دیم اوده دیم یاشنده یاشنده
عفاف بنده
(۲)
قیلیکسه دالنده امانه امانه اوده دیه اولو رمی
نو رکسه قیز لرنده یاوروم قاریه اولو رمی
اوچ لشده شفنا لیك یاوروم طاری اولو رمی
قیه لی طوپو ظلوم یاوروم صوی یه می کلدی
اینجه قاشنده قاشنده
اوده دیم اوده دیم یاشنده یاشنده عفاف بنده

[s. 17]

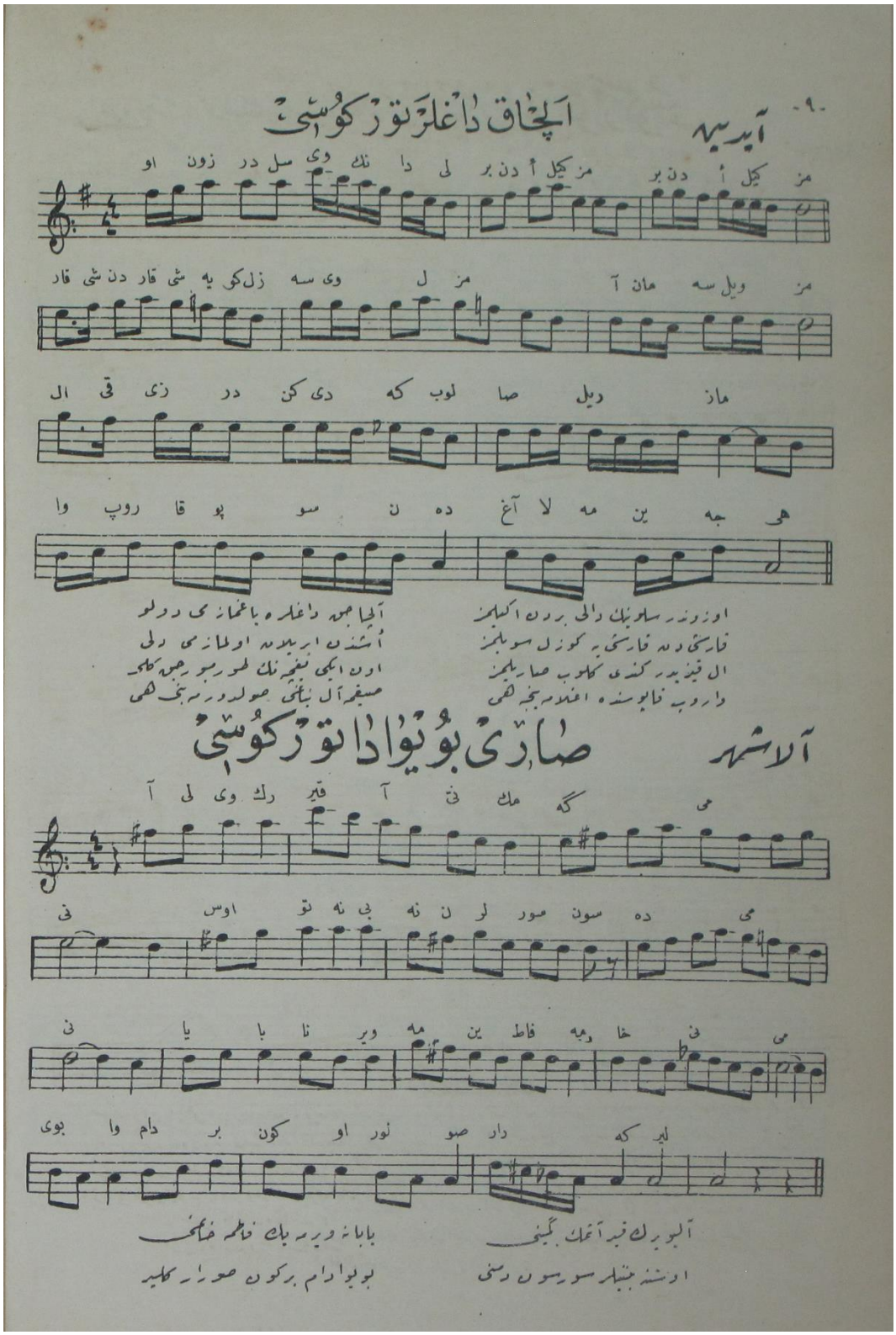

[s. 18]

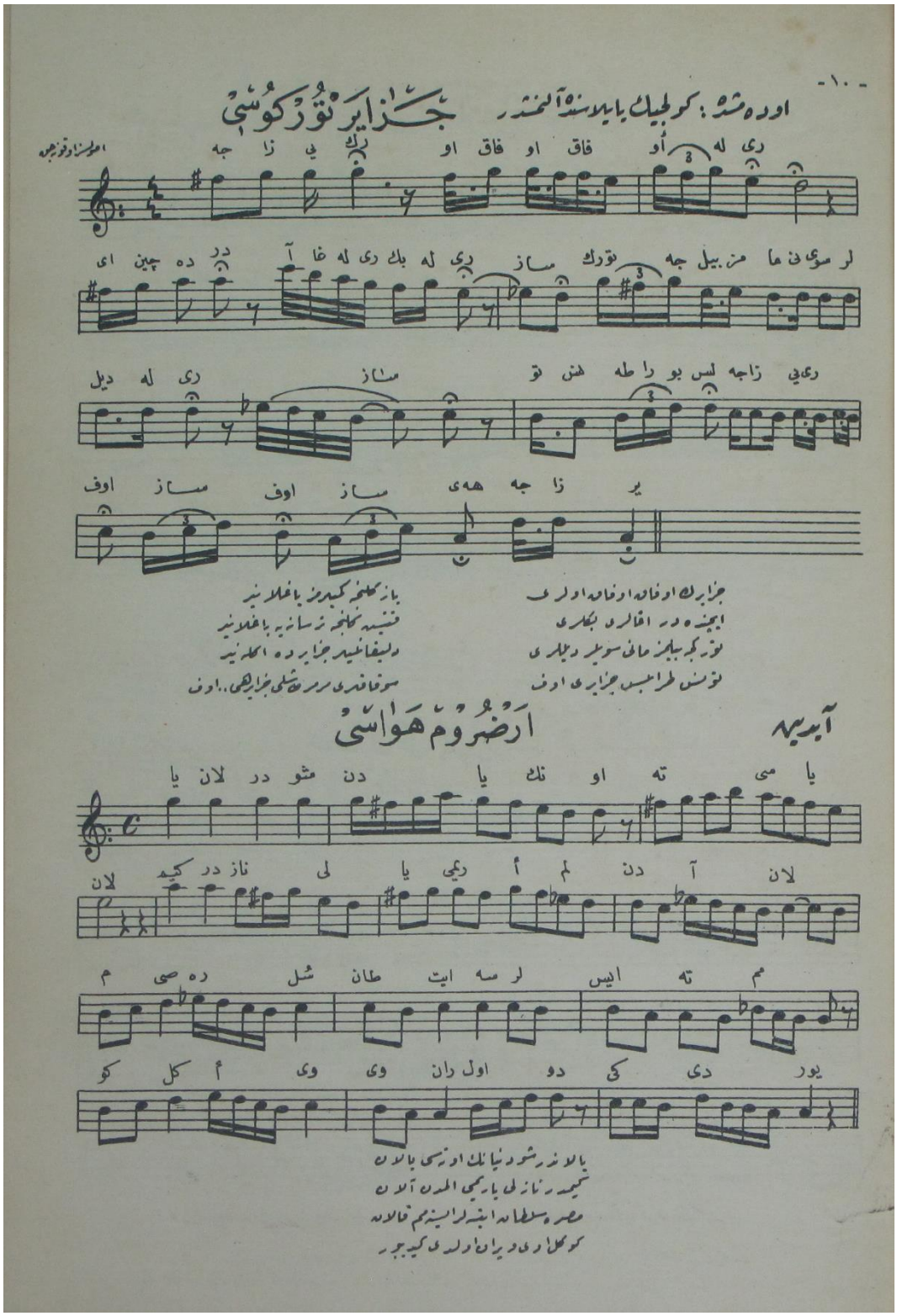
-١٠-
اوده مشه : کوجیك یایلاسنده آلنمشدر
جزایر نوركوشی
اصولسناد توجه
ری له أو فاق او فاق او ك ي زا جه
لر سوی فی ها مز بیل جه نورك ساز ری له بك ری له غا آ در ده چین ای
ری ي زاجه لس بو را طه هش تو
ساز ری له دیل
یر زا جه هه ی ساز اوف ساز اوف
جزایرك اوغاده اوغاده اولرف
ایچنه دوره اقالری بکلری
نوره کوبیلرز عالمی سویلر دیلری
نوسس طرابلس جزایری اوف
بازکلمجه کیدرز یاغملایز
قشبیه کلمجه ترسانه یه یاغملایز
دلیفاتلیدر جزایر ده اکلمایز
سوغاقدری برمرحمتلی جزایرلی.. اوف
آیدیه
ارضروم هواسی
یا می ته او تك یا دن مشو در لان یا
لان آ دن لم أ دیمی یا لی ناز در کیمه
م ته ایس لر سه ایت طان شل ده صی م
یور دی کی دو اول ران وی وی أ کل کو
یالانه رشوه ییانك اوزسی یالان
کیمه رنازلی یار یمی المدن آلان
مصره سلطانه ابنه لر ایسه مم قالانه
کوکلاری ویران اولسه کیمه جور

[s. 19]

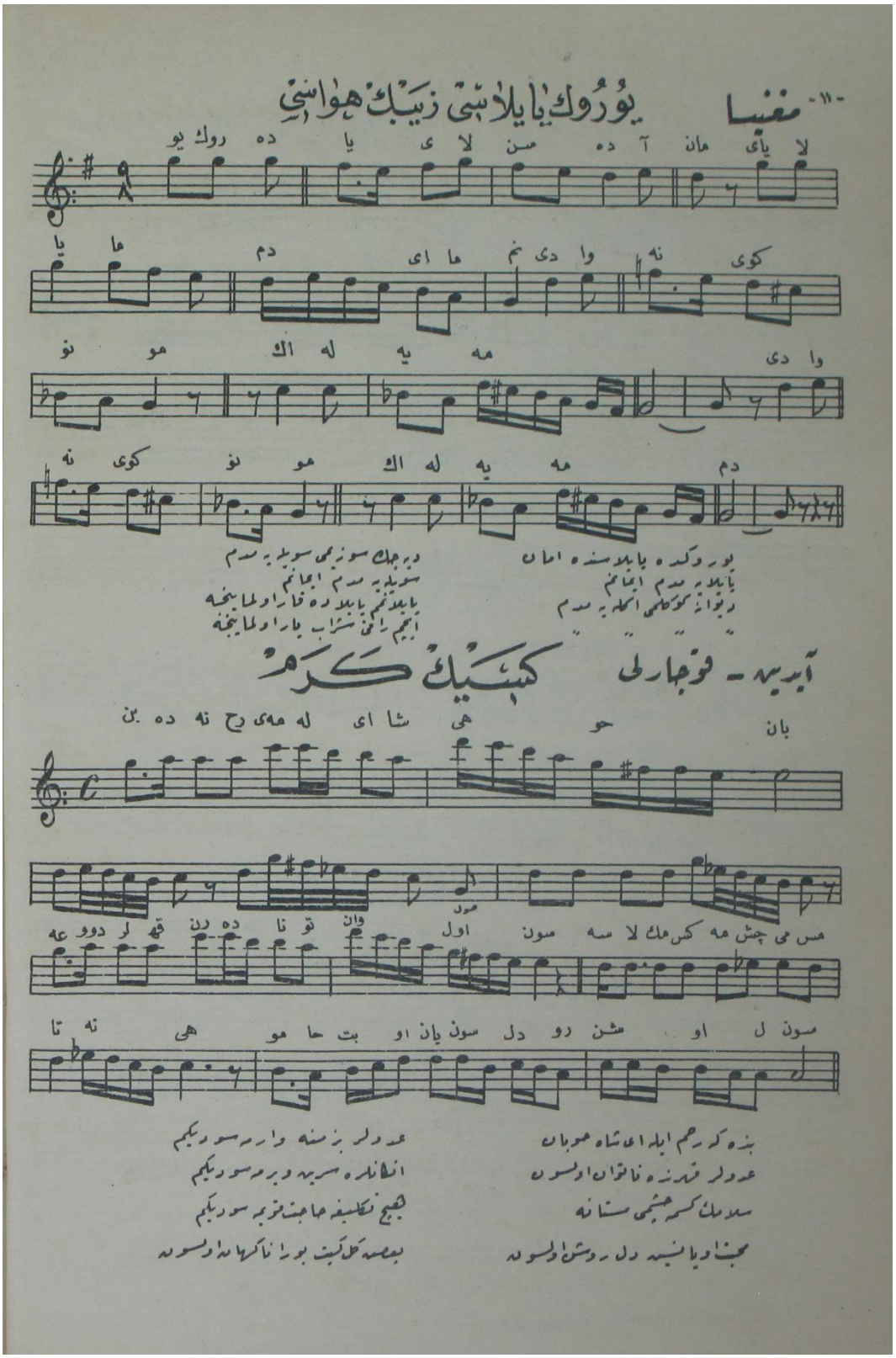
-١١- مغنيا يوروك يا يلا بنى زيبك هواسنى
لا يای مان آ ده من لا ی يا ده روك يو
وا دی نم ها ای دم ها يا كوی نه
وا دی مه يه له اك مو نو
دم مه يه له اك مو نو كوی نه
يوروكسه ياياد سنده امان
ياياد يه مدم ايجانم
ديوانه كوكلمی اكله يه مدم
دير جك سوزيمی سويله يه مدم
سويله يه مدم ايجانم
ياياد نمم ياياد ده قارا ولما يخه
ايجم ايچی شراب يار ولما يخه
آبديه - قوجه لی كبيك كرم
بان حو هی شا ای له مه ی رح نه ده بن
مس می چش مه كس مك لا سه سون اول مود وان تو نا ده دن قه لر دوو عه
سون ل او شن رو دل سون يان او بت حا مو هی نه تا
بنه كه رحم ايله ای شاه خوبان
عدولر فتنه ده فاتوان اولسون
سلامك كسه عشمی مستانه
محبت ويانسه دل ره وشن اولسونه
عدولر بزمنه وارمه سوديكم
انلاندره سريه ويرمه سوديكم
قبيح تكليفه حاجت قويه سوديكم
بعاصه كل كيت بوياناكرهايه اولسونه

[s. 20]

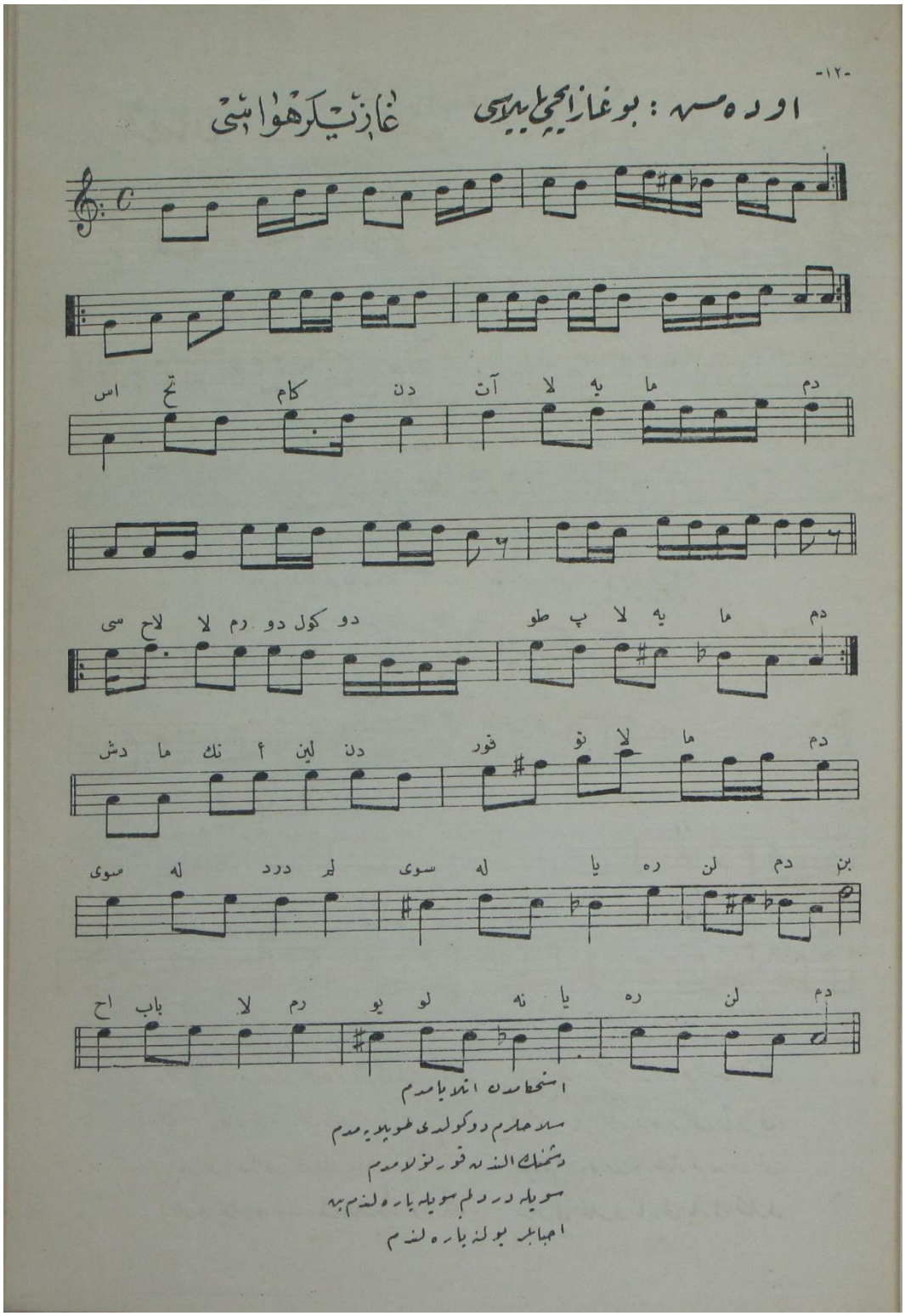
-۱۲-
اوده سه : بوغازایچی یلدیسی غازتیلرهوا ایتی
دم ما یه لا آت دن کام تخ اس
دم ما یه لا پ طو دو کول دو رم لا لاح سی
دم ما لا تو فور دن لین أ نك ما دش
بن دم لن ره یا له سوی لم درد له سوی
دم لن ره یا نه لو یو رم لا باب اح
اسخطمدن اندیامدم
سلاحلدم دوکولدی طویلدیمدم
دشمنك الندن قورتولامدم
سویله دردلم سویله یاره لندم به
احبابم بولنه یاره لندم

[s. 21]

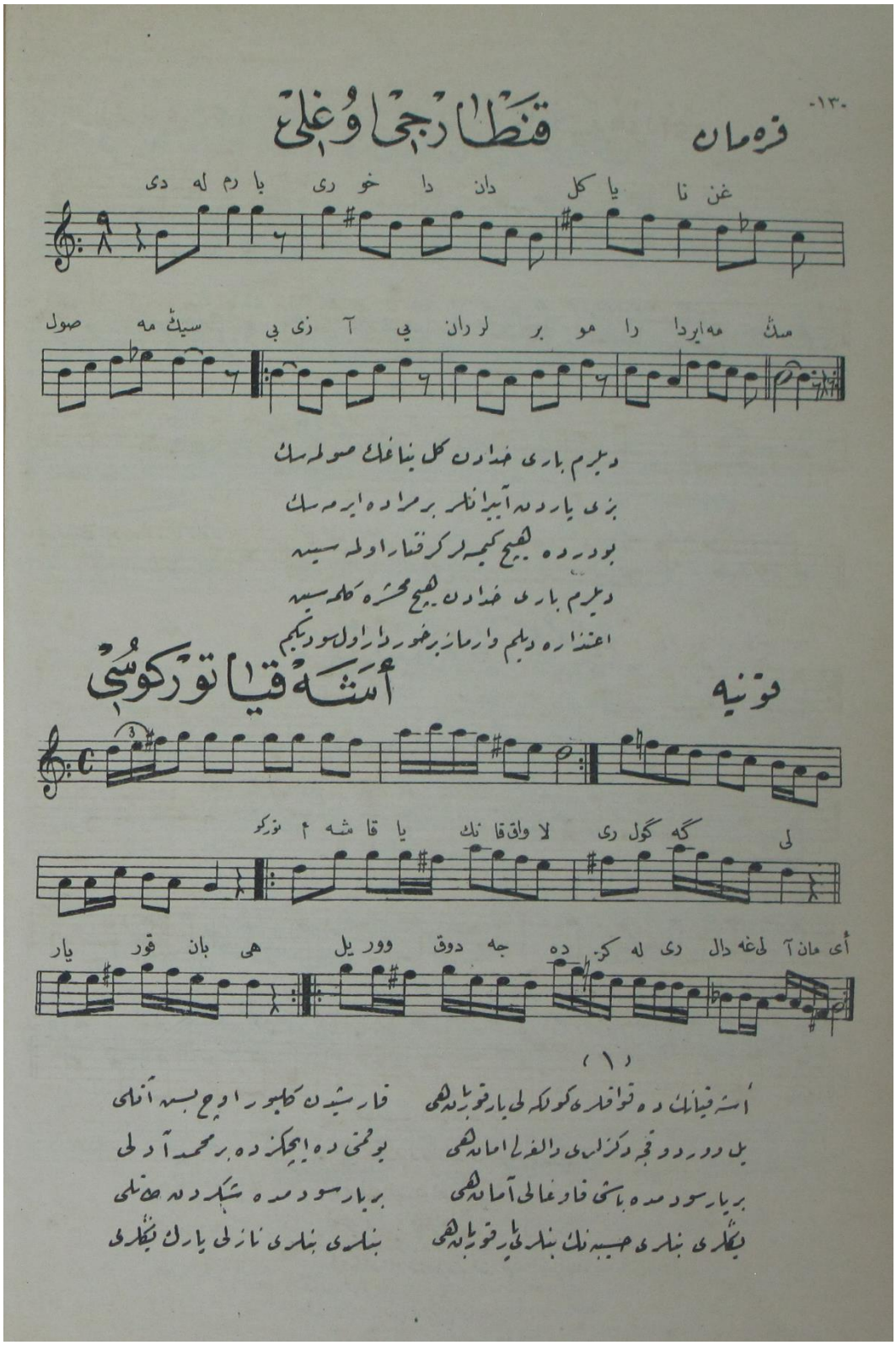
-۱۳۰-
فرهمان
قطار جی اوغلی
غن نا یا کل دان دا خو ری یا رم له دی
مث مه ایردا را مو بر لو ران یی آ زی بی سیث مه صول
دیرم باری خدادن کل بناغلك صوله سك
بزی یار دیه آیدانلر برمزاده ایرمه سك
بوده ده لیچیك کیمسه لر کر قصار اولمه سیمه
دیرم باری خدادن لیچیك محشره کلمه سیمه
اعتذاره دیلم دارمازبرخورداراولسودیلم
توزکو
أشه قیا توزکوسی
لی گه گول ری لا واق قا نك یا قا شه م توزکو
أی مان آ لی غه دال ری له کز ده جه دوق وور یل هی بان قور یار
(۱)
أشه قیانك ده قوقاره کولکه لی یار قوبا ده لهی قاره شیدن کلبور اوچ بسمه آتلی
یل دوره دوقجه دکزلری دالغه لر امانه لهی یومحی ده ایچکنده بر محمد آدلی
بر یار سودمده باشی خاوغالی آمانه لهی بر یار سودمده شکر دهنلی
یکلری بنلری حیسه نك بنلری یار قوبا ده لهی بنلری بنلری نازلی یارك یکلری
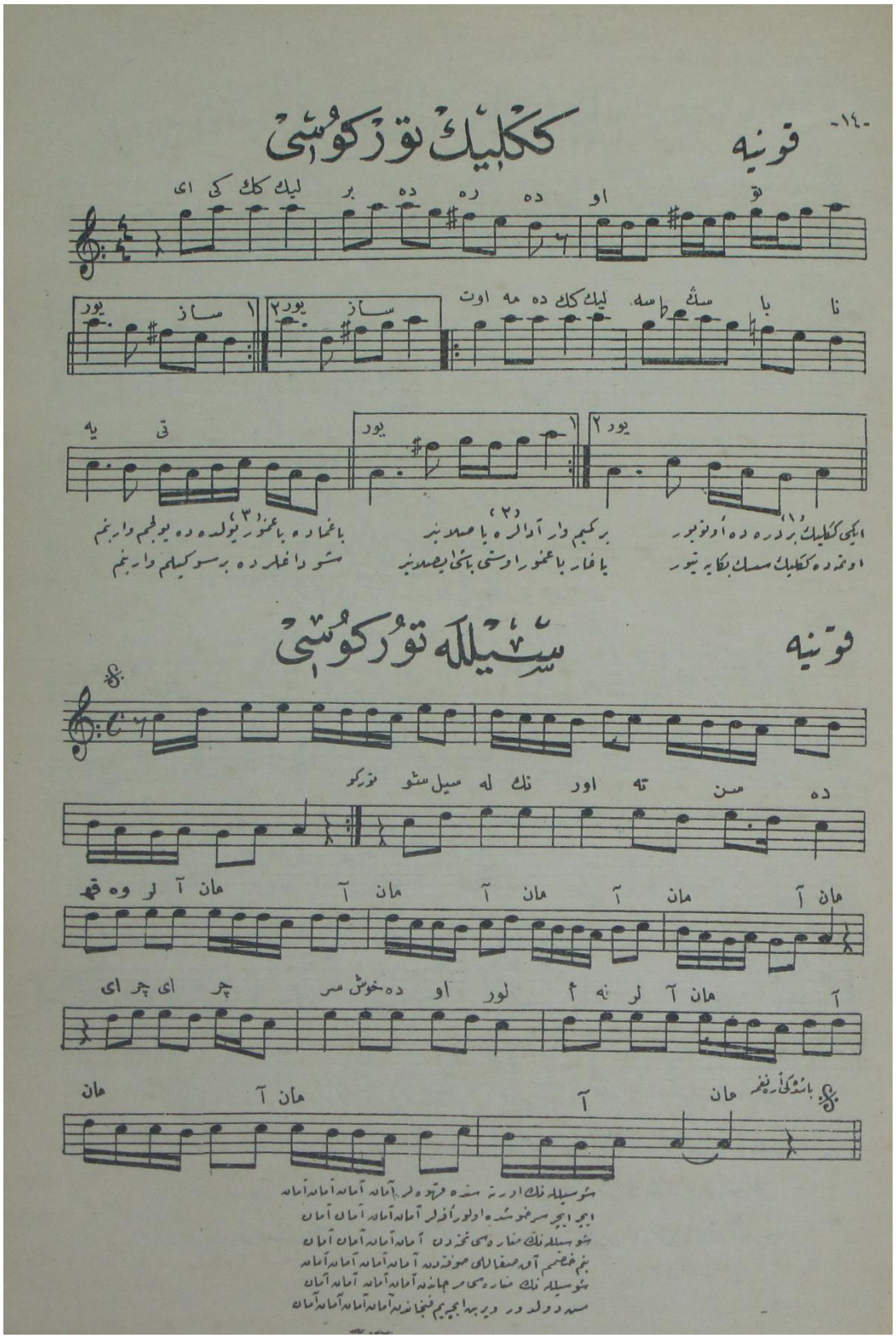
-١٤-
قونیه
ککلیك توزکوسی
ای کی ککلیك بر دره ده اوتوبور
اوتمده ککلیك مسك بکایه تیور
یاغماره یاغمور یوله ده یوکلم وار بنم
شو داغلره ده برسو کیلم وار بنم
قونیه
سیللهٔ توزکوسی
هان آ لر وه قه
هان آ لر نه آ
چر ای چر ای
هان

[s. 23]

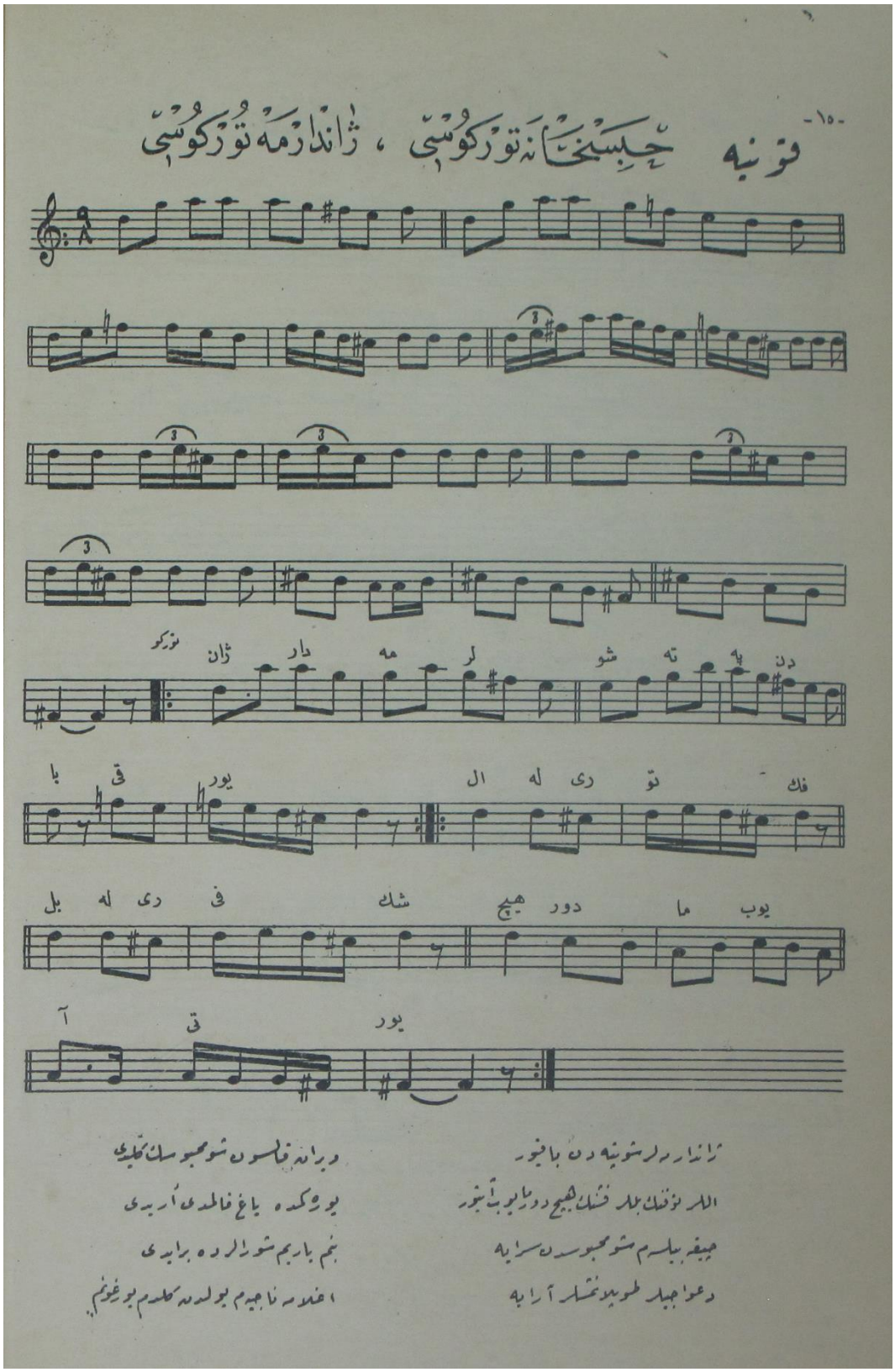
-١٥-
توبه جيسنخانه توركوسي ، ژاندارمه توركوسي
توركو ژان دار مه لر شو ته په دن
قي يا يور ال له ري تو فك
بل له ري في شك دور هيچ ما يوب
آ قي يور

[s. 24]

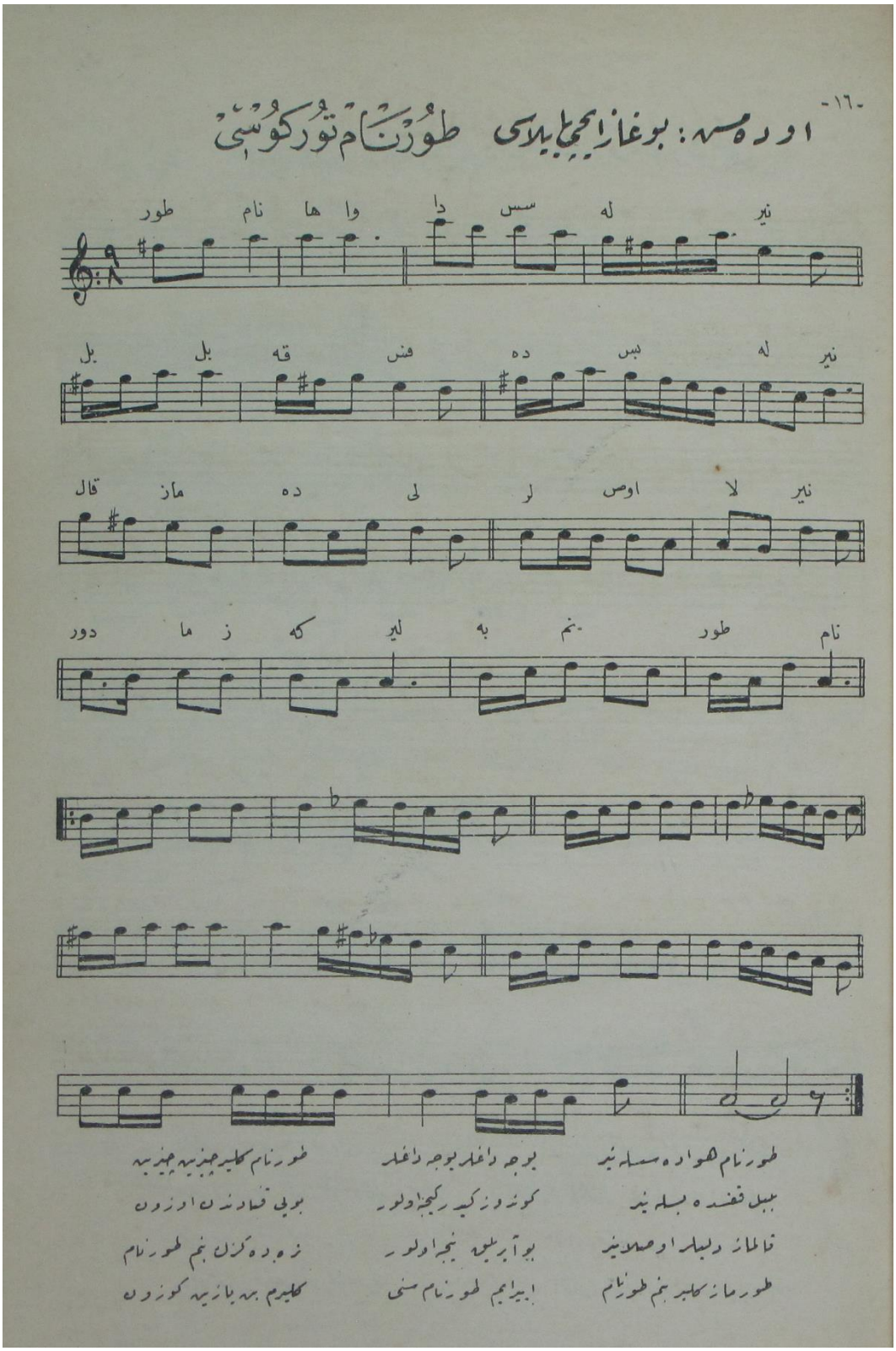
-١٦-
اوده مسه: بوغاز ایچی یلاسی طورنام تورکوسی
طور نام ها وا دا سس له نیر
بل بل قه فس ده بس له نیر
قال ماز ده لی اوص لر لا نیر
دور ما ز که لیر به نم طور نام
طور نام کلیه جیزیه جیزیه
بویلی قصاده ن اوزون
زه ده کزن بم طور نام
کلیدم به یازیه کوزون
بوجه داغلر بوجه داغلر
کوزه وزکیه رکجه اولور
بو آیریلیوه بجه اولور
ایریلیم طور نام سنی
طور نام لکواده مسله ییر
بلبل قفسده بسله ییر
قالمازه دیسله اوصلاییر
طور مازه کلیه بم طور نام

[s. 25]

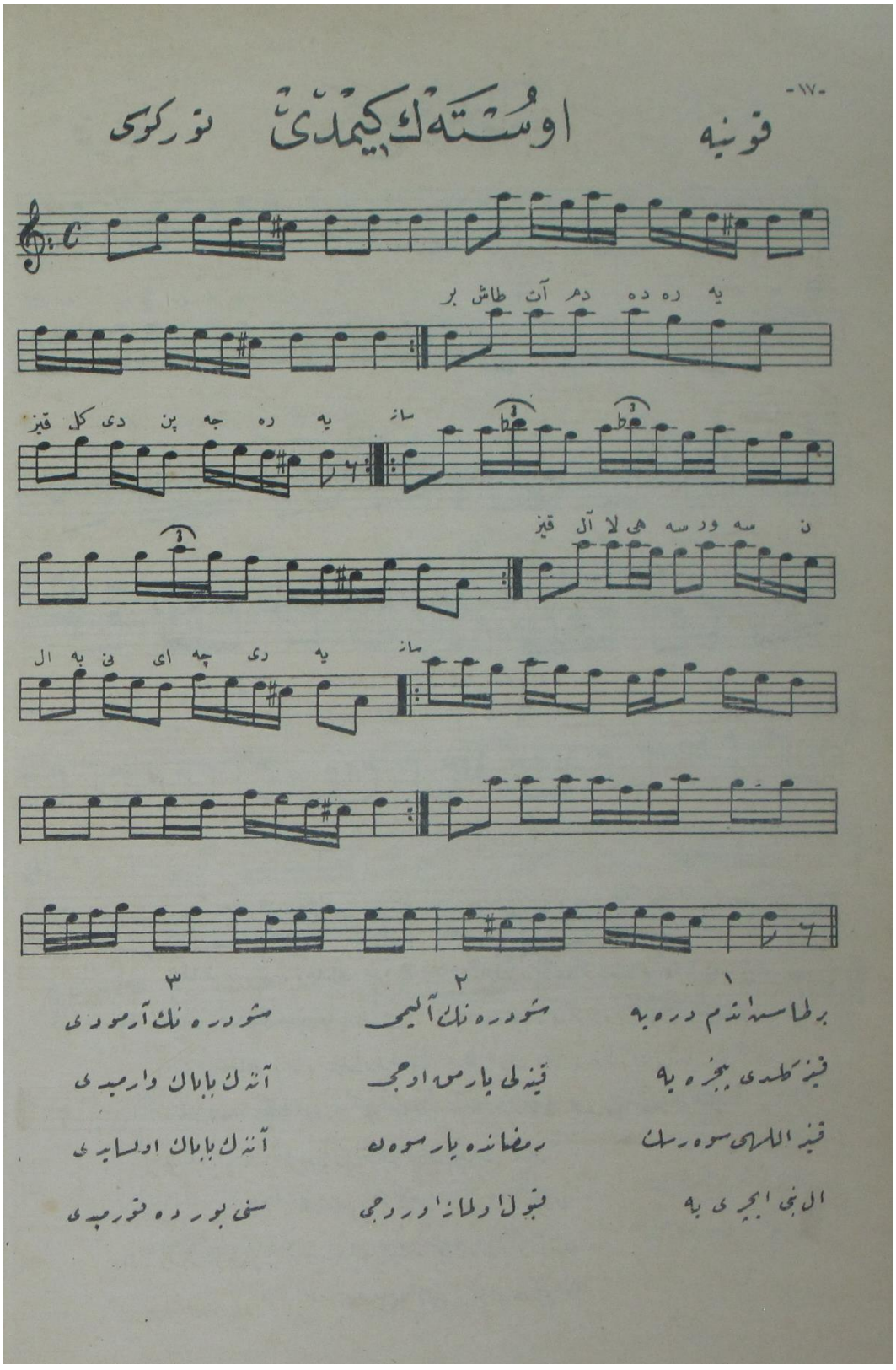
-۷۷-
قونیه اوستەك یمدی تورکوی
یه ره ده دم آت طاش بر
یه ره جه پن دی کل قیز
ساز
ن سه ور سه هی لا آل قیز
یه ری چه ای فی یه ال
ساز
۳ ۲ ۱
برطاسه اتدم دره یه شودره نك آلیمی شودره نك آرمودی
قیزکلدی بجره یه قیزلی یارمه اوجی آتنك بابانك وارمیدی
قیزالمادی سوه رسك رمضانده یارسوه لی آتنك بابانك اولسایدی
الی بی ایچری یه قبول اولمادوجی سنی بوردە قورمیدی

[s. 26]

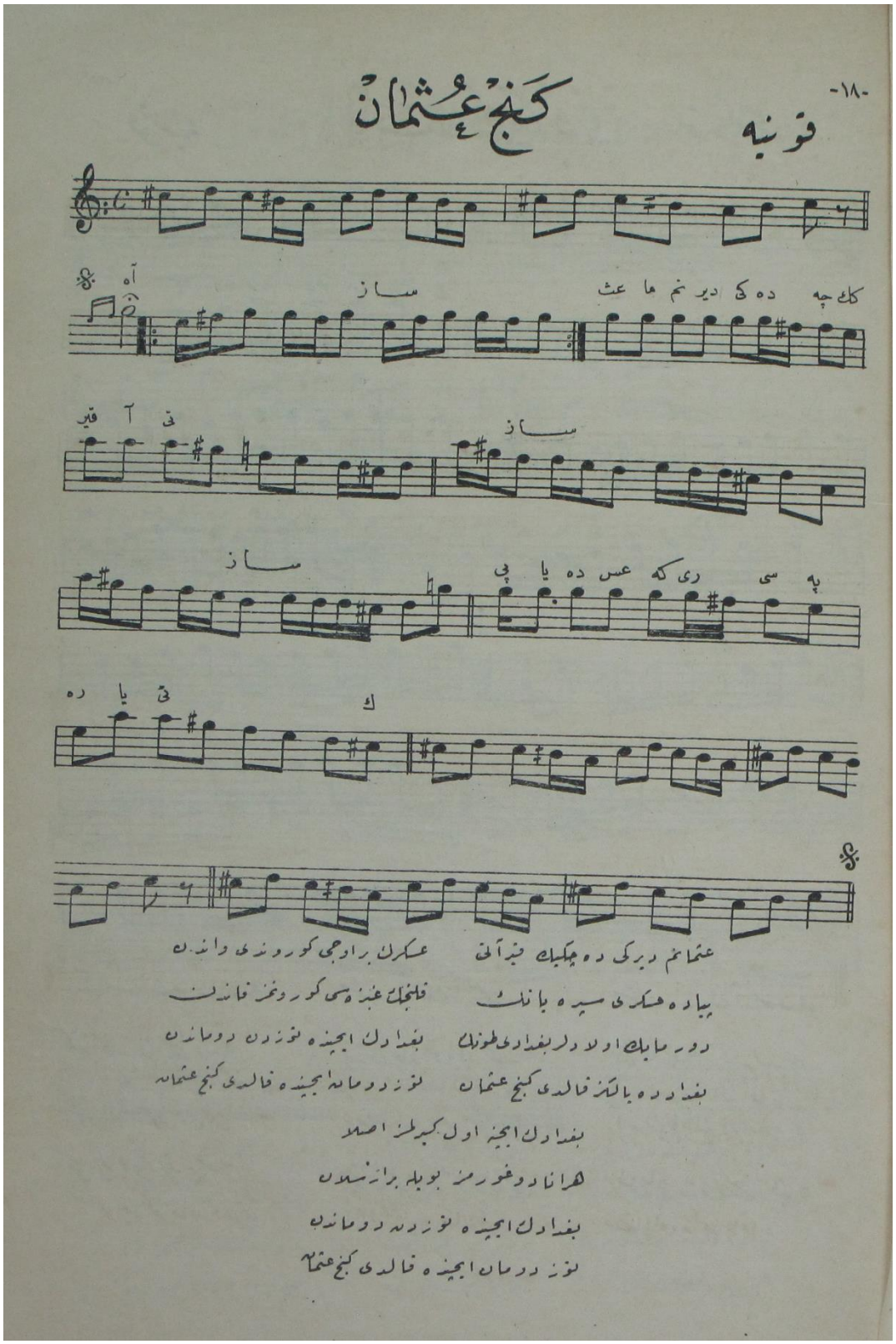
-١٨-
قونيه
كنج عثمان
ساز
ساز
ساز
عثمانم دركي ده چكيلك قبه آلتي
عسكرك براوجي كوروندي واندن
پياده عسكري سيده باشك
قانجك غنده سي كوروشمز قاندن
دور مابك اولدر بغدادي طونلر
بغداد ك ايچنده نوزدن دومانلر
بغداد ده بالكز قالدي كنج عثمان
نوزدومانه ايچنده قالدي كنج عثمانه
بغداد ك ايچنه اول كيملر اصلد
كرانادوغورمز بويله برانسلدن
بغداد ك ايچنده نوزدن دومانلر
نوزدومان ايچنده قالدي كنج عثمانه

[s. 27]

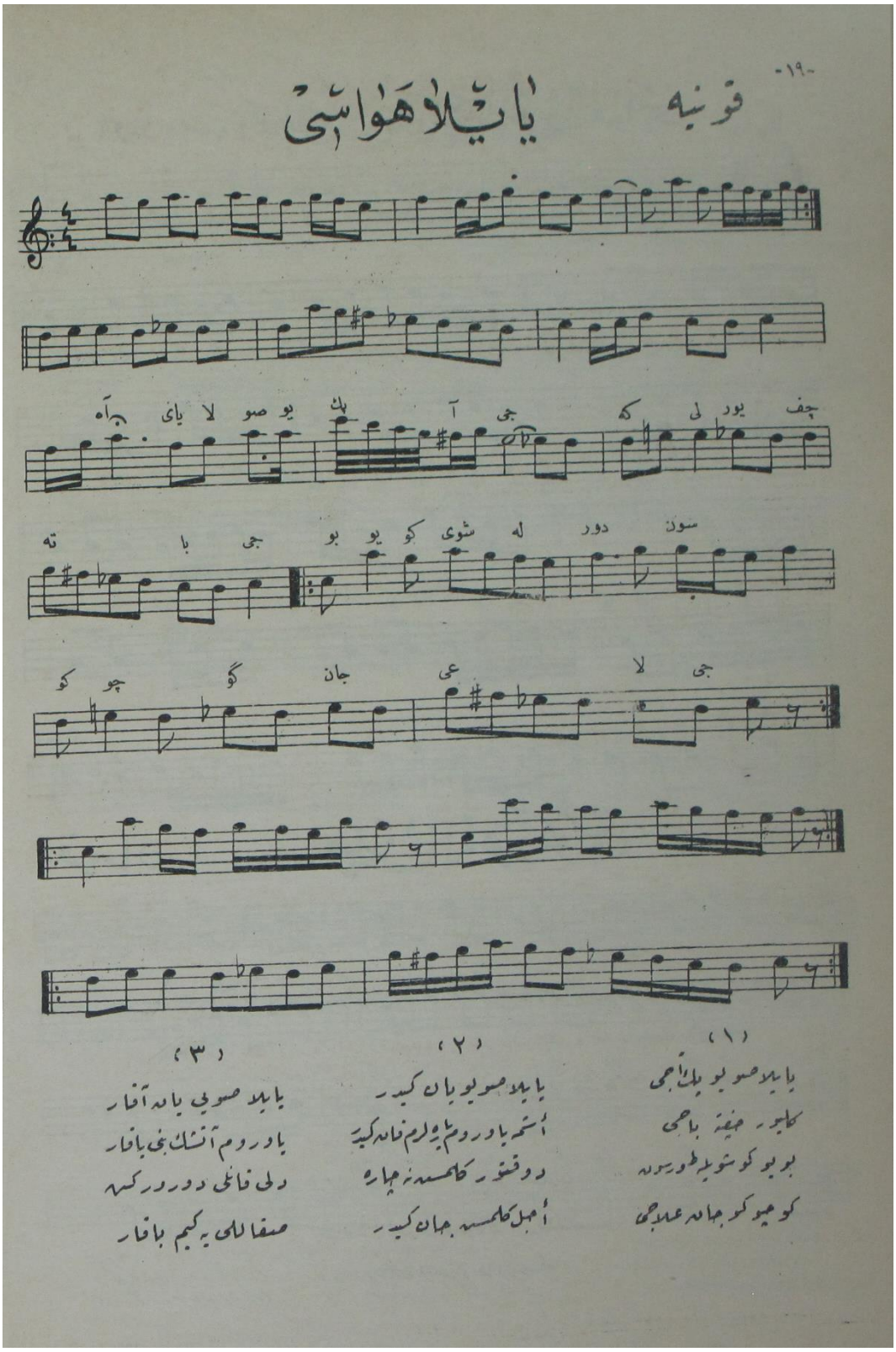
-١٩-
قونيه
يا يلا هواسي
چف يور لي كه جي آ يك يو صو لا يا ي آه
سون دور له شوي كو يو بو جي با ته
جي لا عي جان گو چو كو
(١)
يا يلا صو يو يك آجي
كايو - جيغه باجي
بو يو كو شو يله طوره
كو هيو كو جاده علاجي
(٢)
يا يلا صو يو يان كيد -
أسمه يا ورم يه لرم فاده كيد
دوقتور - كلمسه نه جياده
أهل كلمسه جهان كيد -
(٣)
يا يلا صوبي يا ده آفار -
يا ورم آنسك بي يافار -
دلي فانلي دورور كسه
صفا لاي يه كيم يافار

[s. 28]

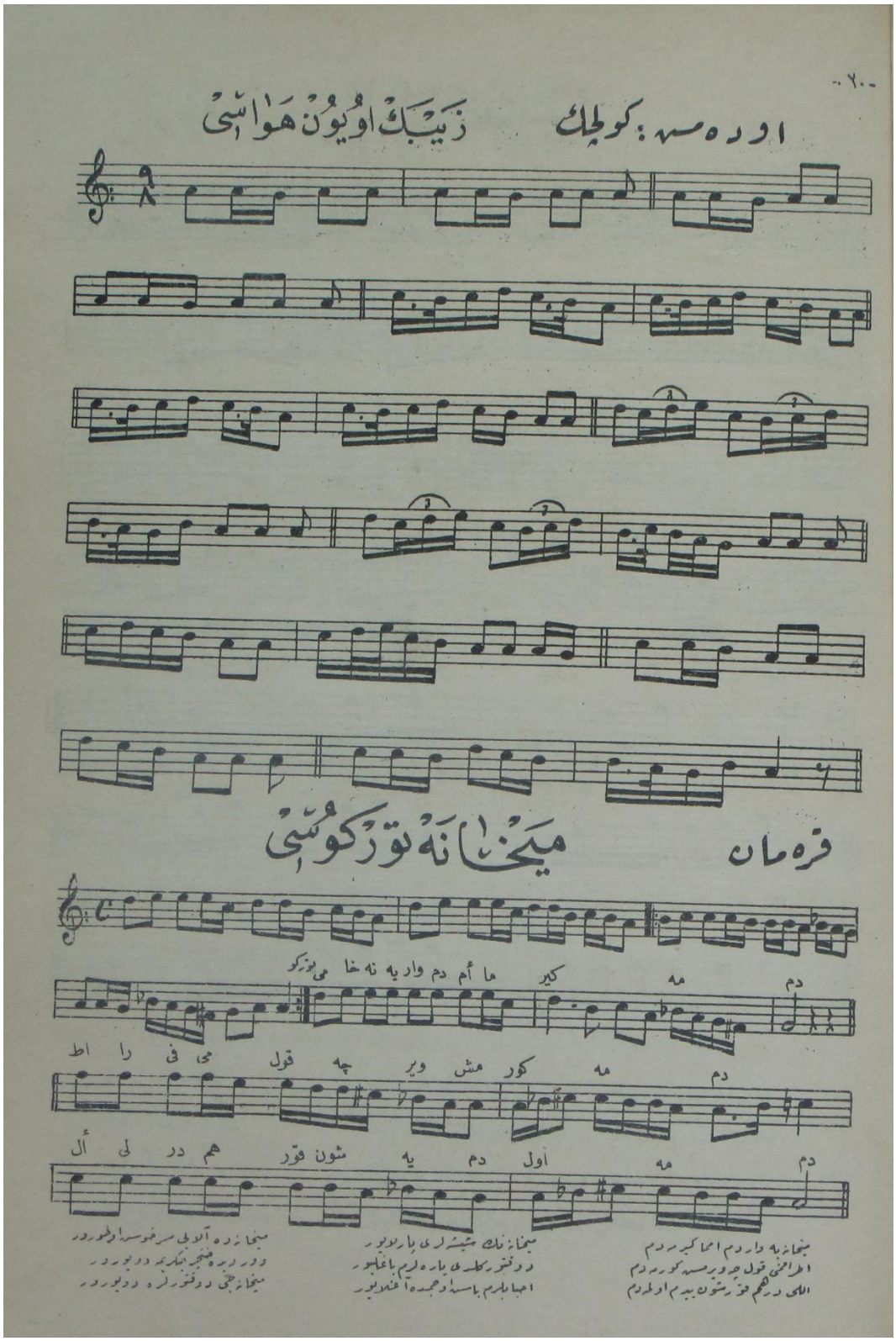
-٢٠٠-
اوده سه: کوطك زیبك اویون هوا سی
فره مان میخانه توز کوسی
ما أم دم وار یه نه خا می توز کو
کیر مه دم
کور مش ویر چه قول می فی را اط
مه دم
اول دم یه شون قور هم در لی أل
مه دم
میخانه یه وار دم اما کبر دم
اط اهنی قول چو بر سه کور دم
الای در لهم قوز شون بیه م اولدم
میخانه ایچی دولو قوز له دولو در
میخانه ده آلدی سر خوشه اولدور
دور دیه هیچ بیلمز دور دور
میخانه خانه لری یار دور
دولو قوز کله لری یاره لیم یاغلو در
اجبا بارم یاسه دهجه آغلدیور

[s. 29]

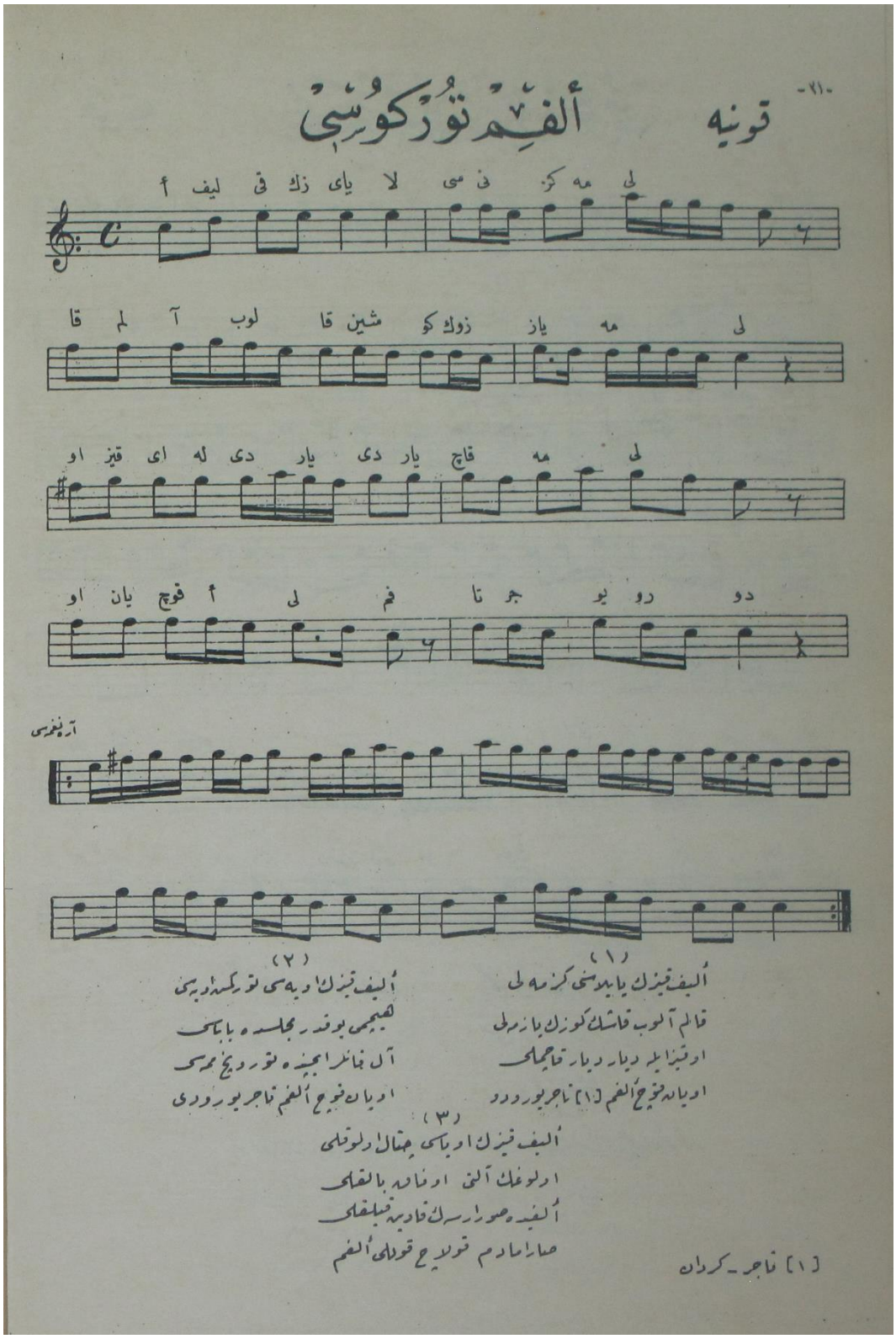
-٢١٠-
قونيه
ألفم تورکوسی
لی مه کز فی سی لا یای زك قی لیف أ
لی مه یاز زوك کو شین قا لوب آ لم قا
لی مه قاچ یار دی یار دی له ای قیز او
دو دو یو جو تا فم لی أ فوچ یان او
آر یغمسی
(١)
ألیف قیزك یا بدمنی کزمه لی
قالم آلوب قاشك کوزك یازمه لی
او قیزایله دیار دیار قاچمالی
او یایله فوج ألغم [١] ناجو یورودو
(٢)
ألیف قیزك اویه سی توركمن دیسی
قصبجی بوقدر مجلسده باباسی
آل فاتمه ایچنه توروبخ محمدی
او یان فوج ألغم ناجو یورودی
(٣)
ألیف قیزك اویاسی جمال دلوقلی
او لوغك آلتی او فاده بالقلی
ألیفه صوارسك فادیه قبلقلی
صاما مادم قولاغ قولای ألغم
[١] ناجو - کردان

[s. 30]

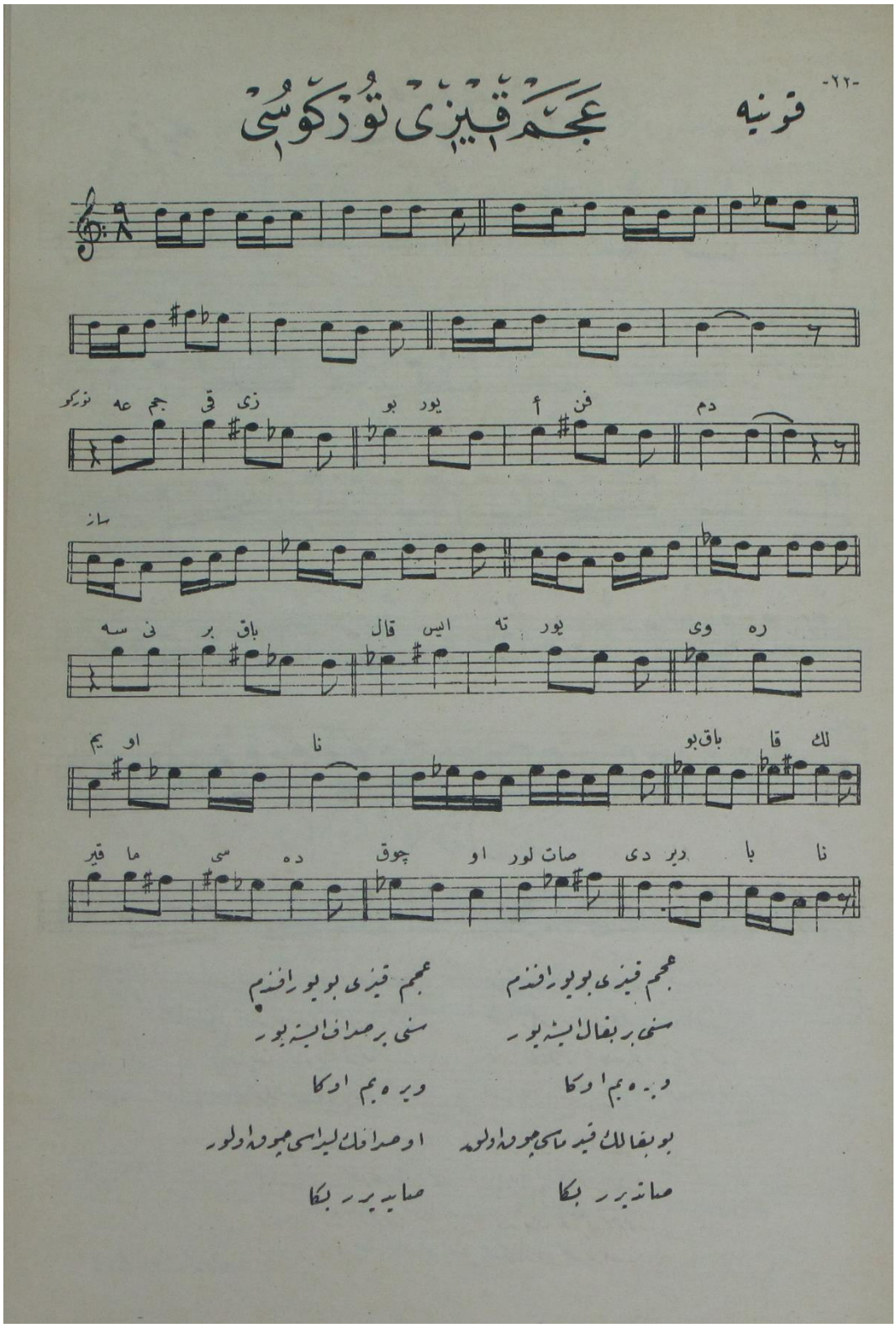
-٦٢-
قونیه
عجم قیزی تورکوسی
نوریکو عه جم قی زی یور بو أ فن دم
ساز
باق بر نی سه ایس قال ته یور وی ره
او یم نا باق بو لك قا
نا با دیر دی صات لور او چوق ده سی ما قیر
عجم قیزی بویو رافندم
سنی ربقال ایشه یور
ویره یم اوکا
بو بقالك قیز ماسی جوده دلومه
صاته یر ر بکا
عجم قیزی بویو رافندم
سنی ربصراف ایشه یور
ویره یم اوکا
او صرافك لیراسی جوده دلور
صایه یر ر بکا

[s. 31]

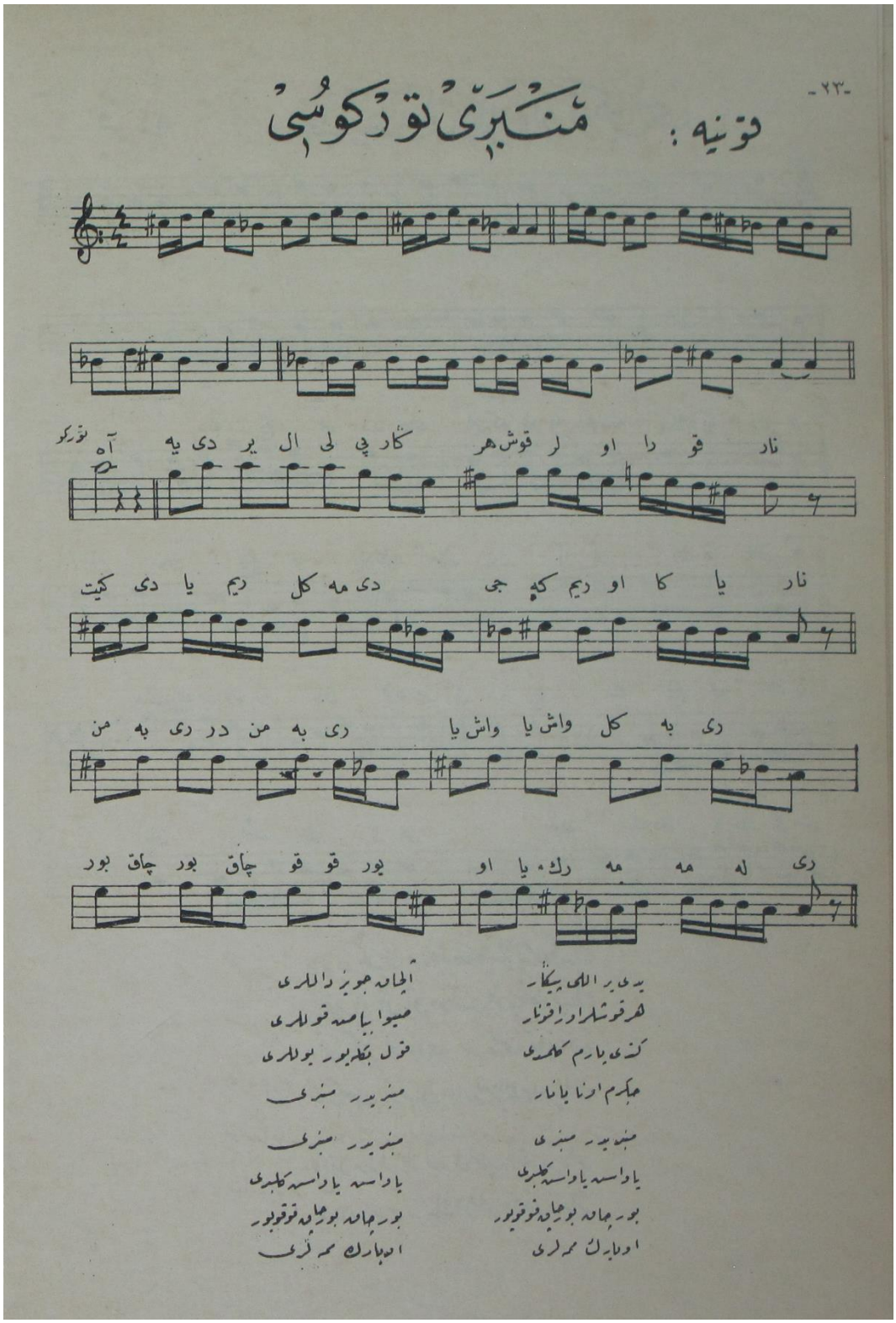
-٢٣-
قونیه : منبری توركوسی
آه توركو
نار قو دا او لر قوش هر كتار پی لی ال یر دی یه
نار یا كا او دیم كه جی دی مه كل دیم یا دی كیت
دی به كل واش یا واش یا دی به من در دی به من
دی له مه مه رك٠ یا او یور قو قو چاق بور چاق بور
یه دی یر الله یكتا ر آلمانه جویز دالدی
لهر قوشلر اوقونار صیوا یاسمه قوللری
كنه یارم كلمدی قول بكلیور یوللری
جكرم اونا یانار منبر یدر منبری
منبر یدر منبری منبر یدر منبری
یاداسمه یاداسمه كلدی یاداسمه یاداسمه كلدی
بور جامه بوجایه قوقویور بور جامه بوجایه قوقویور
اوبایرك مه لری اوبایرك مه لری

[s. 32]

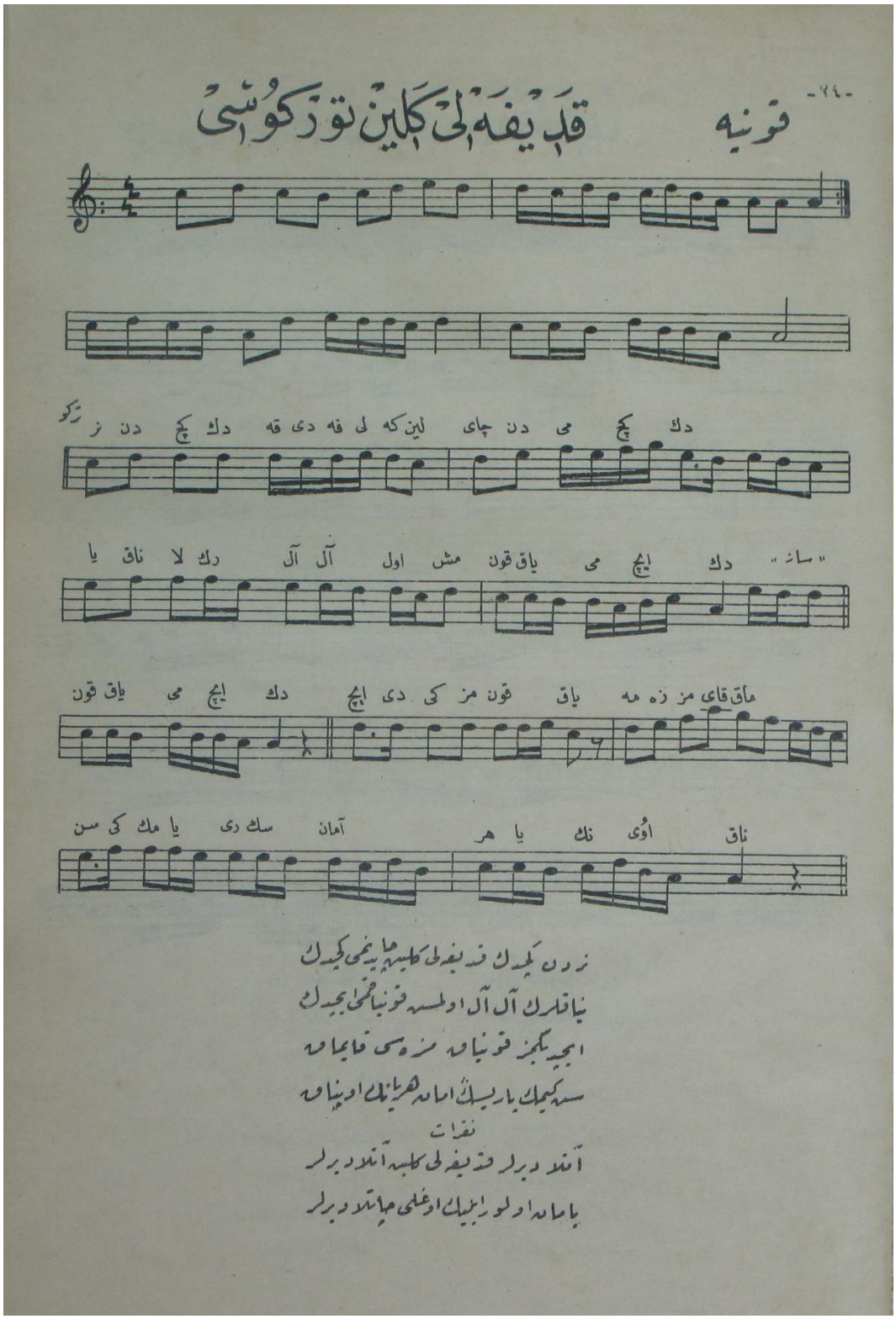
-٢٤-
قونیه
قدیفه لی کلین توز کوسی
دك چك می دن چای لین که لی فه دی قه دك چك دن ز کو
" سانه " دك ایچ می یاق قون مش اول آل آل دك لا ناق یا
ماق قای مز زه مه یاق قون مز کی دی ایچ دك ایچ می یاق قون
ناق اوی نك یا هر آمان سك دی یا مك کی سن
زدن کیدك قدیفه لی کلبه یه نمی کیدك
بیا قلرك آل آل اولسه قونیا نمی کیدك
ایچه یکمز قونیا ده مزه سی فایماده
سنه کیمك یاریسك امانه صحرا نك اوینا ده
نقات
آندد یرلر قدیفه لی کلبه آندد یرلر
یا مانه اولو رابیك اوغلی یاشاندد یرلر

[Dış Son Kapak]

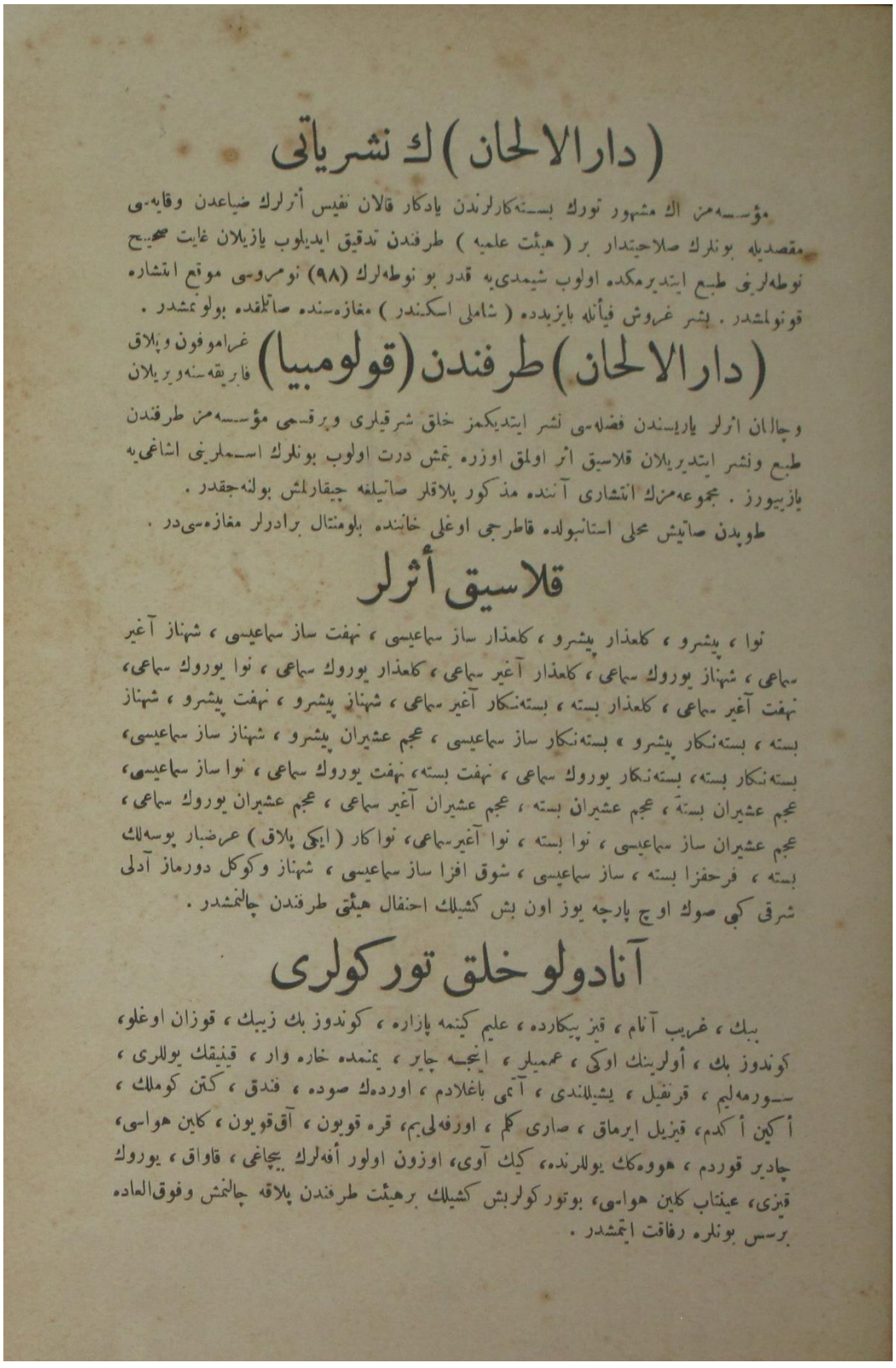

(دارالالحان) ك نشریاتی

مؤسسه‌مز اك مشهور تورك بسته‌كارلرندن یادكار قالان نفیس أثرلرك ضیاعدن وقایه‌سی مقصدیله بونلرك صلاحیتدار بر (هیئت علمیه) طرفندن تدقیق ایدیلوب یازیلان غایت صحیح نوطه‌لرینی طبع ایتدیرمكده اولوب شیمدیه قدر بو نوطه‌لرك (۹۸) نومروسی موقع انتشاره قونولمشدر. بشر غروش فیأتله بایزیدده (شاملی اسكندر) مغازه‌سنده صاتلقده بولونمشدر.

(دارالالحان) طرفندن (قولومبیا) غرامافون وپلاق فابریقه‌سنه ویریلان

وجالبان اثرلر یاریسندن فضله‌سی نشر ایتدیكمز خلق شرقیلری وبرقسمی مؤسسه‌مز طرفندن طبع ونشر ایتدیریلان قلاسیق اثر اولمق اوزره یمش درت اولوب بونلرك اسملرینی اشاغیه یازییورز. مجموعه‌مزك انتشاری آنیده مذكور پلاقلر صاتیلقه چیقارلمش بولنه‌جقدر.

طوپدن صاتیش محلی استانبولده قاطرجی اوغلی خانینده بلومنتال برادرلر مغازه‌سیدر.

قلاسیق أثرلر

نوا، پیشرو، كلعذار پیشرو، كلعذار ساز سماعیسی، نهفت ساز سماعیسی، شهناز آغیر سماعی، شهناز یوروك سماعی، كلعذار آغیر سماعی، كلعذار یوروك سماعی، نوا یوروك سماعی، نهفت آغیر سماعی، كلعذار بسته، بسته‌نكار آغیر سماعی، شهناز پیشرو، نهفت پیشرو، شهناز بسته، بسته‌نكار پیشرو، بسته‌نكار ساز سماعیسی، عجم عشیران پیشرو، شهناز ساز سماعیسی، بسته‌نكار بسته، بسته‌نكار یوروك سماعی، نهفت بسته، نهفت یوروك سماعی، نوا ساز سماعیسی، عجم عشیران بسته، عجم عشیران بسته، عجم عشیران آغیر سماعی، عجم عشیران یوروك سماعی، عجم عشیران ساز سماعیسی، نوا بسته، نوا آغیرسماعی، نواكار (ایكی پلاق) عرضبار پوسه‌لك بسته، فرحفزا بسته، ساز سماعیسی، شوق افزا ساز سماعیسی، شهناز وكوكل دورماز آدلی شرقی كبی صوك اوچ پارچه یوز اون بش كشیلك احتفال هیئتی طرفندن چالنمشدر.

آنادولو خلق توركولری

بیك، غریب آنام، قیز پیكارده، علیم كینمه پازاره، كوندوز بك زیبك، قوزان اوغلو، كوندوز بك، أولرینك اوكی، عمیلر، اینجه چایر، یمنمده خاره وار، قینیقك یوللری، سورمه‌لیم، قرنفیل، یشیلندی، آمی باغلادم، اوردهك صوده، فندق، كتن كوملك، أكین أكدم، قیزیل ایرماق، صاری كلم، اورفه‌لیم، قره قویون، آق‌قویون، كاین هواسی، چادیر قوردم، هووه‌كك یوللرنده، كیك آوی، اوزون اولور أفه‌لرك یچاغی، قاواق، یوروك قیزی، عینتاب كاین هواسی، بوتور كولربش كشیلك برهیئت طرفندن پلاقه چالنمش وفوق‌العاده برسس بونلره رفاقت ایتمشدر.

ÖZGEÇMİŞ

02.06.1987 tarihinde Almanya'da doğdu. İlk orta ve lise öğrenimini Kırklareli'nin Babaeski ilçesinde tamamladı. Türk müziği ve Türk halk oyunları alanlarına olan ilgisinden dolayı Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuarı Türk Halk Oyunları Bölümü programı yetenek sınavlarına girip kazandı ve dört senenin sonunda iyi derece ile mezun oldu. Konservatuvar eğitimi süresince Türk halk oyunları ve kanun sazı öğrenimi görüp üniversitenin birçok sanat etkinliklerinde yer aldı. Lisans mezuniyeti sonrasında Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Pedagojik Formasyon programına katılıp başarı ile tamamladı. Enstrümanist olarak; Türk müziği koroları ile çalışmalarının yanı sıra, çeşitli solistlerle konser, sahne ve albüm etkinlikleri sürdürmektedir. Ayrıca Mardin/Kızıltepe İbrahim Özmen İmam Hatip Ortaokulu'nda müzik öğretmeni olarak çalışmaktadır.